ESSAYISTIEK

AB (volledige naam onbekend)
B.A., mei 1964, 202, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Bertus Aafjes.

Abram, I.B.H.
De historische wortels van het permanent leren, maart 1976, 340, *3-12*.
Over het begrip 'permanent leren' in de Joodse cultuur. Een interview daarover met S. Safrai. Met een plaatje ter verduidelijking van het begrip leren, 4. Het artikel maakt deel uit van een groter onderzoek, 'Joodse traditie als permanent leren', dat gesubsidieerd wordt door de Nederlandse organisatie voor zuiver-wetenschappelijk onderzoek (ZWO) en de Stichting voor onderzoek van het onderwijs (SVO).
Racisme en antisemitisme in 1981, juni-juli 1981, 403-404, *15-17*.
Een waarschuwing over racisme en antisemitisme en de bestrijding daarvan in Nederland en vooral daarbuiten.

Abrahams, Frits
Het goede van televisie, juni-juli 1996, 583-584, *10-14*.
Thema: Televisie. Televisie-criticus schrijft apologie van de televisie, zonder zich te laten meeslepen door de positieve kanten van televisie.

Adeline, Paul
Vergeten groep in Algerije, 23-03-1960, 45, *6-7*.
De niet-mohammedaanse emigranten in Algerije. Vertaald uit het Frans door J. Kool-Smit.
De traditie van het verraad, 11-05-1960, 52, *4-5*.
De nationale eenheid Frankrijk en Algerije. Overgenomen uit *Réforme* en vertaald uit het Frans door J.E. Kool-Smit.
Congo aan de vooravond van zijn onafhankelijkheid, 22-06-1960, 58, *5-*.
Gedateerd: Brazzaville, mei. Overgenomen uit *Réforme*. Vertaald uit het Frans door J.E. Kool-Smit.
De 'oorlog' moe, 26-10-1960, 76, *7/10*.
De kwestie Frankrijk-Algerije. Overgenomen uit *Réforme*, vertaald uit het Frans door J.E. Kool-Smit.

Albeda, W.
Na de grote teleurstelling, december 1982, 421, *3-5*.
De huidige verzorgingsstaat is niet effectief. Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26.

Albertsen, Leif Ludwig
Marsman und der Alexandriner, mei 1965, 214, *37*.
Rubriek: Reacties van lezers. Duits. Bijdrage in de polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: J.P. Guépin, 208, 27-31; R. van de Velde, 209, 41-42; J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30; L.W.J. Hol, 211, 38; J.P. Guépin, 211, 39-40; L.D. Vancrevel, 215, 32-36 en J.P. Guépin, 218, 12.

Altena, Ernst van
Bantzinger, 09-03-1960, 43, *11*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 42, 11. Naschrift van N. Scheepmaker, 43, 12.

Ameling, A.D.
Opmerkingen bij De Goochelaars, april 1969, 257, *29-30*.
Toelichting bij kritisch proza, A.P. Tsjechof, 257, 23-30.

Ameringen, A. van
Geen kortsluiting tussen politieke en economische sferen, 20-01-1960, 36, *4-5*.
Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4. Zie ook E. Damen, 5-6; W.J. Geertsema, 6-7; J. de Kadt, 7-8; J. Pen, 8-9; A. Vondeling, 9-10 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4 inzake de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek.
Vrijheid in loonpolitiek, 01-08-1962, 165, *1-4*.
Over de overheidsbemoeienis met lonen en prijzen.

Amerongen, Martin van
Een operalibretto kan niet slecht genoeg zijn, november 1994, 564, *11-18*.
N.a.v. Symposium van Peter Schat en het libretto van Gerrit Komrij. Het libretto wordt door de muziek onder de voet gelopen. Voorbeelden: Fidelo van Beethoven, Wagener, Merlijn van Willem Pijpers en Simon Vestdijk, Mozart en Lorenzo da Ponte, Falstaff en Otello van Verdi en Arrigi Boito.
De geldverslindende *rat-race* van de reclame, februari 1996, 579, *26-31*.
Thema: De krant. Over de irriterende (audiovisuele) reclame en de commercie. De adverteerders kunnen beter in de krant adverteren dan op televisie.
Het Sportkanaal wordt een sof, juni-juli 1996, 583-584, *38-41*.
Thema: Televisie. Waarom het KNVB-sportkanaal 'Sport 7' gedoemd is te mislukken.
Brabantse modder, augustus-september 1997, 597-598, *46-47*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over de kritiek van het Brabants Genootschap op Van Amerongens kritiek op de A.M.H. Roothaert-biografie van Frans Walch.
Hij was politicus noch journalist, Fedde Schurer, juni-juli 1998, 607-608, *36-42*.
Lezing op het *Literêr sympoasium* 'Fedde Schurer as politikus, beweger, dichter', gehouden in 'De Schierstins' te Veenwouden, 16 mei 1998.
De zwarte humor van Shakespeare, november 1999, 624, *38-40*.
Reactie op J.J. Peereboom, 624, *33-34/36-37* inzake Engelse humor, m.n. Shakespeare.

Amerongen, R. van
Bakt de warme bakker ook gamma?, oktober 1971, 287, *9-15*.
Over het voortbestaan van het zelfstandig gymnasium als een vitale variant van de onderwijsvoorzieningen; gymnasium-gamma; C.P. Snow; rapport Commissie Geesteswetenschappen (1961).
Bomans als boekhouder, december 1972, 301, *10-13*.
Anecdote over een briefwisseling met Godfried Bomans.

Amsterdamska, Olga
Van cowboys en bureaucraten. Enkele gedachten over Amerikaanse en Nederlandse universiteiten, april 1993, 545, *14-17*.
I.s.m. Gene M. Moore. Thema-nummer: De toekomst van de universiteit. Een vergelijking. Consensus, samenwerking en gelijkwaardigheid versus ongelijkheid, individualisme en

rivaliteit. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.

Anbeek, Ton
Pseudoniem van A.G.H. Anbeek van der Meijden.

Anbeek van der Meijden, A.G.H.
Brugmans bezwaren tegen de geest van de eeuw, februari 1983, 423, *31-33*.
Onder pseudoniem Ton Anbeek. Reactie op J. Brugman, 422, 23-29 inzake Nederlandse literatuur en universiteit. Naschrift van J. Brugman, 423, 34. Zie ook B. van Selm, 424, 42 en J. Brugman, 424, 42 inzake Nederlandse Taal- en Letterkunde.
Het maken van literatuurgeschiedenis, januari 1984, 434, *27-35*.
Onder pseudoniem Ton Anbeek. Waarin de auteur zich afvraagt waarom de geschiedschrijving van de meest recente literatuur zo moeilijk is.

Andriesse, C.D.
Notities over kernenergie, december 1981, 409, *14-18*.
Over de angst voor kernenergie, met verwijzing naar Alain Touraine, *La prophétie anti-nucléaire* (1981).
Gesprek over de methode, januari 1983, 422, *3-9*.
Fictief gesprek over de manier waarop getracht wordt problemen op te lossen.
De diefstal van Prometheus, oktober 1983, 431, *3-12*.
Over de Prometheus en Pandora mythe, en de interpretatie van Prometheus en het vuur in de loop der eeuwen. Conclusie: Prometheus' diefstal schiep voorwaarden voor onze democratie, de enige vorm van vrijheid die bruikbaar is gebleken. Met een gedicht van Shelley, 8.
Het versmade forum, februari 1984, 435, *17-23*.
Bewerking van een voordracht voor het Instituut van ingenieurs en de natuurkundige vereniging op 23 november 1982 te Utrecht. Uiteenzetting over het wetenschappelijk forum in de kernenergie controverse n.a.v. de Brede Maatschappelijke Diskussie die tot niets leidt. Reactie van J.E. van Veen, 437, 37-38 en antwoord van C.D. Andriesse, 38.
Antwoord, april 1984, 437, *38*.
Aan J.E. van Veen, 437, 37-38, n.a.v. C.D. Andriessen, 435, 17-23 inzake de Brede Maatschappelijke Discussie over kernenergie.
Carina's sleutelgat. De voorgeschiedenis van een natuurwetenschappelijke theorie, oktober 1984, 443, *3-13*.
Over diens studie van de ster 'eta Carina', het opstellen van zijn fluctatietheorie en het onbegrip waarmee hij werd bejegend in eigen land.

Arends, Jacques
De taal van de plantage. Over het ontstaan van het Surinaams Creools, april 1991, 521, *34-38*.

Asperen, G.M. van
Gelijkheid en cultuur, november 1980, 396, *3-6*.
Reactie op J.J.A. Mooij, 395, 3-11. Zie ook H. Drion, 6-8; J.F. Glastra van Loon, 8-10; E.H. Kossmann, 11-12 en J. Tinbergen, 12-14. Gaat in op het gelijkheidsbeginsel als een afgeleid beginsel en op de afweging van gelijkheid tegen andere waarden.

Ass, S.A.
Sowjet-financiën, maart 1963, 188, *8-10*.

Over de Sowjet-economie, met name het Economisch Plan en de Staatsbank.
Handel met de vijand, februari 1964, 199, *5-6*.
Voors en tegens inzake economische betrekkingen met communistische landen

Asscher, Maarten (1957)
Hersensnuitingen, november 2019, 864, *24-25.*
Een lijstje van ideeën die te klein zijn om uit te bouwen, maar juist groot genoeg om op te schrijven.

Augustijn, C.
Kuypers zelfportret, december 1987, 481, *11-17*.
Openingsreferaat van het symposium 'Kuyper en de Nederlandse samenleving', t.g.v. Abraham Kuypers 150ste geboortedag, V.U. Amsterdam, 30 oktober 1987. De Kuyper van de jaren '70, op basis van zijn 'Confidentie'. De Kuyper van 1897, op basis van rede bij zijn 25-jarig hoofdredacteurschap van *De Standaard*. De Kuyper van 1915, op basis van zijn artikelen 'Driestarren' in *De Standaard* (zomer 1913), in gematigde vorm herdrukt in *Starrentritsen* (1915).

Augustinus
Enige opmerkingen van Augustinus over semiotiek, juli-augustus 1974, 320-321, *12-13*.
Uit: *Over de christelijke leer*. Zie J.P. Guépin, 320-321, 14-22.

Baaren, Th.P. van
Paradox en tragedie, februari 1969, 255, *3-6*.
Bespreking van J.P. Guépin, *The Tragic Paradox, Myth and Ritual in Greek Tragedy* (proefschrift, 1968).
De rozenkrans in het werk van Jeroen Bosch, februari 1987, 471, *32-34*.
Op grond van overwegingen van compositie en godsdienstige conceptie zou de rozenkrans op de 'Tafel met de Zeven Hoofdzonden' en op de 'Hooiwagen' heel goed een negatieve betekenis zou kunnen hebben. Met illustraties van Jeroen Bosch, 33 en 34.
De betekenis van de zwaan in het werk van Jeroen Bosch, oktober 1987, 479, *38-41*.
Over het negatieve aspect van de zwaan, die zes keer op diens schilderijen voorkomt, en over Bosch' lidmaatschap van de Onze-Lieve-Vrouw-Broederschap waarvan de leden ook Zwanebroeders werden genoemd.
Jeroen Bosch en de Onze-Lieve Vrouwe Broederschap, september 1988, 490, *28-31*.
Jeroen Bosch heeft nooit behoord tot de zgn. gezworenen, maar was buitenlid van het genootschap.

Backer, Marijn
In memoriam Hans Faverey, juli-augustus 1990, 512-513, *39-40*.
Met analyse van diens gedicht 'Het ontbrokene' uit de gelijknamige bundel. Met gedichten.

Baekers, S.F.
Lof der afzijdigheid, december 1983, 433, *28-38*.
Verscheen gelijktijdig in *Kreatief*. Pleidooi voor afzijdigheid en distantie.
Jean Pauls nihilistische angstvisioen, februari 1986, 459, *29-34*.
Over de tekst 'Rede des toten Christus vom Weltgebäude herab, dass kein Gott sei', het 'Blumenstück' in de roman *Siebenkäs* (1796-1797) van Jean Paul (ps. van J.P. Richter).
Negativiteit en dood bij Hegel, juli-augustus 1987, 476-477, *32-37*.
Over de analyse van de relatie heer/knecht van Friedrich Hegel en de interpretatie van

Alexander Kojève, die vooral geïnteresseerd was in het aspect macht.
Romantische nevels, juli-augustus 1990, 512-513, *32-38*.
1. De poëtisering van het gegevene: o.a. Franz Schubert, Caspar David Friedrich en Novalis. 2. De terugkeer van het vroegere: o.a. Georg Hegel, Hölderlin, Heinrich von Kleist. 3. De destructie van het verstarde: o.a. Heinrich von Kleist, William Turner.

Baerlecken, Marta
Nog een keer: prof. Franz Petrl Petri, nu Bonn, april 1963, 189, *18-19*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op M.C. Brands, 174, 12 inzake de Duitse historicus Petri.

Baggerman, Arianne (1959)
Knippen & plakken. Over de Zwolse avonturen van Atte Jongstra, augustus-september 2007, 717-718, *4-9*.
Over schending van de literaire ethische codes door Atte Jongstra in *De avonturen van Henri II Fix* (2007). Zie reactie van Jongstra in oktober 2007. 719, 46-49 en A. Baggermans, oktober 2007, 719, 49.

Bai, Juyi
Een brief aan Juan Jiu, augustus-september 1992, 537-538, *40-47*.
Vertaald uit het Chinees en ingeleid door W.L. Idema. De brief van Bai Juyi (772-846), geschreven in ballingschap, aan zijn vriend en dichter Juan Zhen (779-831), alias Yuan Jiu of Yuan Weizhi, bevat zijn opvattingen over de aard en functie van poëzie.

Bakker, C.P.
Ik zoek een wonder, een geheim. Over leven en werk van de Hongaarse dichter Endre Ady, februari 1989, 495, *21-26*.
Met gedichten.Het gedicht als tijdmachine. Over de poëzie van Salvador Esprui en Alfonso Costafreda, juni-juli 1992, 535-536, *21-23*.
Over leven en werk van deze Spaanse dichters. Zie de afdeling poëzie voor vertaalde gedichten van beide dichters.
Het oude grensgebied. Plekken en resten van Romaans Catalonië, mei 1993, 546, *14-19*.
Spanje. Over de dorpjes Esterri d'Aneu, Pamiers, Montaillou, La Seu, Vic, Vall Ferrera, Arles-sur-Tech en Enviny.
Lege akkers in de Cserehát, februari 1994, 555, *17-23*.
De geschiedenis en de huidige toestand van een afgelegen regio in Hongarije en over de situatie van de zigeuners in het land.

Bakker, Michael
De Schatten van de Heilige Berg, november 1990, 516, *22-26*.
Over zijn bezoeken aan de 'monnikenrepubliek' Athos (Griekenland) op zoek naar Slavische handschriften.

Bakker, Siem
Bordewijk als diepzeeonderzoeker, december 1988, 493, *12*.
Aanvulling op M. Tillema, 491, 12-19.

Bal, Mieke
De homo semioticus en zijn interpretatie van de werkelijkheid, januari 1979, 374, *15-22*.
N.a.v Aart van Zoest, *Semiothiek? Over tekens, hoe ze werken en wat we ermee doen*

(1978). Ook Charles S. Peirce, Teun A. van Dijk *Taal en handelen. een interdisciplinaire in leiding in de pragmatiek* (1978).

Balk-Smit Duyzentkunst, Frida

Taal, wetenschap en angst, maart 1981, 400, *3-9*.

Samengevat: grammatica is niet te moeilijk voor kinderen van de lagere school en grammatica is te moeilijk voor Noam Chomsky met zijn Transformationeel Generatieve Grammatica (TGG).

Bar, Peter

In mensen een onbehagen. Notities van de wandelende Hollander, oktober 1982, 419, *3-4/6-8*.

Allerlei beschouwingen n.a.v. lectuur, o.a. over het christendom.

In mensen een onbehagen (2). Notities van de wandelende Hollander, november 1982, 420, *34-38*.

Allerlei beschouwingen n.a.v. lectuur, o.a. over het christendom; O.V. de L. Milosz; Jean Lotrain, *Monsieur de Bougrelon* (1903) dat in Amsterdam speelt; Leonor Fini; de Vermeer-Van Meegeren affaire.

Barfoot, C.C.

Bestuurderen en letteren, juli-augustus 1988, 488-489, *25-30*.

N.a.v. J.C. Bremen & J. Schuyt, *Beschouwingen bij de bedreigde universiteit* (1987).

Barth, E.M.

Nederland en de logica, augustus-september 1968, 249-250, *45-51*.

N.a.v. het proefschrift *Coordination, Its Implication for the Theory of General Linguistics* (1968), van Simon C. Dik. Reactie van S.C. Dik, 251, 35-37 en een slotopmerking van E.M. Barth, 251, 39-38.

Slotopmerkingen, oktober 1968, 251, *38-39*.

Bij S.C. Dik, 251, 35-37, n.a.v. E.M. Barth, 249-250, 45-51.

Beweging en Bertrand Russell, juni-juli 1970, 271-272, *56-62*.

Bewerking van een lezing ter gelegenheid van de herdenking van de filosoof Bertrand Russel in april 1970 in het Instituut voor Grondslagenonderzoek en Filosofie der Exacte Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Barzun, Jacques

Citaten uit 'The House of Intellect' van Jacques Barzun, 09-03-1960, 43, *3*.

Zie K.L. Poll, 43, 1-2 over intellectuelen.

Bas, Jan de (1964)

Het psichies rijm of over de grenzen van de poëzie, oktober 1985, 455, *39-40*.

Bij psichies rijm staat één van de rijmwoorden buiten het gedicht. Met eigen gedichten als voorbeeld.

Kunkon poëzie of de kontinuering van kunst in gedichten, oktober 1985, 455, *41-42*.

Kunkon poésie is kunst kontinuerende poésie, waarbij het gedicht de essentie van (een deel van) het kunstwerk (schilderij, muziek, film) doorgeeft. Met voorbeelden.

Liefdespoëzie en levenskunst, december 2020, 877, *33-37.*

Drie filosofische parafrases

Battus

Pseudoniem van Hugo Brandt Corstius.

Becker, H.A.

Elitair in dialektiek, augustus-september 1977, 357-358, *23*.

Aforismen over dialectiek en elite.

Homo Ludens en de sociale wetenschappen, februari 1979, 375, *10-17*.

Over systeemspelen, computersimulaties en speltheorie en wat er sinds *Homo Ludens* (1938) van Johan Huizinga in en rond de sociale wetenschappen met het begrip spel is gebeurd.

Begrijpen en bewijzen, juni-juli 1979, 379-380, *53-55*.

Bespreking van E.A.D.E. Carp, *Wetenschapsbeoefening. Filosofische en psychologische verhandeling over de grondslagen van de wetenschapsbeoefening* (1978).

Sociologie voorbij de crisis?, november 1979, 384, *18-25*.

Uitwerking van enkele inleidingen uit de lezingen-cyclus 'Solide Sociologie' van de Adviescommissie voor Doelmatigheidsbevordering in de Rijksdienst, herfst 1978-voorjaar 1979. Stelt dat een herkeuring en een sanering van de sociologie gewenst zijn.

Eenmaligheid en regelmaat in de sociale werkelijkheid, januari 1981, 398, *3-13*.

Op de vraag of de sociale wetenschappen regelmaatzoekend of eenmaligheidsuitbeeldend zijn, wordt geantwoord dat beide rollen gebruikt en vereist zijn.

Zoeken in de toekomst, oktober 1981, 407, *14-22*.

Over de scenario-methode, scenario-projecten en de perspectieven daarvan: *De komende 25 jaar* (1977) en *Beleidsgerichte toekomstverkenningen* (1980) van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid; Lester, C. Thurow, *The Zero-Sum Society* (1980); het wensbeeld van A. Danzin (EEG), *Science and the Renaissance of Europe* (1977).

Consequenties, december 1982, 421, *6-9*.

Het plan E. van Thijn inzake de democratische staat is nog niet rijp voor politieke discussie of besluitvorming. Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26.

Generaties, april 1985, 449, *14-20/22-25*.

Over de huidige vier generaties: de vooroorlogse (tussen 1940 en 1955), de stille (in de jaren '30), de protest-generatie (tussen 1940 en 1955) en de verloren generatie (na 1955). Kenmerken, sociologische benadering, perspectieven; over K. Mannheims generatiebegrip ('Das Problem der Generationen' in *Kölner Vierteljahresheft für Soziologie*, VII, 1928-1929) en Wilhelm-Pinders *Das Problem der Generation in der Kunstgeschichte Europas* (1926). Zie reacties in nr. 450 van R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13 en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Zie antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Ongelijkheden tussen generaties, juni-juli 1985, 450-451 [451-452], *31-33*.

Antwoord op de commentaren in nr. 450 van R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13 in nr. 450, n.a.v. H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook H.P. Jongsma, 457, 14-15.

Beckmans, Fredie (1956)

Worstlust. Een gastronomische verkenning, mei 2006,702, *7-9*.

Verslag van een studiereis door Duitsland op zoek naar worst. Bewerkte versie van de ‘Hans Worstlezing’ uitgesproken op 7 april 2006 te Amsterdam op uitnodiging vaan de Stichting Hans Worst.

Vrouwe Grammatica geeft les, november 2006, 708, *3-7*.
Tocht naar het vroegere woonhuis van Sacher-Masoch, waarnaar het masochisme is vernoemd.
Kunstenaar in de mist. Een brief over schrijven en beschreven worden, november 2011, 768, *13-19*.
Vogeltjes kijken, oktober 2017, 839, *41-48.*
Activiteiten van een kunstschilder
Penselenliefde. Mei 2019, 858, *43-48.*
Wetenswaardigheden over penselen.
Deze maand. Rubriek, december 2020, 877, *2.* Over Amsterdam tijdens de lockdown.

Bedaux, Jan Baptist
Ter Borch 2, april 1974, 317, *38-41*.
I.s.m. Peter Hecht. Reactie op L. de Vries, 316, 13-17. Weerwoord van L. de Vries, 317, 41-42 inzake Ter Borch.

Beekhuis, Alida (1933)
Onvrijwillig het huis uit. Het surrealistische einde van Louis Lehmann, februari 2018, 843, *7-12.*
Herinneringen van Louis Lehmanns echtgenote aan zijn laatste maanden.

Beekmans, Kees
Een lege leerstoel, oktober 2008, 731, *42-48*.
Over Beekmans mislukte aanstelling als docent Nederlands aan de letterenfaculteit Ben M'Sik van de Universiteit Hassan II in Casablanca en de rol van de Taalunie en het Nederlandse Instituut Marokko (NIMAR).

Beeren, W.A.L.
Domheid en de beeldende kunst, 25-11-1959, 28, *9-11*.
Zit er in de beeldende kunst zoveel domheid dat ze voor een intelligent mens onverteerbaar is?
Huldiging van W.J. Roozendaal, 20-01-1960, 36, *15-16*.
N.a.v. de overzichtstentoonstelling van W.J. Roozendaal in het Gemeentemuseum Den Haag, aangeboden door de Jacob Marisstichting.
Dogmatisch over beeldhouwkunst, 13-04-1960, 48, *13-14*.
De mogelijkheden van leven en kunst, 08-06-1960, 56, *11-13*.
Welk standpunt neemt de mens in? De beeldende kunst kent geen standpunt meer.
Kunst en illusie (I), 31-08-1960, 68, *12-14*.
Bespreking van E.H. Gombrich, *Art and Illusion* (1960).
Kunst en illusie (II), 07-09-1960, 69, *9-11*.
Bespreking van E.H. Gombrich, *Art and Illusion* (1960).
Inwendige kritiek op het uiterlijk, 21-12-1960, 84, *15-16*.
De beeldende kunst als uiterlijk middel (vooral rond Kerstmis). De rol van de presentatie van *Hollands Maandblad*.
Veiling van Ketterer, 10-05-1961, 104, *13-14*.
Kunstveiling van Norman Robert Ketterer van 3 tot 6 mei in Stuttgart; kunsthandel
Het materie-schilderij. Notities bij contemporaine kunst (I), 27-09-1961, 124, *15-16*.
Het actie-schilderij. Notities bij contemporaine kunst (II), 11-10-1961, 126, *13-15*.
Het schilderij van Miro. Notities over contemporaine kunst (III), 15-11-1961, 131, *10-11*.
Het Cobra-schilderij. Notities over contemporaine schilderkunst (IV), 24-01-1962, 138, *14-16*.
Het realistisch schilderij. Notities over contemporaine schilderkunst (V), 28-02-1962, 143, *13-16*.

Inhoud en onderwerp. Notities over contemporaine schilderkunst (VI en slot), 28-03-1962, 147, *13-14*.

Het schilderij los van de begrenzingen der betekenis, maar herkennen wij ons er nog in?

Op zoek naar de mens, 15-08-1962, 167, *5-7*.

In de beeldende kunst, m.n. Francis Bacon.

Bij de opening van het Weense Museum des zwanzigsten Jahrhunderts, 07-11-1962, 179, *12-15*.

Karakterisering van de verzameling van dit museum voor moderne kunst. Zie W.A.L. Beeren, 183, 12-13.

Bij de opening van het Weense Museum des zwanzigsten Jahrhunderts (II), 06-12-1962, 183, *12-13*.

Wat wenst men met een museum te doen en wat mag men van een museum verwachten? Zie W.A.L. Beeren, 179, 12-15.

Anderhalve eeuw kunst in een koninkrijk, juli-augustus 1963, 192-193, *38-42*.

N.a.v. de herdenkingen van 150 jaar koninkrijk der Nederlanden, m.n. de tentoonstelling '150 jaar Nederlandse Kunst' in het Stedelijk museum te Amsterdam en W. Sandberg & H. Jaffé, *Kunst van heden in het Stedelijk* (1961).

Het plan van Louis Gans en de plannen der musea, november 1963, 196, *34-39*.

Over de opvattingen inzake kunst en musea van Louis Gans.

An American in Venice. Rauschenberg winnaar Biennale, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *49-51*.

Over de Amerikaan Robert Rauschenberg, die de prijs voor de schilderkunst won op de kunstbeurs 'De Biennale' van Venetië.

Le Bonheur, juli-augustus 1965, 216-217, *55-57*.

Bespreking van de film *Le Bonheur* (1964) van Agnès Varda.

Kunstcommunicatie (I), maart 1966, 224, *5-6*.

Over kunsthandel, die niet past bij de nieuwste kunst.

Notities bij 33e Biennale te Venetië, juni-juli 1966, 227, *48-51*.

Over deze kunstbeurs en de verschillende prijswinnaars.

Een valse vraag, januari 1989, 494, *13-19*.

Bewerkte tekst van een lezing over 'Het echte en het valse in de beeldende kunst van de 20ste eeuw' georganiseerd door de Vereniging voor OKW, op 24 november 1988 te Amsterdam. Komen ter sprake in de uiteenzetting: 'De Emmausgangers' van Van Meegeren, 'Het zwarte vierkant' van Malevitsj, het schilderij 'De schilderkunst' van Malcolm Morley en portretten van Andy Warhol.

Beetz, F. van

Antizionisme : De noodzaak van een weerwoord, maart 1984, 436, *43-46*.

Reactie op J. Keizer, 424, 17-19. Naschrift J. Keizer, 46 inzake het antizionisme.

Benzakour, Mohammed (1972)

Voor de crime passionel: Minister Donner begrijpt niets van het duel, maart 2006, 700, 27-29.

Naar aanleiding van de wetswijziging van 1 februari 2006 dat liefdes-duellanten worden berecht volgens wetsartikelen inzake moord, doodslag en mishandeling.

Brief aan Jan-Peter Balkenende, november 2006, 708, *33.*

Op jacht naar de ware: De Marokkaans-Nederlandse liefdescrisis, april 2007, 713, *5-11*.

Bewerking van de El Hizjra-lezing, uitgesproken op 17 december 2006 te Amsterdam, over de relaties tussen Marokkaans-Nederlandse jongeren, waarbij de auteur pleit voor herstel van het hoogste en diepste menselijke goed: de Liefde.

Benthem van den Bergh, G. van

Een pseudo-libertijn, 08-11-1961, 130, *12*.

Reactie op J.G. Bruggeman, 129, 2-3. Antwoord J.G. Bruggeman, 130, 12 inzake het verschijnsel oorlog en de sociale wetenschappen.

Een Europese kernmacht?, september 1963, 194, *7-10*.

De (on)wenselijkheid er van in de bezwering van de Atlantische crisis.

De noodzaak van Gaullologie, oktober 1963, 195, *8-10*.

Over de ideeën van De Gaulle inzake de Europese en internationale samenwerking.

Chinese boeren en Amerikaanse ideologen, februari 1966, 223, *7-10*.

N.a.v. Jan Myrdal, *Report from a Chinese village* (1965) en Felix Greene, *A curtain of ignorance* (1964); over beelden van communistisch China.

Moeten de Chinezen kankeren?, mei 1966, 226, *11*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K. van het Reve, 224, 9-13, n.a.v. G. van Benthem van den Bergh, 223, 7-10 inzake China.

Een ouderwets rationalist, januari 1967, 232, *3 -4*.

Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

De oorlog in Vietnam en de Amerikaanse universiteiten, augustus-september 1967, 238, *16-18*.

Reactie op L. Gordenker 235, 3-7. Antwoord van L. Gordenker, 238, 18.

Mooi Links laat zich in de luren leggen, december 1968, 253, *14-15*.

Reactie op J. Pen, 252, 3-10, met een naschrift van J. Pen, 253, 15-16.

Mooi Links, januari 1969, 254, *39-40*.

Reactie op J. Pen, 253, 15-16, n.a.v. G. van Benthem van den Bergh, 253, 14-15 en J. Pen, 252, 3-10. Zie ook R. Rubinstein, 254, 40-42.

Paul van 't Veer en de waarheid, april 1971, 281, *27-28*.

Reactie op P. van 't Veer, 280, 3-8/10-11. Zie ook E. Francken, 281, 28-29 en de reactie van P. van 't Veer, 281, 29 inzake I.F. Stone.

Berg, Ph. van den

Toestanden bij de redacties, december 1970, 277, *13*.

M.n. de organisaties van redacteuren in Frankrijk (*Le Monde*) en de Verenigde Staten.

Bergh, Hans van den (1932-2011)

Toneelvoorstellingen, 09-12-1959, 30, *13*.

Haagse Comedie: Jean Anouilh, *De Dolleman (of de verliefde reactionair* en Abel Herzberg, *Sauls dood*. Nederlandse Comedie: Brendan Behan, *The Hostage*; Molière, *Les femmes savantes* en Cees Nooteboom, *De zwanen van de Theems*. Theater: Archibald MacLeish, *J.B.* Wener Hermann Bahr, *Das Prinzip*.

Afgeraden toneelvoorstellingen, 30-12-1959, 33, *15*.

Nederlandse Comedie: Ketti Fring, *Engel kijk terug*; André Roussin, *Nina*; Paul osborn, *Eerste liefde*; Félicien Marceau, *Hier met de poet*. Rotterdams Toneel: Schiller, *Don Carlos*; Eduard Vetermans, *De vrouwenstaking*; Marivaux, *la double inconstance*; ted Willis, *'n hete zomeravond*. Haagse Comedie: Samuel taylor en Cornelia Otis Skinner, *the pleasure of his compagny*. Theater: T.S. Eliot, *The elder statesman*; Leonard Spigelgass, *Mama san*; Ostrowski, *Eerst geen duit en plots een daalder*.

Aanbevolen toneelvoorstellingen, 13-01-1960, 35, *11*.
Vondel, *Gysbrecht van Aemstel* door Nederlandse Comedie; Shakespeare, *Winter's Tale* door Haagse Comedie en *The commedy of errors* door Rotterdams toneel; Frence Molnárs, *Spiel im Schlosz* door Rotterdams Toneel.
Wat doen wij met onze klassieken, 27-01-1960, 37, *9-11*.
Beschouwing over toneel; Vondel, Shakespeare, Racine, Corneille.
Volkstoneel voor beter kringen, 24-02-1960, 41, *9-10*.
Toneelbespreking van Fritz Hochwälder, *De Herberg* door de Haagsche Comedie.
Met Mulisch de mist in, 09-03-1960, 43, *12-14*.
Toneelbespreking van Harry Mulisch, *Tanchelijn* door De Nederlandse Comedie.
Ring voor Caro, 16-03-1960, 44, *12*.
Toneelbespreking van Lillian Hellman, *The little Foxes* door Theater bij de uitreiking van de Theo Mann-Bouwmeesterring aan Caro van Eyck in de Stadsschouwburg.
Burgers en Beesten, 30-03-1960, 46, *10-12*.
Toneelbeschouwing. De indeling van acteurs in dionysische en apollinische is kunstmatig en oppervlakkig.
Toneelvoorstellingen, 30-03-1960, 46, *11*.
Nederlandse Comedie: Michel Fermaud, *Zachtjes met de deuren*; *De gijzelaar*; Paul Osborne, *Eerste liefde...?!*; Vondel, *Joseph in Dothan*; Mulisch, *Tanchelijn*. De Haagse Comedie: Otis Skinner, *Wie geeft de bruid weg*; Anouilh, *De dolleman*; Bahr, *Principes*; Fritz Hochwalder, *De herberg*; Shakespeare, *Winter's Tale*. Het Rotterdams Toneel: Claus, *Suiker*; Shakespeare, *Comedy of Errors*; Molnar, *Toneel op 't kasteel*; *Wie 't eerst lacht*.
Tweemaal Sjarow in Tsjechow, 13-04-1960, 48, *15-16*.
Toneelbespreking van Tsjechow, *De Meeuw* door Rotterdams Toneel en *De Kersentuin* door de Haagsche Comedie.
Defaitisme bij de Nederlandse Comedie, 21-04-1960, 49, *16*.
Toneelbespreking van Georges Neveux, *De Dievegge van Londen* door de Nederlandse Comedie.
Engelse jongens spelen Shakespeare, 04-05-1960, 51, *12-13*.
Toneelbespreking van Shakespeare, *Hamlet* door The Youth Theatre.
Hermans did come back!, 18-05-1960, 53, *11-12*.
Cabaret-bespreking van de derde one-man-show van Toon Hermans.
Deux pièces bien faites, 25-05-1960, 54, *14*.
Toneelbespreking van Sacha Guitry, *Jalouzie* door de Haagsche Comedie en D. Frenkel Frank, *Blaffen tegen de Maan* door Theater.
Musical aan de Amstel, 01-06-1960, 55, *16*.
Bespreking van de musical *Alle wegen gaan naar Amsterdam* van Mies Bouhuys/Walter Kous.
Een avond voorhoede, 08-06-1960, 56, *7-8*.
Toneelbespreking van *A Kakamas Greek* door New Africa Group.
Als het er Spaans toegaat, 22-06-1960, 58, *15-16*.
Toneelbespreking van Agostin Moreto y Cavana, *Doña Diana* door de Nederlandse Comedie.
De triomf van het blote toneelspel, 29-06-1960, 59, *15-16*.
Toneel- en receptiebespreking van Jerome Kilty, *Dear Liar* door E. Bergner en O.E. Hasse.
Buitenlands toneel in het Hollands Festival, 13-07-1960, 61, *10-11*.
Toneelbespreking van het buitenlands toneel op het Holland Festival.
Waarom lachen we dan?, 17-08-1960, 66, *14-15*.
N.a.v. de revue 'Tot vanavond' van René Sleeswijk.

Draadloos drama, 01-03-1961, 94, *[1]-3*.
Beschouwing van de wekelijkse toneelproductie op televisie. Zie H. Schaafsma, 96, 9-11.
Het Parool, 08-03-1961, 95, *14-16*.
Serie: Portret van een blad (II).
K.R.O.-taal, 10-05-1961, 104, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. In een televisie-cursus Nederlands door J.A. de Ridder.
Reactie W. Gilles, 105, 12. Naschrift H. van den Bergh, 105, 12.
[], 17-05-1961, 105, *12*.
Naschrift bij W. Gilles, 105, 12, n.a.v. H. van den Bergh, 104, 7.
Terug naar de Republiek der Nederlanden, 14-06-1961, 109, *7-8*.
De onwenselijkheid van de monarchie in een democratie. Zie K.L. Poll, 110, 1-3.
Koude kunst, 21-06-1961, 110, *12-14*.
Toneelbespreking van Bertold Brecht, *Der Kaukasische Kreidekreis* op het Holland festival.
Kermis van het snobisme, 02-08-1961, 116, *10-12*.
De slechte keuze van buitenlandse toneelgezelschappen voor het Holland Festival.
Toneelseizoen met vier lichte bevallingen, 06-09-1961, 121, *9-10*.
Studio met Molière, *Ingebeelde ziekte*; Het Rotterdams Toneel met René de Obaldia, *Jenuzië*; Centrum met Robert Thomas, *Huit Femmes* en de Nederlandse Comedie met Georges Feydeau, *Mijnheer gaat op jacht*.
Het theaterbezoek bevalt steeds beter, 20-09-1961, 123, *6-7*.
Toneelbespreking van Lilian Hellman, *Speelgoed op zolder* door Theater; Anouilh, *Pauvre Bitos*; Friedrich Dürrenmat, *Frank V* door Nederlandse Comedie; Alec Coppel, *Het Prieel* door Haagsche Comedie.
Public service, 27-09-1961, 124, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Het verkrijgen van informatie van het bevolkingsregister in Hilversum.
Oude tijds op Nieuwe Zijds, 11-10-1961, 126, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Cabaret-programma 'Gay gay Sixties' van Sieto Hoving.
Te goed voor de provincie, 18-10-1961, 127, *12-13*.
Het huidige subsidiebeleid t.a.v. toneelgezelschappen.
Mannen en mannetjes, 25-10-1961, 128, *12-13*.
Paddy Chayefsky, *De tiende man* door Ensemble en Robert Bolt, *Een man van alle tijden* door Rotterdams Toneel.
Gezellig en ongezellig seksen, 08-11-1961, 130, *13-15*.
Toneelbespreking van Tennessee Williams, *Period of Adjustment* door Rotterdams Toneel en Shelagh Delaney, *A taste of Honey* door Haagsche Comedie.
Te veel van het vervelende, 22-11-1961, 132, *11-12*.
Toneelbespreking van Samuel beckett, *Fin de Partie* door Astuto.
Wat doen we met oude wijn?, 29-11-1961, 133, *11-12*.
Toneelbespreking van Shakespeaere, *Midsummernightdream* door de Haagse Comedie en Sofokles, *Oidipous* door Nederlandse Comedie.
Van het (bijna dode) Theater niets dan goeds, 13-12-1961, 135, *12-13*.
Toneelbespreking van James Radgrave, *The Aspern papers* en Bertold Brecht, *Arturo Ui* door Arnhemse Toneelgroep Theater.
Anti-snoopopathische literatuur, 31-01-1962, 139, *9-10*.
Het snoopopatische effect, d.w.z. de gebrekkige informatie van de auteur aan de lezer, welke de lezer met conventies te lijf gaat, in het werk van Stephan Butler Leacock en Wladimir Nabokov.
Shakespeare's menselijk ideaal. Hendrik IV bij de Haagse Comedie, 14-02-1962, 141, *8-10*.

Bespreking van Shakespeare, *Hendrik IV* door de Haagse Comedie.

Toneelvoorstellingen, 21-02-1962, 142, *13*.

Nederlandse Comedie: Schakespeare, *Midsummernightdream*; De Haagsche Comedie: *Het prieel*; Anouilh, *Arme Bitos*; Somerset Maugham, *Home and Beauty*; Shelagh Delaney, *A taste of Honey*; Shakespeare, *Hendrik IV*; *Esmoreit* en *Het esbatement van den Visscher*. Rotterdams Toneel: René de Obaldia, *Jenuzië*; Robert Bolt, *Mooie Thomas*; Tennessee Williams, *Kwestie van aanpassen*; Sofocles, *Oidipous*; Camoletti, *Boeing-Boeing*; Rostand, *Cyrano de Bergerac*. Toneelgroep Theater: Lilian Hellman, *Speelgoed op zolder*; *Topaze*; Henry James, *The Aspern papers*; Brecht, *Arturo Ui*; Tankred Drost, *Voor de grote muur*; Tsjechow, *De Bruiloft*. Vervolg H. van den Bergh, 143, 14.

Toneelvoorstellingen, 28-02-1962, 143, *14*.

Eerste deel H. van den Bergh, 142, 13. Toneelgroep Ensemble: Chayefsky, *De tiende man*; Curt Goetz, *Dwaas*; *Ingeborg*; *een vrije dag*; *Een hoed vol*; Shaw, *Heartbreak-House*. Toneelgroep Centrum: Robert Thomas, *Acht vrouwen*; Jack Pullmann, *Echo van het verleden*; Regnard, *De universele Erfgenaam*; O'Casey, *De Duivelshaan*; Pinter, *Het verjaardagsfeest*. Toneelgezelschap Studio: Jan Staal, *Verkeerd begin*; Racine, *Les Plaideurs*. De Nieuwe Komedie: George Schéhadé, *Zeereis*; Hooft, *Warenar*.

Economie in de dramatiek, 07-03-1962, 144, *13-14*.

Toneelbespreking van Strindberg, *De Vader* door Haagsche Comedie.

Een Sartriaans melodrama, 14-03-1962, 145, *14-16*.

Toneelbespreking van Sartre, *Les séquestrés d'Altona* door Nederlandse Comedie.

Simpelmannetjes van overzee, 04-04-1962, 148, *8-10*.

Toneelbesprekingen van *The devil's Advocate* door Theater en *Sweet Bird of Youth* door Nederlandse Comedie.

Culturele moordaanslagen, 11-04-1962, 149, *15-16*.

Verzameling fouten in vertalingen uit het Frans door Victor van Vriesland (Jean Racine, *Les Plaideurs*) en Frans Nord (Jean Giraudoux, *Pour Lucrèce*).

G.K. van het Reve's dramatische eersteling, 26-04-1962, 151, *15-16*.

Toneelbespreking van Gerard Reve, *Commissaris Fennedy* door het Rotterdams Toneel.

Autografische romans, 03-05-1962, 152, *9-12*.

Boekbespreking van Remco Campert, *Het leven is verrukkulluk* (1961) en Hans Andreus, *Valentijn* (1960).

Drie zomerzotheden, 16-05-1962, 154, *10-11*.

Toneelbespreking van Luïsa treves, *Om Nausikaa* door Ensemble; Goldoni, *De Leugenaar* door Theater en François Billetdoux, *Va donc chez Torpe* door De Nederlanse Comedie.

Morsdood experiment bij 'Living Theatre', 30-05-1962, 156, *13-15*.

Voorstelling door 'the Living Theatre' uit New York van Jack Gelber, *The Connection*.

Dope op het plein, 04-07-1962, 161, *15-16*.

Bespreking van Simon Vinkenoog, *Hoogseizoen* (1962).

Vóór een anti-antisemiet, 11-07-1962, 162, *11-13*.

Toneelbespreking van Max Frisch, *Andorra* door de Nederlandse Comedie.

Het Festival-toneel, 18-07-1962, 163, *11-12*.

Over de vreemtalige toneelvoorstellingen op het Holland-Festival.

Mime, pantomime en imitatie, 15-08-1962, 167, *9-11*.

Bespreking van de mime en pantomime in de maand juli, m.n. Marceau en Rob van Reyn.

Ongezond amateurisme, 29-08-1962, 169, *10-11*.

Bespreking van de musical *Mensen, Hee mensen* door Centrum.

Den Haag is weer best, 12-09-1962, 171, *13-14*.

Toneelbespreking van Tirso de Molina, *Don Gil met de groene broek* en Ustinov, *Photo Finish* door de Haagsche Comedie.

Shakespeare's horizontale analyse, 26-09-1962, 173, *11-12*.
Toneelbespreking van Shakespeare, *As you like it* door Ensemble.
Brecht en de vrije wetenschap, 10-10-1962, 175, *14-16*.
Toneelbespreking van Brecht, *Lebens des Galilei* door de Nederlandse Comedie.
Beckett nadert nulpunt, 24-10-1962, 177, *14-15*.
Toneelbespreking van Beckett, *Happy days* door Studio.
Spit cabaret, 07-11-1962, 179, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Van studenten in café Cantien in Amsterdam; Harry Geelen; Marius Aalders.
Een boek als een biljartbal, 14-11-1962, 180, *12-13*.
Bespreking van Adriaan van der Veen, *De boze vrienden* (1962).
Verkeer-d, 28-11-1962, 182, *10/12*.
Rubriek: Korte commentaren. Verkeer: auto's, voetgangers en parkeren.
Eerste helft van toneelseizoen, 06-12-1962, 183, *10-11*.
Haagsche Comedie: Tirso de Molina, *Don Gil met de groene broek*; Ustinov, *Eindsprint*; Anouilh, *De grot*; O'Neill, *Tocht naar het duister*; Brecht, *Schweyk in de tweede wereldoorlog*. De Nederlandse Comedie: Brecht, *Galileo Galilei*; Graham Green, *De lankmoedige minnaar*. Het Nieuw Rotterdams Toneel: Arnold Wesker, *De keuken*; George Ross en Campbell Singer, *Een bitter uurtje*; Tennesee Williams, *Nacht van de leguaan*; Arthur W. Pinero, *De magistraat*; O'Neill, *Hughie*. Theater (Arnhem): Musical *Voor engelen geen automaten*; George Baston, *Beau rivage*; Jan Staal, *Verlos ons van den boze*. Zie H. van den Bergh, 185, 22-23.
Eerste helft van het toneelseizoen (II), 19-12-1962, 185, *22-23*.
Ensemble: Robert Thomas, *De duivel hale ze*; Shakespeare, *As you like it*; *Galgenhumor*. Centrum: Philip Mackie, *Moordkans*; Achard, *Driemaal koekoek*; Jean Genet, *De meiden*. Studio: Paul Rodenko, *Harten 2, harten 3*; Manuel van Loggem, *Jeugdproces*; Arnold Wester, *Planten zonder wortels*; Samuel Beckett, *Gelukkige dagen*; Jack gelber, *de appel*. De Nieuwe Comedie: *Marieken van Nieumegen*; Pieter Langendijk, *Don Quichot op de bruiloft van Kamacho*; Synge, *De held van het westen*. Zie H. van den Bergh, 183, 10-11.
De Scharoff-mythe, 17-01-1963, 186, *32-33*.
Toneelbespreking van een voorpremière van Toergenjew, *Een maand op het land* door 'Ensemble'.
Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *33*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.
Toneelvoorstellingen sinds december 1962, februari 1963, 187, *46-47*.
De Nederlandse Comedie: Vondel, *Gysbrecht van Aemstel*; *Wat u maar wilt*; Hugo Claus, *De dans van de reiger*. De Haagsche Comedie: Christopher Fry, *Venus bespied*. Het Nieuw Rotterdams Toneel: Shakespeare, *Kimbelin*; *Medea*; *Het damesorkest*. Ensemble: Toergenjew, *Een maand op het land*; Huygens, *Trijntje Cornelis*. Arnhems Theater: Ronald Dubillard, *We zullen wel zien*; *Koningin Elizabeth*. Studio: *Billy Liar*. Centrum: Pinter, *De Collectie*; *Een beetje pijn*; Günter Grass, *De boze kok*; *Maribel*.
Een expert over De Perzen, april 1963, 189, *31-32*.
N.a.v. J.P. Guépin, 188, 39-40. Antwoord J.P. Guépin, 189, 32.
Toneelvoorstellingen, april 1963, 189, *46-47*.
Nederlandse Comedie: Jean Kerr, *Mary Mary*; Golidini, *I Rusteghi*; *De vrouwen van Troje*. Haagse Comedie: C.P. Snow, *De zaak Howard*; *Oh Dad, poor Dad, Mamma's hung you in the Closet and I'm feelin' so Sad*. Rotterdam; Siegfried Lez, *Niemand van ons*; *Het sein staat op moord*. Theater: Romeo en Jeannette; Ibsen, *Rosmersholm*. Studio: Böll, *Een slok aarde*. Centrum: Lessing, *Nathan de Wijze*; Ensemble: Pirandello, *Hendrik IV*.

Na het toneelseizoen, juli-augustus 1963, 192-193, *42-43*.

Overzicht van het toneelseizoen 1962-1963. Haagsche Comedie, De Nederlandse Comedie, Nieuw Rotterdams Toneel, Ensemble, Theater, Centrum, Studio, Nieuwe Comedie; over overheidssubsidie.

Het toneelbedrijf is weer op gang, oktober 1963, 195, *36-37*.

Nederlandse Comedie: Roger Vitrac, *Victor ou les enfants au pouvoir*; Tirso de Molina, *De schuchtere aan het hof*. Haagsche Comedie: Dit Voyageur sans bagage, Noel Coward, *Quadrille*; Marcel Aymé, *Les Maxibules*. Nieuw Rotterdams Toneel: Michel André, *Een veilig stekkie*; Chrales Dyer, *Ratel van een simpel man*; Jean Cau, *De Parachutisten*. Ensemble: Reinhard Raffalt, *Der nachfolger*; Bréal, *Het grote oor*. Theater: *Luitenant Tenant*; Leonard Spiegelgass, *O hee, de lucht valt naar benee*. Centrum: Philipe Levene, *Kill two birds*. Studio: Maurice Clavel, *Alles was zwart in de zon*. Nieuwe Comedie: De Ghelderode, *De rondgang van de Maaier Makaber*.

Werkelijkheid en zinloos feit, november 1963, 196, *47-48*.

N.a.v. J.J. Voskuil, *Bij nader inzien* (1963).

Voortgezette balans, december 1963, 197, *38-39*.

De Haagsche Comedie: Shakespeare, *Macbeth*; Nederlandse Comedie, *Antonius*, *Cleopatra*, Strindberg, *Freule Julie* en Heijermans, *Op hoop van zegen*; Nieuw Rotterdams Toneel: Shakespeare, *Julius Caesar*; *De Tijger* en Murray Schisgal, *De Typiste*; Theater: Max Frisch, *Don Juan of de liefde voor de wiskunde* en Jan Staal, *Terug naar Warschau*; Centrum: De Peyret-Chappuis, *Judith* en Sartre, *Huis-Clos*; Nieuwe Comedie: *Vasantasena*; Studio: Jan Wolkers, *De Babel*, Audiberti, *Appeltje-Appeltje* en H. Heijermans, *De wijze kater*.

Nieuwe premières bij de acht gezelschappen, januari 1964, 198, *44-45*.

Nederlandse Comedie: Vondel, *Gijsbrecht van Aemstel* en Ionesco, *De Koning sterft*. De Haagsche Comedie: Peter Schaffer, *Horen* en *Zien*; Fry, *The dark is light enough*. Nieuw Rotterdams Toneel: *Kiss me Kate* en Shaw, *Arms and the Man*. Centrum: Anouilh, *Dievenbal*. Theather: Albert Husson, *Claudius*; *Spooksonate* en Strindberg, *Schuldeisers*. Ensemble: Hugh Leonard, *Poker Session*. De Nieuwe Comedie: *De knecht van Twee Meesters*.

Muriël. De jongste film van Resnais, februari 1964, 199, *46-47*.

Filmbespreking van Resnais, *Muriël*.

Nieuwe premieres, maart 1964, 200, *44-45*.

Haagsche Comedie: Shakespeare, *Othello* en Shaw, *Mesailleance*. Nederlandse Comedie: Edward Albee, *Wie is bang voor Virginia Woolf* en Molnar, *Sprookje van de Wolf*. Nieuw Rotterdams Toneel: Herman Heijermans, *Schakels* en *Roddels en Fijne Vijgen*. Ensemble: Sjarow, *De Klaploper* en Heijermans, *Robert en Bertram en Comp*. Centrum: Goethe, *Iphigeneia in Taurië* en James Saunders, *Volgende keer zing ik 't wel*. Studio: Heijermans, *Wijze Kater*; Frenkel Frank, *Pas op dat je geen woord zegt*; Brent Bezemer, *De Schaft* en *De Zwanen* en Henk Sparreboom, *De Stenen Salomo*. Nieuwe Comedie: *What's in a name* Shakespeare-cocktail.

Het systeem Peter Vos, april 1964, 201, *16*.

Rubriek: Korte commentaren. Omslag van het 200ste nummer van *Hollands Maandblad* door Peter Vos.

Het systeem Erik Vos, april 1964, 201, *16*.

Rubriek: Korte commentaren. De werkwijze van regisseur Erik Vos.

De laatste loodjes van het toneelseizoen, mei 1964, 202, *38-39*.

Nederlandse Comedie: Molnar, *Het sprookje van de wolf*. Haagsche Comedie: Shaw, *Mesaillance*. Rotterdams Toneel: André Roussin, *La Mamma*. Theater: Jan Christiaens, *Een vredesduif braden*. Nieuwe Comedie: Shakespeare, *Leer om leer* en *Het spel der*

vergissingen. Studio: Frenkel Frank, *Spinoza* en Boris Vivan, *Les batisseurs d'empire ou le schmurz*.

Eerste vruchten van de nieuwe toneeloogst '64-'65, oktober 1964, 207, *38-39*.

Haagsche Comedie: Marcel Aymé, *Clérambard*; Fernando de Royas, *La Celestina*; Gorki, *Kinderen van de zon*. Nieuw Rotterdams Toneel: Neil Simons, *Barefoot in the Park* en Goethe, *Faust I*. Theater: J.P. Donleavy, *Sprookjes van New-York*; *Kretsjinski's huwelijk* en *Stop the world-I want to get off*. Nederlandse Comedie: Brendan Behans, *De Man van Morgen* en Iris Murdoch, *Het afgehouwen Hoofd*. Ensemble: Pirandello, *Het leven dat ik je gaf* en Beaumarchias, *De bruiloft van Figaro*. Centrum: Mies Bouhuys, *Het Spaanse Riet* en Sartre, *La Putain respectueuse*. Studio: Georges Schéadé, *Viooltjes*; Genet, *Cel* en Becket, *Spel*. De Nieuwe Comedie: Becket, *Fin de Partie* en Kafka, *De Aap*.

Balans van toneelseizoen, mei 1965, 214, *38-40*.

Nederlandse Comedie: Brendan Behan, *De man van morgen*; Iris Murdoch, *A severed head*; John Osborne, *Omzien in wrok*; Schiller, *Maria Stuart*; Bredero, *Moortje* en Brecht, *De Driestuiversopera*. Haagsche Comedie: Marcel Aymé, *Clerambard*; Fernando de Rojas, *La Celestina*; Gorki, *Kinderen van de zon*; Miller, *After the fall*; Shakespeare, *King Lear*; Feydeau, *De methode Ribadier*; George Farquhar, *The beaux stratagem*; Anouilh, *Ardèle*; *Johan van Oldenbarnevelt* en Shaw, *Candida*. Nieuw Rotterdams Toneel: Neil Simon, *Barefoot in the park*; Goethe, *Faust I*; Anouilh, *Gasten op het kasteel*; Vercors, *Zoo*; Sardou, *Madame sans-gene*; Ionesco, *Delire a deux*; Miller, *Incident at Vichy*; O'Neill, *Rouw past Elektra* en Levene, *Obsessie*.

Vervolg balans van toneelseizoen, juni 1965, 215, *37-39*.

Toneelgroep Ensemble: Pirandello, *Het leven dat ik je gaf*; Beaumarchais, *De bruiloft van Figaro* Herb Gardner, *Duizend clowns*; Sjarof, *De meeuw*; Luisa Treves, *Oh what a lovely war*; Hauptmann, *Voerman Henschel*. Theater: J.P. Donleavy, *Sprookjes uit New-York*; *Stop the world, I want to gett off*; Jarry, *Uburleske*; H. Heijermans, *Eva Bonheur*; Pirandello, *Zes personages op zoek naar een schrijver*; Hasek, *De avonturen van de brave soldaat Svejk*; Strindberg, *Pasen* en *De sterkste*. Studio: Georges Schéhadé, *Viooltjes*; Genet, *Cel*; Becket, *Spel*; J.P. Donleavy, *Rosse Bietser*; Ionesco, *De kale zangeres*; Albee, *De droom van Amerika*; Camus, *De rechtvaardigen*; Lodewijk de Boer, *Het gat* en Sybren Polet, *De koning komt voorbij*.

Malaise bij de komedie, juni-juli 1967, 237, *30-32*.

Over de huidige crisissituatie in het toneelbestel.

Vier brieven over toneel, december 1983, 433, *3-15*.

I.s.m. Gerardjan Rijnders. Uitgangspunt is Rijnders' voorstelling van Tsjechow, *Drie zusters* (1900). Rijnders verdedigt zijn opvatting dat de fantasten telkens met nieuwe tekens toneel moeten maken, terwijl Van den Bergh een meer traditionele opvatting huldigt. Beslaat de periode 30 mei 1983 tot 21 november 1983.

Vestdijk en het komische, juni-juli 1999, 619-620, *25-30*.

Over de humoristische eigenschappen van Vestdijks schrijversschap.

Gebiedsuitbreiding, mei 2009, 738, *30-31*.

Over de uitbreiding van Nederland met drie overzeese speciale gemeenten Bonaire, Sint-Eustatius en Saba.

Kunstpopulisme, juni-juli 2009, 739-740, *56-59*.

Over Ivo van Hoves 'Antonioni-project' in de Amsterdamse Stadsschouwburg.

Goddelijke aardsheid. Over de poëtica van Leo Vroman, april 2014, 797, *31-33*.

Van den Bergh (1932-2011) schreef vlak voor zijn overlijden een vroegtijdig en ongepubliceerd In Memoriam voor de door hem bewonderde Leo Vroman. Met dank aan Thomas van den Bergh wordt het in iets gewijzigde vorm afgedrukt.

Bergsma, Ad
Leven als God in Frankrijk. Een psychologische theorie over de kwaliteit van het bestaan, juni-juli 1991, 523-[524], *37-41*.
Wanneer het individu er daadwerkelijk in slaagt greep op zijn eigen leven uit te oefenen en dus zijn belangen kan verdedigen, heeft hij een goede kwaliteit van het bestaan.

Berkelaar, Wim
'Zooveel aandacht en lof'. De vriendschap tussen Pieter Geyl en Loe de Jong, november 2005, 696, *3-11*.
Over het contact tussen de historici Pieter Geyl en Lou de Jong in de periode van 1953 tot 1966.

Bernlef, J.
Pseudoniem van H.J. Marsman.

Bersee, Thomas (1957)
Een vergeten grondlegger: De herontdekking van Carter G. Woodson, mei 1995, 570, *31-36*.
Over het leven en werk van deze zwarte Amerikaanse historicus.
Sociologen in het getto. Notities bij een eeuw wetenschappelijk onderzoek, januari 1997, 590, *17-25*.
Over sociologisch onderzoek naar het fenomeen getto, dat niets aan het proces van urbane ontbinding heeft kunnen veranderen. W.E.B. Dubios, *The Philidephia Negro: A Social Study* (1899), Gunnar Myrdal, *An American Dilemma* (1944) en W.J. Wilson, *Whem Work Disappears: The World of the New Urban Poor* (1996).
Broedertwist in het beloofde land. Zwarten en joden in de Verenigde Staten, januari 1998, 602, *3-14*.
De geschiedenis van de relatie tussen het joodse en het zwarte volksdeel in de Verenigde Staten, welke zich beweegt tussen solidariteit naar verachting.
Foute negers in mijn vaders huis, januari 1999, 614, *3-14*.
Over de cultuurkloof tussen zwarte Amerikanen en Afrikanen; rassenrelaties; Afrocentrisme.
'A nigga man ain't shit': Over de verliezers in het multiculturele drama, februari 2002, 651, *11-17*.
De teloorgang van de zwarte man in de Amerikaanse samenleving.
Een zwarte penis als trofee. Aard en functie van lynchings in Amerika, december 2003, 673, *3-11*.
Heksen en terroristen. Amerika en de duivelse vijand, januari 2005, 686, *8-19*.
De heksenprocessen in Salem in 1692 en de vergelijking met gelijksoortige massahysterie in de Verenigde Staten na die tijd.
Moorden voor de goed zaak. Een Heilige Oorlog op Amerikaanse bodem, februari 2006, 699, *14-23*.
Over de strijder tegen de slavernij John Brown, die na een overval in Harpers Ferry op een wapenarsenaal in 1859 ter dood werd veroordeeld.
Gods land voor een dildo: Pocahontas en de verjaardag van de VS, februari 2007, 711, *39-49*.
Over Pocachontasmythe n.a.v. de 400ste verjaardag van de stichting van Jamestown (Virginia, in 1807), de eerste permanente Britse aanwezigheid in de Verenigde Staten.
'You are no Abe!': Elke Amerikaanse president wil de nieuwe Lincoln zijn, april 2008, 725, *10-20*.
Over de Amerikaanse presidentsverkiezingen 2008. John McCain en Barack Obama.
Custer & Obama, mei 2010, 750, *30-37*.

De film Avatar als hervertelling van de slag bij Little Bighorn waarbij het 7de Calvarieregiment o.l.v. G.A. Custer in 1876 een bloedige nederlaag leed tegen een Indianen-coalitie.

Don't remember the Alamo! Moedwil, misverstand & cultuurbotsing in Amerika, januari 2011, 758, *3-13*.

De mythe van de val van de Amerikaanse missiepost Alamo op 6 maart 1836.

Tussen God en Darwin. Amerika's lange en vuile oorlog tegen zichzelf, februari 2013, 782 [783], *3-15*.

'De eeuwigdurende slag om de evolutietheorie' in de Verenigde Staten.

De eerste '9/11'. Amerikaans terrorisme op zoek naar verzoening, november 2013, 792, *11-22*.

Drie oorlogen en een bloedbad. Schuld, boete & verkiezingen in de Verenigde Staten, oktober 2015, 815, 7-*16.*

Over de Onafhankelijksoorlog, de Burgeroorlog en de frontier-oorlog tegen Mexico en de volkerenmoord op de indianen met name The Sand Creek Massacre.

Een slavenhouder aan de muur. De politieke iconografie van Donald Trump, mei 2017, 834, *5-14.* Over politiek beladen standbeelden en schilderijen.

De tranen van een prinses. Het drama van 40 jaar alfabetiseringsbeleid, november 2017, 840, *39-48.*

Bienfait, H.F.

Betekenen 'links' en 'rechts' nog iets?, november 1993, 552, *3-7*.

Over de springlevende betekenis van de begrippen 'links' en 'rechts' in de politiek.

Bier, Martin

Tegen de causaliteit-en over de oorzaak ervan, juli-augustus 1988, 488-489, *3-9*.

Over het begrip causaliteit in de Westerse samenleving. Met figuren van de auteur, 4, 5 en 7. Reactie F.A. Muller, 491, 36-43.

Biersma, Rob

Naar een open stelsel, november-december 1986, 468-469, *59-64*.

Thema: het karakter van de universiteit. Over de universiteiten in Amerika; Concurrerende universiteiten-wat zou er eigenlijk op tegen zijn wanneer concurrentie ook in Nederland werd toegestaan?

De afkeer van wetenschap en techniek, juli-augustus 1989, 500-501, *27-30*.

Thema: Voor en tegen Nederland. Het nadeel van Nederland is de afkeer van wetenschap en techniek, de monocultuur van ethisch bevlogen dominees-kinderen en sociologen. Met grafiek, 30.

Biesheuvel, J.M.A. (1939-2020)

Een gezellige kachel, december 1990, 517, *39-41*.

Herinneringen aan K.L. Poll.

Brieven aan K.L. Poll, december 2001, 649, *9-15*.

Selectie uit tussen 1964 en 1983 aan K.L. Poll geschreven brieven.

In memoriam J.M.A. Biesheuvel, augustus-september 2020, 873/874, *3.*

Bína, Vladimir

Een kleinsteedse muze, september 1994, 562, *15-18*.

Over leven en werk van de componist Leoš Janá_ek.

Bindervoet, Erik

Laster en hetze, april-mei 1986, 461-462, *18-26*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Reactie op G. van der List, 457, 16-22. Naschrift G. van der List, 27-28, waarop een reactie van Ole Bouman, 466, 38-42.

James Joyce Ulysses, juni 1986, 463, *22-27*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Satirische tekst m.b.t. de steeds toenemende Joyce 'esseejistiek'.

De tijd waarin wij leven. Open brief aan Jos van Kemenade, september 1986, 466, *3-9*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Satirische brieven en pamfletten als schets van de situatie op de universiteit. Verwijzing naar G. Boellaard, 457, 3-13. Vervolg E. Bindervoet & R.J. Henkes, 476-477, 13-17.

De tijd waarin wij leven. Open brief aan Jos van Kemenade-2, oktober 1986, 467, *23-29*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Vervolg E. Bindervoet & R.J. Henkes, 476-477, 13-17.

Postmodernisme-ja of nee? Een discussiestuk, november-december 1986, 468-469, *70-74*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Over de houding van postmodernisten t.o.v. het kunstwerk en het publiek, n.a.v. een discussieavondje met o.a. Ole Bouman (van het tijdschrift *Beeld*), Ruud Kaulingfreks (filosoof).

Op weg naar een andere wereld, februari 1987, 471, *36-42*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Ironische afrekening met H. van Galen Last n.a.v. diens *De spoken van W. F. Hermans* (1986).

De ondergang van het geschreefde woord. Anton Wachtersromans bij de journalisten, juli-augustus 1987, 476-477, *13-17.*

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Humoristische afrekening met het journalistiek en een aantal tijdschriften. Vervolg op E. Bindervoet & R.J. Henkes, 467, 23-29 en 466, 3-9.

Hoe kennen wij ons Bommeltje?, oktober 1987, 479, *43-49*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Humoristisch bedoelde aanval op B. Bommeljé 470, 12-15 en 476-477, 28-29. Ook F. de Jong Edz, 474-475, 40-41.

Arthur Schopenhauers jonge jaren, maart 1988, 484, *11-16*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Over de jeugd van Arthur Schopenhauer, n.a.v. zijn biograaf Safranski.

Willen schijnen, oktober 1988, 491, *12-20*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Over *De Gids* n.a.v. het 150-jarig bestaan en het bijzonder nummer o.d.t. 'Nederland' (1987, 2-3). Het echte en het valse in kunst en wetenschap.

Over de vrijheid van de wil, september 1989, 502, *19-20*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Ironisch gesprek over het filosofisch probleem dat de wil vrij is, maar de mens niet.

Eerste zinnen, laatste zinnen, oktober 1995, 575, *33-40*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. De gebrekkige eerste zinnen van de Nederlandse romans: Connie Palmen, *De vriendschap* (1995); Thomas Rosenboom, *Gewassen vlees*; A.F.Th. van der Heijden, *Asbestemming* (1995); P.F. Thomése, *Heldenjaren*; Ad ten Bosch, *Nachtwind*; Rascha Peper, *Ricos vleugels*; Nelleke Noordervliet, *De naam van de vader*; Stefan Hertmans, *Naar Merelbeke*; Hannes Meinkema, *Dora. een geschiedenis*; Arjan Witte, *Rode zeep*; Kees van Beijnum, *Dichter op de Zeedijk*; Jan Ipema, *Het naoorlogse web der kameraden*; Renate Dorrestein, *Een sterke man*; Kees Quirijns, *Maanheuvel*; Tessa de Loo, *De tweeling*; Peter van der Klugt, *Een zinderende avond*; Etienne van Heerden, *De stoetmeester*; Frithjof Foelkel, *Onder de pannen*; Anna Enquist, *Het meesterstuk*; Willem van Toorn, *Het verhaal van een middag*; Fleur Bourgonje, *Onderstroom*; Henke Koning, *De dans om de veer*; Nicolaas Matsier, *Gesloten huis*; Adriaan van Dis, *Indische duinen*; Leon de Winter, *Serenade*; Menno van Beekum, *Het Jakobson-complex*; Marie Kessel, *De god met gouden ballen*; Simon Bottema, *De rectrix*.

Bindervoet, Erik, 'O papa, papa!', mei 1998, 606, *20-22*.

I.s.m. Robbert-Jan Henkes. Met redactionele inleiding, mei 1998, 606, *17*. Zie ook Reacties: M. Doorman, 603, 11-12; H. Ree, 604, *18-19; F.A. Muller, 606, 17-20;* H. Mooij, 606, 22-23. Zie ook *Filosofie Magazine*.

Over de eigen naam van de oorwurm, augustus-september 2001, 645-646, *27-30*.

I.s.m. Robert-Jan Henkes. Over het vertalen van eigennamen in James Joyce's 'Finnegans wake'.

De Wakeaanse woordspeling. Een pijp is een stok is een colt is een hek is een kist, augustus-september 2003, 669-670, *24-29*.

I.s.m. Robert-Jan Henkes. Waarom is James Joyce, *Finnigans Wake* zo'n moeilijk boek?

Yesterday tot vandaag, november 2003, 672, *35-41*.

I.s.m. Robert-Jan Henkes. Verschillende Nederlandse vertalingen van de Beatles-hit 'Yesterday', met tot slot de versie van de auteurs.

Bitremieux, C.

Schrijven langs het schrikdraad, 01-11-1961, 129, *11-12*.

Bespreking van A.L. Schneiders, *Langs het schrikdraad* (1961).

Nathalie Sarraute en 'le Planétarium', 16-12-1959, 31, *11-13*.

Bespreking van Nathalie Sarraute, *Le Planétarium* (1959).

Mama, kijk, zonder handen!, 10-02-1960, 39, *9-11*.

Bespreking van Hugo Claus, *Mama, kijk, zonder handen!* (1959).

Kind van straat en kroeg, 18-05-1960, 53, *13-15*.

Serie: Van oude boeken. Willem Elsschot, *Verzen* (1934).

Van lente, de dingen die voorbijgaan, 07-09-1960, 69, *12-14*.

Serie: Van oude boeken. Stijn Streuvels, *Lenteleven* (1899).

Stuiveling over Elsschot, 14-09-1960, 70, *11-12*.

Bespreking van Garmt Stuiveling, *Willem Elsschot* (1959).

Made in Belgium, 19-10-1960, 75, *13-14*.

Bespreking van Karel Jonckheere, *Gemini* (1960), bloemlezing van Belgische poëzie.

Bedenkingen na het Afscheid, 25-01-1961, 89, *15-16*.

Bespreking van Ivo Michiels, *Het Afscheid* (1957), herdrukt als literaire reuzenpocket bij De Bezige Bij.

Het kryptisch huwelijk, 26-07-1961, 115, *15-16*.

Bespreking van Gerrit Achterberg, *Cryptogamen 4* (1961).

Dat éne boek. Over Willem Brakman, 03-05-1962, 152, *13-14*.

Boekbespreking van Willem Brakman, *Een Winterreis* (1961), *Die Ene Mens* (1961) en *De Weg naar Huis* (1962).

Bleumink, E.

De kwetsbare universiteit, november-december 1986, 468-469, *47-49*.

Thema: het karakter van de universiteit. Een opgave voor de geesteswetenschappen is het vinden van een vruchtbare synthese tussen vorming en de opleiding voor beroep of wetenschappelijke carrière en de noodzaak van interdisciplinaire samenwerking voor moeilijke problemen.

Blokker, Jan

Satire na de dood van Satire, oktober 1967, 239, *3-5*.

Over de angst voor, de aard van en uitingen van satire.

De locomotief rijdt, februari 1968, 243, *39-42*.

Kan het onderscheid tussen de documentaire (school Lumière) en de speelfilm (school Méliès) nog langer gehanteerd worden?; Jean-Luc Godard

Film is het mooi maken van vulgaire dingen, maart 1968, 244, *32-34*.

N.a.v. de film *Scarlet Empress* (Josef von Sternberg) een beschouwing over de vulgaire kant van de cinema, een oordeel dat Menno ter Braak nooit in zijn beschouwingen heeft willen betrekken.

Blokland, Hans

Socialistische cultuurpolitiek. Een onderzoek naar een fundament, januari 1988, 482, *12-24*.

Redenen voor de theoriearmoede en politieke impotentie, alsmede een remedie; waarderelativisme in het naoorlogse denken.

Socialistische cultuurpolitiek (2), februari 1988, 483, *15-18/20-23*.

Over Yvonne van Baarle, *De kunst van het socialisme* (1982). Beschouwingen over kunst- en cultuurbeleid, betoogt dat een voorkeur voor bepaalde waarden en normen zich met wetenschappelijk verantwoorde argumenten laat verdedigen.

Bo.

Rassendiscriminatie, 13-09-1961, 122, *10*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Confrontatie tussen Twentse jongeren en Italiaanse en Spaanse gastarbeiders.

Böcker, B.F.N.

De ondeelbare vrijheid, 16-08-1959, 15, *7-8*.

Reactie op J. Eijkelboom, 12, 3-5 inzake de doorbraak tussen socialisme en liberalisme, en de *Telegraaf*.

Bodde, Wim

Het Actusgeheim onthuld, april 1970, 269, *11-18*.

I.s.m. Philippe Boucher. Over ontgroening van het Groninger Studentencorps 'Vindicat Atque Polit' 1969 op voet van gelijkheid. Eerder gepubliceerd in het Groninger studentenblad *DCC*, 43 (1970) 14.

Boef, August Hans den

De fictionele ondergangen van de Titanic. Of Suske en Wiske en het Zinkende Zeekasteel, juni-juli 1998, 607-608, *43-50*.

Over de verwerking van de ondergang van de Titanic in gedichten, romans, thrillers, studies, documentaires, stripverhalen, muziekstukken en speelfilms. Receptiegeschiedenis.

Journalistiek in Kosovo, november 1999, 624, *27-28*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over de bundel reportages *Kosovo; verslag van een oorlog* van Michel Maas.

Pessoa als personage, december 2001, 649, *22-27*.

De Portugese schrijver Fernando António Nogueira de Seabra Pessoa (1888-1935) als romanfiguur in het werk van mediterrane schrijvers als José Saramago, Antonio Tabucchi en Eric Lambé.

Boeke, Enno

Sluiten celibaat en erotiek elkaar uit?, augustus-september 1993, 549-550, *10-15*.

De conclusies van de nieuwe versie van *Hoogte en diepte; bijbelse symboliek van dualisme en kringloop* (1969) van belang zijnde voor de cultuur en de bijbelvertalers. Met eigen illustratie: embleem van het Vaticaan, 15. Zie E. Boeke, 553, 12-15.

De mythologische denkwijze, december 1993, 553, *12-15*.

Een nieuw artikel ter verheldering en afronding van E. Boeke, 549-550, 10-15. Over mythologische beeldentaal, licht en duisternis, de tijd van de vrouw, erotiek en passie, met verwijzing naar Leo Steinberg, *The sexuality of Christ in renaissance art and in modern oblivion* (1983).

Boelaars, Bert (1952)
De strijd des levens. Hoe Gerard Reve inspiratie vond bij Alphonse Daudet, juni-juli 2014, 799-800, *51-54*.
Reve's geheime zoon, februari 2015, 807, *46-49.*
De vriendschap tussen Gerard Reve en zijn 'geheime zoon' Rijkjan Sikkel.

Boeles, Pieter (1942)
Het persbureau en het verdriet, november 2018, 852, *7-12.*
Dries van Agt, de Drie van Breda, de ontreddering, en ik

Boellaard, George
Open brief aan mijn werkgroep, december 1985, 457, *3-11/13*.
Over geschiedwetenschap.
Conservatief en ironisch. De politieke opvattingen van Thomas Mann, april 1987, 473, *18-26*.
Over de invloed van diens familiale achtergrond, van Arthur Schopenhauer en over diens houding t.o.v. het Deutschtum in W.O. I en erna tot 1933.

Boer, A.A. de
Pleidooi voor popularisering, 12-09-1962, 171, *1-3*.
Van wetenschappelijke teksten; vulgarisatie.
Weten en regeren, januari 1965, 210, *3-7*.
Over de rol van de Engelse exacte wetenschap in de tweede wereldoorlog, rond de personen Lord Cherwell en Henry Tizard, met name via teksten van C.P. Snow.
Marxisme-Uylinisme. Of met de paardesprong links-voorwaarts, oktober 1966, 229, *13-16*.
De relatie tussen de neiging naar links en een moderne industriepolitiek gebaseerd op prognostiek en indicatieve programmering is in gevaar.
De Nieuwe Katechismus: ontstellend en onthutsend, juni-juli 1969, 259-260, *52*.
Waarom de nieuwe Rooms katholieke Katechismus ontstellend en onthullend tegelijk is.
Wat willen de Arabieren nu eigenlijk?, december 1973, 313, *14-16*.
Reactie op J. Brugman, 312, 10-15 en antwoord van J. Brugman, 313, 15-16.

Boer, Julius de
Rjocht en Sljocht, 14-02-1962, 141, *12*.
Over de vertaling van een Fries gezegde in Slauerhoff, *Autobiografisch Grafschrift*.
Reactie H.W. Feltkamp, 143, 11.

Boer, Merijn de (1982)
Brief uit Belgrado, maart 2019, 856, *3-12.*
Verslag van het Kikinda Short Story (schrijvers)festival in Servië, 2013
Deze maand, februari 2020, 867, *2.*
Over bibliofilie en boeken wegdoen
Dumbo, maart 2021, 880, *3-9.*
Reflectie op de vergeefse poging van de auteur om een roman te schrijven over zijn verblijf in de Newyorkse wijk Dumbo.

Boersma, J.M.

Censuur I, 08-08-1962, 166, *11-12*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Rubriek: Korte commentaren. Censuur van tentoonstellingen: Paul Delvaux in Oostende; Zuid-Afrika.

Meneer Sontrop's hemelvaart, 29-08-1962, 169, *11-13*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Bespreking van Th. Sontrop, *Langzaam kromgroeien* (1962). Met gedichten.

Censuur, 05-09-1962, 170, *8-9*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Rubriek: Korte commentaren. Berichtgeving over het schrijverscongres in Edinburgh.

Het inktspoor van de fabeldichter, 12-12-1962, 184, *12-14*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Bespreking van Leo Vroman, *Fabels* nu ze in boekvorm verschijnen (1962).

Tentoonstellingen, mei 1963, 190, *26*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Gemeentemuseum Den Haag: R.J. Drayer, Aart van den IJssel en Max Gubler; Het Stedelijk Museum Amsterdam: Fernhout en Defesche en Diederen; Boymans van Beuningen: Chabot; Utrecht: kunst uit Pakistan.

Tentoonstellingen, juni 1963, 191, *47*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Gemeentemuseum Den Haag: Kandinsky en J.A. Sybesma, Wies de Bles, Marijke de Wit, Hans van der Lek, Gubler en Sengai en Couperus; Rijksmuseum Amsterdam: aanwinsten en tekenkunst; Het Stedelijk Museum Amsterdam: Auguste Herbin; Boymans van Beuningen: Chabot; Utrecht: kunst uit Pakistan; Singermuseum Laren: Modernen van toen (1570-1630).

Een luizencahier, juli-augustus 1963, 192-193, *44/46*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Bespreking/aanprijzing van het eerste *Luizencahier* van het Utrechtse Grafische Gezelschap. Met een litho 'Zelfportret' van Slachters Keesje, 45.

Tentoonstellingen, juli-augustus 1963, 192-193, *64*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Rijksmuseum Amsterdam: aanwinsten, hoogtepunten tekenkunst; Stedelijk Museum: Honderdvijftig jaar Nederlandse kunst; Gemeentemuseum Arnhem: Rodin sculpturen; Dordrecht: Nederlandse landschappen uit de 17e eeuw; Gemeentemuseum Den Haag: Kandinsky; 's Hertogenbosch: religieuze voorwerpen; Singermuseum Laren: De modernen van toen (1570-1630); Leiden: uit de verzameling van Paul Brandt; Boymans van Beuningen: Gino Serverini.

Campert, watervlugge bokser, november 1963, 196, *39-42*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Over het lezen van diverse werken van Remco Campert.

Tentoonstellingen, december 1963, 197, *37*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Rijksmuseum Amsterdam; leven en werken in Nederland & Kunstenaars en hun ontboezemingen; Gemeentemuseum Arnhem: 150 jaar beeldhouwkunst; Prinsehof Delft: De Hugonoten in Nederland; Van Abbe Museum Eindhoven: Magnum-foto's; Gemeentemuseum Den Haag: Kunst uit Thailand; Museum Meermanno Westreenianum: William Morris op Kelmscott Press; Museum voor Land en Volkenkunde: Wajang en Gamelan, beelden van Bali; Boymans-Van Beuningen: Betoverend steekspel, borduurwerk in Engeland ten tijde van koningin Elisabeth.

Tentoonstellingen, januari 1964, 198, *40*.

Onder pseudoniem Alain Teister. Rijksmuseum Amsterdam, Leven en werken in Nederland 1813-1963. Stedelijk Museum, Etienne Martin en Hans Hartung. Ina Broerse, Aat Veldhoen. Prinsehof Delft, de Hugenoten. Gemeentemuseum Den Haag, Kunst uit Thailand en World Press Photo; Alveka, de Denneweg Kunsthandel, Ans Wortel. Singermuseum Laren, Schoonheid uit het nabije Oosten. Rijksmuseum voor Oudheden Leiden, Romeinse mozaïeken uit Tunesië; Centraal Museum Utrecht, Nederlandse

opgravingen in Egypte.
Tentoonstellingen, februari 1964, 199, *41*.
Onder pseudoniem Alain Teister. Museum Flehite Amersfoort, 15 jaar cavalerie. Stedelijk Museum Amsterdam, Matta, Schöffer en Michaux. Gemeentemuseum Den Haag, Co Westerik. Haagse Congresgebouw, J.J.P. Oud. Kantine van Steendrukkerij de Jong Hilversum, Van Genk. Boymans-Van Beuningen, Kurt Switters.
Voor vieze bibliotheken, februari 1964, 199, *45-46*.
Onder pseudoniem Alain Teister. N.a.v. Cornelis Bastiaan Vaandrager, *De Avonturen Van Cornelis Bastiaan Vaandrager* (1963).
Valse parels, maart 1964, 200, *42*.
Onder pseudoniem Alain Teister. Over *De Volkskrant*, met name een artikel over *Les Perles de Vénus* door Cor de Groot.
Wij Jan Cremer, mei 1964, 202, *36-37*.
Onder pseudoniem Alain Teister. Bespreking van Jan Cremer, *Ik Jan Cremer* (1964).
Tentoonstellingen, juni 1964, 203, *16*.
Onder pseudoniem Alain Teister. Stedelijk Museum Amsterdam, André Masson en Alfred Jensen. Haarlem, nieuw ontdekte Frans Hals. Museum voor Volkenkunde Leiden, Bisonjager en bleekgezicht. Kunstzaal De Reiger Utrecht, Pyke Koch en William D. Kuik.
Tentoonstellingen, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *54*.
Onder pseudoniem Alain Teister. Pop-art in het stedelijk Museum Amsterdam en het Gemeentemuseum Den Haag. Amsterdam, Franse tekeningen in Nederlands bezit. Arnhem, Belgische surrealisten. Dordrecht, Zee-, rivier- en overgezichten uit de 17e eeuw. Frans Hals-museum, Dürer en tijdgenoten. Laren, La belle époque. Rotterdam, De Lusthof der naïeven. Tilburg, Franse wandtapijten.
Herinneringen aan W.D.Kuik, april 1965, 213, *30-31*.
Onder pseudoniem Alain Teister.
Campert en een meisje in de mist, maart 1966, 224, *23-24*.
Onder pseudoniem Alain Teister. Bespreking van Remco Campert, *Het gangstermeisje* (1965).
Storm in een glas water, februari 1972, 291, *38*.
Onder pseudoniem Alain Teister. N.a.v. de vorm van publikatie van zijn gedichten in nummer 290, 25-27. Met een naschrift van K.L. Poll, 291, 38.

Bokshoorn, Frederik
Pseudoniem van Jacob Roelofs Evenhuis.

Boland, Hans
Geboortegrond van Anna Achmatova, november 1982, 420, *22-24*.
Beschouwingen bij het Russische gedicht 'Geboortegrond' van Anna Achmatova, dat in vertaling is opgenomen.

Bolkestein, Frits
Wij bedoelen het goed, juli-augustus 1989, 500-501, *10-14*.
Thema: Voor en tegen Nederland. Typering van de Nederlanders als een volk dat niet van poespas houdt en niet autoriteitsgevoelig is, maar wel blijk geeft van een nuchtere schranderheid en sobere bekwaamheid; Nederlands als consensusmaatschappij. Met een foto van Vincent Mentzel, 11.
De overwinning van het liberalisme, februari 1991, 519, *21-25*.
Enigszins ingekorte tekst van de lezing over 'Liberalisme en cultuur' in de Beurs te Amsterdam op 9 december 1990. Over het liberalisme en de economie, het onderwijs, de

media, de Europese integratie.

Het gezond verstand en de goede mens, juni-juli 1992, 535-536, *7-8*.

Thema: Gezond verstand. Drie voorbeelden van sociaal-economisch beleid waarin het gezond verstand ver te zoeken is: de zogenaamde netto/netto-koppeling, doorbetaling tijdens ziekteverzuim en het ontslagrecht.

Wat verenigt conservatieven en socialisten, en scheidt hen van liberalen? Een verkenning, augustus-september 1992, 537-538, *26-30*.

Uiteenzetting hoofdzakelijk op basis van de Engelse situatie; Socialisten en conservatieven dragen de collectiviteit hoog in het vaandel. Liberalen willen dat mensen concurrerende individuen worden. Reactie P. Bordewijk, 537-538, *31-33*.

Zes mislukkingen, december 1994, 565, *3-8*.

Zes voorbeelden van diplomatiek onderhandelen uit eigen ervaring, in relatie gebracht met de kabinetsformatie. Als vertegenwoordiger van Shell in El Salvador (1967), Indonesië (1971) en Iran (1973). Als staatssecretaris van Economische zaken in Genève bij de GATT-conferentie en in Tokio (1982-1989). Als minister van Defensie met de NAVO en andere instanties over de conventionele verdediging van West-Europa.

The pen is mightier than the sword; over de intellectuele wortels van het fascisme, maart 2000, 628, *3-10*.

Artikel over de historische complexiteit om tot beter begrip van de interne contradicties van het moderne gedachtegoed te komen, waarin de gemakkelijke verklaring van het facisme genegeerd wordt. Besproken zijn o.a. Marx, dictator Benito Mussolini en auteurs Henri Bergson, Georges Sorel, Filippo Marinetti.

Verstikkende hulp; Afrika klem tussen goede bedoelingen en slechte bestuurders, oktober 2000, 635, *3-10*.

Over de schade die Westerse hulp in Afrika heeft aangericht en de kansen ontwikkeling tot stand te brengen.

Afscheid van Ter Braak, december 2000, 637, *25-29*.

Démasqué van een intellectueel. Bolkestein beschouwt het niemandsland achter het imago van Ter Braak als tijdloos intellectueel.

'De Natuur, die nooit liegt': Over de radicalisering van de Romantiek, maart 2001, 640, *3-11*.

De goedgelovigheid van de 'Sturm-und-Drang'-denkers.

Eenheid of eigenheid: Nationalisme van Fichte tot Finkielkraut, oktober 2001, 647, *22-29*.

De nieuwe politieke filosofieën van Kants leerling Johann Gottlieb Fichte, gebundeld als 'Reden an die deutsche Nation' (1808), alom beschouwd als het begin van het moderne nationalisme.

De droom van zuiverheid. Geschiedenis van een begrip, december 2002, 661, *9-14*.

Het begrip 'zuiverheid' in historische context.

Cultuur als misverstand: Over de politisering van identiteiten, februari 2004, 675, *3-11*.

Over het recht op cultuur en identiteit, maar culturen zelf hebben nooit rechten.

Bommeljé, Bastiaan (1955)

De Muze en narcissus. Kunst in een tijd van esthetische inflatie, maart 1980, 388, *3-12*.

Kunstfilosofie en esthetica. De oude kunstcriteria zijn doorzien als ongeldig, in de plaats daarvan gelden maatstaven van contraprestatie.

Privilege en protest. Machtsconflicten in een studentificerende samenleving, augustus-september 1980, 393-394, *13-20*.

Over organisatie, status, machtsposities, privileges en prestige in en rond actiegroepen en protestmanifestaties.

Over de totalitaire pest en andere hedendaagse inconveniënten, oktober 1981, 407, *34-36*.

N.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zie K. van het Reve, 405-406, 11-13; R. Hueting,

407, 36-40; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.A. Stalpers, 407, 41-44; J.J. Peereboom, 44-46. Antwoord van I. van der Sluis, 408, 42/44-46.

De Historische Narratio, november 1981, 408, *10-13*.
N.a.v. F.R. Ankersmit, *Narrative Logic. A Semantic Analysis of the Historian's Language* (1981).

Een zeer slordig boek, januari 1983, 422, *37-39*.
H.W. von der Dunk, *De organisatie van het verleden* (1982). Met een reactie van E. Jonker, 425, 33 en een antwoord van B. Bommeljé, 425, 33-34.

Geschiedenis van geschiedenis, april 1983, 425, *8-11*.
N.a.v. P.A.M. Geurts & A.E.M. Janssen (red.), *Geschiedschrijving in Nederland. Studies over de historiografie van de nieuwe tijd* (1981).

Antwoord, april 1983, 425, *33-34*.
Aan E. Jonker, 425, 33 n.a.v. B. Bommeljé, 422, 37-39.

De beschrijving van het nationale verleden, mei 1983, 426, *12-16/18*.
N.a.v. W.W. Mijnhardt (red.), *Kantelend geschiedbeeld. Nederlandse historiografie sinds 1945* (1983).

Sancta simplicitar. Afscheid van een hoogleraar, augustus-september 1983, 429-430, *30-31*.
Over de geschiedenisbenadering en de herhalingsdrang van historicus J.C. Boogmans, n.a.v. zijn *Van spel en spelers* (1982).

Kunst als zingevingsprobleem, mei-juni 1984, 438-439, *52-53*.
Waarom zou men beeldend kunstenaar willen worden, rechtvaardiging van smaak.

Vitu vapor. H. Mulisch en het Andere, januari 1985, 446, *28-29*.
Over Harry Mulisch, *Het Ene*, Huizinga-lezing 1984.

Wetenschap op klompen, januari 1987, 470, *12-15*.
Over Hans Derks, *Stad en land, markt en oikos* (Academisch proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor in de sociale wetenschappen aan de universiteit van Amsterdam). Zie reacties van F. de Jong Edz., 474-475, 40-41 en Bindervoet & Henkes, 479, 43-49. Zie ook B. Bommeljé, 476-477, 28-29.

Een zonderlinge historische kwestie, juli-augustus 1987, 476-477, *28-29*.
Reactie op de rechtszaak die H. Derks n.a.v. Bommeljé, 470, 12-15 heeft aangespannen tegen recensent, tijdschrift en uitgever; tevens reactie op F. de Jong Edz. (promotor), 474-475, 40-41) en H. von der Dunk in *NRC Handelsblad* en andere reacties. Zie ook Bindervoet & Henkes, 479, 43-49.

Het teveel van Wesseling (een gedeeltelijk mea culpa), maart 1988, 484, *45-46*.
Reactie op H.L. Wesseling, 483, 40-46

De knapste historicus van deze eeuw. Arnaldo Momigliano en het nut van de oude geschiedenis, mei-juni 1989, 498-499, *26-31*.
N.a.v. zijn dood. Over zijn leven en werk.

Een edel deel, oktober 1994, 563, *16-17*.
Over Johan Huizinga, *Nederlands geestesmerk* (1935) waarin diens opvatting over de kern van de Nederlandse eigenheid gekoppeld wordt aan het uiteenvallen van de Verenigde Provinciën.

Deze maand, november 1994, 564, *2*.
Redactioneel. Ondertekend met B.B.

Deze maand, december 1994, 565, *2*.
Redactioneel. Ondertekend met B.B.

Een dubbel post mortem. Karl Popper en de geschiedfilosofie, januari 1995, 566, *3-14*.
Over het gezag van de geschiedwetenschap voor de geschiedfilosofie, de visie van Popper en de wetenschappelijkheid.

Deze maand, maart 1995, 568, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Thema: Openbaar vervoer.

Rethorische rimram, maart 1995, 568, *32-33*.

Rubriek: Toetst der kritiek. Umberto Eco, *Het eiland van de vorige dag* (1994) besproken door: Willem Kuipers en Michaël Zeeman in *De Volkskrant*; Paul van Heck in *Trouw*; Nelleke Noordervliet in *NRC Handelsblad*; Alle Lansu in *Het Parool*, Peter Drehmanns in *Vrij Nederland*; Jaques Vogelaar in *De Groene Amsterdammer*; Jacob Moerman in *K Boeken* (Boekenbijlage Drentse en Groningse Dagbladen) en interviews van Michaël Zeeman in *De Volkskrant* en Pauline Sinnema in *Het Parool*.

Deze maand, mei 1995, 570, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Pop-paradoxen. Rock 'n' roll in het fin de siècle, juni-juli 1995, 571-572, *3-9*.

Thema: Popmuziek. De muziek die nooit bedoeld was om lang te bestaan en die bedoeld was om zich te af te scheiden, geeft nu een gevoel van collectieve onvergankelijke domesticatie.

Deze maand, oktober 1995, 575, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Een waas van bederf. Over de neergang van Nederland, oktober 1995, 575, *3-6*.

Over het verval van Nederland, of het gevoel dat de natie faalt in het ideaal van een vrije wil in een kritische geest en een vooruitgang van kennis, en collaboreert met de verleidingen van een narcistische en egocentrische levenshouding.

Iets onnaspeurlijks in Geerten Meijsing, december 1995, 577, *27-28*.

Rubriek: Toets der kritiek. Geerten Meijsing, *De ongeschreven leer* (1995) besproken door Willem Kuipers en Arnold Heumakers in *De Volkskrant*; Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*; Hermans Stevens in *Het Parool*, Hans Dijkhuis in *Trouw* en Hans Warren in de *GPD-bladen*.

Deze maand, januari 1996, 578, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Een respectabele professie, februari 1996, 579, *3-6*.

Thema: De krant. Het ontbreekt de Nederlandse journalistiek aan zelfkritiek: de serieuze dagbladen schrijven elkaar stilzwijgend kwaliteit toe.

Dood door subsidie, april 1996, 581, *31*.

Rubriek: Aan de ene kant. Aanval op de subsidie, m.n. Fonds der Letteren en Literair Produktiefonds.

Deze maand, mei 1996, 582, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Ontlezing.

Deze maand, juni-juli 1996, 583-584, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Thema: Televisie.

Eendimensionaliteit, juni-juli 1996, 583-584, *26-27*.

Rubriek: Aan de ene kant. Thema: Televisie. De televisie zoals we haar nu kennen, heeft zijn langste tijd gehad door het toenemende aanbod en de vergaande eendimensionaliteit.

Deze maand, augustus-september 1996, 585-586, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Thema: Genialiteit.

De geniale gewichtheffer. Sport en de dingen die voorbijgaan, augustus-september 1996, 585-586, *24-29*.

Thema: Genialiteit. kan men een geniale gewichtheffer zijn? Over genialiteit in de sport en de inflatie van het woord genialiteit.

Het everzwijn en wij. Meleager als tijdgenoot, november 1996, 588, *7-10*.

Thema: Jacht & slacht. Alle jachtverhalen in literatuur en kunst hebben als oorsprong de jacht van Meleager (*Ilias*, IX, 524-599).

De prijs van literatuur, november 1996, 588, *37*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over de beloning en de bekroning van auteurs; Fonds voor de Letteren.

Deze maand, december 1996, 589, *2*.

Redactioneel. Getekend: BB.

Godsbesef, januari 1997, 590, *16*.

Rubriek: Aan de ene kant. Het spook van de nieuwe religiositeit.

Het abominabele adjectief, februari 1997, 591, *3-7*.

Thema: Blijf lezen! Wat is waard gelezen te worden en wat niet? De lezer zou de literatuur moeten scheppen. Een eerste middel om het kaf van het koren te scheiden, zou de toetsing van het adjectief kunnen zijn.

De werkelijkheid is lastig, maart 1997, 592, *23-24*.

Rubriek: Aan de en kant. Overwerkelijkheidsbegrip n.a.v. de aandacht van de Nederlandse media voor een bericht van *Sunday Times* over een Hitler-film van Verhoeven en de plasseksposter van het Groninger Museum.

Het bureau en wij, juni-juli 1997, 595-596, *7-12*.

Thema: Bureaucratie.'Daarvoor dank ik de jury' sprak de winnaar, juni-juli 1997, 595-596, *52-53*.

Rubriek: Toets der kritiek. Naar aanleiding van de toekenning van de Librisprijs aan Hugo Claus voor *De geruchten* de reacties van Hans Warren in de *GPD-bladen*, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Arjan Peters in *de Volkskrant*, Tom van Deel in *Trouw*, L. Oomen in *Algemeen Dagblad*, Arnodl Heumakers in *NRC Handelsblad*, Jan-Hendrik Bakker in *Haagsche Courant*, Herman Verhaar in *Vrij Nederland*, Joost Niemöller in *De Groene Amsterdammer*, Robert Anker in *Het Parool*, Doeschka Meijsing in *Elsevier*, Enny de Bruijn in *Reformatorisch Dagblad* en Henk Rijkers in *Katholiek Nieuwsblad*.

Twee westerse expansies, augustus-september 1997, 597-598, *3-6*.

De traditie van de Nederlandse buitenlandse politiek, 'wereldvreemdheid', en de uitbreiding van de Europese Unie en de NAVO.

Afscheid van de krant, oktober 1997, 599, *11-12*.

Zelfonderzoek en onderzoek van *de Volkskrant* ten einde te besluiten de krant op te zeggen.

Deze maand, februari 1998, 603, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, maart 1998, 604, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Elk wil zijn eigen pil, april 1998, 605, *27-28*.

Rubriek: Aan de ene kant. Thema: Pillen. Over drugsgebruik, m.n. XTC.

Deze maand, mei 1998, 606, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Nog éénmaal: 1968, juni-juli 1998, 607-608, *53-55*.

(Over de) terugblik op 1968 als revolutiejaar. Zie B. Bommeljé, 609-610, 53-55.

Deze maand, augustus-september 1998, 609-610, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Nog éénmaal: 1968. De geboorte van de nul-dimensionale mens, augustus-september 1998, 609-610, *54-56*.

(Over de) terugblik op 1968 als revolutiejaar. Zie B. Bommeljé, 607-608, 53-55.

Deze maand, november 1998, 612, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Thema: waarde en prijs van literatuur.

Deze maand, januari 1999, 614, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

De waarde van woorden, maart 1999, 616, *3-6*.

Digitalisering van informatie leidt tot schaalverkleining en vrijheid en tot schaalvergroting en informatiemonopolies. Nieuwe media; PCM-uitgeefconcern.

Een literair abuis, april-mei 1999, 617-618, *3-6*.

Thema: Feest. Niet iedere zin, ieder boek (en tijdschrift, AvdV) heeft recht van bestaan. Er moet demarcatie zijn. Weg met de consensus: laat de letteren maar waaien.

Deze maand, juni-juli 1999, 619-620, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Onze bommen op de Balkan, juni-juli 1999, 619-620, *21-24*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over de gevolgen van nonchalance en achteloosheid van media, politiek verantwoordelijken in het Westen, waarmee zij oorlog Kosovo begonnen.

Deze maand, augustus-september 1999, 621-622, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, november 1999, 624, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Gemengde ontvangst, november 1999, 624, *15-16*.

Rubriek: Toets der kritiek. Russell Artus *Onpersoonlijkheid* (1999) besproken door Onno Blom in *Trouw*, Janet Luis in *NRC Handelsblad*, Alle Lansu in *Het Parool*, Max pam in *HP/De Tijd*, Marja Pruis in *De Groene Amsterdammer*, Theo Hakkert in *de Twentsche Courant Tubantia*, Gerrit van den Hoven in *Eindhovens dagblad*, Arjan Peters in *de Volkskrant*, Gerrit-Jan Zwier in *Leeuwarder Courant*, André matthijsse in *Goudsche Courant* en Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*.

Deze maand, januari 2000, 626, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Het solipsisme regeert, januari 2000, 626, *27-28*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over veranderingen in de media m.n. de bladen die zichzelf als 'kwaliteitskranten' omschrijven.

Deze maand, maart 2000, 628, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Mulisch en Ter Braak; een tegenspraak over ontlezing, april 2000, 629, *23-27*.

Rubriek: Toets der kritiek. Harry Mulisch, *Het theater, de brief en de waarheid* (2000) en Menno ter Braak. Uit oordelen van rescensenten over werk van Mulisch en Ter Braak blijkt er sprake te zijn van ontlezing onder Nederlandse critici.

Deze maand, mei 2000, 630, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

De meninkjesfabriek, mei 2000, 630,*21-22*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over het 'maatschappelijk debat' over de toekomst en het functioneren van de monarchie.

Deze maand, juni-juli 2000, 631-632, *2*.

Thema: Liefde. Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, november 2000, 636, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Tussen kunst en kitsch, november 2000, 636, *17-18*.

Rubriek: Toets der kritiek. Jessica Durlacher, *De dochter* (2000) besproken door Marja Pruis in *De Groene Amsterdammer*, Max Pam in *HP/De Tijd*, Elsbeth Etty *NRC Handelsblad*, Danielle Serdijn *Het Parool*, Monica Soeting in *de Volkskrant*, Agnes Andeweg in *Vrij Nederland* en Ingrid Hoogervorst in *De Telegraaf*.

Deze maand, december 2000, 637, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Vijf vijanden van het boek, december 2000, 637, *3-7*.

(deel 1: waarin het Internet onschuldig blijkt) Over het onbegrip over de boekensector;

toekomst van het boek in het digitale tijdperk; bedreigingen voor het boek.

Deze maand, januari 2001, 638, *2*.
Redactioneel. Getekend BB.

Vijf vijanden van het boek, januari 2001, 638, *12-17*.
(deel 2: waarin de dader wordt ontmaskerd) Over de overige vijanden ofwel vrienden van het boek; lezers, uitgevers, schrijvers, propagandisten, onderwijs.

Deze maand, februari 2001, 639, *2*.
Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, januari 2001, 638, *2.*
Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, februari 2001, 639*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, maart 2001, 640*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB.

Honderd losse draadjes, maart 2001, 640, *23-24*.
Rubriek: Toets der kritiek. Salman Rushdie, *Woede* (boekenweekgeschenk 2001) besproken door Marja Brouwers in *Vrij Nederland*, Graa Boomsma in *De Groene Amsterdammer*, Michaël Zeeman in *de Volkskrant*, Sjoerd de Jong in *NRC Handelsblad*, Max Pam in *HP/De Tijd*, Jaap Goedegebuure in *De Gelderlander*, Arjan Peters in *de Volkskrant* en Rashid Novaire in *Trouw.*

Deze maand, april 2001, 641*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB.

Crisis in de journalistiek: Drie oorzaken van de neergang van de pers, april 2001, 641, *14-21*.
De malaise bij de kranten: teruglopende abonnementen, verliesgevende internetactiviteiten, vergrijzende journalisten.

Deze maand, mei 2001, 642*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB. Debatcultuur in Nederland.

De zaak W. Een justitieel en literair schandaal in Nederland, mei 2001, 642, *3-12*.
De unieke rechtszaak bij de Hoge Raad vanwege een vermeende antisemitische zin in de debuutroman 'Danslessen' (De Arbeiderspers, 1998) van Pieter Waterdrinker. Zie G. Boomsma, 645-646, *55-56*.

Deze maand, juni-juli 2001, 643-[644]*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, augustus-september 2001, 645-646*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB. Thema: Mijn lied. Essays en gedichten over '...het lied dat niet op onze lippen zingt maar ergens diep in ons binnenste'.

Er is een plek, augustus-september 2001, 645-646, *21-24*.
Thema: Mijn lied. Het lied 'There's a place' van The Beatles.

Deze maand, oktober 2001, 647*, 2*-3.
Redactioneel. Getekend BB. Deze keer in het teken van de aanslagen in de Verenigde Staten op 11 september 2001.

Deze maand, november 2001, 648*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB. De terreur van literaire prijzen en de toenemende stem van schrijvers om beter beloond te worden voor hun werk.

De vlucht in futilisme, november 2001, 648, *3-5*.
Over futilisme: 'Wij worden steeds meer als de media die ons wereldbeeld bepalen: zonder geheugen, behaagziek en ongeduldig op zoek naar steeds een nieuw leuk verhaaltje en een zelfgenoegzame kwinkslag.'

Deze maand, december 2001, 649*, 2.*
Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, januari 2002, 650*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. De overbodige vloed van terugblikken in kranten op de gebeurtenissen op 11 september 2001 in New York en Washington.

Onvervreemdbaar Komrij, januari 2002, 650, *27-28*.

Rubriek: Toets der kritiek. Gerrit Komrij, *De klopgeest* (2001) besproken door Onno Blom in *De Standaard*, Tom van Deel in *Trouw*, Menno Schenke in *Algemeen Handelsblad*, Jaap Goedegebuure in GPD-bladen, Thomas van den Bergh in *Elsevier*, Arjan Peters in *de Volkskrant*, Max Pam in *HP/De Tijd* en Janet Luis in *NRC Handelsblad*.

Deze maand, februari 2002, 651*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, maart 2002, 652*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. De introductie van de Hollands Maandblad Schrijversbeurzen.

De elite die faalde, maart 2002, 652, *3-4*.

Betoog dat de opkomst van Pim Fortuyn / de opkomst van de populistische, narcistische, ont-intellectualiseerde politieke beweging onderstreept weinig anders dan de staat van de natie.

Deze maand, april 2002, 653*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. De vraag of literatuur gesubsidieerd moet worden.

Deze maand, mei 2002, 654*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. Kritiek van Tom van Deel over de kwaliteit van poëzie in *Hollands Maandblad*.

Op het breukvlak, mei 2002, 654, *3-4*.

De opkomst van Pim Fortuyn betekende ook een opkomst van een nieuwe elite.

Deze maand, juni-juli 2002, 655 [655-656]*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. Thema: Het lichaam.

Deze maand, augustus-september 2002, 656 [657-658]*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. Over Arnold Heumakers, literair criticus voor de *NRC Handelsblad*.

Tien verloren jaren: Moraal en klasse in Nederland, augustus-september 2002, 656 [657-658], *3-4*.

Het succes van de nieuwe politieke partij Lijst Pim Fortuyn (LPF) is mede ontstaan doordat in de afgelopen tien jaren de verhoudingen tussen geprivilegieerden en minder geprivilegieerden groter is geworden.

Deze maand, oktober 2002, 659*, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. Kritiek op het *Rapport Literaire Tijdschriften* van het Nederlands Literair Produktie- en Vertalingenfonds.

Deze maand, november 2002, 660, *3-5*.

Redactioneel. Getekend BB. Verklaring van het gegeven dat *Hollands Maanblad* tweeënhalf jaar onbesproken blijft in de tijdschriftenrubriek van *NRC Handelsblad*.

Deze maand, december 2002, 661*, 2-3.*

Redactioneel. Getekend BB. De commotie rond de vermeende antisemitische uitlatingen van Karel Glastra van Loon en de valse beschuldiging dat de politicologe Hirsi Ali ten onrechte beweerde bedreigd te zijn geweest.

Deze maand, januari 2003, 662, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Het onderliggende thema is goedgelovigheid.

Deze maand, februari 2003, 663, *2-5*.

Redactioneel. Getekend BB. De aanval op Irak en de kloof tussen de Verenigde Staten en het oude Europa.

Deze maand, maart 2003, 664, *3-7*.

Redactioneel. Getekend BB. De Nederlandse opvatting dat de Tweede Golfoorlog onverwacht kwam, is misplaatst.

Deze maand, april 2003, 665, *2-4*.

Redactioneel. Getekend BB. De mediaverslaggeving van de Tweede Golfoorlog.

Deze maand, mei 2003, 666, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Kanttekening bij de winnaar van de Libris Literatuurprijs, *De langverwachte* van Abdelkader Benali.

Maakt D66 zich belachelijk?, mei 2003, 666, *3-5*.

Bedenkingen bij de beslissing van D66 om met VVD en CDA te onderhandelen over een meerderheidskabinet.

Deze maand, juni-juli 2003, 667[-668], *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Woekerfilosofie, juni-juli 2003, 667[-668], *26-27*.

De filosofie is tegenwoordig overal en aan die overdaad is iets verdachts.

Deze maand, augustus-september 2003, 669-670, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, oktober 2003, 671, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, november 2003, 672, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Journalistiek op het breukvlak, november 2003, 672, *20-21*.

De oplagecijfers van de landelijke dagbladen dalen; de vraag rijst of men minder geïnteresseerd is omdat het nieuws dommer wordt, of dat het nieuws dommer wordt omdat men minder geïnteresseerd is.

Deze maand, december 2003, 673, *2*.

Redactioneel. Getekend BB.

Deze maand, januari 2004, 674, *2*.

'Dit is een land [Nederland] van instituties en platitudes, niet van toewijding en bescheidenheid. Het is geen land waarin Socrates zich thuis zou hebben gevoeld'. Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, februari 2004, 675, *2.*

Tegenwoordig wordt niemand meer als dichter of als schrijver geboren, maar gemaakt. Redactioneel, getekend BB.

Waarheid als stijlfiguur: De botsing tussen journalistiek en geschiedschrijving, februari 2004, 675, *18-19*.

Het rapport van Lord Hutton (28 januari 2004) over de zelfmoord van de Britse wapeninspecteur David Kelly en de open brief van prins Bernhard in *De Volkskrant* (7 februari 2004) leidden tot speculaties, waarbij het achterhalen van historische feiten naar de achtergrond werd gedrongen.

Deze maand, maart 2004, 676, *3*.

'De ergste vijand die wij moeten bekampen in ons gevecht op de barricades van de ongekamde gedachten is de neiging te denken in clichés, te spreken in platitudes, en te schrijven in gemeenplaatsen'. Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, april 2004, 677, *2*.

Het onlangs verschenen jaarverslag 2003 van de Raad van State 'behelst een klemmende diagnose van een maatschappij zonder duidelijk doel, met even tomeloze als ongerichte ambities, en bovenal met een beperkte geestelijke horizon'. Redactioneel getekend BB.

Deze maand, mei 2004, 678, *2*.

Redactioneel, getekend BB.

Wat wij verloren (en wonnen): Hollands Maandblad 45 jaar, mei 2004, 678, *3-7*.

Over de Nederlandse elite in de afgelopen 45 jaar. Met op pagina 3 de eerste pagina van het eerste nummer van *Hollands Weekblad*, met een deel van het redactionele voorwoord van K.L. Poll.

Deze maand, juni-juli 2004, 679-680, *2.*

Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, augustus-september 2004, 681-682, *2.*

Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, oktober 2004, 683, *2.*

Redactioneel, getekend BB.

Witteboordenmediocriteit. Op universiteiten moet meer bezuinigd worden, oktober 2004, 683, *21-24*.

Rechtvaardiging van bezuinigingen op het universitair onderwijs.

Deze maand, november 2004, 684, *2.*

Redactioneel getekend BB.

Een Nederlands gevaar. De radicalisering van de middelmatigheid, november 2004, 684, *3-4.*

Over de teleurstellende middelmatigheid van de media als het gaat om verantwoordelijkheid voor betrouwbare en integere berichtgeving en opinievorming.

Deze maand, december 2004, 685, *2.*

Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, januari 2005, 686, *2*.

Redactioneel getekend BB. Het onvermogen om argumenten van opinies te onderscheiden tettert in onze oren.

Geen angst voor clichés. Het Rapport Literaire Tijdschriften 2003 is wel erg mild, januari 2005, 686, *3-4*.

Over het begin januari 2005 gepubliceerde rapport over de jaargangen van 2003.

Deze maand, februari 2005, 687, *2*.

Redactioneel getekend BB. Over de 'hoogstpersoonlijke hartenkreet' van Rudy Kousbroek in *NRC Handelsblad* van 21 januari dat de redactie van *Hollands Maandblad* 'corrupt en laf' is. Zie reactie *NRC Handelsblad* 28 januari 2005.

Deze maand, maart 2005, 688, *2*.

Redactioneel getekend BB. Over het grote 'moeten' dat de Nederlanders van alle kanten omringt: de literaire en historische canon.

Deze maand, april 2005, 689, *2*.

Redactioneel getekend BB. Over Hollands Maandblad dat ’de wereld met oprechte belangstelling maar bovenal met milde verbazing in ogenschouw [heeft] genomen’ en dat ‘...niet wil meedeinen met het eb en vloed van de werkelijkheid, niet hoeft te schreeuwen om aandacht noch hoeft te luisteren naar het stampvoeten van anderen'. Aanleiding van wederwaardigheden van Uitgeverij L.J. veen.

Deze maand, mei 2005, 690, *2*.

Redactioneel getekend BB. Over de 'idolisation' van literaire prijzen.

Crisis? What crisis? Drie vijanden van de journalistiek, mei 2005, 690, *3-6*.

De journalistiek gaat een goede toekomst tegemoet indien zij haar drie vijanden eronder krijgt: het huidige journalistieke wereldbeeld, de moderne journalist, en de eigentijdse hoofdredacteur. Uitgewerkte tekst van een discussiebijdrage tijdens de jaarvergadering van het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren op 15 april 2005.

Deze maand, juni-juli 2005, 691-692, *2*.

Redactioneel getekend BB. 'De strijd tegen intellectuele kitsch dient onverminderd te worden gestreden', oo – en misschien vooral – door *Hollands maandblad*.

For the record. Twee geheime memo's over de oorlog in Irak, juni-juli 2005, 691-692, *3-7*.

Tekst van de uitgelekte memo, waarmee duidelijk is geworden dan Groot-Brittannië al voor

het ultimatum aan Sadam Hussein een 'onontkoombare' militaire actie tegen Irak voorbereidde.

Deze maand, augustus-september 2005, 693-694, *3-4*.
Redactioneel getekend BB. Onder andere over de speurtocht van de Britse journalist Ed Harriman naar het geld dat in Irak wordt uitgegeven voor de wederopbouw en de strijd tegen het terrorisme; en het thema Eros & Thanatos.

Deze maand, oktober 2005, 695, *2*.
Redactioneel getekend BB. Over het rapport Literaire Tijdschriften van de Commissie Literaire tijdschriften van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds.

Deze maand, november 2005, 696, *2*.
Redactioneel getekend BB. Over lawaaierige en opdringerige woorden: 'Soms zou men wensen dat meer schrijvers, dichters en journalisten de kunst van de stilte machtig zijn'.

Deze maand, december 2005, 697, *2*.
Redactioneel getekend BB. Over de moralistische toon van de zelfverzekerde praters over Westerse waarden, de zalvende intonatie van de predikers van multiculturaliteit, en de dwingelandij der fulmineerders en ondergangsprofeten.en

Deze maand, januari 2006, 698, *2*.
Redactioneel getekend BB. Ongerustheid over *Times Literary Supplement* en moreel anarchisme in Nederland volgens *NRC Handelsblad*.

Deze maand, februari 2006, 699, *2*.
Redactioneel, getekend BB. *Hollands Maandblad*: ‘Logica brengt je van A naar B; maar verbeelding brengt je overal’ (Einstein).

Deze maand, maart 2006, 700, *3-4*.
Redactioneel, getekend BB. Ter gelegenheid van het jubileumnummer nog eens waar *Hollands Maandblad* voor staat: de 'agressieve redelijkheid' van ongebonden intellectuelen. ‘*Hollands Maandblad* is in veel opzichten een onmogelijkheid.’

Deze maand, april 2006, 701, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Maand van de filosofie.

Deze maand, mei 2006, 702, *2*.
Redactioneel, getekend BB. De schrikbarende taalachterstand en de gesubsideerde stichtingen Lezen, Schrijven en Lezen &Schrijven, en de Taalunie.

Deze maand, juni-juli 2006, 703-704, *2-3*.
Redactioneel, getekend BB. Een staalkaart van *Hollands Maandblad*-poëzie.

Deze maand, augustus-september 2006, 705-706, *2-4*.
Redactioneel, getekend BB. De zomer van de zelffelicitaties: Vereniging van Universiteiten, Publieke Omroep, *de Volkskrant*, *NRC Handelsblad* en Fonds der Letteren.

Deze maand, oktober 2006, 707, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Canon der Vaderlandse Geschiedenis.

Deze maand, november 2006, 708, *2*.
Redactioneel, getekend BB. De Tweede-Kamerverkiezingen 22 november 2006, moderne politici: ‘tijd dat iemand in Den haag weer een abonnement neemt op een literair tijdschrift’.

Deze maand, december 2006, 709, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Het nationaal conformisme en geluk van Nederland.

Tot tranen geroerd, december 2006, 709, *29-30*.
Rubriek: Toets der kritiek. Over K. Schippers *Waar was je nou?* (winnaar Libris Literatuurprijs 2006) en *De bekoring* van Hans Münstermann (winnaar AKO-literatuurprijs 2006) die beide ook op de shortlist van de De Gouden Doerian stonden, de prijs voor de allerslechtste roman van het jaar.

Deze maand, januari 2007, 710, *2*.

Redactioneel, getekend BB. 'Deze maand aarzelde ik even over de vraag of cultuur nu inderdaad bestaat uit de brokstukken die overblijven na de botsing van ijdelheid met verveling'.

Deze maand, februari 2007, 711, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Over (de kritiek op) het niveau van het onderwijs in Nederland.

Deze maand, maart 2007, 712, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Over de discussies in de Tweede Kamer rond de dubbele nationaliteit.

From the book depository, maart 2007, 712, *28-29*.

Over de rol van de pers in de boekenbranche m.n. de boekenbijlagen van *Trouw*, *de Volkskrant* en *NRC Handelsblad*.

Deze maand, april 2007, 713, [*3*]-*4*.

Redactioneel, getekend BB. Over de zelfanalyse tijdens de Maand van de Filosofie, het eigen onderzoek van de PvdA over de verkiezingsnederlaag, en de roep van journalisten om een onderzoek naar de bedrijfsvoering van uitgeefconcern PCM.

Deze maand, mei 2007, 714, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Over de positie van de huidige schrijvende klasse n.a.v het overlijden van schrijver David Halberstam.

Deze maand, juni-juli 2007, 715-716, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Thema: Op de grens. Een grenservaring hoeft niet saai te zijn; het kan een opwindende blik bieden op allerlei aspecten van scheiding en transitie, opkomst en ondergang. Daarover gaat dit nummer van Hollands Maandblad.

From the book depository, juni-juli 2007, 715-716, *43-44*.

Over literaire seksisme, feminisering van de literaire wereld en gebrekkige redactie.

Deze maand, augustus-september 2007, 717-718, *3*.

Redactioneel, getekend BB. De opmerkelijke opinie van socioloog J.A.A. van Doorn in *NRC-Handelsblad* over Eshan Jami, de PvdA-politicus die zijn moslimgeloof heeft afgezworen.

From the book depository: Een literair Potemkindorp, augustus-september 2007, 717-718, *31-32*.

Over de vernietiging en afschrijving van 8.000.000, corrupt recenseergedrag, gebrek aan literair gehalte , jaarverslag Fonds voor de letteren en Manuscripta.

Deze maand, oktober 2007, 719, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Over de compuslieve neiging intellectueel te willen zijn en deel te willen nemen aan het debat.

Onze nationale identiteit, oktober 2007, 719, *13-14*.

N.a.v. het WRR-rapport *Identificatie met Nederland* (2007) over de nationale identiteit, die 'wordt al jaren aangevreten door de wasem van decadentie, zelfverrijking, autisme, onintellectualisering en ijdele pretenties die wordt uitgeademd door delen van de vaderlandse elite'.

Deze maand, november 2007, 720, *2*.

Redactioneel, getekend BB. De uitreiking van de AKO-literatuurprijs 2007 als antropologisch 'leeg ritueel'.

Deze maand, december 2007, 721, *2*.

Over Hollands ziekelijke zelfoverschatting .

Deze maand, januari 2008, 722, *2*.

Redactioneel getekend BB. 'De drie meest veelzeggende krantenkoppen van het afgelopen jaar'.

Deze maand, februari 2008, 723, *2*.

Redactioneel getekend BB. Over de tijdgeest.

Heeft de subsidiëring van Literaire Tijdschriften nog toekomst?, februari 2008, 723, *32-33*.
Op 7 januari 2008 vond een bijeenkomst plaats in De Balie te Amsterdam met als thema "Hebben de literaire tijdschriften nog toekomst?".

Deze maand, maart 2008, 724, *2-3*.
Redactioneel getekend BB. 'Wij zijn geen natie met een traditie van tolerantie, zoals wij onszelf gaarne wijsmaken, maar een volk met een dwangmatige zucht tot consensus'.

Deze maand, april 2008, 725, *3*.
Redactioneel getekend BB. Over 'trots' als een van de grote woorden uit kleine geesten.

Bijna 50. een halve eeuw een goed humeur, mei 2008, 726, *3-5*.
Redactioneel getekend BB. Over vijftig jaar Hollands Maandblad.

Deze maand, juni-juli 2008, 727-728, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Teleurstelling over twee voorbeelden dat ontintellectualisering begint aan de universiteit.

Een fatale spagaat. De electorale ademnood van de PvdA, juni-juli 2008, 727-728, *10-11*.
De paradoxale sociologische basis van de PvdA veroorzaakt een spagaat met sociaal-democratische wortels. Het dilemma zowel het rijke, ontwikkelde kosmopolitische en vrijzinnige electoraat als het sociaal-democratische electoraat van arme, marginale allochtonen te bedienen.

Redactioneel, augustus-september 2008, 729-730, *3*.
Getekend BB. GroenLinks-kamerlid Wijnand Duyvendak als belichaming van de Nederlandse identiteit.

Subsidie-narcisme, augustus-september 2008, 729-730, *29-30*.
Rubriek: From the book depository. Over het subsidienarcisme van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds dat subsidies wil laten afhangen van de kwaliteit van het marketingplan van literaire tijdschriften.

Deze maand, oktober 2008, 731, *2*.
Getekend BB. Overeenkomst tussen de economische crisis en de culturele crisis.

Deze maand, november 2008, 732, *2-3*.
Getekend BB. Barack Obama's overwinning in de Amerikaanse presidentsverkiezingen 2008.

Vallende bladeren, november 2008, 732, *43*.
Rubriek: From the book depository. Slecht nieuws over de kranten van het PCM-concern (*NRC Handelsblad*, *Volkskrant* en *Trouw*).

Deze maand, december 2008, 733, *3*.
Getekend BB. De overeenkomst tussen de kredietcrisis en de onderwijscrisis: een met blufwerk en gokwerk geschapen luchtbel die snel leegloopt.

Deze maand, januari 2009, 734, *2*.
Over de wederopstanding van Wouter Bos en de lenige media-acrobaat minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Getekend BB.

Een idioot innovatiefonds, januari 2009, 734, *35-36*.
Rubriek: From the book depository. Over de Tijdelijke Commissie Innovatie en Toekomst Pers en drie vragen waarop deze overheidscommissie geen antwoord gaat geven.

Deze maand, februari 2009, 735, *2*.
De uitweg uit de toezichtshouderssamenleving is geen collectieve argwaan, maar individuele scepsis tegenover pretenties, aspiraties, waarheidsclaims en ons eigen hybris. Getekend BB.

Boeken hebben de toekomst, februari 2009, 735, *39-40*.
Rubriek: From the book depository. Over het verdwijnen van de boekenbijlagen van kranten m.n. als gevolg van het afschrijven van het boek als dragen van kennis en

verbeelding.

Deze maand, maart 2009, 736, *3*.

Nederland is noch intellectueel, culturele politiek als sociaal gereed tegenwind als mondiale crisis te trotseren. Nederland mist gevoel voor vergankelijkheid. Getekend BB.

Deze maand, 737, april 2009, *3-4.*

Over pr-praat op alle fronten o.a. CPNB, universiteiten en dagbladen. Getekend BB.

Beginselen, mei 2009, 738, *2-3*.

Hollands Maandblad 50 jaar: het maandblad is de afgelopen vijftig jaar niet veel anders geworden en wenst dit evenmin te worden. Getekend BB.

Deze maand, juni-juli 2009, 739-740, *2*.

Over een in duigen gevallen slecht idee: het Nationaal Historisch Museum. Getekend BB.

Het schoolkrantperspectief, juni-juli 2009, 739-740, *30-31*.

Over literatuurkritiek, o.a. Arie Storm Het onontkoombaar eigene van de Nederlandse literatuur (2009). Rubriek: From the book depository.

Deze maand, augustus-september 2009, 741-742, *2*.

Over gevoel voor proporties bij integratieprojecten. Getekend BB.

Deze maand, oktober 2009, 743, *3*.

Over bestuurders die het land in een slechtere staat achterlaten dan ze het aantroffen. Waar tegenover staat dat het land de bestuurders in een beter staat achterlaat dan waarin ze ze kreeg. Getekend BB.

Beter dan de werkelijkheid, oktober 2009, 743, *37-38*.

Over de weergave van de scriptie van Bart Temme in *NRC* 18 september 2009 waarin geconcludeerd wordt dat literaire tijdschriften geen kweekvijvers meer voor talent zijn en geen podium voor literair debat. Rubriek: From the book depository.

Deze maand, november 2009, 744, *2*.

Twintig jaar na de val van de Muur. Getekend BB.

Deze maand, december 2009, 745, *2*.

Edmund Wilson en het openbaren van privé-informatie. Getekend BB.

Deze maand, januari 2010, 746, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Over het Rapport commissie Davids, Onderzoek Besluitvorming Irak.

Van wie is nou die krant, januari 2010, 746, *11-12*.

Rubriek: From the book depository. Over de verkoop van NRC Media december 2009.

Deze maand, februari 2010, 747, *2*.

Over kennis, onderwijs en wetenschap in Nederland.

Deze maand, maart 2010, 748, *3-4.*

Redactioneel, getekend BB. De winnaar van de verkiezingen 2010 moet niet de boel bij elkaar moeten houden, maar openbreken. het is geen tijd voor fatsoen, maar voor een vuile oorlog tegen onze privileges.

Deze maand, april 2010, 749, *2*.

Redactioneel, getekend BB. April is zowel de wreedste als de vrolijkste maand. De wreedste vanwege het overlijden van J.J. Peereboom en Rudy Kousbroek en de melancholisch stemmende ontintellectualisering. De vrolijkste omdat de jongste medewerker van Hollands maandblad 95 jaar is geworden: Leo Vroman.

Deze maand, mei 2010, 750, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Jubileumnummer: 'Het Hollands Maandblad is in veel opzichten een onmogelijkheid'.

Deze maand, juni-juli 2010, 751-752, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Het wij-gevoel van hen die de verkeerde afslag hebben

genomen.

Deze maand, augustus-september 2010, 753-754, *2.*
Redactioneel, getekend BB. Seizoenen voor cultuur en boeken als symptoom van ontbinding van beschaving.

De nieuwe naïviteit, augustus-september 2010, 753-754, *32-33.*
Rubriek: From the book depository. Wij zijn omringd door Facebook-journalisten die de wereld niet wantrouwen maar 'leuk' vinden en 'vrienden' maken.

Deze maand, oktober 2010, 755, *3.*
Redactioneel, getekend BB. Over het overjarige nieuwe kabinet Rutte.

Deze maand, november 2010, 756, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Nobelprijswinnaar Mario Vargas Llosa over Wilders als populist en moderne fascist.

De maand, december 2010, 757, *2*.
Redactioneel, getekend BB. De reclame voor Rolexhorloges als omslag van *NRC Handelsblad* is een symptoom van een moderne coalitie tussen defaitisme en opgewekte zelfoverschatting.

Deze maand, januari 2011, 758, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Lichtgelovigheid als permanent beeldschermbehang van het digitale tijdperk.

Deze maand, februari 2011, 759, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Redacteur laats zich afleiden door literaire niksigheid: Elsbeth Etty's 'keerpunt in de Nederlandse literatuur'.

Deze maand, maart 2011, 760, *3*.
Redactioneel, getekend BB. Achteruitgang is een relatief begrip en het is niet allemaal minder dan vroeger, van alles is meer ook van klein ongerief dat het leven kleur geeft.

Deze maand, april 2011, 761, *2*.
Redactioneel, getekend BB. E.B. White: 'Houd jezelf op de achtegrond. Je pen is belangrijker dan jijzelf.'

Zinloos subsidiegeweld, april 2011, 761, *22-23*.
Rubriek: From the book depository. Over subsidie van het Nederlandse Letterenfonds ter stimulering van het essay als literair genre.

Deze maand, mei 2011, 762, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Het overlijden van Max van der Stoel.

Deze maand, juni-juli 2011, 763-764, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Bezuinigingen op cultuur en literaire tijdschriften in het bijzonder in het licht van de collectieve intellectuele suïcide.

Infantiele vijandigheid, juni-juli 2011, 763-764, *40-41*.
Over literaire tijdschriften en ont-intellectualisering.

Deze maand, augustus-september 2011, 765-766, *2*.
De tijd biedt troost: onherroepelijk wordt iedereen lachwekkend. Ontlezing en de wereldeconomie. Redactioneel, getekend BB.

Deze maand, oktober 2011, 767, *2*.
Redactioneel, getekend BB. The Grand Illusion de Europese Unie en de analyse van Europa door Johan Huizinga.

Op weg naar het einde, oktober 2011, 767, *28-29*.
Rubriek: From the book depository. Over de crisis in het boekenbranche en afname van geletterdheid.

Deze maand, november 2011, 768, *2*.
Redactioneel, getekend BB. 'Wij stikken niet in te veel schulden, maar in gebrek aan schuldbesef'.

Deze maand, december 2011, 769, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Tijd om de balans op te maken: maken wij de desintegratie van Europa mee. Waarom gebeurt in Nederland momenteel alles bij gebrek aan beter? Wat heeft het een met het nader te maken?

Digitale debilisering, december 2011, 769, *24*.
Rubriek: From the book depository. Over de digitale bibliotheek met e-books en de beëindiging van subsidie aan literaire tijdschriften en de afname van begrijpend lezen.

Deze maand, januari 2012, 770, *2*.
Redactioneel, getekend BB. O.a. Robbert Dijkgraaf en de staat van het hoger onderwijs.

Deze maand, februari 2012, 771, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Een Sanskritist is belangrijker dan 40.000 communicatiedeskundigen.

Deze maand, maart 2012, 772, *3*.
Redactioneel, getekend BB. Over de berichtgeving rond Prins Friso en de opheffing van talrijke opleidingen aan de Letterenfaculteiten.

Deze maand, april 2012, 773, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Over imitatiecultuur.

Deze maand, mei 2012, 774, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Over schulden.

Deze maand, juni-juli 2012, 775-776, *2*.
Redactioneel, getekend BB. In tegenstelling tot Griekenland leidt de Nederland geesteswereld aan ondraaglijke leukigheid.

Deze maand, augustus-september 2012, 777-778, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Over solipsisme.

Deze maand, oktober 2012, 779, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Over de boekenbijlage van de *de Volkskrant*

Deze maand, november 2012, 779 [780], *[3]*.
Redactioneel, getekend BB. Over machtsverkaveling n.a.v. Formatie Rutte II.

Deze maand, december 2012, 780 [781], *2*.
Redactioneel, getekend BB. Over de proliferatie van het pathologisch narcisme als succesvolle levens houding, de ontbinding van de eenheid der wetenschap en de facadecultuur naar aanleiding van de wetenschapsfraude van de sociaal-psycholoog Diederik Stapel.

Deze maand, januari 2013, 781 [782], *2*.
Redactioneel, getekend BB. Het literaire tijdschrift hip onder de jeugd in de Verenigde Staten.

Deze maand, februari 2013, 782 [783], *2*.
Redactioneel, getekend BB. Over de reactie van *Hollands Maandblad* op de bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds in *NRC.nxt*.

Deze maand, maart 2013, 783 [784], *3*.
Redactioneel, getekend BB. Over de Ikea-roman naar aanleiding n.a.v. de Libris Literatuur Prijs.

Deze maand, april 2013, 785, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Zwijgen als burgemeester in oorlogstijd over de monarchie, televisie-deskundigen, de tijdgeest.

Deze maand, mei 2013, 786, *2*.
Redactioneel, getekend BB. Ons staatsbestel is veranderd in een beeldschermdemocratie. Naar aanleiding van het debat over de Bulgarenfraude in de Tweede Kamer.

Ontboekingsbijlagen, mei 2013, 786, *34-35*.

From the book depository. De boekenbijlagen van *Trouw*, *De Volkskrant* en *NRC Handelsblad.*

Deze maand, juni-juli 2013, 787-788, *2*.

Redactioneel, getekend BB. Management en organisatie alsVWO-examenvak.

Deze maand, augustus-september 2013, 789-790, *2*.

Redactioneel, getekend BB. In een freudian summer is de diagnose een geval van collectieve infantiele regressie.

Deze maand, oktober 2013, 791, *3*.

Redactioneel. Getekend BB. Wijsheden van Hesiodus: 'Geld is geworden tot de ziel van de mens' en ' het allerergste wat stervelingen kan overkomen, is slecht management'.

Deze maand, november 2013, 792, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Een breuk in de intellectuele geschiedenis: de traditie van geletterdheid loopt op zijn eind en geletterdheid vormt de brandstof voor de overdracht/groei van kennis en cultuur, die weer leidde tot intellectuele, politieke en sociale groei.

Deze maand, december 2013, *793, 2.*

Redactioneel. Getekend BB. Ontlezing als ontzagwekkend raadsel van onze epoche; De paradox van de moderniteit: de digitalisering heeft geleid tot een krimpende horizon inplaats van een weidse perspectief.

Deze maand, januari 2014, 794, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. De Nederlandse beschaving heeft korte wortels.

Deze maand, februari 2014, 795, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. De moderne cultuur is omgeven door woordenzwendel. De begrippen individualiteit, authenticiteit, scepsis, vrijheid en creativiteit zijn verkocht aan de commercie.

Deze maand, maart 2014, 796, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. De selfie als verbeelding van het wereldbeeld tot het ikzelf; verschijnsel stemselfie.

Deze maand, april 2014, 797, *3*.

Redactioneel. Getekend BB. Gebrek aan bruisend geestesleven is deel van onze volksaard..

Deze maand, januari 2014, 798, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. De 55-ste verjaardag van Hollands Maandblad; Die 55 jaar bracht een cocktail van globalisering en provincialisering.

Deze maand, juni-juli 2014, 799-800, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Bij het achthonderdste nummer: *Hollands Maandblad* is in veel opzichten een onmogelijkheid. En dat stemt zowel opgewekt als strijdbaar. korte wortels.

Deze maand, augustus-september 2014, 801-802, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Twee voor begrip van het tijdgewricht verhelderende wereldvisies: De derde wereldoorlog is begonnen en Europa is te onbeduidend om er rechtstreeks bij betrokken te raken; de werkelijkheid is wat de moderne mens ziet via zijn beeldscherm.

Deze maand, oktober 2014, 803, *3-4*.

Redactioneel. Getekend BB. De betekenisloosheid van uitdrukkingen 'het nieuwe' kennen' (minister OCW Jet Bussemaker) en 'De Echte waarheid' (*Boekblad*).

Deze maand, november 2014, 804, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Mistroostig stemt de Zwarte-Pietendiscussie, de

rechterlijke macht en de hervorming van de Faculteit de Geesteswetenschap van de Universiteit van Amsterdam.

Deze maand, december 2014, 805, *2*.

Redactioneel. Getekend BB. Drie uitspraken over Nederlands universitair onderwijs die de huiverende stilte van een milde glimlach wekken.

Piketty's paradoxen, december 2014, 805, *14-18*.

Over Thomas Piketty's *Le Capital au XXIe Siècle* (2013).

Deze maand, januari 2015, 806, *2*.

Redactioneel getekend BB. De menselijke beschaving berust op het beginsel dat elk van ons de ander zijn eigen dwaalleer gunt.

Deze maand, februari 2015, 807, *2*.

Redactioneel getekend BB. De strategische heroriëntatie op de UVA-bibliotheek als ondraaglijke leegheid van het eigentijdse bestaan.

Deze maand, maart 2015, 808, *2*.

Redactioneel getekend BB. Ego-pathologie als verworvenheid van de moderne tijd.

De bakermat van de crisis. Griekenland als Europees misverstand, maart 2015, 808, *13-18.*

De Griekse crisis is mede voortgekomen uit het abuis dat Griekenland de bakermat van Europa is.

Deze maand, april 2015, 809, *3*.

Redactioneel getekend BB. Werkelijkheidsontkenning: de wereld wil bedrogen worden, dus laat zij dan bedrogen worden.

Deze maand, mei 2015, 810, *2*.

Redactioneel getekend BB. Of er een oorzakelijk verband is tussen dalende oplagen van de kranten, inzet op meer excellentie-trajecten door de hbo-raad, meer idealisme, bildung, betrokkenheid en burgerschap in het hoger onderwijs en het niet mee tellen van spelfouten in het eindexamen Nederlands.

Deze maand, juni-juli 2015, 811-812, *2*.

Redactioneel getekend BB. Het gelijk van historicus Thucydides.

Deze maand, augustus-september 2015, 813-814, *2*.

Redactioneel getekend BB. Book Collecting Prizes tegenover het boekloos studeren in Nederland.

Peilloos krantenleed, augustus-september 2015, 813-814, *19-20*.

From the book depository. Waarom het slecht gaat met de Nederlandse kranten.

Deze maand, oktober 2015, 815, *2*.

Redactioneel getekend BB. Onze veranderende houding ten opzichte van de werkelijkheid in deze digitale tijd.

Deze maand, november 2015, 816, *2*.

Redactioneel getekend BB. Beleefdheid op Schopenhauers chaotische podium.

Deze maand, december 2015, 817, *2*.

Redactioneel getekend BB. De infantilisering en ontintellectualisering.

Deze maand, januari 2016, 818, *3.*

Redactioneel getekend BB. Over het hoge geluksniveau van Nederland.

Deze maand, februari 2016, 819, *2.*

Redactioneel getekend BB. Over de voorspellende kracht van *Nineteen Eighty-Four* en *Brave New World*.

Deze maand, maart 2016, 820, *2.*

Redactioneel getekend BB. Over de zompige ondergrond van innovatief onderwijs.

Deze maand, april 2016, 821, *2.*

Redactioneel getekend BB. Geen aandacht voor geestesleven op de Nederlandse tv

Deze maand, mei 2016, 822, *3.*

Redactioneel getekend BB. Over de eindexamenklachten van het LAKS.
Deze maand, juni-juli 2016, 823-824, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de onhoudbaarheid van het idee ‘Europese lotsbestemming’.
Deze maand, augustus-september 2016, 825/826, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de lessen van de sportzomer.
Deze maand, oktober 2016, 827, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de ongerijmdheid van de hyperindividualisering die leidt tot lemmingengedrag.
Deze maand, november 2016, 828, *3-4.*
Redactioneel getekend BB. Over de economische en sociale achtergronden van de verkiezing van Trump.
Deze maand, december 2016, 829, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over Trumps twittermanie.
Deze maand, januari 2017, 830, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over nepnieuws en hoe weinig nieuw dat is.
Deze maand, februari 2017, 831, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over alternatieve feiten en een alternatieve wekelijkheid.
Deze maand, maart 2017, 832, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over het poëziedebuut van Tim Hofman, tafelheer van DWDD.
Deze maand, april 2017, 833, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de slechte lees- en rekenvaardigheden van Nederlandse leerlingen.
Deze maand, mei 2017, 834, *4.*
Redactioneel getekend BB. Over het alom krimpend vocabulaire.
Deze maand, juni-juli 2017, 835-836, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over ‘Les mots’ van Sartre en de teloorgang van de menselijke wijsheid.
Deze maand, augustus-september 2017, 837/838, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over het verdwijnen van ‘the silly season’.
Deze maand, oktober 2017, 839, *2.*
Redactioneel getekend BB. Sombere gedachten naar aanleiding van het regeerakkoord.
Deze maand, november 2017, 840, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de moderne cultuur als permanente praatshow.
Deze maand, december 2017, 841, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over het slechte lezen in Nederland.
Deze maand, januari 2018, 842, *2-3.*
Redactioneel getekend BB. Over het onderzoeksrappot ‘Sociale Staat van Nederland 2017’ van het SCP.
Deze maand, februari 2018, 843, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over nepnieuws, Halbe Zijlstra en mediawijsheid.
Deze maand, maart 2018, 844, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de verkiezingen en de internationale dag van het geluk.
Deze maand, april 2018, 845, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over het gemis van een cultuurgeschiedenis van het heden.

Intellectuele zelfmoord, april 2018, 845, *33-34.*
Rubriek 'From the Book Depository'. Over de staat van het onderwijs.
Deze maand – bijna 60, mei 2018, 846, *3-4.*
Redactioneel getekend BB. Bij het 60-jarig bestaan van Hollands Maandblad.
Nou ja, nog één keer: 1968, mei 2018, 846, *40-43.*
Over de herdenkingen van mei '68 en de erfenis van de jaren zestig.
Deze maand, juni-juli 2018, 847-848, *2*.
Redactioneel getekend BB. Over het culturele seizoen.
Deze maand, oktober 2018, 851, 2.
Redactioneel getekend BB. Naar aanleiding van het overlijden van H.L. Wesseling
Deze maand, november 2018, 852, 2.
Redactioneel getekend BB. Over het falend onderwijssysteem.
Deze maand, december 2018, 853, *2.*
Redactioneel getekend BB. Over de eindronde van onze beschavingsgeschiedenis.
Deze maand, januari 2019, 854, *2.*
Redactioneel getekend BB. Er is geen andere reddingsboei dan zelfspot. Laatste redactioneel en nummer van HM onder het bewind van BB
De taal der flappen, januari 2019, 854, *24-25.*
Rubriek 'From the Book Depository'. Over het verband tussen literatuur en geld.

Boog, Mark (1970)
Leger, op zoek, februari 2018, 843, *3.*
Een kleine beschouwing over legers en soldaten
Barre tijden, februari 2018, 843, *4.*
Een kleine beschouwing over de misantroop

Bonnier, W. (1973)
You're it! Moderne kunst als marketingmechanisme, juni-juli 2015, 811-812, *17-22*.

Boomkens, René
Popmuziek; op zoek naar het midden, juni-juli 1995, 571-572, *22-28*.
Juist doordat popmuziek geen kunst is in termen van de geldende esthetica, kan kunst de democratische tolk tussen culturen, naties etc. zijn. Popmuziek als levend cultuurgoed.

Boomsma, Graa
Crisis in de journalistiek (2), augustus-september 2001, 645-646, *55-56*.
Reactie op B. Bommeljé, 642, *3-12.* Over de reacties op het proces waarin Pieter Waterdrinker terecht staat vanwege een vermeende antisemitische zin in zijn debuutroman 'Danslessen' (1998).
De schrijver als terrorist, mei 2003, 666, *29-30*.
Rubriek: Aan de ene kant.

Bordewijk, Paul (1943)
De crisis van het reformisme, oktober 1971, 287, *3-8*.
Over dirigisme en de afkeer van links en rechts van overheidsingrijpen.
Nederland en het M.I.T.-rapport, april 1972, 293, *8-11*.
Over het rapport van de Massachusetts Institute of Technology voor de Club van Rome.
Bindende afspraken vooraf, juli-augustus 1973, 308-309, *12-16*.
Over de opstelling van de PvdA ten aanzien van een regeringsdeelname voordat het kabinet Biesheuvel viel.

Mansholt heeft te vroeg gejuicht, maart 1974, 316, *9-12*.

N.a.v. het geruchtmakende M.I.T.-rapport i.o.v. de Club van Rome wordt ingegaan op de recente 'oliecrisis'.

Is er een methodenstrijd in de sociale wetenschappen?, mei 1975, 330, *3-7*.

Reactie op K. van der Pijl, 325, 3-11. Antwoord K. van der Pijl, 330, 3-7. Zie J.P. Guépin, 326-327, 35-40 en antwoord K. van der Pijl, 326-327, 40-42.

Grenzen van de groei en grenzen van de overdracht, januari 1976, 338, *10-16*.

Over de economische groei en de inkomensnivellering.

De lijdensweg van de bestuurlijke reorganisatie, mei 1976, 342, *10-15*.

Over het uitblijven van een nieuwe bestuurlijke indeling van Nederland en de verschillende opvattingen daarover.

De nieuwe vrijgestelden en het populistisch syndroom, augustus-september 1976, 345-346, *6-11*.

Over de gevolgen van het toegenomen aantal intellectuelen dat actief is in de linkse partijen. Vooral over de PvdA.

De smalle marges van de partijendemocratie, februari 1978, 363, *11-14*.

Beschouwingen over de uitspraak van de kiezers en de representativiteit van de partijraad, n.a.v. de samenstelling van het kabinet Van Agt.

De collectieve vergeetachtigheid van de Nederlandse economen, november 1982, 420, *16*.

Vier mogelijkheden ter verklaring van dit door Jan Pen, 419, 9-11 gesignaleerd verschijnsel.

Het nut van wethouders, februari 1983, 423, *37-42*.

Rechtvaardiging van deze functie door een wethouder.

De staat verzorgt, de wet is gelogen, februari 1984, 435, *10-15*.

Enerzijds neemt de macht van de staat toe door de groei van regelgeving, anderzijds vermindering van macht door de neiging van de mensen zich niet te houden aan de regels.

Arbeidsverkorting voor politici, maart 1986, 460, *12-14*.

Redenen waarom arbeidstijdverkorting, of part-time functies voor politici tot de mogelijkheden zouden moeten behoren.

Dat eerste kabinet Kok, dat komt er wel, juni 1986, 463, *3-5*.

Commentaar bij de verkiezingsuitslag van 21 mei 1986, inzonderheid over de teleurstellende uitslag voor de PvdA.

Integer, loyaal, consequent, september 1986, 466, *17-22*.

Over de relatie politici/partij en politici/kiezers; over de ontzuiling.

Socialisme, kan dat nog?, november 1987, 480, *3-8*.

Welke politiek moet de PvdA voeren in het huidig politiek en sociaal bestel?

De PvdA-elite van 1979 en de culturele contrarevolutie, januari 1989, 494, *24-26*.

Bij het herlezen van *Ministerraad 1989. Het derde Kabinet-Den Uyl vergadert* verschenen t.g.v. Den Uyls 60ste verjaardag (1979).

Humanisme en homoseksuelen, maart 1989, 496, *17-19*.

Over de theorie van D. Swaab m.b.t. de hersenstructuur van homofielen en R.A.P. Tielman, hoogleraar in de humanistiek en tegenstander van deze theorie; J.P. van Praag, *Humanisme en sexualiteit* (1964). Reactie van R.A.P. Tielman, 498-499, 51-52.

Een brochure uit 1936, april 1991, 521, *14-16*.

N.a.v. Jan Romein, *Een historisch moment-de betekenis der nieuwe sovjet grondwet*; tevens over de houding tegenover communisten en ex-communisten enerzijds en tegenover fascisten en ex-fascisten anderzijds, i.c. van Jan Romein en van Bernard Delfgaauw.

Een partij die geen maat kan houden, april 1992, 533, *11-18*.

Over de PvdA op dit ogenblik.

Wat scheidt liberalen en verenigt hen met conservatieven en socialisten?, augustus-september 1992, 537-538, *31-33*.

Reactie op F. Bolkestein, 537-538, 26-30 over de tegenstellingen binnen het liberalisme onder verwijzing naar de situatie in Nederland.

Money is the root of all evil, december 1992, 541, *3-6*.

Thema: Geld. Met het begin van de jaren tachtig kwamen we in de periode van het neo-kapitalisme: men doet dingen, omdat men er geld mee kan verdienen.

De veelvormige universiteit, april 1993, 545, *24-31*.

Thema-nummer: De toekomst van de universiteit. Over de vele gedaanten van de universiteit: de verschillen in beroepsgerichtheid, in tijdsbesteding, in praktische vaardigheden, in eigenaardigheden van onderwezen disciplines en in de ideeën inzake bestuur en organisatie.

Bestuur en afstand, januari 1994, 554, *8-12*.

Afstand tussen bestuur en kiezers en de houding van de PvdA. Afstand tussen gemeentebestuurders en de bevolking. Afstand tussen bestuurslagen: gemeente, provincie, Rijk, Europa en de regio's.

Om behoud van de verzorgingsstaat, februari 1995, 567, *34*.

Rubriek, Aan de ene kant. Over de verzorgingsstaat.

Politiek is geen voetbal, mei 1996, 582, *29-30*.

Rubriek: Aan de ene kant. Sportjournalistiek en politieke verslaggeving gaan steeds meer op elkaar lijken.

Een beetje bureaucratie is zo gek nog niet, juni-juli 1997, 595-596, *13-15*.

Thema: Bureaucratie.

Ik en het Hollands Maandblad, april-mei 1999, 617-618, *20-21*.

Thema: Feest. *Herinneringen aan Hollands Maandblad*.

De opmars van de lokalo's, maart 2000, 628, *24-30*.

Over het succes van de lokale partijen bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Bordewijk-Knotter, J.M.

Alles voor niets II, december 1987, 481, *46*.

Mededeling van drie elkaar tegensprekende brieven van drie verschillende instanties i.v.m. de Universiteitsgids Leiden. Aanvulling op W. Vermeer, 497, 7-12.

Borgart, Ben

Een eigenaardige naamgeving in het rijk der primaten, mei 1991, 522, *38*.

De 'neusaap' (nasalis larvatus naar Linnaeus) staat vooral in Engeland, Australië en andere gemenebestlanden bekend onder de naam 'the Dutchman'.

Een poëet op het dak van de wereld, juni-juli 1992, 535-536, *60-61*.

Over de 17de-eeuwse Dalai Lama (Welluidende Zuiverheid), zesde incarnatie van de dynastie, en zijn gedichten ontdekt door Charles Bell in het begin van de 20ste eeuw. Met gedichten.

Borst, P.

De anatomie van de domoor. Met een aantekening van Jeanne van Schaik-Willing, 31-08-1960, 68, *15-16*.

Losse overwegingen over domheid n.a.v. aanval op H.A. Gomperts door J. van Schaik-Willing in *De Groene Amsterdammer*, 30 juli 1960.

Luther, 19-07-1961, 114, *9*.

Toneelbespreking van Osborne, *Luther* door The English Stage Company op het Holland Festival.

Reis naar Rusland, 23-08-1961, 119, *4-6*.

Aantekeningen gemaakt tijdens het vijfde wereldcongres voor biochemie van 10 tot 16 augustus 1961 te Moskou.

Borstlap, John

Het zieke fonds. Een omstreden erfenis van het modernisme, maart 1996, 580, *13-18*.

Het Fonds voor de Scheppende Toonkunst onder vuur en een schets hoe het ook zou kunnen; subsidie; muziek.

Bosch, Elisabeth

De laatste jaren: wanhoop of waanzin. Drie Franse schrijvers over Vincent van Gogh, april 1990, 509, *9-13*.

N.a.v. Antonin Artaud, 'Van Gogh, le suicidé de la société' (1947) in *Oeuvres complètes* (XIII, 1974). Georges Bataille, 'Verminking als ritueel offer en het afgehakte oor van Van Gogh' in *Documents* (1930) en opgenomen in *Oèuvres complètes* (I, 1970). René Char, *Les voisinages de Van Gogh* (1985). Met illustraties van Van Gogh, 9.

Bottema, Oene

Ons middelbaar onderwijs als voorbeeld, 02-09-1959, 16, *12-13*.

Bespreking van G. Rickover, *Education and Freedom* (1959).

Reisnotities over Italiaanse universiteiten, 18-11-1959, 27, *10-11*.

Boucher, L.J.C.

In 26 letters, 23-03-1960, 45, *7*.

Bespreking van Eldert Willems (tekst) en Hans Berveling (vormgeving), *In 26 letters* ter ere van de boekenweek 1960.

Boucher, Philippe

Het Actusgeheim onthuld, april 1970, 269, *11-18*.

I.s.m. Wim Bodde. Over ontgroening door het Groninger Studentencorps 'Vindicat Atque Polit' 1969 op voet van gelijkheid. Eerder gepubliceerd in het Groninger studentenblad *DCC*, 43 (1970) 14.

Bouman, Karst

Over de heruitvinding van Nederland, februari 1992, 531, *15-19*.

Als Nederland al 300 jaar geen werkelijk soeverein land meer is, waarom zou dan juist nu de identiteit alsnog een probleem worden, maar in Nederland blijkt elke dag te worden vergeten dat taal en culturele kwaliteit ook machtsinstrumenten zijn.

Imperium Europa, november 1992, 540, *34-37*.

Een Europees imperium is niet een heerschappij van Europa over andere werelddelen, maar een Europese orde binnen Europese grenzen en menig Europees volk zal opnieuw moeten leren dat de Wet heilig is en niet bepaald wordt door opportuniteit.

Bouman, Ole

Zorgeloosheid als Byzantijnse ziekte, september 1986, 466, *38-42*.

Reactie op G. van der List, 27-28, n.a.v. E. Bindervoet & R.J. Henkes, 461-462, 18-26 (weer n.a.v. G. van der List, 457, 16-22).

Bourgonje, Fleur

De nieuwe filmkunst in Latijns-Amerika, april 1974, 317, *33-37*.

Over de filmgeschiedenis en filmindustrie in Argentinië, Chili, Bolivia, Brazilië, Uruguay, Colombia, Venezuela, Panama en Peru; Jorge Sanjinés.

Brakman, Steven

De polderkolder van Dirk Horringa. Drie reacties, december 1998, 613, *35-36*.

Reactie op D. Horringa, 609-610, 21-25 inzake het poldermodel. Zie ook H.H.J. Labohm, 613, 36-38; A.H.G. Rinnooy Kan, 613, 38-40. Weerwoord van D. Horringa, 613, 40.

Brakman, Willem

Eén tegen allen, allen tegen eén, november 1998, 612, *9-12*.

Thema: waarde en prijs van literatuur. Gepoogd moet worden de rationaliteit te temperen door haar te verrijken met wat aan het begrip ontsnapt.

Brand, A.

Rancuneuze constructie van een rancune, 22-11-1961, 132, *10-11*.

Reactie op L. Ross, 125, 1-4 inzake diens recensie van Vestdijk, *Gestalten tegenover mij* (1961).

Tu quoque. De noodzakelijke beperktheid van het kritische rationalisme, oktober 1972, 299, *9-13*.

Over W.W. Bartley's alomvattend kritisch rationalisme; Nietzsche; Burckhardt; Popper.

Brands, M.C. (1934)

Franz Petri, 03-10-1962, 174, *12*.

Rubriek: Korte commentaren. Waarom treedt historicus Franz Petri zo vaak op als het om de verhouding van de Duitse en de Nederlandse geschiedenis gaat? Reactie M. Baerlecken, 189, 18 -19.

Karl Barth en de Zwitsers, mei 1963, 190, *11-12*.

De achtergrond van de opvolging van Karl Barth als hoogleraar theologie aan de universiteit van Bazel, n.a.v. een interview in *Die Woche*, 23-01-1963.

'Verharde' geschiedenis: van geval tot getal, van incident tot systeem, mei-juni 1973, 306-307, *12-20*.

O.a. over Norbert Elias, *Der Prozess der Zivilisation* (1939) en C. Bertels, *Geschiedenis tussen struktuur en evenement* (1973). Reactie K.L. Poll, 308-309, 57-62 en antwoord van M.C. Brands, 308-309, 62.

Antwoord, juli-augustus 1973, 308-309, *62*.

Reactie op K.L. Poll, 308-309, 57-62, n.a.v. M.C. Brands 306-307, 12-20.

Uit het Oosten niets nieuws, januari 1993, 542, *6-10*.

I.s.m. M.A.P. Nollen. Een historisch overzicht sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog, m.n. Centraal- en Oost-Europa, communisme, revisionisme, Koude Oorlog.

De onwijze opzet van ons wetenschappelijk onderwijs, april 1993, 545, *3-7*.

Thema-nummer: De toekomst van de universiteit. Over de structurering van de Nederlandse universiteiten na 1965, het ontbreken van een maatschappelijk debat over wat er van universiteiten wordt verwacht en over de ruimhartige studiefinanciering.

'History hits back'. Over de overschatting van woord en tekst: over de limieten van tolerantie, februari 1994, 555, *3-13*.

Tegen de overschatting van het woord staat de noodzaak van nadruk op het onderscheid tussen feit en fictie.

Kwalen van Nederland als krantenland, februari 1996, 579, *21-25*.

Thema: De krant. De kranten als ouderwets medium om nieuws over te brengen. De kwalen: verhollandsing van het nieuws, het kritisch moeten zijn, columnisme, en het

ontbreken van leermeesters in het journalistenvak.
De grijze verf van historici. WO I blijft aan Nederland voorbijgaan, augustus-september 2006, 705-706, *23-27*.
Welke plaats neemt de Eerste Wereldoorlog in de collecctieve herinnering en in het geschiedbeeld van gespaarde Nederland in? Het Nederlandse beeld van de twintigste eeuw wijkt fundamenteel af van dat in de buurlanden doordat Nederland in de Eerste Wereld Oorlog een muis was. Reacties van Madelon de Keizer en Gerhard Hirschfeld in november 2006, 708, 46-48 en antwoord van M.C. Brands november 2006, 708, 49.
Nederland in W.O. I, november 2006, 708, *49*.
Reactie op Madelon de Keizer en Gerhard Hirschfeld in november 2006, 708, 46-48, n.a.v. M.C. Brands, augustus-september 2006, 705-706, *23-27*.
De foutjescultuur. Over de ontembare Haagse missiedrift, mei 2007, 714, *3-6*.
N.a.v. de dissertatie Herman Smit, *Gezag is gezag. Kanttekeningen bij de houding van de gereformeerden in de Indonesische kwestie* (2006) over het feit dat de Nederlandse politiek niet van fouten leert, maar steeds weer andere uithoeken van de wereld wil bevrijden van het kwaad als uiting van een fatale zelfoverschatting.
Historische illusies. François Furet als geschiedschrijver, januari 2008, 722, *11-18*.
Een Nederlandse revolutie. De roestvlekken van een afgezworen geloof, mei 2008, 726, *35-38*.
Over het wegpraten van de Nederlandse culturele kloof in de jaren zestig met als voorbeeld Paul Luykx, *Andere katholieken* (2000). Reactie van P. Luykx, juni-juli 2008, 727-728, *54-57*.
Antwoord van M.C. Brands, juni-juli 2008, 727-728, *57*.
Reactie op Paul Luykx, nr. 727-728, 54-57 n.a.v. M.C. Brands mei 2008, nr. 726, inzake *Andere katholieken* (2000).
NIOD op de verkeerde weg. Is 'Genocidestudies' wel een wetenschap?, maart 2011, 760, *12-18*.
Op de stang, april 2011, 761, *11-12*.
Maria Vasalis op de fietsstang bij Gerard Reve op een avond van Belcampo.

Brands, Wim (1959)
De vallende man, augustus-september 2007, 717-718, *25-27*.
Over de relatie met zijn vader met drie gedichten.
Ontsnappen op Hemelvaart. Brief aan mijn jongere ik, juni-juli 2013, 787-788, *3-4*.
Deze tekst werd later uitgezonden op Radio 5 in de IKON-serie 'Brief aan mijn jongere ik'.
Een stad om te belopen. Waarom in Gent de fanfare een olifant opat**,** augustus-september 2013, 789-790, *47-54*.
Dit stadsportret kwam tot stand in het kader van het project 'Citybooks', georganiseerd door DeBuren, het Vlaams-Nederlands Huis' voor de bevordering van de cultuur der Lage Landen en Europa.

Brandt Corstius, Hugo (1935)
Brabantia nostra, 20-05-1959, 1, *2-3*.
De kabinetsformatie en De Quay.
Thermodynamisch proza, 20-05-1959, 1, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Discussie in *Tirade* over cybernetische literatuurkritiek.
Mevrouw Luce en de feiten, 20-05-1959, 1, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. *Time* en de zaak Luce-Morse.
Kermis op Soestdijk, 27-05-1959, 2, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De ontvangst van Adamski ten Hove op Soestdijk.
Last en Hermans, 27-05-1959, 2, *7-8*.

Rubriek: Korte commentaren. Jef Last bespreekt in *De Nieuwe Stem* verontwaardigd W.F. Hermans, *De donkere kamer van Damocles* (1958).

De Augsburgse zonsverduistering, 03-06-1959, 3, *8*.

Onze zonne-aanbidding.

Rechts, 03-06-1959, 3, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Absurde rechtspraak.

Ponskaarten en spuitjes, 03-06-1959, 3, *10-11*.

Catastrofe met ponskaartjes en en een regeringsverklaring over beperking van haar arbeidsterrein.

Leraren, 10-06-1959, 4, *5*.

Rubriek: Korte commentaren. Geen opschudding over een gebrek aan leraren.

Een oplossing. Het conflict tussen twee blokken, 17-06-1959, 5, *4-6*.

Amerika versus Rusland, bewapeningswedloop en drie programmapunten essentieel voor vrede. Reactie K.L. Poll, 6, 1-2. Zie H. Brandt Corstius, 7, 10.

Morele herbewapening, 17-06-1959, 5, *6*.

Rubriek: Korte commentaren. N.a.v. een advertentie op 6 juni in alle dagbladen. Reactie A.R. Burger, 16, 11-12. Zie ook H. Brandt Corstius, 60, 12 en 64, 12 en reactie A.R. Burger, 64, 11. Zie H. Brandt Corstius, 199, 12.

Moderne casuïstiek, 17-06-1959, 5, *6*.

Rubriek: Korte commentaren. De onlogica van *Panorama*.

Phobos en Deimos. Jonathan Swift beschreef de twee manen van Mars, 17-06-1959, 5, *14*.

Russisch astronoom Sjklowski beweert dat de twee manen van Mars kunstmatig zijn.

Nederlandse schrijfkunst, 24-06-1959, 6, *7-8*.

Rubriek: Korte commentaren. J. Goudsblom, *De nieuwe volwassenen* met de resultaten van de *Vrij Nederland* enquête.

Padvindersidealen, 01-07-1959, 7, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Aanvulling op H. Brandt Corstius, 5, 4-6. Zie K.L. Poll, 6, 1-2.

Inuk-Titut, 08-07-1959, 8, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Periodiek voor Eskimo's in Canada.

Het addertje op voetjes, 08-07-1959, 8, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Communisme.

Vaktaal, 15-07-1959, 9, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Vier soorten vaktaal.

Mentaliteit, 15-07-1959, 9, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. De leesgewoonten in Brabant volgens het Katholiek Sociaal Kerkelijk Instituut.

L'Affaire, 29-07-1959, 11, *7-8*.

De zaak Meulenbelt vergeleken met de zaak Dreyfus.

Frisse quizz-miss, 12-08-1959, 13, *10-11*.

Rubriek: Korte commentaren. KRO-radiospelletje.

Vliegerslonen, 02-09-1959, 16, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. De salarissen van KLM-piloten.

Miljonairs, 02-09-1959, 16, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Montagne en Van Leeuwen over de toename van het aantal miljonairs.

De jets, 02-09-1959, 16, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Waarom de verkeerstoestellen vervangen door straalverkeersvliegtuigen (jets)?

De grote sprong, 09-09-1959, 17, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Vooruitgang in China.
Nu al kapot?, 16-09-1959, 18, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Valt het kabinet onder invloed van de Luns c.s. op de kritiek op minister van defensie Visser.
Het land op de maan, 30-09-1959, 20, *1*.
N.a.v. de race naar de maan en het Russische succes van Lunik III.
Gedrus Mizeriavichus, 30-09-1959, 20, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Voorbeeld van communistische democratisering van het onderwijs.
Oder-Neisse, 30-09-1959, 20, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De Oder-Neissegrens.
Long live de Bra, 30-09-1959, 20, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Advertentie voor BH's.
Een boek, nozems, kleuters, gewetenszaken, 07-10-1959, 21, *13-14*.
Bespreking van Krantz en Vercruijsse, *De jeugd in het geding* (1959).
Een oulap verdienen, 07-10-1959, 21, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Ontwikkelingen in Zuid-Afrika.
Logica en politiek, 14-10-1959, 22, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Het Congo-probleem en de cartesiaanse denkwijze.
De toekomst der religie, 14-10-1959, 22, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Tekenen van het einde van de christelijke godsdienst.
Taal, 21-10-1959, 23, *12-13*.
Bespreking van Edward Sapir, *Language* (1921).
Een film van Toon Hermans, 28-10-1959, 24, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Mislukte film.
Geprezen zij de domheid, 11-11-1959, 26, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Wiskunde en schaken.
Vestdijks nieuwe lichaamsdeel, 11-11-1959, 26, *15-16*.
Bespreking van Simon Vestdijk, *De Ziener* (1959).
Met Fort-mann minder man, 02-12-1959, 29, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. H.J. Fortmann over anti-conceptie.
Waardebonnen, 02-12-1959, 29, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Beter geschenkenbonnen.
De bijbel had toch gelijk, 02-12-1959, 29, *11-12*.
Toneelbespreking van MacLeish, *J.B.* door Theater.
Twee gijzelaars, 09-12-1959, 30, *14*.
Toneelbespreking van Brendan Behan, *The Hostage* door de Nederlandse Comedie.
/ 25.000, 16-12-1959, 31, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Voorstel om de maximumprijs van de voetbalpool te beperken.
De lof van Lalumbe, 16-12-1959, 31, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Bevat brief van V. Lalumbe over de tragische toestand in de Zuidafrikaanse Bantoegebieden.
Amusement van de nieuwe klasse, 30-12-1959, 33, *2-3*.
In Oost-berlijn.
De bromschoen, 30-12-1959, 33, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. De ontwikkeling van een 'skeeter' volgens *De Ingenieur* van 25 december.
Mundus vult decipi, 30-12-1959, 33, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Quizzschandalen in Amerika.

Assen, 13-01-1960, 35, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Het gemeentebestuur van Assen wil niet langer dat er denigrerend over hun stad gesproken wordt.
19,60, 13-01-1960, 35, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Geldhervorming in Frankrijk.
24 uur bezig zijn, 03-02-1960, 38, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Staking van buschauffeurs in Amsterdam op 25 januari.
Stotteraars, 10-02-1960, 39, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Stotteraars, n.a.v. Ko van Dijk als stotteraar in de televisiekomedie *Alles in tweevoud*.
Dreyfus was toch schuldig, 10-02-1960, 39, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. *De Telegraaf* ziet gerechtigheid.
De aanhouder, 17-02-1960, 40, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. de praktijken van het Nederlands Talen Instituut.
Onze opvoeding, 24-02-1960, 41, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Staatssecretaris van Binnenlandse zaken Bot op bezoek op Australisch Nieuw Guinea.
Liever zeeslang, 24-02-1960, 41, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Komkommernieuws over Russische duikboten en zeemonsters.
Vernieuwde Rotterdamse Courant, 16-03-1960, 44, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. De veranderingen op een rijtje en de pastiche van *Vrij Nederland*.
Conclusie, 23-03-1960, 45, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Minister De Pous pakt de aannemers aan. Reactie C. Heyning, 46, 9.
G + W = C, 23-03-1960, 45, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Formules in economie, wis- en natuurkunde.
Een ongelooflijk boek, 30-03-1960, 46, *6-7*.
Over Ho Kan-Chih, *A history of the modern Chinese revolution* (1959).
Interne aangelegenheden, 06-04-1960, 47, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De belachelijkheid van demonstreren.
Twee misverstanden, 11-05-1960, 52, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. J.J. Buskes en A. Marja over Apartheid in Zuid-Afrika. Reactie van A. Marja, 54, 11 en antwoord H. Brandt Corstius, 54, 11-12.
Vier misverstanden, 25-05-1960, 54, *11-12*.
Reactie op A. Marja, 54, 11, n.a.v. H. Brandt Corstius, 52, 8.
Morele herbewapening, 06-07-1960, 60, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Advertentie t.g.v. de verjaardag van Frank Buchman.
Zandloper op zijn kop, 27-07-1960, 63, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Columnist de zandloper in de *Nieuwe Rotterdamse Courant*.
Absolute eerlijkheid, 03-08-1960, 64, *12*.
Rubriek: Reacties van lezers. Antwoord aan A.R. Burger, 64, 11, n.a.v. H. Brandt Corstius, 60, 12. Zie H. Brandt Corstius, 5, 6 en reactie A.R. Burgers, 16, 11-12 betreffende morele herbewapening.
Congo, 10-08-1960, 65, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De situatie in Congo.
Oog en oor, 05-10-1960, 73, *16*.
Vergelijkende beschouwing van deze zintuigen.
Rusland-China, 26-10-1960, 76, *11*.

Rubriek: Korte commentaren. De wenselijkheid van vriendschap tussen Rusland en China.
Het gele gevaar, 14-12-1960, 83, *5-8*.
Informatief stuk over de angst die China inboezemt, n.a.v. A.D. Barnett, *Communist China and Asia* (1960).
Waar is een toneelschrijver nog goed voor?, 14-12-1960, 83, *[9]-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Overeenkomst in reacties op Macleish, *J.B.*; Mulisch, *Tanchelijn*; Sartre, *de duivel en God*.
De eigenlijke reden, 21-12-1960, 84, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Waarom wij Nieuw-Guinea houden.
De bom, 29-12-1960, 85, *9*.
Moeten we postume wraak uitoefenen, nadat we zelf door een kernbom getroffen zijn?
Geniaal debuut, 04-01-1961, *86*.
Bespreking van Simon Vestdijk, *Een moderne Antonius* (1960).
De toekomst van het Nederlands, 11-01-1961, 87, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. In de tijdschriften *De politiebond* en *De katholieke werkgever*.
Definitie van de mens, 18-01-1961, 88, *1-3*.
H. Freudenthal ontwerpt kunstmatige taal en een definitie van de mens terwille van contact met buitenaards leven.
Santa Publicita, 08-02-1961, 91, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Berichtgeving over muiterij op een Portugees schip.
Uitweg, 15-02-1961, 92, *8*.
Rubriek: Korte commentaren.
Voorspellingen, 15-02-1961, 92, *14*.
Over voorspellen en de wildste fantasiën.
Teveel wazig idealisme, 01-03-1961, 94, *7*.
Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.
Wrong or wrong, my country?, 08-03-1961, 95, *4-6*.
Nederland en Nieuw-Guinea; Verenigde Naties, Gemenebest; Indonesië.
Eindelijk, 29-03-1961, 98, *15-16*.
Toneelbespreking van Harold Pinter, *De huisbewaarder* en Edward Albee, *het verhaal van de dierentuin* door Toneelgroep Ensemble.
Nieuwe Rotterdamse Courant, 19-04-1961, 101, *5-7*.
Serie: Portret van een blad (V). Reactie G. Zalsman, 108, 15.
Tellen, 26-07-1961, 115, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Ds. L.H. Ruitenberg telt Hervormd Nederland in eigen voordeel.
'Antinegrisme' in de V.S., 20-09-1961, 123, *3-5*.
Discriminatie/ segregatie van negers in Amerika.
Dood, 22-11-1961, 132, *4-6*.
BB-lessen op school. Zie K.L. Poll, 134, 1-4.
Electronische evolutie, 31-01-1962, 139, *3-4*.
Met de constructie van grotere en duurdere electronische breinen is de mensheid op de verkeerde weg, want computers kunnen niet denken. Positieve en negatieve geluiden.
Even wel wezen, 28-02-1962, 143, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Het Nederlandse standpunt inzake Nieuw-Guinea blijft zelfbeschikking, maar nu met een andere inhoud.
Autopsografie, 18-04-1962, 150, *6-7*.

Over de 'autobiografie' van Richard M. Nixon, *Zes crisissen*.

Een zwoemig boek, 03-05-1962, 152, *1-3*.

Bespreking van Erich Fromm, *May Man Prevail?* (1961). Een onbelangrijk boek over de koude oorlog, de kernbewapening en het naderende einde.

Culinair realisme, 25-07-1962, 164, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. De doeken van schilder Wayne Thiebaud.

Alcohol en longkanker, 01-08-1962, 165, *5-7*.

Wetenschap; tegen de inductieve methode, hoe en waarom. Reactie D. Hillenius, 166, 14-16. Zie H. Brandt Corstius, 170, 9-10.

Mijn hemel I, 01-08-1962, 165, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Sterrenkunde/astronomie.

Mijn hemel II, 01-08-1962, 165, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Transatlantisch vliegverkeer.

Finland, 29-08-1962, 169, *7*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. Gerwig, 163, 1-5. Antwoord H. Gerwig, 169, 7 inzake Finland.

Goed, ik was een rotaap, wat dan nog?, 05-09-1962, 170, *9-10*.

Reactie op D. Hillenius, 166, 14-16 n.a.v. H. Brandt Corstius, 165, 5-7 inzake terminologie. Tevens bespreking van Robert Ardrey, *African Genesis. A personal investigation into the animal origin of Nature of Man* (1961).

Cuba, 31-10-1962, 178, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Vier redenen van goedkeuring t.a.v. de Amerikaanse blokkade van Cuba.

Eigenlijk, 07-11-1962, 179, *14*.

Onder pseudoniem Battus. Over het woord 'eigenlijk'.

Verkiezingsuitslagen, mei 1963, 190, *1-2*.

Over de bijzonderheden van de verkiezingsuitslag. Reactie van H. Mobach, 191, 22-23. Zie antwoord van H. Brandt Corstius, 191, 23.

Antwoord, juni 1963, 191, *23*.

Antwoord aan H. Mobach, 191, 22-23 n.a.v. diens reactie op H. Brandt Corstius, 190, 1-2.

Valse sleutel, juli-augustus 1963, 192-193, *62*.

Onder pseudoniem J.J. Onderstraten. N.a.v. J.J. Voskuil, *Bij nader inzien* (1963).

Gevraagd: een nieuw gebaar, januari 1964, 198, *7-8*.

Over een voor christenen krenkend televisie-uitzending van zaterdag 4 januari.

Ratio, maart 1964, 200, *19*.

Rubriek: Korte commentaren. Het eerste nummer van *Ratio*.

Micro-economische aspecten der verticale prijsbinding, maart 1964, 200, *19-20*.

Economische beschouwing van huishoudelijke aard; prijsbewustzijn.

Irene I, april 1964, 201, *14*.

Rubriek: Korte commentaren. Rond het huwelijk van prinses Irene.

Misverstand uit Amerika I, april 1964, 201, *15*.

Rubriek: Korte commentaren. Omgang tussen echtelieden.

Misverstand uit Amerika II, april 1964, 201, *15*.

Rubriek: Korte commentaren. Fluor in het drinkwater.

Roken, april 1964, 201, *17*.

Rubriek: Korte commentaren. Beginnen met roken.

Wat was zijn huisnummer?, april 1964, 201, *36-37*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Oplossing van de wiskundige prijsvraag gesteld in 200, 46.

Twenty Centuries Questions, mei 1964, 202, *10*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Spelletjes die alleen met de dood beëindigd kunnen worden, zoals de antwoorden van de wereldbeschouwingen afhangen van de vorm van de vragen en niet van de inhoud van de vragen.

Meisjes die ik gekend heb, september 1964, 206, *19-20*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Uitleg over de werking van de computer.

Leve de parachutisten, december 1964, 209, *7-8*.

Over de verslaggeving van de *Telegraaf* en *Elsevier* van het geweld in Congo.

Reclametelevisie, december 1964, 209, *44*.

Rubriek: Korte commentaren. Art Buchenwald over reclametelevisie.

Niet temen maar nemen, februari 1965, 211, *38*.

Rubriek: Korte commentaren. Kritiek op de verkoopt van Breedband aan Hoogovens door de overheid is onterecht.

Nationalisatie van het denkvermogen. Bezit van computer behoort bij overheid, mei 1965, 214, *3-7*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Betoog dat het bezit van de computer bij de overheid behoort.

De positie van de kabouter in de moderne samenleving, juni 1965, 215, *10-11*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Over de kabouters.

Prinsjesdag, september 1965, 218, *10*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Rubriek: Korte commentaren. Het vermogen van de koninklijke familie.

Slim hoor, oktober 1965, 219, *13-14*.

Rubriek: Korte commentaren. Voorstel om de impasse inzake de monarchie te doorbreken.

Rome, oktober 1965, 219, *14*.

Rubriek: Korte commentaren. De houding van de progressieve katholieken t.o.v. het gebrek aan democratie in Rome.

Djakarta, oktober 1965, 219, *14*.

Rubriek: Korte commentaren. De houding van de Amerikanen t.o.v. het gebrek aan democratie in Indonesië.

Voor goeverstaan, oktober 1965, 219, *14*.

Rubriek: Korte commentaren. Computervers.

De koning is geschonden, de ministers zijn verantwoordelijk, november 1965, 220, *12-13*.

Over het debat in de Tweede kamer rond de toestemmingswet inzake het huwelijk van prinses Beatrix met Claus von Amsberg.

Naar het volgende schandaal, februari 1966, 223, *3-5*.

Over het schandaal van de tiende maart, links en rechts deel van Nederland zijn verdeeld over de monarchie en het huwelijk van Beatrix.

Mis!, februari 1966, 223, *6*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Over de reacties van *NRC* en *Volkskrant* op de uitzending van 11 februari van het programma *Zo is het toevallig ook nog eens een keer*, waarin de rede van vijf februari van mgr. Bekkers werd gepersifleerd.

Van het koele front, april 1966, 225, *3-4*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Beschouwing van diverse onderwerpen; Chapkis als politicus, de verkiezingen; Van Hall; Koekoek; de monarchie.

Bericht uit het midden van de eeuw, augustus-september 1966, 228, *8-12*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Dagboek uit Groot-Brittannië.

Brief uit Soestdijk, oktober 1966, 229, *17*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Fictieve brief van koningin Juliana aan Greet Hofmann.

Go maar home, januari 1967, 232, *5-6*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Nee '67, februari 1967, 233, *27*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. D'66 is niet het antwoord op, maar het symptoom van de politieke crisis.

De Nederlandse film, maart 1967, 234, *13*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Column over humor, Jan Cremer; tentoonstelling 'Jeugdsentiment - De Jaren '50'.

De contra-revolutie, april 1967, 235, *8-9*.

1Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Een uitspraak van Amerikaanse historicus Manchester verbonden met een uitspraak van defensie-minister P. de Jong; het Kabinet-De Jong en de contra-revolutie.

Kleiner en groter, mei 1967, 236, *8-9*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Over verkleiningen en vergrotingen.

Zet een kruisje achter uw naam, maart 1968, 244, *15-16*.

Onder pseudoniem Piet Grijs. Over enquêtes.

Het nieuwe Vietnam ligt in Amerika, april 1968, 245, *10*.

N.a.v. de angst van blank Amerika en het risico dat negers lopen. Verwijzing naar H. Drion, 244, 3-4, zie reactie van H. Drion, 246, 14-18 en H. Brandt Corstius, 247-248, 22-25.

Intellectuele integriteit van dit soort geschrijf, juni-juli 1968, 247-248, *22-25*.

Reactie op H. Drion, 246, 14-18. Zie ook H. Drion, 244, 3-4 en H. Brandt Corstius, 245, 10.

Allemaal onzin, oktober 1968, 251, *23-25*.

Onder pseudoniem Piet Grijs. Over astronomie. Met een sterrenkaart uit de *Scientific American* (pagina 55), 25.

COM en CAM, juni-juli 1970, 271-272, *23-25*.

Onder pseudoniem Raoul Chapkis. Over het werken met computers en camera's.

Van Dale als pocketboek, januari 1971, 278, *16-19*.

Onder pseudoniem Battus. Bewijs van de tiende stelling van zijn proefschrift, over het logaritmisch opbergen en opzoeken van alfabetische woordenlijsten.

Blijf met je fikken van de luizenpoten af!, juni-juli 1971, 283-284, *11-15*.

Onder pseudoniem Battus. Het Andere Woordenboek; wat, hoe en waarom noemen we dingen anders?

Taal, filosofie, taalfilosofie en taalfilosofie, december 1972, 301, *3-9*.

Onder pseudoniem Battus. Over de oorzaken van de crisis waarin Chomsky's transformationele hypothese verkeert en over de taalopvatting van Wittgenstein. Met schema, 4.

De formalisering van het wereldbeeld, januari 1973, 302, *26-29*.

Onder pseudoniem Battus. Alleen door de wiskunde, de logica en de theoretische natuurkunde is de formalisering bereikt. Wat de andere wetenschappen betreft daar is de neiging tot formaliseren, als ideaal, duidelijk aanwezig.

De vertaalmachine, maart 1973, 304, *15-19*.

Onder pseudoniem Battus. De onmogelijkheid van mechanisch vertalen volgt niet uit bepaalde natuurwetten zoals de onmogelijkheid van het perpetuum mobile.

Er is geen plattegrond voor het Nederlands, juli-augustus 1973, 308-309, *21-24*.

Onder pseudoniem Battus. Men kan voor alle Nederlandse zinnen te samen geen plattegrond maken, al hebben taalkundigen dat jaren lang geloofd. Met een schematisch kaartje van Amsterdam.

Mooi dit idioom!, december 1978, 373, *15-17*.

Onder pseudoniem Battus. Over palindromen: alibila, raar, draaiaard, oud duo, taaigalp plagiaat. Opdracht: Voor Piet Burger, palindroomkoning.

Meetkundige taalkunde, augustus-september 1981, 405-406, *32-36*.

Onder pseudoniem Battus. De meetkunde wordt beheerst door de principes invariantie en abstractie, waartussen een verband bestaat. Na de bespreking van deze principes in de meetkunde wordt een poging gedaan de taalkunde ermee te karakteriseren. Met meetkundige illustraties van de auteur, 33.

Alweer, oktober 1981, 407, *40-41*.

Onder pseudoniem Battus. N.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zie K. van het Reve, 405-406, 11-13; B. Bommeljé, 407, 34-36; R. Hueting, 407, 36-40; J.A. Stalpers, 407, 41-44; J.J. Peereboom, 44-46. Antwoord van I. van der Sluis, 408, 42/44-46.

Twee maal twee vrouwen, december 1982, 421, *40-42*.

Onder pseudoniem Battus. Parallellen tussen Harry Mulisch, *Twee vrouwen* (1975) en Simon Vestdijk, *De onmogelijke moord* (1965).

Een bescheiden voorstel, mei-juni 1984, 438-439, *21*.

Onder pseudoniem Battus. Het tijdstip van de dood: rationeel gezien zou een leeftijd van vijfendertig jaar de beste zijn om maar eens met leven op te houden.

Het raadsel van het onderwijs, mei 1985, 450, *6-7*.

Onder pseudoniem Piet Grijs. Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13; en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Het huisconcert i, juni 1986, 463, *14-15*.

Onder pseudoniem Piet Grijs. Over Frits [Bolkestein].

Het huisconcert (ii), juli-augustus 1986, 464-465, *40-47*.

Onder pseudoniem Piet Grijs. Satire op de politiek, inzonderheid over het leiderschap in de VVD en Frits Bolkestein.

Aanvraag tot subsidie in het kader van de Regeling 1967 van polemiek in literaire tijdschriften, november 1987, 480, *21-22*.

Er is geen echte polemiek meer in Nederland.

De stukkenvrager, december 1990, 517, *34-35*.

Herinneringen aan K.L. Poll: de gevaarlijke combinatie van werkgever, stukkenvrager, medeschrijver en vriend in één persoon verenigd.

Hoe neuken reigers?, december 1994, 565, *28-29*.

Rubriek: Toets der kritiek. Joost Zwagerman, *De buitenvrouw* (1994) besproken door Inge van den Blink in *Utrechts Nieuwsblad*, Rob van Erkelens, Hans den Hartog Jagers, Arnold Heumakers in *De Volkskrant*, Wilem Kuipers in *De Volkskrant*, Alle Lansu in *Het Parool* en Carel Peeters in *Vrij Nederland*.

De rukker van Manhattan, januari 1996, 578, *18-19*.

Rubriek: Toets der kritiek. Leon de Winter, *Zionoco* (1995) besproken door Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*; Willem Kuipers en Arjan Peters in *De Volkskrant*; Alle Lansu in *Het Parool*; Sander van Vlerken in *Eindhovens Dagblad*; Daphne Meijer in *Nieuw Isrealitisch Weekblad*; Carel Peeters in *Vrij Nederland* en Inge van den Blink in *Utrechts Nieuwsblad.*

De kluts, de eer, de ziel, het geweten en het bewustzijn, februari 1999, 615, *3-8*.

Mind-body problem (hersenen en bewustzijn). Zie H. Brandt Corstius, 616, 7-8/10-12;

617-618, 75-79; 619-620, 60-64 en 621-622, 52-56. Reactie van M. Leezenberg, 624, 7-11.

De grot, de molen, de Chinese kamer, de papagaai en de vleermuis, maart 1999, 616, *7-8/10-12*.

Mind-body problem (hersenen en bewustzijn). Zie H. Brandt Corstius, 615, 3-8; 617-618, 75-79; 619-620, 60-64 en 621-622, 52-56. Reactie van M. Leezenberg, 624, 7-11.

Overval, april-mei 1999, 617-618, *9*.

Thema: Feest. Herinnering aan een bezoek van Karel van het Reve en K.L. Poll.

Wij denken, zien en horen ondanks hersens, ogen, oren, april-mei 1999, 617-618, *75-79*.

Mind-body problem (hersenen en bewustzijn). Zie H. Brandt Corstius, 615, 3-8; 616, 7-8/10-12; 619-620, 60-64 en 621-622, 52-56. Reactie van M. Leezenberg, 624, 7-11.

Een vallende steen leert de vijver zijn omtrek, juni-juli 1999, 619-620, *60-64*.

Over hersenen en besustzijn; bewustzijn in wakende- en slapende toestand; oplossing van het bewustzijnsvraagstuk. Voorafgegaan door de vergelijking met een vallende steen in het water. Zie H. Brandt Corstius, 615, 3-8; 616, 7-8/10-12; 617-618, 75-79 en 621-622, 52-56. Reactie van M. Leezenberg, 624, 7-11.

Water, vuur, liefde, publieke opinie, en bewustzijn, augustus-september 1999, 621-622, *52-56*.

Vijfde bijdrage over lichaam en geest; korte samenvatting van het boek *Natuurlijke intelligentie* van Wim van de Grind; Dualisme en Monisme; vier voorbeelden van de Opkomende Eigenschappen. Zie H. Brandt Corstius, 615, 3-8; 616, 7-8/10-12; 617-618, 75-79; en 619-620, 60-64. Reactie van M. Leezenberg, 624, 7-11.

Het geheim van de stotteraar, maart 2006, 700, *5-7*.

Ervaringen en herinneringen van een stotteraar.

Geen plagiaat, februari 2008, 723, *3-4*.

Overeenkomsten tussen *Nooit meer slapen* van W.F. Hermans en *Lucky Jim* van Kingsley Amis.

Automilieugen, maart 2008, 724, *22-25*.

De overeenkomsten tussen Nederlandse en Engelse woorden als rijtje letters. Zie ook nr. 727-728, 27-29 en 729-730, 32-33.

Start en finish van de evolutie, mei 2008, 726, *7-10*.

Bewerkte versie vaan en lezing van 22 april 2008 in het Muziekcentrum Frits Philips te Eindhoven in de serie 'Scherpdenkers'. De evolutie van onze soort in drie activiteiten schrijven, weven en acteren.

Zware woorden worden zweren, juni-juli 2008, 727-728, *27-29*.

Te ontwikkelen vierdimensionale kubus om mee te bewijzen dat er geen taalkundige verklaring bestaat voor klinkerwisselingen. Zie ook nr. 724, 22-25. en 729-730, 32-33

Veertien Frans, veertien Nederlands, augustus-september 2008, 729-730, *32-33*.

Horizontaal veertien Franse klinker(combinaties) en verticaal veertien Nederlandse klinker(combinaties). Zie ook nr. 724, 22-25 en 727-728, 27-29.

Wij mensen komen net kijken, en we staan zowel op benen als op sterven, november 2008, 732, *5-11*.

Bewerkt hoofdstuk uit het boek *Mensenarm dierenrijk* (2009) dat verschenen is ter gelegenheid van Charles Darwins tweehonderdste geboortedag, o.a. over prof. E.J. Slijper.

Geen aardbei voor de beiaard, 738, mei 2009, *18-19.*

Onder pseudoniem Daan Gramman. Over een speciaal soort anagrammen, m.n. vierduizend wisselwoorden.

Geen selderiegalerij of selderijgalerie, augustus-september 2009, 741-742, *10-11*.

Onder pseudoniem Daan Gramman. Over eenletterige en meerletterige samengestelde klinkerruil. Zie gedichten augustus-september 2009, 741-742, *12-14*.

Mijn korte leventje, augustus-september 2013, 789-790, *29-20*.
Kunt u ook in een lang woord de middelste letter veranderen?, oktober 2013, 791, *3*.

Brassinga, Anneke
Alles is niets-de memoires van Saint-Simon, mei-juni 1994, 558-559, *3-10*.
Typering van Saint-Simon, *Mémoires* (1694-1750). Na zijn dood (1755) in beslag genomen en opgeslagen in het Louvre, in 1819 vrij gegeven en compleet uitgegeven in 1829.

Bregstein, Philo
Stellingen over de roman, november 1967, 240, *3-9*.
1. Het wegvallen van realisme en verhaal als basis van de roman. De subjectivering van de positie van de schrijver, 3-5
2. De ik-stijl en hernieuwde indentificatiemogelijkheden, 5-6
3. De veelvoudige subjectiviteit. Nieuwe structuren voor de aloude roman, 6-7
4. De taak van de romanschrijver: het nastreven van een dialectisch totaal realisme, 7-9.

Breukers, Chrétien
Bijzinnen en tussenvoegsels, augustus-september 2002, 656 [657-658], *40-41*.
De huidige (blijkbare) minachting voor poëzie vraagt om een nieuwe polemiek die niet op de grote thema's is toegespitst.

Broek, Renske van der (1976)
Deze maand, augustus-september 2020, 873/874, *2.*
Redactioneel. Seriemoordenaars en kunstenaars keren altijd terug naar hun eerste plaats delict.
Honderdzesendertig beats per minuut, december 2021, 889, *6-12.*
Over de worstelingen met slapeloosheid

Broekmeijer, Marius
Dictatuur doorlichten, maart 1964, 200, *19*.
Rubriek: Korte commentaren. Kees Broos, *Dictatuur doorlichten*.

Brouwer, Jetske (1993)
Multitaskend zwabberen. ‘Net echt’ – over versnelling, vervreemding en allesjasjes. November 2021, 888, *11-15.*

Brouwers, Lieuwe
De ongevaarlijke humor van Piet Grijs, december 1970, 277, *39-42*.
Bespreking van Hugo Brandt Corstius, *Grijsboek* (1970).

Bruggeman, J.G.
Le tyran cherche un ami, 13-09-1961, 122, *11*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K.L. Poll, 121, [1]-3 inzake C.J. Dippel in *Wending*. Zie J.L. Heldring, 122, 10-11.
Libertijnse reacties, 01-11-1961, 129, *2-3*.
Bij de oprichting van een polemologisch instituut in Groningen; het verschijnsel oorlog en de sociale wetenschappen. Reactie G. van Benthem van den Bergh, 130, 12. Antwoord J.G. Bruggeman, 130, 12. Zie J.G. Bruggeman, 136, 7-8.
Antwoord, 08-11-1961, 130, *12*.

Aan G. van Benthem van den Bergh, 130, 12, n.a.v. J.G. Bruggeman, 129, 2-3 inzake het verschijnsel oorlog en de sociale wetenschappen.

De polemologie. Een kerstbespiegeling, 20-12-1961, 136, *7-8*.

Over wereldorde. N.a.v. J.G. Bruggeman, 129, 2-3 en K.L. Poll, 134, 1-4.

Brugman, Jan

De Arabieren en Israël, juni-juli 1967, 237, *3-7*.

N.a.v. de Zesdaagse Oorlog (5-10 juni) tussen Israël en Syrië, Jordanië en Egypte. Reacties van J. Pen, 238; 5-7; J. Brugman, 238, 7-8; Ettema, 238, 9-11; J. Brugman, 238, 11; A.J. Herzberg, 239, 24-26 en J. Brugman, 239, 26-27]

Antwoord, augustus-september 1967, 238, *7-8*.

Aan J. Pen, 238, 5-7. Zie J. Brugman, 237, 3-7; W.A. Ettema, 238, 9-11 en A.J. Herzberg, 239, 24-26. Antwoorden van J. Brugman, 238, 9 en 239, 26-27.

Antwoord, augustus-september 1967, 238, *11*.

Aan W.A. Ettema, 238, 9-11. Zie J. Brugman, 237, 3-7: J. Pen, 238, 5-7; A.J. Herzberg, 239, 24-26. Antwoorden van J. Brugman, 238, 7 en 239, 26-27.

Antwoord, oktober 1967, 239, *26-27*.

Aan A.J. Herzberg, 239, 24-26. Zie J. Brugman 237, 7-8; J. Pen, 238, 5-7 en W.A. Ettema, 238, 9-11. Antwoorden van J. Brugman, 238, 7/9.

De Arabische legers in burger, juni-juli 1968, 247-248, *15-21*.

Hoe zijn de Arabische militaire regimes tot stand gekomen, wat betekenen zij, wat streven zij na en wat is de rol van de inheemse bureaucratie? Egypte, Syrië, Irak, Yemen en Soedan.

De illusie van de ontwikkelingshulp, december 1968, 253, *3-8*.

Bedoeld om de ondeugdelijkheid van de argumenten voor ontwikkelingshulp aan te tonen. Reacties van A. Nuis, 254, 3-8; P. van 't Veer, 254, 9-11; C.J. Stichter, 254, 12-16; R.A.H. Vos, 254, 17-20 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Met antwoorden van J. Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.

Antwoord, januari 1969, 254, *8-9/11-12/16/20-21/23*..

Antwoorden op reacties van A. Nuis, 254, 3-8; P. van 't Veer, 254, 9-11; C.J. Stichter, 254, 12-16; R.A.H. Vos, 254, 17-20 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.

De polemiek over ontwikkelingshulp, februari 1969, 255, *7-12*.

Slot van een polemiek n.a.v. J. Brugman, 253, 3-8. Zie reacties van A. Nuis, 254, 3-8; P. van 't Veer, 254, 9-11; C.J. Stichter, 254, 12-16; R.A.H. Vos, 254, 17-20 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Met antwoorden van J. Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23.

Een lieve universiteit of een goede, juni-juli 1969, 259-260, *3-7*.

Over de invloed van de studentenacties op de hervorming van de universiteit en de maatschappij. Over de noodzakelijke hervorming van de huidige universitaire bestel.

De literatuur der Palestijnse Arabieren, november 1969, 264, *16-18/20-23*.

Over de literatuur van de Palestijnse Arabieren tot 1967; leven en werk van Khûrî al-Bîtgâlî, Ibrahîm Tûqân, 'Abd al-Rahîm Mahmûd, Mahmûd Darwîsh, Samîh al-Qâsim, Kanafânî, Tawfîq Zayyâd, Sâlim Gubrân, Fadwâ Tûqâm, Ghassân Kanafâni en Gabra Ibrahîm Gabrâ.

De Islam in de politiek, maart 1970, 268, *23-31*.

Over de bonte verscheidenheid binnen de Islam, het streven naar eenheid in de Islamitische politiek blijkens de Islamitische congressen en de zwakke internationale samenhang desondanks.

Een oud-Arabisch Hooglied, oktober 1970, 275, *3-9*.

Over het gedicht, de zogenaamde *M_allaqa* van Imr al-Qays. Zie poëzie, Imr al-Qays 275,

3-9 voor een vertaling.

De stratagemen van Mr. Kisch, maart 1972, 292, *22-26*.

Auteur gaat in op de ingezonden brieven van I. Kisch (gepubliceerd in dit artikel, 24 en 25) n.a.v. zijn artikelen in *NRC Handelsblad* over Israël.

De taal der Arabieren, juli-augustus 1972, 296-297, *23-28*.

Over de problemen waarmee het Arabisch te kampen heeft.

Antwoord, juli-augustus 1972, 296-297, *51*.

Aan I. Kisch, 296-297, 47-51, n.a.v. J. Brugman, 292, 22-26. Rectificatie van I. Kisch, 299, 34.

Naar een 40-urige werkweek, maart 1973, 304, *9-14*.

Over universitair onderwijs en wetenschapsbeoefening. Reactie van A.W. Sleeswijk, 306-307, 9-14 en Antwoord van J. Brugman 304, 11.

Antwoord, mei-juni 1973, 306-307, *11*.

Antwoord aan A.W. Sleeswijk, 306-307, 8-11, n.a.v. J. Brugman 304, 9-14.

Tien aantekeningen over de Palestijnse kwestie, november 1973, 312, *10-15*.

Reactie A.A. de Boer, 313, 14-16 en antwoord van J. Brugman, 313, 15-16.

Antwoord, december 1973, 313, *15-16*.

Aan A.A. de Boer, 313, 14-16, n.a.v. 312, 10-15.

De volle maan op een wilgentak, november 1974, 324, *22-28*.

Over de Arabische en de Egyptische literatuur van de 19de en 20ste eeuw.

De vaagheid van een bewindsman, januari-februari 1975, 326-327, *3-6*.

Reactie op J.A. van Kemenade, 323, 11-17. Zie ook H. Drion, 7-10; A.D. de Groot, 11-14; Bram Peper, 15-21 en J.C. Traas, 22-23.

Voor en tegen van Arabisch nationalisme, januari 1978, 362, *11-17*.

Overzicht van de verschillende opvattingen over het ontstaan en het wezen van het Arabisch nationalisme, dat niet langer afgedaan kan worden als 'een schim der nevelen'.

In de greep van de Islam, april 1979, 377, *17-23*.

Over de wereldwijde belangstelling voor de Islam sinds de revolutie in Perzië (Iran).

De Koran, april 1981, 401, *3-10*.

Toelichting van de inhoud van de Koran en de Moslim wet tegenover de voorschriften en straffen van de Koran.

Zondaar of gelovige? De theologische achtergrond van het islamitisch terrorisme, maart 1982, 412, *19-20/24*.

De historie en de leer van de gamâ'ah al-tafkîr wa'l-higrah, de Moslimbeweging verantwoordelijk voor de moord op de Egyptische president Sadat.

De universiteit in de magere jaren, augustus-september 1982, 417-418, *25-30*.

Over de drastische bezuinigingen die de universiteiten de eerstvolgende jaren zullen moeten doen; de gevolgen en de perspectieven.

Geen literator maar een vakman. De Nederlandse literatuur en de universiteiten sinds 1797, januari 1983, 422, *23-29*.

Omgewerkte tekst van een lezing gehouden in de serie Hollands Maandblad Avonden. Over de belangstelling voor en de plaats van het Nederlands, hoofdzakelijk te Leiden vanaf 1797 toen Matthijs Siegenbeek (in 1844 emeritus) de eerste hoogleraar Nederlands werd. Over zijn opvolgers o.a. G. Kalff, Albert Verwey, N. van Eyck, Minderaa en H.A. Gomperts. Brugman verdedigt de benoeming van een literator, i.t.t. Gomperts, die de voorkeur geeft aan een vakman als zijn opvolger. Met een reactie van Gomperts' opvolger Ton Anbeek [= A.G.H. Anbeek van der Meijden], 423, 31-33, waarop een naschrift van J. Brugman, 423, 34, een reactie van B. van Selm, 424, 42 en een antwoord van J. Brugman, 424, 42.

Naschrift, februari 1983, 423, *34*.

Bij T. Anbeek [= A.G.H. Anbeek van der Meijden], 423, 31-33, n.a.v. J. Brugman, 422, 23-29. Zie ook B. van Selm, 424, 42 en J. Brugman, 424, 42.

Antwoord, maart 1983, 424, *42*.

Aan B. van Selm, 424, 42, n.a.v. J. Brugman, 422, 23-29. Zie ook T. Anbeek [= A.G.H. Anbeek van der Meijden], 423, 31-33 en J. Brugman, 423, 34.

De universiteit ondernemingsgewijs, mei-juni 1984, 438-439, *6-8/10-12*.

Over het huidig beheer van een universiteit en de efficiëntie daarvan.

Een ontmoeting in Marokko. Oriëntalistiek en werkelijkheid, juli-augustus 1986, 464-465, *46-50/52-53*.

Op de Conferentie te Rabat, waar Brugman sprak over 'Arabische studies in Nederland van de 17de eeuw tot heden' was de politiek nooit helemaal afwezig; ook de Oriëntalistiek in Nederland: Erpenius en Golius (17de eeuw), Snouck Hurgronje (20ste eeuw). De huidige betrokkenheid bij de etnische minderheden-vertoont politieke bindingen; over de kritiek op de Oriëntalistiek van Edward Said in zijn *Orientalism* (1978) en de reacties erop.

In de uitverkoop, november-december 1986, 468-469, *41-46*.

Thema: het karakter van de universiteit. Beschouwingen bij een voorlichtingsdag aan de Leidse universiteit en het werven van studenten; het gevaar komt niet van Deetman of zijn departement, maar van de politici die het politiek onhaalbaar hebben gemaakt om de toegang tot de universiteiten aan strengere normen te binden.

Israël in Palestina. Een historisch overzicht, februari 1988, 483, *3-9*.

De Islam in Nederland. De les van de affaire Rushdie, maart 1989, 496, *3-10*.

Over het probleem van de minderheden; waaronder Moslim-minderheden.

De terugkeer naar het vaderland, juli-augustus 1989, 500-501, *22-25*.

Thema: Voor en tegen Nederland. De vreugden van de terugkeer, al zijn er in het ideale beeld van het vaderland bij de terugkeer van de auteur wat donkere plekken gekomen.

Een ander soort immigrant, juli-augustus 1990, 512-513, *3-9*.

N.a.v. Kassa Hoeari, *Confessions d'un immigré. Un Algérien à Paris* (1988).

De logica van november, december 1990, 517, *3-4/6*.

Herinneringen aan K.L. Poll. Over de poëzie van K.L. Poll. Met gedichten.

Een onbezonnen oorlog, februari 1991, 519, *3-8*.

Over de Golfoorlog.

Het geloof der Saracenen, maart 1992, 532, *3-9*.

Over de islam, de koran en de fundamentalisten van het Front Islamique du Salut (FIS).

Stupor mundi: de kruistocht van keizer Frederik II, mei 1993, 546, *3-8*.

De zesde kruistocht van deze geëxcommuniseerde keizer, zijn diplomatisch onderhandelen met sultan Kâmil m.b.t. het teruggeven van Jeruzalem en zijn begrip voor de islam. Verwijzing naar Th.C. van Cleve, *The Emperor Fredric II of Hohenstaufen, Immunator Mundi* (1972).

Rushdie en de Wet van de islam, augustus-september 1995, 573-574, *23-27*.

Over de Rushdie-affaire, met name de islamitische wetten waarop de fâtwa gebaseerd is.

Ed. van Thijn en de multicultuur, juni-juli 1998, 607-608, *29-33*.

Over de betekenis van de term multiculturaliteit. Over het onrealistische pleidooi voor een multiculturele samenleving (door Ed. van Thijn). Want was is nu de eigen cultuur van de immigranten?

Een krapuul in het Hollands Maandblad, april-mei 1999, 617-618, *6-7*.

Thema: Feest. Schrijven voor *Hollands Maandblad*.

Brunt, L.

Le complexe d'alpha of het Kousbroekeffekt, mei 1970, 270, *8-14*.

I.s.m. A. Wassenberg. Kanttekeningen bij 'de misère van de oppositie' vertegenwoordigd

door van L. de Buch [= Rudy Kousbroek]. Reactie van L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 270, 14-17 en H. Drion, 271-272, 25-26.

Buch, Leopold de
Pseudoniem van Rudy Kousbroek.

Bunsingh, S.
De strategie van de knechtende moraal, juli-augustus 1974, 320-321, *7-11*.
Over de emancipatie van de vrouw.

Burg, F. van den
Het Anti- Amerikanisme en ik, januari 1967, 232, *4-5*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Burger, A.R.
Morele Herbewapening, 02-09-1959, 16, *11-12*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op [H. Brandt Corstius], 5, 6. Zie H. Brandt Corstius, 60, 12 en 64, 12 en A.R. Burger, 64, 11.
Morele herbewapening of communisme, 07-10-1959, 21, *11-11*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op J.L. Heldring, 9, 2-3.
Morele herbewapening, 03-08-1960, 64, *11*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. Brandt Corstius, 60, 12. Antwoord van H. Brandt Corstius, 64, 12. Zie H. Brandt Corstius, 5, 6 en reactie A.R. Burgers, 16, 11-12.

Burgers, J.H. (1895-1981)
Communisme en Indonesië, 25-11-1959, 28, *12*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op B. Vuyk, 26, 7-8.
Het socialisme op zoek naar zichzelf, 23-12-1959, 32, *2-4/6-7*.
De toekomst van de socialistische partijen.
De religie der prioriteiten, 13-01-1960, 35, *2-4*.
Conferentie 'Oriëntatie' op 8 en 9 januari 1960 te Utrecht georganiseerd door de Wiarda Beckman Stichting over de toekomst van de socialistische partijen; PvdA.
Zwart en wit-oost en west, 03-08-1960, 64, *1-3*.
De oostelijke en westelijke persberichten zijn zwart-wit over de oost-west verhoudingen.
Een rode ketter. De toekomst van de communistische filosofie, 19-04-1961, 101, *12-16*.
O.a. aandacht voor Bloch, *Das Prinzip Hoffnung* (1954-1956).
Vooruitgang en verandering, 14-06-1961, 109, *4-6*.
De zich versnellende geschiedenis, de verslaving aan verandering en het conservatisme.
Terugblik op Amerika (I), 24-10-1962, 177, *3-6*.
Impressies van het leven in Amerika; vooroordelen en vooronderstellingen m.b.t. Amerika.
Terugblik op Amerika (II), 31-10-1962, 178, *4-8*.
Impressies van het leven in Amerika.
Het conspirationele complex, 19-12-1962, 185, *1-5*.
Ultra-rechtse groeperingen in Amerika: John Birch Society, Prohibition, Ku Klux Klan;

McCarthy; nationalisme.

Burnier, Andreas
Pseudoniem van C.I. Dessaur.

Burns, Emma (1980)
Blingblingpoëzie. De glossy wereld van de poetry slam, mei 2007, 714, *9-12*.

Burns, Ezra (1980)
Dag Menno, februari 2018, 843, *48-49.*
Herinneringen aan Wim Brands en Menno Wigman.

Busato, Vittorio V.
De lezer tussen woord en beeld: de filmlezer, augustus-september 1993, 549-550, *39-42*.
Een filmlezer is iemand die naar de verfilming van een boek gaat en constateert of zijn beeld van het boek overeenkomt met de interpretatie van de filmmaker. Over de verfilming van Gerard Reve, *De avonden* (1947) door Rudolf van den Berg (1989), Cees Nooteboom, *Rituelen* (1980) door Herbert Curiël (1989) en Joost Zwagerman, *Vlas licht* (1991) door Theo van Gogh (1993).

Butter, Frank den (1948)
De toverformules van Box en Jenkins. Economische voorspellingen met behulp van tijdreeksanalyse, februari 1978, 363, *20-28*.
Toelichting van de Box-Jenkins-modellen om aan te tonen dat ze een uitstekend hulpmiddel zijn bij de econometrische modelbouw en zelfs tot uitgangspunt dienen voor de moderne theoretische ontwikkeling op dit gebied.
De macht van het model, oktober 1986, 467, *17-22*.
Het model als taal in de economie.
Het nut van tegeltjeswijsheid. Waarden en normen als maatschappelijke smeerolie, december 2003, 673, *34-40.*
I.s.m. Robert Mosch. Vanuit het economisch perspectief valt er over de ethisch-culturele, politiek-historische, juridisch-ideologische problemen rond normen en waarden meer te melden dan tegeltjeswijsheden.
Apengeluk en rake schatters, november 2018, 852, *44-49.*
Economentaal of niet, that is the question.

Buuren, Hanneke van
Wetenschappelijk feminisme of vrouwentaal, september 1973, 310, *16-23*.
Bijdrage in de polemiek over feminisme en wetenschap: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Buwalda, Peter
Simon en Elvis: Over de ziekte van Traubel, maart 2004, 676, *33-40*.
Essay naar aanleiding van de essaybundel *De ziekte van de bewondering* (2002) van Kees 't Hart. Ook over Simon Vestdijk. Iemand met de ziekte van Traubel lijdt aan een aanzienlijk vermogen tot bewondering van een persoon.

C.N.
Twen werd taboe (en beter), 22-02-1961, 93, *8*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Het tweede nummer van het

tijdschrift *Twen*, dat nu de naam *Taboe* draagt.

Calje, Kees
Getijden en profeten: dr. Ravi Batra, maart 1988, 484, *17-21*.
Over R. Batra, 'The great depression of 1990' (geschreven voor de beurskrack van 19 oktober 1988) en een artikel van zijn hand in *NRC Handelsblad* 3 februari 1988.

Capelleveen, Paul van
Afluisteren, oktober 1991, 525 [527], *43-45*.
Roland Barthes door Zijn Buurman n.a.v. *Roland Barthes door Roland Barthes*, (1991, Franse editie 1975).

Carmiggelt, Simon
Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *26-27*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Casparie, Paul
De maatschappelijke ongelijkheid, oktober 1993, 551, *17-19*.
In de complexer wordende maatschappij zal een groeiende groep mensen door kennisachterstand tot hulpeloosheid gedoemd zijn.
Wijsheid en wetenschap, februari 1994, 555, *14-16*.
Over Goethe en zijn confrontatie met de wetenschap.
Het geluidloze gezag, april 1994, 557, *21-22*.
Thema: Gezag. Voor zowel de leraar als de politicus geldt dat gezag spreekt zonder stemverheffing.
Het gewicht van het lichaam, mei-juni 1994, 558-559, *18-22*.
Over persoonsveranderingen in de literatuur en veranderingen van de lichamelijkheid in onze maatschappij a.h.v. Richard Rorty. Luigi Pirandello, R.L. Stevensons, *The strange case of Dr. Jeyll and Mr. Hyde* (1886). Wie zijn wij en kunnen wij iemand anders worden?

CB
Alleman, mei 1964, 202, *13*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Bouwnijverheid; woningbouw.
CD
Exodus, mei 1964, 202, *12*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Proces over de inhoud van Leon Uris, *Exodus* (1958).

Chapkis, Raoul
Pseudoniem van Hugo Brandt Corstius.

Charles, J.B.
Pseudoniem van Willem Frederik Nagel.

Cliteur, Paul (1955)
Schopenhauer over Hegel, september 1984, 442, *31-37*.
De vijandige houding van Schopenhauer dateert van hun eerste en enige ontmoeting in 1820; enkele tekenen van herlevende belangstelling voor Schopenhauer.

Cloosterman, Mark
De vrouw van z'n leven. Over de relatie Gerard-Maria-Reve, oktober 2003, 671, *19-23*.
De denkbeelden over de Maagd Maria in het oeuvre van Gerard Reve.

Coenen, Eric
Borges: fantast of filosoof?, december 1999, 625, *11-15*.
Betoog n.a.v. het Borges-jaar waarin de schrijver als filosoof serieus genomen wordt.

Cohen, A.
De Stichting Taalwetenschap, juni-juli 1979, 379-380, *26-28*.
Reactie namens het Bestuur van de Stichting Taalwetenschap op W.R. Vermeer, 378, 7-14. Antwoord van W.R. Vermeer, 379-380, 28-33.

Cohen, H. Floris (1946)
De politieke herinneringen van De Kadt, mei 1977, 354, *37-40*.
Bespreking van J. de Kadt, *Politieke herinneringen van een randfiguur* (1976).
Algemene opleidingen in het hoger onderwijs. Een slecht voorstel slecht verdedigd, augustus-september 1977, 357-358, *18-24*.
Kritiek op de nota *Hoger Onderwijs in de Toekomst*. Over de democratisering van het hoger onderwijs, door het invoeren van een drietal types van Algemeen Hoger Onderwijs, en het gevaar van werkloosheid.
Over de uitvoering van oude muziek, april 1978, 365, *31-35*.
Over de discussie tussen aanhangers en tegenstanders van het authentiek uitvoeren van oude muziek. Een meningsverschil dat meestal beperkt blijft tot de late barokmuziek.
Opdracht: Voor Ronnie en Hans.
Bij de crematie van Jaques de Kadt 20 april 1988, juni 1988, 487, *23-28*.
De auteur was bevriend met J. de Kadt sinds 1967.

Cohen Jehoram, Herman (1933)
De mythe van het niet-weten. Loe de Jong en de jodenverdelging, februari 2007, 711, *18-20*.
Over Ies Vuijsje, *Tegen beter weten in. Zelfbedrog en ontkenning in de Nederlandse geschiedschrijving over de Jodenvervolging* (2006).

Constandse, Dana
Een mezennest uit 1866, augustus-september 1992, 537-538, *48-49*.
Bij het herlezen van Guido Gezelle 'Het meezennestje is uitgebroken' (*Gedichten, gezangen en gebeden*, 1862).
Vogels vangen in woorden, maart 1994, 556, *38-40*.
Het ontbreekt aan een discussie over ouderwetsheid en traditie in de kunst.
Wat doen we voor de klas?, juli-augustus 1994, 560-561, *31-33*.
Beschouwingen en raadgevingen van een docente aan de leraarsopleiding.
Ida Gerhardt en de zwaluwtrek, januari 1995, 566, *26-28*.
Vnl. over het 'zwaluwliedje' uit de bundel *Sterrenschip* (1979).
Het Herzbergpark. Notities bij een gedicht van Judith Herzberg, augustus-september 2001, 645-646, *39-42*.
Over het gedicht 'Vondelpark 1987', uit Judith Herzbergs bundel *Zoals* (1992).
Vogelen in Omeros, juni-juli 2004, 679-680, *25-27*.
Over de zwaluwachtigen in *Omeros* (1990) van Derek Walcott.

Constant
Pseudoniem van Constant Nieuwenhuys.

Cornets de Groot, Rutger H.
Fuck is God. April 2020, 869, *28-36*. Over Rudy Cornets de Groot en de pedagogische Eros

Corstens, Geert (1946)
Mussolini de daadkrachtige kameleon, augustus-september 2020, 873/874, *4-11.*
Over Mussolini en de opkomst van het fascisme.
Luid keffende slavendrijvers. Het tweeslachtig vrijheidsstreven in de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog, juni/juli 2021, 883, *33-40.*
Niet alleen vrijheid, maar ook slavernij was een inzet voor de onafhankelijkheidsoorlog
Een blind paard in een tredmolen, november 2021, 888, *43-49.*
Over de slavernij en de Amerikaanse Burgeroorlog.

Couprie, L.D.
De nieuwe catalogus van het Rijksmuseum. Een stuiptrekking, april 1977, 353, *3-10*.
Over de te luxueus en niet gemechaniseerde catalogus *Alle schilderijen van het Rijksmuseum*. Vergelijking met *Rahn'sche Farbdiapositivsammelung. Eine ikonographische Klassifizierung von Meisterwerken der Malerei von 1430-1810*.
Cézanne, juni-juli 1978, 367-[368], *37-41*.
N.a.v. de tentoonstelling in het Grand Palais te Parijs, die zich beperkt tot werken van Paul Cézanne (1839-1906) uit de periode 1895-1906, en catalogus van W. Rubin, *Cézanne. The late Work* (1978).
Zo'n kans komt nooit weer terug: Zes stellingen over de Ruisdael-tentoonstelling, november 1981, 408, *38-41*.
Over de Ruisdaeltentoonstelling in het Mauritshuis in Den Haag tot 04-01-1982. Met illustraties van Jacob van Ruisdael: Twee watermolens, 40 en Een vervallen stenen voetbrug, 41.

Cramer, J.S.
Brief uit Parijs, 06-07-1960, 60, *10-11*.
Lectuur van de Parijse hoofdstukken uit Du Perron, *Het land van herkomst*; De Gaulle.
Parijs in augustus, 24-08-1960, 67, *14-15*.
Brief uit Parijs. Vakantie.
Brief uit Parijs, 31-05-1961, 107, *8*.
De film *Une nuit à l'Opéra* en de volledige bevoegdheid van De Gaulle/de President tot het Algerije-conflict opgelost is.
Brief uit Parijs, 12-07-1961, 113, *5*.
Het weer, politieke en sociale ontwikkelingen in Frankrijk.
Over autobiografieën, 02-08-1961, 116, *12-13*.

Cramer, Mars (1928)
Wat ik aan de universiteit leerde, februari 2006, 699, *35-40*.
Herinneringen aan de universitaire democratie tussen 1961 en 1996.
De toekomst van het huwelijk, januari 2010, 746, *28-29*.
Over invoering van het meerpersoonshuwelijk, huwelijk met dieren en rechtspersonen.
Omkeerjaren, februari 2011, 759, *49*.
Overzichtje: ieder geboortejaar heeft een omkeerjaar.
Tien jaar euthanasie. De wet, de praktijk, een goede daad, januari 2012, 770, *20-23*.

Vrijwillig & weloverwogen. Goed en slecht in de praktijk van de euthanasie, maart 2013, 783 [784],*46-49*.

Crebolder, Emma (1942)
Slapen met een krokodil. Over traditionele Kerewe-liederen uit Tanzania, oktober 2006, 707, *44-48*.
Over de liederen in de roman Bwana Myombekere na Bibi Bugonoka, Ntulanalwo na Bulihwali van de Tanzaniaanse schrijver Aniceti Kitereza (1896-1980).
Georgia on my mind, november 2021, 888, *24-25.*

Cremers, Paul
Abortus en Hitler, mei 1975, 330, *16-17*.
Verdediging van de persoonlijke vrijheid, m.n. abortus.
Naschrift, november 1975, 336, *20*.
Bij W.A. Verloren van Themaat, 336, 18-20, n.a.v. P. Cremers, 330, 16-17.
De Westduitse staat als zedenmeester, december 1975, 337, *11-13*.
N.a.v. het vonnis van het Westduitse federale constitutionele gerecht over het in dienst nemen van politieke radicalen.

Crevel, M. van
Correcte transcripties van mensurale muziek. De sleutel tot haar verborgen structuur, juni-juli 1969, 259-260, *44-47*.
Over de transcriptie van mensurale notatiesysteem; publicaties over deze oude muziek.

Crick, Bernard
De moeder der parlementen in last, 06-01-1960, 34, *4-6*.
Over het Brits parlement. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.
Brief uit Londen, 10-02-1960, 39, *5-6*.
Ziekte van Aneurin Bevan, Macmillan op bezoek in Zuid-Afrika en Rhodesia; cricket tussen Engeland en Trinidad. Vertaling uit het Engels door J.J. Peereboom.
Arbeid voor Gaitskell, 16-03-1960, 44, *7-8*.
Brief uit Londen. Het huwelijk van prinses Margret, Labour en Labourleider Gaitskell. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.
De Britse Conservatieven: De gevaren van het succes, 13-04-1960, 48, *9-10*.
De moeilijkheid van een absolute meerderheid in het Engelse parlement. Brief uit Londen. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.
De Zes en de Zeven, 15-06-1960, 57, *9-11*.
Brief uit Londen. Verwarring in de Brits-Europese verhoudingen van het ogenblik: de zes landen van de gemeenschappelijke markt en de groep van zeven in de Vrijhandelszone. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.
De laatste van de reuzen, 27-07-1960, 63, *8-9*.
Brief uit Londen. Herdenking bij de dood van Aneurin Bevan. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.
De twee candidaten, 02-11-1960, 77, *1-3*.
Amerikaanse politiek en Amerikaanse verkiezingen, strijd tussen Nixon en Kennedy.
Engeland en Europa, februari 1963, 187, *4-7*.
Brief uit Londen. Over de dood van Gaitskell (Labour Party) en de door De Gaulle verhinderde toetreding van Engeland tot de Europese markten.
Engelands volgende eerste minister, maart 1963, 188, *16-18*.
Over de toekomstige nieuwe eerste minister van Engeland: Harold Wilson (Conservatieve

Partij).
Persvrijheid in Engeland, april 1963, 189, *8-11*.
Brief uit Londen. Over de schrijvende pers in Engeland, n.a.v. de veroordeling van twee journalisten van de populaire, rechtse kranten *Daily Mail* en *Daily Sketch*.
De vreemdeling ontmaskerd. De politiek en de intellectueel, juni 1963, 191, *1-5*.
Beschouwing over de theorie van de politiek en over de vervreemding van de intellectueel van de politiek.
Twee soorten moraal, oktober 1963, 195, *10-12*.
Brief uit Londen. Over het Engelse Denning-rapport m.b.t. Profumo.
Lord Robbins in de politiek, november 1963, 196, *6-8*.
Over de commissie Robbinson, die de toekomst van het Engelse hoger onderwijs moest onderzoeken.
Partijdigheid in de sociale wetenschappen, februari 1964, 199, *1-5*.
De bijdrage van de sociale wetenschap ligt in het objectief hanteren van gegevens en niet in het geven van meningen.
Waar zijn parlementen voor?, april 1964, 201, *9-11*.
De westerse parlementen moeten niet meer macht over de regeringen krijgen, maar meer mogelijkheden krijgen de kiezers te beïnvloeden
Anti-intellectualisme in Amerika, september 1964, 206, *11-15*.
Over Amerikaans liberalisme; de benoeming van senator Goldwater; Richard Hofstadter, *Anti-intellectualism in American Life*.
Brief uit Israël, juli-augustus 1965, 216-217, *8-10*.
Over de situatie in Israël.
Oude en nieuwe Israëli's, oktober 1965, 219, *3-5*.
Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom. Over het verschil tussen de ouderen (Joden, passief, in de traditie van het lijden) en de jongeren (Israëli's, actief, geprikkeld) in Israël.

Crick, Joyce
Brief uit Berlijn, mei 1963, 190, *13-16*.
Over literatuur en toneel in beide stadsdelen.

Crombag, H.F.M.
De escapades van een vrije rechtsvinder, maart 1975, 328, *16-20*.
Notities n.a.v. J.M. van Dunné, Riskante rechtsvinding, inaugurele rede 16 mei 1974 Erasmus Universiteit Rotterdam.
De wet van het effect, juni-juli 1978, 367-[368], *17-21*.
Over leren door beloning, vermijdingsleren en het onderwijs.
Het recht als empirische wetenschap, december 1979, 385, *29-39*.
Bewerkte tekst van een colloquium, gehouden voor de Vakgroep Methodologie van de Subfaculteit Psychologie van de Universiteit van Amsterdam op 8 oktober 1979. Bestaat er een wetenschap van het recht? Is rechtsgeleerdheid wel een wetenschap?
Hoe economisch is de economische crisis?, november 1983, 432, *36-42*.
Tekst van een voordracht gehouden op 27 oktober 1983 op een congres van het Nederlands instituut van Psychologen over 'Psychologie en de economische recessie' De crisis is niet of althans niet in de eerste plaats een economisch probleem, maar een sociaal-psychologisch probleem.
Moralisering van de gezondheidszorg of de actualiteit van een utopische satire, mei 1991, 522, *1-15*.
I.s.m. Frank van Dun. Vergelijking tussen Samuel Butlers ironische kritiek op de houding tegenover zieken die als misdadigers beschouwd worden in *Erewhon* (1872) en de

houding van de overheid inzake ziekenzorg wegens de oplopende kosten.
Het paradijs van grote ideologieën, , maart 1999, 616, *23-29*.
De sociale verbeteringen in de afgelopen eeuw waren nauwelijks ideologisch geïnspireerd., ze berusten op pragmatische factoren. Zie A. Hoogland, 616, 30-32; M. Doorman 619-620, 3-7 en H.F.M. Crombag, 621-622, 29.
Mijn gebrek aan idealisme, augustus-september 1999, 621-622, *29*.
Rubriek: Aan de ene kant. Reactie op de kritiek van M. Doorman juni-juli 1999, 619-620, 3-7. Zie ook A. Hoogland, 616, 30-32 en H.F.M. Crombag, 616, 23-29.

Crone, F.
'Mijn geheime verstandhouding met u': Briefwisseling C.C.S. Crone-Dr. P.H. Ritter Jr. (1935-1950), mei 1995, 570, *14-25*.
De briefwisseling tussen de Utrechtse auteur en de criticus geeft een literatuur-historisch tijdsbeeld.

Cuperus, Lucienne
Het gejubel der narcisten. Hildegard van Bingen met hoofdpijn op de divan
januari 2002, 650, *10-15*.
De visioenen van Hildegard van Bingen (1098-1179) verklaard door de neuroloog Oliver Sacks ('extreme migraine') en de psychoanalytica Annelore Werthmann ('narcistisch verwerkingsproces').

Daalder, H. (1928)
Centrifugaal en centripetaal. De provinciale verkiezingen van 1963, juni 1963, 191, *6-11*.
De uitslag van 1963 t.o.v. eerdere verkiezingen, de tendensen, de gunstige en ongunstige ontwikkelingen. Met een grafische weergave van de percentages behaald tijdens verschillende verkiezingen door partijen en groepen van partijen gedurende de periode 1937-1963, [9].
Hervormingen van de staat. Een kanttekening bij nieuwe voorstellen, april 1965, 213, *3-8*.
De kankeraars, de cultuurpessimisten, de angstige bezweerders; samenvatting in zes punten; het kiesstelsel en het functioneren van het parlement als voorbeelden
De Kadt en zijn communistentijd, mei 1966, 226, *15-16*.
Bespreking van J. de Kadt, *Uit mijn communistentijd* (1965).
Polarisatie. 'Een zaak van taktiek en strategie', augustus-september 1971, 285-286, *3-8*.
Over het beeld vier maanden na de verkiezingen van de polarisatie tussen de progressieve combinatie PvdA/D'66 en PPR en confessionelen KVP/ARP/CHU.
Joden in een verzuilend Nederland, oktober 1975, 335, *3-12*.
Over de positie van de Joden in Nederland in de jaren 1795-1940. Bewerking van de lezing (20 juli 1975) onder auspiciën van het Centrum voor de Studie van het Nederlandse Jodendom van de Hebreeuwse universiteit, als onderdeel van een manifestatie ter gelegenheid ter gelegenheid van 300 jaar Portugese Synagoge en 700 jaar Stad Amsterdam.
Het gevaar van politieke en bestuurlijke illusies, december 1982, 421, *10-12*.
Vragen bij het eerste Jaarbericht van de Regeringscommissaris Tjeenk Willink, dat tal van suggesties in de lijn van E. van Thijn bevat. Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26.
De oorlog en de generaties, mei 1985, 450, *11-13*.
Fragment uit zijn inleiding 'De Tweede Wereldoorlog en de Binnenlandse Politiek', tot het

symposium over de verwerking van WO II o.d.t. Onverwerkt verleden? Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11 en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Daalen, Rineke van

Openbare gezagsproblemen, maart 1995, 568, *20-24*.

Thema: Openbaar vervoer. Over de moeilijke taak van het vervoerspersoneel door de lastige passagiers, ook in 1910 al.

Daan, Albert

De moraliserende methode, 10-10-1962, 175, *9*.

Rubriek: Reacties van lezers. O.a. reactie op H.G. Surie, 173, 1-5; J.F. Glastra van Loon, 170, 11-13. Naschrift van H.G. Surie, 175, 10 inzake politiek en de goddelijke voorzienigheid.

Dalen, D. van

Vakmanschap is meesterschap, januari 1970, 266, *22-28*.

Over de polemiek van de hoogleraren Monna en Offereins in het tijdschrift *Universiteit en Hogeschool* (september 1969).

Göttingen tegen Laren. L.E.J. Brouwer, David Hilbert en de Mathematische Annalen, april-mei 1988, 485-48, *35-41*.

Over de gecompliceerde verhoudingen in de Europese wiskunde in het interbellum en het schandaal rond het gezaghebbende tijdschrift *Mathematische Annalen*, de uitstoting van L.E.J. Brouwer uit de redactie in 1928 en de houding van o.a. Albert Einstein. Uitvoeriger verslag in *The Mathematical Intelligencer*.

Damen, E.

Het tragische in de Europese verdragen, 20-05-1959, 1, *12-15*.

Bij de kolenafzetcrisis blijkt dat de gekozen integratievormen in de praktijk niet voldoen.

Belasting op gerealiseerde vermogenswinsten, 27-05-1959, 2, *10*.

Voordelen van een dergelijke belasting, zoals voorgesteld door de commissie-Schendstok.

Twee maten. Het loon: kostprijselement en basis der gezinshuishouding, 17-06-1959, 5, *11-14*.

Loonpolitiek.

Lijden door het werk, 08-07-1959, 8, *4-6*.

Bedrijfseconomie: vrouwen zijn minder vatbaar voor de managerziekte.

Het ritme der etmalen en de industrialisatie, 12-08-1959, 13, *6-9*.

Nederland is niet ingesteld op continubedrijven.

De economie in een kalm vaarwater, 16-09-1959, 18, *4-5*.

Sterke en minder sterke aspecten van de huidige economie, m.n. de situatie voor de industriële ondernemers.

Rijksbegroting 1960, 16-09-1959, 18, *6-7*.

Rubriek: Korte commentaren. Miljoenennota van Zijlstra.

Volkstelling, 16-09-1959, 18, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Prijs van een volkstelling. Rijksbegroting 1960.

Apparaat, 16-09-1959, 18, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Wat kost het inningsapparaat? Rijksbegroting 1960. Reactie W. Drees Jr., 21, 11.

Pijnlijk Limburgse confrontatie, 30-09-1959, 20, *6-8*.

Steenkolencrisis en de industriële situatie in Limburg.

Praktijk van planeconomie viel bij kolen niet mee, 21-10-1959, 23, *5-7*.
Europees energiebeleid; Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.
Hausse, 04-11-1959, 25, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Verbond van Nederlandse Werkgevers is niet bang voor een nieuwe hausse.
Tantièmes II, 04-11-1959, 25, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De commissarissen van Robeco laten hun tantièmes terugvloeien in de resultatenrekening van de beleggingsmaatschappij.
Tantièmes I, 04-11-1959, 25, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Over de exorbitante beloning voor de leden van de Raad van Commissarissen van de Nederlandse Kabelfabrieken.
T.V.-reclame, 11-11-1959, 26, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De toekomst van de televisie-reclame.
Honderd jaar crisis aan de Ruhr. Romantische en zakelijke mutaties in het land der duizend vuren, 18-11-1959, 27, *6-9*.
Geschiedenis van de crises in het Ruhrgebied, n.a.v. de kolencrisis.
Leerstoel, 18-11-1959, 27, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Leerstoel in de reclame.
Een vrouw zag techniek, 25-11-1959, 28, *2-3*.
Bespreking van Marie-Anne Asselberghs, *Het IJzeren Paard* (1959).
Een westelijk industriegebied, 09-12-1959, 30, *3-6*.
De ontwikkeling daarvan als gevolg van de economische hausse. Met overzichtskaart van Nederlandse ontwikkelingsgebieden, 5.
Watching the trend, 09-12-1959, 30, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. In de economie.
Atlantik-Stahl, 16-12-1959, 31, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Geen deelname Krupp in nieuwe staalfabriek. Zie E. Damen, 26, 1-3.
Honger naar Philips, 16-12-1959, 31, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Vraag naar aandelen Philips.
Euromarkt, 16-12-1959, 31, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Export naar Europa in E.E.G.-verband.
De toekomst van de Nederlandse arbeider, 30-12-1959, 33, *4-6*.
Is niet rooskleurig door scholings- en loonbeleid.
Bankpolitiek, 30-12-1959, 33, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Is het disconto het enige middel in liquiditeitenbinding?
Recht en politiek, 06-01-1960, 34, *7-8*.
Vennootschapsrecht.
Wirtschaftswunder, 06-01-1960, 34, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Nieuwjaarstoespraken van Lüpke en Heuss: wirtschaftswunder en geestelijke verarming.
Gedeputeerde droom, 06-01-1960, 34, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Spoorlijn van Hoogeveen naar Emmen.
De exogene letterkunde, 13-01-1960, 35, *13*.
Les aan *NRC*: Nederland heeft buitenlandse literatuur nodig.
Liever niet, 20-01-1960, 36, *5-6*.
Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4. Zie ook A. van Ameringen, 4-5; W.J. Geertsema, 6-7; J. de Kadt, 7-8; J. Pen, 8-9; A. Vondeling, 9-10 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4 inzake de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek.
Apartheid, 27-01-1960, 37, *6-7*.

Financiële apartheid. Bewustwording van het probleem dat er een kleine bevoorrechte groep grootverdieners.

Campagne voor Euratom, 03-02-1960, 38, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Campagne voor kernenergie van Saassen.

Misplaatst gevoel, 03-02-1960, 38, *9*.
Agitatie in Noord-Holland over oude buitenplaatsen als onderkomen voor geestelijk onvolwaardigen.

Een staalfabriek op Rozenburg, 17-02-1960, 40, *4-6*.
Plan voor een staalfabriek op Rozenburg. Of Hoogovens uitbreiden?

Ruhrkartel, 17-02-1960, 40, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Oprichting van de Ruhrkohlenverkaufsgesellschaft met beschränkter haftung gedwarsboomd door de EGKS.

Tunnel, 24-02-1960, 41, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Een IJ-tunnel.

Staalkroniek, 02-03-1960, 42, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Uitbreiding van de Hoogovens onder druk van plannen voor een staalfabriek op Rozenburg.

Het Amerikanisme en de conjunctuur, 09-03-1960, 43, *4-7*.
Over de relatie tussen de welvaart van Amerika en de vriendschap met Amerika.

Burgemeester en keizer, 09-03-1960, 43, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De plannen voor een staalfabriek op Rozenburg.

Beurs en industrie, 16-03-1960, 44, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. De publiciteit van de grote Nederlandse industrieën.

De industrie vraagt geld, 23-03-1960, 45, *4-5*.
De toenemende vraag naar kapitaal van het bedrijfsleven; kapitaalmarkt; investeringen.

Scheepvaart, 23-03-1960, 45, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Jaarverslagen over 1959 van scheepvaartmaatschappijen.

Een fijn schooltje, 30-03-1960, 46, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Exorbitante uitgaven voor een school voor buitengewoon lager onderwijs.

Treinstoring, 30-03-1960, 46, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Ophef na een ontsporing bij Lisse.

Onbevredigende confrontatie, 06-04-1960, 47, *6-8*.
De confrontatie met het boek in de vijfentwintigste boekenweek.

Staaldiscussie, 06-04-1960, 47, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Uitbreiding van de Nederlandse staalindustrie.

Zondagzending, 13-04-1960, 48, *12-13*.
Rubriek: Korte commentaren. Zondagse radiopreken.

Hard nodig, 21-04-1960, 49, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Fiscale faciliteiten ook voor slechte boekhouders.

Een welvarend land, 27-04-1960, 50, *1-3*.
Conclusie n.a.v. het jaarverslag van de Nederlandse Bank door M.W. Holtrop.

Zeventigjarige, 27-04-1960, 50, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De N.V. koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij.

Nummer drie, 04-05-1960, 51, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Plan voor een staalfabriek in Alblasserdam.

Rem, 04-05-1960, 51, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Op de conjunctuur door fiscale maatregelen op investeringen.

Meer hulp dan meningsvorming, 11-05-1960, 52, *5-7*.

Bedrijven en public relations.
Nouveau rouble, 11-05-1960, 52, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Geldhervorming in Rusland.
Communicatie I, 25-05-1960, 54, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Volautomatisch internationaal telefoneren dankzij de PTT.
Communicatie II, 25-05-1960, 54, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Investeringsachterstand van de PTT.
Communicatie III, 25-05-1960, 54, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. F.J. Philips wordt president van de Raad van Bestuur van Philips.
Vijftien jaar, 01-06-1960, 55, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Wat voor een mens is een fabrieksdirecteur? N.a.v. het afscheid van F.H.A. de Graaff als voorzitter van het Centraal Sociaal Werkgeversverbond.
Conjuncturen van land tot land. Een overzicht van de stand van zaken, 15-06-1960, 57, *4-6*.
N.a.v. het derde jaarverslag van de commissie der Europese Economische Gemeenschap.
Rozenburg-idee en twistappel-nu in besluitstadium, 29-06-1960, 59, *7-9*.
Hoogovenbedrijf en staalfabriek in oprichting en de staalproductie in Nederland.
Kolen, 06-07-1960, 60, *12-13*.
Rubriek: Korte commentaren. Jaarvergadering van de Westduitse mijnwerkersbond, de Industriegewerkschaft Bergbau.
Koene tunnelpolitiek, 13-07-1960, 61, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Wel Coentunnel, geen IJ-tunnel.
Geen samenspel, 27-07-1960, 63, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Tussen de Europese gemeenschappen en de nationale instanties.
Beweeglijk gemeenschapsdenken. Tussentijdse balans van de Europese integratie, 03-08-1960, 64, *3-6*.
Vijftien jaar Euratom, EGKS en EEG.
Kaffee und Tee, 10-08-1960, 65, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Invoerrechten; Douane.
Fiscale wind uit de andere hoek. Verstandig begin van een bijna onmogelijke taak, 31-08-1960, 68, *4-7*.
Belastingen en fiscaal denken.
Dit Europa I, 07-09-1960, 69, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. West-Berlijn.
Dit Europa II, 07-09-1960, 69, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Duits in Nederland.
De Gaulle-eind van een tijdperk?, 14-09-1960, 70, *5-7*.
De Europese integratie na de persconferentie van De Gaulle op 5 september 1960.
Groningen-Amsterdam, 14-09-1960, 70, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Binnenlandse vlucht van de KLM.
Moeilijk jaar, 21-09-1960, 71, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Miljoenennota 1961.
Hoogovens aan de kust, 05-10-1960, 73, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Nieuwbouw hoogovens bij Gent (België).
Twee jaar in de kast, 05-10-1960, 73, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Duits oorlogsverleden bekend.
Parlementaire kundigheid. Deze week in Straatsburg, 12-10-1960, 74, *10*.
Gebeurtenissen in het Europese parlement.

Efficiënte N.S., 12-10-1960, 74, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. De bedrijfsorganisatie van de Nederlandse Spoorwegen.
Europese landbouw, 19-10-1960, 75, *1-4*.
Debat in het Europese parlement over de landbouw.
Commissarissen, 19-10-1960, 75, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Wiardi Beckman Stichting over de hervorming van de onderneming.
Wat was er nu weer? Kwetsbare hoge aandelenkoersen en goudprijsbeweging, 02-11-1960, 77, *4-6*.
Competentie, 02-11-1960, 77, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De invloed van de competentie van middenstanders op de verkoop van een product, i.c. kolen en olie.
Jaarbeurscrisis, 09-11-1960, 78, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De grote shows gaan buiten de Jaarbeurs om.
Zorgen om Duitsland, 16-11-1960, 79, *5-7*.
Vijftien schrijvers onder redactie van Wolfgang Weyrauch schrijven essays o.d.t. 'Ich lebe in der Bundesrepublik'.
Socrates, 23-11-1960, 80, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Faillissement van de Bouw- en Handelsmaatschappij Socrates.
De klop op de deur, 30-11-1960, 81, *1-2*.
Bezoek van twee Amerikaanse ministers aan Europese hoofdsteden vanwege de precaire positie van de Amerikaanse betalingsbalans en in een poging een nieuwe ontwikkeling in de politiek af te houden.
Kwartaalcijfers, 30-11-1960, 81, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Van Koninklijke Shell Groep.
De Nederlandse staalindustrie, 21-12-1960, 84, *6/8*.
Geschiedenis en toekomst; rapport Van Berkum.
Handelsgeest, 21-12-1960, 84, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Commerciële exploratie door het Afrika-Instituut te Rotterdam.
Om het primaat der economie, 29-12-1960, 85, *4*.
De economen van de ARP in het kabinet De Quay.
Andante moderato, 29-12-1960, 85, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De economische toekomst van 1961.
Waalse tragiek, 04-01-1961, 86, *7-9*.
De Loi Unique, eenheidswet van bestedingsbeperking en economische hervorming.
Voorlichting, 04-01-1961, 86, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Rapport over de wijziging van de Comptabiliteitswet.
Fusie, 04-01-1961, 86, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Tussen de Koninklijke Zoutindustrie en de Koninklijke Zwavelzuurfabrieken.
Zaterdag, 11-01-1961, 87, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Eerste vijfdaagse werkweek. Arbeidstijdverkorting Zie 106, 1-2; E. Damen, 114, 4-5 en A.L. Schneiders, 114, 6-7.
Rentabiliteit, 11-01-1961, 87, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Nederlandse Spoorwegen.
Geld, kapitaal en politiek, 18-01-1961, 88, *3-6*.
Economische politiek, vraag naar en aanbod van kapitaal, staatsschuld
Euromeel, 18-01-1961, 88, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Financieel jaarverslag van de Meelfabrieken der Nederlandse Bakkerij.

Verwarring I, 25-01-1961, 89, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Krupp moet het kolenconcern Rheinhaussen verkopen, maar aan wie?

Verwarring II, 25-01-1961, 89, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. De taken van de Staatsmijnen.

Nozems, 01-02-1961, 90, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Fantasie bij een ongeluk in de steenkolenmijn Willem-Sophie.

Regionale T.H., 01-02-1961, 90, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Nieuwe Technische Hogeschool in Twente.

Rudolf Steiner en de antroposofische beweging, 01-02-1961, 90, *13-15*.
Bij de honderdste geboortedag van Rudolf Steiner, over diens leven, werk en de Antroposofie.

Niks voor niks, 08-02-1961, 91, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. De Verzekeringskamer.

Zaanstreek, 08-02-1961, 91, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Werving door een psychologisch bureau in Wormerveer.

Eiland zonder vrees, 15-02-1961, 92, *10-11*.
Over Amsterdam in al zijn facetten.

Talen, 22-02-1961, 93, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De voertaal in de EGKS.

Verslag 1960-II, 01-03-1961, 94, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Centraal Economisch Plan 1961.

1961, 01-03-1961, 94, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Verwachting voor 1961-1962 van het Centrale Planbureau.

Verslag 1960-I, 01-03-1961, 94, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

Het ongerieflijk tekort, 08-03-1961, 95, *6-9*.
Aan arbeidskrachten als gevolg van het bereikte welvaartsniveau.

Revaluaties, 08-03-1961, 95, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Van de Duitse mark en de Gulden met vijf procent.

Duitsland I, 15-03-1961, 96, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Joden en Duitsers volgens bondskanselier Adenhauer.

Duitsland II, 15-03-1961, 96, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Boekje over Willy Brandt.

Dividenden, 22-03-1961, 97, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Aanpassing van de vennootschaps- en het belastingrecht noodzakelijk.

De Tijd/De Maasbode, 29-03-1961, 98, *4-6*.
Serie: Portret van een blad (IV).

Verzwakte greep, 29-03-1961, 98, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De katholieken verliezen en de socialisten winnen bij de Belgische verkiezingen, wat een progressievere economische politiek tot gevolg kan hebben.

Schroot, 06-04-1961, 99, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Comité voor onderzoek naar de schrootfraude van 1957.

Zand, 06-04-1961, 99, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Scheepvaart.

Amerika, 12-04-1961, 100, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Werkloosheids- en andere economische cijfers in Amerika.
Een eindpunt aan de Ruhr, 19-04-1961, 101, *3-4*.
Sluiting van steenkolenmijnen in het oudere deel van het Ruhrgebied.
Groepsbeleid, 26-04-1961, 102, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Jaarverslag Koninklijke Shellgroep over de bedrijvigheid in de chemie.
Monetaire samenwerking, 26-04-1961, 102, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Jaarverslag De Nederlandse Bank.
Handelde Israël juist?, 04-05-1961, 103, *1-4*.
De handelwijze van Israël inzake de berechting van Eichmann, m.b.t. incidentele Joodse belangen en belangen van de mensheid.
Elite, 10-05-1961, 104, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Sollicitatie als typiste bij de Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.
Onverschillig publiek, 10-05-1961, 104, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Te weinig publiciteit in de media voor de Europese integratie.
W.A.-verzekering, 25-05-1961, 106, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Invoering van de brommerverzekering.
Beursnieuws, 25-05-1961, 106, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Door de AVRO in de middagpauze.
Het gaat niet om de aandeelhouders, 31-05-1961, 107, *6-8*.
De financiële verslaggeving van ondernemingen.
Geen recessie?, 31-05-1961, 107, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Minister J. Zijlstra en het begrip recessie.
Spoorwegen nieuwe stijl, 07-06-1961, 108, *6*.
Veranderingen bij de NS met ingang van de zomerdienst.
Volkswagendemocratie, 07-06-1961, 108, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De eerste openbare aandeelhoudersvergadering van Volkswagen AG in Wolfsburg.
Britse economie, 07-06-1961, 108, *7*.
Rubriek: Korte commentaren.
Rijzende zon, 14-06-1961, 109, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De Japanse economie.
Machines I, 21-06-1961, 110, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Duitse machine in Engeland.
Machines II, 21-06-1961, 110, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Metaaltechnici op bezoek in Rusland. Reactie van J.A. Redeker, 113, 7.
Afkoeling van buitenaf, 28-06-1961, 111, *1-4*.
Remmende werking op de export door de afhankelijkheid van het buitenland.
Hulp, 05-07-1961, 112, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. De (on)belangeloosheid van ontwikkelingshulp.
Treinbeleid, 12-07-1961, 113, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. De dienstregeling van de Nederlandse Spoorwegen.
Rancune, 12-07-1961, 113, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Proces in Duitsland tegen de AKU rond de in beslaggenomen vermogens bij de bevrijding.
Terugdraaien was wijzer, 19-07-1961, 114, *4-5*.

Arbeidstijdverkorting door een vijfdaagse werkweek. De vrije zaterdag. Zie 106, 1-2; E. Damen, 87, 7 en A.L. Schneiders, 114, 6-7.

Nieuw perspectief in België, 16-08-1961, 118, *4-6*.
Reorganisatie van de kerkelijke hiërarchie in België en de politieke gevolgen, na het overlijden van mrg. Van Roey en mrg. Kerkhoffs.

Muur, 23-08-1961, 119, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Oostberlijners die ondanks de muur werken en kopen in West-Berlijn.

Televisie bleef achter, 30-08-1961, 120, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De omzet van Philips.

Het keerjaar 1961, 13-12-1961, 135, *1-4*.
Het jaar 1961 economisch bezien. Na voortdurende hausses het begin van een veeljarige periode van tragere economische expansie.

Versterkte Europese integratie, 24-01-1962, 138, *3-6*.
Accoord over verdere economische integratie van de Benelux, West-Duitsland, Frankrijk en Italië. landbouw een belangrijk onderhandelingspunt.

5 februari 1962, 24-01-1962, 138, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Astrologie. Alle sterrebeelden staan in het sterrebeeld de Steenbok.

Het gereserveerde Plan, 21-02-1962, 142, *6-8*.
Bespreking van het Centraal Economisch Plan 1962.

Waterkant onder water, 28-02-1962, 143, *8-9*.
Schade in de Noordduitse laagvlakte door stormvloed op 16 februari 1962; Neder-Saksen; Duits-Nederlandse relatie.

Frankfurter Algemeine Zeitung, 21-03-1962, 146, *3-5*.
Serie: Portretten van buitenlandse kranten (I).

Baisse in Wonderland, 04-04-1962, 148, *3-5*.
Duitse economie. Erhard waarschuwt voor loonstijging, omdat de hausse anders een baisse wordt.

Staal in de klem, 26-04-1962, 151, *6-8*.
Beschouwing van de staalindustrie; EGKS; *The Reporter* over de Amerikaanse staalindustrie.

In Beneluxverband, 23-05-1962, 155, *9-14*.
Serie: Serie over de relatie van de auteur tot Nederland en de Nederlanders. Nederland in Beneluxverband.

De beer los in Wall Street, 06-06-1962, 157, *1-3*.
Over de actuele recessie en 'bull market'

Und doch habt ihr gesiegt, 20-06-1962, 159, *1-3*.
De anti-Duitsland publicaties van William L. Shirer, anti-Duitse sentimenten en de economische condities van de Bondsrepubliek.

Wall Street, 20-06-1962, 159, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De wisselwerking tussen de beurs van New York en de effectenbeurzen ter wereld.

Een nieuw tijdperk, 04-07-1962, 161, *1-2*.
Rust op de kapitaalmarkten. De wereldeconomie in relatie met de overheid en het bedrijfsleven is een nieuw tijdperk begonnen.

Opwekkend aardgasperspectief, 18-07-1962, 163, *5-6*.
N.a.v. de uitermate gunstige 'aardgasnota' van minister De Pous en de mogelijke gevolgen van de gasvoorraad.

Dollar, 01-08-1962, 165, *10-11*.

Rubriek: Korte commentaren. De positie van de Amerikaanse dollar.
Energiebeleid: realistisch of illusoir, 01-08-1962, 165, *11-13*.
Over het Europese energiebeleid.
Schadevergoeding, 08-08-1962, 166, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. De generalbereinigung in het Nederlands-Duitse verdrag.
Spoorvracht, 08-08-1962, 166, *12-13*.
Rubriek: Korte commentaren. Vrachtvervoer per spoor.
Slecht seizoen, 15-08-1962, 167, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Voor NS en KLM.
Wereldwijde overcapaciteit, 22-08-1962, 168, *10-11*.
Een visie op het verschijnsel overcapaciteit.
350 jaar Beemster, 05-09-1962, 170, *6-7*.
Het 350-jarig bestaan van de Beemsterpolder.
Tegen het wantrouwen, 19-09-1962, 172, *4-5*.
N.a.v. het rapport 'Verslaggeving, verantwoording en voorlichting door de besturen van naamloze vennootschappen', door de Raad van Nederlandse Werkgeversverbonden; commissie Hamburger.
Kwaadaardig, 19-09-1962, 172, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Voorspelling voor 1963 van het Nationale Planbureau.
Zeeweringen en politiemannen, 19-09-1962, 172, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Miljoenennota 1963.
Miljard te kort, 19-09-1962, 172, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Overheidstekort; Miljoenennota 1963.
Taaie staalambinties in Rotterdam, 03-10-1962, 174, *7-8*.
Ambitie van de gemeente Rotterdam voor staalindustrie op Rozenburg. Geschiedenis en vooruitzichten.
Ambtenaar, 03-10-1962, 174, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. D. Spierenburg, lid van de Hoge Autorieteit EGKS, teruggeroepen naar Nederland.
Limburg, 03-10-1962, 174, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Jaarverslag van de Oranje Nassaumijnen.
Metaalfilm, 03-10-1962, 174, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Film van de Federatie voor de metaalindustrie en de electrotechniek, getiteld 'Bestemming toekomst'.
Liberale contra-reformatie, 10-10-1962, 175, *1-3*.
De structuur, de positie en de functie van de onderneming staat in de belangstelling vanwege de gunstige conjunctuur en het groeiend sociaal bewustzijn. De contra-reformatie in liberale kringen.
Praats, 07-11-1962, 179, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Van een staatsmijnambtenaar over de Nederlandse financiele en economische journalistiek.
Afglijdende economie, 21-11-1962, 181, *1-3*.
De economische situatie bereikt een niveau van evenwicht: o.a. productie groter dan de vraag, ontstaan arbeidsreserve, expasie productie en nationaal inkomen gereduceerd.
Open ondernemerschap, 21-11-1962, 181, *7/10*.
Rubriek: Korte commentaren. PvdA eist in verkiezingsprogramma nationalisering van het verzekeringswezen.
Kerstmis voor drukkers, 28-11-1962, 182, *12-13*.
Drukkers en grafici; kerstnummer van het *Drukkersweekblad* met het thema 'Print around the clock'.

Kritischer denken over Europese gemeenschappen, 17-01-1963, 186, *7-9*.
Over het kritischer nadenken over de Europese Gemeenschappen (EEG, EGKS, Euratom) naar aanleiding van de twijfel over de toetreding van Engeland.
KLM, 17-01-1963, 186, *17*.
Rubriek: Korte commentaren. Economische positie van de KLM.
Geen symmetrie, 17-01-1963, 186, *17-18*.
Rubriek: Korte commentaren. Minster Zijlstra bespreekt monetaire maatregelen van De Nederlandse Bank in de Eerste Kamer.
Verlies, 17-01-1963, 186, *18-19*.
Rubriek: Korte commentaren. Van de Nederlandse Spoorwegen.
Kou, 17-01-1963, 186, *20*.
Rubriek: Korte commentaren. Brandstofverbruik in de winter.
Perspectief voor kolen en staal, april 1963, 189, *13-14*.
Het perspectief voor de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal na tien jaar. Over de voorgeschiedenis en de afzijdigheid van sommige landen.
Economische programmering, juni 1963, 191, *15-17*.
Over economische programmering in Europa, n.a.v. de invoering ervan in België.
Coq-au-Hollandais, september 1963, 194, *11-13*.
Over de Belgische provincie Luik, de Voerstreek en de vaststelling van de taalgrens.
De kranten, november 1963, 196, *11-13*.
Over de economie van de kranten in Nederland.
Economie tegenover politiek bij kolen en staal, maart 1964, 200, *10-13*.
Het besluit tot een begin van Europese integratie, de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS), was meer een economisch dan politiek besluit. Over de verwevenheid van politiek en economie in deze.
Friesland, maart 1964, 200, *18-19*.
Rubriek: Korte commentaren. Economie in Friesland.
Kraakt, mei 1964, 202, *12-13*.
Rubriek: Korte commentaren. KLM en NS.
Einde, mei 1964, 202, *13*.
Rubriek: Korte commentaren. Gerard Reve, *Op weg naar het einde* (1963).
Een periode van stagnatie, september 1964, 206, *15-17*.
Over de huidige economische stagnatie.
Vertekend ondernemingsbeeld, oktober 1964, 207, *8-9*.
Over het onwaarachtige beeld dat geschetst wordt van werkgevers, werknemers en politici als een harmonieus geheel.
Lonen in Nederland, januari 1965, 210, *8-10*.
Over de loonsverhoging van 5% in 1965, de stijgende kosten van levensonderhoud, de loonpolitieke geschiedenis en de Europese situatie.
Hoogovens, Nederland en de staalcrisis, mei 1983, 426, *8-11*.
N.a.v. het door Hoogovens uitgegeven boekje *Staal aan zee*.
De vijftig grote ondernemingen, oktober 1983, 431, *16-18/20*.
Over diverse lijsten van de vijftig grootste ondernemingen van Nederland.
Het jaarverslag, mei-juni 1984, 438-439, *20-21*.
Over belang van het gedrukte jaarverslag van een onderneming.
Het onbetrouwbare gebod : Gij zult verbruiken, juni-juli 1985, 450-451 [451-452], *29-30*.
Economische bespiegeling omtrent dit gebod dat komt na 'Ge zult investeren' en 'Ge zult korter werken'.

Deel, Tom van

Een vluchtige hond, augustus-september 1992, 537-538, *18-19*.
Thema: Verhaal & illustratie. Over hoe illustraties de zelfstandigheid van een boek kunnen aantasten.

Dekker, Nikki (1989)
Hoe magie werkt, juni-juli 2020, 871-872, *4-12*
Zoals boven, zo beneden.

Delvigne, Rob
Een pleidooi van Willem Frederik Hermans, mei-juni 1973, 306-307, *21-25*.
Publicatie van het pleidooi dat W.F. Hermans hield n.a.v. de aanklacht die tegen hem werd ingediend wegens het opzettelijk beledigen van het katholieke volksdeel in een voorpublikatie van *Ik heb altijd gelijk* (1951).

Denoo, Joris
Taal is een aardig ding, ook voor de Vlaming, juni-juli 1993, 547-548, *3-10*.
Een pleidooi voor 'rekkelijkheid', over de teloorgang van het Nederlands.

Derks, Jan Wim
Schoolmeestersbloed is beter dan wijwater (over Ik heb altijd gelijk van W.F. Hermans), juni-juli 1992, 535-536, *34-39*.
Een confrontatie tussen *Ik heb altijd gelijk* (1951) en *Fotobiografie* (1969) toont aan dat het eerst genoemde een sterk autobiografische inslag heeft.

Desplenter, Sarah Andrea (1958)
Deze maand, rubriek, augustus/september 2021, *2.*
Over kunst

Dessaur, C.I.
Een Deense dichter, april 1967, 235, *14 -15/18*.
Onder pseudoniem Andreas Burnier. Over leven en werk van de Deense dichter Henrik Nordbrandt. O.a. een interview. Zie poëzie, H. Nordbrandt, 235, 19-20.
Is heterofilie geneesbaar? HM's Andreas Burnier in een openhartig vraaggesprek met dr. G. Hemelweg over een brandend actueel probleem, mei 1967, 236, *5-7*.
Onder pseudoniem Andreas Burnier. Fictief interview met dr. G. Hemelweg, waarin voor heterofilie evengoed homofilie gelezen kan worden.
Hedendaagse inquisitie, november 1968, 252, *11-14*.
Onder pseudoniem Andreas Burnier. N.a.v. L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 247-248, 14-18 over wetenschapsbeoefening. Naschrift van L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 252, 14-14. en 256]
Meisjes doen dat niet, september 1973, 310, *24-27*.
Onder pseudoniem Andreas Burnier. Ondanks het mondiaal herboren feminisme worden vrouwen steeds meer in de traditionele vrouwelijke rol gedrukt. Polemiek: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.
Veranderingen in het mensbeeld, februari 1977, 351, *3-11*.
Onder pseudoniem Andreas Burnier. Lezing voor de Amsterdamse Kring van de Internationale School voor Wijsbegeerte, 14 december 1976 in Krasnapolsky. Een analyse van het masculinisme van cultuur-historisch standpunt, om tot het inzicht te komen in wat

er is misgegaan in de strijd van het feminisme tegen het masculinisme. Zie reactie van R. van Hezewijk, 361, 13-20.

Het rationalisme als cultuurneurose, december 1977, 361, *3-12*.

Onder pseudoniem Andreas Burnier. Lezing gehouden op 6 september 1977 voor het Studium Generale van de TH-Twente, naar aanleiding van Robert M. Pirsig, *Zen and the art of motorcycle maintenance* (1974), een boek dat naast het romanverhaal een filosofische en culturele analyse bevat. Een omlijning van het begrip rationalisme, gelet op de verandering die het begrip onderging sinds Kant.

Van keukenknechtenliteratuur tot Kalewala, maart 1978, 364, *43-46*.

Onder pseudoniem Andreas Burnier. N.a.v. Maarten 't Hart, 363, 3-10. Over de reeds vroeger verdedigde stelling dat de literatuur doorgaans weinig aanknopingspunten van herkenning/identificatie biedt voor vrouwen, die zichzelf als autonome, de wereld explorerende, zoekende en falende individuen ervaren.

Meditatie en mensbeelden in oost en west, oktober 1984, 443, *22-28*.

Onder pseudoniem Andreas Burnier. Lezing voor het Han Fortmann Centrum en Pro Mundi Vitae te Nijmegen, 4 mei 1984. Schetsmatig beeld van het verloop van het denken in Oost en West en hoe essentieel anders de ontwikkelingslijn is geweest.

Vroeger is voorgoed voorbij, april-mei 1999, 617-618, *36-37*.

Onder pseudoniem Andreas Burnier. Thema: Feest. Herinneringen aan K.L. Poll en *Hollands Maandblad*.

De student M.

[], 16-12-1959, 32, *7*.

Onbekend pseudoniem. Rubriek: Meningen van anderen. Reactie op poëzie, J. Eijkelboom, 31, 16. Zie A.L. Schneiders, 30, 8-9.

Dijk, A. van

Herkenning, 16-08-1959, 15, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Brief van de 104-jarige P.A. Boidin aan de B. en W. van Den Haag.

Tornen, 27-01-1960, 37, *8-9*.

Rubriek: Korte commentaren. Feestdag 5 mei 1960.

Sprookjeshuwelijk, 21-12-1960, 84, *9-10*.

Huwelijk tussen koning Boudewijn van België en de Spaanse Fabiola.

Dijk, J.J.M. van

De motieven van Hermans, januari 1971, 278, *28-30*.

Bespreking van W.F. Hermans, *Van Wittgenstein tot Weinreb* (1970).

W.F. Hermans, de geheimzinnige dorpsgek, februari 1971, 279, *30-36*.

Poging om Hermans' motieven als romancier te verduidelijken door na te gaan in hoeverre er een verband bestaat tussen zijn filosofische opvattingen en zijn literaire bezigheid; kritiek op de psycho-analytische methode van H. Kaleis. Reactie van H. Kaleis, 280, 27-30. Zie J.J.M. van Dijk, 280, 30-34.

Kaleis, de waanzinnige duimzuiger, maart 1971, 280, *30-34*.

Reactie op H. Kaleis, 280, 27-30, n.a.v. J.J.M. van Dijk, 279, 30-36 inzake W.F. Hermans.

Teveel van het goede. Bij herlezing van Kousbroek, september 1972, 298, *19-27*.

Over het geloof in de wetenschap van Rudy Kousbroek.

De vrouw met de vele borsten, februari 1973, 303, *17-21*.

Tegen het feminisme als politieke filosofie, n.a.v. K. Millet, *Sexual politics* (1970). Polemiek: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310,

35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Wetenschap, feminisme en wetenschappelijk feminisme, juli-augustus 1973, 308-309, *3-11*.
Tenslotte ontneemt de gelijkheidsideologie de vrouwenbeweging de mogelijkheid om de beweging theoretisch te funderen. Bijdrage in de polemiek inzake feminisme en wetenschap: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Moeder de vrouw is dood-leve de vrouw, juli-augustus 1973, 308-309, *53-56*.
Bijdrage in de polemiek inzake feminisme en wetenschap: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Hooggeleerde vrouwen en stomme trutten, september 1973, 310, *28-30*.
Bijdrage in de polemiek inzake feminisme en wetenschap: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Moeders aan de macht, september 1973, 310, *35-37*.
Bijdrage in de polemiek inzake feminisme en wetenschap: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Humanisme en humane ethologie, december 1973, 313, *7-12*.
Over Konrad Lorenz en zijn agressietheorie.

Telganger uit roeping. Over de verzetshouding van J.B Charles, oktober 1975, 335, *13-19*.

In de schaduw van Rubashov. Over de continuïteit in het literaire en wetenschappelijke werk van A. Koestler, maart 1982, 412, *3-14*.

In de schaduw van Rubashov (2). Over de continuïteit in het literaire en wetenschappelijke werk van A. Koestler, april 1982, 413, *11-20/22-25*.

Vreugde der wet, juni-juli 1985, 450-451 [451-452], *3-21*.
Over het leven en werk van Saul Bellow.

De valse vrienden van Job, april 1994, 557, *12-21*.
Een interpretatie van het Bijbelboek Job en van de figuur Job.

Dijssel, Jochem van den (1983)

Brodsky in Ballingschap, december 2013, 793, *15-18*.
Over Joseph Brodsky (1940-1996) ballingschap in Konosja, Rusland.

Dik, S.C.

Logika en taalwetenschap, oktober 1968, 251, *35-37*.
Reactie op E.M. Barth, 249-250, 45-51 en slotopmerking E.M. Barth, 251, 38-39.

Dirksen, Joop

Leren lezen. Leesbevordering of leesontmoediging?, februari 1997, 591, *19-21*.
Thema: Blijf lezen! Over literatuuronderwijs op de middelbare school, de geschiedenis en de toekomst.

Doewina, Megchel J.

Pseudoniem van Megchelina Jantje Doewina Plukker.

Dolle, Esther ten

Een moord in Indonesië: Feit en fictie achter de geweldsexcessen, april 2004, 677, *3-11*.

Over de moord in 1948 op een Nederlandse vrouw in Soerabaja en de daaropvolgende rechtszaak, die het verhaal vormden voor de roman *Het laatste uur. Een kroniek uit het na-oorlogse Indonesië* (1953) van Albert van der Hoogte (1909-1970).

Doomen, Jeanne
Ze kunnen het ook nooit goed doen. Over goed en fout politieoptreden, mei 1996, 582, *21-28*.

Doorman, Maarten (1957)
Bushalte in de polder, oktober 1994, 563, *22-23*.
Thema: Nederland. Karakteristiek, o.a. infrastuct, democratie en cultuur.
<Gegroet Waarlijk Lichaam>, november 1994, 564, *24*.
Rubriek: Toets der kritiek. Désanne van Brederode, *Ave verum corpus. Gegroet Waarlijk Lichaam* (1994), besproken door Tom van Deel in *Trouw*, Janet Luis in *NRC Handelsblad*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Arjan Peters in *de Volkskrant*, Antoine Verbij in *De Groene Amsterdammer* en Hans Warren in *Provinciale Zeeuwse Courant*.
Deze maand, februari 1995, 567, *2*.
Redactioneel, getekend MD.
Connie bij mij thuis, april 1995, 569, *25-26*.
Rubriek: Toets der kritiek. Connie Palmen, *De vriendschap* (1995) besproken door: Xandra Schuttes in *De Groene Amsterdammer*; Carel Peeters in *Vrij Nederland*; Arnold Heumakers in *De Volkskrant*; Hans Warren in *Utrechts Nieuwsblad*; Alle Lansu in *Het Parool*; Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*; Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Tom van Deel in *Trouw* en een interview in *Vrij Nederland*.
Deze maand, juni-juli 1995, 571-572, *2*.
Redactioneel, getekend MD. Thema: Popmuziek.
Deze maand, december 1995, 577, *2*.
Redactioneel, getekend MD. Thema: De broodschrijver.
Deze maand, februari 1996, 579, *2*.
Redactioneel, getekend, MD. Thema: De krant.
Deze maand, april 1996, 581, *2*.
Redactioneel, getekend MD.
De geniale kunstenaar. De paardevoet van Byron, de neus van Michael Jackson, augustus-september 1996, 585-586, *3-12*.
Thema: Genialiteit. Tekst van een lezing uit de reeks over genialiteit in kunst en wetenschap georganiseerd door de K.L. Poll Stichting OK & W.
Deze maand, november 1996, 588, *2*.
Redactioneel, getekend: M.D. Thema: Jacht & slacht.
Van zware en lichte brillen, januari 1997, 590, *28-29*.
Rubriek: Toets der kritiek. Ronald Giphart, *Phileine zegt sorry* (1996) besproken door Rob van Erkelen en Joost Niemöller in *De Groene Amsterdammer*; Arjan Peters en Aleid Truijens in *de Volkskrant*; Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad* en Jessica Durlacher in *Vrij Nederland*.
Deze maand, mei 1997, 594, *2*.
Redactioneel. Getekend MD.
Deze maand, juni-juli 1997, 595-596, *2*.
Redactioneel. Getekend: MD. Thema: Bureaucratie.
Deze maand, oktober 1997, 599, *2*.
Redactioneel. Getekend MD.
Risico's van de filosofie, februari 1998,603, *11-12*.
Rubriek: Aan de ene kant. O.a. reactie op M. 't Hart, 600-601, 15-16/18-21, Beatrijs

Ritsema en Hans Ree inzake hun scepsis ten aanzien van de wijsbegeerte. Zie ook Filosofenfurie II, mei 1998, 606, 17-23.

Deze maand, april 1998, 605, *2*.

Redactioneel. Getekend MD. Thema: Pillen.

Deze maand, oktober 1998, 611, *2*.

Redactioneel. Getekend: MD.

Deze maand, februari 1999, 615, *2*.

Redactioneel. Getekend MD.

Klop klop veertig, april-mei 1999, 617-618, *52*.

Thema: Feest. Met de toevoeging 'te luid' constateert de auteur: Hollands Maanblad steekt boven andere tijdschriften uit.

'Over het gelijk van links'. De politieke muzak van de jaren negentig', juni-juli 1999, 619-620, *3-7*.

Reactie op H.F.M. Crombrag , 616, 23-29 en A. Hoogland, 616, 30-32. Zie reactie M. Crombag, 621-622, 29.

Deze maand, oktober 1999, 623, *2*.

Redactioneel. Getekend M.D.

Deze maand, december 1999, 625, *2*.

Redactioneel. Getekend M.D.

Deze maand, februari 2000, 627, *2*.

Redactioneel. Getekend M.D.

'Io crepo se non rido!', augustus-september 2001, 645-646, *12-13*.

Thema: Mijn lied. Het afscheidslied 'Di scrivermi ogni giorno' uit Mozarts 'Così fan tutti' en Lou Reeds album Transformer'.'

Een tanende genialiteit. De ironie van de kunstenaar, januari 2003, 662, *26-40*.

Beschouwing over kunstenaarschap, kunstopvatting en kunststromingen.

Wordsworth & Woodstock: Verbeelding, Revolutie & Romantiek, februari 2004, 675, *31-40*.

De opleving van de Romantiek aan het eind van de jaren zestig, met name in Parijs (1968) en bij Woodstock (1969).

Tamelijk dodelijk. Over kunst, dubbelzinnigheid, kritiek en moraal, april 2006, 701, *3-8*.

'Moreel gezien kan alles in de kunst. Want kunst is nooit ondubbelzinnig'.

Poëzieparadoxen. Jean Pierre Rawie als postmodernist, maart 2007, 712, *3-8*.

De lofwaardige verraderlijke verbeelding, april 2007, 713, *17-21*.

Grand Hotel Afgrond en wij. Over tijd en engagement in 'Der Zauberberg, januari 2011, 758, *45-49*.

De actualiteit van de Toverberg van Thomas Mann.

Bloot of naakt, juni-juli 2017, 835-836, *3-7.*

Een bespiegeling over het verschil tussen bloot en naakt.

Door beelden achtervolgd. Over 'De karper' van Apollinaire, januari 2018, 842, *5-6.*

Over karpers onder het ijs en een adembenemend vliegtuigongeluk.

Doorman, S.J.

Tegen het relativisme, november-december 1986, 468-469, *3-11*.

Thema: het karakter van de universiteit. Bijgewerkte tekst van een redevoering op 17 oktober te Groningen gehouden als antwoord op de Van der Leeuw-lezing van Iris Murdoch. Over de keuze tussen relativisme en non-relativisme in waarden-debatten. Intellectueel gezien is het relativisme een makkelijke positie, maar het is tevens een intellectueel oninspirerende, kale positie.

Doorn, J.A.A. van

De komende technocratische universiteit, november-december 1986, 468-469, *36-39*.
Thema: het karakter van de universiteit. Het in de Europese traditie wortelende Nederlandse wetenschappelijk onderwijs ontwikkelt zich tot een academisch bestel dat, wat betreft zakelijk pragmatisme, aan Amerika en naar bureaucratisch centralisme aan de Sovjet-Unie doet denken.

Doornbos, M.R.
Afrikaanse leiders. Enige biografische gegevens, 18-01-1961, 88, *6-8*.
O.a. Nkrumah (Ghana), Banda (Nyassaland) Tom Mboya (Kenia), Fulbert Youlou (Congo), Modibo Keita (Mali), Mamadou Dia (senegal), Hamadi Diori (Niger), Hubert Maga (Dahomey), Maurice Yameogo (Opper-Volta), Philibert Tsiranana (Malagasy), Obafemi Awolowo (Nigeria), Julius Nyerere (Tanganjika), Sylvanus Olympio (Togo), Auguste Denise (Ivoorkust), Mochtar Oula Daddah (Mauretanië), William vacanarat Shadrach Tubman (Liberia), Sékou Touré (Guinée), Lumumba, Kenyatta, Léopold Sédar.
Afrikaanse federaties, 28-06-1961, 111, *4-7*.
Opsomming van de voornaamste factoren die een rol spelen de vorming van federatieve staatsverbanden in Afrika ten zuiden van de Sahara.
Reis naar Israël, 01-11-1961, 129, *4-6*.
Diverse beschouwingen, o.a. archeologie, emigratie, kibboets, de Dode Zee, e.a.

Dorgelo, A.
Humanisering van de stedebouw, 21-03-1962, 146, *10-12*.
Waar gaat het in de bouwnijverheid, woningbouw en ruimtelijke ordening om? Het menselijke element.

Drees Jr., Willem
Inningskosten, 07-10-1959, 21, *11*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op E. Damen, 18, 7 inzake de kosten van het inningapparaat.
Andere voertaal voor onze universiteiten, 29-08-1962, 169, *1*.
Het apparaat van ons hoger onderwijs zou aan nut en internationale betekenis kunnen winnen door over te gaan op een universele voertaal, Engels. Reactie F.W.N. Hugenholtz, 171, 7-8 en W. Drees Jr., 171, 8.
Naschrift, 12-09-1962, 171, *8*.
Bij F.W.N. Hugenholtz, 171, 7-8, n.a.v. W. Drees Jr., 169, 1 inzake invoering van het Engels als voertaal op universiteiten.
De minst imperialistische natie ter wereld, januari 1967, 232, *6-7*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.
Het verkeerde profijtbeginsel, februari 1972, 291, *16-20*.
Over enkele kardinale misverstanden in K.L. Poll 288, 3-27.

Drees Sr., Willem
Citaat van Marx, januari 1964, 198, *43*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K. van het Reve, 195, 26-33.
De kleine zelfstandige en het minimumloon, november 1975, 336, *16-18*.

Ambtelijke politieke adviseurs voor ministers, mei 1976, 342, *7-10*.
Over de wenselijkheid van tijdelijke ambtenaren naast het vaste ambtenarencorps ter ondersteuning van de minister, waar sinds maanden over van gedachten wordt gewisseld.
Bij de biecht van een oud-Nieuw-Linkser, januari 1977, 350, *3-11*.
Aanvulling bij Hans van den Doel, 'Avonturen met Nieuw Links' (*Haagse Post*, 09-10-1976) n.a.v. het feit dat de actie van Nieuw Links 10 jaar geleden begon met de publicatie van *Tien over Rood*.
Regeerakkoord en kabinetsformatie, mei 1977, 354, *10-14*.
Over het regeerakkoord van de PvdA en PPR, waarover na de verkiezingen zou moeten worden onderhandeld met het CDA.
Over de klacht van een oud Nieuw-Linkser, juni-juli 1977, 355-356, *11-13*.
Namelijk van Han Lammers, met Hans van den Doel eindredacteur *Tien over Rood*.
De benoeming van staatssecretarissen, maart 1978, 364, *8-10*.
Over het reeds in 1976 door J. Oud aangeklaagde misbruik van het instituut staatssecretarissen voor partijpolitieke doeleinden. Met voorbeelden uit de recente politieke geschiedenis van Nederland.
Een verkiezingsprogram?, augustus-september 1980, 393-394, *21-22*.
Over het ontwerpverkiezingsprogramma van de PvdA. Zijn de gekandideerd afgevaardigden er aan gebonden?
Burgermeestersbenoemingen, oktober 1980, 395, *13*.
Over de benoeming van een D'66-burgermeester in de PvdA-gemeente Muntendam.
Openbare uitgaven, oktober 1980, 395, *14-16*.
Op een moment dat de Rijksbegroting / 15 miljard tekort heeft, schets Drees de geschiedenis van de openbare uitgaven.
De Anne Frank Stichting en de strijd voor vrijheid, december 1980, 397, *7-10*.
Wijst op manco's in de publicaties (1980) van de Protestantse Stichting Lectuurvoorziening i.c. de Anne Frank Stichting over de Tweede Wereldoorlog en de huidige situatie.
Marx en Engels als utopisten, mei 1981, 402, *17-19*.
Namelijk wat betreft het arbeiderszelfbestuur in grote bedrijven en het geleidelijk afsterven van de staat na de overwinning van de socialistische arbeiders.
Het drugsbeleid, januari 1982, 410, *7-8*.
Het Nederlandse drugsbeleid overtreedt het internationale verdrag en de daaruit volgende wet door met soft drugs de hand te lichten en het hard druggebruik te bevorderen.

Drion, H.
Eigen wijsheden, 17-06-1959, 5, *16*.
Aforismen.
Eigen wijsheden, 24-06-1959, 6, *14-15*.
Aforismen.
Eigen wijsheden, 08-07-1959, 8, *14-15*.
Aforismen. Zie rectificatie, 9, 15.
Eigen wijsheden, 22-07-1959, 10, *4*.
Aforismen.
Eigen wijsheden, 23-09-1959, 19, *13*.
Aforismen.
Dilettantisme contra specialisme, 02-03-1960, 42, *11-13*.
N.a.v. J.F. Glastra van Loon, 14, 4-7 betreffende wetenschapsbeoefening. Zie J.F. Glastra van Loon, 47, 12-14.
Heilige monopolierechten, 13-07-1960, 61, *8-9*.

De bloei van monopolierechten zoals octrooi- en merkenrecht.
De 'raisons' van de doorbraak. Een nieuwe variatie op een thema van Pascal, 08-02-1961, 91, *6-8*.
Reactie op J.F. Glastra van Loon, 86, 4-6 en 87, 3-4. Antwoord J.F. Glastra van Loon, 91, 8-10 betreffende het doorbraakmonopolie van de PvdA.
Esprit de l'escalier, september 1963, 194, *19*.
Aforismen.
Het conservatieve hart, oktober 1963, 195, *1-3*.
Over conservatisme, progressiviteit, rationalisme, identiteit en verandering.
Betrekkelijk mooie gedachten, maart 1965, 212, *23*.
Aforismen.
Verzekering tegen naïveteitsschade, oktober 1965, 219, *34-35*.
Vergelijking van Balzac, *La muse du département* en Mary McCarthy, *The group* (1963).
Presser over de zaak Weinreb, december 1965, 221, *3-7*.
Bezwaren tegen de conclusie van Presser in de zaak Weinreb.
[Aforismen], december 1965, 221, *42*.
Antwoord aan Renate Rubinstein, januari 1966, 222, *10-11*.
Aan R. Rubinstein, 222, 7-10, n.a.v. H. Drion, 221, 3-7 inzake Presser en de zaak Weinreb.
[Aforismen], maart 1966, 224, *14*.
[Aforismen], oktober 1966, 229, *[35]*.
[Aforismen], augustus-september 1967, 238, *32*.
Het morele alibi van radicaal links, maart 1968, 244, *3-4*.
Het morele alibi van radicaal links is dat ze zelf tot de eerste slachtoffers van de door hen ontketende krachten zullen behoren. Zie H. Brandt Corstius, 245, 10 en 247-248, 22-25; H. Drion, 246, 14-18.
Oefeningen in redelijk denken, mei 1968, 246, *14-18*.
Reactie op H. Brandt Corstius, 245, 10, over diens ondeugdelijke methode van discussie. Zie H. Drion, 244, 3-4 en H. Brandt Corstius, 247-248, 22-25.
Gehoorzaamheid als probleem, juni-juli 1970, 271-272, *7-12*.
Over twee verschillende experimenten van de Amerikaanse psycholoog Stanley Milgram met betrekking tot gehoorzaamheid; het gezag dat experimentele wetenschappen cultuur hebben; opvoeden tot (on)gehoorzaamheid.
Een zekere potsierlijkheid, juni-juli 1970, 271-272, *25-26*.
Reactie op L. Brunt & A. Wassenberg, 270, 8-14 en L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 270, 14-17. Met een nawoord van L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 26 inzake de misère van de opositie.
Opvoeding tot ongehoorzaamheid, augustus-september 1970, 273-274, *52*.
I.s.m. A. Nuis. Briefwisseling. N.a.v. H. Drion, 271-272, 7-12 en de reactie van *NRC*, 30-07-1970. Over het gehoorzaamheidsprobleem.
Balzac, Proust en Nederland: een incomplete driehoeksverhouding, juni-juli 1971, 283-284, *49-54*.
Over het verschil in belangstelling voor Balzac en Proust; verschillen tussen beide auteurs.
Voor een brede opleiding, januari-februari 1975, 326-327, *7-10*.
Reactie op Van Kemenade, 323, 11-17. Zie ook J. Brugman, 3-6; A.D. de Groot, 11-14; Bram Peper, 15-21 en J.C. Traas, 22-23 inzake universitair onderwijs.
Variaties, januari 1977, 350, *35*.
Uitspraken.
The Princess Casamassima en haar gebreken, oktober 1977, 359, *19-31*.
Over Henry James, *The Princess Casamassima* (1887).

De termen blijven te vaag, november 1980, 396, *6-8*.
Reactie op J.J.A. Mooij, 395, 3-11. Zie ook G.M. van Asperen, 396, 3-6; J.F. Glastra van Loon, 8-10; E.H. Kossmann, 11-12 en J. Tinbergen, 12-14. Wijst op de vaagheid van het artikel van Mooij inzake de gelijkheidsgedachte.
Zeven manieren om naar een omissie te kijken, juni-juli 1985, 450-451 [451-452], *55-57*.
Waarom heeft Homerus Odysseus, in het verslag van zijn belevenissen aan Penelope, niet over Nausikää laten spreken?
Joyce's Ulysses en de Odyssee, augustus-september 1985, 452-453 [453-454], *29-34*.
Is James Joyce, *Ulysses* (1922) een twintigste-eeuwse parafrase van de Homerus, *Odyssee*?

Dronkers, J.
De stijging van intelligentiescores, februari 1978, 363, *15-19*.
Deze kanttekening is bedoeld als kleine bijdrage tot de bestrijding van de vooroordelen over de kwaliteit van het huidige en vroegere onderwijs. Met bespreking van testgegevens.

Druppers, Jack (1962)
Wat zou jij doen?, april 2015, 809, *37-38*.
Dillema's van de politie in het uitvoeren van het vreemdelingenbeleid aan de hand van de rol van Jan van den Oever bij de jodenvervolging in Amsterdam.

Dubois, P.H.
Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *28-29*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Duller, Hans
Reclame en televisie, april 1963, 189, *11-12*.
Reclame op televisie?
Een aparte studie van Zuid-Afrika, juni-juli 1967, 237, *20-22*.
Bespreking van D.H. Houghton, *The South African Economy* (1964).

Dun, Frank van
Moralisering van de gezondheidszorg of de actualiteit van een utopische satire, mei 1991, 522, *1-15*.
I.s.m. Hans Crombag. Vergelijking tussen Samuel Butlers ironische kritiek op de houding tegenover zieken die als misdadigers beschouwd worden in *Erewhon* (1872) en de houding van de overheid inzake ziekenzorg wegens de oplopende kosten.

E.A.D.
Politiek, 21-10-1959, 23, *9-10*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. KVP; Romme.

Ede, H.J. van
Octrooirecht en vrije mededinging, 20-07-1960, 62, *7-8*.
Reactie op H. Drion, 61, 8-9 betreffende vrije mededinging en octrooi- en merkenrecht.
Wachten op Verdam, 17-08-1960, 66, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Commissie-Verdam voor herziening van het ondernemersrecht.
Wat te doen met Unilever? Publiek belang zonder publieke verantwoordelijkheid, 28-09-1960,

72, *5-6*.

Reactie op K. van het Reve, 71, 6-8 inzake Unilevermargarine Planta en de reactie van de pers.

EF

Springerig, mei 1964, 202, *12*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Gomperts en kritiek op *Spinoza* door Toneelgroep Studio.

Eggels, Hanneke

Een literair onbehagen: De muze weigert model te staan, februari 2002, 651, *20-24*.

Over Piet Calis, *Het elektrisch bestaan. Schrijvers en tijdschriften tussen 1949 en 1951* (2001) waarin geen plaats is voor vrouwen / schrijfsters.

Ehrenfest, A.

De ooievaarsregeling, september 1972, 298, *13-16*.

Gelijke kansen voor man en vrouw d.m.v. de zogenaamde ooievaarsregeling, d.i. een 'fokpremie' gericht op de gelijke kansen van man en vrouw in beroep en gezin. Zie reactie van J. Pen, 298, 17-18.

Nogmaals de ooievaar, november 1973, 312, *16-17*.

N.a.v. verschillende reacties op haar artikel, 298, 13-16 inzake sociale voorzieningen voor vrouwen met kinderen.

Eihcra, Ro.

Hinderpaal op de weg naar Suriname's onafhankelijkheid, 19-12-1962, 185, *6*.

Raciale tegenstellingen in Suriname tussen m.n. Hindoestanen en Creolen.

Eijk-Oosterholt, C.A. van

Nogmaals Foudraine, juli-augustus 1974, 320-321, *57-58*.

Reactie op J. van Emmerik, 314, 22-24, over J. Foudraine, *Wie is van hout* (1972). Zie ook J. Foudraine, 316, 30-31 en 323, 27; J. van Emmerik, 314, 22-24; 316, 31 en 322, 42.

Eijkelboom, Jan

Een tweede Engeland?, 03-06-1959, 3, *11-12*.

Rubriek: Artikelbespreking. J.A. Lukacs, 'A second Holland is not enough'. In: *Encounter*, mei 1959.

Orwell en de VVD, 17-06-1959, 5, *7-8*.

Rubriek: Korte commentaren. Reactie op A.F. Luyendijk, 4, 11-14 inzake Orwell. Zie A.F. Luyendijk, 6, 9.

Schrijven over kunst, 01-07-1959, 7, *12-13*.

Over kunstkritiek.

Socialisme en liberalisme: een nieuwe doorbraak?, 05-08-1959, 12, *3-5*.

Is er nog wel essentieel verschil tussen socialisme en liberalisme? Tussen de partijen in ieder geval wel.

Holland op z'n malst, 23-09-1959, 19, *8-9*.

Heeft Nederland nog een taak in de wereld? Berichtgeving over Nederland in het buitenland.

Gênante medestanders, 21-10-1959, 23, *3-5*.

Starre en onnauwkeurige anti-communistische commentaren op de Oost-West verhouding.

Tentoonstellingen, 25-11-1959, 28, *12*.
Boymans-Van Beuningen, collectie Thyssen; Magdalene Sothmann, B. Westendorp-Osieck; Stedelijk Museum Amsterdam, Art Nouveau uit de collectie Citroen; Rijksmuseum Twente Enschede, Facetten van de hedendaagse figuratieve schilderkunst; gemeentemuseum Arnhem, Joh. Buning; Auberge Fransçaise te Leiden, Pieter Giltay en Rein Dool; Dordrecht, Goede onbekenden (uit de 16de en 17de eeuw).
Tentoonstellingen, 02-12-1959, 29, *13*.
Boymans-Van Beuningen, collectie Thyssen; Stedelijk Museum Amsterdam, Nederlands Kunstenaars Genootschap; Gemeentemuseum Den Haag, Bissier; Prisenhof Delft, Joseph Teixeira de Mattos.
De tand des tijds, 09-12-1959, 30, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. N.a.v. een Cineac film uit 1934.
Walgen, 13-04-1960, 48, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Eerste deel E.M. Janssen Perio, 'Walgen van de Groene', in *Cartons voor letterkunde*. Zie J. Eijkelboom, 58, 9.
Boe!, 04-05-1960, 51, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. 'Nieuws uit de tijdschriften' door J. Winkeler in *Het Parool*.
Voortgezet walgen, 22-06-1960, 58, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Tweede deel van E.M. Janssen Perio, 'Walgen van de Groene', in *Cartons voor letterkunde*. Zie J. Eijkelboom, 48, 12.
Barbaren, 23-11-1960, 80, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Opmerkingen in jongerentijdschrift *Twen*.
Studenten, 23-11-1960, 80, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Overdreven acties van studenten.
Politici, 23-11-1960, 80, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Leids Studentencabaret op toernee door Zuid-Afrika.
Pop Art: de democratie in de kunst, maart 1965, 212, *40-43*.
Het artikel is gebaseerd op een lezing die zomer 1964 in het Haags Gemeentemuseum werd gehouden. O.a. over de tentoonstelling in het genoemde museum; de aard; de invloed; neo-realisme.
Seamus famous. Over de reputatie van een Ierse dichter, februari 1992, 531, *9-10*.
Te weten Seamus Heaney. Zie poëzie, Seamus Heany, 531, 11-14.
De illustrator: knecht van twee meesters, augustus-september 1992, 537-538, *16-17*.
Thema: Verhaal & illustratie. De ene meester is zijn eigen artisticiteit, de andere meester is de schrijver. De illustratie overtuigt niet.

Eisenstadt, S.N.
Israël 1948-1973. Het dynamische conservatisme van een kleine 'revolutionaire' gemeenschap, april 1973, 305, *11-18*.
Over de belangrijkste ontwikkelingen en problemen van de Israëlische samenleving.

Ellemers, J.E.
Het neo-conformisme, april 1975, 329, *12-19*.
Een poging te verklaren waarom de kleinere en grotere veranderingen in de Nederlandse maatschappij in relatief grote mate afkomstig zijn van 'de oude status-quo handhavers'.
De verandering wordt stroever. De Nederlandse maatschappij aan het eind van de jaren zeventig, april 1979, 377, *3-16*.
Wijst op een vertraging in het tempo van verandering. Is er voldoende potentieel om de maatschappelijke verandering gaande te houden?
Het andere Moskou, oktober 1979, 383, *16-25*.

Over de dissidenten, refusniks (Joden wie emigratie geweigerd is) en anderen die zich afzetten tegen het communistische regime. Over o.a. gesprekken met Andrej Sacharov en Alexander Lerner; herlevend Jodendom.

Bureaucratisering van het universitair onderzoek, maart 1983, 424, *20-21*.
Geschreven in overleg met een aantal oudere hoogleraren.

Emmens, J.A.

Klein autobiografisch woordenboek, 16-09-1959, 18, *9-12*.
Idiolect van J.A. Emmens in beschouwende vorm. Zie voor aanvullingen J.A. Emmens, 136, 13-14 en 276, 37-38 en 287, 16-17. Zie J. Herzberg, 190, 34-35. In 1963 in boekvorm.

Een historische roman, 16-03-1960, 44, *15-16*.
Beschouwing van dit genre n.a.v. Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *De Tijgerkat* (1959).

Vals spel van Scheepmaker, 20-07-1960, 62, *9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 59, 11-12. Antwoord N. Scheepmaker, 62, 9 betreffende Fellini, La Dolce Vita.

Verzen van een Vader, 11-01-1961, 87, *15*.
Bespreking van Adriaan Morriën, *Verzen van een Vader* (1960).

Klein autobiografisch woordenboek, 20-12-1961, 136, *13-14*.
Aanvulling op J.A. Emmens, 18, 9-12. Zie verdere aanvullingen J.A. Emmens, 276, 37-38 en 287, 16-17. In 1963 in boekvorm.

Poll, Roukens en de joodse groep, 28-02-1962, 143, *5-6*.
Reactie op K.L. Poll, 141, 1-3, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie R. Rubinstein, 143, 1-4 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Ter verduidelijking van een verschil, 14-03-1962, 145, *12*.
Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8; J. Roukens, 137, 8-9; K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Kenmerken van conservatisme?, september 1963, 194, *40*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op J. Pen, 192-193, 1-5, n.a.v. de lemma's links en recht in zijn *Autobiografisch woordenboek* (1963).

Autobiografisch woordenboek-een supplement, november 1970, 276, *37-38*.
Aanvulling op J.A. Emmens, 18, 9-12. Zie verdere aanvullingen J.A. Emmens, 136, 13-14 en 287, 16-17. In 1963 in boekvorm.

Autobiografisch Woordenboek, een tweede supplement, oktober 1971, 287, *16-17*.
Aanvulling op J.A. Emmens, 18, 9-12. Zie voor verdere J.A. Emmens, 136, 13-14 en 276, 37-38. In 1963 in boekvorm.

Emmerik, Judy van

Wie is van goud?, januari 1974, 314, *22-24*.
N.a.v. Jean Foudraine, *Wie is van hout* (1972). Zie J. Foudraine, 316, 30-31 en 323, 27; J. van Emmerik, 316, 30-31 en 322, 42; C.A. van Eijk-Oosterholt, 320- 321, 57-58.

Commentaar bij J. Foudraine, maart 1974, 316, *31*.
Reactie op J. Foudraine, 316, 30-31. Zie ook J. Foudraine, 323, 27; J. van Emmerik, 314, 22-24 en 322, 42; C.A. van Eijk-Oosterholt, 320- 321, 57-58.

Foudraine en zijn boek, september 1974, 322, *42*.
Reactie op C.A. van Eijk-Oosterholt, 320- 321, 57-58. Zie ook J. Foudraine, 316, 30-31 en

323, 27; J. van Emmerik, 314, 22-24 en 316, 31; C.A. van Eijk-Oosterholt, 320- 321, 57-58.

Twee brieven, januari 1977, 350, *22-26*.

I.s.m. Leo Vroman. Brief van Judy van Emmerik aan Leo Vroman, Amsterdam, 4 november 1976. Beschouwingen over hersenen, de geest en de bestudering ervan, n.a.v. een bericht over het eerste kunstmatige gen. Verwijzingen Descartes, Schopenhauer, Klages en Freud. Antwoord van Leo Vroman, Brooklyn, 18 november 1976. Beschouwing over leven, filosofie en wetenschap.

Prachtig, prachtig dat Oedipus-verhaal. Een gesprek met Willem Frederik Hermans, april 1978, 365, *17-24*.

Een gedeelte van het gesprek dat in Parijs gevoerd werd. Correctie 373, 22.

Les fleurs du maman, juli-augustus 1986, 464-465, *42-45*.

Over de vrouwelijke stem in de literatuur. Een traditie waardoor vrouwen beïnvloed of gestimuleerd worden ontbreekt. Opdracht: Voor Ellen Vogel.

Emst, P. van

De elite van Timor. Mardijkers, Topassen en Fretilin, april 1981, 401, *11-15*.

Over de opkomst en ondergang van elites op Oost-Timor, dat tot 1976 onder feitelijke Portugese heerschappij bleef. Over de situatie op West-Timor, waar de Mardijkers (ex-slaven) zich eerder Nederlanders dan Portugezen voelden.

Engelbach, Claude

Brief uit Parijs, 17-02-1960, 40, *7*.

De Gaulle en de problemen in Algerije. Vertaling uit het Frans door J.J.D. Rijk.

Engelen, Dick (1941)

De laatste Coördinator: Het geheime leven van Max van der Stoel, april 2012, 773, *38-41.*

Over de werkzaamheden van Max van der Stoel voor het Ministerie van Defensie van 1988 tot 1992.

Ephimenco, Sylvain

Saai, gelukkig, oktober 1994, 563, *18-19*.

Over de voordelen van de geïnstutionaliseerde saaiheid in Nederland, waarop het woelige en bloedige buitenland jaloers is.

Eshove-Bedijs, Elisabeth

Emily Dickinson en de dood, mei-juni 1974, 318-319, *52-55*.

Over de dood in het werk van de 19de eeuwse Amerikaanse dichteres Emily Dickinson. Met gedichten.

Ettema, W.A.

Sociale herkomst van studenten, 03-10-1962, 174, *16*.

Artikelbespreking van R.Z. Swaab, CBS, in *Demokrater* (sept. 1962) over de sociale herkomst van de studenten: van een evenredige deelname van alle bevolkingsgroepen is geen sprake.

Brugman en de Arabieren, augustus-september 1967, 238, *9-11*.

Reactie op J. Brugman, 237, 3-7. Zie J. Pen, 238, 5-7 A.J. Herzberg, 239, 24-26. Antwoorden van J. Brugman, 238, 7/9 en 239, 26-27.

Evenhuis, J.R.

Russische kampen van Bernard Shawzenietzien tot Alexander Solzjenitsyn, juni-juli 1975, 331-332, *6-10*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de houding van het Westen, in casu van Sidney en Beatrice Webb, George Bernard Shaw, Herbert George Wells t.g.o de Sovjet-kampen, n.a.v. Solzjenitsyn, *Goelag Archipel* (1973).

Rood gekostumeerd. Italië's nieuwste `transformatie', augustus-september 1975, 333-334, *8-14*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de politieke toestand in Italië en de `transformismo', historisch toegelicht en omschreven.

De slavernij is dood, leve de slavernij, november 1975, 336, *21-27*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over slavernij. Met verwijzing naar Rusland, Amerika, het Romeinse Rijk en het middeleeuwse Italië.

De exaltatie over de onvrijheid, december 1975, 337, *14-19*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de Sovjetunie en het communisme. Westerse obscuranten suggereerden dat het met de teloorgang/misstanden wel meeviel en dat dit het communisme niet deerde.

Tutto sbagliato (alles verkeerd), februari 1976, 339, *3-8/10-12*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de huidige verdeeldheid in Italië, uitgaande van de verschillen in de tot standkoming van de Italiaanse eenheid en van de Duitse eenheid in de 19de eeuw.

Thomas Jefferson, Mao en Richard Nixon, april 1976, 341, *8-14*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de Amerikaanse culturele revolutie van 1976. Over de invloed van Th. Jefferson op het denken van zijn landgenoten. Over parallellen tussen de opkomst van Mao en die van Nixon.

De moeder van de imbecielen is weer zwanger, juni-juli 1976, 343-344, *35-42*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de politieke situatie in Italië. Verwijzingen naar Mussolini en CGIL.

Des duivels oorkussen ligt niet meer op zijn oude plaats, oktober 1976, 347, *3-9*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de houding tegenover arbeid bij de oude Grieken, de Engelsen, in het christendom, het kapitalisme en het marxisme.

Een rijk, een lijk en een andere kijk, januari 1977, 350, *12-16*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de ondergang, of liever het verval, van het Romeinse Rijk, n.a.v. *Histoire de la France rurale*, waarvan 2 delen verschenen.

Crypto-koelakken ontdekken hun hart voor de slavofilie, juni-juli 1977, 355-356, *3-10*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Er valt in Rusland een spasmodische terugkeer van slavofiele gedachten vast te stellen, klaarblijkelijk als de enige mogelijkheid om mensen die van de slogans van het regime genoeg hebben, weer een houvast te geven.

Eugène Sue, het mysterie van Parijs en van de arme mensen, december 1978, 373, *8-14*.

Onder pseudoniem Frederik Bokshoorn. Over de receptie van Eugène Sue, 'Mystère de Paris' (feuilleton in *Journal des Débats*, 1842) bij armen en rijken en over de opvatting van Marx.Druifluis in de wijngaard.

De metahistorie teistert het plezier aan de historie, mei 1995, 570, *37-40*.

De geschiedfilosofie heeft geen nut voor de geschiedschrijving.

Exter, M.G. van

Kwaadspreker, februari 1992, 531, *35-38*.

Apologie voor Vestdijk n.a.v. van Adriaan Venema's verwijt van collaboratie en opportunisme in *Schrijvers, uitgevers en hun collaboratie* (1988-1992).

Eyl, H.R.

De bureaucratie van het begrijpen, 14-03-1962, 145, *14*.

Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8; J. Roukens, 137, 8-9; K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14 en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Fase, M.M.G.
Waar blijft de Keynesiaanse bel?, januari 1983, 422, *30-32*.
Beschouwingen bij Jan Pen, 419, 9-11.

Feltkamp, H.W.
Het lezen, 28-02-1962, 143, *11*.
Rubriek: reacties van lezers. Reactie op J. de Boer, 141, 12 inzake Slauerhoff.

Fockema Andreae, W.H.
Politiek en bedrijfsleven, 17-02-1960, 40, *3-4*.
Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4 betreffende de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek. Naschrift van J.L. Heldring, 40, 4. Zie ook A. van Ameringen, 36, 4-5; E. Damen, 36, 5-6; W.J. Geertsema, 36, 6-7; J. de Kadt, 36, 7-8; J. Pen, 36, 8-9 en A. Vondeling, 36, 9-10.

Fokkema, D.W.
De Chinese periferie, september 1972, 298, *3-12*.
Reisnotities over politiek en economie in China, Macau, Hongkong en Taiwan.
Universiteit en samenleving een LAT relatie, november-december 1986, 468-469, *53-57*.
Thema: het karakter van de universiteit. De universitaire gemeenschap verzet zich intuïtief tegen concurrentie als norm en het universitaire bedrijf is een enclave, die tot dus ver door de samenleving in stand is gehouden, omdat er een voortdurende behoefte blijkt te bestaan aan resultaten van onbevooroordeeld wetenschappelijk onderzoek, aan cultuuroverdracht en aan cultuurkritiek.

Fokker, A.D.
Zonder commentaar, 01-07-1959, 7, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De auteur wil geen *Hollands Weekblad*, misschien wel Nederlands Weekblad.

Fontaine, P.F.M.
De bloedbruiloft. Een beschouwing over De aanslag van Harry Mulisch, maart 1984, 436, *15-20*.

Fontijn, Jan
Een bond van genieën om de wereld te redden, december 1991, 529, *4-15*.
Tekst van de Couperus-lezing in Pulchri Studio in Den Haag op 22 november 1991 voor de Vereniging voor OK & W. Frederik van Eeden & Erich Gutkind, *Welt Eroberung durch Helden Liebe* (1911) en de oprichting van hun Blut-Bund (ook Forte-Kreis genoemd), die een wereldomspannende organisatie had moeten worden, maar beperkt bleef tot acht leden: Poul Bjerre, Henri Botel, Martin Buber, Theodor Däubler, Gustav Landauer en Florens Rang, die elkaar voor het eerst troffen in juni 1914; ook Walther Rathenau was erbij betrokken; over de invloed van Friedrich Nietzsche en zijn Uebermensch-idee.

Foudraine, Jean

Wie is van goud (2), maart 1974, 316, *30-31*.
Reactie op J. van Emmerik, 314, 22-24. Zie ook J. Foudraine, 323, 27; J. van Emmerik, 316, 31 en 322, 42; C.A. van Eijk-Oosterholt, 320- 321, 57-58. Wie is van hout (1972).
Geen Messias, oktober 1974, 323, *27*.
Reactie op J. van Emmerik, 322, 42 en op C.A. van Eijk-Oosterholt, 320-321, 57-58. Zie ook J. Foudraine, 316, 30-31; J. van Emmerik, 314, 22-24 en 316, 31.

Francken, E.
Meneer van 't Veer, ik begrijp het niet meer, april 1971, 281, *28-29*.
Reactie op P. van 't Veer, 280, 3-8/10-11 inzake nieuwsvoorziening. Zie ook G. van Benthem van den Bergh, 281, 27-28 en de reactie van P. van 't Veer, 281, 29.

Francken, Vicky (1989)
Spreekangst. Een speurtocht, december 2019, 865, *31-34.*
Deze maand (rubriek), maart 2020, 868, *2*
Over het vraagteken aan de hemel

Freriks, Kester
De troost van de traditie, maart 1983, 424, *24-25*.
Dankwoord uitgesproken op 15 januari 1983 bij de aanvaarding van de Van der Hoogtprijs 1982 voor zijn roman *Hölderlins toren* (1981).
Witregels en witte bladzijden, november 1983, 432, *32-33*.
Het schrijfproces betrekken binnen de roman zien sommigen als een onderdeel van de ideale roman, maar een boek kan niet uitsluitend bestaan dankzij de bespiegeling op het probleem van het schrijfproces, want dat versmalt literatuur tot een theoretische verhandeling.
De zwaan in de Stadsschouwburg, april 1984, 437, *21-23*.
Lezing in de Arnhemse Stadsschouwburg op een avond gewijd aan het thema Toneel en Literatuur. Over toneelkritiek vroeger (Amsterdam, 1883) en nu; voorwaarden voor een optimale voorstelling.
[Een keuze van fragmenten en citaten uit oude jaargangen], mei-juni 1984, 438-439, *10-98*.
Battus [= Hugo Brandt Corstius] (55); J.M.A. Biesheuvel (16); Jan Blokker (25); H. Brandt Corstius (10); J. Brugman (60); Leopold de Buch [= Rudy Kousbroek] (30); Andreas Burnier [= C.I. Dessaur] (59); Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius] (15); E. Damen (97); A. Emmens (56); Kester Freriks (74); Hermine de Graaf (82); J. Guépin (40); Maarten 't Hart (84); D. Hillenius (18); Oek de Jong (60); J. de Kadt (38); Gerrit Krol (20); Guus Kuijer (64); W.D. Kuik (32); L.Th. Lehman (87); W. Otterspeer (88); J.J. Peereboom (44); J. Pen (103); K.L. Poll (23); Ethel Portnoy (58); K. van het Reve (35); Renate Rubinstein (12); Jos Ruting (4); N. Scheepmaker (2G); Jan Siebelink (73); Alain Teister [= J.M. Boersma] (98); Paul van 't Veer (52); Hans Vervoort (83).
Guirlandes tegen de wolken, december 1990, 517, *31-33*.
Herinneringen aan K.L. Poll.
'To be hanged in a fortnight' : schrijven oog in oog met de dood, juni-juli 1991, 523-[524], *3-6*.
Beschouwingen over het schrijverschap, verwijzend naar de uitspraken van W.F. Hermans ('iedereen kan een roman schrijven, als hij weet dat hij de volgende dag zal sterven') en Gerard Reve ('als ik niet schrijf, word ik gek').

Freudenthal, H.
De rangorde der wetenschappen, 26-04-1962, 151, *10-12*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op J. Pen, 149, 1-4. Antwoord J. Pen, 151, 12. Zie J. Hilgevoord, 151, 12.

Fris, B.J.

Naar Reuter en verder, 13-04-1960, 48, *6-9*.
Serie: De Nederlandse journalistiek. Zie K.L. Poll, 41, 1-2; J.L. Heldring, 41, 3-5; Peereboom, 42, 6-8; Th.H. Joekes, 42, 8-10 en J.C.J. Lammers, 48, 3-5.

Een nieuw klimaat, 01-06-1960, 55, *1-3*.
Na het fiasco van de topconferentie van wereldleiders in Parijs. Geen spanning, maar ontnuchtering.

De erfenis van het imperialisme, 12-04-1961, 100, *1-4*.
Het bewind van Kennedy en het leiderschap van Amerika in de wereld.

De laatste kans van De Gaulle, 26-04-1961, 102, *3-5*.
Revolutie in Algerije.

De bange republiek, 04-05-1961, 103, *8-9*.
Frankrijk na de revolutie in Algerije.

Bizerta, Evian, 02-08-1961, 116, *4-6*.
Conflicten Frankrijk-Tunesië en Frankrijk- Algerije. Wanneer wordt de grens van internationaal gedrag overschreden?

Frans réveil in het elfde uur, 08-11-1961, 130, *4-7*.
Oproep van de Franse oud-premier Mendès-France voor nationaal réveil om de catastrofe af te wenden, de Algerijnse oorlog te beëindigen en een nieuw democratisch stelsel het regime De Gaulle te doen vervangen.

Over moties, 14-03-1962, 145, *4-5*.
Over parlementaire moties als de meest openbare en concrete vorm waarin verantwoordelijkheid kan worden afgelegd. Voorbeelden en verwijzing naar A.F. Luyendijk, 144, 1-3.

Onzin over Visser, 06-06-1962, 157, *3-5*.
Over VVD-minister van defensie S.H. Visser.

Rooms atavisme, 27-06-1962, 160, *3-4*.
De KVP in een motie tegen het regieme Franco.

Het Broedel en de heer Van Walle, 10-10-1962, 175, *5-7*.
Over De Gaulle, zijn carrière.

Froger, W.A.

Fantasie, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *10*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 203, 11-15. Met een antwoord van N. Scheepmaker inzake Den Besten.

Fuchs, Rudi H.

Edgard Fernhout, schilder, november 1974, 324, *38-42*.
Met reprodukties van E. Fernhout: 'Stilte', 39 en 'Aarde', 41.

Kunst in het museum, januari 1989, 494, *6-12*.
Bewerkte tekst van een lezing over 'Het echte en het valse in de beeldende kunst van de 20ste eeuw' georganiseerd door de Vereniging voor OKW, op 24 november 1988 te Amsterdam. Over het probleem van de keuze van eigentijds werk; over de geconstrueerdheid van het schilderij in de 20ste eeuw.

G. de

Wisi, mei 1964, 202, *13-14*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Zwarte magie achtervolgde saxofonist Kid Dynamite.

D.G. (David Garvelink), redacteur Hollands Maandblad vanaf 2019
Deze maand (rubriek), augustus-september 2018, 849-850, *2.*
Deze maand (rubriek), februari 2019, 855, 2
Deze maand (rubriek), maart 2019, 856, *2.*
Deze maand (rubriek), april 2019, 857, *2.*
Deze maand (rubriek), mei 2019, 858, *2*
Deze maand (rubriek), juni/juli 2019, 859/860, *2*
Deze maand (rubriek), augustus/september 2019, 861/862, *2*
Deze maand (rubriek), oktober 2019, 863, *2*
Deze maand (rubriek), december 2019, 864, *2*

Gabriëls, H.
'New World Writing' verschijnt niet meer, 16-08-1959, 15, *14*.
Over het verdwijnen van dit internationale, literaire tijdschrift in pocketvorm.
Een vergeten oorlog, 23-09-1959, 19, *13-16*.
Bespreking van Edgar Holt, *The Boer War* (1958).

Galan, L. de
Een zwarte zaterdag, augustus-september 1968, 249-250, *18-19*.
Reactie op J. Pen, 246, 3-7, antwoord van J. Pen, 249- 250, 19 inzake universitair onderwijs.
De nota-Posthumus-de kern gemist, december 1968, 253, *9-13*.
Negatief oordeel over prof. dr. K. Postumus, *De universiteit-doelstellingen, functies, structuren*, discussienota over de herstructurering van het wetenschappelijk onderwijs.

Galen Last, H. van
Menno ter Braak, Paul Rodenko en de experimenten, , 0, *6-7*.
Over de poging van Rodenko in *Maatstaf* om Ter Braak tot voorloper van de experimentelen te herleiden.
Guillotine voor Guillemin, 27-05-1959, 2, *8-9*.
Rubriek: Artikelbespreking. E. de Roos in *Het Parool*, 18-04-1959 over Henri Guillemin, *Benjamin Constant, Muscadin*.
Prof. Geyl: een Nederlandse nationalist, 03-06-1959, 3, *3-7*.
Bespreking van P. Geyl, *Geschiedenis als Medespeler* (1958). Reactie van P. Geyl, 11, 10-14.
A dandy with a machine-gun, 10-06-1959, 4, *5-6*.
Rubriek: Korte commentaren. John Osborne en *The Observer*.
Geyl tegen Gomperts, een mogelijk antwoord, 17-06-1959, 5, *2-4*.
Reactie op H.A. Gomperts, 2, 3-6 inzake de Europese cultuur.
De moed van Simone de Beauvoir, 01-07-1959, 7, *5-9*.
Boekbespreking van Simone de Beauvoir, *Mémoires d'une jeune fille rangée* (1958).
André Gide geanalyseerd, 16-08-1959, 15, *10-13*.
Bespreking van Jean Delay, *La jeunesse d'André Gide* (1956).
Tweeërlei anti-communisme, 02-09-1959, 16, *7-8*.
Jean-Paul Sartre en het Amerikaanse *Partisan Review*.
L'anti-France in Brazilië, 02-09-1959, 16, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Persconferentie van André Malraux in Rio de Janeiro.

Finnen zijn getikt, 02-09-1959, 16, *15-16*.
Cijfers over het Finse toneel in *Le Monde* (18 augustus 1959)
De Gaulle en onze pers, 14-10-1959, 22, *3-7*.
De berichtgeving over generaal De Gaulle in de Nederlandse en buitenlandse pers. Reactie S. Rozemond Jr., 24, 6-7.
De Gaulle, Revel en Rozemond, 28-10-1959, 24, *8-10*.
N.a.v. H. van Galen Last, 22, 3-7; F.W.A. Visser, 17, 6-7 en J.J. Peereboom, 22, 1-3.
Een zelfbeschuldiging, 04-11-1959, 25, *12-14*.
Reactie op K.L. Poll, 24, 1-2 inzake commissies in relatie tot tijdschriften met één redacteur. Naschrift K.L. Poll, 25, 14. Zie J.H.W. Veenstra, 26, 14-15.
Portret van een communist, 25-11-1959, 28, *3-7*.
Bespreking van Henri Lefebvre, *La somme et la reste* (1959) en Edgar Morin, *Autocritique* (1959).
De dood overschat, 02-12-1959, 29, *6-7*.
Bespreking van Alfred Kossmann, *De Rijmende Dood* (1959).
Vergeet Egypte niet, 16-12-1959, 31, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Politieke gevangenen in Egypte.
Nooit domweg iets zeggen, 16-12-1959, 31, *10*.
Rubriek: In het harnas. Reactie op het hoofdartikel, 22, 1-2. Zie ook H. van Galen Last, 22, 3-7 m.n. het angelsaksische standpunt; De Gaulle.
De man van Bennekom, 23-12-1959, 32, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Van Rijsinge, *Het avontuur van het leven*. Vertaling van vraaggesprek tussen Paul Bodin en Jean Rostand.
H.A. Gomperts en zijn herkenningen, 30-12-1959, 33, *12-16*.
Bespreking van H.A. Gomperts, *De schok der herkenning* (1959).
De macht van het woord, 03-02-1960, 38, *6-7*.
Muiters in Algerije; F.N.L., De Gaulle.
Naïeve geschiedenis, 16-03-1960, 44, *13-15*.
Bespreking van Jean-Raymond Tournoux, *Secrets d'État* (1960), de politieke geschiedenis van Frankrijk van de Indochinese oorlog tot januari 1960.
Tranen van Macmillan, 01-06-1960, 55, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. *Le Monde* en Macmillan.
Angst voor polemiek?, 01-06-1960, 55, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Carmiggelt en Morriën.
Twijfel, 29-06-1960, 59, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Amerikaan over De Gaulle
Het anti-Prange gezang, 29-06-1960, 59, *12-14*.
D. Loenen over redacteur beeldende kunst van *Het Parool*, Prange. Reactie van Ch. Wentinck, 60, 8-9. Antwoord van H. van Galen Last, 60, 9. Zie N. Scheepmaker, 58, 13-14.
[], 06-07-1960, 60, *9*.
Antwoord aan Ch. Wentinck, 60, 8-9, n.a.v. H. van Galen Last, 59, 12-14. Zie N. Scheepmaker, 58, 13-14 betreffende Prange.
Waarom zo miskend? De liquidatie van het Europese kolonialisme, 06-07-1960, 60, *3-5*.
Waaraan zijn de verschillen toe te schrijven in de verhouding tussen de verschillende ex-koloniale gebieden en hun vroegere meesters? In hoeverre hebben de jonge staten de invloed ondergaan van het koloniserende bewind?
Geen verontschuldiging voor Loemoemba, 10-08-1960, 65, *10-11*.
Reactie op A. Nuis, 64, 7/9. Naschrift A. Nuis, 65, 11 betreffende Congo.
Overschrijven, 05-10-1960, 73, *10-12*.

Plagiaat en Ada Deprez, *E. du Perron, 1899-1940, Zijn leven en zijn Werk*. Zie J.J. Peereboom, 73, 8-10.

Interviews in Parijs, 02-11-1960, 77, *14-16*.
Diverse beschouwingen n.a.v. het afnemen van een serie interviews met Fransen in Parijs.

VARA-hetze, 07-12-1960, 82, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. De verslaggeving van de VARA inzake De Gaulle.

Annie Romein en Charles de Gaulle, 07-12-1960, 82, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. In de bewondering van Annie Romein voor François Mauriac (*Nieuwe Stem*, november 1960) ligt hulde aan De Gaulle.

Het spoor bijster, 07-12-1960, 82, *13-14*.
Artikel van J.B. Charles [= W.F. Nagel] in *Maatstaf* over diverse onderwerpen, ontleed. Stuiveling, Hongarije, PEN-club, Vereniging van Letterkundigen, fascisme.

In de V.A.R., 14-12-1960, 83, *3-4*.
De situatie in de Verenigde Arabische Republiek, Egypte en de pers daarover, n.a.v. H.J.A Hofland, 'Pers en Openbare Mening' in *Tirade* (oktober/november 1960)

Sartre's politieke keuze, 11-01-1961, 87, *8-13*.
N.a.v. Simone de Beauvoir, *La force de l'âge* (1960).

Varken, 01-02-1961, 90, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Boris Pasternak.

Gruwellectuur, 22-03-1961, 97, *5-6*.
John Cleland, *Memoirs of Fanny Hill* (1749); Resnais, *Hiroshima* (film) en vooral Hafid Keramane, *De Pacificatie* betreffende zes jaar oorlog in Algerije.

Verstandig Ouderschap, 06-04-1961, 99, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Brief van Diderot aan zijn aanstaande schoonzoon Caroillon de Vandeuil.

Monroe-leer en neutralisme, 06-04-1961, 99, *3-5*.
Inconsequenties in de Amerikaanse politiek tegenover Cuba, a.h.v. Claude Julien, *La Révolution Cubaine* (1961).

Voorjaar 1961, 21-06-1961, 110, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De tijd van de kwade trouw, n.a.v. een aantal actualiteiten.

Na Evian, 21-06-1961, 110, *4-5*.
Bijeenkomst in Evian tussen de Fransen en de FLN/Algerije.

Twee zomers, 30-08-1961, 120, *7-9*.
Berlijn 1961 vergeleken met München 1938 (kwestie Tsjecho-Slowakije).

De spoken van Dirk Coster, 13-09-1961, 122, *12-14*.
Reactie op de beschouwing van Kees Fens (*Tirade*, juli/augustus 1961) over de brieven van Dirk Coster en de verhouding Coster-Du Perron.

Syrië in de pers, 11-10-1961, 126, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Journalistiek commentaar op de opstand in Syrië. Reactie H.J.A. Hofland, 127, 11. Antwoord H. van Galen Last, 127, 11.

Antwoord, 18-10-1961, 127, *11*.
Aan H.J.A. Hofland, 127, 11, n.a.v. H. van Galen Last, 126, 8-9 inzake Syrië.

Een Ter Braakiaan, 15-11-1961, 131, *8-9*.
Reactie op L. Ross, 125, 1-4. Antwoord L. Ross, 131, 9-10. Zie A. Brand, 132, 10-11 inzake diens recensie van Vestdijk, *Gestalten tegenover mij* (1961) en Gomperts, *De schok der herkenning* (1959).

Scrutiny en Forum, 20-12-1961, 136, *14-15*.
Reactie op P.H. van Huizen, 132, 13-15. Zie ook J.J.D. Rijk, 134, 9-11 in zake de vergelijking tussen beide tijdschriften en hun redacteuren.

Brieven van Wodan, 24-01-1962, 138, *17-19*.
Over het leven en werk van de Franse katholieke auteur Claudel.
Oxford en de duisterheid van D.H. Lawrence, 14-02-1962, 141, *13-15*.
Artikel in *Encounter* over D.H. Lawrence, *Lady Chatterley's Lover* (1928).
Randstedelijk vuilnis, 28-03-1962, 147, *1-4*.
Het leed in de wereld en de bijdrage 'Het grote medelijden' in *Randstad*, 2 (februari 1962) door W.F. Hermans; Hugo Claus; Harry Mulisch; Simon Vinkenoog; Ivo Michiels.
Nog eens naar Randstad, 11-04-1962, 149, *11-14*.
N.a.v. reacties op H. van Galen Last, 147, 1-4 inzake *Randstad*.
Antwoord, 11-04-1962, 149, *14*.
Aan M.A. de Jong, 149, 14, n.a.v. H. van Galen Last, 147, 1-4 inzake *Randstad* en W.F. Hermans.
Met fanfare, 18-04-1962, 150, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Commentaar op George Paloczi-Horvath, *De schrijver en de Kommissaris* en Dumitriu, *Rendez-vour au jugement dernier*.
Evian en de Papoea's, 26-04-1962, 151, *1-3*.
Vergelijking van Frankrijk, De Gaulle en Algerije met Nederland, Luns, Indonesië en Nieuw-Guinea.
Spaak in het wiel, 23-05-1962, 155, *1-3*.
N.a.v. een interview in *Le Monde* van 11-05-1962 met Paul-Henri Spaak, inzake de Europese eenwording; Luns; De Gaulle.
Polemisch en onpolemisch, 27-06-1962, 160, *9-12*.
Over Blaise Pascal, n.a.v. zijn 300ste sterftedag; Montaigne.
Fascisme en literatuur, 04-07-1962, 161, *9-12*.
Reactie op H.J.A. Hofland, *Podium* nr. 7 o.d.t. 'Ter Braak en de O.A.S.'; W.F. Hermans; *Randstad*.
De moslims en de O.A.S., 25-07-1962, 164, *1-4*.
De situatie in Algerije: O.A.S. versus F.L.N.
Verdiend, maar niet te hopen, 17-10-1962, 176, *1-3*.
H.A. Gomperts in *Het Parool* over De Gaulle.
De nieuwe uitverkorenen?, 06-12-1962, 183, *6-7*.
Het weekblad *L'Express* wordt door Algerije verboden, maar daarover geen woord in de Nederlandse pers.
Niet als liefhebberij alleen, 17-01-1963, 186, *22-23/26-27*.
Over het toekennen van een jaargeld door de overheid aan schrijvers.
Dienstweigeraars, december 1963, 197, 14.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 196, 42 en antwoord van N. Scheepmaker, 197, 14.
Bok, april 1964, 201, *34-35*.
Reactie op K. van het Reve, 200, 39-41. Reactie van K. van het Reve, 201, 35, gevolgd door H. van Galen Last, 202, 37-39, met een nawoord van K. van het Reve, 202, 39-40 inzake W.F. Hermans; de analyse van Mandarijnen op zwavelzuur door J. Weverbergh.
Polemiek en Esthetiek, mei 1964, 202, *37-39*.
Reactie op K. van het Reve 200, 39-41 en 201, 35. Met naschrift van K. van het Reve, 39-40]
Langs Colombey, oktober 1964, 207, *10-13*.
Over Frankrijk; De Gaulle en diens woonplaats Colombey-les-deux-Eglises; Lodewijk XIV.
Discretie en indiscretie, april 1965, 213, *20-21*.
Over correspondentie Ter Braak-Du Perron, n.a.v een televisiedebat over discretie.
De menslievendheid van de regering-Cals. Nederland, San Domingo en de Veiligheidsraad, juni

1965, 215, *3-6*.
Over de onvoorwaardelijke steun van Nederland aan het optreden van de Verenigde Staten in de Dominicaanse Republiek; Juan Bosch; Boedapest 1956; VN.
Is het pessimisme ongeoorloofd?, november 1965, 220, *15-19*.
Tocueville; Paul Valéry; Sainte-Beuve. Over de onhoudbaarheid van de redenering van W.D Kuik, 216-217, 58. Zie antwoord W.D. Kuik, 222, 16-20.
'New criticism' en 'nouvelle critique', december 1965, 221, *17-21*.
Over deze vernieuwingen in de literatuurwetenschap.
Tegen de nieuwe preutsheid, januari 1967, 232, *8-9*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.
In de muizenval, mei 1967, 236, *11-12*.
Bespreking van W. Walraven, *Brieven* (1966).

Galjart, B.F.
Bezoek aan Kampala, 07-03-1962, 144, *3-5*.
Indrukken van het Nederlandse Studenten Afrika Gezelschap die van november 1961 tot april 1962 bezoeken brengen aan verschillende Afrikaanse universiteiten: Makerere University College in Kampala (Uganda).
Eigen schuld in Abidjan, 04-07-1962, 161, *3-5*.
Indrukken van het Nederlandse Studenten Afrika Gezelschap die van november 1961 tot april 1962 bezoeken brengen aan verschillende Afrikaanse universiteiten.
Het leren van links, juni-juli 1979, 379-380, *23-25*.
Links verliest zich in exegese van Marx, kennistheoretische beschouwingen en in ideologiekritiek. Empirisch onderzoek (sociologie en sociografie) is schaars in deze hoek.
De regels van het wantrouwen. Een verkenning van de verbanden tussen regelgeving en discretie in het sociaal-wetenschappelijk universitair bedrijf, april-mei 1988, 485-486, *12-21*.
De regelgeving als vertrouwensconflict, de gevolgen.
Een zure atmosfeer. Een beschouwing over inauthenticiteit in de Nederlandse maatschappij-wetenschappen, oktober 1988, 491, *3-8*.
Thema: Het echte en het valse in kunst en wetenschap.
Cubaanse notities, juli-augustus 1989, 500-501, *33-39*.
N.a.v. van zijn verblijf aldaar als gast van het sociaal-wetenschappelijk onderzoeks-instituut.
Groei of bijstand. Verwarring over het doel van ontwikkelingshulp, maart 1990, 508, *13-17*.
Opnieuw staat de ontwikkelingshulp ter discussie. Heeft het effect?
De noodzaak van bourgeoisie. Implicaties van kapitalisme in Oost-Europa, september 1990, 514, *3-7*.
Wat de ontwikkelingssociologie kan leren uit de recente koerswijziging.
Sociologie en socialisme. Een beschouwing over de ruilgezindheid van bijdragers, februari 1992, 531, *3-8*.
Binnen het (neo)marxistische discours zijn er telkens opnieuw debatten geweest over de verhouding tussen prestatie en beloning.

Ganzevoort, Wessel
Gelovige inhalers, maart 1972, 292, *14-16*.

Over de theoloog die omgeschoold is van godskenner tot maatschappijcriticus.
Ideële revolutiebouw, oktober 1972, 299, *19-22*.
Voorbeelden van versimpelde geschiedbeschouwing, vaag woordgebruik en zin voor moraliseren, o.a. bij Jan Rogier, over de koude oorlog, racisme, de kerk, discriminatie.

Garret, Sam (1956)
Nu, achteraf. Of hoe de literaire bergprijs aan ons voorbij ging, februari 2009, 735, *3-6*.
Hoe Frank Westerman met *Ararat* (2008) op het Kendal Mountain Festival de Boradman Tasker Prize for Mountain Literature misloopt. Ook over Wordsworth. Vertaald uit het Engels door Bastiaan Bommeljé.

Gastel, P.A. van
Indonesië's onvoltooide revolutie, 15-07-1959, 9, *3-5*.
De 'geleide democratie' van Indonesië als oplossing voor de problemen.
Weerzien met Semaun, 09-09-1959, 17, *3-5*.
Over Semaun, die zitting heeft in de Commissie van Waakzaamheid in Indonesië.
Na de Hollanders de Chinezen, 13-01-1960, 35, *5-7*.
Geschiedenis van de rol van China en Chinezen in Indonesië.
Binnenlandse wereldreis, 21-04-1960, 49, *5-6*.
De invloed van de jaarlijkse wereldreizen van Sukarno op de binnenlandse politiek van Indonesië.
Het nieuwe parlement in Indonesië, 27-07-1960, 63, *6-8*.

Geertsema, W.J.
Politieke taak van bedrijfsleven blijft beperkt tot geven van advies, 20-01-1960, 36, *6-7*.
Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4. Zie ook A. van Ameringen, 4-5; E. Damen, 5-6; J. de Kadt, 7-8; J. Pen, 8-9; A. Vondeling, 9-10 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4 inzake de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek.

Geest, Sjaak van der
Ogen, eros en eenzaamheid. De antropologie van Louis Paul Boon, februari 1989, 495, *36-39*.
N.a.v. *Eros en de eenzame man* (1980). Een droefgeestig en schandelijk porno-verhaal.

Gennep, F.O. van
Geen geloof zonder hulzen, 28-10-1959, 24, *2-3*.
Reactie op K.L. Poll, 23, 1-2 inzake de kerkbouwactie.

Gerbrandy, Piet
Pindarus en free jazz. Of: hoe classificeer je poëzie?, april 1995, 569, *13-20*.
Hoe verschillende typen poëzie onderscheiden zouden kunnen worden, met veel voorbeelden.
De Muur; over poëtica, pornografie en innerlijke noodzaak, december 1999, 625, *25-31*.
Over een verband tussen poëzie en gevoel; twee soorten dichters; twee soorten gedichten.
Palamedes en Agrippa: Een pleidooi voor klassieke traditie in het voortgezet onderwijs, februari 2002, 651, *3-8*.
Een degelijke filologische scholing is het beste middel tegen de oppervlakkigheid die in het onderwijs en de maatschappij bestaat.
Mesopotamië brandt. Denkers, zangers, huilers en clowns in de poëzie, augustus-september 2004, 681-682, *3-7*.

Bewerking van de tekst die op 17 juni 2004 werd voorgelezen ter opening van de Maastricht International Poetry Nights.

Kustfragmenten. Poëzie op de grens van land en water, juni-juli 2007, 715-716, *12-19*.
Thema: Op de grens. Bewerkte versie van een lezing ter gelegenheid van de expositie ('Coastal fragments') in het Veenkoloniaal Museum te Veendam.

Bedroeft als het voorbij is. Poëzie als bezwering van leven en dood, mei 2008, 726, *41-48*.
Bewerkte versie van een rede uitgesproken ter gelegenheid van de uitreiking van de Ida Gerhardtprijs 2008 aan Nachoem M. Wijnberg op 14 maart 2008 in Zutphen.

Hoog genoeg om te zien. De wijze, onuitroeibare vlier van H.H. ter Balkt, januari 2009, 734, *3-5*.
Uitgesproken op 29 november 2008 tijdens literatuurfestival 'de Wintertuin' in Nijmegen op een avond ter ere van H.H. ter Balkt, die op 17 september 2008 zeventig was geworden.

Misschien met een bijl. Jan Arends als cynisch profeet, december 2009, 745, *3-10*.
Over de Keefman, hoofdpersoon in gelijknamige verhaal en boek van Jan Arends, en de bundel Lunchpauzegedichten (1974).

Gerits, Anton

Als je inconsequent bent, heb je altijd gelijk, augustus-september 2003, 669-670, *3-6*.
Ilja Leonard Pfeijffers ideeën over poëzie, zoals verwoord in *Het geheim van het vermoorde geneuzel* (2003).

Academisch vandalisme: De poëzie-opvatting van Jos Joosten, januari 2004, 674, *12-15*.
Over Jos Joosten, *Onttachtiging : Essays over eigentijdse poëzie en poëziekritiek* (2003).

Op het slagveld. Poëziewetenschap in de Lage landen, augustus-september 2004, 681-682, *11-15*.
Hermetisch beuzelen als epidemische kwaal onder literatuurwetenschappers als J.H. de Roder, Thomas Vaessens en Jos Joosten. Zie J. Joosten en Th. Vaessens, 684, 39-40 en A. Gerits, 684, 40.

Geritse, K.

See Emily play, september 1990, 514, *8-12*.
Emily Dickinson, *Master letters* zijn geen briefconcepten, zoals altijd gedacht is, maar prozagedichten; met de nummers 187, 233 en 248 (To recipient unknown) en enkele gedichten in bijlage.

Gerwig, H.

Chroesjtsjow: onberekenbaar uit noodzaak, 06-12-1961, 134, *4-7*.
Chroesjtsjow over Stalin op het twintigste partijcongres (februari 1956), op een Chinese receptie en in het partijprogramma.

Izwestia: de krant als enthousiaste schoolmeester, 11-04-1962, 149, *4-7*.
Serie: Portretten van buitenlandse kranten (II).

Finlands moeilijke vrijheid, 18-07-1962, 163, *1-5*.
De relatie tussen Finland en de Sovjet-Unie.

Naschrift, 29-08-1962, 169, *7*.
Bij H. Brandt Corstius, 169, 7, n.a.v. H. Gerwig, 163, 1-5 inzake Finland.

Geyl, P.

Antwoord aan Gomperts, 22-07-1959, 10, *9-11*.
Reactie op H.A. Gomperts, 2, 3-6 en H. van Galen Last, 3, 3-7 en 5, 2-4. Zie vervolg P. Geyl, 11, 10-14.

Antwoord aan Van Galen Last, 29-07-1959, 11, *10-14*.
Vervolg op P. Geyl, 10, 9-11. Reactie op H. van Galen Last, 3, 3-7. Zie H. van Galen Last,

5, 2-4 en H.A. Gomperts, 2, 3-6.
Vrij Nederland in de eerste jaren an de bevrijding, 19-07-1961, 114, *10-11*.
Reactie op A.F. Luyendijk, 111, 7-8/10-11. Antwoord A.F. Luyendijk, 114, 11 inzake het weekblad *Vrij Nederland*.
Het Duits nationalisme, 12-12-1962, 184, *14-16*.
Reactie op J.W. Smit, 180, 14-16 inzake de houding van Geyl tegenover het vraagstuk van de Duitse nationale schuld.

GH
Veldkamp, mei 1964, 202, *12*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. KVP-er Veldkamp zou minister-president willen worden.

Gilles, W.
K.R.O.-taal, 17-05-1961, 105, *12*.
Reactie op H. van den Bergh, 104, 7. Naschrift H. van den Bergh, 105, 12.

Giphart, Ronald
Tussen melk en bitter, december 1996, 589, *18-19*.
Rubriek: Toets der kritiek. Doeschka Meijsing, *De weg naar Caviano* besproken door Johan Diepstraten in *De Stem*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*, Arnold Heumakers *NRC Handelsblad*, Arjan Peters in *de Volkskrant* en Daniëlle Serdijn in *Arnhemse Courant*.
Ideeën en wereldbeelden, januari 1998, 602, *33-34*.
Dirk van Weelden, *Orville* besproken door Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Arjan Peters in *de Volkskrant*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Johan Diepstraten in *De Stem*, Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*, Wim Vogel in *Haarlaems Dagblad*, Tom van Deel in *Trouw* en Robert Anker in *Het Parool*.

Glastra van Loon, J.F. (1920)
Het recht van de zwakke, 10-06-1959, 4, *7-8*.
Antwoord van oppositieleider Burger op de regeringsverklaring, waaruit een kernpunt gelicht: de sterken beroepen zich op hun vrijheid, de zwakken daarentegen op hun recht.
Cultuurverval door specialisatie?, 19-08-1959, 14, *4-7*.
Reactie op cultuurpessimisme, met name naar aanleiding van de specialisatie van de wetenschapsbeoefening. Veelzijdigheid is niet beter. Reactie van H. Drion, 42, 11-13. Zie J.F. Glastra van Loon, 47, 12-14.
Triviaal gemopper, 11-11-1959, 26, *14*.
Rubriek: In het harnas. Reactie op J.H.W. Veenstra, 25, 1-3 inzake literaire prijzen en schrijvershonoraria. Zie D. Verspoor, 28, 13-14.
Engelse planimetrie, 18-11-1959, 27, *14*.
Rubriek: In het harnas. Reactie op kritisch proza, J.J. Peereboom, 25, 15-16. Antwoord J.J. Peereboom, 27, 14.
Benen? Bah!, 25-11-1959, 28, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Ingezonden stukje in *Folia Augustiana* over de swing.
Ambitieus dilettantisme, 06-04-1960, 47, *12-14*.
Reactie op H. Drion, 42, 11-13, n.a.v. J.F. Glastra van Loon, 14, 4-7 betreffende wetenschapsbeoefening.
De ordelievende jurist, 21-04-1960, 49, *12-13*.
Reactie op K.L. Poll, 45, 1-3. Antwoord van K.L. Poll, 49, 13 betreffende de jurist.

'La politique a ses raisons...' (I), 04-01-1961, 86, *4-6*.
De dominantie van rationalisme in beschouwingen over de staat en staatsinrichting. Reactie H. Drion, 91, 6-8 en antwoord J.F. Glastra van Loon, 91, 8-10.
'La politique a ses raisons...' (II), 11-01-1961, 87, *3-4*.
Reactie op H. Drion, 91, 6-8 en antwoord J.F. Glastra van Loon, 91, 8-10.
Antwoord op Drions raisons, 08-02-1961, 91, *8-10*.
Antwoord op H. Drion, 91, 6-8, n.a.v. J.F. Glastra van Loon, 86, 4-6 en 87, 3-4.
Dwaze vragen, 01-03-1961, 94, *10-11*.
Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10 en L.Th. Lehmann, 94, 11.
Popper's theorie over theorieën, 05-09-1962, 170, *11-13*.
N.a.v. D. Hillenius, 166, 14-16 en H. Brandt Corstius, 165, 5-7 inzake een stelling uit Popper, *Die Logik der Forschung* (1934).
Van mensen, appels en peren, november 1980, 396, *8-10*.
Reactie op J.J.A. Mooij, 395, 3-11. Zie ook G.M. van Asperen, 396, 3-6; H. Drion, 6-8; E.H. Kossmann, 11-12 en J. Tinbergen, 12-14. Mooij's stelling dat (streven naar) sociale gelijkheid de oorzaak van cultuurverval, zedelijke indifferentisme en nihilisme komt voort uit een gebrekkig concept van de begrippen mens en gelijkheid.
Hollands Weekblad, april-mei 1999, 617-618, *49-50*.
Thema: Feest. Herinneringen aan *Hollands Maandblad*.

Glastra van Loon, Karel
Middelmatigheid aan de macht, december 1999, 625, *23-24*.
Rubriek: Toets der kritiek. Thomas Rosenboom, *Publieke werken* (1999) besproken door Robert Anker in *Het Parool,* Arjan Peters in *de Volkskrant,* Janet Luis in *NRC Handelsblad,* Tom van Deel in *Trouw,* Xandra Schutte in *Vrij Nederland* en Hans Warren in de *Provinciaalse Zeeuwse Courant*.

Goedland, A. van
De toekomst van de EEG, september 1965, 218, *6-9*.
N.a.v. enkele citaten (Frans, Duits) en de aanval van De Gaulle beschouwing van de toekomst van de Europese gemeenschap.

Goen, B. van der
De tragedie van Jules Croiset en de joodse identiteit, februari 1988, 483, *10-13*.
N.a.v. diens eenmansactie m.b.t. een opvoering van Rainer Werner Fassbinder, *Het vuil, de stad en de dood* en de beschuldiging van antisemitisme.

Goes van Naters, M. van der (1900-2005)
De Staat verdrukt-of niet?, december 1982, 421, *13-16*.
Over de kritiek van Troelstra, P. Kalma en E. van Thijn en suggesties om te kunnen leven in meer menselijke verhoudingen. Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26.

Gomez de la Serna, Ramón
Gregueria's, oktober 1985, 455, *24-25*.
Vertaald uit het Spaans en ingeleid door Livia Verstegen.

Greguerías, april 1987, 473, *36-39*.
Vertaald uit het Spaans door Livia Verstegen.
Greguerías, januari 1992, 530, *27-28*.
Vertaald uit het Spaans door Livia Verstegen.

Gomperts, H.A.
Leve de P.E.C.! (Pioneers der Europese Cultuur), 27-05-1959, 2, *3-6*.
De superieure Europese cultuur hoeft niet verdedigd te worden. Verwijzingen naar het afscheidscollege van P. Geyl en Fred L. Polak. Reactie H. van Galen Last, 5, 2-4.
Indruk van een kort geding, 27-01-1960, 37, *7*.
Kortgeding van *Propria Cures* tegen *Elseviers Weekblad* aangaande beschuldiging van antisemitisme.

Gordenker, Leon
Verkiezingen uit de verte, 24-08-1960, 67, *3-4*.
Presidentsverkiezingen in Amerika.
Na de verkiezing van Kennedy, 23-11-1960, 80, *3-5*.
Nabeschouwing van de Amerikaanse presidentsverkiezingen.
Dag Hammerskjöld, 27-09-1961, 124, *1-4*.
Bij de dood van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.
Het secretariaat-generaal van de Verenigde Naties, 17-10-1962, 176, *4-6*.
Wie wordt de nieuwe secratris-generaal van de Verenigde Naties? Interim secretaris-generaal Thant; Hammerskjöld; plannen van Chroesjtsjof om de algemene vergadering van de Verenigde Naties te bezoeken.
Nieuwe figuren in de wereldpolitiek, 12-12-1962, 184, *8-10*.
Typering van secretaris-generaal van de Verenigde Naties Oe Thant.
Twintig jaar later. Notities bij de mars naar Washington, september 1963, 194, *13-15*.
De relatie tussen het rassenoproer van juli 1943 in de sloppen Detroit en de mars naar Washington in augustus 1963.
De oorlog in Vietnam en de Amerikaanse universiteiten, april 1967, 235, *3-7*.
Over steun, verzet en afzijdigheid aan de Amerikaanse universiteiten inzake de Vietnam-oorlog. Zie H. Benthem van den Bergh, 238, 16-18 en L. Gordenker, 238, 18.
Antwoord, augustus-september 1967, 238, *18*.
Aan G. Benthem van den Bergh, 238, 16-18. Zie L. Gordenker, 235, 3-7.
Politiek en universiteit in Amerika, augustus-september 1968, 249-250, *13-17*.
De moord op Martin Luther King, de aankondiging van president Johnson dat hij zich niet verkiesbaar wilde stellen, de moord op senator Robert Kennedy, radicale studentenacties en de invloed daarvan op de politieke verhoudingen in de Amerikaanse universiteiten.
Twee oude kandidaten. Tragiek en ironie bij Amerikaanse presidentsverkiezingen, oktober 1968, 251, *18-22*.
Een poging om een blik vooruit te werpen op de mogelijke nieuwe kwaliteiten en de politieke opvattingen van de democraat Hubert Humphrey en de republikein Richard Nixon.
Wat een Amerikaanse kiezer denkt, juli-augustus 1972, 296-297, *17-22*.
Over Richard Nixon en George McGovern, kandidaten voor de presidentsverkiezing.
Het Afrikaner nationalisme in Zuid-Afrika, mei 1978, 366, *3-15*.
Ontstaan, ontwikkeling en huidige toestand.
Vluchtelingen: de permanente crisis, augustus-september 1980, 393-394, *3-12*.
Over de opvang van vluchtelingen in Somalië en Pakistan; over internationale organisaties als de UNHCR, UNICEF, ICEM, Rode Kruis.

De huidige crisis in de internationale organisaties, juni-juli 1985, 450-451 [451-452], *22-28*.
O.a. over VN, UNESCO, ILO, WHO en FAO.

Goudsblom, J.
Ideëengeschiedenis, 20-05-1959, 1, *10-12*.
Bespreking van H. Stuart Hughes, *Consciousness and Society* (1958).
Voorlichting over een voorlichter, 24-06-1959, 6, *10-11*.
Bespreking van Ludwig Marcuse, '*Amerikanische Philosophieren* (1959).
Primitief protesteren, 12-08-1959, 13, *14*.
Bespreking van E.J. Hobsbawm, *Primitive Rebels. Studies in Archaic Form of Social Movement in the 19th and 20th Centuries* (1959).
Eerherstel voor Dumay, 04-05-1960, 51, *10-11*.
Serie: Van oude boeken. Bespreking van Menno ter Braak, *Dr. Dumay verliest* (1933).
Zin en wanzin, 15-03-1961, 96, *1-3*.
Over zin, onzin en een mengeling van beide: wanzin. Verwijzing naar *Hollands Maandblad*, 94.
De brieven van Ter Braak en Du Perron, 19-12-1962, 185, *10*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op, K.L. Poll, 184, 1-5. Zie naschrift K.L. Poll, 185, 10.
Veelzijdig, nieuwsgierig, genereus, mei-juni 1987, 474-475, *28-29*.
Herinneringen aan D. Hillenius. Verschenen als in memoriam in *NRC Handelsblad*, 5 mei 1987.

Goulmy, Charlotte (1969)
Geen feest voor Renate, februari 2016, 819, *11-13.*
Over het uitblijven van de biografie van Renate Rubinstein, waar Hans Goedkoop al decennia lang mee bezig is.
Carry van Bruggen. De andere vlam van Renate Rubinstein, januari 2021, 878, *12-19.*
Over de verwantschap tussen Renate Rubinstein en Carry van Bruggen
Korte gouden, lange zwarte kinderjaren, juni/juli 2021, 883, *14-22.*
Over de jeugdjaren van Renate Rubinstein, deel I
Tamar, Renates betere ik, oktober 2021, 887, *23-31.*
Renate Rubinstein – deel II
Als de ratio flagrant faalt, december 2021, 889, *41-49.*
Renate Rubinstein – deel III

Goytisolo, Juan
In memoriam F.F.B. (1892-1975), april 1976, 341, *3-6*.
Tekst voor een in Mexico verschijnend blad, in december 1975 toegestuurd aan J. Lechner. Vertaling uit het Spaans door M. van der Drift & R. Lo-Sjoe. Met een korte toelichting over de Spaanse romancier Juan Goytisolo door J. Lechner.

Gramman, Daan
Pseudoniem van Hugo Brandt Cortius

Grauwe, Paul de
Markt, overheid en literatuur, november 1998, 612, *13-20*.
Thema: waarde en prijs van literatuur. Economische waardeleer; overheid; boekenprijs; markt. De vaste boekenprijs als instrument van cultuurbeleid is een vijand van het boek en de leescultuur.

Grijs, Piet
Pseudoniem van Hugo Brandt Corstius.

Groeneveld, Lies
De boom der kennis, mei 1978, 366, *23-28*.
Jeugdherinneringen aan Praag en de Franse school waarin ze geplaatst werd, in 1947-1948.

Groot, A.D. de
Grote lijnen, grote hiaten, januari-februari 1975, 326-327, *11-14*.
Reactie op J.A. van Kemenade, 323, 11-17. Zie ook J. Brugman, 3-6; H. Drion, 7-10; Bram Peper, 15-21 en J.C. Traas, 22-23.

Groot, Bert
Rotterdams literair leven, april-mei 1999, 617-618, *50-51*.
Thema: Feest. Herinneringen aan literaire pretenties die overschaduwd worden door interesse voor accountancy.

Groot, Ger (1954)
Het schandaal van het stierengevecht, november 1996, 588, *22-28*.
Thema: Jacht & slacht. Ingekorte tekst van een in Nijmegen gehouden lezing voor de Vakgroep Spaans van de KUN. Over de tweeslachtigheid van de corrida. De verwerpelijkheid van de van wreedheid en de mishandeling, en de vreemde aantrekking ervan.
In Paradisum; morele paniek en de nieuwe kunst, december 1999, 625, *16-20*.
Over de neiging van nieuwe kunst om te shockeren.

Groot, K.J. de
Hoe revoluties ontstaan, mei 1981, 402, *20/22*.
Revoluties ontstaan omdat ze niet verhinderd worden. Omschrijving van wat een revolutionair nodig heeft: volgelingen, een vijand, misstanden en een slachtoffergroep.
Herostratus en de gouden helm, maart 1986, 460, *41-46*.
Beschouwingen bij Jan Kelchs stelling dat het portret 'Man met de Gouden Helm' (Museum Berlijn) niet van Rembrandt is.
Haalt de Sowjet-Unie het Westen in?, februari 1989, 495, *3-14*.
Over Michail Gorbatsjov, glasnost, perestrojka en de U.S.A.

Groot, Sybren R. de
Poeleontologie *of* Marihuana voor de intellectuelen, maart 1963, 188, *1-7*.
Over Teilhard de Chardin, *Le phénomène humain* (1956). Aanval, want niets is oorspronkelijk; Edgard Allen Poe.
Een helder intellect, januari 1967, 232, *10*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Gros, P.

Gebreken van Hilversum, 10-08-1960, 65, *3-5*.

Moeilijkheden in het omroepbestel; Radio, televisie, AVRO, VPRO, VARA. Reactie H. Schaafsma, 67, 5-6. Antwoord P. Gros, 67, 6-7.

Naschrift, 24-08-1960, 67, *6-7*.

Bij H. Schaafsma, 67, 5-6, n.a.v. P. Gros, 65, 3-5 inzake het omroepbestel.

Grunberg, Arnon (1971)

Feestrede voor Willem-Alexander, december 1995, 577, *6-8*.

Thema: De broodschrijver. Kritiek op hen die het hebben over de noodzaak en de lol in de literatuur.

Toets der kritiek. Gerard Reve in de speeltuin van de ironie, oktober 1998, 611, *20-21*.

Gerard Reve, *Hijgend hert* besproken door A. Heumakers in *NRC Handelsblad*, Th. Holman in Het Parool, M. Schenke in *Algemeen Dagblad*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*, I. Hoogervorst in *De Telegraaf* en X. Schutte in *De Groene Amsterdammer*.

Het grote verlangen, augustus-september 2000, 633-634, *3-5*.

Over het wezenlijke element in kunst.

De irrationele oplichter, april 2003, 665, *5-13*.

Over de uitgever van bibliofiele werken, Pablo van Dijk, die Grunberg zo'n 80.000 dollar heeft gekost.

De hoofdpersoon & de hoer. Een tweegesprek over het lot van de schrijver, augustus-september 2003, 669-670, *10-12*.

I.s.m. W. Noordhoek. Transcriptie van een telefoongesprek d.d. 30 juli 2003 over Grunbergs roman *De asielzoeker* (2003).

Het frivole universum, november 2009, 744, *3-16*.

Over perfectionering van onszelf, anderen en de wereld. Wegen de schadelijke neveneffecten op tegen het nagestreefde doel? Is het doel zelf zo begeerlijk als wij denken of is het niet per ongeluk een vergissing? Zijn wij te idealistisch? Licht bewerkte slotlezing die de auteur als gastschrijver van de Universiteit van Wageningen op 15 oktober 2009 uitsprak.

Dames en heren, maart 2010, 748, *5-6*.

Dankwoord uitgesproken bij de aanvaarding van de Constantijn Huygens-prijs op 6 maart 2010 te Den Haag.

Eeuwige adolescentie. De autobiografische strip als fictieve zelfbevlekking, juni-juli 2010, 751-752, *14-25*.

De bewerkte versie van een lezing die werd uitgesproken op 5 juni 2010 tijdens de Stripdagen te Haarlem.

Dames en heren, februari 2011, 759, *3-6*.

Dankwoord uitgesproken bij de aanvaarding van de Frans Kellendonkprijs op 14 februari 2011 te Nijmegen.

Het utopiesyndroom. Of waarom wij ons leven niet moeten willen begrijpen, augustus-september 2011, 765-766, *18-28*.

Licht bewerkte versie van ene lezing die op 24 mei 2011 te Gent werd uitgesproken.

Het beest van goed & kwaad. Over moraal, verlangen en verleiding, oktober 2011, 767, *32-38*.

Integrale, licht bewerkte tekst van een lezing die werd gehouden op 25 juni 211 op de Internationale School voor Wijsbegeerte te Leusden tijdens een symposium over 'Voorbij goed en kwaad'. Eerder verschenen verkorte versies in *de Volkskrant* en *De Standaard*.

Verleiding & magie. Over liefde, wetenschap en taal, november 2011, 768, *26-35*.

Ware menselijkheid. Over de deugd als vijand van de moraal, december 2011, 769, *7-15*.

Taboe en literatuur. Schrijven is dwalen tussen angst en waarheid, april 2012, 773, *20-34*.

Volledige, licht bewerkte tekst van een lezing die op 15 maart 2012 werd gehouden op de Buchmesse Leipzig.

Liefde & straf: Geweld als opvoedingsprincipe voor kind en burger, juni-juli, 775-776, *19-30*.

Integrale, licht bewerkte versie van een voordracht die op 5 juni 2012 werd uitgesproken in het kader van een lezingenreeks over het moderne onbehagen georganiseerd door Spui25 te Amsterdam.

Keihard en heel regelmatig: De desperate heroïek van 'Turks fruit', augustus-september 2012, 777-778, *19-22*.

Licht bewerkte versie van het voorwoord bij de Duitse uitgave van Jan Wolkers' *Turks fruit* (2012).

Ons lachwekkend noodlot. Spinoza, Proust, Coetzee en het menselijk tekort, januari 2013, 781 [782], *28-38*.

Bewerkte versie van een lezing die werd gehouden op 7 november 2012 te Tilburg tijdens het lustrumcongres van de Tilburg School of Humanities van Tilburg University.

De slag der superego's: Moeten wij houden van Spinoza, van Freud, of van allebei?, maart 2013, 783 [784], *32-40*.

Op zoek naar het vacuüm. In gesprek met Günter Grass, juni-juli 2013, 787-788, *51-65*.

Dit is de complete, licht bewerkte weergave van een gesprek tussen Arnon Grunberg en Günter Grass dat plaatsvond op 21 januari 2013 te Hamburg. Sterk verkorte versies verschenen eerder in *Knack* en *NRC Handelsblad*. Vertaling Hans Driessen.

Het lichaam van zijn moeder, december 2016, 829, *3-4.*

Bewerkte tekst van een voordracht, gehouden op 21-11-2016 in Wenen ter gelegenheid van de Erich Fried Tage.

Waarom ik afstand bewaar tot jury's, april 2017. 833, *3-5.*

Dankwoord uitgesproken tijdens de uitreiling van de Gouden Ganzenveer, 6 april 2017 te Amsterdam.

Paaltjens en het Vossius. Hoe een miskend genie mijn oeuvre richting gaf, november 2017, 840, *3-7.*

Bewerkte versie van een lezing, gehouden in de Bibliotheek van Schiedam.

Davose notities, maart 2018, 844, *3-7.*

Aantekeningen naar aanleiding van een verblijf in Davos

Orakeltaal, augustus-september 2019, 861-862, *7-13.*

Over Walter Benjamin. Bewerkte versie van een lezing gegeven op de Negende Vertaaldag (25 mei 2019).

De onderzoekscommissies, december 2019, 865, *14-20.*

Over Carl Schmitt. Ingekorte versie van een lezing gehouden te Nijmegen.

Waarheidsliefde en biefstuk. Over de grootheid van Multatuli. Mei 2020, 870, *13-23.* Uitgebreide versie van een lezing, eerder gepubliceerd in de Volkskrant.

De verlorenen en de geredden. Carl Schmitt en Primo Levi, oktober 2020, 875, *39-43.*

Guépin, J.P.

De witte godin. De dilettant en zijn bedrog, 29-07-1959, 11, *14-16*.

Reactie op D. Hillenius, 9, 5-7. Zie reactie D. Hillenius, 12, 12-13.

Hillenius, de leek verlakt, 19-08-1959, 14, *12-13*.

N.a.v. D. Hillenius, 12, 12-13. Graves.

Terug naar Oer. Nietzsches Geburt der Tragödie aus dem Gesite der Musik, 09-09-1959, 17, *12-14*.

Over Nietszche en diens boek *Geburt der Tragödie aus dem geiste der Musik* (1872).

Dichtertroost, en de poëtische waarheid, 30-09-1959, 20, *11-13*.

Diverse beschouwingen over poëzie en dichters.
Lucebert, bederver van de schoonheid, 03-02-1960, 38, *13-16*.
Over de poëzie van Lucebert [= L.J. Swaansdijk], m.n. *Triangel in de jungle* (1951).
Lucebert, van orde naar chaos, 17-02-1960, 40, *10-12*.
Over de poëzie van Lucebert [= L.J. Swaansdijk], m.n. *Amulet* (1957).
Lucebert, ironische mythomaan, 24-02-1960, 41, *11-*.
Over de poëzie van Lucebert [= L.J. Swaansdijk], m.n. de opgenomen gedichten 'Ik zie mijzelf als bloem' en 'Een groot jager' uit de bundel *Val voor Vliegengod* (1959).
Vuile handen wassen, 21-04-1960, 49, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Sartre in de AVRO-bode.
Op de rand van de grond, 01-06-1960, 55, *14-15*.
Bespreking van C. Winkler, *Tussen twee oorlogen* (1960). Met gedichten.
Orgiastisch realisme, 17-08-1960, 66, *1-4*.
Katharsis en experimentele poëzie.
Utile dulci, 17-05-1961, 105, *1-3*.
De beleving van het kwaad, n.a.v. de film *Mein Kampf*.
Orde en chaos, 07-06-1961, 108, *9-11*.
Tegenstellingen in schema's.
Brief uit Istanbul, 14-02-1962, 141, *11-12*.
Reisverslag.
Brief uit Shiraz, 18-04-1962, 150, *10-11*.
Reisverslag.
De beroemdste Nederlandse dichter, 17-01-1963, 186, *40-45*.
Over leven en werk van de dichter Janus Secundus of Joannes Everaerts (1511-1536). De gedichten: 'Basium XIII' en 'Basium II', worden geciteerd en vertaald.
Met de lier, niet met het lancet, februari 1963, 187, *42-45*.
Over Vestdijk, *Lier en Lancet* (1939) en de invloed die dit essay op de verdere lectuur van de auteur uitoefende.
Bezwaren tegen De Perzen, maart 1963, 188, *39-40*.
Kritiek op een opvoering van de tragedie *De Perzen* (Aeschylus) o.l.v. Erik Vos.
Bezwaren tegen het bijgeloof van Van den Bergh, april 1963, 189, *32*.
Antwoord aan H. van den Bergh, 189, 31-32, n.a.v. J.P. Guépin, 188, 39-40.
Christelijk amusement, mei 1963, 190, *20-21/23/27*.
Bespreking van dr. H.R. Rookmakers, *Kunst en Amusement* (1962).
Boosaardig spel, december 1963, 197, *36-37*.
Bespreking van Wilfred Smit, *Een harp op wielen* (1959) en *Franje* (1963).
Ernstige en komische profanatie, januari 1964, 198, *1-5*.
Beschouwing van de antieke, spontane versus de moderne artificiële houding t.o.v. de profanie.
Een persoonlijk schrijven, februari 1964, 199, *43-44*.
Bespreking van Judith Herzberg, *Zeepost* (1963). Met gedichten.
Hun trekken thuis, juni 1964, 203, *7-8*.
N.a.v. het atheïsten-nummer van *Pharetra*.
Het verval van de antieke cultuur in Nederland, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *3-7*.
Bij het afscheid van Leidse hoogleraar Grieks B.A. van Groningen en het verschijnen van *Over Hellas en Helenen* (1964) en *Bedwongen Hartstocht of Hoe Bouwde de Grieks zijn Beschaving Op?* (1964).
De 'Bateau Ivre' van Rimbaud, november 1964, 208, *25-27*.
Inleiding bij poëzie, A. Rimbaud, 208, 26-31. Polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: R. van de Velde, 209, 41-42; J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30;

L.W.J. Hol, 211, 38; J.P. Guépin, 211, 39-40; L.L. Albertsen, 214, 37; L.D. Vancrevel, 215, 32-36 en J.P. Guépin, 218, 12.

Een kwestie van niveau, december 1964, 209, *43-44*.

Reactie op de reactie van R. van de Velde, 209, 41-42 op poëzie en kritisch proza, J.P. Guépin, 208, 25-31 inzake Rimbaud. Polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30; L.W.J. Hol, 211, 38; J.P. Guépin, 211, 39-40; L.L. Albertsen, 214, 37; L.D. Vancrevel, 215, 32-36 en J.P. Guépin, 218, 12.

Het station waar mijn muziek in zit, januari 1965, 210, *13-14*.

Over Radio Veronica en de behoefte aan een station met eenzijdige en amusementsprogramma's

In een vloek en een zucht, februari 1965, 211, *39-40*.

Reactie op L.W.J. Hol, 211, 38, n.a.v. poëzie en kritisch proza, J.P. Guépin, 208, 25-31 inzake Rimbaud. Polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: R. van de Velde, 209, 41-42; J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30; J.P. Guépin, 211, 39-40; L.L. Albertsen, 214, 37; L.D. Vancrevel, 215, 32-36 en J.P. Guépin, 218, 12.

Een vervelende discussie, september 1965, 218, *12*.

Rubriek: reacties van lezers. Reactie op L.D. Vancrevel, 215, 32-36. Polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: R. van de Velde, 209, 41-42; J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30; L.W.J. Hol, 211, 38; J.P. Guépin, 211, 39-40 en L.L. Albertsen, 214, 37.

Twee plannen, december 1966, 231, *16-19*.

I Een beurs voor iedereen in plaats van kinderbijslag.
II Geen inkomstenbelasting maar uitgavenbelasting.

Een aangrijpende bioloog, april 1967, 235, *10-13*.

Bespreking van D. Hillenius, *Uit groeiende onwil om ooit nog ergens in veiligheid aan te komen* (1966) en *Oefeningen voor een derde oog* (1965). Met gedichten.

De katholieke kerk, een misdadige organisatie, juni-juli 1967, 237, *8-10*.

Door de ontoelaatbaarheid van anti-conceptie is ide katholieke kerk een misdadige organisatie (vgl. de bevolkings- en voedselproblematiek) Zie het vervolg, 237, 11-14 en het naschrift van de auteur, 237, 11-16.

Ernstige provocaties naar aanleiding van een weigering, juni-juli 1967, 237, *11-14*.

Vervolg op J.P. Guépin, 237, 8-10.

Naschrift, juni-juli 1967, 237, *14-16*.

Vervolg op J.P. Guépin, 237, 8-10 en 11-14.

Epigrammen uit de Anthologia Palatina, juni-juli 1968, 247-248, *40-44*.

De in vertaling opgenomen epigrammen zijn voor het grootste deel gepubliceerd in *Krekels in olijventuinen* (1963).

Archilochus, de eerste dichter, mei 1969, 258, *39*.

Over leven en werk van de Griekse lyricus Archilochus (eerste helft 7de eeuw v. C.). Met citaten.

De oudheid van Louis Couperus, augustus-september 1969, 261-262, *50-54*.

Bespreking van Dr. Theo Bogaerts, *De antieke wereld van Louis Couperus* (1969); Couperus.

Wijgeschenken en banvloeken uit de lichtstad, november 1969, 264, *39-42*.

Bespreking van Rudy Kousbroek, *Anathema's I* (1969).

Onzin, december 1969, 265, *35-38*.

Reactie op D. Hillenius, 264, 3-6 en een aanval op redacteur K.L. Poll. Naschrift van K.L. Poll en D. Hillenius, 265, 38

Het Droogstoppelstandpunt, april 1971, 281, *5-9*.

Bespreking van Frank C. Maatje, *Literatuurweteschap, grondslagen van een theorie van het literaire werk* (1970).

Het kind staat rechtop, iets over de bomen bij van Geel, juni-juli 1971, 283-284, *55-57*.
Bespreking van Van Geel, *Spinroc en andere verzen* (1958), *Uit de hoge boom geschreven* (1967) en *Het zinrijk* (1971).
Net een echte theorie, maart 1972, 292, *3-13*.
Over literatuurtheorie van Noam Chomsky en T.A. van Dijk, *Moderne Literatuurteorie, een ekspirimentele inleiding* (1971) en *Taal, Tekst, Teken, bijdragen tot de literatuurtheorie* (1971). Met bijbehorende boomdiagrammen.
Theologie van de neomarxistische literatuurtheorie, mei-juni 1973, 306-307, *3-7*.
N.a.v. de dissertatie van Ch. Grivel, *Production de l'intérêt romanesque, un état du texte (1870-1880), un essai de ronstitution de sa théorie*.
Waarom, februari 1974, 315, *6-11*.
Semiotiek. Waarom zegt de schrijver dat, met welke bedoeling? Over de verschillende betekenissen die aan een bepaalde uiting gegeven kunnen worden.
Karakteristieke trekken, juli-augustus 1974, 320-321, *14-22*.
Semiotiek. Over het onderscheid tussen signaal (symbool) en index (symptoom). Zie Augustinus, 320-321, 12-13.
Verbaal geweld, januari-februari 1975, 326-327, *35-40*.
Reactie op K. van der Pijl, 325, 3-11. Antwoord van K. van der Pijl, 326-327, 40-42. Zie ook P. Bordewijk, 330, 3-7 en K. van der Pijl, 330, 8-12.
Doorkruiste verwachtingen (1), november 1975, 336, *41-46*.
Over het communicatieproces in het algemeen en het literaire communicatieproces in het bijzonder.
Doorkruiste verwachtingen (2), december 1975, 337, *20-27*.
Doorkruiste verwachtingen (3), januari 1976, 338, *32-38*.
Over het doorkruisen van gewekte verwachtingen in literaire teksten.
Alleen kunst kan ons redden (I), maart 1977, 352, *3-14*.
De leerbaarheid van literatuur. Over literatuur, onderwijs, maatschappij, kunstpolitiek, politiek van revolutionaire regimes. Retorica als kenmerk van de westelijke cultuur.
Alleen kunst kan ons redden (II), april 1977, 353, *31-38*.
Alleen kunst kan ons redden (III), mei 1977, 354, *15-19*.
Alleen kunst kan ons redden (IV), juni-juli 1977, 355-356, *14-25*.
Alleen kunst kan ons redden (V), augustus-september 1977, 357-358, *44-53*.
Alleen kunst kan ons redden (VI), oktober 1977, 359, *41-46*.
Alleen kunst kan ons redden (VII en slot), november 1977, 360, *42-46/48-50*.
Redelijk boek, onredelijk vak, april 1979, 377, *24-29*.
Bespreking van R.F.H. van Eemeren, R. Grootendorst & T. Kruiger, *Argumentatietheorie* (1979).
Retorica en liberale samenleving (1), april 1980, 389, *8-18*.
De eerste versie 'Alleen Kunst Kan Ons Redden' is gepubliceerd in *Hollands Maandblad* 1977, 352 t/m 360. Van deze versie is niet veel over gebleven. Ideëen over retorica.
Retorica en liberale samenleving (2), mei 1980, 390, *40-46*.
Retorica en liberale samenleving (3), juni-juli 1980, 391-392, *56-62*.
Retorica en liberale samenleving (4), augustus-september 1980, 393-394, *46-51*.
Retorica en liberale samenleving (5), oktober 1980, 395, *35-38*.
Retorica en liberale samenleving (6), november 1980, 396, *34-38*.
Retorica en liberale samenleving (7), december 1980, 397, *40-46*.
Retorica en liberale samenleving (8 en slot), januari 1981, 398, *38-46*.
Averechtse gevolgen, mei-juni 1984, 438-439, *31-35/37-42*.
Beschouwingen bij de combinaties goede/slechte bedoelingen-gevolgen.
Wie huivert niet, als hij in de geest van een Christen ziet, november 1984, 444, *43-45*.

Reactie op H.J. de Jonge, 443, 34-37, met naschrift van H.J. de Jonge, 444, 45.
Weg met de bohème en ook met wel denkend links, juni-juli 1991, 523-[524], *18-33*.
Diverse beschouwingen. Uit: *Het fatsoen* ().
Weg met de bohème, lang leve de bourgoisie, augustus-september 1991, 525-526, *26-40*.
De geldgeschiedenis als wereldgeschiedenis, december 1992, 541, *12-14*.
Thema: Geld. Het systeem van Cresus en dat van Darius, de gouden, zilveren en koperen munten van de Romeinen.
Cultureel relativisme, februari 1993, 543, *12-15*.
Voorpublicatie uit: *De bezonnenheid* ().
Is het beter uit te schelden dan uitgescholden te worden, dat is de kwestie, juni-juli 1993, 547-548, *20-22*.
Over schelden, uitbarstingen, de aristotelische catharsistheorie en de freudiaanse therapietheorie.
Over niet-koloniale en koloniale studies, weg met Milton, de filosofie moet terug, de theologen zijn welkom, maar natuurlijk: weg met de neerlandici!, november 1993, 552, *40-42*.
Men komt steeds terug bij het Grieks en het Latijn (niet tot het Engels), de academisch gevormde elite was in Nederland tot circa 1820 tweetalig en zag daar geen conflict in, dus: weg met de Neerlandici. Zie reactie van J. Lechner, 556, 41-42.

Gussinklo, Wessel te
De twee van Breda, maart 1987, 472, *10-16*.
Argumenten die pleiten voor vrijlating van de twee Duitse oorlogsmisdadigers.

H.L.
Onschadelijke kritiek?, 19-08-1959, 14, *9-10*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Schimpscheuten in *De Bazuin* 36, 20-06-1959.

Haasse, Hella S.
Een kwestie van intensiteit, 01-03-1961, 94, *7-8*.
Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; A.L. Schneiders, 94, 9-10; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.

Haersolte, R.A.V. van
Gelovig voor feesten?, 06-01-1960, 34, *6-7*.
Rubriek: Meningen van anderen. Reactie op het hoofdartikel, 32, 1-2 inzake Kerstmis.
Visitekaartje. 'Humanist' tegen wil en dank, 25-05-1960, 54, *5-8*.
Humanisme en christendom.
Spokenvrees. En zakelijke beduchtheid voor ontsnapte delinquenten, 29-06-1960, 59, *4-6*.
Gevangeniswezen, criminaliteit en delinquenten.
De afstand tussen mens en provincie, 27-07-1960, 63, *4-6*.
Herverdeling van de provincies Noord- en Zuid-Holland, problemen en voordelen. N.a.v. de ontwerpprovinciewet.
Referentiekader, 07-09-1960, 69, *1-3*.
Over de medewerking van liberalen en socialisten aan *Hollands Weekblad*. Altijd speelt het referentiekader van de momentele politieke strijd een rol in de tegenstellingen en verschillen tussen liberalen en socialisten een rol.
Planta en redelijke vermoedens, 07-09-1960, 69, *5-6*.
Reactie op A.F. Luyendijk, 68, 8. Naschrift A.F. Luyendijk, 69, 6 betreffende Planta-

margarine.
Centrum en excentrieken, 23-11-1960, 80, *1-3*.
N.a.v. S.W. Couwenberg, *het Nederlandse partijstelsel in toekomstperspectief* (1960) over het politieke centrum, en pluralisme contra unitarisme.

Haersolte-van Dijk, A.J.L. van
Iets?, 18-05-1960, 53, *9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K.L. Poll, 52, 1-3 betreffende het congres van de Federatie van organisaties van intellectuele beroepen.

Hage, Kees van
Heroïek op afstand, januari 1994, 554, *22-23*.
N.a.v. een foto van de rouwstoet in de biografie van Hannie Schaft (door Ton Kors).

Hahn, Christoph
Het merkwaardigste congres ooit gehouden, november 1966, 230, *12-14*.
Over het congres van Marxisten-Leninisten in Livorno op 14-16 oktober 1966.

Hakkert, R.H.
Hiroshima mon amour, 20-01-1960, 36, *14*.
Filmbespreking van Alain Resnais, *Hiroshima mon Amour*.
Stranding, 10-02-1960, 39, *6*.
Filmbespreking van Louis A. van Gasteren, *Stranding*.
Doorbraak in de Engelse film, 24-02-1960, 41, *13-14*.
Grondlegger van de Free Cinema Lindsay Anderson wil met onafhankelijke producties de Engelse film nieuw leven in blazen door een afspiegeling van de samenleving te zijn.

Halbertsma, J.S.
Gelijkheid, juni-juli 1971, 283-284, *58*.
Reactie op D. Hillenius, 282, 32-34.

Hanssen, Leon
De briefwisseling tussen Johan Huizinga en Menno ter Braak, oktober 1986, 467, *3-15*.
I.s.m. W.E. Krul & Anton van der Lem. Uitgave van de briefwisseling over de periode 29 juni 1928 tot 10 mei 1939. Correctie, 468-469, 5. De annotatie bij de brieven is van L. Hanssen en W. E. Krul.

Harskamp, Jaap T. (1946)
Heimwee van Marsman, augustus-september 1980, 393-394, *37-45*.
Over de houding van Marsman tegenover het werk van Hugo von Hofmannsthal en het onder diens invloed geschreven gedicht 'Heimwee', met structuur en cultuur-historische situering van het gedicht.
Flaubert's cultuurkritiek, februari 1982, 411, *15-23*.
Over de haat van Flaubert tegen de contemporaine cultuur, die tot uiting kom in de rijke briefwisseling met een beperkt aantal personen.
De prijs van vluchtigheid. Tijdskritiek en nostalgie bij Beets en Busken Huet, augustus-september 2010, 753-754, *21-29*.

Hart, Maarten 't (1944)
De kleurige obsessies van Arthur van Schendel, maart 1977, 352, *39-46*.

Motievenstudie, waarvoor reeds alle elementen te vinden zijn in de eersteling *Drogon* (1896). Zie aanvulling van G.J. Resink, 357-358, 54.

De nabeelden van William Faulkner, november 1977, 360, *3-11*.

Over de suggestieve werking van beschrijvingen in Faulkners romans.

De vrouw in de literatuur, februari 1978, 363, *3-10*.

Weerlegging van Andreas Burniers [= C.I. Dessaur] opvatting over de cliché-matige voorstelling van vrouwen in de literatuur door mannen, in een lezing uit 1971, 'Het beeld van de vrouw in de literatuur', gebundeld in haar *Poëzie, jongens en het gezelschap van geleerde vrouwen* (1974). Reactie van A. Burnier [= C.I. Dessaur], 364, 43-46.

Dagboek 1969-1970, juni-juli 1978, 367-[368], *26-34*.

Beschouwingen over muziek (Bach) en recente lectuur (o.a. A. Trollope, Annette von Droste-Hülshoff, R. Musil).

Joseph Conrad en de wind, augustus-september 1978, 369-370, *57-66*.

Over de wind als het dominerende element in diens werk.

Hoe de vogels aan hun vleugels kwamen en andere fragmenten tegen Karel van het Reve, mei 1979, 378, *33-40*.

N.a.v. K. van het Reve, 375, 42-46. Antwoord van K. van het Reve, 378, 40-42 en reactie van H.J. Mac Gillavry, 383, 26-31. In bewerkte vorm opgenomen in *Een dasspeld uit Toela* (1990).

Aantekeningen 1979-1982, mei-juni 1984, 438-439, *63-66*.

Beschouwingen over o.a. literatuur.

Een wolkje als een mans hand. De Nederlandse literatuur na 1970, februari 1985, 447, *3-7*.

Ingrijpend bewerkte tekst van een voordracht voor de Nederländska avdelningen van Tyska Institutionen van Stockholm Universiteit op 8 november 1984; verkorte versie ook in *Svenska Dagbladet*. Over D.A. Kooiman en zijn collega-schrijvers van *De Revisor*; J.M.A. Biesheuvel en het verschijnsel verhalenbundel na zijn debuut *In de bovenkooi* (1970); de schrijfsters die debuteerden na Mensje van Keulen en hun thematiek.

Een smient voor Dick Hillenius, mei-juni 1987, 474-475, *9-12/14*.

Herinneringen aan D. Hillenius. Hommage aan zijn collega bioloog. Opgenomen in *Een dasspeld uit Toela* (1990).

± Chronologisch, februari 1988, 483, *28-33*.

Over het werk van D. Hillenius; met 3 brieven aan 't Hart d.d. 10 oktober 1977/12 augustus 1978 en 7 september 1979.

De raadsels van Edward Elgar, juli-augustus 1988, 488-489, *46-52*.

Over zijn leven en werk.

De dasspeld uit Toela, december 1988, 493, *13-18*.

Lezing van de Vereniging voor OKW in november 1988. Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Over de rijkdom van de nutteloze verbeelding, want irrelevante details en perifere figuren, zoals de man met de dasspeld uit Toela in *Dode zielen* van Gogol; Ware romankunst stelt zijn eigen wetten en laat zich niet knevelen door de voorschriften (van W.F. Hermans, Jeroen Brouwers, Tom van Deel, Ton Anbeek). Opgenomen in *Een dasspeld uit Toela* (1990).

De gespletenheid van Nederland, juli-augustus 1989, 500-501, *15-21*.

Thema: Voor en tegen Nederland. Aangetoond in het culturele leven. Opgenomen in *Een dasspeld uit Toela* (1990).

Een pleidooi voor Saint-Saëns, november 1989, 504, *13-19*.

Pleidooi voor de composities van Saint-Saëns.

Lijsttrekker Anbeek en zijn literatuurgeschiedenis, oktober 1990, 515, *3-8*.

N.a.v. Ton Anbeek, *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur tussen 1885 en 1985* (1990).

Onuit- en onweerstaanbaar, december 1990, 517, *7-10*.
Herinneringen aan K.L. Poll.
Daverdreun, juni-juli 1995, 571-572, *31-33*.
Thema: Popmuziek. Waarom popmuziek geen kunst is.
De bijzondere tilvermogens van Nanne Tepper, november 1995, 576, *21-24*.
Rubriek: Toets der kritiek. Nanne Tepper, *De eeuwige jachtvelden besproken door*; Willem Kuipers en Arnold Heumakers in *De Volkskrant*; Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*; Robert Anker in *Het Parool*, Ingrid Hoogervorst in *de Telegraaf*; Heriëtte Sumann in de *Drentse Courant* en Bram Hulzebos in *Het Nieuwsblad van het Noorden*.
Een nieuwe New Grub Street, december 1995, 577, *18-21*.
Thema: De broodschrijver. De broodschrijver Maarten 't Hart, met *New Grub Street* van George Gissing als schrikbeeld.
Televisiepresentator!, juni-juli 1996, 583-584, *15-18*.
Thema: Televisie. Over zijn ervaringen als televisiepresentator (najaar 1993) van een literair programma bij de VPRO.
Vrouwendienst?, februari 1997, 591, *10-14*.
Thema: Blijf lezen! Over zijn lezen en de bibliothecaressen, zijn leeslust en de vrouwendienst.
Dorrstein's Tofoeburgers, april 1997, 593, *24-25*.
Rubriek: Toets der kritiek. Rennate Dorresteins boekenweekgeschenk *Want dit is mijn lichaam* besproken door Onno Blom in *Trouw*, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Xandra Schutte in *De Groene Amsterdammer*, Willem Kuipers in *De Volkskrant*, Hans Warren in *Provinciale Zeeuwse Courant* en Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*.
Is Kant riskant? Over de risico's van filosofie, november-december 1997, 600-601, *15-16/18-21*.
Thema: Risico. Over zijn afkeer van onderwijs in de wijsbegeerte. Kan het eindelijk eens afgelopen zijn met die gevaarlijke onzin? Reacties: M. Doorman, 603, 11-12; H. Ree, 604, *18-19; F.A. Muller, 606, 17-20; E.* Bindervoet, & R.J. Henkes, 606, 20-22; H. Mooij, 606, 22-23. Zie ook *Filosofie Magazine*.
Een stoet geplukte déjà vu's voor de zentuin, november 1998, 612, *31-33*.
Rubriek: Toets der kritiek. Cees Nooteboom, *Allerzielen* besproken door C. Peeters, A. Peters in *De Volkskrant*, T. van Deel, N. Heumakers, M. Pam.
Connie Palmen als etholoog, april-mei 1999, 617-618, *8-9*.
Thema: Feest. Vanuit zijn kritiek op haar de conclusie dat een aap eerder in *Hollands Maandblad* zal publiceren dan Connie Palmen.
Bevrijde preoccupaties, oktober 1999, 623, *20-21*.
Rubriek: Toets der kritiek. Adriaan van Dis, *Dubbelliefde* (1999) besproken door T. van Deel in *Trouw*, Daniëlle Serdijn in *Het Parool*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Elsbeth Etty in *NRC Handelsblad*, Aleid Truijens in *de Volkskrant* en Ingrid Hoogervorst in *de Telegraaf*.
Het blauwtje van Bernlef, februari 2000, 627, *25-26*.
Rubriek: Toets der kritiek. J. Bernlef, *Boy* (2000) besproken door Susan Smit in *Marie Claire,* Hans Warren in *Provinciaals Zeeuwse Courant*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Marja Pruis in *De Groene Amsterdammer*, Jan Paul Bresser in *Elsevier*, Menno Schenke in *Algemeen Dagblad*, Arjan Peters in *de Volkskrant*, Tom van Deel in *Trouw* en Hummie Heumakers in *NRC Handelsblad*.
Een omhelzing met duizend armen, december 2000, 637, *15-16*.
Rubriek: Toets der kritiek. Ronals Giphart, *Ik omhels je met duizend armen* (2000) besproken door Ernest Marx in *Viva*, Monica Soeting in *de Volkskrant*, Hans Warren in *Provinciale Zeeuwse Courant*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Max Pam in *HP/De Tijd*, Maarten Moll in *Het Parool*, Menno Schenke in *Algemeen Dagblad* en Hans Goedkoop in

NRC Handelsblad.

Franklin revisited!, mei 2001, 642, *26-28*.

Rubriek: Toets der kritiek. Tomas Lieskes, *Franklin* (2000, winnaar Libris-prijs) besproken door Arjan Peters in *de Volkskrant*, Max Pam in *HP/De Tijd*, Tom van Deel in *Trouw*, Robert Anker in *Het Parool*, Janet Luis in *NRC Handelsblad*, Neefjes in *Vrij Nederland*, Jan Paul Bresser in *Elsevier*, Ingrid Hoogervorst in *De Telegraaf* en Joyce Roodnat in *NRC Handelsblad*.

'Wohl mir, dass ich Jesum habe', augustus-september 2001, 645-646, *3-4*.

Thema: Mijn lied. Over 'Wohl mir, dass ich Jesum habe' uit cantate 147 van Johann Sebastian Bach.

Getrapt ontroerend, maart 2002, 652, *14-15*.

Rubriek: Toets der kritiek. Joost Zwagerman *Zes sterren* (2002) besproken door Bart Vanegeren in *Humo*, Robert Slagt in *Metro*, Theo Hakkert in de *Provinciale Zeeuwse Courant*, Maarten Moll in *Het Parool*, Thomas Vanheste in *Vrij Nederland*, Ron Elshout in *Haagse Courant*, Jaap Goedegebuure in *De Stem*, Rob Schouten in Trouw, Marja Pruis in *De Groene Amsterdammer*, Menno Schenke in *Algemeen Dagblad*, Fleur Speet in *Het Financieel Dagblad* en Monica Soeting in *De Volkskrant*.

Een stabiele wolkenkrabber van betekenislagen, oktober 2002, 659, *20-21*.

Rubriek: Toets der kritiek. Connie Palmen, *Geheel de Uwe* (2002) besproken in Menno Schenke in *Algemeen Dagblad*, Jaap Goedegebuure in *Eindhovens Dagblad*, Eline Verburg in *Spits*, Robert Anker in *Het Parool*, Koen Eykhout in *De Limburger*, Tom van Deel in *Trouw*, Thomas van den Bergh in *Elsevier*, De Bruijn in *Reformatorisch dagblad*, Theodor Holman in *De Groene Amsterdammers*, Jacob Moerman in de Drents-Groningse Dagbladen, Ingrid Hoogervorst, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad* en Rien van den Berg in *Nederlands Dagblad*.

Richard Wagner, schrijver, juni-juli 2003, 667[-668], *18-22*.

Over de brieven, het proza en de autobiografie van Richard Wagner.

Deutsch 700, maart 2006, 700, *12-13*.

Schuberts werkcatalogus dateert opus 700 (het lied 'Freiwilliges Versinken') in 1817. 't Hart draagt argumenten aan die het werk dateren op 1820.

Simons vrouwendienst. Waarom ik geen Vestdijk-biograaf werd, november 2007, 720, *3-11*.

Streichen, kürzen, redigieren. Mijn hachelijke avonturen met Duitse uitgeefsters (I), februari 2008, 723, *7-17*.

Deel II in maart 2008 nr. 724, 5-14.

Streichen, kürzen, redigieren. Mijn hachelijke avonturen met Duitse uitgeefsters (II), maart 2008, 724, *5-14*.

Deel I in februari 2008 nr. 723, *7-17*.

Een mallotige primatenerfenis. waarom ik tegen literaire prijzen ben, oktober 2008, 731, *3-12*.

De middernachtsroepers rukken op, 738, mei 2009, *5-13*.

Over zijn ervaringen met de zevendedagsadventisten.

Gastschrijver!, mei 2010, 750, *8-14*.

Jubileumnummer. Herinnering aan K.L. Poll.

In een roeiboot, augustus-september 2011, 765-766, *9-14*.

Over een vermeend onjuist Zeer Kort Verhaal van A.L. Snijders over Maarten Biesheuvel en Maarten 't Hart.

Hondenmuziek, oktober 2013, 791, *5-12.*

Harten, Jaap

Lucebert en Dora Pimento, juli-augustus 1994, 560-561, *19-20*.

N.a.v. lectuur van Lucebert, *Gouacher, tekeningen en grafiek*. Met illustratie van Lucebert [

= L.J. Swaanswijk], 20.
In te kleine kamer wordt het steeds ontdekt (Lucebert), juli-augustus 1994, 560-561, *22-23*.
Vakantie bij Lucebert [= L.J. Swaanswijk] in juni 1964. Met illustratie, 23.

Harteveld, J.
Over de doodstraf, februari 2000, 627, *19-24*.

Haveman, Mariëtte
Het Schimmenrijk van Rewald, augustus-september 1997, 597-598, *39-43*.
De geschiedenis van de Impressionisten n.a.v. John Rewald, *The history of Impressionism* (1946); kunstgeschiedenis.

Havenaar, Ronald (1950)
Jacques de Kadt en de mythe in de politiek, augustus-september 1979, 381-382, *13-30*.
Over diens politieke opvattingen m.b.t. het socialisme en het Sovjet-communisme, zoals die tot uiting kwamen in het tijdschrift *De Nieuwe Kern* (in 1934 i.s.m. Sal Tas opgericht). Met bibliografie.
Het evenwichtige wereldbeeld van Isaiah Berlin, november 1981, 408, *3-9*.
De Engelse filosoof Isaiah Berlin verwerpt zowel de wetenschapsmystiek filosofen van de Verlichting en hun determinisme, als de gevoelsmystiek van de romantici. Zijn politieke visie (middenpositie) vertoont overeenkomsten met Alexander Herzen, waardering voor Mozes Hess en het zionisme.
Du Perron, Camus en wij, mei 2016, 822, *4-9*.
Over de mentale verbondenheid can Du Perron en Camus, die elkaar ontmoet noch gelezen hebben.

Haverschmidt, François
Vreemdeling in het land van de alledaagse werkelijkheid, november 1991, 528, *7-14*.
Gedateerd: 23 januari 1861. Zie kritisch proza, R. van Slooten, 528, 3-6.

Hecht, Peter & Bedaux, Jan Baptist
Ter Borch 2, april 1974, 317, *38-41*.
Reactie op L. de Vries, 316, 13-17. Weerwoord van L. de Vries, 317, 41-42 inzake Terborch.

Heckscher, Willem S.
Albert Einstein. Herinneringen aan gesprekken (I), 18-10-1961, 127, *5-7*.
Met Albert Einstein.
Albert Einstein. Herinneringen aan gesprekken (II), 25-10-1961, 128, *5-7*.
De betekenis van G.I. Hoogewerff (41), april 1963, 189, *40-44*.
Over het leven en werk van de kunstenaar en kunsthistoricus G.I. Hoogewerff (1884-1963). Met een illustratie van Hoogewerff uit *XXIV Emblemata*, 41.
Aby M. Warburg. 13 juni 1866-26 oktober 1929, juni-juli 1966, 227, *46-47*.
Over het leven en werk van deze Duitse kunst- en cultuurhistoricus (1866-1929).
In memoriam Erwin Panofsky. 30 maart 1892-14 maart 1968, augustus-september 1969, 261-262, *38-49*.
De Engelse tekst van een herdenkingscollege over de Duits-Amerikaanse kunsthistoricus (iconologie) Erwin Panofsky gegeven voor het Department of Art and Archaeology van de Universiteit in Princeton op 15 maart 1969.
WSH LXXX (14 december '84). Testimonials to anecdotage, april 1985, 449, *3-12*.

Twee Engelse autobiografische beschouwingen bij 14 december en bij 1904; over zijn lectuur tijdens het lyceumjaar 1920 te Den Haag; dit alles n.a.v. zijn 80ste verjaardag. Met illustraties, 4, 5, 7 en 9.

Heerden, Jaap van (1940)

Is of was Johnson een oorlogsmisdadiger?, augustus-september 1969, 261-262, *18*.
Over de kwalificatie van L.B Johnson door Delfgauw en de adhesie van intellectuelen; Vietnam-tribunaal.

Het enige wat de moeder van Japie weggooit is Japie, april 1971, 281, *3-4*.
Plan om de dienstplichtige leeftijd te laten ingaan bij vijfenzestig jaar.

Als het Oedipuscomplex nu eens projectie was, februari 1972, 291, *3-9*.
Interpretatie van het Oedipuscomplex, o.a. door H.A. van der Sterren in zijn monografie over Sofocles en van A.J. Westerman Holstijn in zijn *Grondbegrip der psychoanalyse* (1948).

Excuses aan de zee, december 1990, 517, *23*.
Herinneringen aan K.L. Poll. Typering.

Afkeer van mensenwerk, januari 1992, 530, *3-5*.
Beschouwing n.a.v. afkeurende reacties van de studieclub 's-Hertogenbosch van de Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging op zijn stelling 'Wees blij dat het leven geen zin heeft' en het idee dat de mens zijn bestaan te danken heeft aan verkrachting.

Het gezond verstand bestaat niet, juni-juli 1992, 535-536, *11-12*.
Thema: Gezond verstand. Het gezond verstand vertoont meer overeenstemming met de intuïtie en het gevoel dan met het verstand.

Wees blij dat de mens geen roeping heeft, juni-juli 1993, 547-548, *27-28*.
Reactie op Menno Lievers, 547-548, 23-26 bespreking van *Wees blij dat het leven geen zin heeft* (1991).

De geldmetafoor in wetenschap en filosofie, oktober 1993, 551, *3-5*.
Thema: Geld.

Het gezag dat onder ons geplaatst is, april 1994, 557, *6-7*.
Er is volgens de auteur nog veel gezag, maar dat bevindt zich lager dan de persoon waarover het wordt uitgeoefend. Neem de criticus , die ver onder de auteur staat.

Geen cultuurpaus, oktober 1994, 563, *20*.
Thema: Nederland. Over het ontbreken daarvan in Nederland.

Het verkeersreglement als rancuneleer, maart 1995, 568, *7-8*.
Thema: Openbaar vervoer.

De nakomer komt te vroeg, oktober 1996, 587, *17-18*.
Rubriek: Toets der kritiek. Maarten 't Hart, *De nakomer* (1996) besproken door Theodor Holman in *Het Parool*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Hans Warren in *Provinciale Zeeuwse Courant*, Doeschka Meijsing in *Elsevier*, Rob Schouten in *Trouw*, Johan Diepstraten in *De Stem*, Ingrid Hoogervorst in *De Telegraaf*, Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*, Arjan Peters in *de Volkskrant* en Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*.

Het bureaucratenfestival, juni-juli 1997, 595-596, *16-17*.
Thema: Bureaucratie.

Van narratieve inpoldering tot beoordelingsbeduchtheid, november-december 1997, 600-601, *74-75*.
Thema: Risico. Het grootste risico dat wij lopen is beoordeeld te worden, niet dat wie verkeerd beoordeeld worden.

Betrekkingswaan, april-mei 1999, 617-618, *33-34*.
Thema: Feest. Herinneringen aan Karel van het Reve.

Schaduwzijden, juni-juli 2000, 631-632, *26-27*.

Thema: Liefde. Over de schaduwzijden van de liefde.
Een klein vademecum voor het leven na de dood, [april] 2002, 653, *3-11*.
Over het besef van je eigen sterfelijkheid.
Voltaire wordt terecht overschat, februari 2007, 711, *3-8*.
Over systematische begripsanalyse bij psychologisch onderzoek; de filosofie of de wetenschapsfilosofie kan het best dienstbaar zijn aan de empirische psychologie.

Heeresma, Heere
Brieven over kleinigheden, 07-03-1962, 144, *14-16*.
I.s.m. Nico Scheepmaker. Van beiden een brief, gedateerd februari 1962. M.n. over boekverkopers en lectuur.

Heerma van Voss, A.J.
Over filmkritiek, 04-04-1962, 148, *11-12*.
Reactie op J.E. Kool-Smit, 144, 7-10.
Wie is van goud (1), maart 1974, 316, *30*.
Reactie op J. van Emmerik, 314, 22-24. Zie J. van Emmerik, 316, 31 en 322, 42; C.A. van Eijk-Oosterholt, 320-321, 57-58; J. Foudraine, 316, 30-31 en 323, 27 inzake J. Foudraine, *Wie is van hout* (1972).

Heerma van Voss, Thomas (1990)
Bekentenissen van een afvallige, augustus-september 2018, 849-850, *24-32.*
Over zijn eigen ervaringen met complottheorieën.
Op literaire expeditie naar Zweden, februari 2019, 855, *8-14.*
Een bezoek aan het landgoed van Selma Lagerlöf.
Deze maand, oktober 2020, 875, *2.*
MF DOOM. De man en het masker, april 2021, 881, *27-31.*
Over leven en dood van de rapper MF DOOM

Heesen, Hans
Iemand is zoals hij praat. De tragische humor van Ring Lardner (1885-1933), december 1994, 565, *9-17*.
Met bibliografie.
De wonderbaarlijke Doctor Syntax. Op zoek naar de vader van Prikkebeen, juni-juli 1997, 595-596, *40-48*.
Een klokgelui van woorden. De Trivia van Logan Pearsall Smith, mei 1998, 606, *3-10*.
Over het leven en werk van deze Amerikaanse auteur.
Ronddobberen op de Styx: John Kendrick Bangs en de religieuze bevrijding van de VS, februari 2003, 663, *26-30*.
Naar aanleiding van het thema 'De Dood' van de Boekenweek 2003 een essay over John Kendrick Bangs *A house-boat on the Styx* (1895).

Heijne, Bas
Verloren paradijs. Het beeld van Italië in recente Nederlandse literatuur, juni 1986, 463, *6-12*.
Het beeld van Italië is in sterke mate bepaald door Engeland en Duitsland en vooral door de romantici, zodat een schrijver deel gaat uitmaken van een traditie; over recente Nederlandse romans, in het bijzonder *Cirkel in het gras* (1985) van Oek de Jong.

Heine, Heinrich

Invalletjes en visioenen, november 1991, 528, *44-45*.
Vertaald uit het Duits door Johan de Vrient.

Heldring, J.L.
Naweeën van neutraliteit, voorjaar 1959, 0, *3-5*.
Vergelijking van de Nederlandse politiek t.o.v. Indonesië en de Europese integratie.
Le style c'est l'homme?, 24-06-1959, 6, *4-5*.
Over het proza en de politiek van M. Heinsius.
Luns: het vleesgeworden zelfvertrouwen, 01-07-1959, 7, *3-5*.
Onder pseudoniem H. Rengracht. Karakterisering van minster van buitenlandse zaken Luns. Aanvulling H. Rengracht, 8, 7.
Luns en Londen, 08-07-1959, 8, *7*.
Onder pseudoniem H. Rengracht. Rubriek: Korte commentaren. Aanvulling op H. Rengracht, 7, 3-5 inzake Luns.
Zijn onze liberalen 'liberal'?, 08-07-1959, 8, *2-3*.
Liberalisme, n.a.v. David Riesman in *Bulletin of the Atomic Scientists* (mei 1959).
Christus ongekruisigd, 15-07-1959, 9, *2-3*.
Amerika en de Morele Herbewapening. Reactie A.R. Burger, 21, 11-12.
Een gentlemen, 05-08-1959, 12, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Oud-minister Van den Bergh.
Festival, 05-08-1959, 12, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Doodgezwegen jeugdfestival in Wenen.
Is nieuws nieuws?, 05-08-1959, 12, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. De pers inzake Van den Bergh.
Opvoeding vervangt diplomatie, 12-08-1959, 13, *1-3*.
Chroesjtsjow bezoekt Amerika en Eisenhower bezoekt Rusland. Oost-West verhoudingen.
De liberalen en buitenlandse zaken, 09-09-1959, 17, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. VVD-er H.R. van Houten als staatssecretaris van buitenlandse zaken.
Gedoemd tot academisch, 09-09-1959, 17, *1-2*.
Eisenhouwer bezoekt Europa. Een tot academisch gedoemde beschouwing.
De liberalen en defensie, 09-09-1959, 17, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. VVD-er S.H. Visser als minister van defensie.
Van de nood een deugd?, 16-09-1959, 18, *2-3*.
Optimistische en pessimistische theorieën inzake de Sowjet-Unie.
Ons a-politieke bedrijfsleven, 06-01-1960, 34, *1-4*.
De angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek. Reacties van A. van Ameringen, 36, 4-5; E. Damen, 36, 5-6; W.J. Geertsema, 36, 6-7; J. de Kadt, 36, 7-8; J. Pen, 36, 8-9; A. Vondeling, 36, 9-10 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4.
Innocent abroad, 06-01-1960, 34, *8*.
Onder pseudoniem H. Rengracht. Rubriek: Korte commentaren. Luns, De Quay en buitenlandse zaken.
Kraft und Freude, 20-01-1960, 36, *11*.
Onder pseudoniem H. Rengracht. Rubriek: Korte commentaren. Merkwaardige leden van een Duitse onderzoekscommissie naar het oorlogsverleden van minister Oberländer.
Dreigen of zuur doen, 03-02-1960, 38, *3*.
De regering en de openbare mening over de landingsrechten van KLM in Amerika.
Tante heeft gelijk, 24-02-1960, 41, *3-5*.
Serie: De Nederlandse journalistiek. Zie K.L. Poll, 41, 1-2; J.J. Peereboom, 42, 6-8; Th.H. Joekes, 42, 8-10; J.C.J. Lammers, 48, 3-5 en B.J. Fris, 48, 6-9.

Edelman, bedelman, dokter, majoor..., 16-03-1960, 44, *3-4*.
Mogen prinsen en prinsessen zelf bepalen met wie ze in het huwelijk treden?
Europese mythe, 06-04-1960, 47, *1-2*.
Bestaat er een Europese cultuur?
Sjibboletterkunde, 21-04-1960, 49, *8*.
Onder pseudoniem H. Rengracht. Rubriek: Korte commentaren. Sjibbolets in *NRC*.
Trommels en brokken, 04-05-1960, 51, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Militair machtsvertoon in Nieuw-Guinea.
Wij weten het niet, 25-05-1960, 54, *1-2*.
Topconferentie in Parijs met Eisenhower en Chroesjtsjow.
De vrijheid en het nieuwe fascisme, 01-06-1960, 55, *6*.
N.a.v. J. de Kadt, *Het fascisme en de nieuwe vrijheid* (1939) en J. van Malde in het meinummer van *Wending*.
Kakafonie, 22-06-1960, 58, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. De ironie van W.J. Geertsema in *Het Vaderland*.
Internationale Spectator, 15-03-1961, 96, *4-6*.
Serie: Portret van een blad (III).
Christelijk 'verraad', 13-09-1961, 122, *10-11*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K.L. Poll, 121, [1]-3 inzake C.J. Dippel in *Wending*. Zie J.G. Bruggeman, 122, 11.
Over eigen land, 28-03-1962, 147, *8-9*.
Serie over de relatie van de auteur tot Nederland en de Nederlanders.
The New York Times, 13-06-1962, 158, *6-8*.
Serie: Portretten van buitenlandse bladen (IV).
Luns-retouches op een portret, 20-06-1962, 159, *4-6*.
Zie het portret van Joseph Luns door H. Rengracht, 7, 3-5 en 8, 7.

Hengel, Guido van (1982)
De hondenmeppers, ‘Ik werk graag met mijn beste vrienden’, december 2020, 877, *4-8.*
Over het bestrijden van straathonden in Servië.
Henkes, Robbert-Jan
Laster en hetze, april-mei 1986, 461-462, *18-26*.
I.s.m. Erik Bindervoet. Reactie op G. van der List, 457, 16-22. Naschrift G. van der List, 27-28, waarop een reactie van Ole Bouman, 466, 38-42.
James Joyce Ulysses, juni 1986, 463, *22-27*.
I.s.m. Erik Bindervoet. Satirische tekst m.b.t. de steeds toenemende Joyce 'esseejistiek'.
De tijd waarin wij leven. Open brief aan Jos van Kemenade, september 1986, 466, *3-9*.
I.s.m. Erik Bindervoet. Satirische brieven en pamfletten als schets van de situatie op de universiteit. Verwijzing naar G. Boellaard, 457, 3-13. Vervolg E. Bindervoet & R.J. Henkes, 476-477, 13-17.
De tijd waarin wij leven. Open brief aan Jos van Kemenade-2, oktober 1986, 467, *23-29*.
I.s.m. Erik Bindervoet. Vervolg E. Bindervoet & R.J. Henkes, 476-477, 13-17.
Postmodernisme-ja of nee? Een discussiestuk, november-december 1986, 468-469, *70-74*.
I.s.m. Erik Bindervoet. Over de houding van postmodernisten t.o.v. het kunstwerk en het publiek, n.a.v. een discussieavondje met o.a. Ole Bouman (van het tijdschrift *Beeld*), Ruud Kaulingfreks (filosoof).
Op weg naar een andere wereld, februari 1987, 471, *36-42*.
I.s.m. Erik Bindervoet. Ironische afrekening met H. van Galen Last n.a.v. diens *De spoken van W. F. Hermans* (1986).
De ondergang van het geschreefde woord. Anton Wachtersromans bij de journalisten, juli-

augustus 1987, 476-477, *13-17.*

I.s.m. Erik Bindervoet. Humoristische afrekening met het journalistiek en een aantal tijdschriften. Vervolg op E. Bindervoet & R.J. Henkes, 467, 23-29 en 466, 3-9.

Hoe kennen wij ons Bommeltje?, oktober 1987, 479, *43-49*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Humoristische aanval op B. Bommeljé 470, 12-15 en 476-477, 28-29. Ook F. de Jong Edz, 474-475, 40-41.

Arthur Schopenhauers jonge jaren, maart 1988, 484, *11-16*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Over de jeugd van Arthur Schopenhauer, n.a.v. zijn biograaf Safranski.

Willen schijnen, oktober 1988, 491, *12-20*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Over *De Gids* n.a.v. het 150-jarig bestaan en het bijzonder nummer o.d.t. 'Nederland' (1987, 2-3). Het echte en het valse in kunst en wetenschap.

Over de vrijheid van de wil, september 1989, 502, *19-20*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Ironisch gesprek over het filosofisch probleem dat de wil vrij is, maar de mens niet.

Eerste zinnen, laatste zinnen, oktober 1995, 575, *33-40*.

I.s.m. Erik Bindervoet. De gebrekkige eerste zinnen van de Nederlandse romans: Connie Palmen, *De vriendschap* (1995); Thomas Rosenboom, *Gewassen vlees*; A.F.Th. van der Heijden, *Asbestemming* (1995); P.F. Thomése, *Heldenjaren*; Ad ten Bosch, *Nachtwind*; Rascha Peper, *Ricos vleugels*; Nelleke Noordervliet, *De naam van de vader*; Stefan Hertmans, *Naar Merelbeke*; Hannes Meinkema, *Dora. een geschiedenis*; Arjan Witte, *Rode zeep*; Kees van Beijnum, *Dichter op de Zeedijk*; Jan Ipema, *Het naoorlogse web der kameraden*; Renate Dorrestein, *Een sterke man*; Kees Quirijns, *Maanheuvel*; Tessa de Loo, *De tweeling*; Peter van der Klugt, *Een zinderende avond*; Etienne van Heerden, *De stoetmeester*; Frithjof Foelkel, *Onder de pannen*; Anna Enquist, *Het meesterstuk*; Willem van Toorn, *Het verhaal van een middag*; Fleur Bourgonje, *Onderstroom*; Henke Koning, *De dans om de veer*; Nicolaas Matsier, *Gesloten huis*; Adriaan van Dis, *Indische duinen*; Leon de Winter, *Serenade*; Menno van Beekum, *Het Jakobson-complex*; Marie Kessel, *De god met gouden ballen*; Simon Bottema, *De rectrix*.

Henkes, Robbert-Jan, 'O papa, papa!', mei 1998, 606, *20-22*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Met redactionele inleiding, mei 1998, 606, *17*. Zie ook Reacties: M. Doorman, 603, 11-12; H. Ree, 604, *18-19; F.A. Muller, 606, 17-20;* H. Mooij, 606, 22-23. Zie ook *Filosofie Magazine*.

Over de eigen naam van de oorwurm, augustus-september 2001, 645-646, *27-30*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Over het vertalen van eigennamen in James Joyce's 'Finnegans wake'.

De Wakeaanse woordspeling. Een pijp is een stok is een colt is een hek is een kist, augustus-september 2003, 669-670, *24-29*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Waarom is James Joyce, *Finnigans Wake* zo'n moeilijk boek?

Yesterday tot vandaag, november 2003, 672, *35-41*.

I.s.m. Erik Bindervoet. Verschillende Nederlandse vertalingen van de Beatles-hit 'Yesterday', met tot slot de versie van de auteurs.

Hermans, Fons

Kritiek zonder begrip, 29-12-1960, 85, *5-6*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H.A. Wigbold, 82, 3-5. Antwoord H.A. Wigbold, 85, 6. Zie S.M. Korteweg, 86, 6.

Hermans, Leo

Alles heeft betekenis. Twee details in ‘De procedure’, december 2003, 673, *19-21*.

Over Harry Mulisch, *De procedure* (1998).

Hermans, W.F.

Open brief aan professor dr. K. van het Reve, 17-01-1963, 186, *28-29*.
Gedateerd 09-01-1963. Reactie op K. van het Reve, 185, 15-16 inzake subsidiering van schrijvers en het protest van de auteurs door het boekenbal te boycotten.

Tweede open brief aan prof. dr. K. v. h. Reve, februari 1963, 187, *37*.
Gedateerd: Groningen, 24 januari 1963. Reactie op K. van het Reve, 186, 29-31 en diens verzoek om een artikel voor *Hollands Maandblad* over Du Perron. Zie ook W.F. Hermans, 186, 28-29 en K. van het Reve, 185, 15-16.

Verder van mij, augustus-september 1966, 228, *3-7*.
Onder pseudoniem Révérend Père Anastase Prudhomme S.J. Contra Gerard van het Reve, o.a. *Nader tot U* (1966). Ook verschenen in *Het Parool* en *Nieuw Utrechts Dagblad*, 01-10-1966. Reactie van G.K. van het Reve, 229, 16.

Open brief, januari 1967, 232, *10*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Een toespraak, januari 1978, 362, *45-46*.
Dankwoord bij de uitreiking van de Prijs der Nederlandse Letteren door Koning Boudewijn van België op 4 november 1977. Tevens verschenen in *Literama* 12 (1977) 7 (november) p. 293-295; *Dietse Warande & Belfort* 122 (1977) 10 (december) p. 736-738; *Gedeeld domein* 31 (december 1977) p. 18.

Over Popper, december 1981, 409, *3-13*.
Herziene noties van de auteur als voorbereiding op een debat over Sir Karl R. Popper met L. Nauta (BRT 3, 28-10-1972). De notities zijn gedateerd: 4 maart, 1972, herzien nov 1981, met een toegift gedateerd: Parijs, 24-11-1981. Opgenomen in *Klaas kwam niet* (1983).

Open brief aan Hollands Maandblad, december 1982, 421, *16*.
Gedateerd d.d. Parijs, 24 november 1982. Reactie op het verzoek van K.L. Poll om een reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26.

Open brief, februari 1983, 423, *35*.
Reactie op J. Koster, 415-416, 3-21, waarin ook W.F. Hermans geviseerd wordt. Antwoord J. Koster 423, 35-36.

Hermkens, Jeroen (1960)

Een schilder is dood. Nicolaas Wijnberg 1918-2006, augustus-september 2006, 705-706, *62-64*.
Met twee illustraties van Wijnberg en een bibliografie van bijdragen van Wijnberg aan *Hollands Maandblad*.

Herzberg, Abel J.

Het recht op Israël, oktober 1967, 239, *24-26*.
Gedateerd: Israël, 17 september 1967. Reactie op J. Brugman 237, 7-8. Zie ook J. Pen, 238, 5-7 en W.A. Ettema, 238, 9-11. Antwoorden van J. Brugman, 238, 7/9 en 239, 26-27.

Herzberg, Judith

Autobiografisch woordenboek, mei 1963, 190, *34-35*.

Bespreking van J.A. Emmens, *Autobiografisch woordenboek* (1963). Zie J.A. Emmens, 18, 9-12; 136, 13-14; 276, 37-38 en 287, 16-17.

Charlotte Salomon 1917-1943, juni 1964, 203, *41-43*.

Over het leven en werk van deze joodse schilderes, n.a.v. het verschijnen van *Charlotte Salomon 1917-1943* (1963).

New York, juli 1969, augustus-september 1969, 261-262, *15-17*.

Notities over New York anno juli 1969.

Hessel, W.

Ons parlementaire systeem. Een bijdrage tot een mogelijke diagnose, 30-05-1962, 156, *1-5*.

Over de veelgehoorde klacht dat het parlementaire systeem in Nederland niet werkt.

De waarde van de SER, 15-08-1962, 167, *1-4*.

Pleidooi voor de Sociaal-Economische Raad (SER).

Toenemende weerstand tegen de vakbeweging?, 17-01-1963, 186, *5-6*.

Over toenemende sociale tegenstellingen en het opkomende naoorlogse conservatisme van na de snelle sociale hervormingen, wat zich speciaal zou uiten in weerstand tegen de vakbeweging.

Vakbeweging in het brandpunt, april 1963, 189, *5-8*.

Over de kritiek op de vakbeweging, met name Van Esveld en Wemelsfelder.

Economie en politiek, augustus-september 1966, 228, *13-15*.

De taak van de politiek is de sociaal-economische verhoudingen te ordenen. Soms is dit een problematisch, zoals op dit moment met een rommelend politiek bestel, een overbesteding en een crisis in de loonpolitiek.

Hesselink, Krijn Peter (1976)

Zijweg naar de onschuldigen. De Tao van de dementie, oktober 2011, 767, *17-20*.

Reactie van Eva Maria Staal, De tao van een broek vol stront, nr. 767, oktober 2011.

De Tao van kerk in de koffie, januari 2012, 770, *46-48*. Vervolg op nr. 767, oktober 2011. Zie reactie Staal, nr. 767, oktober 2011.

Wees een steen! Andrej Platonov en de toekomst, mei 2018, 846, *7-12.*

Bewerkte versie van een voordracht gehouden op 9 februari 2018 in Perdu.

Het leem dat zijn wij zelf. Over Lucebert en Friedrich Nietzsche, oktober 2018, 851, *3-8.*

Saulus wordt Paulus, maart 2020, 868, *40-44.*

Over de leugenachtige waarheden van Lucebert.

Hesselink, René

Babbelen over Wittgenstein, augustus-september 2000, 633-634, *29-31*.

Rubriek: Aan de ene kant. Moderne ideeën over Wittgenstein gecorrigeerd.

Omwikkeld verstand, november 2000, 636, *8-12*.

Over de genomineerde essays die geschreven werden n.a.v. de vraag naar de betekenis van het werk van W.F. Hermans.

De grote verdwijntruc. William Carlos Williams en het talige tekort, augustus-september 2010, 753-754, *3-8.*

Een uitgebreide en aangescherpte versie van een lezing over de dichter W.C. Williams gegeven in Perdu te Amsterdam op 14 mei 2010.

Lof der nutteloosheid. Over poëzie, zwarte gaten en andere hobby's, november 2010, 756, *26-30*.

Heyning, C.
Bouwconflict, 30-03-1960, 46, *9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. Brandt Corstius, 45, 8 betreffende aannemers.

Heytze, Ingmar
Nut en nadeel van de liefdespoëzie, december 2004, 685, *3-4.*
Scooterdagboek (fragment), april 2005, 689, *3-10*.
Voorpublicatie van zijn dagboek waarin hij beschrijft hoe de auteur met hulp van een scooter zijn paniekaanvallen probeert de baas te worden (2005).

Hezewijk, René van
Vraaggesprek met een rationalist, december 1977, 361, *13-20*.
Over rationalisme en kritisch rationalisme, n.a.v. A. Burnier [= C.I. Dessaur], 351, 3-11; S. de Voogd, 352, 15-19 en 354, 3-11.
De waarheid bekommert zich niet om de waarzegger, januari 1988, 482, *36-42*.
Antwoord op de tweede brief van Andreas Burnier [= C.I. Dessaur] in *De rondgang der gevangenen* (1987).

Hilgevoord, J.
De rangorde der wetenschappen, 26-04-1962, 151, *12*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op J. Pen, 149, 1-4. Antwoord J. Pen, 151, 12. Zie H. Freudenthal, 151, 10-12.

Hillenius, Antje
Herinneringen van twee dochters, mei-juni 1987, 474-475, *24-25*.
I.s.m. Brigit Hillenius. Herinneringen aan D. Hillenius.

Hillenius, Brigit
Herinneringen van twee dochters, mei-juni 1987, 474-475, *24-25*.
I.s.m. Antje Hillenius. Herinneringen aan D. Hillenius.

Hillenius, Dick
Mechanieken, 10-06-1959, 4, *8-10*.
Diverse beschouwingen.
Mechanieken, 01-07-1959, 7, *9-10*.
Diverse beschouwingen.
Mannelijke en vrouwelijke wetenschap, 15-07-1959, 9, *5-7*.
Mannelijke specialisatie en gelijkblijvende vrouwen, n.a.v. Graves, *White Goddess* (1948) en *The Greek Mythes* (1952-1953). Reactie J.P. Guépin, 11, 14-16. Zie D. Hillenius, 12, 12-13.
De vakman en zijn tekort, 05-08-1959, 12, *12-13*.
Reactie op J.P. Guépin, 11, 14-16, n.a.v. D. Hillenius, 9, 5-7.
Het effect van oppervlakkigheid, 23-09-1959, 19, *10-12*.
Oppervlakkig taalgebruik, Indogermaans en diverse aanverwante beschouwingen.
Een principe van schoonheid, 14-10-1959, 22, *15-16*.
Mechaniek van de schoonheid. Diverse beschouwingen over biologie, en kunst.
De grote verbrokkeling, 09-12-1959, 30, *10-14*.
Mechanieken: de mendelwetten en de humaniteit.

Prooi der nazaten, 20-01-1960, 36, *11-12*.
Bespreking van C.J. Kelk, *Leven van Slauerhoff* (1959).
Gesprongen werkelijkheid. Zintuigen zijn voetjes van de ziel, 24-02-1960, 41, *14-16*.
Diverse beschouwingen van lectuur en biologie.
De opheffing van de voorwaardelijke reflex, 27-04-1960, 50, *9-12*.
Diverse beschouwingen over beeldende kunst, muziek, literatuur, biologie, kinderen en volwassenen.
Poging tot opheffing, 18-05-1960, 53, *10-11*.
Reactie op J. Kool-Smit, 53, 9, n.a.v. D. Hillenius, 50, 9-12 inzake Léautaud.
Een exacte benadering der muziek?, 06-07-1960, 60, *5-8*.
Vestdijk en de objectieve, wetenschappelijke benadering van de muziek; muziekkritiek.
Over kritiek, 20-07-1960, 62, *13-15*.
Over literatuurkritiek.
Bewegend tussen portretten, 21-09-1960, 71, *10-12*.
Bespreking van H.P.L. Wiesing, *Bewegend Portret, levensherinneringen* (1960).
Masochisme in tien punten, 12-10-1960, 74, *3-6*.
Masochisme in de partijkeuze in de politiek. Reactie R. Rubinstein, 75, 7-9. Antwoord van D. Hillenius, 75, 7-9. J.J. Peereboom, 76, 3-4.
Antwoord, 19-10-1960, 75, *9*.
Aan R. Rubinstein, 75, 7-9, n.a.v. D. Hillenius, 74, 3-6. Zie J.J. Peereboom, 76, 3-4.
Instincten en politiek, 26-10-1960, 76, *5-6*.
Instinctieve keuze voor een bepaalde partij.
Het ontwenningsmechanisme, 16-11-1960, 79, *10/12-13*.
Bespreking van Leo Vroman, *Proza (Tineke, De adem van Mars, Snippers van Leo Vroman)* (1960). Met gedichten.
Biologische notities over nihilisme, 23-11-1960, 80, *12-14*.
N.a.v. J. Goudsblom, *Nihilisme en Cultuur* (1960).
Oedipus c.s., 14-12-1960, 83, *10-12*.
Grondbegrippen van Freud in relatie tot de biologische opvatting van de mens. Zie R. Rubinstein, 84, 11-14 en D. Hillenius, 85, 11-13.
Verdediging van een minderheid, 29-12-1960, 85, *11-13*.
Oorzaken voor de controverse tussen biologen met aandacht voor de mens en de officiële menskundigen. Zie D. Hillenius, 83, 10-12 en R. Rubinstein, 84, 11-14.
Mechanieken, 18-01-1961, 88, *12-15*.
Diverse beschouwingen n.a.v. lectuur en biologie.
De zoögrafie van het Europese genie (aanloop), 08-02-1961, 91, *12-[14]*.
Biologisch getinte inventarisatie van met name componisten. Met kaartjes, 13.
Grenzen en prikkels, 01-03-1961, 94, *4-5*.
Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.
Uitslagen van de V-meter, 15-03-1961, 96, *14-16*.
Muziekkritiek en muziekwetenschap, met name Simon Vestdijk, *Muziek in blik* (1960)
Tinguely, Appel en de White Goddess, 26-04-1961, 102, *13-16*.
Beschouwing.
Ravel rex, 17-05-1961, 105, *12-13*.
Muziekbespreking van uitvoeringen van Stravinsky, Le Sacre du Printemps en Ravel, l'Heure Espagnol in de Stadsschouwburg o.l.v. Johannes den Hertog.
Op zoek naar nieuw materiaal (I), 21-06-1961, 110, *9-11*.
De West-Europese muziek is afgelopen, bevestigd door een nachtconcert in het

Concertgebouw met o.a. Monk.
Teresa Berganza, 28-06-1961, 111, *14*.
Zangrecital van Teresa Berganza op het Holland Festival.
De schok van het niet-herkennen, 19-07-1961, 114, *14-16*.
Moderne muziek op het Holland festival door het Concergebouworkest o.l.v. Pierre Boulez: Schönberg, Webern, Dallapiccola, Ponse, Pijper en Janacek.
Adriaan van Zeegen een miskend schilder, 23-08-1961, 119, *11-13*.
De abstracte kunst zou bij Van Zeegen begonnen zijn.
Tegen het chagrijn, 15-11-1961, 131, *1-3*.
De achteruitgang van de roman: psychologie, monoloog intérieur en hersenmisbruik.
Het dier aan de wand. Indruk van de Van Geelse vogels, 20-12-1961, 136, *10-13*.
Met facsimile van 'Zon' van Van Geel.
Al modo italiono, 07-02-1962, 140, *12-14*.
Diverse beschouwingen. Mechaniek in Fellini's film *La dolce Vita*; hagadissen; D.H. Lawrence, *Lady Chatterley's Lover* (1928).
Nog net niet over Alexander Cohen, 14-03-1962, 145, *12-13*.
Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8; J. Roukens, 137, 8-9; K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.
Misleidende helderheid (over alcohol etc.), 08-08-1962, 166, *14-16*.
Reactie op H. Brandt Corstius, 165, 5-7 inzake de terminologie en inhoud die deze geeft aan het woord theorie. Zie reacties van H. Brandt Corstius, 170, 9-10 en J.F. Glastra van Loon, 170, 11-13.
De kerkmis van de Saint Phalle, 05-09-1962, 170, *14-16*.
Bespreking van de tentoonstelling van Tinguely in het Stedelijk Museum in Amsterdam.
Do we talk chimpanzee?, 19-09-1962, 172, *10-12*.
Reactie op H. Brandt Corstius, 170, 9-10 inzake diens bespreking van Robert Ardrey, *African Genesis. A personal investigation into the animal origin of Nature of Man* (1961); palaeontologie.
Leve de zuilheiligen, 31-10-1962, 178, *14-16*.
Diverse beschouwingen over redeneren, politiek en democratie.
Over doodgaan, 21-11-1962, 181, *14-15*.
Kafuri, 06-12-1962, 183, *1-5*.
De Qarochi-indianen, het mechanisme van de poëzie, m.n. de toestand van inspiratie 'kafuri' genaamd.
Pale fire, 17-01-1963, 186, *36-38*.
Bespreking van Vladimir Nabokov, *Pale Fire* (gedicht, 1962) en enkele reacties: McCarthy in het oktober-nummer van *Encounter* en Toynbee in de *Observer*.
Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *34*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.
Matthijs Vermeulen 75 jaar, maart 1963, 188, *25-27*.
Over de vijfenzeventigste verjaardag van de componist Matthijs Vermeulen.
Moeite met bewondering, maart 1963, 188, *41*.
Over Léautaud, n.a.v. het verschijnen van het 13e deel van *Journal Littéraire*.
De pad (I), april 1963, 189, *33-36*.
Diverse bijdragen over de pad. Met illustraties van J. Hillenius, 34 en 35. Zie D. Hillenius, 194, 34-37 en 195, 38-40.
Honds met de honden, mei 1963, 190, *47-48*.

N.a.v. de film *Mondo cane* en de kritiek van Koolhaas daarop in *Vrij Nederland*.
Ethiek is goed voor u!, juni 1963, 191, *29-31*.
N.a.v. C.H. Waddington, *The Ethical Animal* (1960).
Wachtend voor de ingang der nieuwe muziek II, juli-augustus 1963, 192-193, *47-52*.
Zie poëzie, D. Hillenius, 191, 40 voor het eerste deel.
De pad (II), september 1963, 194, *34-37*.
Diverse bijdragen over de pad. Met illustraties van Chris van Geel, 34, 35, 36 en 37. Zie D. Hillenius, 189, 33-36 en 195, 38-40.
De pad (III), oktober 1963, 195, *38-40*.
Diverse bijdragen over de pad. Met illustratie van de auteur, 40. Zie D. Hillenius, 189, 33-36 en 194, 34-37.
Het is de kop die spreekt, januari 1964, 198, *39-41*.
Bespreking van Aad Nuis, *Wisselend Weer* (1963). Met gedichten.
Fris-schoolkind-dat-opgewekt-thuiskomt, januari 1964, 198, *46-48*.
Diverse beschouwingen over literatuur en natuur.
Garstang. De toekomst van de infantilisatie, februari 1964, 199, *39-42*.
Over de dichter/bioloog Walter Garstang (1868-1949). Met gedichten.
Lex 959, maart 1964, 200, *36-39*.
Beschouwing over muziek, n.a.v. Lex van Delden, *Parool*, 22-2-1964.
Van Delden-Prange, september 1964, 206, *17-18*.
Over critici, met name muziekcriticus Lex van Delden
Een bekering, september 1964, 206, *35-37*.
Over de auteur Robert Graves, en hoe zijn vrouw Nancy en het probleem van hun scheiding in zijn werk aanwezig zou kunnen zijn.
De torren van het sociaal bestel, november 1964, 208, *43-44*.
Beschouwing over beschermende organisaties (Voogdijraad, Kinderbescherming), n.a.v. een passage uit een verhaal van Jan Wolkers in *Kunstfruit* (1960).
Experiment met wie, januari 1965, 210, *34-35*.
Over een 'experimenteel' concert o.l.v. Pierre Boulez in het Amsterdams Concertgebouw met werken van Webern (Symphonie op 21), Van Vlijmen (Gruppi) en Schat (Dansen uit het labyrinth).
Variëteit, ondersoort of soort?, februari 1965, 211, *34-36*.
Bespreking van Rudolf & Margot Wittkower, *Born under Saturn. The Character and Conduct of Artists: A Documented History from Antiquity to the French Revolution* (1963).
Beargumenteerde kritiek, maart 1965, 212, *45-47*.
Reactie op H. Romijn Meijer [= Henk Meijer], 211, 30-34. Antwoord van H. Romijn Meijer [Henk Meijer], 213, 28.
Le Corbusier, september 1965, 218, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Andreé Malraux over de zojuist overleden Le Corbusier.
N.V.S.H., september 1965, 218, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Nieuw anti-conceptiemiddel geïntroduceerd. Reactie J. Muijlwijk, 219, 24 en antwoord D. Hillenius, 219, 24.
Weinreb, september 1965, 218, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. De lijst waarmee Weinreb vele Joden het leven gered zou hebben.
Op zoek naar de goede kant, september 1965, 218, *13-16*.
Over ervaringen in Spanje; de burgeroorlog; boeken over Spanje; fascisme;
Antwoord van D. Hillenius, oktober 1965, 219, *24*.
Aan J. Muijlwijk 219, 24, n.a.v. D. Hillenius, 218, 10-11 inzake de NVSH.
Inlijven, december 1965, 221, *11-13*.

Bespreking van J. Bernlef [= H.J. Marsman] en K. Schippers [= G. Stigter], *Wat zij bedoelen* (1965). Met gedichten.

Labyrinthoied, juni-juli 1966, 227, *53-55*.

Over het opera-film-ballet-idee *Labyrinth* (tekst van Lodewijk de Boer, muziek Peter Schat, film, Albèrt Seelen en ballet van Koert Stuyff & Ellen Edinoff).

Het romantisch mechaniek, oktober 1966, 229, *3-8*.

Bespreking van Mario Praz, *The Romantic Agony/Het Europese Binnenhuis* (1965) en andere werken van deze auteur; films van Fellini.

Waarom een kunstenaar kunst maakt: en-nog gekker-waarom de omstanders daar acht op willen slaan, februari 1967, 233, *16-18*.

Diverse beschouwingen over kunst, cultuur, mens en dier.

De grote omwenteling. Spreker met geluidssporen, maart 1967, 234, *3-9*.

Opdracht: Voor Dr. W. van Utrecht, walviswerkgroep, Amsterdam. Over zeedieren en alles wat (de mens) daarmee te maken heeft.

Een nieuw ballet van Koert Stuyf, maart 1967, 234, *9-10*.

Balletbespreking Koert Stuyf, *Eigentijdse dans*. Zie voor afbeeldingen van uitvoeringen in het Globe-theater in Eindhoven en in de Geertekerk in Utrecht, J. Hillenius, 234, omslag, 5, 7, 9, 10.

De bezwering van Satie, oktober 1967, 239, *6-11*.

Over Erik Satie en de uitvoering van de *Vexations* door Reinbert de Leeuw (117 maal).

De mens is een ondier, december 1967, 241, *28-32*.

Over de afschrikkende kant van de relatie tussen de mens en de natuur. Met een illustratie van Peter Vos, 31

Nog wat biologie, januari 1968, 242, *22-24*.

N.a.v. Desmond Morris, *The naked Ape, A zoologist's study of the human animal* (1967), o.a. over afstamming van de mens en seks.

± Chronologisch, november 1968, 252, *32-34*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen.

± Chronologisch, maart 1969, 256, *33*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen. Simenon; Amerika; Freud; Schumann; lectuur.

Amerika, mei 1969, 258, *34-36*.

Over reizen, natuur en lectuur.

Reizen, mei 1969, 258, *36-38*.

Over reizen, natuur en lectuur.

Naschrift, juni-juli 1969, 259-260, *42*.

Bij H. Romijn Meijer [= Henk Meijer], 259-260, 42, n.a.v. D. Hillenius, 258, 36-38.

Onze offerzin, november 1969, 264, *3-6*.

Over beren en mensen.

Naschrift, december 1969, 265, *38*.

Bij J.P. Guépin, 265, 35-38, n.a.v. D. Hillenius, 264, 3-6. Zie K.L. Poll, 265, 38.

Over het puritanisme, juni-juli 1970, 271-272, *53-55*.

Over pornografie, puriteinen, geslachtsziekten en wetenschap.

Fragmenten, oktober 1970, 275, *31-34*.

Fragmenten en de vraag wat er achter de toenemende neiging om fragmenten te schrijven zit.

Gevoel van afgewezen (gewezen, wezen), januari 1971, 278, *32-33*.

Over een interview met L. Vroman in *Het Parool*, zijn toneelstuk *Voorgrond, achtergrond*, en de kritiek daarop. Zie kritisch proza, D. Hillenius, 278, 33-34.

Een liefhebbend godje, januari 1971, 278, *33-34*.

Inleiding in het programma bij de opvoering van Leo Vroman, *Voorgrond, achtergrond* in 1969. Zie kritisch proza, D. Hillenius, 278, 32-33.

± Chronologisch, mei 1971, 282, *32-34*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen, o.m. over tegenzin tegen egoïsme, discussiëren, kunstenaarschap en Peter Schat.

Antwoord aan Halbertsma, juni-juli 1971, 283-284, *58*.

Reactie op J.S. Halbertsma, 283-284, 58, n.a.v. D. Hillenius, 282, 32-34.

± Chronologisch, november 1971, 288, *32-34*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen, o.m. communicatie en de tegenstelling tussen laissez-faire en planning.

± Chronologisch, mei-juni 1972, 294-295, *42-44*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen, m.n. over lectuur.

Verkenning, inlijving, uitstoting, november 1972, 300, *3-9*.

Beschouwingen over recente lectuur, televisie, actualiteit.

± Chronologisch, december 1973, 313, *26-29*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen. O.m. tentoonstelling van Christo in het Stedelijk Museum, Storr over Freud, onderwijs, interview met Ingmar Bergman.

± Chronologisch, september 1974, 322, *16-18*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen over de kunstenaar, de mens, de natuur, dromen.

Naar een nieuwe Philosophie Zoologique, december 1975, 337, *6-10*.

De nieuwe philosophie zoologique zal een overlevingswetenschap zijn, gebaseerd op de integratie van de oecologie en de ethologie van de mens. Kortom de totale natuur-wetenschappen.

± Chronologisch, juni-juli 1976, 343-344, *46-48*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen over cultuur, stedenbouw en restauratiedrift, en n.a.v. lectuur.

± Chronologisch, augustus-september 1979, 381-382, *51-55*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen, o.m. waardeoordelen en wetenschap, begrip, gezagsgetrouwheid, vakantie en lectuur.

± Chronologisch, februari 1981, 399, *36-38*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen, o.m. Nabokov, *The Gift* (Am. 1962); een artikel over Karel van het Reve van Jan Eric Romein in *Haagse Post*; het Maarten 't Hart-interview van *Bibeb*; Arthur Rubinstein, *My many years* (1980); Virginia Woolf, *To the lighthouse* (1927).

± Chronologisch, mei 1983, 426, *38-40/42*.

Diverse beschouwingen en dagboekaantekeningen, o.m. een Du-Perron-avond; Edmund Wilson, *The Thirties*; Virginia Woolf; Darwin, *The collected papers*.

Mechanieken, mei-juni 1987, 474-475, *7*.

Herinneringen aan D. Hillenius. Zijn eerste bijdrage aan *Hollands Maandblad*, 4 (10 juni 1959), 8-10.

Over de betekenis van Heimans en Thijsse voor de vakbiologen, september 1987, 478, *28-33*.

Een niet-gepubliceerde rede gehouden op 7 mei 1983 op een openbare bijeenkomst van de Stichting Heimans en Thijsse-Fonds t.g.v. de heropening van het Heimans Diorama in het Zoölogisch Museum Amsterdam. Over de biologen E. Heimans en Jac.P. Thijsse.

Hillenius, Jaap

Een kunstwerk in de maak, februari 1977, 351, *12-14*.

Over het verlangen naar harmonie in zijn grafische werk.

Hinrichs, Jan Paul

Georgi Ivanov, een ijzige ster is rijzende, maart 1988, 484, *41-44*.

N.a.v. de rehabilitatie van de dichter Georgi Ivanov (1894-1958) van wie en over wie heel wat publicaties verschenen in de Russische emigrantenwereld. Met gedichten.

Hirschfeld, Gerhard

Nederland en W.O. I, november 2006, 708, *47-48*.

Reactie op M.C. Brands, augustus-september 2006, 705-706, *23-27*. Zie ook Madelon de Keizer in november 2006, 708, 46-47 en antwoord van M.C. Brands november 2006, 708, 49.

Hoefnagels, G.P.

De Staat en de Olympische Spelen, juni-juli 1980, 391-392, *10-12/14*.

Over de wijze waarop de Westerse staten de Olympische Spelen van 1980 hebben geboycot. Conclusie: de boycot is ongerechtvaardigd en onwettig. Een bewerking van een rede voor pas afgestudeerde juristen aan de Erasmus Universiteit, gehouden op 6 juni 1980.

De verkinderlijking van het menselijke, november 1981, 408, *22-18/21*.

Over de mythevorming rond het kind en de gevolgen daarvan: de jeugd werd alle verantwoordelijkheid ontnomen. De jeugd nam het heft zelf in handen (vanaf de jaren vijftig), maar de apartheid bleef tot de volwassenen naar de kinderlijke wereld werden getrokken: het menselijke werd verkinderlijkt.

Hoexum, Pieter

Filosoferen op canvas? Mondriaan en de intellectualistische mythe, augustus-september 1998, 609-610, *40-46*.

De poging Mondriaan eer te bewijzen door hem een filosoof te noemen doet hem en de filosofen tekort. Gilbert Ryle; H.L.C. Jaffé.

Hofland, H.J.A.

De president en de televisie, 06-07-1960, 60, *9-10*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H.L. Leffelaar, 59, 1-3 en antwoord H.L. Leffelaar, 62, 8-9 inzake de Amerikaanse president Eisenhower.

De democratische candidaat, 13-07-1960, 61, *1-3*.

Verkiezing van de Democratische presidentskandidaat in Amerika; Kennedy.

Leve de nieuwe generatie?, 20-07-1960, 62, *4-5*.

De nieuwe generatie in de Amerikaanse politiek, n.a.v. de verkiezing van Kennedy als democratische presidentskandidaat.

Dagdromen over FM, 11-01-1961, 87, *5-6*.

Derde, onafhankelijk programma op de FM-zender. Zie H. Schaafsma, 86, 15-16.

In het hol der samenzweerders, 18-10-1961, 127, *10-11*.

Reactie op P. Nijhoff, 126, 1-4 inzake partijloze politiek en besluitvorming.

Lang leve de oprechte democraat Koezbari, 18-10-1961, 127, *11*.

Reactie op H. van Galen Last, 126, 8-9 inzake Syrië. Antwoord H. van Galen Last, 127, 11.

Een sleuf van blik en poep. Het stadsdeel-een detail, maart 1986, 460, *3-11*.

Zijn brieven (november 1985 tot februari 1986) aan allerhande instanties i.v.m. de vervuiling van de Amsterdamse straten, en de paar antwoorden die hij ontving. Met een foto, 9.

Fijnmazigheid, maart 1995, 568, *3-6*.

Thema: Openbaar vervoer. Bij gebrek aan een filosofie van het openbaar vervoer worden enkele beginselen gepresenteerd.

De Avondjes, december 1995, 577, *3-5*.

Thema: De broodschrijver. Over de zichzelf subsidiërende schrijver, de economie van de schrijver en de industrialisatie van de literatuur.

De kunst van het begeleiden (Uit de mémoires van een begeleide), februari 1996, 579, *13-16*.

Thema: De krant. Met name over de verkoop van *NRC Handelsblad* (de Nederlandse Dagbladunie) aan De Perscombinatie.

Uit het leven van een TV-criticus, juni-juli 1996, 583-584, *22-25*.

Thema: Televisie. Conclusies van veertig jaar ervaring met televisie.

De grote capitulatie, januari 2001, 638, *3-8*.

Over de burgerlijke samenleving; westerse maatschappij beweegt zich snel, keert zich af van de oude burgerlijke cultuur. De burgerlijke samenleving is dood. De nieuwe burgerlijke elite bestaat uit 'de geïndividualiseerde mens', de mondige burger en is bezig zichzelf op te heffen doordat individuen weer gelijkgeschakeld worden.

Het lichaamsdrama, juni-juli 2002, 655 [655-656], *10-13*.

Thema: Het lichaam. Over het bewust zijn van het eigen lichaam.

Hofman, Peter (1939)

Ruimte van volledig leven. Notities bij een onbekende rede van Lucebert, november 2009, 744, *31-34*.

Zie augustus-september 2009, 741-742 en november 2009, 744, 29-30.

Hofstede, Bregje (1988)

Het niemandsland lonkt. Met Alexeïeff tegen de culturele hokjesgeest, januari 2013, 781 [782], 12-16.

Over de Russche-Franse kunstenaar Alexander Alexeïeff (1901-1982).

Bij nul beginnen. Bericht uit de culturele loopgraven, april 2013, 785, *34-37*.

Eén adembenemende voet. Het heldendom van de mislukking, augustus-september 2014, 801-802, *13-18*.

Aan de hand van Balzac, James en Zola over het romantische kunstenaarsideaal, mislukking en leven als romanpersonage.

Mag het wat excentrieker? Lofzang op de artistieke marginaliteit, mei 2015, 810, *3-7.*

Bewerkte versie van de voordracht gehouden op 18 maart 2015 in het Goethe Institut bij de presentatie van nieuwe vertaling door Han Andriessen van Alfred Döblins *Berlin Alexanderplatz* (2015).

Hofstee, W.K.B.

Het universitaire experiment, november-december 1986, 468-469, *33-35*.

Thema: het karakter van de universiteit. De bezuinigingsronde 1987-1991 is een experiment, een middel in de machtsstrijd en geen doel.

Hogenkamp, Hans (1969)

Het pianoproza van Satie. Speel 'droog als een koekoek' en 'licht als een ei', december 2008, 733, *28-31*.

Over de speelaanwijzingen, associaties, teksten en citaten in partituren van componist-pianist Erik Satie.

Geen iPhone, *please*, wij zijn schrijvers, maart 2011, 760, *5-9*.

In de moderne literatuur spelen eigentijdse technische verschijnselen nauwelijks een rol.

Hol, L.W.J.
De vertaling van `Le Bateau Ivre', februari 1965, 211, *38*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op pöezie en kritisch proza, J.P. Guépin, 208, 25-31. Antwoord van J.P. Guépin, 211, 39-40 inzake Rimbaud. Polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: R. van de Velde, 209, 41-42; J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30; L.L. Albertsen, 214, 37; L.D. Vancrevel, 215, 32-36 en J.P. Guépin, 218, 12.

Hollanders, David (1978)
Spreken waar een taal is. Willem Frederik Hermans en de economische wetenschap, augustus-september 2008, 729-730, *5-9*.
Grunberg en de economie. Literatuur begint waar de staatshuishoudkunde ophoudt, december 2010, 757, *3-7*.

Holthoon, F.L. van (1934)
Illusies als roeping. De invloed van Thucydides op Max Weber, juni-juli 2014, 799-800, *38-46*.

Hoofdakker, R.H. van den
Wie is Morpheus?, november 1974, 324, *3-14*.
Over ons slaapgedrag. Met figuren, 5, 9 en 13.

Hoogland, Allard
Open brief aan de algemene rekenkamer, februari 1998, 603, *3-10*.
Open brief aan de algemene rekenkamer over de realiteit van de alledaagse rechtspleging waarin gevraagd wordt een onderzoek in te stellen naar het vervalsen van statistieken door het Openbaar Ministerie als het gaat om sepotcijfers
Het gelijk van de sufferds, maart 1999, 616, *30-32*.
Communisme, anti-communisme; McCarthyisme. Zie M. Doorman 619-620, 3-7; H.M.F. Crombag, 616, 23-29 en 621-622, 29.
Vliegramp, duidingsdrift en het geheim van de cargo (1), oktober 1999, 623, *29-33*.
Eerste deel van tweeluik waarin het verschijnsel vliegramp onder de loep wordt genomen. Valt te lezen als een prachtig impliciet commentaar op loze woorden tijdens de Bijlmerenquête en op een eindeloos zoemen in de media.
Vliegramp, duidingsdrift en het geheim van de cargo (2), november 1999, 624, *20-22/24-26*.
Tweede deel.
Andere prioriteiten; de onstuitbare opmars van de geschokte rechtsorde, mei 2000, 630, *3-8*.
Over de desintegratie van het vervolgingsbeleid in onze rechtsstaat.
Een magiër en z'n gekanker: Rudy Kousbroek verfilmt het werk van Tjalie Robinson niet, januari 2001, 638, *20-26*.
Rudy Kousbroek heeft in 2000 niet zijn droomwens uitgevoerd (de verfilming van de roman *Tjoelk* van Tjalie Robinson) maar zich druk gemaakt over zaken waar hij volgens Hoogland vaak geen verstand van heeft. Vooral zakenlieden en kapitalisme moesten het ontgelden.
Drie hoeraatjes voor de claimcultuur, oktober 2001, 647, *4-11*.
Over het indienen van schadeclaims, wat in Nederland begint te lijken op Amerikaanse toestanden.
Een ernstig geval van casuskoorts, december 2001, 649, *28-29*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over Boris Dittrich, *Een blauwe stoel in paars* (2001).
De bungeejumper en de kapelaan. Boutelliers criminologische preek nader beschouwd, januari 2003, 662, *3-14*.

J.C.J. Boutillier, *De Veiligheidsutopie, hedendaags onbehagen en verlangen rond misdaad en straf* bekritiseerd.

Zuil in aanbouw: Wat de jongens van 'Ode' u niet vertellen, mei 2002, 654, *10-15*.
Een kritische kijk op het tijdschrift *Ode* en haar redactie. Zie ook A. Hoogland, 655 [655-656], 56.

De geur van 'Ode': Zuil in aanbouw (vervolg), juni-juli 2002, 655 [655-656], 56.
Vervolg op A. Hoogland, 654, *10-15.*

De bungeejumper en de kapelaan. Boutelliers criminologische preek nader beschouwd, januari 2003, 662, *3-14*.
Het bejubelde boek *De veiligheidsutopie, hedendaags onbehagen en verlangen rond misdaad en straf* van Hans Boutellier beschouwt Hoogland als een slordig beargumenteerd, slecht geschreven, pretentieus boek, gespeend van historisch besef.

Automatische weerzin: Moraalmonopolisme van Vietnam tot Irak, januari 2004, 674, *3-9*.
Overeenkomsten in de benadering van de oorlogen in Vietnam en Irak in de pers.

Pessimisme, augustus-september 2004, 681-682, *55-56*.
Over Ter Braak, *Het carnaval der burgers* (1930) naar aanleiding van cultuurpessimistische opmerkingen van Kees Fens (VPRO, 4 april 2004).

Blindeman. De eeuwige terugtocht van Robert McNamara, april 2005, *13-20*.
De bekroonde documentaire van Errol Morris 'The fog of war. Eleven lessons from the life of Robert S. McNamara' (2003). Over de rol van deze Amerikaanse minister van defensie tijdens de Vietnamoorlog.

Tranen trekken, December 2005, 697, *36-37*.
Kritiek op Thomas Spijkerboer, ‘Ze stikken, vedrinken, en verbranden en wij halen achteloos de schouders op’. In: NRC Handelsblad 5 november 2005 n.a.v. brand in detentiecentrum Schiphol.

Horringa, Dirk

Polderkolder. Waarom Nederland bankroet gaat, augustus-september 1998, 609-610, *21-25*.
Reacties van S. Brakman, 613, 35-36; H.H.J. Labohm, 613, 36-38; A.H.G. Rinnooy Kan, 613, 38-40. Weerwoord van D. Horringa, 613, 40. Als gevolg van het poldermodel heeft Nederland er economisch nog nooit zo goed voorgestaan, maar in termen van gigantische toekomstige schulden en dalende belastinginkomsten is Nedeland reeds failliet.

Weerwoord, december 1998, 613, *40*.
Weerwoord op S. Brakman, 613, 35-36; H.H.J. Labohm, 613, 36-38; A.H.G. Rinnooy Kan, 613, 38-40 na.v. D. Horringa, 609-610, 21-25 inzake het poldermodel.

Hotz, F.B. (1922-2000)

Over Tobias, augustus-september 1995, 573-574, *38-39*.
Over J. van Oudshoorn (ps. voor J.K. Feijlbrief), *Tobias en de dood* (1925).

Hoytema, G.J. van

Reanimatie, 28-09-1960, 72, *1-4*.
De ethische en medische kant van reanimatie.

Hueting, Roefie

Het jazzdilemma van J. Pen, 27-06-1962, 160, *12-13*.
Reactie op J. Pen, 59, 158, 1-4 en antwoord J. Pen, 60, 14. Zie R. Kuyper, 60, 13-14.

Veiligheid op lange termijn. Welvaartsaspecten van een economisch scenario, februari 1981, 399, *12-14/16-23*.
Bijdrage aan het symposium 'Rekenen op Kernenergie. Economische Aspecten van de

Energievoorziening' van de Economische Faculteit van de UvA, 12 en 13 februari 1981. Onderdeel: kernenergie en welvaartstheorie.

Er is niets kwalijker voor een goede zaak, oktober 1981, 407, *36-40*.

N.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zie K. van het Reve, 405-406, 11-13; B. Bommeljé, 407, 34-36; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.A. Stalpers, 407, 41-44; J.J. Peereboom, 44-46. Antwoord van I. van der Sluis, 408, 42/44-46.

Huff, Philip (1984)

Waarheid die zou kunnen zijn. Over Orwell, de Werkelijkheid en Wij, december 2013, 793, *22-30*.

Over de spanning tussen de waarheid van de roman en de waarheid van de geschiedneis naar aanleiding van George Orwell's roman *Nineteen Eighty-Four*.

Als we op ons best zijn. Waarom schrijvers de waarheid verzinnen, januari 2013, 781 [=782], *3-10*.

Vuiltjes in het landschap. Waarom wij verhalen maken, april 2013, 785, *21-31*.

Het kwaad in ons. Over schrijven met en zonder visie, juni-juli 2013, 787-788, *[9]-[18]*.

Alles wat is (en meer). Over seks in de literatuur**,** augustus-september 2013, 789-790, *35-41.*

Waarheid die zou kunnen zijn. Over Orwell, de Werkelijkheid en Wij, december 2013, 793, *22-30*.

Dieper het leven in. Sylvia Plath en de verbeelding van het menselijk tekort, maart 2014, 796, *39-48*.

Een groter bestaan. De pijn van anderen in 'Mrs. Dalloway', juni-juli 2014, 799-800, *5-14*. Over Virginia Woolf *Mrs. Dalloway* (1925) en *Three Guineas* (1938) naar aanleiding van Susan Sontag *Regarding the Pain of Others* (2003).

Patronen in de ruis. Wat een roman tot literatuur maakt, november 2014, 804, *5-13*.

Boven is het niet zo stil. Hoe Gerbrand Bakker de wereld vorm geeft, februari 2015, 807, *17-26.*

Over Gerbrand Bakkers debuutroman *Boven is het stil* (2006).

Recensentenstorm, oktober 2016, 827, *17-20.*

Een kritische analyse van de criticus Arie Storm

Deze maand (rubriek), december 2019, 865, *2*.

Over de noodzakelijke kleinschaligheid van literatuur

Het leven de moeite waard, februari 2020, 867, *11-16.*

Over de zin van het leven.

Hugenholtz, F.W.N.

De mammoetwet, 25-05-1961, 106, *7-9*.

Het wetsontwerp van minister Cals inzake onderwijs.

Eindexamen, 12-07-1961, 113, *8-10*.

Opsomming van grieven tegen het eindexamensysteem.

Van een congres dat zin had, 06-09-1961, 121, *10-12*.

N.a.v. J.S. Bromley and E.H. Kossmann (ed.), *Britain and the Netherlands*. Papers delivered to the Oxford-Netherlands Historical Conference 1959 (1960). Congres van historici.

Een psychologisch conflict, 22-11-1961, 132, *1-3*.

Botsing tussen Geyl en Huizinga, n.a.v. P. Geyl, *Huizinga als aanklager van zijn tijd* (1961).

Lachspiegel voor historici, 20-12-1961, 136, *9-10*.

Bespreking van Josephine Tey [= Elizabeth Mackitosh], *The daughter of Time*.

De mammoet in discussie, 28-03-1962, 147, *6*.

Behandeling van de Mammoetwet in de Tweede Kamer; Onderwijspolitiek.

De amendementenregen, 27-06-1962, 160, *8-9*.
Minister Cals versus de Tweede Kamer over onderwijs.
Van het Mammoetfront, 04-07-1962, 161, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Behandeling door de Tweede Kamer van de Mammoetwet; onderwijspolitiek.
De schoolstrijd, 11-07-1962, 162, *6-7*.
De Mammoetwet in de Tweede Kamer; schoolstrijd.
Jan Romein, 12-09-1962, 171, *4-5*.
In memoriam.
Andere voertaal voor universiteiten, 12-09-1962, 171, *7-8*.
Reactie op W. Drees, 169, 1. Antwoord W. Drees Jr., 171, 8 inzake invoering van het Engels als voertaal op universiteiten.
Congres met Engelse historici, 10-10-1962, 175, *10-11*.
Impressie van een congres van Engelse en Nederlandse historici in Utrecht.
1600: Slag bij Nieuwpoort, mei 1963, 190, *6-7*.
Over geschiedenisonderwijs: meer inzicht dan feiten. Zie reacties van K. van het Reve, 190, 8-10 en W.H. Roobol, 191, 32-33. Antwoord van F.W.N. Hugenholtz, 190, 10-11.
Antwoord, mei 1963, 190, *10-11*.
Aan K. van het Reve, 190, 8-10, n.a.v. diens reactie op F.W.N. Hugenholtz, 190, 6-7. Zie ook W.H. Roobol, 191, 32-33.

Huigen, René
Vijanden van de belofte, oktober 2000, 635, *16-17*.
Rubriek: Toets der kritiek. Erwin Mortier, *Mijn tweede huid* (2000) besproken door Robert Anker in *Het Parool*, Jeroen Overstijns in *De Standaard*, Ingrid Hoogenvorst in *de Telegraaf*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Arjan Peters in *de Volkskrant* en Hans Warren in de *Provinciale Zeeuwse Courant*.

Huizen, P.H. van
Twee kritische tradities, 22-11-1961, 132, *13-15*.
Vergelijking van de twee kritische tradities van *Forum* en het Engelse *Scrutiny*, en tegen de academische benadering van literatuur. Zie reactie J.J.D. Rijk, 134, 9-11 en H. van Galen Last, 136, 14-15.

Hulshoff Pol, Ieke (1945)
'Provoseer de toekomst'. Het vergeten leven en werk van Lou Heijermans, januari 2010, 746, *5-8*.

Humanistische Voorlichtingsdienst
Inwijding, 15-02-1961, 92, *9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op W.G. Wolters, 85, 10-11. Antwoord W.G. Wolters, 92, 9.

Idema, W.L.
Het mysterie van de gehalveerde rechter Tie roman, mei-juni 1974, 318-319, *58-66*.Over de Chinese speurderroman: *Wu Ze-tian si da qi-an* (vertaald door H. van Gulik) en zijn relatie tot China's overige misdaadliteratuur.
Een beroemd Tang gedicht, juni-juli 1975, 331-332, *56-58*.
Over Cui Hao en het gedicht, 'De Toren van de Gele Kraan', door W.L. Idema voor het eerst in het Nederlands vertaald.

Vier korte verhalen uit de Tang, maart 1979, 376, *28*.

Inleiding bij verhalend proza, Chen Xuanyou, 376, 29-30; Li Gongzuo, 376, 30-31; Meng Qi, 376, 31-32 en Xue Yongruo, 376, 32-33.

Het rendez-vous, april 1981, 401, *16-17*.

Over de in China reeds vroeg ontwikkelde literatuur van teksten die geschreven werden in de eigen spreektaal om te worden uitgevoerd voor een gehoor. Een van de eenvoudiger genres is de 'guzici' (trommellied), waarvan de auteur hier een voorbeeld in vertaling geeft: Het rendez-vous van woerd en eend trouw tot in de dood. Anoniem, 15de eeuw. De tekst van dit genre staat op de pagina's 18-28.

Het eeuwig verdriet, april 1982, 413, *3-5*.

De liefdesgeschiedenis van Keizer Xuanzong en zijn concubine de Verheven Gade Yang, bewerkt door Bai Juyi en door Cheng Hong. Vermelding van de vertalingen en latere bewerkingen van het thema. Zie poëzie Bai Juyi, 413, 5-8 en verhalend proza, Cheng Hong, 413, 8-10.

De wees van China. Aspecten van een literaire adoptie, december 1985, 457, *23/25-31*.

Over *De wees van het geslacht Zhao* door ene Ji Junxiang (13de eeuw), de vertaling ervan door Joseph Henri Prémaire (18de eeuw) waardoor Voltaire geïnspireerd werd tot *L'Orphelin de la Chine* (1753); over de situatie van het toneel in China, de verschillende versies van het toneelstuk en de huidige waardering ervan in China.

Kon ik mijn rijk gevoel maar ruilen voor onnozelheid. De vrouw in de klassieke Chinese poëzie, januari 1988, 482, *3-11*.

Met gedichten in vertaling en een bibliografie.

Wat een dwaasheid, nietwaar? Het leven van de dichteres Li Qinqzhao, februari 1991, 519, *29-33*.

Bij de vertaling van W.L. Idema, haar *Nawoord bij Inscripties op brons en steen*, het werk van haar man Zhao Mingcheng, dat oorspronkelijk de tekst bevatte van 2.000 inscripties uit de periode ca. 2000 tot ca. 256 v. Chr.; het verhaal van het ontstaan en de teloorgang van de verzameling van 20.000 boeken, 2.000 afwrijfprenten, schilderijen en antiquiteiten. Met gedichten in vertaling.

Klikkende stenen, november 1992, 540, *10-14*.

Tekst gebaseerd op een voordracht gehouden voor de Werkgroep Vertalers van de Vereniging voor Letterkundigen op 11 maart 1992. Over problemen bij het vertalen van klassieke Chinese poëzie.

IJsseling, Hester

De geheime tuin, een plaats die men niet betreden aan, november 1990, 516, *3-6*.

N.a.v. de begrensdheid van ons kennen creëren we in ons hoofd een geheime tuin, die we in gedachten wel binnen kunnen gaan en waar alle verhalen van de romanschrijvers en de gedichten van de dichters vandaan komen.

Inedita

Een nieuw vergaderfeest: onze doelstellingen, november 1971, 288, *28-31*.

Gedateerd: Leiden, 2 november 1971. De brief en het proefontwerp van de doelstellingen, waarmee bij de Leidse letteren-faculteit de vergadermarathon is gestart waarin de faculteiten en afdelingen van de universiteiten en hogescholen zich moeten bezinnen op hun doelstellingen.

Academische correspondentie, mei-juni 1972, 294-295, *17-19*.

Publicatie van drie, uit academische archieven ontvreemde documenten. Brieven van: B. Delfgaauw en K. van het Reve over respectievelijk eisen en advies n.a.v. de bezetting van een ordinariaat van de Centrale Interfaculteit van de Rijksuniversiteit te Groningen voor

dialectisch en Oosteuropese filosofie, en van I.S. Narski over zijn nationaliteit.
Brieven van een oud politicus, januari 1973, 302, *15-24*.
Zestien brieven uit de jaren 1961-1967 van W. van Ravesteyn (1876-1970), een van de oprichters van de Communistische Partij aan G.J.M. van het Reve.

Iterson, Ad van
De utopie van een waarzegger, mei 1985, 450, *10-11*.
De vierdeling in generaties van Beckers biedt geen verheldering. Het is allemaal beschrijving. Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; H. Daalder, 11-13; en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Jabir, Badou
De andere Islam, oktober 1989, 503, *12-15*.
I.s.m. Nadia E.Tortel-Hamidi. Voorbeelden van intern kritisch denken over de Islam: Naguib Mahfoez, *Children of Gebelawi*; Sâdicq Jalâl al-'Azam, *Naqd al-Fikr Al Dînî* (= Kritiek van het religieuze denken, 1969).

Jagt, Saskia van der (1960)
De tao van een broek vol stront, december 2011, 769, *45-48*.
Onder pseudoniem Eva Maria Staal. Reactie op Krijn Peter Hesselink, Zijweg naar de onschuldigen. De tao van demente, oktober 767, 17-20 waarin de 'zaligmakende vergetelheid' van dementie wordt weersproken. Zijweg naar de onschuldigen. De Tao van de dementie, oktober 2011, 767, *17-20*. Zie zijn reactie br. 770, januari 2012, 770.
Wereldwapenfeestje. Waarom er geen 'Arms Trade Treaty' komt, oktober 2012, 779, *30-38*.
Onder pseudoniem Eva Maria Staal. De onderhandelingen over de regulering van de internationale wapenhandel zijn na zes jaar onderhandelen mislukt.
Deze maand, rubriek, november 2020, 876, *2.*

Jansen, Frank
Vorm en betekenis, november 1980, 396, *15-18*.
Over Von Humboldts universale (optimaliteitsprincipe, éénwoordsprincipe en het principe van de eliminatie van doelloze variatie), toegepast in de taalkunde, de reclame, psycho-analyse en racisme.
Persoonsaanduidingen I. Van apekop tot zielepoot, augustus-september 1981, 405-406, *44-51*.
Hoe kijken Nederlanders blijkens tegen elkaar aan voor zover dat blijkt uit de favoriete persoonsaanduidingen in de Nederlandse taal? Onderzoek op basis van gelede persoonsaanduidingen en beperkt tot woorden met een betekenis die niet geheel voorspelbaar is. Over persoonsaanduidingen met als laatste deel een element dat als los woord primair slaat op een lichaamsdeel. Met illustratie van de auteur: Lichaamsdelen die als laatste deel van een persoonsaanduiding voorkomen, 49.
Persoonsaanduidingen II. De kleremensen, oktober 1981, 407, *24-27*.
Over persoonsaanduidingen die eindigen op een kledingstuk.
Persoonsaanduidingen III: Stemvee, maart 1982, 412, *28-36*.
Over de woorden waarmee we medemensen aanduiden en die als laatste deel een element hebben dat ook 'los' voorkomt, en dan een dier aanduidt.
Persoonsaanduidingen IV. Kliekjes en conclusies, juni-juli 1982, 415-416, *37-42*.

Samengestelde woorden die op personen slaan en die eindigen op een element dat ook als 'los' woord voorkomt als voornaam (zeurpiet) of aanduiding van een ding (knorrepot). Waarom staat de serie bol van scheld- en toddelwoorden?

Schelden op immigranten, september 1984, 442, *6-15*.

De scheldwoordenschat, de scheldsituatie, schelden en racisme; met een lijst etnofaulismen (scheldnamen) voor immigranten.

Over Reves vermoeden, augustus-september 1985, 452-453 [453-454], *38-42*.

Weerlegging, met Nederlandse voorbeelden, van Karel van het Reves stellingen i.v.m. taal en uitzonderingen in zijn essay 'Reves vermoeden' (*Afscheid van Leiden*, 1984).

De taalopvattingen van J.L. Heldring, april 1987, 473, *11-17*.

Toetsing van de fouten die Heldring behandelt in zijn rubriek 'dezer dagen' in *NRC Handelsblad* aan zijn taalkritische theorie m.b.t. taalfouten/denkfouten.

Jansen, Machiel (1967)

Helderheid voor beginners. Over het redeneren van Karel van het Reve, juni-juli 2011, 763-764, *3-11*.

Vleugels van de luchtmens: Over Lucebert, Hölderlin en Empedocles, juni-juli 2012, 775-776, *43-51.*

Jansma, B.K.

Enige bezwaren tegen Poppers wetenschapsleer, januari 1983, 422, *10-14*.

Hoofdzakelijk tegen de Sir Karl Poppers falsificatietheorie.

Een vrijmetselaar in de literatuur. Over Karel van het Reve en twee van zijn leermeesters, augustus-september 1983, 429-430, *32-36*.

Over het veelvuldig gebruik van citaten die als geheimtaal dienst doen; over Schopenhauer in zijn werk, zijn bewondering voor Popper, de Huizinga-lezing en zijn falsificatietheorie.

Wijsgerig misverstand. Het probleem van het idealisme, januari 1985, 446, *20-25*.

Overzicht van de opvattingen over het zien vanaf de oude Grieken tot en met Johannes Kepler, ter bestrijding van het oude misverstand dat het bestaan van de buitenwereld niet vanzelf spreekt, maar bewezen moet worden.

De Utopia als voorbeeld, december 1987, 481, *20-27*.

Over het rapport voor de inrichting van de Mexicaanse maatschappij opgesteld door Vasco de Quiroga (1531), waarvoor hij zich inspireerde op de *Utopia* van Thomas Moore en wat het aandeel van Erasmus is.

Jansma, Broer

Nabokov over Cervantes, oktober 1989, 503, *29-33*.

N.a.v. Nabokov, *Lectures on Don Quijote* (1983).

Jaspars, G.

Brief over Nescio, januari 1964, 198, *36-38*.

Gedateerd: Amsterdam, 29-6-1963. Reactie op W. Mooyman, 190, 39-42 inzake Nescio.

Jensen, Stine

Dubieuze schouderklopjes, soep en blote borsten, juni-juli 1999, 619-620, *43-44*.

Rubriek: Toets der kritiek. Kristien Hemmerechts, *De tuin der onschuldigen* (1999) besproken door Arjan Peters in *de Volkskrant*, Robert Anker in *Het Parool*, Menno Schenke in *Algemeen Dagblad*, Jean Paul Bresser in *Elsevier*, Hans Warren in *Utrechts*

Nieuwsblad, T. van Deel in *Trouw*, Joris Gerits in *De Morgen*, Max Pam in *HP/De Tijd*, Elsbeth Etty in *NRC Handelsblad* en Ingrid Hoogervorst in *De Telegraaf*.

Jessurun d'Oliveira, H.U.

Zou het toch waar zijn?, 17-06-1959, 5, *8*.
Dat de auto en de vrouw onderling verwisselbaar zijn, zoals Amerikaanse psychologen beweren.

Overbeleefdheid, 08-07-1959, 8, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Tegenover negers, in het *Parool*.

Het literaire interview, 08-07-1959, 8, *11-13*.
N.a.v. *Writers at work*, gebundelde interviews uit de *Paris Review*.

Quetzalcoatl contra Tezcatlipoca, 15-07-1959, 9, *16*.
Over het sacrale basketbal.

Het isolement van de Yougoslavische jeugdbeweging, 04-11-1959, 25, *4-5*.
De communistische jeugdorganisatie People's Youth of Yougoslavia verkeert in een communistisch isolement.

Pornografie, 23-12-1959, 32, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Welke definitie? Strafvervolging H.B. Aalberse.

Toneeltraditie, 30-12-1959, 33, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. De opvoering van Vondel, *Gysbrecht van Aemstel*.

Voorbeelden van onbetrouwbaarheid, 02-03-1960, 42, *15*.
N.a.v. K.L. Poll, 41, 1-2. Antwoord van K.L. Poll, 42, 16 betreffende het verschil tussen literatuur en journalistiek.

Pornografie-grafie, 21-04-1960, 49, *9-11*.
Over pornografie n.a.v. Eberhard & Phyllis Kronhausen, *Pornography and the Law* (1959).

Herdenking. Stuif en slijm om Multatuli, 08-06-1960, 56, *5-6*.
Herdenking van het honderdjarig bestaan van Multatuli, *Max Havelaar*. Reactie van E. van Raalte, 58, 6.

Meer processies boven de Moerdijk!, 03-08-1960, 64, *12-14*.
Handhaving en opheffing van het processieverbod op grond van het beginsel der verdraagzaamheid, verwijzing naar prof. Van den Bergh.

Gaullofobie, 26-10-1960, 76, *1-2*.
Frankrijk, De Gaulle en Algerije.

Joekes, Th.H. (1923-1999)

Van WGK 488 tot AD 58-12, 01-07-1959, 7, *14*.
Over het importeren van een auto.

Krant en bedrijf, 02-03-1960, 42, *8-10*.
Serie: De Nederlandse journalistiek. Zie K.L. Poll, 41, 1-2; J.L. Heldring, 41, 3-5; J.J. Peereboom, 42, 6-8; J.C.J. Lammers, 48, 3-5 en B.J. Fris, 48, 6-9.

Jong, J.J.P. de

Het gelijk van Multatuli, april 1989, 497, *12-20*.
In de jaren '70 en '80 deden R. Nieuwenhuys, W.F. Hermans en P. van 't Veer pogingen om de mythische afmetingen die Multatuli in vooral literaire kringen had aangenomen, tot meer reële proporties terug te brengen; het Multatuli-debat.

Hoe Indisch was Maria Dermoût?, september 1990, 514, *13-19*.
Was zij een representant van een gemengde samenleving of een representant van de Europese elite? Een beeld van de Europese samenleving op Ambon in de jaren 1910 op basis van Edo Gilbertsz, *Ambon, daar hebben we gewoond* (1986) en Maria Dermoût, *De*

tienduizend dingen (1953).

Jong edz., Frits de
Wordende wereld, mei-juni 1987, 474-475, *40-42*.
Reactie op B. Bommeljé, 470, 12-15. Zie ook Bindervoet & Henkes, 479, 43-49 en B. Bommeljé, 476-477, 28-29 inzake de promotie van Derks.

Jong, M.A. de
Een poseur, 08-07-1959, 8, *13-14*.
Boekbespreking van Harry Mulisch, *Het stenen bruidsbed* (1959).
Onder valse vlag, 02-12-1959, 29, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. H.A. Lunshof en *Propria Cures*.
Antons laatste kans, 29-06-1960, 59, *14*.
Bespreking van Simon Vestdijk, *De laatste kans* (1960).
Vangaalse laster, 11-04-1962, 149, *14*.
Reactie op H. van Galen Last, 147, 1-4. Antwoord H. van Galen Last, 149, 14 inzake *Randstad* en W.F. Hermans.
Misverstand, 19-09-1962, 172, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. M.A. de Jong valt Van Egeraat aan in *Vrij Nederland*.
De mad mad world van De Kadt, december 1964, 209, *38-39*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op J. de Kadt, 203-204, 16-20 en 208, 3-8.

Jong, Sjoerd de
Hennie Huisman, Kurt Cobain en de Koninklijke Landmacht, juni-juli 1995, 571-572, *47-50*.
Thema: Popmuziek.
Aan de vooravond van de Surinaamse verkiezingen, april 1996, 581, *3-9*.
Pinkpop was oké, juni-juli 1996, 583-584, *32-33*.
Rubriek: Toets der kritiek. Thema: Televisie. Popkritiek; popprogramma's en de verslaggeving over Pinkpop.
Tussenstop Suriname. Een natie tussen eigenhaat en zelfrespect, februari 1998, 603, *27-35*.
Hupert Rampersad, Henk Binnendijk, Hans Prada en Humbert Pinas over de situatie in Suriname. Over de Nederlands-Surinaamse betrekkingen, gekenmerkt door Surinaamse chantage en zelfbedrog tegenover Nederlandse bedilzucht en onmacht.
'Debat is voor patsers' Een nieuw leven voor Anil Ramdas, november 2016, 828, *5-12.*
Over Anil Ramdas en het maatschappelijk debat in Nederland.

Jong, Th.J. de
D. Hillenius: verwondering èn dogma, september 1988, 490, *23-25*.
Over opvattingen in zake biologie van D. Hillenius.

Jong, Theo de
Tegenpolen spreken elkaar aan, september 1984, 442, *38-42*.
Over Hans van den Berg & Gerardjan Rijnders, 433, 3-15; over Rijnders als regisseur en zijn voorstelling van Shakespeare, *Troilus en Cressida* en Lars Nórens, *Een vreselijk geluk*.
De stukjesschrijver Simon Carmiggelt, juli-augustus 1988, 488-489, *53-62*.
Over het schrijverschap van Simon Carmiggelt. Portret van zijn werk.
Alles komt terug. *De rol van de geschiedenis in* The secret history, maart 1994, 556, *6-13*.
Alle kenmerken van het fin de siècle-pessimisme, decadentie, zelfmoord, anomie-zijn aanwezig in Donna Tartts boek *The Secret History* (1992), naast teruggrijpen op de

Griekse filosofie zoals ook in Robert Pirsigs *Zen and the art of motor cycle maintenance* (1974).

Jonge, H.J. de

De Heilige Guepinus, oktober 1984, 443, *34-37*.
Over J.P Guépin, *De Heilige Herodes* (1984), boek over bijbelse verhalen en martelaarsacten. Reactie J.P. Guépin, 444, 43-45. Naschrift H.J. de Jonge, 444, 45.

Naschrift, november 1984, 444, *45*.
Bij J.P. Guépin, 444, 43-45, n.a.v. H.J. de Jonge, 443, 34-37.

Jongedijk, H.

D'66: vijand van de vijf, vriend van de democratie, maart 1967, 234, *40-41*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K.L. Poll, 233, 3-8. Antwoord van K.L. Poll, 233, 42.

Jongh, E. de

Grapjes, 25-05-1960, 54, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Grapje van Simon Carmiggelt in Vara's 'Artistencafé' van 27 maart 1960 kan niet door de beugel.

Tentoonstellingen, 28-02-1962, 143, *15*.
Stedelijk Museum Amsterdam, H.N. Werkman; Gemeentemuseum Arnhem, Antoine Bourdelle; Singemuseum Laren, Jozef Israëls; Boymans-Van Beuningen, Nederlanders verzamelen hedendaagse kunst; Centraal Museum Utrecht, Kunst der Hethieten; Rijksmuseum van Oudheden Leiden, Nederlandse opgravingen in Egypte.

Tentoonstellingen, 27-06-1962, 160, *15*.
Haarlem, Frans Hals en Italiaanse tekeningen uit Nederlands bezit; Stedelijk Museum Amsterdam, de collectie Rolf Stenersen; Prinsehof Delft, Meesterwerken uit Delft; Singer Museum Laren, Oude tekeningen uit de Nederlanden; Boymans-Van beuningen, topografische tekenaars; Groninger Museum, Goya; Finsterwolde, Siep van den Berg, Guntenaar, Ongenae en André Volten.

Tentoonstellingen, 08-08-1962, 166, *13*.
Aartsbisschoppelijk Museum Utrecht, Het wonder; Haags gemeentemuseum, Belgische schilderijen 1945-heden; Singer Museum Laren, Collectie Perman; Dordrechts Museum, stillevens uit de 17de eeuw; Stedelijk Museum Asterdam, Nederlandse bijdrage tot de internationale ontwikkeling der beeldende kunst sinds 1945.

Tentoonstellingen, 10-10-1962, 175, *13*.
Gemeentemuseum Den Haag, Zevenduizend Jaar Perzische Kunst; Stedelijk Museum Amsterdam, Herbert Fiedler; Rijksprentenkabinet, Het landschap bij Hokusai; van Abbemuseum Eindhoven, Stockhausen en M. Bauermeister; Goois Museum Hilversum, Paul Citroen; Centraal Museum Utrecht, Hedendaagse kunst uit Bali.

Tentoonstellingen, 19-12-1962, 185, *24*.
Stedelijk Museum Amsterdam, het Geschenk-collectie Sandberg; Prentenkabinet Rijksmuseum Amsterdam, aankopen; Fodor Amsterdam, Ger van Elk, Bob Wesdorp en Wim Schippers; Aartsbisschoppelijk Museum Utrecht, volledige` verzameling beeldhouwwerken; Gemeentemuseum Arnhem, Dick Ket; Boymans-Van Beuningen, Nanninga; Provinciaal Noordbrabants Museum Den Bosch, Hoogtepunten uit het Groningse expressionisme.

Tentoonstellingen, 17-01-1963, 186, *39*.
Centraal Museum Utrecht, Goud uit Peru, Vroeg-christelijke kunst uit Rome; Zonnehof Amersfoort, 4 Vlaamse Expressionisten (Edga Tytgat, Jan Brusselmans, Gust de Smet en

Constant Permeke); Het Prinsenhof Delft, Oosterse tapijten; Museum Boymans van Beuningen, Het Nieuwe testament in de Prentkunst II; Gemeentemuseum Den Haag; Albert Termote; Museum Groningen, Stockhausen-Bauermeister; Stadhuis Heerlen, Het van Abbemuseum in Heerlen; Gemeentemuseum Arnhem, Dick Ket; Stedelijk Museum Amsterdam, Het Geschenk (Sandberg).

Tentoonstellingen, februari 1963, 187, *48*.

Museum Fodor Amsterdam, Spanje anders; Rijksprentenkabinet Amsterdam, Jaques Callot; Stedelijk Museum Amsterdam, Francis Bacon; Prentenkabinet Stedelijk Museum, Pierre Alechinsky; Gemeentemuseum Den Haag, Moderne Japanse kunst; Vishal Haarlem, tien kunstenaars, o.w. Fiedler, Kater, Pieter d'Hont en Cor Hund; Zonnehof Amersfoort, Jef Diederen; Centraal Museum Utrecht, Vroegchristelijke kunst.

Jongsma, H.P.

De vijfde generatie, december 1985, 457, *14-15*.

Over voorgeschiedenis en verloop van WO II van iemand uit de generatie die niet genoemd is en toch nog vrij talrijk is: geboren voor WO I. Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11 en H. Daalder, 11-13 en het antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Jongstra, Atte

In Babylon, maart 1997, 592, *31-32*.

Rubriek: Toets der kritiek. Marcel Möring, *In Babylon* (1997) besproken door Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Robert Anker in *Het Parool*, Arjan Peters in *De Volkskrant* en Ingrid Hoogervorst in *De Telegraaf*.

Eerwaarde Marjoleine de Vos, november-december 1997, 600-601, *80-81*.

Thema: Risico. Rubriek: Aan de ene kant. Bijdragen aan de nieuwe religiositeit in *NRC Handelsblad* door Marjoleine Vos, m.n. haar column van 20 oktober 1997 waarin zij Willem Jan Otten in bescherming neemt.

Geef mijn appels en peren terug! Repliek aan een moderne Droogstoppel, oktober 2007, 719, *46-49*.

Reactie op A. Baggermans augustus-september 2007, 717-718, 4-9 n.a.v. Atte Jongstra *De avonturen van Henri II Fix* (2007). Met een reactie van A. Baggerman op blz. 49.

Jonker, E.

Een gemakzuchtige recensie, april 1983, 425, *33*.

Reactie op B. Bommeljé, 422, 37-39. Antwoord B. Bommeljé, 425, 33-34 inzake zijn bespreking van P.A.M. Geurts & A.E.M. Janssen (red.), *Geschiedschrijving in Nederland. Studies over de historiografie van de nieuwe tijd* (1981).

Joosten, Jos

Zo nu hoort u het ook eens van een ander, mei 1996, 582, *19-20*.

Rubriek: Toets der kritiek. Besprekingen van Herman Koch, *Eindelijk oorlog* besproken door Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Alle Lansu in *Het Parool*, Reinjan Mulder in *NRC Handelsblad*, Arnold Heumakers en Willem Kuiper in *de Volkskrant*, Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd* en Onno Blom in *Trouw*.

Twee landen door dezelfde taal gescheiden, februari 1998, 603, *25-26*.

Hugo Claus, *Onvoltooid verleden* (*De Geruchten*) besproken door Vlaamse en Nederlandse recensenten: Bert Vanheste in *De Gids* (december 1997), Jeroen Overstijns in *Standaard*, Jos Borré in *De Morgen*, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*,

Xandra Schutte Joost Niemöller in *De Groene Amsterdammer*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Tom van Deel in *Trouw* en Arjan Peters in *de Volkskrant*.

Hart voor poëzie? Repliek inzake 'Op het slagveld' van Anton Gerits, november 2004, 684, *39-40*.

Reactie op A. Gerits, 681, 11-15. Zie ook A. Gerits, 684, 40. I.s.m. Th. Vaessens.

Kadt, J. de (1897-1988)

Revisionismen in het communisme van vandaag, september 1963, 194, *1-6*.

Met aandacht voor Russische en Chinese revisionisme, n.a.v. *Revisionisme. Essays on the history of Marxist ideas* (1962).

Trotsky in onze tijd. De 'historische school' van Isaac Deutscher, december 1963, 197, *4-10*.

N.a.v. Isaac Deutscher, *The Prophet Outcast, Trotsky 1929-1940*. Derde deel in de Trostky-biografie.

Algemeen belang en groepsbelang, 20-01-1960, 36, *7-8*.

Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4. Zie ook A. van Ameringen, 4-5; E. Damen, 5-6; W.J. Geertsema, 6-7; J. Pen, 8-9; A. Vondeling, 9-10 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4 inzake de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek.

Pijnlijke zaak, 04-05-1960, 51, *6-7*.

15 jaar later, d.w.z. na de bevrijding.

Europese impasse?, 14-09-1960, 70, *1-4*.

De Europese politiek van Frankrijk, n.a.v. de persconferentie van De Gaulle op 5 september 1960.

Nieuwe Koers? Het eerste optreden van president Kennedy, 08-02-1961, 91, *4-6*.

Het kabinet van Kennedy en de toekomstige koers.

Ongerustheid over Kennedy. Een tussentijds balansje, 25-05-1961, 106, *3-6*.

Televisie-debatten tussen Kennedy en Nixon; Cuba-invasie.

Nieuw-Guinea: vreedzame afwikkeling? Een kwestie van durf en tempo, 28-03-1962, 147, *4-5*.

De dreiging van Indonesië blijft totdat in Nederland het hoge woord over de overdracht van Nieuw-Guinea er uit is. het is een kabinetscrisis waard.

We gaan nog niet naar huis, 16-05-1962, 154, *1-3*.

Amerika staat toe dat de Nederlandse regering de sabotagepolitiek inzake de oplossing van het Nieuw-Guinea probleem nog geruime tijd voortzet; het plan-Bunker.

Zonder enig voorbehoud. Twee ministers van Buitenlandse Zaken?, 27-06-1962, 160, *1-3*.

Het Bunker-plan; Roijen en Luns inzake de Nieuw-Guinea-kwestie.

Einde politieke tropenkolder. Veel kan nog bedorven worden, 08-08-1962, 166, *1-3*.

Aanvaarding Bunker-plan; Nieuw-Guinea-politiek; relatie Nederland-Indonesië.

De kern van de zaak. Over 'internationale rechtsorde', 'strijd tegen communisme' en 'zelfbeschikking', 22-08-1962, 168, *5-6*.

Over deze begrippen in relatie met de soevereiniteitsoverdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië.

Onoverbrugbare kloof, 22-08-1962, 168, *8-9*.

Antwoord op J. van Malde, 168, 7-8, n.a.v. J. de Kadt, 166, 1-3 inzake de Nederlandse politiek m.b.t. Nieuw-Guinea.

Kracht en voorzichtigheid, 31-10-1962, 178, *1-4*.

Kan het optreden van de Verenigde Staten o.l.v. Kennedy inzake de Cuba en Rusland tot bevredigende resultaten leiden?

Angstpolitiek of wereldpolitiek? Europa gedurende de Cuba-week, 07-11-1962, 179, *3-5*.

Europese reactie op de Cuba-crissis; Navo. Zie K.L. Poll, 180, 5-7.

Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *31-32*.

Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Verkeerde probleemstelling. De grote pers en de buitenlandse politiek, maart 1963, 188, *10*.

Over de essays met betrekking tot de buitenlandse politiek van A.L Constandse (*Algemeen Handelsblad*), J.L. Heldring (*NRC*) en Paul van 't Veer (*Het Vrije Volk* en *Gelijk hebben en krijgen* De Bezige Bij, Kwadraatpocket no. 11.).

Bij Trotsky, juni 1964, 203, *17-20/22-24*.

Verslag van een ontmoeting met Trotsky in juli/augustus 1933. Gedateerd: mei 1964.

Breuk met Trotsky. Ontmoeting met Simone Weil, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *16*.

Verslag van een ontmoeting met Trotsky en Simone Weil. Gedateerd: Heemstede, juni 1964.

De wereld van L.B. Johnson. Na de Amerikaanse verkiezingen, november 1964, 208, *3-8*.

De winst van democraat L.B. Johnson en het verlies van de republikein Barry Goldwater.

Geduldig antwoord, december 1964, 209, *39*.

Reactie op M. A. de Jong, 209, 38-39.

Een kwestie van kwaliteit. Opmerkingen over een verloving, juli-augustus 1965, 216-217, *3-8*.

Gaat de kwaliteit van het bestaan in Nederland er op achteruit als de constitutionele monarchie vervangen wordt door een constitutioneel presidentschap? N.a.v. de verlovig van prinses Beatrix met Claus von Amsberg; Engeland; NIPO-enquête.

Uit het rijke leven der socialistische vad'ren. Bezwaren tegen een methode, oktober 1965, 219, *6-9*.

Bezwaren tegen *de taaie Rooie Rakkers*, een documentaire over het socialisme tussen de wereldoorlogen; samengesteld door Igor Cornelissen, Ger Harmsen en Rudolf de Jong.

Een trieste zaak. Het debat over de 'toestemming', november 1965, 220, *3-7*.

Over het debat in de Tweede kamer rond de toestemmingswet inzake het huwelijk van prinses Beatrix met Claus von Amsberg.

De Gaulle en de Navo. De werkelijke crisis, mei 1966, 226, *3-9*.

Over de politiek van De Gaulle inzake de NAVO en de wereldmachten.

Een te zacht heelmeester, augustus-september 1966, 228, *24-25*.

Bespreking van Ernst H. van der Beugel, *From Marshall Aid to Atlantic Partnership - European Integration as a Concern of American Foreign Policy* (1966).

De anti-Amerikanismen, november 1966, 230, *6-11*.

Over verwerpelijk en acceptabel anti-Amerikanisme; de Amerikaanse buitenlandse politiek. Commentaren in een themanummer Anti-Amerikanisme: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; R. Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

De muis die een bergje baarde, januari 1967, 232, *27-32*.

N.a.v. *PROVO, kanttekeningen bij een deelverschijnsel* (F.E. Frenkel, red.) over provo.

Teach-in over Vee, V.S. en Vietnam, februari 1967, 233, *9-12*.

Reactie op de commentaren van G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19 in een themanummer Anti-Amerikanisme, op zijn artikel, 230, 6-11.

Het grote tekort. Christen-radicalen en progressieve concentratie, oktober 1967, 239, *16-23*.

Hoe sympathiek de christen-radicalen en de progressieve concentratie ook zijn, ze

schieten tekort, ook als men alleen naar binnenlandse zaken kijkt.
Lenin en de Russische revolutie, november 1967, 240, *10-20*.
Over leven en werk van Wladimir Iljitsj Oelianof alias Lenin; het verloop van de Russische revolutie en de rol van Lenin daarin.
De Sorbonne in beweging, mei 1968, 246, *8-13*.
Over de specifieke kenmerken van de studentenactie aan de Franse universiteit Sorbonne; de relatie met de wereldpolitiek.
Praag 1968: vergroting der verwarring, augustus-september 1968, 249-250, *3-8*.
Over de betekenis van het Russische optreden in Tsjechoslowakije.
Waar is het socialisme gebleven?, april 1969, 257, *11-17*.
N.a.v. een televisie-programma over de genoemde vraag (8 april, 8:50-9:40 uur) vragen bij de vraagstelling en de definiëringen. Het socialisme heeft zijn tijd gehad en de bijeengebrachte socialisten braken alleen maar inhoudsloze gebedsformules uit.
Nixon na tien maanden, november 1969, 264, *7-15*.
Over het weinig opzienbarende optreden van de Amerikaanse president Nixon, tien maanden na zijn verkiezing.

Kagie, Eddie
De kruisiging. Het geloof der Büchianen, maart 2005, 688, *3-7*.
Over tegenwerking tijdens het schrijven van zijn Büch-biografie Boudewijn Büch. Verslag van een mystificatie (2004).

Kaleis, Huug
Romijn Meijer en Van het Reve's einde, december 1964, 209, *40-41*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. Romijn Meijer [= Henk Meijer], 208, 32-34.
Een leerling van de dorpsgek, maart 1971, 280, *27-30*.
Reactie op J.J.M. van Dijk, 279, 30-36. Zie J.J.M. van Dijk, 280, 30-34 inzake W.F.Hermans en de psychologische literatuurbenadering.

Kalma, Paul (1948)
De illusie van de 'op rolletjes lopende staat', december 1982, 421, *17-21*.
Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26. Waarin de verwijten van E. van Thijn aan zijn adres worden nalopen en wordt aangeven over welke zaken zij het wel, en over welke zij het niet eens zijn.

Kam, Flip de
Dogmatische economie, juni-juli 1979, 379-380, *15-22*.
Beschouwing over de huidige economische problemen, die niet worden weerspiegeld in de consumptie.
Kunst in Nederland: ondersubsidiëring of overproduktie?, januari 1980, 386, *19-24*.
Hoeveel subsidie? Waarom subsidie? Beeldende Kunstenaars Regeling (BKR) en subsidiëring van de podiumkunsten.

Kardaun, Maria
Plato in de Lage Landen, oktober 1996, 587, *11-16*.
Pluspunten en bezwaren van de Plato-vertaling door Hans Warren en Mario Molegraaf; Xaveer de Win.

Karreman, Tanja

Een aangekondigde ravage. Amsterdam wil geen kunst in de openbare ruimte, januari 2005, 686, *35-36*.

De forse bezuiniging op het budget van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst is er mede verantwoordelijk voor dat '... de schuchtere bloeiperiode van vernieuwende kunst in de openbare ruimte de nek [werd] omgedraaid'.

Bij nader inzien. Gevaarlijke kunst in een democratische samenleving, februari 2006, 699, *4-8*.

Naar aanleiding van de verwijdering in 2005 van de video-installatie 'Homo Sapiens Sapiens' van de Biënnale op last van de rooms-katholieke kerk over de controverse kunst en de verwijdering of vernieling van kunstwerken door kerk en staat.

Keers, F.

Tentoonstellingen, maart 1963, 188, *48*.

Gemeentemuseum Den Haag, herdenkingstentoonstelling Jaap Nanninga; Heerlen, Jef Diederen; Rotterdamse Kunstkring, Pierre van Soest; Genootschap Kunst liefde Utrecht, Anton Rooskens; Centraal Museum Utrecht, Vroegchristelijke kunst uit Rome; Aartsbisschoppelijk Museum Utrecht, Ikonen Siegfried Amsberg; Singermuseum Laren, Dick Ket; De Beyerd Breda, Kollektie Jaarsma; Arnhem, Nederlandse kunst van het Van Abbe Museum; Het Goois Museum Hilversum, Jan Sluyters; Museum Boymans van Beuningen, Jan en Rafaël Sadeler, Aegidius II (zestiende eeuwse graveurs).

Keizer, Jedida

De noodzaak van het antizionisme, maart 1983, 424, *17-19*.

Reactie op Bertus Hendriks, 'Palestina was nimmer een onbewoond eiland' in: *De Groene Amsterdammer*, 02-02-1983. N.a.v. van de manier waarop hij zegt dat het Palestina Comité zich nooit schuldig heeft gemaakt aan een vorm van antisemitisme. Reacties van F. van Beetz, 436, 43-46. Naschrift J. Keizer, 436, 46.

Naschrift, maart 1984, 436, *46*.

Bij F. van Beetz, 436, 43-46, n.a.v. J. Keizer, 424, 17-19.

Keizer, Madelon de

Nederland en W.O. I, november 2006, 708, *46-47*.

Reactie op M.C. Brands, augustus-september 2006, 705-706, *23-27*. Zie ook Gerhard Hirschfeld in november 2006, 708, 47-48 en antwoord van M.C. Brands november 2006, 708, 49.

Keller, H.

Rancuneus journaal, 18-07-1962, 163, *7-9*.

De relatie Nederland-Duitsland.

Kemenade, J.A. van

Over de toekomst van de universiteit, oktober 1974, 323, *11-17*.

Rede van de minister van onderwijs t.g.v. het 50-jarig bestaan van de Katholieke Universiteit van Nijmegen, gehouden op 15 mei 1974. Reacties van J. Brugman, 326-327, 3-6; H. Drion, 7-10; A.D. de Groot, 11-14; Bram Peper, 15-21 en J.C. Traas, 22-23.

Keuken, J. van der

Joan, april 1963, 189, *19*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 187, 14-17 inzake foto's gemaakt door de briefschrijver.

Kisch, Isaak
Een afleidingsmanoeuvre, juli-augustus 1972, 296-297, *47-51*.
Reactie op J. Brugman 292, 22-26; antwoord van J. Brugman 296-297, 51. Rectificatie van I. Kisch, 299, 34.
Rectificatie, oktober 1972, 299, *34*.
Zie J. Brugman 292, 22-26 en 296-297, 51; I. Kisch, 296-297, 47-51 inzake Israël en ingezonden brieven in *NRC Handelsblad* van I. Kisch.

Klamer, Arjo
De waarde van literatuur, november 1998, 612, *3-8*.
Thema: waarde en prijs van literatuur. De waarde van literatuur ontstaat in sociale situaties. Hoe groter de informele sfeer, i.t.t. de commerciële sfeer, hoe groter de waarde van literatuur in een samenleving.

Klant, J.J.
Economie: wat wij niet mogen, november 1977, 360, *12-13*.
Reactie op J. Pen, 357-358, 11-17, n.a.v. van diens aanval op de econometrist W. Driehuis. Met een antwoord van J. Pen, 360, 13-14.

Kleist, Heinrich von
Over het marionettentheater, april 1984, 437, *13-16*.
Vertaald uit het Duits door Nelleke van Maaren. Oorspronkelijke titel: Über das Marionettentheater (1810).

Klinkenberg, Gerard van
Wetenschap als natuurverschijnsel, november 1978, 372, *3-16/18*.
N.a.v. Arie Rip, *Wetenschap als mensenwerk* (1978). Over wetenschap en maatschappij, aard en oorsprong van de wetenschappelijke revoluties, de afbakening van de wetenschap, de culturele waarden van de natuurwetenschappen. Dit alles als voorstudie voor een filosofische schets van een wereldbeschrijving.

Klooster, W.G.
Bij de opening van het P.C. Hoofthuis, oktober 1984, 443, *15-17*.
Toespraak bij de opening van het P.C. Hoofthuis voor de Faculteit der Letteren van de Universiteit van Amsterdam, op 19 september 1984. Over bindingen tussen Hooft en het wetenschappelijk werk in het nieuwe gebouw; vooruitzichten en waarschuwingen voor de Letterenfaculteit.

Knap, Henri
[], 28-03-1962, 147, *10*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 146, 9. Antwoord van N. Scheepmaker, 147, 10. Inzake televisiekritiek.

Köbben, A.J.F.
Hoe armoedig zijn de sociale wetenschappen?, maart 1979, 376, *34-36*.
N.a.v. G. de Vries, 374, 3-14. Antwoord G. de Vries, 376, 36-37.

Koch, Jeroen
Het banale kwaad. Golo Mann, Hannah Arendt, Karl Jaspers en de kwestie-Eichmann,

november 1994, 564, *3-10*.

De controverse begon met Hannah Arendts procesverslag *Eichmann in Jerusalem. A report on the banality of evil* (1963) en de vernietigende recensie van Golo Mann. Over de tussenkomst van Karl Jaspers hun filosiedocent in jaren twintig. Eerst in 1986 ging Mann in *Erinnerungen und Gedanken* dieper in op de these van de banaliteit van het verhaal, zodat het een debat werd over moraliteit.

Koch, Jerzy

Ervaringen van een Multatuli-vertaler, mei 1991, 522, *32-37*.

Omdat hij trachtte rondom de tekst een volledige context te scheppen telt zijn Poolse vertaling van de Max Havelaar 365 voetnoten, waarvan enkele voorbeelden, waaronder ook verborgen literaire verwijzingen.

'Vooruit naar Krakau!' Multatuli's Poolse plannen, februari 1992, 531, *28-34*.

Eduard Douwes Dekkers Poolse plannen tegen de achtergrond van de Poolse opstand van 1863, met correctie van alle onnauwkeurigheden die erover zijn geschreven.

Multatuli als referentiekader. Een Zuidafrikaans criticus aan het woord, september 1994, 562, *4-9*.

Geschreven tijdens een verblijf in het Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS) te Wassenaar in 1993-1994. O.a. door de taalverwantschap groeide er een verbondenheid waarbinnen de Nederlandse literatuur een specifieke rol vervulde voor de Afrikaanse. Over de beweging van de 'Sestigers' waartoe ook criticus André P. Brink behoorde en zijn verwijzing naar Multatuli in *Aspekte van nuwe prosa*.

Multatuli in spagaat. Voorbeschouwing bij een nieuwe biografie, augustus-september 2002, 656 [657-658], *26-31*.

Overzicht van het Multatuli-onderzoek voor het verschijnen van Dik van der Meulen, *Multatuli. Het leven en werk van Eduard Douwes Dekker* (2002.

Koek, Sam (1928)

Kinderjaren, augustus-september 2002, 656 [657-658], *32-34*.

De eerste liefde is de ergste, juni-juli 2003, 667[-668], *30-33*.

Schooljaren, oorlogsjaren, januari 2004, 674, *32-34.*

Studiejaren, mei 2004, 678, *28-31.*

Twee levens, december 2004, 685, *25-29*.

Leerjaren, mei 2005, 690, *35-39*.

Drie Parijse jaren, augustus-september 2006, 705-706, *44-46*.

Verdwenen gebruiken, mei 2007, 714, *53-56*.

Drie verdwenen wetmatigheden in het bestaan: roken als luxe, de vervulling van de militaire dienstplicht en het verbod op geslachtsverkeer buiten het huwelijk.

Een grote liefde, oktober 2008, 731, *27-30*.

Koenen, Liesbeth (1958-2020)

De ideeën van Frits Staal, juli-augustus 1986, 464-465, *57-58*.

Over Frits Staal, *Over zin en onzin in filosofie, religie en wetenschap*.

Brief aan de hoofdredacteuren van kranten en opiniebladen in Nederland, december 1995, 577, *9-10*.

Thema: De broodschrijver. Hartekreet van een broodschrijfster, die zich in de markt prijst.

Nee, niet weer!, maart 2001, 640, *31-32*.

Het Fonds voor de Letteren heeft honderdduizend gulden uitgetrokken om wat literatuur te vertalen in de Nederlandse gebarentaal.

Kok, Gabriëlle (1969)
Erasmus in Afrika, januari 2014, 794, *28-34*.

Koker, David
Dagboek geschreven in Vught, december 1976, 349, *3-8/10*.
Voorpublicatie uit *Dagboek geschreven in Vugt* (1977), ingeleid en samengesteld door Karel van het Reve.

Kolfschooten, Frank van
Schone schijn: plagiaat en fraude in de wetenschap, februari 1995, 567, *3-8*.
Licht bewerkte versie van een lezing gehouden op de TU Eindhoven op 11 januari 1995. Over oneerlijke wetenschappelijke produktie: plagiaat, creatief publiceren, data-massage, gedragsregels.

Kolk, Geert van der (1954)
De lege benzinetank van F. Scott Fitzgerald, oktober 2006, 707, *22-24*.
Reisverslag van reis naar het Rockville, Maryland van de auteur van *The Great Gatsby*, F. Scott Fitzgerald.
Apotek Multatuli, februari 2013, 782 [783], *21-26*.
Op zoek naar het huis van Multatuli in Lebak.
Mijn kleine Koude Oorlog, oktober 2016, 827, *39-48.*
Over het FBI-, het BVD- en het Stasi-dossier dat in de jaren zeventig en tachtig is aangelegd over de auteur

Kolthoff, K.
Over de wetenschappelijkheid van het wetenschappelijk onderwijs, juni-juli 1975, 331-332, *11-15*.
Bijgewerkte tekst van zijn toespraak als woordvoerder van de PvdA-fractie bij het debat over de wet Herstructurering Wetenschappelijk Onderwijs.

Kom, Antoine de (1956)
In de straten van de hemel, augustus-september 2013, 789-790, *17-27*.
De licht bewerkte tekst van de derde Cola Debrot-Lezing, gehouden op 21 juni 2013 te Amsterdam.
De zaken W. en K., december 2020, 877, *13-17.*

Koning Gans, Margriet de (1942)
Konrád en Conrad: Het geheim van Sándor Márais 'Gloed', mei 2001, 642, *15-20*.
Over de Hongaarse schrijver Sándor Márai, zijn roman 'Gloed' (Mari Alföldy, Wereldbibliotheek, 2000) en Joseph Conrad (Korsenievski)die model zou hebben gestaan voor de hoofdpersoon Konrád.
Koopman in Venice: Leon de Winter, Shakespeare en de critici, december 2002, 661, *17-21*.
Overeenkomsten tussen Shakespeares *The merchant of Venice* en Leon de Winters *God's Gym* (2002).
Wie is Silbermann? Op zoek naar een romanpersonage, november 2003, 672, *16-19*.
De romanfiguur Silberman(n) in Anna Enquists *Het geheim*, Helga Ruebsamens *Het lied en de waarheid*, Leon de Winters *God's Gym* en Hubert Lampo's *Wijlen Sarah Silbermann*.
Wrakhout der geschiedenis: Nooteboom & Benjamin, mei 2004, 678, *22-25*.

Over Cees Nooteboom, *Allerzielen* (1998) waarin de lezer via de hoofdpersoon Arthur Daane alles te weten komt over Walter Benjamin.

Zoo reist de dichter. Slauerhoff als poëzievertaler, januari 2005, 686, *29-34*.

Aanvulling van M. Koning Gans in mei 2005, 690, 40.

Muziek met een verhaal. Het geheim van Anna Enquist, maart 2005, 688, *18-20*.

Tot 2001 schreef Anna Enquist (Christa Widlund-Broer) haar romans zoals symfonieën en pianosonates zijn opgebouwd.

'Zoo reist de dichter'. Een aanvulling, mei 2005, 690, *40*.

Slauerhoff als poëzievertaler. Aanvulling op M. Koning Gans, januari 2005, 686, 29-34.

Kreutzersonates. Liefde en dood in muziek en literatuur, augustus-september 2005, 693-694, *26-31*.

De Kreutzersonates van Ludwig van Beethoven, Leos Janácek, Aleksej Konstantinovic Tolstoj en Margriet de Moor. Thema: Eros & Thanatos

De engel komt van rechts. Goed en kwaad als ruimtelijk probleem, november 2005, 696, *24*.

Over de betekenis van links en rechts in de beeldende kunst.

De leesclub, maart 2007, 700, *47-50*.

De leesclub van NRC Handelsblad.

Twee romans over de moderne oorlog, november 2006, 708, *11-13*.

Kurt Vonnegut - *Slaughterhouse Five, or The Children's Crusade: A Duty-Dance With Dead* (1969) en Jonathan Safran - *Extremely loud & incredibly* (2005).

De Gi-factor: Het Koreaanse aspect in de films van Kim Ki-Duk, mei 2007, 714, *21-25*.

Nachttrein naar het verleden. Literatuur en politiek in Portugal, november 2007, 720, *21-25*.

Over José Saramago's *Stad der blinden* (1998) en *Stad der zienden* (2005), Pascal Merciers *Nachttrein naar Lissabon* (2005) en António Lobo Antunes *Fado Alexandrino* (2007).

Een Japans parapluutje: De werkelijkheid van Jan Vrijman, februari 2008, 723, *40-49*.

Over de cineast en journalist Jan Vrijman (1925-1997).

Vrij in '68, mei 2008, 726, *13-15*.

Met cineast en journalist Jan Vrijman (1925-1997) op weg naar Osaka in discussie over 1968, internationale solidariteit en persoonlijke bevrijding.

Gekke Jantje Slauerhoff, juni-juli 2008, 727-728, *3-7*.

Over familieherinneringen van moederskant van de auteur aan o.a. Jan Jacob Slauerhoff.

Een aardbeving in Nicaragua. Hoe J.J. Slauerhoff de dichter Rubén Darío vertaalde, december 2008, 733, *14-18*.

Poëzie tegen de paranoia. De stille vlucht van Wislawa Szymborska, februari 2009, 735, *31-35*.

Roomse geplogenheden. Thomas Rosenbooms katholieke agenda, december 2009, 745, *31-35*.

Rousseau's priemgetallen, augustus-september 2010, 753-754, *37-42*.

Over de verwijzingen in Paolo Giodano's 'De eenzaamheid van de priemgetallen' (2009) naar Jean-Jacques Rouseau (1712-1778).

Dolen in de parallelle wereld. De vele werkelijkheden van Haruki Murakami, februari 2011, 759, *9-14*.

Trakl, Marsman, Nijhoff. Drie dichters flaneren samen in eenzaamheid, oktober 2011, 767, *7-13*.

De kraai & de recensenten. Een tweede blik op het Boekenweekgeschenk 2011, december 2011, 769, *39-42*.

Over *De kraai* (2011) van Kader Abdolah en de negatieve reacties van de recensenten.

Hermione nogmaals betrapt. Over 'Freedom' van Jonathan Franzen, mei 2012, 774, *19-23.*

Herinnering, verbeelding, literatuur. Over het meesterlijke ongelijk van Bernlef, februari 2014, 795, *4-6*.

Bernlefs postuum verschenen roman *Onbewaakt ogenblik* (2012).

Een Hollandse Hemingway?, mei 2014, 798, *3-6*.
Is Jan van Mersbergen imitator / navolger van Ernest Hemingway?
De schrijver schrijft, de lezer leest, oktober 2014, 803, *7-10*.
Over John Edward Williams *Stoner* (1965).
Die Leiden des jungen Philips. De meest romantische schrijver van zijn generatie, januari 2015, 806, *17-20*.
Over Philip Huff.
Vaders en zonen nu, juni-juli 2016, 823-824, *25-30.*
Behagen en onbehagen in de moderne literatuur.
Bauhaus en Buchenwald. Het stille protest van schreefloze hoofdletters, maart 2018, 844, *11-15.*
Over de Duitse uitdrukking 'Jedem das Seine' en hoe die besmet raakte mede door toedoen van Franz Ehrlich.
Literair Nederland, of zoiets. Martinus Nijhoff in het twittertijdperk, oktober 2018, 851, *43-49.*
Naar aanleiding van het Boekenweekthema 2019: 'De moeder de vrouw'.
En toen… mei 2019, 858, *10-14.*
Over de kunst van het weglaten in de literatuur
Een patriot in de literatuur, november 2019, 864, *45-49.*
Over Derk van der Capellen tot den Pol.
Deze maand (rubriek). Over de literatuuropvatting van Amos Oz. April 2020, 869, *2*.
In Quarantaine. Over leven buiten het bestaan, oktober 2020, 875, *17-22.*
Wij slaven van Suriname en Ik Multatuli, maart 2021, 880, *43-47.*
Over het verschil tussen Anton de Kom en Multatuli.
#metoo in Wonderland met Philip Roth. Over Asymmetry van Lisa Halliday.
Augustus/september 2021, 885/886, *14-18.*

Kool-Smit, Joke E. (1933-1981)
Boeken van vroeger, 27-04-1960, 50, *12-14*.
Literatuur in het onderwijs.
Toch voorwaardelijke reflex, 18-05-1960, 53, *9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op D. Hillenius, 50, 9-12 inzake Léautaud.
Literaire relaties tussen de erfvijanden, 14-12-1960, 83, *13-14*.
Engeland en Frankrijk.
Istanboel, de stad met het mooiste silhouet, 04-01-1961, 86, *10-13*.
Reisverslag.
Mammoetwet, 15-02-1961, 92, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Franse onderwijssituatie vergeleken met de Nederlandse.
Realisme en nouveau roman, 15-03-1961, 96, *11-13*.
Jongste opleving van het realisme als onconventionele uiting in Frankrijk: Nouveau Roman. Claude Simon, Robbe-Grillet, Butor, Marguerite Duras.
Realisme en nouveau roman II, 22-03-1961, 97, *9-10*.
Jongste opleving van het realisme als onconventionele uiting in Frankrijk: Nouveau Roman. Butor.
Het misverstand over Italië, 28-06-1961, 111, *13*.
Reactie op J. Roukens, 108, 8. Antwoord van J. Roukens, 111, 14 inzake de film *La Giornata Balorda*.
Etiemble: hartstocht voor de bezem, 09-08-1961, 117, *10-12*.
Over het werk van de Franse auteur Etiemble.
Denis de Rougemont: een cultuurgeneesheer, 27-09-1961, 124, *12-14*.

Het gedachtengoed van de cultuurfilosoof Rougement.
Een film als een vloedgolf, 04-10-1961, 125, *10-11*.
Filmbespreking van *Rocco en zijn broers* van Visconti.
Het geweten als speelgoed: Ivy Compton-Burnett, 06-12-1961, 134, *11-15*.
Over het werk van de auteur Ivy Compton Burnett; *The mighty and their fall* (1961).
Twee schrijvers in hun tijd: Angus Wilson en Jean Cau, 29-12-1961, 137, *13-15*.
Over het werk en de invloeden op Angus Wilson en Jean Cau.Parijs van dichtbij, 07-02-1962, 140, *3-6*.
De OAS in Frankrijk. De kloof tussen Frankrijk en Algerije. Aspecten van de Franse cultuur.
Geef ons een puriteinse filmkritiek, 07-03-1962, 144, *7-10*.
Kritiek op de filmkritiek. Argumenten voor een degelijke filmkritiek. Reactie A.J. Heerma van Voss, 148, 11-12.
Antwoord, 04-04-1962, 148, *12-13*.
Aan A.J. Heerma Voss, 148, 11-12, n.a.v. J.E. Kool-Smit, 144, 7-10 inzake filmkritiek.
Parijs van dichtbij, 26-04-1962, 151, *3-6*.
De Franse pers en Nieuw-Guinea; Marxisme in Frankrijk; OAS; Jean-François Revel; Frans onderwijs.
L'Expresse, 20-06-1962, 159, *7-10*.
Portretten van buitenlandse bladen (V)
Camus twintig jaar later, 19-09-1962, 172, *1-4*.
Over het leven, werk en de positie van Albert Camus.
Boeken met een ster uit Frankrijk, 07-11-1962, 179, *9-12*.
Raymond Abellio, *La fosse de Babel*; Anne Huré, *Les deux moniales*; F.R. bastide, *la vie rêvée*; Claude Simon, *La Palace*; Michel Butor, *Mobile*; Margruerite Duras, *L'après-midi de M. Andesmas*; M. Mohrt, *La prison maritime*, Robert Merle, *L'Ile*; Claude Simonnet, *Queneau déchiffré*; Arrabal, *Théâtre*; Brice Parrain, *Noir sur Blanc*; daninos, *Le Jacassin*; Jean-Louis Bory, *Eugène Sue*; Claude Lévi-Strauss, *La pensée sauvage*; Edgar Morin, *L'Esprit du Temps*; Léon Blum, *Sur le mariage*; Gaëntan Picon, *L'Usage de la Lecture*; Jean Starobinsky, *L'Oeil vivant*; Jean-Pierre Richard, *Pour un tombaeu d'Antonale* en *L'univers imaginaire de mallarmé*; R.M. Albérès, *Histoire du roman moderne*; Pierre Brachin, *La littérature néerlandaise*; Jarry, *Tout Ubu*; Michelet, *Journal*.
Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *29-31*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.
Partijgenoot Vondeling verzoekt mij..., februari 1970, 267, *3-9*.
De achterstelling van de vrouw vanuit socialistisch perspectief.
Nagelaten fragmenten, december 1984, 445, *3-10*.
Een keuze door de redactie uit de nagelaten fragmenten van artikelen over de teloorgang van het oud-socialisme.

Koolschijn, Gerard E.
Het gymnasium in de aanval, december 1984, 445, *11-16*.
Tekst van de toespraak op 2 november 1984 bij de aanvaarding van het rectoraat van het Sorghvliet-gymnasium in Den-Haag. Betoog voor het zelfstandig gymnasium.
Onbegonnen werk, mei-juni 1990, 510-511, *11-15*.
Inleiding op de eerste samenkomst, op 7 mei 1990 te Amsterdam, van een gezelschap van intellectuelen, kunstenaars en PvdA-politici om te praten over de toekomst van het socialisme. Over zijn eigen belang - het vuil laten verdwijnen, het democratisch bestel wijzigen, het milieu als middel tot matiging - en de politieke wegen om daarvoor op te

komen en die alle doodlopen.

Korteweg, Anton
Jan Emmens, 1924-1971. Wie slaapt vergeet zichzelf niet maar een ander, maart 1992, 532, *14-22*.
Over de dichter Emmens, niet over de kunsthistoricus. Met gedichten.
Korteweg, Nooit Bert, april-mei 1999, 617-618, *17-18*.
Thema: Feest. Herinneringen aan K.L. Poll.

Korteweg, S.M.
Algerijnse wreedheden, 04-01-1961, 86, *6*.
Reactie op F. Hermans, 85, 5-6. Zie H.A. Wigbold, 82, 3-5 en 85, 6.

Kossmann, A.
Masochist leest recensies, 27-06-1962, 160, *14-16*.
Over de recensies op Simon Vinkenoog, *Hoogseizoen* (1962). Reactie van A. van der Veen, 161, 12-13.

Kossmann, E.H.
Het socialistische dilemma, november 1980, 396, *11-12*.
Reactie op J.J.A. Mooij, 395, 3-11 over de gelijkheidsgedachte. Zie ook G.M. van Asperen, 396, 3-6; H. Drion, 6-8; J.F. Glastra van Loon, 8-10 en J. Tinbergen, 12-14. De menselijk instincten zijn egalitair, meer met de welvaart en de nivellering groeiden de misdaad en de maatschappelijke desintegratie.
De waarheden van de geschiedschrijving, november 1988, 492, *3-8*.
Thema: Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Lezing voor de vereniging voor OKW in oktober 1988. Over 19de-eeuwse historici.

Koster, Jan
Karel, Darwin en Chomsky. Over taal en evolutie, juni-juli 1982, 415-416, *3-21*.
Over K. van het Reves theorieën inzake evolutieleer en inzake taalkunde; met een uitweiding over de Chomskyaanse taalkunde. Reactie van A. van Santen, 421, 35-37 en antwoord van J. Koster, 421, 38-39.
Leiden ontzet, december 1982, 421, *38-39*.
Antwoord op A. van Santen, 421, 35-37, n.a.v. J. Koster, 415-416, 3-21.
Van oude volzinnen de herinnering, februari 1983, 423, *35-36*.
Reactie op W.F. Hermans, 423, 35, n.a.v. J. Koster, 415-416, 3-21.

Kousbroek, Rudy (1929-2010)
Wissenschaftler aller Länder, vereinigt Euch, februari 1968, 243, *14-18*.
Onder pseudoniem Leopold de Buch. Is de socialistische theorie nog toepasbaar voor de dilemma's van een moderne geïndustrialiseerde maatschappij? Vervolg L. de Buch [= Rudy Koesbroek], 247, 10-14; 251, 3-17; Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 252, 11-14; L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 252, 14-14 en 256.
Wissenschaftler aller Länder, vereinigt Euch (bis), juni-juli 1968, 247-248, *10-14*.
Onder pseudoniem Leopold de Buch. Omtrent de de politieke implicaties van het algemene principe dat in L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 243, 14-18 naar voren is gebracht. A. Burnier [= C.I. Dessaur], 252, 11-14; L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 252, 14-14 en 256].
Wissenschaftler aller Länder vereinig Euch! (ter). Van vervreemding tot alienatie, oktober 1968,

251, *3 -17*.

Onder pseudoniem Leopold de Buch. Over de betekenis verandering van het begrip alienatie en de maakbare samenleving, o.a. door wetenschapsbeoefening. Zie L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 243, 14-18; 247, 10-14 en 251, 3-17. Reactie van A. Burnier [= C.I. Dessaur], 252, 11-14 en naschrift van L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 252, 14-14. en 256.

Naschrift, november 1968, 252, *14-15*.

Onder pseudoniem Leopold de Buch. Bij A. Burnier [= C.I. Dessaur], 252, 11-14, n.a.v. L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 243, 14-18.

Een beetje fris, mei 1970, 270, *14-17*.

Onder pseudoniem Leopold de Buch. Reactie op L. Brunt & A. Wassenberg, 270, 8-14. Zie ook H. Drion, 271-272, 25-26.

Naschrift, juni-juli 1970, 271-272, *26*.

Onder pseudoniem Leopold de Buch. Reactie op H. Drion, 271-272, 25-26, n.a.v. L. Brunt & A. Wassenberg, 270, 8-14 en L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 270, 14-17.

Een pruimemondje, maart 1971, 280, *15-17*.

Onder pseudoniem Leopold de Buch. Geschreven op uitnodiging van de redactie van *Sextant*, geweigerd na bezwaar van de N.V.S.H. Bespreking van J.M.W. van Ussel, *Afscheid van de seksualiteit*.

De remmende functie, mei 1982, 414, *30-32/34-42*.

Tekst van de slottoespraak voor het Studium Generale van de Universiteit te Groningen. Tegenover de positieve visie op de parapsychologie van W.H.C. Tenhaeff, H. Bender en J.M.J. Kooy, licht de spreker zijn negatieve houding toe ten overstaan van proscopische dromen en parapsychologische experimenten.

I am a saint: you are a sinner. Hypocrisie en oprechtheid in de geschiedschrijving van Nederlands-Indië, november 1988, 492, *31-35*.

Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Er werd en wordt nog steeds met twee maten gemeten. Lezing voor de vereniging voor OKW in oktober.

Een Engels dialect, december 1989, 505, *13-14/16*.

De sleutel van de reacties op het Engels, van verguizing tot het voor en door Nederlanders ontwikkelde dialect van het Engels (KLM-Engels) is macht. Lezing op 26 november 1989 in Paradiso op een bijeenkomst voor de Vereniging OKW over het Nederlands en de drie moderne talen. Zie J.J. Peereboom, 505, 8-12 en H.J.L. Vonhoff, 505, 17-22.

In memoriam. Jan Brugman (1923-2004), oktober 2004, 683, *3-5*.

Bevat bibliografie van bijdragen van Jan Brugman aan *Hollands Maandblad*.

Kraaijpoel, D.

Het Tintoretto-effect, januari 1979, 374, *27-29*.

Over het succes van Tintoretto. Verwijzingen naar Picasso, El Greco, impressionisme, het abstract expressionisme (action-painting) en diverse schilders.

Nieuw is op, januari 1984, 434, *42-45*.

Een korte analyse van nieuwe verschijnselen in de schilderkunst van de 20ste eeuw.

J.M. Prange, de niet vergeten criticus, januari 1991, 518, *3-7*.

Kunstcriticus J.M. Prange verguisd wegens zijn houding tegenover moderne kunst, maar niet vergeten.

Naar de natuur, augustus-september 1991, 525-526, *51-54*.

Over Aleid Ottevangers inleiding in *Nederlandse kunst*, een uitgave van de Rijksdienst en de groep 'After nature', drie jonge schilders -Klashorst, Domburg en Van Hall- die anti-establishment zijn ingesteld, maar wegens hun provocerend gebrek aan kunstvaardigheid (aldus A. Ottevanger) toch in het Officiële Circuit thuishoren.

Komplot? Ach nee, maart 1992, 532, *10-13*.
Over het kunstcircuit in Nederland, mede n.a.v. kritiek op zijn boek *De nieuwe salon* (1990).
Kwaliteit, smaak, klasse, juni-juli 1992, 535-536, *31-33*.
Over het beoordelen van kunst bij het kopen ervan voor zichzelf en over Abraham de Swaans, *Kwaliteit is klasse* (1985).
Illustratie, illuminatie, evocatie, augustus-september 1992, 537-538, *13-15*.
Thema: Verhaal & illustratie. Over illlustreerbare boeken, ongewenste illustratie en decoratieve illustratie.
Het einde van de kunstgeschiedenis, januari 1993, 542, *3-5*.
Opwekking om los te komen van de ideologie die dit vak aankleeft en aan een geschiedschrijving zonder vooringenomenheden te beginnen.
Over grote en kleine kunst, mei 1993, 546, *9-13*.
Over de omvangrijke kunstwerken in loop der tijd. Een eeuw weggeweest en nu weer triomferend. Wat moeten we ermee?
Discussie, maart 1994, 556, *3-5*.
Het kunstdebat. Het gebrek daaraan, de saaiheid, de taboes, zoals ouderwetsheid en de traditie in de kunst.
De behoeders, april 1994, 557, *3-6*.
Pogingen in de kunstwereld om de burgers voor chaos te behoeden door een homogene stijl te creëren: Salon de Mai (vooral vanaf 1860), Socialistisch Realisme (van 1929 tot 1990 in de Sovjet-Unie), Duitse kunst (van ca. 1937 tot 1945) en Actuele Kunst (ca. 1960-).
Vakmanschap, januari 1995, 566, *32-36*.
Over artistiek vakmanschap, opleiding, traditie en kennis. Reactie van B. Lemmering [= R. Tolman], 566, 37-41.
Vooruitgang, augustus-september 1995, 573-574, *40-45*.
Vooruitgang in de beeldende kunst vanaf de Grieken tot heden.
Het nut van slechte kunst, augustus-september 1996, 585-586, *43-44*.
Rubriek: Aan de ene kant. Kunstkritiek.
Geld voor de beeldende kunst, oktober 1997, 599, *27-32*.
Betoog tegen individuele subsidie, wat leidt tot subsidiekunstenaars, en voor overheidsmacenaat en publiekssubsidie. Voorts o.a. onverkoopbare kunst; kunstbeleid van de overheid; marktverruiming; Fonds voor de Beeldende Kunst en Vormgeving.

Kranenborg, Pieter (1994)
Deze maand, mei 2020, 870, *2.*

Krapels, Joachim C.T.J. (1985)
De wereld op afstand. Literaire gezichtspunten van Proust tot Kieft, november 2015, 816, *39-46*.
Over emo-romans, emo-tv en emo-journalistiek

Krevelen, D.W. van
Arthur Rimbaud-Le bateau ivre. Enige opmerkingen bij de Nederlandse vertalingen, juni 1965, 215, *32-36*.
Onder pseudoniem Laurens D. Vancrevel. N.a.v. J.P. Guépin, 208, 27-31; J. Diels, 210, 28-30; J. Slauerhoff (1948); Jef Last (1945), Bert Decorte (1947 en 1960). Met enkele opmerkingen over het vertalen (van poëzie). Zie polemiek rond het vertalen van m.n.

Rimbaud: R. van de Velde, 209, 41-42; J.P. Guépin, 209, 43-33; J. Diels, 210, 28-30; L.W.J. Hol, 211, 38; J.P. Guépin, 211, 39-40; L.L. Albertsen, 214, 37 en J.P. Guépin, 218, 12.

Krevelen, Laurens van (1941)
Het surrealisme en de muziek. Een kanttekening, april 2014, 797, *46-49*.
Naar aanleiding van Van Overbeeke, maart 2014, 796, *27-32*.

Kroese, Nicolaas
Teilhard de Chardin, april 1963, 189, *19*.
Rubriek: Reacties van lezers. Openbaring van Teilhard de Chardin via de kosmische christuskerk.
Telegram, juli-augustus 1963, 192-193, *12-13*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K. van het Reve 190, 38-39/41-42/44-47 inzake de openbaring van Teilhard de Chardin via de kosmische christuskerk.

Krol, Gerrit
Over de aandoeningen der ziel, oktober 1967, 239, *41-42*.
Wat is kunst?, augustus-september 1970, 273-274, *33*.
Definiëring.
Reflecties, oktober 1970, 275, *25*.
Over informatieverwerking door de hersenen. Met een schets van de hersenen & de verwerking.
De werelden van M.C. Escher, januari 1972, 290, *8-12*.
N.a.v. het gelijknamige boek. Met illustraties van M.C. Escher, 8, 9, 11, 12.
Het recht van de sterkste, december 1982, 421, *22-23*.
Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26. Bedenkingen bij een uitspraak van E. van Thijn
Schrijven als prieelvogel, mei 1995, 570, *3-8*.
Over de functie van schrijven en de consequenties voor zijn eigen ontwikkeling.
Mijn grote broer, juni-juli 1998, 607-608*, 3-4*.
Toespraak gehouden voor de KNAW t.g.v. het 190-jarig bestaan. Over het verschil tussen de wiskundige en poëtische formule. Poëzie en wiskunde.
Stijl. De explosieve waskracht van de Nederlandse grammatica, oktober 1998, 611, *3-8*.
Stijl als spiegel van de pobleemoplossende schrijver tussen werkelijkheid en fictie.
Shakespeare of Newton? Wie zou ik het liefste hebben willen zijn, augustus-september 1999, 621-622, *3-7*.
Gerrit Krol geeft aan waarom hij voor Newton zou kiezen.
Dennen, sneeuw en een vriend, januari 2000, 626, *3-6*.
Over leeservaringen met Charlotte Mutsaers.

Krouwel, Dinant
Oneindige poëzie. Ingmar Heytzes 'Aan de bruid', augustus-september 2008, 729-730, *49-50*.
Bespreking van het gedicht ' Aan de bruid' uit de gelijknamige bundel uit 2000.

Krul, W.E.
De briefwisseling tussen Johan Huizinga en Menno ter Braak, oktober 1986, 467, *3-15*.
Anton van der Lem & Leon Hanssen. Uitgave van de briefwisseling over de periode 29 juni

1928 tot 10 mei 1939. Correctie, 468-469, 5. De annotatie bij de brieven is van L. Hanssen en W. E. Krul.

Kuethe, Frederik Philiph (1942 - 2020)

Inspectie van de post Colombo, mei 2003, 666, *31-34*.
Als zaakgelastigde in Colombo kreeg de auteur bezoek van de ambtenaar Richard Fein, die in naam van het ministerie de post Colombo kwam inspecteren.

De dood van Fred Tinkle, maart 2005, 688, *23-27*.
Tijdens een bezoek aan Savannah (Georgia) in de zomer van 2001 was Fred Tinkle zijn gids.

Mevrouw wil herfstbladeren kieken, oktober 2005, 695, *25-29*.
Tevergeefse poging van Kuethe en fotograaf Ton Vanderplas om in Praag tijdens de onrusten in november 1989 de fotocamera van de echtgenote van een Nederlandse ambassademedewerker te lenen.

Tussen de tijgers in Cambodja, april 2008, 725, *29-32*.
Expeditie door Cambodja voor het tijdschrift *Elsevier*.

Het Laatste Avondmaal. Een diner met lange schaduwen bij Pim Fortuyn, oktober 2012, 779, *5-9*.
Een etentje bij Pim Fortuyn thuis in bijzijn van de ambassadeurs van Oostenrijk en Zweden op 14 januari 2002.

Bedwelmend hermelijn, november 2014, 804, *21-26*.
Over zijn ervaringen met diplomaat Mr. J.H.O. Insinger (1918-2008) in Spanje 1975-1976.

Terug naar de Ebro. Herman Scheerboom, de laatste Interbrigadist, januari 2015, 806, *45-48.*
Over Herman Scheerboom (1912-2010), lid van Internationale Brigade in de Spaanse Burgeroorlog en de Prinses Irene Brigade.

Pas de deux met Franco, mei 2016, 822, *37-40.*
Herinneringen aan de sterfdag van Franco, toen de auteur in Barcelona verkeerde

De NAVO-baas en de roze invasie, januari 2017, 830, *33-36.*
Over het communiceren via roze codetelegrammen in de diplomatieke dienst.

De barones en ik, oktober 2018, 851, *17-23.*
Herinneringen aan een Hongaarse barones

#MeToo in Weybridge, januari 2019, 854, *31-35.*
Herinneringen aan Engelse lessen van een iets te opdringerige ‘universal aunt’, genaamd Sue.

Ambtelijke apekool, januari 2020, 866, *32- 38.*
Over diplomatieke herinneringen.

Kuijer, Guus

Het geminachte kind, augustus-september 1978, 369-370, *3-8/10-14*.
Over de houding van volwassenen tegenover het kind. Over Anne Franks uitspraken in *Het achterhuis* en de inleiding van Annie Romein Verschoor tot het dagboek. Opgenomen in *Het geminachte kind* (1980).

Wat natuurlijk is, is bedacht, oktober 1978, 371, *7-12*.
De opvatting van volwassenen dat volwassenheid afgeleerde kinderlijkheid is, moet vervangen worden door een opvatting die de volwassenheid ziet als de kroon op het kinderlijke, waarin niets kinderlijks verloren is gegaan. Opgenomen in *Het geminachte kind* (1980).

De behoefte aan gevaar, februari 1979, 375, *3-9*.
Beschouwing over het 'gelijkwaardigeheidsidee', verschillen en overeenkomsten tussen mensen. Opgenomen in *Het geminachte kind* (1980).

De doorn in het vlees, oktober 1979, 383, *9-14*.

Over onaangepastheid van de volwassen mens aan zijn milieu, de gevolgen voor de dieren en kinderen. Opgenomen in *Het geminachte kind* (1980).

De twee Robinsons, januari 1980, 386, *3-9*.

Over de dictatuur van de pedagogen in de kinderboekenwereld. Opgenomen in *Het geminachte kind* (1980).

Kuik, Dirkje

Een slag in de lucht, april 1965, 213, *32-40*.

Onder de naam William D. Kuik. (Auto)biografische notities over het bouwen van een raket. Met illustraties van Slachters Keesje [= W.D. Kuik], 32, 33, 36, 37, 38, 39, 40.Het schuldgevoel van de heren Thiers en Co. Een pleidooi voor een niet al te groot pessimisme, juli-augustus 1965, 216-217, *58-64*.

Onder de naam William D. Kuik. Diverse beschouwingen over achterdocht tegen cultuurpessimisten; Reactie H. van Galen Last, 220, 15 en antwoord W.D. Kuik, 222, 16-20.

De leesbril en de zandloper, januari 1966, 222, *16-20*.

Onder de naam William D. Kuik. Reactie op H. van Galen Last, 220, 15-19, wat weer een reactie was op W.D. Kuik, 216-217, 58-64 inzake cultuurpessimisme.

Kunstdruk - De mummie en de anecdote - Met de neusknijper op het slagveld, februari 1966, 223, *17-20*.

Onder de naam William D. Kuik. Allerlei beschouwingen over kunst.

Kunstdruk. To hang or not to hang, mei 1966, 226, *29-34*.

Onder de naam William D. Kuik. Over etsen, gravures, kunstenaars en tentoonstellingen.

De maag, de kunstkritiek, de knol en de citroen, augustus-september 1967, 238, *49-53*.

Onder de naam William D. Kuik. Over kunstsubsidie, kunstkritiek en kunsthandel.

De schilder en zijn brood, april 1968, 245, *3-7*.

Onder de naam William D. Kuik. Over het brood van de kunstkritiek en de kunst; Modigliani; Paul Guillaume. Met litho's van Touchagues, 3, 4, 5, 7.

Op zoek naar Catherine Théot, juni-juli 1968, 247-248, *48-58*.

Onder de naam William D. Kuik. De auteur is op zoek naar de weg terug in de tijd en kijkt meteen uit naar het surrealisme. Geïllstreerd met oude gravures, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56.

Een huishoudboekje met rozijnen, december 1981, 409, *38-42*.

1. Het kerkhof van Parma. O.a. over Crone, Napoleon, het kerkhof van Parma, Venetië en Casanova.

Een huishoudboekje met rozijnen, januari 1982, 410, *36-42*.

2. Het glazen oog van Neipperg. O.a. over pornografische films; over Marie-Louise, tweede vrouw van Napoleon, en haar geliefde Neipperg, aan wie ze een sieraad, een glazen oog, cadeau deed, te zien in een privé-collectie te Parma.

Een huishoudboekje met rozijnen, april 1982, 413, *31-38*.

3. De leesplank van Lotje. Herinneringen aan haar vader, die als ambachtsman een bijna levensgrote kerstgroep maakte, bewaard te Oisterwijk; aan haar lectuur, als kind, van Jack London, *De scharlaken pest* (1923); aan haar transseksuele operatie en de keuze van een nieuwe voornaam. Met foto's van de beschreven kerstgroep, 33, 34, 35, 37.

Huishoudboekje met rozijnen, augustus-september 1983, 429-430, *41-45*.

Leesplankje van Lotte (2). Over haar lectuur als kind; over lectuur- en speelgoedscheiding voor meisjes en jongens; over de betekenis van fantasie voor kinderen met ambivalentie, zoals ze zelf was.

Kuik, William D.
Zie Dirkje Kuik.

Kuilenburg, H. van
Antwoord aan W.F. Hermans, maart 1963, 188, *27*.
Reactie op W.F. Hermans, 183, 28-29 van de Directeur van De Arbeiderspers, mede n.a.v. het door W.F. Hermans geleide VPRO-televisiedebat, 07-11-1962.

Kuipers, Jan J.B.
Het Ik van Max Stirner, oktober 1990, 515, *17-22*.
Over diens aan het anarchisme verwante ideeën en diens egoïsme zoals die tot uiting komen in *Das einzige und sein Eigentum* (1844).
Het analeptische oog, augustus-september 1991, 525-526, *19-25*.
Over het werk van Robert Graves, i.c. diens Claudiusboeken, *The White Goddess. A historical grammar of Poetic Myth* (1946) en diens roman *Seven days in New Crete* (1949).
Thoreau en het ontwaken, augustus-september 1992, 537-538, *21-25*.
Henry David Thoreau (1817-1862) en zijn werk *Walden, or life in the woods* (1854) op basis van het dagboek dat hij bijhield gedurende zijn twee wildernisjaren (1845-1847) te Walden Pont in een blokhut; over K. Sanders nawoord tot zijn Walden-vertaling (1980).
Opium voor de enkeling, maart 1993, 544, *3-7*.
Over Richard Holmes, *Footsteps. Adventures of a romantic biographer* (1985; Ned.: *Voetsporen*, 1986), waarin de Parijse meidagen 1968 worden geïdentificeerd met de eerste Franse Revolutie onder vermelding van het verblijf van Mary Wollstonecrafts in Parijs en haar *On the Present Character of the French Nation*. Uitweiding over de Middelburgse schouwburgrellen van december 1969, waarvan Kuipers verslag deed in de *Provinciale Zeeuwse Courant*.
De toepasbaarheid van de droom. Bakoenin en Sacher Masoch, maart 1994, 556, *14-18*.
Over leven en werk van Leopold von Sacher Masoch (1836-1895) en zijn beschrijving van de ontmoeting van zijn vader met Michail Aleksandrovitsj Bakoenin (1814-1876) tijdens de Praagse juni-opstand in 1848. Over de positieve visie van Sacher Masoch en van Bakoenin op de toepasbaarheid van de droom.
Het Elbaanse perspectief, september 1994, 562, *19-22*.
Een bezoek aan Portoferraio en Palazzina dei Mulini (waar Napoleon verbleef) op het eiland Elba.
Onsterfelijk op schaal, april 1995, 569, *27-29*.
Filosofisch stuk over de aantrekkingskracht van het miniatuur: de kracht van de reductie.
'Sensatie' en herinnering: Bilibins eendje en de papegaai van Flaubert, december 1995, 577, *29-34*.
Over het begrip 'historische sensatie' van Huizinga a.h.v. F.R. Ankersmit, *De historische ervaring* (1993), een prent van Iwan Bilibin, Julian Barnes, *Flaubert's parrot*, e.a.
Steeds meer licht, mei 1997, 594, *23-28*.
Naar aanleiding van het geloof in elfen en paranormale fotografie over de 'zichtbare duisternis'. Met verwijzing naar Arthur Conan Doyle, *The Coming of the Fairies* (1922); Martin Koomens, *Het koninkrijk van de nacht* (1975); Junichiro Tanizaki, *Lof der schaduw* (1933) en Ton Lemaire, *Filosofie van het landschap* (1970).

Kunst, Jos
Over de betekenis van muziek, mei-juni 1989, 498-499, *19-25*.
Tekst van een voordracht gehouden voor een OKW-symposium over 'De taal van de

muziek', op 6 mei 1989 in Paradiso te Amsterdam.

Kurpershoek, Marcel

Sinclair Lewis en Main Street America, april 1985, 449, *29-30/32-33*.

N.a.v. de herdenking in Sauk Centre, Minnesota (= Gopher Prairie uit de roman *Main Street*, 1920) van de 100ste verjaardag van de geboorte van Sinclair Lewis.

De puriteinse romantiek van William Faulkner, februari 1986, 459, *3-10/12-17*.

Over het leven en werk van de Amerikaanse auteur William Faulkner.

De Franse Faulkner: van Malraux tot Lacan, januari 1987, 470, *3-11*.

De onverminderde aantrekkingskracht die William Faulkner in Frankrijk uitoefent, berust op zijn betekenis voor de vernieuwing van de 20ste eeuwse romankunst.

Kusters, Wiel

Waar zijn mijn varens?, januari 1985, 446, *32-33*.

Voordracht voor de Vereniging voor Onderwijs, Kunst en Wetenschap in Maastricht op 13 oktober 1984. Beschouwingen bij de poëzie-opvatting van George Orwell, Maurice Gilliams en Herman Gorter. Met gedichten.

Kuyper, R.

Het aardige van de jazz, 27-06-1962, 160, *13-14*.

Reactie op J. Pen, 59, 158, 1-4 en antwoord J. Pen, 60, 14. Zie R. Hueting, 60, 12-13.

Laan, Nico

Wetenschap en cultuurkritiek, januari 1990, 506, *18-25*.

Over de houding van academici tegenover massacultuur i.c. Jan ten Brink, Jan te Winkel en Karel van het Reve.

Labey, Karel

Iemand heeft deze zwarte hemel verlaten of Georg Trakl, de verweesde dichter, december 1991, 529, *28-34*.

Over het leven en het werk van de Duitse dichter Georg Trakl (1887-1914).

Marx goes pop of de transparantie van de Beatles, maart 1992, 532, *39-46*.

Over de rol van de Beatles ten opzichte van de marxistische begrippen low en high culture.

De behoefte aan Venetië. Over de veranderlijkheid van kunst en samenleving, mei 1992, 534, *9-14*.

Vijfentwintig beschouwingen.

De ruimte van Orpheus, november 1992, 540, *27-33*.

Beschouwingen over kunstenaars en kunst.

Het smelten van Novalis, februari 1993, 543, *16-23*.

Over het leven en werk van de Duitse dichter Novalis (1772-1801). Met gedichten.

De strijd tussen Alfa en Omega. Aforismen rond de schoonheid, november 1993, 552, *18-22*.

Beschouwing bij uitspraken van o.a. André Breton, Friedrich Nietzsche, Rainer Maria Rilke, Oskar Wilde, Vincent van Gogh, Pablo Picasso over schoonheid.

Catharsis (1 t/m 34), juli-augustus 1994, 560-561, *24-30*.

Citaten met commentaar over catharsis en beeldende kunst.

Labohm, Hans H.J.

De polderkolder van Dirk Horringa. Drie reacties, december 1998, 613, *36-38*.

Reactie op D. Horringa, 609-610, 21-25 inzake het poldermodel. Zie ook S. Brakman, 613,

35-36; A.H.G. Rinnooy Kan, 613, 38-40. Weerwoord van D. Horringa, 613, 40.

Labrie, Arnold

Zuiverheid en decadentie. Gedaantenverwisselingen van de vampier, maart 1997, 592, *11-20*.
Bram Stoker, *Dracula* als beeld van de Engelse middenklasse rond 1900.

Lammers, J.C.J.

Vaders grote jongen, 13-04-1960, 48, *3-5*.
Serie: De Nederlandse journalistiek. Zie K.L. Poll, 41, 1-2; J.L. Heldring, 41, 3-5; Th.H. Joekes, 42, 8-10 en B.J. Fris, 48, 6-9. Reactie op J.J. Peereboom, 42, 6-8. Antwoord J.J. Peereboom, 48, 5-6.

Langendorff, Ton

De idee van de universiteit, benaderd door de onderzoeksbekostiging, april 1993, 545, *17-24*.
Thema-nummer: De toekomst van de universiteit. Weergave van het plan van Minister Ritzen om onderzoek te bekostigen en maatschappelijke relevantie te koppelen. Opmerkingen bij de procedure die daarbij gevolgd wordt en een alternatief: de drie geldstromen (O&W, NWO en derden) elk koppelen aan één functie (opleidings-, wetenschappelijke- en maatschappelijke functie).

Lanzing, Fred

Op Rapport. Het KNIL 1830-1950, augustus-september 2000, 633-634, *32-39*.
Ideeën over het leven en werken van het KNIL worden verscherpt.

Drank en vrouwen. Hoe Nederland de oorlog in Atjeh won, juni-juli 2003, 667[-668], *45-51*.
De berichtgeving van de Atjehoorlog in het *Indisch Militair Tijdschrift* tussen 1874 en 1906.

Lauxtermann, P.F.H.

Jacques de Kadt en het onoplosbare dilemma, december 1988, 493, *3-10/12*.
Over de noodzakelijkheid van een elite en de tegenstrijdigheid elite vs. democratie; Kadt en de wereldpolitiek van zijn tijd.

Wie B zegt, moet ook A zeggen, december 1989, 505, *24-31*.
N.a.v. *De twee culturen. De eenheid van kennis en haar teloorgang* (1988) met de referaten van H.B.G. Casimir, H.F. Cohen, S. Dresden en Willem Frijhoff; de toenemende verontrusting over de consequenties van de triomf van de bèta-cultuur is de eigenlijke drijfveer achter het beleggen van symposia over 'de twee culturen'.

Clio 's toverlantaarn. Over de angst van Duitsland, maart 1991, 520, *28-38*.
Over A. Alberts, *Op weg naar het zoveelste Reich* (1990), met aanvullingen m.b.t. Bismarck en de Reichsgründung.

Lechner, J.

Achtergrond van Augusto Roa Bastos, april 1971, 281, *18-19*.
Over het leven en werk van de uit Paraguay afkomstige auteur Augusto Roa Bastos (1917). Zie verhalend proza, A.R. Bastos, 281, 20-21.

Lopen op drijfzand-Moderne Spaanse poëzie na 1939, juni-juli 1971, 283-284, *41-*.
Cencuur; José Angel Valente (1929). Zie poëzie, J.A. Valente, 283-284, 45-48.

Gelijk en ongelijk van J.P. Guépin, maart 1994, 556, *41-42*.
N.a.v. Guépin, 552, 40-42, reactie op zijn opmerking over hispanisten.

Leeuwen, W.F. van.

Psychoanalyse en wetenschap, maart 1969, 256, *11-18*.
Reactie op A. Burnier [= C.I. Dessaur], 252, 11-14, die daarmee reageerde op L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 247-248, 14-18.

Leezenberg, Michiel
Het postmoderne bewustzijn van Hugo Brandt Corstius, november 1999, 624, *7-11*.
Reactie op H. Brandt Corstius, op zijn vijf afleveringen in *Hollands Maandblad* over lichaam en geest. Zie H. Brandt Corstius, 615, 3-8; 616, 7-8/10-12; 617-618, 75-79; 619-620, 60-64 en 621-622, 52-65.

Leffelaar, H.L.
Elizabeth in Chicago. Eisenhower's prairie-Engels. De post en Lady Chatterley. Brief uit Amerika, 22-07-1959, 10, *11-13*.
Het bezoek van koninging Elisabeth en Prins Philiph aan Chicago; het Engels van Eisenhower en censuur van *Lady Chatterley's Lover* (1928) door een postwet.
Positie Amerikaanse neger verbetert langzaam. Brief uit Amerika, 19-08-1959, 14, *7-9*.
Vorderingen op het gebied van de integratie en het Congress over de Civil Rights Bill.
Twee reizen en een boek, 30-09-1959, 20, *4-6*.
Brief uit Amerika. Chroesjtjow bezoekt Amerika en Eisenhouwer Europa; advertentie in *The New York Times* voor Maria Dermout, *Yesterday* (1959).
De staalstaking, 11-11-1959, 26, *11-14*.
Brief uit Amerika. Aspecten van de Amerikaanse staalstaking.
Over Kerstmis, 'the roaring twenties' en oude graven, 30-12-1959, 33, *6-9*.
Brief uit Amerika. Kerstmis; The roaring twenties; Indiaanse graven.
Verkiezingsstijl en carnaval, 03-02-1960, 38, *10-12*.
Brief uit Amerika. Verkiezingscampagne van Republikeinen en Democraten, Nixon en Kennedy.
Defensieve goodwill-reizen, 16-03-1960, 44, *5-6*.
Brief uit Amerika. Eisenhouwer en Chroestjow op reis. Amerika's verhouding tot Fidel Castro en Cuba.
Norman Mailer adverteert zichzelf, 30-03-1960, 46, *3-4*.
Bespreking van Norman Mailer, *Advertisement for myself* (1959).
Bantzinger II, 30-03-1960, 46, *9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 43, 12, n.a.v. E. van Altena, 43, 11. Naschrift N. Scheepmaker, 46, 9.
Democratische en Republikeinse congrestrategie, 25-05-1960, 54, *3-4*.
Brief uit Amerika.
Eenheid als kweekproduct, 29-06-1960, 59, *1-3*.
De buitenlandse politiek van Amerika c.q. Eisenhouwer. Reactie van H.J.A. Hofland, 60, 9-10 en antwoord H.L. Leffelaar, 62, 8-9.
De president en de televisie II, 20-07-1960, 62, *8-9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Antwoord aan H.J.A. Hofland, 60, 9-10, n.a.v. H.L. Leffelaar, 59, 1-3 inzake de Amerikaanse president Eisenhower.
Het verkiezingsduel, 19-10-1960, 75, *5-7*.
Brief uit Amerika. Kennedy versus Nixon.
Eichmann en Life, 07-12-1960, 82, *8-9*.
Het autobiografische verslag van Eichmann in het tijdschrift *Life*.

Lehmann, L.Th. (1920-2012)
Boekenvoorkeur, 11-05-1960, 52, *9*.

Edwin Muir, *Collected poems* (1949); John Cowper Powys, *In spite of, a philosophy for everyman*; Aubrey Beardsley, *Under the hill* (1903).

Weg met Brecht, 11-05-1960, 52, *13-14*.

Tegen Bertold Brecht (en Kurt Weil).

Andermans schoonheid, 01-06-1960, 55, *10-14*.

Serie: Van oude boeken. Louis Couperus, *De Berg van Licht* (1905-1906).

When Buddha smiles, 24-08-1960, 67, *9-11*.

Over het werk van de auteur Jack Kerouac (1922-).

Over de grote traditionaliteit en conventionaliteit van Eugène Ionesco, 21-09-1960, 71, *13-14*.

Over het werk van toneelschrijver Eugène Ionesco, m.n. *Rhinoceros* (1959).

Ongestraft gelach, 28-09-1960, 72, *8*.

Reactie op K.L. Poll, 71, 1-2. Naschrift K.L. Poll, 72, 8 inzake De Quay.

Over tegenwoordige deelwoorden, 28-09-1960, 72, *10-13*.

Bij de opvoering van J.M. Synge, *The Playboy of the Western World* door de Dublin Festival Company.

Kleine Buddhabeeldenstorm, 26-10-1960, 76, *12-13*.

Bespreking van Jack Kerouac, *Tristessa* (1960).

Een beetje toneel, 02-11-1960, 77, *12-14*.

Toneelbespreking van Sybren Polet, *Het Huis*; Paul Rodenko, *De Seinpaal*; Harry Mulisch, *De Knop* door Test; de bijdragen in het toneelnummer van *Podium*/*Gard Sivik*. Zie vervolg L.Th. Lehmann, 78, 9-11.

Een beetje toneel (vervolg), 09-11-1960, 78, *9-11*.

Bespreking van het toneelnummer van *Podium*/*Gard Sivik*, Max Beerbohm, *Around Theatres*. Zie eerste deel L.Th. Lehmann, 77, 12-14.

Drie droevige boekjes, 30-11-1960, 81, *12*.

Korte bespreking van Esteban López, *Jongen uit kool* (1960); Piet Apol, *Het Ongemak* (1960) en Simon Vinkenoog, *Uit de Doeken* (1957-1960).

Sleek-tailed squeakers, 07-12-1960, 82, *15-16*.

Bespreking van Dylan Thomas, *The Legend and the Poet* (1960).

Courrier du coeur, 01-03-1961, 94, *11*.

Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10 en J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11.

Verzonnen schepen. (On)kritische wetenschap in de 17de eeuw, april 2013, 785, *45-48*.

Een eerdere versie van dit artikel verscheen in 1995 in een zeer beperkte oplage als bibliofiele editie bij de uitgeverij De Gouden Reaal onder de titel '(On)kritische wetenschap in de 17de eeuw'.

Van bedrieger tot dadaïst. Kort essay over de schelmenroman, juni-juli 2013, 787-788, *[43]-[48]*.

Een eerdere versie van dit artikel verscheen in 2012 als bibliofiele editie in een zeer beperkte oplage bij uitgeverij De Gouden Reaal te Amsterdam onder de titel 'De schelmenroman'.

Scheepsjournaal 1948, mei 2014, 798, *13-20*.

van 28 april tot 12 mei 1948 voer Lehmann mee met zijn vader kapitein Lehmann op de SS Algorab vanuit Antwerpen.

Wereldlijke heksenprocessen. De botsing tussen magische kracht en seculiere kracht, december 2014, 805, *37-47*.

Dit is een bewerkte versie van de nooit eerder gepubliceerde doctoraalscriptie voor Lehmanns studie Nederlands Recht te Leiden uit 1950-1951.

Wachters van de nacht. Korte cultuurgeschiedenis van de vuurtoren, mei 2015, 810, *39-48.*

Een eerdere versie van dit artikel, geschreven voor een vuurtorenkalender, verscheen in

2005 als bibliofiele editie onder de titel *Vuurtorens*.

Een galei in een kerkraam, december 2018, 853, *30-32.*
Over de afbeelding van een Nederlands galeischip in een raam van de Sint Nicolaaskerk in Amsterdam.

Lehning, A.
Het sprookje van een ressentimentspoliticus, januari 1967, 232, *11-12*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Lem, Anton van der
De briefwisseling tussen Johan Huizinga en Menno ter Braak, oktober 1986, 467, *3-15*.
Leon Hanssen & W.E. Krul. Uitgave van de briefwisseling over de periode 29 juni 1928 tot 10 mei 1939. Correctie, 468-469, 5. De annotatie bij de brieven is van L. Hanssen en W. E. Krul.

Lemmering, B.
Pseudoniem van Ronald Tolman.

Leupen, H.
Vroman, september 1965, 218, *12*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K.L. Poll, 217, 48-54 (de illustratie, 53).

Li Qingzhao
Nawoord bij inscripties op brons en steen, februari 1991, 519, *35-38*.
Over het leven en het werk van haar man Zhao Mingcheng (1081-1129).

Lichtenstein, Sabine
De dodelijke beet van een toondichter, februari 1993, 543, *8-11*.
Over de relatie tussen poëzie en muziek. Verwijzingen naar Goethe, Heine, Schumann, Chamisso, Baudelaire, Debussy en Andriessen. Met kleine partituurfragmenten van de auteur.
Het gezegde in de muziek. Over hoe muziek informatie verschaft, juli-augustus 1994, 560-561, *11-18*.
Met enkele muzieknotaties van de auteur, 11, 14, 15, 17. Het citeren en imiteren kunnen muziek een semantische functie geven.
De Hebrew Melodies. Over joden, Lord Byron en een liedbundel, augustus-september 1995, 573-574, *17-22*.
O.a. over Byron, *Hebrew Melodies* (1814-1815). Met partituur van Byrons favoriete melodie, 20-22.
'In deze heilige hallen'. Taal, talen en vertaling in de opera, december 1996, 589, *11-17*.
Met partituur van het lied van Canio uit Leoncavallo, *Pagliacci*, 16. Vertaalde teksten staan een authentieke operabeleving niet in de weg. Daar waar een onlosmakelijk verband

tussen woorden en muziek bestaat, moet voor de oorspronkelijke taal gekozen worden.
Over de Duitse humor: De esprit van Thomas Mann, Wagner en Beethoven, november 2001, 648, *7-11*.
Het liederlijke lied. De strijd tussen schoonheid en waarheid bij Thomas Mann, november 2010, 756, *41-48*.
Bewerking van een voordracht gehouden op 5 maart 2010 in Literair Theater Perdu te Amsterdam.

Lieshout, Peter H. van
Athene kan vannacht gebeuren, maart 1968, 244, *10-14*.
Persoonlijke ervaring met de Griekse staatsgreep, een revolutie, die dwingt een keuze te doen. Nederland moet kiezen voor beweging.

Lievers, Menno
De roeping van de mens is mens te zijn, juni-juli 1993, 547-548, *23-26*.
N.a.v. Jaap van Heerden, *Wees blij dat het leven geen zin heeft* (1991) en zijn opvatting van ethisch handelen. Verwijzing naar David Wiggins, *Needs, Values, Truth* (1987).
Reactie van J. van Heerden, 547-548, 27-28.
Fictie en non-fictie, oktober 1996, 587, *33-35*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over de samenvoeging van fictie en non-fictie in *de Volkskrant* en de verdediging daarvan door Hugo Brandt Corstius.
Wat is lezen? Wittgenstein en het nutteloze van de filosofie, februari 1997, 591, *27-31*.
Thema: Blijf lezen! Filosofie is nutteloos bij het beantwoorden van de vraag: wat is lezen?

Linden, Gerry van der (1952)
Een beetje gammel, juni-juli2018, 847-848, *31.*
Over een dementerende moeder.

Linthorst, Huub (1945)
Intellectuelen & de monarchie: Irrationele argumentaties door Van der Pot en Fasseur, augustus-september 2007, 717-718, *16-21*.
Over Fasseurs pleidooi voor de erfelijke monarchie in Nederland in hoofdstuk vijf van *Wilhelmina. Sterker door strijd* (2002, aabvulling op zijn biografie van Wilhelmina).

List, G. van der
Lof van het cynisme, augustus-september 1985, 452-453 [453-454], *46-49/51-52*.
N.a.v. Peter Sloterdijk, *Kronik der zynischen Vernunft* (1983), vertaald door Tinke Davids als *Kritiek van de cynische rede* (1984).
Over de cultuurpolitieke denkbeelden van Gerrit Komrij, december 1985, 457, *16-22*.
Hij schrijft leuk, maar men kan bedenkingen hebben bij zijn denkbeelden.
Naschrift, april-mei 1986, 461-462, *27-28*.
Reactie op E. Bindervoet & R.J. Henkes, 461-462, 18-26, n.a.v. G. van der List, 457, 16-22. Zie reactie Ole Bouman, 466, 38-42.

Lohr, C.P.
Richard III en de pretentie, 11-01-1961, 87, *14*.
Toneelbespreking van Shakespeare, *Richard III* door de Haagsche Comedie.
Gevaarlijk plakwerk, 15-02-1961, 92, *12-13*.
Toneelbespreking van Manuel van Loggem, *Lijmen en Het Been* door Toneelgroep

Theater.
Het geld van de oude dame, 15-02-1961, 92, *13-14*.
Toneelbespreking van Philippe Hériat, *Les Joies de la Famille* door de Haagsche Comedie.

Loontjens, Jannah
Boeken zijn de beste vrienden: De vanzelfsprekende absurditeit van Kafka, mei 2001, 642, *29-32*.
Over Franz Kafka's verhaal 'Huwelijksvoorbereidingen op het land', in Nederlandse vertaling van Nini Brunt verschenen in de gelijknamige bundel (1975).
Tragische twijfel. De aarzelingen van Orestes en Hamlet. juni-juli 2003, 667[-668], *34-37*.
Overeenkomsten tussen Shakespeares *Hamlet* en de Orestes-mythe in Jean-Paul Sartres *Les Mouches*.

Los, Wouter
Een klein verhaal, mei-juni 1987, 474-475, *29-30*.
Herinneringen aan D. Hillenius. Rede bij de begrafenis van D. Hillenius.

Lucebert
Pseudoniem van L.J. Swaanswijk.

Luijters, Guus (1943)
Tien vragen, april 2007, 713, *40*.
Tien opmerkelijke vragen.

Luyendijk, A.F.
De twee versleten begrippen: links en rechts, 27-05-1959, 2, *11-13*.
Heeft de tegenstelling rechts-links voor de politiek in ons land nog reële betekenis?
'Three Cheers', 03-06-1959, 3, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Op onze democratie.
Waakzaam, 03-06-1959, 3, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De liberalen en corporatieve organisatie.
Eerst kunst, dan sport, 03-06-1959, 3, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Regeringsverklaring waaruit blijkt dat de geestelijke volkskracht ontplooid moet worden.
Orwell en de socialisten, 10-06-1959, 4, *11-14*.
'Liberaal geklets' over de politieke voorkeur van George Orwell. Reactie J.E., 5, 7-8. Zie A.F. Luyendijk, 6, 9.
Deze grote vaderlander, 24-06-1959, 6, *2-3*.
Over het begrip 'grote vaderlander', n.a.v. de betiteling van De Quay als zodanig.
Orwell was geen V.V.D.'er, 24-06-1959, 6, *9*.
Zie J.E., 5, 7-8 en A.F. Luyendijk, 4, 11-14 inzake de politieke voorkeur van Orwell.
Gaat er een machtsstrijd beginnen?, 22-07-1959, 10, *5-7*.
De invloed van de sociale ontwikkelingen en de buitenparlementaire machtsstrijd op de parlementaire democratie.
Paradox I, 22-07-1959, 10, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De parlementaire debatten over het sociaal-economisch beleid.
Paradox II, 22-07-1959, 10, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. De parlementaire debatten over het sociaal-economisch

beleid.
Neen, niet met de bisschop aan één tafel, 29-07-1959, 11, *5-6*.
Met name over de rol van liberaal Harm van Riel in de politieke constellatie.
Een aalmoes voor Havelaar, 23-09-1959, 19, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Rijksbijdrage aan de herdenking van 100 jaar Multatuli, *Max Havelaar*.
Chapeau bas!, 23-09-1959, 19, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Verdediging van minister van defensie in *Vrijheid en Democratie*.
Cromwell en Lunshof, 23-09-1959, 19, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De Keizer en Lunshoff in *Elseviers Weekblad* over minister van defensie Visser.
Politiek debat zonder intelligentie, 07-10-1959, 21, *3-5*.
Commentaar op de algemene politieke beschouwingen.
Historische kanttekeningen bij een interpellatiedebat, 21-10-1959, 23, *7-9*.
Parlementaire historie, over het niet toestaan van een interpellatie door voorzitter Koolen aan Van Ravesteijn in de Tweede Kamer.
Een buikspreker, 28-10-1959, 24, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Minister van Rooy sprak door de mond van zijn staatssecretaris.
Weinig uitzicht, 28-10-1959, 24, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. De loonpolitiek beslissend voor het voortbestaan van het kabinet De Quay.
De pressie van de landbouw, 04-11-1959, 25, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Pressie op het kabinet voor financiële steun aan de landbouw.
Partijloos temidden der congresgangers, 18-11-1959, 27, *3-5*.
Congres van de PvdA.
En nu de C.H.U., 25-11-1959, 28, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Staatssecretaris voor Nieuw-Guinea.
De hypocrieten, 25-11-1959, 28, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Geen schandaaljagers rond minister Beerman.
Een prachthond, 02-12-1959, 29, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Rechtszaak rond A. den Doolaard en buurhond Nora.
Angst voor de schandaalmakers, 16-12-1959, 31, *4-5*.
Verlies aan onafhankelijk kritisch vermogen in de Tweede Kamer, n.a.v. de zaak Meulenbelt.
Mislukking op Nieuw-Guinea, 23-12-1959, 32, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Schending briefgeheim.
Een 'bandiet', 13-01-1960, 35, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De pers over de dood van Franco tegenstander Fransesco Sabater.
Flinke woorden en verantwoordelijkheid, 27-04-1960, 50, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Tilanus (CHU) over de Mammoetwet.
Een slecht resultaat, 27-04-1960, 50, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Knelpunten in het kabinetsbeleid volgens de CHU.
De profeet en de werkelijkheid, 04-05-1960, 51, *4-6*.
15 jaar later, d.w.z. na de bevrijding.
Angst voor een crisis?, 18-05-1960, 53, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Geaarzel bij de drie regeringsverwante partijen.

Orakeltaal en dilettantisme, 25-05-1960, 54, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Luns verduidelijkt dubbelzinnig en voorzichtig inzake Indonesië en Nieuw-Guinea.
Windstilte, 15-06-1960, 57, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Zomerreces van de Tweede Kamer.
Uitstel en afstel, 06-07-1960, 60, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Commerciële televisie.
Niet overdrijven, 06-07-1960, 60, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. G. van den Bergh over de geestelijke verdraagzaamheid der politieke partijen.
De voetbaltoto als karikatuur en als compromis, 13-07-1960, 61, *4-5*.
Het politieke debat in de Tweede Kamer, de politiek en het politieke compromis rond de voetbaltoto.
Goede oppositie, 20-07-1960, 62, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Goede oppositie van socialist Vos in de Eerste Kamer, i.t.t. partijgenoot Burger in de Tweede Kamer.
De IJ-tunnel, geen drama, 20-07-1960, 62, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren.
Zuidelijk fanatisme, 03-08-1960, 64, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Intolerantie van de K.V.P. in Bergen op Zoom.
Een kans voor de Kamer, 03-08-1960, 64, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De commissie-Koersen over controle op het militaire apparaat.
Onder de gordel, 17-08-1960, 66, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Minister Beerman zoekt steun in Engeland in de debatten over de voetbaltoto.
Een doffe zucht, 24-08-1960, 67, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Verbreken van de diplomatieke betrekkingen met Indonesië.
Raadselachtig, 31-08-1960, 68, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Planta-margarine. Reactie R.A.V. van Haersolte, 69, 5-6 en Naschrift A.F. Luyendijk, 69, 6.
Naschrift, 07-09-1960, 69, *6*.
Bij R.A.V. van Haersolte, 69, 5-6, n.a.v. A.F. Luyendijk, 68, 8 betreffende Planta-margarine.
Toto en liberaal onbehagen, 21-09-1960, 71, *3-5*.
De VVD-ers Oud en Van Riel t.p.v. het kabinet De Quay, bijvoorbeeld in het debat over de voetbaltoto.
Een lapmiddel, 28-09-1960, 72, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Splitsing van de begrotingsbespreking in de Tweede kamer ter wille van de efficiency.
Dorpspolitiek, 28-09-1960, 72, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De Kadt onvaderlandslievendheid verweten in zijn kritiek op Nieuw-Guinea politiek.
Kortzichtig, 05-10-1960, 73, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Sukarno niet beluisterd door Nederland bij zijn rede voor de vergadering van de Verenigde Naties.
Gevaarlijk quietisme..., 12-10-1960, 74, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Politiek quietisme als gevolg van de dominerende positie van de KVP.
... en ouderdom, 12-10-1960, 74, *11*.

Rubriek: Korte commentaren. Politiek quietisme als gevolg van de gevorde leeftijd van de meeste voormannen in de Tweede Kamer.

De ziekte van Romme, 26-10-1960, 76, *11*.

Rubriek: Korte commentaren. De ziekte van KVP-er Romme en diens vervanger: Andriessen, Oud, Bruins Slot of Tilanus?

Economen en politiek, 09-11-1960, 78, *1-3*.

N.a.v. de kritiek van econoom Wemelsfelder op de Nederlandse parlementariërs, vanwege hun geringe deskundigheid.

Beate kritiekloos, 30-11-1960, 81, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. De kleurloosheid van de Tweede Kamerleden.

Het groene front: een parlementair gevaar, 07-12-1960, 82, *6-7*.

De invloed van agrarische belangengroepen op de politiek en het landbouwbeleid.

Flakkerend kaarsje, 14-12-1960, 83, *8-[9]*.

Rubriek: Korte commentaren. Tamme begrotingsdebatten over Justitie in de Tweede kamer, met minister Beerman.

Geen politiek drama, 29-12-1960, 85, *1-2*.

Over de val van het kabinet-De Quay. De woningbouw was niet de oorzaak, wel de aanleiding.

De kluchtcrisis, 11-01-1961, 87, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Kabinetscrisis.

Mentaliteit oude stijl, 25-01-1961, 89, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Van de bestuursambtenaren op Nieuw-Guinea en de voorlichting uit dat land.

De beschaafde erfgenamen, 08-02-1961, 91, *1-3*.

De superioriteit van de Nederlandse en Europese politiek en democratie in de ogen van Amerikanen.

Oud-liberaal opportunisme, 15-02-1961, 92, *[6]-7*.

Rubriek: Korte commentaren. De KVP en de VVD over de Algemene Kinderbijslagwet.

Romme, 22-02-1961, 93, *6-7*.

Rubriek: Korte commentaren. Afscheid van deze politicus.

Goeie ouwe tijd, 01-03-1961, 94, *13-14*.

Rubriek: Korte commentaren. Reactie van Twentse werkgevers op de arbeidstijdverkorting.

Man met sjerp, 08-03-1961, 95, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Le Pen.

Na de welvaartsstaat, 08-03-1961, 95, *11-13*.

De problemen van de socialisten en arbeiderspartijen in de welvaartsstaat.

Trouw, 22-03-1961, 97, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. De Stichting Door de eeuwen heen trouw: koloniale diehards.

Partijvoorzitters, 22-03-1961, 97, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Oud (VVD), Suurhoff (PvdA), Beernink (CHU), Berghuis (ARP) en Van Doorn (KVP).

Na drie partijcongressen, 29-03-1961, 98, *1-3*.

De PvdA, de VVD en de KVP over de kinderbijslag.

Socialistische zelfstandigheid, 29-03-1961, 98, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Bij het afscheid van Voskuil als hoofdredacteur van *Het Vrije Volk* op het PvdA-congres.

Kwalijke rel, 12-04-1961, 100, *8-9*.

Rubriek: Korte commentaren. Rel rond de AVRO en de Koninklijke Nederlandse

Zwembond enerzijds, de VARA en Sita Posthumus anderzijds.

Sacrale homogeniteit, 26-04-1961, 102, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Over ministerschap en de neiging tot compromissen in de Tweede Kamer.

Politieke gefrustreerdheid en haar gevolgen, 04-05-1961, 103, *5-7*.
Politieke verslaggeving en de politieke situatie, i.c. het kabinetsbeleid van De Quay.

Het 'liberale' Spanje, 31-05-1961, 107, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Reactie op uitspraken van Erhard en Butler inzake Spanje in *Daily Telegraph* (27 mei).

Onze fascistische bondgenoot, 31-05-1961, 107, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Kritiek van KVP-er Beaufort op de opstelling van minister Luns in de VN inzake de kwestie-Angola (en NAVO-bondgenoot Portugal).

Provinciale dagbladen, 07-06-1961, 108, *3-5*.
Serie: Portret van een blad VII. *Haarlems Dagblad*, *Utrechts Nieuwsblad*, *Gelderlander* en *De Friese Koerier*.

Erhard, 07-06-1961, 108, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Zie A.F. Luyendijk, 107, 9-10.

Povere KVP, 14-06-1961, 109, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Op zoek naar een fractieleider.

Belangen en politiek, 14-06-1961, 109, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. J. Zijlstra over belangengroepen en politiek.

Jung, Hitler en het antisemitisme, 21-06-1961, 110, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De nazistische sympathieën van Jung, n.a.v. E. Glover, *Freud or Jung?* (1950).

Vrij Nederland, 28-06-1961, 111, *7-8/1011*.
Serie: Portret van een blad VIII. Reactie P. Geyl, 114, 10-11. Antwoord A.F. Luyendijk, 114, 11.

De minister die te integer was, 12-07-1961, 113, *3-4*.
Aftreden van minister van Sociale Zaken Van Rooy.

Slechte keus, 19-07-1961, 114, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. KVP fractievorzitter De Kort.

Antwoord aam prof. Geyl, 19-07-1961, 114, *11*.
Aan P. Geyl, 114, 10-11, n.a.v. A.F. Luyendijk, 111, 7-8/10-11 inzake het weekblad *Vrij Nederland*.

Lakeienfilosofie, 26-07-1961, 115, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Kritiek op een toespraak van KLM-directeur Van der Beugel.

B.B.B.: dàt is de oplossing, 02-08-1961, 116, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. De *Sunday Times* over de aanslagen in Zuid-Tirol.

Wat nu?, 09-08-1961, 117, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Het kabinet legt voor de tweede keer de motie-Van Doorn over spijtoptanten in Nieuw Guinea naast zich neer.

Beperkt gezag, 09-08-1961, 117, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De onbetrouwbaarheid van het Franse overheidssysteem.

De minister-president, 16-08-1961, 118, *1-3*.
De positie van de Minister-President in de Nederlandse politiek.

Transistor-boutade, 23-08-1961, 119, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Draagbare radio's.

Een kansje, 06-09-1961, 121, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Liberale internationale uit kritiek op het Spaanse en Portugese regiem.

Hulde, 06-09-1961, 121, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Kolonel Beelaerts van Blokland doet politieke uitspraken.
Parlementaire democratie: vorm en inhoud, 13-09-1961, 122, *6-8*.
De kwaliteit en de mankementen van ons parlementaire stelsel.
Van en over Burger, 11-10-1961, 126, *5-6*.
Socialistische fractieleider Burger en de algemene politieke beschouwingen.
Verkeerd beeld, 18-10-1961, 127, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Reportage van het NTS-journaal over de zaak-Goloeb.
Toenemend radicalisme, 01-11-1961, 129, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Loonpolitiek.
Geen stap terug, 08-11-1961, 130, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Het ARP standpunt in de kwestie Nieuw-Guinea.
Slap argument, 15-11-1961, 131, *5-6*.
Rubriek: Korte commentaren. Geen kabinetscrisis omdat dit vanwege de internationale situatie niet wenselijk is.
Loonbeleid zonder politiek, 15-11-1961, 131, *6*.
Rubriek: Korte commentaren.
Geen illusies, 22-11-1961, 132, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Loonbesprekingen tussen de regering en de Stichting van de Arbeid.
Pover, 29-11-1961, 133, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Slap justitieel beleid van minister Beerman in de zaak-Staphorst.
Oud en zijn malcontenten, 13-12-1961, 135, *4-6*.
Beschrijving van de zaak-Van der Putten, het beleid van minister Visser en liberale fractievoorzitter Oud. Reactie J.J.D. Rijk, 136, 4 en antwoord A.F. Luyendijk, 136, 5.
En de realiteit, 20-12-1961, 136, *5*.
Antwoord aan J.J.D. Rijk, 136, 4, n.a.v. A.F. Luyendijk, 135, 4-6.
Kinderbijslag en de KVP, 20-12-1961, 136, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Verminkte kinderbijslagverzekering door de Tweede Kamer aanvaard.
Nationalisme (I), 31-01-1962, 139, *4*.
Rubriek: Korte commentaren. L.A. Kesper pleit in *Elseviers Weekblad* voor de oprichting van een Democratisch Nationalistisch Verbond.
Nationalisme (II), 31-01-1962, 139, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. KVP-er Van Rijckevorsel wil strafbepalingen vaststellen ter bestrijding van onnationale gedragingen.
Parlementaire verlamming, 07-03-1962, 144, *1-3*.
Het kabinet De Quay en het parlement: van extra-parlementair tot parlementair. Socialistische oppositie als dieptepunt.
Oud breekt, 14-03-1962, 145, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. VVD-voorzitter Oud breekt met *De Telegraaf* op de jaarvergadering.
Rechtsbescherming, 14-03-1962, 145, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. C.H.F. Polak pleit op de jaarvergadering van de VVD voor een betere rechtsbescherming van de burger tegen de overheid.
Straks, 21-03-1962, 146, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Woningbouw en ambtenarensalarissen zijn moeilijke politieke kwesties die in de toekomst echt aan de orde zullen moeten komen.
Iets minder duf, 21-03-1962, 146, *8-9*.

Rubriek: Korte commentaren. De partijraad van de KVP discussieerde over Nieuw-Guinea.
Van der Putten, 28-03-1962, 147, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Staat terecht voor het ambtenarengerecht in Arnhem wegens zijn ontslag door minister Visser. Zie A.F. Luyendijk, 150, 8 en 155, 4-5.
Hoofden in het zand, 04-04-1962, 148, *1-3*.
De nederlaag van de VVD bij de statenverkiezingen. Is geen nederlaag voor het kabinet de Quay, zoals *Het Vrije Volk* wil doen geloven.
Het is niet goed (I), 11-04-1962, 149, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Lunshof in *Elsevier* over *Hollands Weekblad*.
Het is niet goed (II), 11-04-1962, 149, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Lunshof in *Elsevier* over Nieuw-Guinea.
Gefrustreerde parlementariërs, 18-04-1962, 150, *4-6*.
Buitenparlementaire activiteiten inzake Nieuw-Guinea kwetsen het parlement.
Pijnlijke uitspraak, 18-04-1962, 150, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Het ontslag van Van der Putten nietig verklaard door het ambtenarengerecht. Zie A.F. Luyendijk, 147, 8 en 155, 4-5.
Frans, 18-04-1962, 150, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Lunshof in *Elsevier* over De Gaulle.
Politiek zonder nuances, 09-05-1962, 153, *1-3*.
Versimpeling en ongecompliceerdheid voeren hoogtij in de Nederlandse parlementaire democratie. Of men is voor of tegen; Nieuw-Guinea.
Een leerling, 16-05-1962, 154, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. B.W. in *Elseviers Weekblad* over de verwerping door de liberalen in de Eerste Kamer van de defensiebegroting.
Visser en Oud, 16-05-1962, 154, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De steun van VVD-voorzitter Oud aan minister van Defensie Visser.
De VVD in rep en roer, 23-05-1962, 155, *4-5*.
Rond de minister van defensie Visser, de voorzitter van de Eerste Kamerfractie Van Riel, de zaak-Van der Putten en de nederlaag bij de statenverkiezingen. Zie A.F. Luyendijk, 147, 7-8 en 150, 8.
Te laat, 30-05-1962, 156, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Debat over het plan-Bunker; Nieuw-Guinea.
Een gevaarlijk denkbeeld, 13-06-1962, 158, *4-5*.
Van het rooms-katholieke centrum voor staatkundige hervorming om de betekenis van voorkeurstemmen in te perken.
Rijp voor ontbinding?, 12-09-1962, 171, *5-6*.
Rubriek: Korte commentaren. De Tweede Kamer na het akkoord over Nieuw-Guinea.
Cynisch, 12-09-1962, 171, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Cynische minachting voor de kiezer blijkt uit de samenstelling van de gemeenteraden en colleges van wethouders.
Zijlstra en de politiek, 19-09-1962, 172, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Minister Zijlstra keert de politiek de rug toe.
Toxopeus en de V.V.D., 19-09-1962, 172, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Toxopeus nieuwe VVD-leider.
Perspectief, 26-09-1962, 173, *7/10*.
Rubriek: Korte commentaren. Na het laatste jaar van het kabinet De Quay.
Afscheid, 26-09-1962, 173, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Afscheid van Burger als fractievoorzittervan de PvdA en Tweede-Kamerlid.

Frustratie en fraude, 03-10-1962, 174, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Gefrustreerde ambtenaar fraudeert in Nijmegen.
De Nederlandse micropolitiek, 10-10-1962, 175, *3-4*.
Beschouwing van de politieke verhoudingen in Nederland.
Onzindelijk, 24-10-1962, 177, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Discussie tussen minister Zijlstra en socialist Vondeling over de onzindelijkheid van de belastingverlaging.
Opscheppers en ridders, 07-11-1962, 179, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. In het verkeer; Verbond voor Veilig Verkeer.
Politieke brei, 06-12-1962, 183, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Gebrek aan bondigheid in de Tweede Kamer.
Corver's Reveil, 06-12-1962, 183, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Vernieuwing van de VVD volgens Tweede-kamerlid Corver; minister Visser.
Liberale fantasmagorieën, 12-12-1962, 184, *6-7*.
Vernieuwing binnen de VVD op de algemene vergadering.
Filmcensuur in het zuiden, 19-12-1962, 185, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Katholieke filmcensuur en Idil.
'Le Canard emmesmerdé', 19-12-1962, 185, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Over de aanval van minister van defensie Pierre Messner op dit Franse blad, nadat het Franse leger belachelijk was gemaakt in het nummer van 1 maart 1961.
Te weinig veranderd, 17-01-1963, 186, *19-20*.
Rubriek: Korte commentaren. De verkiezingslijst van de VVD.
Socialistische volmaaktheid en haar relativering, februari 1963, 187, *11-13*.
Over de houding van de uit de regering gestapte socialisten. Over de PvdA-ers Suurhoff, Vondeling, Ruygers en het kabinet De Quay.
Een doodgewoon bedrijf, april 1963, 189, *1-4*.
Over het peil van de verkiezingscampagne.
De grote nederlaag, juli-augustus 1963, 192-193, *5-7*.
Over de kabinetsformatie na de teruggave van de opdracht door De Quay, de pogingen van Marijnen.
Zijn er nog politieke ministers?, november 1963, 196, *4-6*.
Over het lage aantal ministers uit de politiek, i.t.t. de vele vakministers in Nederlandse kabinetten. Reactie van J.H. ter Spill, 197, 14.
Spaanse ontnuchtering, januari 1964, 198, *11-13*.
Persoonlijke notities over de situatie in Spanje en de Spaanse burgeroorlog.
Parlement zonder Carlos, februari 1964, 199, *10/12*.
Rubriek: Korte commentaren. Huwelijk tussen prinses Irene en Carlos.
De Kamer en de politiek, maart 1964, 200, *18*.
Rubriek: Korte commentaren. Behandeling van de wijziging van de Prijzenwet in de Tweede Kamer en het specialisme van de politici.

Luykx, Paul
Rust roest. Een repliek aan M.C. Brands, juni-juli 2008, 727-728, *54-57*.
Reactie op M.C. Brands mei 2008, nr. 726, 35-38 inzake *Andere katholieken* (2000). Zie reactie M.C. Brands in nr. 727-728, 75.

Maartense, K.
Twee Hongaren over de oktober-opstand, 27-04-1960, 50, *3-4*.

Bespreking van Tibor Merray en Tamas Aczel, *The Revolt of the Mind* (1959).

Maas, A.C.
De samenleving veranderen, juni-juli 1975, 331-332, *16-22*.
Over de manieren waarop de mensheid zichzelf een menselijk bestaan zal moeten geven; *Rapport van Rome* (1971), *Rapport Mansholt* (1972), B. Rölling, *Over Oorlog en Vrede* (1963).

MacGillavry, H.J.
De hond op het zebrapad of Op zoek naar wat helderheid, oktober 1979, 383, *26-31*.
Over evolutie-theorie, Darwinisme, survival of the fittest en Neo-darwinisme. N.a.v. K. van het Reve, 375, 42-46 en 378, 40-42; M. 't Hart, 378, 33-40 en de discussie van Rudy Kousbroek en D. Hillenius in *NRC Handelsblad* (29-6; 14-7; 21-7 1979 en 8-9 1979).

Malde, J. van
Politiek verstoppertje spelen, 22-08-1962, 168, *7-8*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op J. de Kadt, 166, 1-3. Antwoord J. de Kadt, 168, 8-9 inzake de Nederlandse politiek m.b.t. Nieuw-Guinea.

Marja, A.
Pseudoniem van A.T. Mooij

Marsman, H.J.
De glazen piano, oktober 1964, 207, *35-37*.
Onder pseudoniem J. Bernlef. Over de onbekende jazzmusicus Lennie Tristano en zijn muziek.
Autobiografie van een grote vogel, april 1965, 213, *26-28*.
Onder pseudoniem J. Bernlef. Bespreking van Edith Sitwell, *Taken care of* (1965).
Het noteren van observaties, juni 1965, 215, *39-40*.
Onder pseudoniem J. Bernlef. Bespreking van K. Schippers [= G. Stigter], *Een klok en profiel* (1965). Met gedichten.

Mathijsen, Marita
De pop Olimpia. Werkelijkheidsverzaking in de negentiende eeuw, november 1988, 492, *9-17*.
Thema: Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Lezing voor de vereniging voor OKW in oktober 1988. De filosofische minachting voor de werkelijkheid; het zoeken naar en compensatie voor de werkelijkheid bij de auteurs van de Romantiek, o.a. bij E.T. Hoffmann in het thema van de pop; de pseudo-wetenschap van de Franse arts Franz Anton Mesmer; de fotografie als bedrieglijke nabootsing van de werkelijkheid.

Mée, Rob du
Nederlands filmklimaat wordt iets warmer, februari 1965, 211, *36-37*.
Over veranderingen in het filmbezoek. Film is in, gemiddelde films en bioscopen die succesfilms niet kunnen krijgen zijn de dupe van die populariteit.
Films, februari 1965, 211, *40*.
George Cukor, *My fair lady*; Alain Jessua, *La vie a l'envers*; Francesco Rosi, *Salvatore Giulinano*; Pietro Germi, *Sedotta e abbandonata*.
Films, maart 1965, 212, *48*.
Over nouvelle Vague: Claude Chabrol, *Les Cousins*, *Le Beau Serge*, *A Double Tour*/*Voetstappen zonder spoor*, *Landru* en *De tijger lust ze rauw*. Jean-Luc Godard, *Le*

Mepris, *Bande a part* en *Une Femme Mariee*; François Truffaut, *Le peau douce*.

Films, juni 1965, 215, *41*.

De filmweek van Arnhem: Jan Vrijman, *Op de bodem van de hemel*; Franz Weisz, *Een zondag op het eiland van de Grande Jatte*; Agnès Varda, *Le bonheur*; Michelangelo Antonioni, *Deserto rosso*; Pier Paolo Pasolini, *Vangelo secondo matteo*; Hiroshi Teshigahara, *Alskande par, suna no onna*; Jerzy Skolimowski, *Bijzondere kentekenen: Geen* en *Walk-over* en Jan-Luc Godard, *Phaville*; cameraman Gerard van den Berg.

Films, september 1965, 218, *35*.

Richard Lester, *Unne feme mariee*, *Le Bonheur*, *The knack*, *A hard day's night* en *Help*; *la peau douce*; Jean Aurel, *de l'amour*.

Films, november 1965, 220, *35*.

Antonioni, *Desero rosso*; Pasolini, *Vangelo secondo Matteo*; Bertolucci, *Prima della rivoluzione*.

Films, december 1965, 221, *43*.

Kosintsev, *The lovegoddesses*; *Hamlet*; Hiroshi Teshigahara, *Suna no onna/Vrouw van het zand*; Kramer, *Ship of Fools*; Brook, *Lord Jim*; Reed, *The agony & the ecstacy*; John Sturges, *The hallelujah Trail*; John Ford, *Cheyenne autumn*; *Mary Popkins*; *Paris vu par* en Godard, *Les Carbiniers*.

Films, februari 1966, 223, *35*.

Utrechtse filmweek: Akiro Kurosawa, *Hoog en laag*; Claude de Givray, *L'amour a la chaine*; Papatakis, *Les Abysses*; Polansi, *Repulsion*; Visconti, *Sandra*; Olmi, *De verloofden*; Forman, *De liefde van een blondje*; Bo Widerberg, *Liefde 65* en Nikolai van der Heyde, *Een ochtend van zes weken*.

Meijer, E.R.

Het aureool van de oprechtheid. De modernen en de romantici, 16-09-1959, 18, *13-15*.

Kunstbeschouwing.

Meijer, Henk

Zeven jaar zuivere neerslag, mei 1964, 202, *34-36*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. N.a.v. Kees Fens, *De eigenzinnigheid van de literator* (1964).

Op weg naar het einde?, november 1964, 208, *32-34*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Over Gerard van het Reve, *Op weg naar het einde* (1963).

Antwoord, december 1964, 209, 41.Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Reactie op H. Kaleis, 209, 40-41.

De poëzie van Philip Larkin, december 1964, 209, *29-31*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Bespreking van Philip Larkin, *The Whitsun Weddings* (1964). Met gedichten.

Wolkers' paradijs, februari 1965, 211, *30-34*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Bespreking van Jan Wolkers, *De hond met de blauwe tong* (1965).

Beargumenteerde kritiek II, april 1965, 213, *28*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Antwoord aan Hillenius, 212, 45-47. Zie H. Romijn Meijer, 211, 30-34.

De poëzie van Sylvia Plath, november 1965, 220, *22-26*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Over leven en werk van deze Amerikaanse dichteres (1932-1963) met pseudoniem Victoria Lucas. Met gedichten.

Tussen waken en dromen, maart 1967, 234, *19-21*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Over de come-back van Henry Roth, *Call It Sleep* (1934).

An American Dream, juni-juli 1969, 259-260, *42*.

Onder pseudoniem Henk Romijn Meijer. Reactie op D. Hillenius, 258, 36-38, met een naschrift van D. Hillenius, 259-260, 42.

Meijers, H.

Aan N.S., 31-10-1962, 178, *12*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 177, 7-8. Antwoord N. Scheepmaker, 178, 12 inzake reacties op de ontgroening van studenten.

Over immigratie en normen die hopelijk niet voorbijgaan, juni-juli 1992, 535-536, *15-20*.

Over de Nederlandse immigratiepolitiek en het Schengen-verdrag.

Menalda, Minke

De ongemakken van de grote liefde, 01-03-1961, 94, *6-7*.

Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.

Het bedrog in de humor, 31-05-1961, 107, *11-13*.

Wantrouwen tegen het nut van humor gemotiveerd.

Coulante verkeersmoraal, 21-02-1962, 142, *10-11*.

Verkeersregels en verkeersslachtoffers.

Meyer, R.P.

De White Australia Policy, 17-08-1960, 66, *11-13*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Immigratiebeleid in Australië.

Universitaire benoemingen, 22-03-1961, 97, *11*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Verwijzing naar K. van het Reve, 87, 1-2.

Een week vol verwarring, 26-04-1961, 102, *11-13*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Installatie van de Nieuw-Guinearaad.

De poëzie van A.D. Hope, 06-09-1961, 121, *14-16*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Over leven en werk van deze Australische dichter. Met gedichten.

Beestachtig, 01-11-1961, 129, *7-8*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. The Royal Agricultural Show.

Na de verkiezingen, 24-01-1962, 138, *7-8*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Verrassende uitslag parlementsverkiezingen van 9 december 1991: gelijkspel tussen de regeringscoalitie (Liberal Party en Country Party) de oppositie (Labour Party en Democratic Labour Party).

De derde dag, 21-02-1962, 142, *11-13*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Verslaggeving van een bosbrand.

Labor in actie, 21-03-1962, 146, *5-6*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. De eerste bijeenkomst van het parlement en de regering Menzies na de dramatische verkiezingen van december.

Buitengewoon concert, 26-04-1962, 151, *13-15*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Cultuur in Australië. Concert gedirigeerd door Strawinsky.

De krant is geen meneer, 23-05-1962, 155, *14-16*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Portretten van buitenlandse kranten (III). Brief uit Australië.

Historische toekomst, 25-07-1962, 164, *10*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Rubriek: Korte commentaren. Voorspelling inzake de soevereiniteit van Nieuw-Guinea.

Over eigen land, 19-09-1962, 172, *15-16*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië. Serie over de relatie van de auteur tot Nederland en de Nederlanders.

U krijgt van mij geen kerstkaart, 28-11-1962, 182, *6-7*.

Onder pseudoniem P.M. Reinders. Brief uit Australië.

Mierlo, Hans van

De trouw van de intellectueel, november 1990, 516, *7-12*.

Een paar opmerkingen bij de achtste Van der Leeuw-lezing op 10 oktober in de Martinuskerk te Groningen door György Konrád, die o.m. de hulp van de intellectuelen inroept voor de huidige problemen van Oost-Europa.

Minnen, J.T. van

Luxemburgse desintegratie?, 04-04-1962, 148, *6-7*.

Luxemburg als middelpunt van de Europese intergratie.

Tien jaar Hoge Autoriteit. Een vermoeid college, 03-05-1962, 152, *5-7*.

Bespreking van het tiende jaarverslag van de Hoge Autoriteit voor Kolen en Staal; EGKS.

Luxemburgse evenementen, 03-05-1962, 152, *8-9*.

Uitjes van de EGKS en financieel commesaris Urbain Vaes.

Mitzman, Arthur

Monnik of hoveling? Sociale waarden en de toekomst van de geesteswetenschappen, augustus-september 1997, 597-598, *7-19*.

Vertaald uit het Engels door Marleen Wessel. Oorspronkelijk geschreven als 'Monk or Courtier? Social Values and the Future of the Humanities' voor het congres 'Social Values and the Responsabilities of the Historian (19-24 juni 1997), georganiseerd door het Huizinga Instituut. Tevens niet-officiële afscheidsrede als hoogleraar Nieuwe Geschiedenis UvA. Wetenschappelijke onpartijdigheid als bron van sociale veranderingen en wetenschappelijk bureaucratische specialisme als bestendiging van de maatschappelijke samenhang in drie geesteswetenschappelijke kwesties.

Mobach, H.

Verkiezingen, juni 1963, 191, *22-23*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. Brandt Corstius, 190, 1-2. Antwoord van H. Brandt Corstius, 191, 23.

Moerbeek, Toine

Wat zou Patricia Preece betekend hebben voor Stanley Spencer?, maart 1988, 484, *22-27*.

Over de invloed van Hilda Carline en Patricia Preece op het leven en werk van schilder Stanley Spencer, n.a.v. de BBC-film over de schilder.

James Joyce, Alberto Giacometti en Stanley Spencer, januari 1990, 506, *33-36*.

Twee aspecten van Joyce, *Finnegans Wake* (1939): de abstractie en de subjectiviteit vergeleken met de moderne beeldende kunst: met het werk van Giacometti voor de abstractie en met dat van Spencer voor de subjectiviteit.

Möhlen, Frank von der (1958)
Leuke mensen kleven. Het verdichte leven van Aard-Jan Quaak, november 2008, 732, *14-18*.
Onder pseudoniem F. Starik. Over de 'dichter' Aard-Jan Quaak (1968-2008) die het vomitisme van de dichterswebsites ontstijgt.
De geschiedenis van mijn haar, april 2011, 761, *3-8*.
Onder pseudoniem F. Starik. Herziene versie van het 'Sermoen over identiteit' dat op 13 maart werd gegeven in Utrecht in het kader van de voordrachtreeks 'In de Houten Broek' van De Academie Het Nut Voorbij.
Nummer 170, februari 2014, 795, *10-18*.
Onder pseudoniem F. Starik. Sinds 2002 verzorgt F. Starik de eenzame uitvaart in zijn woonplaats Amsterdam. Een moment dat zijn werk ertoe doet.
Vijf nachten, april 2015, 809, *23-28*.
Onder pseudoniem F. Starik. Columns die hij in de week van 23 t/m 27 maart 2015 voordroeg in het radioprogramma 'Nooit meer slapen'.
Sliert van vernietiging. F. Starik kijkt naar Joost Zwagerman, oktober 2015, 815, *41-48.*
Onder pseudoniem F. Starik. 'In memoriam Joost Zwagerman. Bevat het gedicht diens gedicht 'God, de zijn'.
Verbeeld je niks, mei 2016, 822, *46-48.*
Herinneringen aan de dichter Wim Brands.
BOFB, januari 2017, 830, *11-13.*
Onder pseudoniem F. Starik.
Hoe het is om net niet dood te gaan, december 2017, 841, *3-5.*
Onder pseudoniem F. Starik.

Mohr, M.E.A.W.
Een lezing uit 1920, november 1979, 384, *3-16*.
Lezing gehouden voor het Rode Kruis, Amsterdam, oktober 1920, na zijn terugkeer uit Rusland (voorjaar 1920) met een honderdtal landgenoten per S.S. Lingestroom. Over het Rusland van die tijd.

Mok, M.R.
Een opmerkelijk Europeaan, juni-juli 2009, 739-740, *17-18*.
Over Piet VerLoren n.a.v. Wijsenbeek, april 2009, 737, *35-39.*

Molegraaf, Mario
Nogmaals Plato, december 1996, 589, *27-29*.
Zie M. Kardaun, 587, 11-16. Met een naschrift van M. Kardaun. Inzake de reacties op de Plato-vertaling van H. Warren en M. Molegraaf.

Molen, G.J. van der
Tiepelen, mei 1964, 202, *40*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. Brandt Corstius, 198, 22-23/26-27 inzake het folkloristische spel tiepelen.

Molenaar, Jan C. (1932)
De dokter, het lot en de dood. Dilemma's en paradoxen in de moderne geneeskunde, oktober 2014, 803, *19-25*.

Montagne, O.
Politiek, techniek en liefde, 01-07-1959, 7, *15-16*.

Duitsland; De presidents-kandidatuur van Lübke; chirurgisch experiment op televisie bij Eugen Kogon; automatische pinspotter (kegelen) in Wiesbaden en schrijven over liefde in de DDR.

Duitsers in soorten, 12-08-1959, 13, *3-5*.

Brief uit Bonn. Bondspresident Heuss niet in Bayreuth (Wagner Festspiele); telefoonboeken; Bund Nationaler Studenten; filosoof W.P. Menzl veroordeeld wegens vernieling van Rubens 'Hellevaart der verdoemden'.

Brief uit Bonn, 04-11-1959, 25, *6-8*.

Bonn als verblijfplaats; een taboe op spreken over lidmaatschap van NSDAP; vakantiezending onder reislustige Duitsers door twee evangelische geestelijken.

Kerstbrief uit Bonn, 23-12-1959, 32, *12-14*.

Diverse aspecten van kerst in Duitsland.

Anti-semitisme en anti-germanisme, 02-03-1960, 42, *3-5*.

Brief uit Bonn. Over de rol van de media en de complottheorie inzake de antisemitische bekladdingen in de kerstnacht 1959 in Keulen.

Duitse reacties op de mislukte conferentie, 01-06-1960, 55, *3-5*.

Brief uit Bonn. Reacties in Duitsland op de topconferentie van wereldleiders in Parijs.

Over Adenauer en de zomer, 10-08-1960, 65, *6-8*.

Brief uit Bonn.

Twee Duitse partijcongressen, 17-05-1961, 105, *4-6*.

Brief uit Bonn. CDU in Keulen en de SPD in Bonn; Adenauer, Erhard, Strauss en Brandt.

Brief uit Bonn, 21-02-1962, 142, *4-5*.

Eindelijk christendemocratische-liberale coalitieregering; Audenhauer en Erhard.

Montijn, Ileen (1952)

Op zoek naar de Hollandse pot, oktober 1994, 563, *4-7*.

Over de Nederlandse eetcultuur, de traditionele zuinigheid en de invloed van de buitenlandse keuken, o.a. de Indische.

De zonde van het vlees, november 1996, 588, *3-6*.

Thema: Jacht & slacht. Vlees eten is een alledaagse zonde, iets waarover geen rationele gedachtenwisseling mogelijk is, ook niet in een gesecularisseerde, rijke samenleving. Het is niet goed te praten, en we doen het toch.

De klok en het sleutelmandje. Het risicoloze ritme van het leven op stand, november-december 1997, 600-601, *68-72*.

Thema: Risico. De pogingen van de gegoede burgerij begin deze eeuw om het huishouden te regelen. *De oude klok van Sonnehoff* (1918), Amy Groskamp-Ten have; Ina Boudier-Bakker, *Armoede* (1909); *Joop ter Heul* (1923); H.J.A. Hofland; Top Naeff; *Model-menschen* (1860); Louis Couperus.

De vergissing van Berlage. Herkenbaarheid en modernisme in de woningbouw, januari 2006, 698, *3-10*.

De laatste doctoranda. Het onrustige bestaan van dra. M.G. Schenk, maart 2016, 820, *15-22.*

Levensbeschrijving van de journaliste dra. M.G. Schenk (1907-1991). Hoofdredactrice van het maandblad ‘De vrouw en haar huis’ en oprichtster van het weekblad ‘Hervormd Nederland’.

Mooij, A.T.

Een misverstand en een antwoord, 25-05-1960, 54, *11*.

Onder pseudoniem A. Marja. Reactie op H. Brandt Corstius, 52, 8. Antwoord H. Brandt Corstius, 54, 11-12 inzake apartheid.

Mooij, J.J.A. (1929)

Is de Nederlandse beschaving in verval?, februari 1980, 387, *3-11*.

Vermoedens en verklaringen rond de huidige malaise: overmaat aan onverschilligheid, het gevoel dat het er niet echt op aan komt, te veel mensen zijn met te weinig tevreden. Hoe komt dat?

Gelijkheid en cultuur, oktober 1980, 395, *3-12*.

Over de ontwikkeling van de gelijkheidsgedachte en de voor- en nadelen daarvan. Wijst op een conflict tussen de gelijkheidsideologie en de culturele mogelijkheden. Geen van beide uitgangspunten mag absoluut voorrang krijgen, maar gelijkheid is misschien wel een noodzakelijk bestanddeel van de zich ontwikkelende cultuur. Zie reacties van G.M. van Asperen, 396, 3-6; H. Drion, 6-8; J.F. Glastra van Loon, 8-10; E.H. Kossmann, 11-12 en J. Tinbergen, 12-14.

Literatuur en ethiek, augustus-september 1982, 417-418, *31-39*.

Twee standpunten in hun historische ontwikkeling: het estheticisme, een uitvloeisel van l'art-pour-l'art-idee en de stelling dat aan de ethiek in bepaalde opzichten een wezenlijke en fundamentele plaats in de beoordeling van kunst toekomt.

Elites en tegen-elites, mei-juni 1984, 438-439, *14-15/18-19*.

De machts-, bezits-, status-, culturele, groepselites en de anti-elite of alternatieve.

Het schone en het goede, juli-augustus 1984, 440-441, *32-34/36-39*.

Uitwerking van een lezing gehouden op de Hollands Maandblad Avonden te Groningen (17 januari) en Haarlem (22 februari). Over de aard en betekenis van deze waarden.

Het Europa van de filosofen, mei-juni 1990, 510-511, *38-41/43-47/49-58*.

De filosofen van de Geneefse Conferentie van 1946 gewijd aan 'l'esprit européen: Julien Benda, Karl Jaspers, Georg Lukacs, Denis de Rougemont; De filosofen van het Interbellum: N. Berdjajev en Walter Schubart, Oswald Spengler en Arnold Toynbee, Edmund Husserl, Hermann Keyserling, Max Scheler; De situatie rond de 19de eeuw: Johann Gottlieb Fichte, Em. Kant, Friedrich Nietzsche, Novalis, Friedrich Schlegel, John Henry Newman en Georges Sotel; Het heden: Pierre Drieu la Rochelle, H.G. Gadamer en Leszek Kolakowski.

De verbeelding aan de macht, augustus-september 1993, 549-550, *20-26*.

Over de meirevolte 1968 (vooral Parijs) en de muurteksten, o.a. 'L'imagination au pouvoir'. Over de achtergrond van deze leus (Marcuse, de surrealisten en de situationisten) en de verheerlijking van de verbeelding in de 19de eeuw (Baudelaire).

Mooij, Hans. Maarten 't Hart en Susanne Langer, mei 1998, 606, *22-23*.

Met redactionele inleiding, mei 1998, 606, *17*. Zie ook Reacties: M. Doorman, 603, 11-12; H. Ree, 604, *18-19; F.A. Muller, 606, 17-20; E.* Bindervoet, & R.J. Henkes, 606, 20-22; Zie ook *Filosofie Magazine*.

'Cultuur en 'beschaving', oktober 2009, 743, *5-17*.

Beschouwing over het gebruik van de begrippen cultuur en beschaving in de Europese traditie.

Een rafelig weefsel. Zin en onzin van het begrip 'Europese cultuur', februari 2010, 747, *26-35*.

In de ban van de eeuwigheid. Over de waarden van de tijd, mei 2014, 798, *39-49*.

Waarden en woorden, december 2014, 805, *25-33*.

Beschouwing over de wederzijdse beïnvloeding van taal en waardebeleving en waardehuishouding.

Voorspiegelingen, februari 2016, 819, *40-48.*

Over verleiding en misleiding in de kunst,

Moor, J.A. de

De mythes rond Kapitein Westerling, maart 2000, 628, *16-21*.

Moore, Gene M.
Van cowboys en bureaucraten. Enkele gedachten over Amerikaanse en Nederlandse universiteiten, april 1993, 545, *14-17*.
I.s.m. Olga Amsterdamska. Thema-nummer: De toekomst van de universiteit. Een vergelijking. Consensus, samenwerking en gelijkwaardigheid versus ongelijkheid, individualisme en rivaliteit. Vertaald uit het Engels door J.J. Peereboom.

Mooyman, W.
Een student mag even dom zijn als zijn vader, 16-05-1962, 154, *4-5*.
Serie: Het conservatisme van de Nederlandse student. Zie C.E. Vervoort, 152, 3-5; J. Pen, 153, 6-7 en L.C. Röling, 157, 4-5.
Nieuw-Guinea conferentie van Den Pasar, 26-09-1962, 173, *6-7*.
De afsplitsing van Nieuw-Guinea is strijdig met de conferentie van Den Pasar 97 tot 24 december 1946)
Spelling op de helling, 17-01-1963, 186, *10-13*.
Over het innemen van de stellingen n.a.v. de heroprichting van de Vereniging tot vereenvoudiging van de spelling. Over de spellingsgeschiedenis, o.a. Kollewijn, commissie-Van Haeringen, het 'Groene Boekje', De Vries en Te Winkel.
Costerkop, mei 1963, 190, *12*.
Over de plaatsing van een beeld van Dirk Coster in Delft.
Werd Nescio miskend?, mei 1963, 190, *39-42*.
Redenen waarom Nescio niet populair is geworden; de relatie met *Forum*; soorten prozaïsten. Zie reactie G. Jaspers, 198, 36-38.
Het einde van Forum, juli-augustus 1963, 192-193, *59-62*.
Over de geschiedenis van het tijdschrift *Forum* (1931-1935).

Mosch, Robert
Het nut van tegeltjeswijsheid. Waarden en normen als maatschappelijke smeerolie, december 2003, 673, *34-40*.
I.s.m. Frank den Butter. Vanuit het economisch perspectief valt er over de ethisch-culturele, politiek-historische, juridisch-ideologische problemen rond normen en waarden meer te melden dan tegeltjeswijsheden.

Muijlwijk, J.
[], oktober 1965, 219, *24*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op D. Hillenius, 218, 10-11 inzake de NSVH.

Mulder, George
Vermeers gecijfer: Allemaal voor niets, april-mei 1988, 485-486, *22-24*.
Reactie op W. Vermeer, 479, 7-12. Antwoord W. Vermeer, 485-486, 24-27 inzake onderwijsbezuinigingen.

Mulder, Reinjan
Wat hebben we eigenlijk aan de staat te danken?, december 1982, 421, *24-25*.
Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26. De betekenis van de staat bij het bereiken van de bij uitstek socialistische doeleinden is gering.
Minieme verschillen tussen de derde en de vierde, mei 1985, 450, *3-4*.
Over de eindeloze nuancering en de geringe verschillen tussen generaties. Reactie op

H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13; en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Muller, F.A.

De tao van Capra, juli-augustus 1987, 476-477, *3-11*.

Over professor in de Oosterse filosofe Capra, *The tao of physics* (*tao van fysica*). Een onderzoek naar de parallellen tussen de moderne fysica en Oosterse mystiek.

De tao van Capra, september 1987, 478, *34-46*.

Met kritiek op Frida Balk-Smit Duyzentkunst n.a.v. haar artikel in *De Volkskrant* van 7 maart 1986. Reactie P. Quaedvlieg, 481, 45.

De tao van Frida, januari 1988, 482, *25-30*.

Reactie op P. Quaedvlieg, 481, 45, n.a.v. F.A. Muller, 478, 34-46 waarin F. Balk-Smit Duyzentkunst wordt bekritiseerd.

Tijdgeestelijk gehandicapt, oktober 1988, 491, *36-43*.

Over slordig taalgebruik en blunders in M. Bier, 488-489, 3-9.

De literaire oorlog. Over vals en echt in de polemiek, april 1989, 497, *3-8*.

De literaire oorlog. Over vals en echt in de polemiek, mei-juni 1989, 498-499, *11-18*.

Over de echte polemist en de slechte polemisten, zoals de epigoon (i.c. Koos Hageraats en Jeroen Brouwers), de lilliputhumanist, de zielige polemist, die wil behoren tot het polemisch triumviraat: W.F. Hermans, Gerrit Komrij, en Hugo Brandt Corstius; relativisme en postmodernisme; met grafische voorstelling van de polemische kracht van enkele Noordnederlandse auteurs, 18.

Stephaen Hawking, orakel tussen de wielen, januari 1996, 578, *27-33*.

Over leven en werk van deze natuurkundige; kritiek op de verering van persoon en kassakraker *A brief History of Time. From the Big bang to Black Holes* (1988). Met afbeelding van Gödels universum, 28.

De geniale denker, augustus-september 1996, 585-586, *13-22*.

Thema: Genialiteit. Over het onderscheid tussen genialiteit in kunst en ratio (kunstgenie en denkgenie). Reactie op N. Noordervliet, 582, 3-9.

A nerd with a view, mei 1997, 594, *31-32*.

Rubriek: Aan de ene kant. Sluit aan bij de discussies over een vermeend gebrek aan bèta's: wiskunde voor alfa's. De bèta moet de vrijheid krijgen om te worden wie die is, dus waarom moet een bèat wel van Shakespeare weten en een alfa niet van de tweede hoofdwet van de thermodynamica?

Het bloedbad, november-december 1997, 600-601, *83-88/90/92-94*.

Thema: Risico. Mengeling van kritisch en verhalend proza. Zie verhalend proza, F.A. Muller, 600-601, 83-88/90/92-94. Regieregels voor bloederige filmscènes. Segio Leone, *Once upon a time in the west* (1969); *the Guns of Navarone* (1961); Stanley Kubricks, *Paths of Glory* (1957); Jonathan Demme, *The Silence of the Lambs* (1990); Tarentino, *Reservoir Dogs* (1992); Brian de Palma, *Scarface* 91983); *First blood* (1982); Coen, *Fargo* (1996); Peckinpahs, *The Wild Bunch* (1969); *Cross of Iron* (1976); Coppola, *The Godfather* (1972, 1974 en 1990); Scorsese, *Taxi driver* (1976); *Casino* (1995); *The Untouchables* (1987); Tarentino, *Pulp Fiction* (1994); Karbelnocoff, *Mobsters* (1991); *The Texas Chain Saw Masacre* (1974); *Monty Python and the Holy Grail* (1974); Stanley Kubrick, *The Shining* (1980); Pasolini, *Salo of de 120 dagen van Sodom* (1975).

Apoproegmena, mei 1998, 606, *17-20*.

Met redactionele inleiding, mei 1998, 606, *17*. Zie ook Reacties: M. Doorman, 603, 11-12; H. Ree, 604, 1*8-19; E.* Bindervoet, & R.J. Henkes, 606, 20-22; H. Mooij, 606, 22-23.

Zie ook *Filosofie Magazine.*

Beste redactie, april-mei 1999, 617-618, *66-67*.
Thema: Feest. Brief aan de redactie met herinneringen aan K.L. Poll.

Eenoog & de Taalheks. Over Hermans over Wittgenstein en versus Kazemier, augustus-september 1999, 621-622, *30-38*.
Over Hermans als aantekenaar, nawoorder en vertaler van *Tractatus Logico-Philosophicus* (1922) van Wittgenstein; polemieken van B.H. kazemier met Hermans n.a.v. diens vertaling; Hermans' visie op waarheid en betekenis.

Licht en donker; over Allah en God in Nederland, april 2000, 629, *17-22*.
Verbijsterende verschijnselen van het geloof in Nederland; verdraagzaamheid en vrijheid.

Dagen met Jagdish Mehra, augustus-september 2000, 633-634, *1018*.
Over ervaringen met deze wetenschapper.

Logica en zonde; de theologisering van Wittgenstein, november 2000, 636, *31-40*.
Mening over *Logic en Sin* van Philip R. Shields die in zijn werk de onuitgesproken intentie heeft Wittgenstein te theologiseren.

Een apofantische oerknal: Over de noodzaak van waarheid en betekenis, april 2001, 641, *30-38*.
Twee fundamentele vragen: 'Wat is waarheid?' en 'Wat is betekenis?'.

De grijnzende filosoof, oktober 2001, 647, *20-21*.
Rubriek: Aan de ene kant. Het bezoek van de filosoof Saul A. Kripke aan Nederland, in de pers overschaduwd door de aanslag in New York op 11 september 2001.

Het Verbod. Over tegenspraken en paraconsistente logica, januari 2002, 650, *32-40*.
Het Verbod luidt dat iets niet tegelijkertijd waar en onwaar kan zijn, maar dit artikel toont aan dat hiermee iets logisch niet in de haak is. Met voorbeelden van de paraconsistentie (theorieën die enkele maar niet alle tegenspraken toelaten), in 1976 bedacht door de Peruaanse filosoof F. Miró Quesada.

Harry Mulisch, 75. Over de ketelmuziek van een wereldcomponist, oktober 2002, 659, *3-12*.
De systematische wijsbegeerte van Harry Mulisch zoals verwoord in zijn boek *De compositie van de wereld* (1980).

Een geval van transcenditis. De ziektegeschiedenis van George Steiner, maart 2003, 664, *29-40*.
Transcenditis en theologiseren van alles wat het leven waard maakt geleefd te worden in het werk van George Steiner.

Filosofie op de voorpagina, april 2004, 677, *29-31*.
Naar aanleiding van een ‘non-nieuws’ artikel in *NRC Handelsblad* (15 maart 2004) over het kernidee van de filosoof Karl Popper wordt uitgelegd waarom de NRC geen kwaliteitskrant meer is.

Mutsaers, Charlotte

Bij stukjes en beetjes [1], juni 1988, 487, *44-46*.
Diverse beschouwingen over details m.n. in de taal.

Bij stukjes en beetjes (2), juli-augustus 1988, 488-489, *63-66*.
Diverse beschouwingen, m.n. over theepoëten en typoëten. Met afbeeldingen uit *The Art of Fortune-telling by Tea-leaves*, 64; Hansjörg Mayer, typoaktionen 2, 65; Mondriaan, Tableau 1917, 65.

Bij stukjes en beetjes (3), september 1988, 490, *35-38*.
Diverse beschouwingen rond de vraag hoeveel stukken je van een object af kan halen, wil het objekt nog zichzelf blijven? Met een afbeelding uit het Berlijnse tijdschrift *Krieg dem Kriege!* na de eerste wereldoorlog uitgegeven door Ernst Friedrich.

Bij stukjes en beetjes (4), oktober 1988, 491, *48-50*.
Diverse beschouwingen, menselijke wenkbrauwen (J.C. Brandt Corstius) en dingen als stenen zonder wenkbrauwen. Met tekeningen van de auteur, 48, 49. Correctie in 492, 45.
Bij stukjes en beetjes (5), november 1988, 492, *43-46*.
Diverse beschouwingen, m.n. mens en boom. Met illustraties, 43, 44, 45, 46.
Bij stukjes en beetjes (6), december 1988, 493, *39-42*.
Diverse beschouwingen. O.a. voorhoofden; met een brief van Daniil Charms aan zijn geliefde Klavdija Vasiljevna, verschenen in *Novyj mir*. Met foto's, 39 (J.P. Vroom) en 40.
Stukjes en beetjes (7), januari 1989, 494, *34-38*.
Diverse beschouwingen, m.n. over het menselijk lichaam.
Stukjes en beetjes (8), februari 1989, 495, *40-42*.
Diverse beschouwingen over halsgootje, hondenbril, mooi op de foto en Kafka. Met illustraties, 41 (foto van Lincoln en Joséphine Baker) en 42.
Stukjes en beetjes (9), maart 1989, 496, *36-38*.
Diverse beschouwingen. Over gedachten en gevoelens; Karel van het Reve over Nabokov. Met foto van Nabokov, 37.
Stukjes en beetjes (10), april 1989, 497, *40-42*.
Diverse beschouwingen over taal, Adrian Room, *Dictionary of contrasting pairs* (1988).
Stukjes en beetjes (11), juli-augustus 1989, 500-501, *56-58*.
Lezing voor de Katholieke Universiteit Brabant te Tilburg ter gelegenheid van het symposium 't Lichte in de kunst, op 3 juni 1989.
Stukjes en beetjes (12), september 1989, 502, *35-37*.
Diverse beschouwingen, over circus en de opgenomen tekening 'Haas op zijn koord' van de auteur, 36.
Stukjes en beetjes (14), oktober 1989, 503, *35-38*.
Diverse beschouwingen over een varkentje, A.L. Sötemann, Edvard Munch, de potvis van Koksijde, Nipper en Armando. Met illustraties: Munch, 'De schreeuw' (1895), 36; Ch. Mutsaers, 38 en foto's, 34 en 37. Opgenomen in *Het circus van de geest* (1983).
Stukjes en beetjes (15), november 1989, 504, *37-38*.
Diverse beschouwingen, vlees, vis en smart.

Nerée tot Babberich, M.F.F.A. de
Verschraalde economie, 03-10-1962, 174, *3-6*.
Sinds 1945 is het Nederlandse staatsbestel omgevormd van een klassieke wettenstaat tot een rechtsstaat of welvaartsstaat, hetgeen verschraling van de democratie tot gevolgd had.

Niematz, Max
Sjiskin, juni-juli 2005, 691-692, *47-48*.
Waarom internet in huis halen als je emailcontacten geen tijd voor je uitgebreide emails hebben?

Nieuwenhuys, Constant
A propos de Cézanne, oktober 1985, 455, *10-12/14*.
Onder pseudoniem Constant.Aantekeningen over Cézannes techniek en invloed n.a.v. de tentoonstelling 'Cézanne, les dernières années, 1895-1906' (Paris, Grand Palais 20 april-23 juli 1978). In bibliofiele uitgave verschenen.

Nieuwenhuys, Rob
Op gegist bestek, 27-05-1959, 2, *13-14*.

Bespreking van C.J.E. Dinaux, *Gegist bestek* (1958-1961).
Van vriend tot vijand, 12-08-1959, 13, *11-13*.
Bespreking van J. Meyer, *Willem Anthony Paap. Het levensverhaal van een vergetene* (1959). Reactie J.H.W. Veenstra, 14, 10-11 en antwoord R. Nieuwenhuys, 16, 14-15.
Willem Paaps anti-semitisme in het geding, 02-09-1959, 16, *14-15*.
Antwoord op J.H.W. Veenstra, 14, 10-11, n.a.v. R. Nieuwenhuys, 13, 11-13 inzake de biografie van Willem Anthony Paap en diens vermeende anti-semitisme.
Oratio pro Daum, 10-08-1960, 65, *14-16*.
Serie: Van oude boeken. Maurits (P.A. Daum), *Uit de suiker in de tabak* (1884).
Een figuur uit het oude Indië, 22-02-1961, 93, *9-10*.
Bespreking van D.G.M. Koch, *Batig slot, Figuren uit het oude Indië* (1960) en het leven van de auteur.
Als het gejank van een hond in de nacht, 14-06-1961, 109, *12-15*.
Bespreking van Nescio, *Boven het dal* (1961).
De Indische wereld van Couperus, juli-augustus 1963, 192-193, *18-26*.
Over de relatie Couperus-Indië, m.n. de Indische afkomst en traditie in de familie en *De stille kracht* (1900).
Mijn repliek aan Paul van 't Veer, december 1963, 197, *15-16*.
Reactie op P. van 't Veer, 196, 17-28 inzake Nieuwenhuys' bijdrage over Multatuli aan het gedenkboek 150 jaar Koninkrijk der Nederlanden.

Nijhoff, P.
Politiek zonder partijen, 11-10-1961, 126, *1-4*.
Partijpolitiek staat een georganiseerde meningsvorming in de weg. Pleidooi voor ontmanteling van de politieke partijen en de besluitvorming in handen te leggen van ad-hoc groeperingen rond fundamentele politieke kwesties. Zie B.V.A. Röling, 120, 1-6. Reacties H.J.A. Hofland, 127, 10-11 en E. van Thijn, 130, 9-10. Antwoord P. Nijhoff, 130, 10-12.
De heilige partij, 08-11-1961, 130, *10-12*.
Antwoord aan E. van Thijn, 130, 9-10, n.a.v. P. Nijhoff, 126, 1-4. Zie H.J.A. Hofland, 127, 10-11 inzake partijloze politiek en besluitvorming.
PvdA en Papoea, 29-11-1961, 133, *2-4*.
Socialistisch fractieleider Burger over Nieuw-Guinea.

Nollen, M.A.P.
Uit het Oosten niets nieuws, januari 1993, 542, *6-10*.
I.s.m. M.C. Brands. Een historisch overzicht vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog, m.n. Centraal- en Oost-Europa, communisme, revisionisme, Koude Oorlog.

Noordervliet, Nelleke
Interpretatie van het uitzicht, november-december 1986, 468-469, *51-52*.
Thema: het karakter van de universiteit. De keuze voor de universiteit geheel overlaten aan de politici is onverstandig.
De geniale schrijver, mei 1996, 582, *3-9*.
Het begrip genie en het schrijverschap. Reactie F.A. Muller, 585-586, 13-22.

Noordewier, Wouter
Geschiedkundigen [I], juni-juli 1976, 343-344, *12-21*.
Gesprekken met Maarten van Rossem en Gerard Hooykaas. Over de weigering tot een gesprek van Arthur Stam. Zie de reactie van A. Stam, 345-346, 54.

Geschiedkundigen [II], augustus-september 1976, 345-346, *12-20*.
Gesprek met Ton van Schaik.
Geschiedkundigen [III], november 1976, 348, *7-15*.
Gesprekken met Wil Ogrin_, Gerard Trienkens en Jan Hegeman.
Opmerkingen, januari 1977, 350, *17-21*.
Allerlei beschouwingen over vragen waar Noordewier (alleen) niet uitkomt.
Geschiedkundigen [IV], oktober 1977, 359, *32-40*.
Gesprek met Marietje de Winter en weergave van een brief van E. Kossmann, d.d. 25-01-1977, waarin deze het afwijzen van een interview motiveert.
Guus Kuijer, schrijver, januari 1978, 362, *22-29*.
Interview.
Tekst en uitleg, maart 1978, 364, *11-20*.
Gesprek met Mieke Bal, literatuurwetenschapper, gespecialiseerd op het gebied van verhalende teksten, over de relatie tussen literatuur en schrijven, literatuurtheorie en analyse.
De principiële leegte van de dichter Oerlemans, oktober 1978, 371, *24-27*.
Interview n.a.v. diens dichtbundel *In de neerslachtige polder en elders* (1976). Met gedicht.
Borduursel uit eigen fabriek van enkele Nederlandse historici, november 1978, 372, *25-29*.
Voorbeelden van geschiedvervalsing bij o.a. Rolf Schuursma, Piet van Hees, Fr. de Jong, Lou de Jong, door bepaald woordgebruik, het weglaten van gegevens, bepaalde interpretatie van teksten. Over een interview met Lou de Jong, directeur van het Instituut voor Oorlogsdocumentatie.
Geschiedenis van de techniek. Interview met Eric Fischer, december 1979, 385, *42*.
Fischer is historicus in Utrecht, was stuurman en studeerde in die hoedanigheid economie. Interviewer en geïnterviewde komen in aanvaring.
Ezelsoren (Een bosje anekdotes over woorden), augustus-september 1992, 537-538, *64-65*.
Beschouwingen over lectuur, woorden en gebeurtenissen.
Ezelsoren (2), oktober 1992, 539, *41-42*.
Beschouwingen over lectuur, woorden en gebeurtenissen.

Noordhoek, Wim (1943)
De hoofdpersoon & de hoer. Een tweegesprek over het lot van de schrijver, augustus-september 2003, 669-670, *10-12*.
I.s.m. Arnon Grundberg . Transciptie van een telefoongesprek d.d. 30 juli 2003 over Grunbergs roman *De asielzoeker* (2003).
Louis Lehmann (1920-2012), januari 2013, 781 [782], *45-48*.
In memoriam.

Nuis, Aad (1933-2007)
Een cursus voor plannenmakers, 05-08-1959, 12, *10-12*.
Brief uit Jamaica. Gedateerd: Kingston, juli 1959. Internationaal congres van de Wereldbank voor Caraïbische ambtenaren. Zie R. Rubinstein, 15, 5-6.
Reisredacteur op safari, 03-08-1960, 64, *7/9*.
Correspondent van *Het Parool* bericht vanuit Leopoldstad (Congo). Reactie H. van Galen Last, 65, 10-11. Naschrift A. Nuis, 65, 11.
Naschrift, 10-08-1960, 65, *11*.
Bij H. van Galen Last, 65, 10-11, n.a.v. A. Nuis, 64, 7/9 betreffende Congo.
Horizontaal, verticaal, 16-11-1960, 79, *9*.
Reactie op K.L. Poll, 78, 16. Antwoord K.L. Poll, 79, 9 inzake horizontaal en verticaal

denken.

Verzet tegen de geschiedenis, 21-12-1960, 84, *1-5*.

Sociale dynamiek; geschiedenis van de economische wetenschappen; Kenneth Galbraith, *The Affluent Society* (1958) en Gunnar Myrdal, *Beyond the Welfare State* (1960).

In de klem van de autoriteit, 02-08-1961, 116, *1-3*.

Bespreking van het driedubbelnummer van *De Gids* met als thema 'In de klem van de tijd', de wetenschappelijke kijk op de toekomst.

Oplossing voor Berlijn?, 23-08-1961, 119, *3-4*.

De strijd tussen het communistische blok, de Westerse mogendheden, West-Duitsland en Oost-Duitsland om Berlijn.

Joris en St. Draak. Over H.A. Gomperts en zijn tegenstanders, 29-12-1961, 137, *3-7*.

Bespreking van H.A. Gomperts, *De Schok der Herkenning* (1959) en de reacties daarop.

Eichmann, Roukens, 29-12-1961, 137, *8*.

Reactie op J. Roukens, 136, 3-4. Antwoord J. Roukens, 137, 8-9 inzake Eichmann. Zie K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *32*.

Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Een Berkenzwieper, maart 1963, 188, *31-33*.

Over de overleden Amerikaanse dichter Robert Frost. Citeert het gedicht 'Stopping by Woods on a Snowy'

Een jaar na terugkeer, november 1963, 196, *1-4*.

Over het verstommen van de discussie in de Nieuw-Guinea-kwestie.

De geheime tuinman, december 1963, 197, *19-21*.

N.a.v. H.A. Gomperts, *De Geheime Tuin* (1963).

De dans van de rozerode olifant. Notities bij een partijcongres, november 1966, 230, *3-5*.

Over het partijcongres van de PvdA in de Rotterdamse Rivièrahal.

Een heldere wereld?, januari 1967, 232, *13-14*.

Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Brugman en de President van Stagnatie, januari 1969, 254, *3-8*.

Reactie op J. Brugman, 253, 3-8. Zie P. van 't Veer, 254, 9-11; C.J. Stichter, 254, 12-16; R.A.H. Vos, 254, 17-20 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Met antwoorden van J.Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.

Zeg me wat gij weet van Weinreb, januari 1970, 266, *29-31*.

Over de reacties op de nabeschouwing die R. Rubinstein en de auteur toegevoegd hebben aan Weinreb, *Mémoires*.

Opvoeding tot ongehoorzaamheid, augustus-september 1970, 273-274, *52*.

I.s.m. H. Drion. Briefwisseling. N.a.v. H. Drion, 271-272, 7-12 en de reactie van *NRC*, 30-07-1970. Over het gehoorzaamheidsprobleem.

De schrijver, mei-juni 1987, 474-475, *15-16/18*.

Herinneringen aan D. Hillenius.

Nypels, A.
Volk en krijgsmacht, 06-04-1960, 47, *3-5*.
Gaat het in de verhouding tussen volk en krijgsmacht niet om geweten en rechtvaardigheid?
Naschrift, 27-04-1960, 50, *6-7*.
Bij J.J.D. Rijk, 50, 5-6, n.a.v. A. Nypels, 47, 3-5 betreffende de verhouding volk en krijgsmacht.
Weg met Franco! En wat dan?, 26-07-1961, 115, *3-6*.
De huidige situatie gerelateerd aan de Spaanse geschiedenis; Spanje-kenner J. Brouwer.

O., V. den
Doen en laten, 17-10-1962, 176, *7*.
Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Zondagsrust en de vrije zaterdag.

Oerlemans, J.W.
Vijandschappen, 10-02-1960, 39, *14-16*.
Wat blijft er van iemand over zonder vijanden?
Een vroom boek, 17-05-1961, 105, *14-15*.
Bespreking van L.W. Nauta, *De mens als vreemdeling* (1960). Zie J.W. Oerlemans, 125, 9-10.
Een vroom tijdschrift, 04-10-1961, 125, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. A.J. Nijk in *Wending* over L.W. Nauta, *De mens als vreemdeling* (1960) en J.W. Oerlemans, 105, 14-15.
Voor en tegen Merlyn, 28-11-1962, 182, *1-3*.
Manifest van het literaire tijdschrift *Merlyn*, Kees Fens, H.U. Jessurun d'Oliveira en J.J. Oversteegen. *Forum*, *Scrutiny*.
Carrièrisme en cultuur, juni-juli 1983, 427-428, *41-50*.
Lezing aan de Universiteit van Amsterdam (januari 1983) in de serie Psychologie en Geschiedenis. Over carrièrisme in de sociale en politieke context van de 18de eeuw, hoofdzakelijk in Frankrijk.

Onderstraten, J.J.
Pseudoniem van Hugo Brandt Corstius.

Orlebeke, Jacob F.
'Ohne phosphor kein gedanke', april 1998, 605, *14-17*.
Thema: Pillen. De regulatie van gedragskenmerken door psychofarmaca. J. Moleschott; G. Edelman.

Otten, Willem Jan
Over de ogen in onze rug, april 1984, 437, *17-19*.
Lezing in de Arnhemse Stadsschouwburg op een avond gewijd aan het thema Toneel en Literatuur. In tegenstelling tot de prozaïst, slaat de toneelschrijver de lezer over, en stelt hij zich, al schrijvend, de afstand tussen het toneel en het publiek voor; tevens over zijn *Een man van horen zeggen* (1984).
Echt en vals, november 1988, 492, *42*.
Het echte en het valse in kunst en wetenschap.

Otterspeer, Willem

Tussen innerlijke vorm en structuur. Vier vaderlandse geleerden en de moderniteit van de traditie, juni-juli 1981, 403-404, *42-48*.

De geschiedenis van het structuralisme beschreven binnen de idealistische traditie, middels de vier Nederlandse geleerden Gerard Heymans (1857-1930), Albert Verwey (1865-1937), Johan Huizinga (1872-1945) en André Jolles (1874-1946). Zo blijkt dat de structuralistische begrippen 'geheel', 'organisch' en 'innerlijke vorm' herkent kunnen worden in de idealistische traditie. Illustraties: De kubus van Heymans, 44 en een schema van de auteur, 47.

Het realisme van het medelijden. De romantische filosofie van Iris Murdoch, februari 1982, 411, *26-29/31*.

Over het leven en werk van deze in Nederland relatief onbekende Engelse schrijfster Iris Murdoch.

Een kind van Saturnus. Susan Sontag en de melancholie, mei 1982, 414, *12-17*.

Over de melancholie in het werk van de fotografe/schrijfster Susan Sontag.

De romantische Cassandra. Andreas Burnier en het verscheurd bewustzijn, augustus-september 1982, 417-418, *53-58*.

Over wat de romans van Andreas Burnier [= C.I. Dessaur] samenbindend en haar wereldbeeld.

Het einde van de werkloze academicus, augustus-september 1983, 429-430, *19-25*.

Schets van ontstaan en evolutie der universiteiten met ups en downs wat betreft het aantal studenten en het aantal werkloze academici.

De listen en lagen van Conan Doyle of Sherlock Holmes als filosoof, november 1983, 432, *23-28*.

Over Conan Doyle, *History of spiritualism* (1926), zijn belangstelling voor spiritisme en voor de Amerikaanse arts en neo-platonicus Oliver Wendell Holmes.

Wetenschap en wereldvrede, april-mei 1986, 461-462, *11-17*.

Over de oprichting te Brussel in juni 1919 van de Conseil international des Unions scientifiques, ook wel International Research Council genaamd, en de uitsluiting van Duitsland, met het debat in de Nederlandse Akademie.

Nut en nadeel van het heden voor het leven, december 1990, 517, *24-28*.

Herinneringen aan K.L. Poll. Typering: de filosoof van het status-quo, de zanger van de tegenwoordige tijd.

Wedden op anderen. Het pluralisme van Isaiah Berlin, maart 1991, 520, *3-10*.

Isaiah Berlin bewoog zich van filosofie naar ideeëngeschiedenis, maar hij bleef een filosoof in de traditie van het Oxford van de jaren dertig. Zijn ware wortels liggen in het aan denkers als Giambattista Vico en Johann Gottfried Herder ontsproten pluralisme.

De gemeenschappelijke zin, juni-juli 1992, 535-536, *6-7*.

Thema: Gezond verstand. De gezond-verstandfilosofie & common sense van J.H. van der Palm (1763-1840).

Hoe betrokken kan de historicus zijn? Carl Becker en het probleem van het relativisme, oktober 1992, 537-539, *17-23*.

Over diens leven, opvatting van geschiedschrijving en werk, in het bijzonder *The heavenly city of the eighteenth-century philosophers* (1932) en de kritiek erop tijdens een symposium in 1956 waarvan de bijdragen verschenen o.d.t. *Carl Becker's Heavenly City revisited* (1958).

Kleine anamnese van de herkenning, mei-juni 1994, 558-559, *23-25*.

Over het werk van de historicus en dichter J.W. Oerlemans.

Het omkijken van Orpheus. Overpeinzingen van een biograaf in wording, april 1995, 569, *3-12*.

Over leven, werk en biografie in wording van G.J.P.J. Bolland.

Een soort universeel mededogen. Over het werk van Julia Blackburn, juni-juli 1996, 583-584,

47-53.

Met name *The White men*; *Het laatste eiland van de keizer*; *Droomtijd* en *Het boek van kleur*.

De luxe van de traagheid, mei 1998, 606, *11-14*.

De geschiedenis van de luiheid als zonde. Gotsjarov; Kundera; Cossery; Poll.

Schokjes der herkenning. Over het toeval en het lezen, maart 2001, 640, *33-38*.

Een aaneenschakeling van toevalligheden .... of niet ?

Het leven als laboratorium. Bericht over de biografie van W.F. Hermans, juni-juli 2003, 667[-668], *3-6*.

De biograaf van W.F. Hermans geeft een kijkje in de keuken.

Overbeeke, Emanuel (1958)

Een zusterpaar voor alle seizoenen. Muziek en poëzie in Nederland, maart 1998, 604, *22-29*.

Op klassieke muziek geïnspireerde poëzie is een spiegel van de heersende denkbeelden over muziek, de postmodernistische poëzie zal derhalve de wind mee hebben.

Peter Gay en de muziek, augustus-september 1998, 609-610, *29-36*.

Een historicus die in zijn werk oor voor muziek toont.

Voorbij de harmonie. De strijd om de muziek van de twintigste eeuw, januari 2000, 626, *34-40*.

Summiere overzicht van muziek in de twintigste eeuw dat de wederzijdse beïnvloeding en verknoping van stijlen die in theoretische zin geacht worden water en vuur te zijn, aantoont

Een postmoderne Bach, augustus-september 2000, 633-634, *19-25*.

Onderzoek postmoderne interpretaties van Bach.

Vreemde bewondering. Dimitri Sjostakowitsj als knuffelcomponist, juni-juli 2001, 643-[644], *52-58*.

Ondanks het verschijnen in 1979 van Solomon Volkovs biografie van Dimitri Sjostakovitsj *Testimony* blijft er twijfel omtrent de oprechtheid van de politieke overtuiging van de Russische componist.

Crisis, what crisis?: Klassieke muziek in onze tijd, mei 2002, 654, *23-26*.

Als musicoloog en verkoper van cd's weerspreekt Overbeeke de schijnbare crisis waarin de klassieke muziek zich zou bevinden.

Voorbij 'Peter en de wolf': De kreukvrije reputatie van Sergei Prokofjev, maart 2004, 676, *27-30*.

Over de discussie over de kwaliteit van de muziek en het conformisme van de Russische componist Sergei Prokofjev (1891-1953).

Mozart anno 2006. Terugblik op een jubileumjaar, december 2006, 709, *17-20*.

Vast in de godenschemering. Richard Wagner anno 2013, mei 2013, 786, *43-48*.

Ceci n'est pas musique. Waarom er geen surrealistische muziek bestaat, maart 2014, 796, *27-32*.

Zie reactie Van Krevelen, april 20-14, 797, 46-49.

Repliek, april 2014, 797, *49*.

Reactie op Van Krevelen, april 2014, 797, 46-49 n.a.v. Van Overbeeke, maart 2014, 796, 27-32.

Oversloot, J.

Over de dood van Iosif Stalin, januari 1986, 458, *28-30/32-34/36-37*.

Over het Stalinisme en de periode na Stalin.

Over m.s. Gorba_ev en de 'perestrojka', januari 1987, 470, *17-27*.

Hoe nieuw zijn diens uitspraken over glasnost en perestrojka?; Gorbatsjov.

Naar een juridisch utopia. Kanttekeningen bij de rechtsfilosofie van Robert Nozick, september

1989, 502, *9-18*.
I.s.m. M. Trappenburg. N.a.v. Robert Nozick, *Anarchy, state and utopia* (1974).

Oversteegen, J.J.
Gerucht en geweld. Verhalen van Beb Vuyk, 23-03-1960, 45, *10-12*.
Bespreking van Beb Vuyk, *Gerucht en geweld* (1959).
Aanloop zonder sprong, 06-07-1960, 60, *13-16*.
Serie: Van oude boeken. W.G.C. Bijvanck, *Poëzie en leven in de 19de eeuw* (1885).
Land zonder klassieke literatuur, januari 1991, 518, *25-32*.
Bewerking van een lezing op 2 november 1990 op een bijeenkomst van de Jan Campert-stichting in Den Haag. In tegenstelling tot Frankrijk heeft Nederland geen klassieke literatuur, d.i. een netwerk van verwantschappen en tegenstellingen waardoor een samenhang ontstaat; over de 19de-eeuwse domineesliteratuur in Nederland, een land zonder maatschappelijke elite met culturele pretenties; sinds de Tachtigers is evenwel veel veranderd.

Oxenaar, R.D.E.
Babylonisch post scriptum. W.J. Rozendaal 14-12-1899/19-4-1971, december 1971, 289, *3-11*.
I.s.m. R.W.D. Oxenaar. Over leven en werk van de beeldend kunstenaar W.J. Rozendaal. Met citaten uit 'Babylonische brief', in *Libertinage* 2 (1949) en 'De erfgenaam van een fictief entrepôt', in *Libertinage* 5 (1949).

Oxenaar, R.W.D.
Babylonisch post scriptum. W.J. Rozendaal 14-12-1899/19-4-1971, december 1971, 289, *3-11*.
I.s.m. R.D.E. Oxenaar. Over leven en werk van de beeldend kunstenaar W.J. Rozendaal. Met citaten uit 'Babylonische brief', in *Libertinage* 2 (1949) en 'De erfgenaam van een fictief entrepôt', in *Libertinage* 5 (1949).

Pam, Max
De lege vorm heeft inhoud gekregen, februari 1995, 567, *24-26*.
Rubriek: Toets der kritiek. A.F.Th. van der Heijden, *Asbestemming* (1994) besproken door Arnold Heumakers in *De Volkskrant*; Hans den Hartog Jager in *NRC Handelsblad*; Robert Anker in *Het Parool*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*; Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*; Rob Erkelens in *De Groene Amsterdammer*; Ger Witteveen in *Friesch Dagblad* en Jacob Moerman in *K Boeken*.
Opstand der journalisten, november 1995, 576, *11-12*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over Persfusies, n.a.v. de aankoop van de Nederlandse Dagbladunie door De Perscombinatie.
Ontboezemingen van Irene, december 1995, 577, *22-23*.
Rubriek: Aan de ene kant. N.a.v. Irene Lippe Biesterveld, *Dialoog met de natuur* (1996) en de rol van *Vrij Nederland* bij de publikatie.
Kronkels, januari 1996, 578, *25-26*.
Over de column, m.n. over de ter doodverklaring van het genre door Aad Nuis; Simon Carmiggelt.
Dat kan mijn kleine zusje ook, maar ik niet!, februari 1996, 579, *39-40*.
Rubriek: aan de ene kant. Over kennis; kunst is voor oude mensen en schaken niet.
Violet, dood en pens, april 1996, 581, *29-30*.
Rubriek: Toets der kritiek. Gerard Reve, *Het Boek van Violet En Dood* (1996) beoordeeld door: Ingrid Hoogervorst in *De Telegraaf*. Henk Spaan in *Algemeen Dagblad*. Arnold Heumakers en Willem Kuipers in *de Volkskrant*. Reinjan Mulder in *NRC Handelsblad*. T.

van Deel in *Trouw*. Guus Luijters en Theodor Holman in *Het Parool*. Hans Warren in *Amersfoortse Courant*. Sante Brun in *Limburgs Dagblad*. Erik Rinckhout in *De Morgen*. Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd* en Xandra Schute in *De Groene Amsterdammer*.

Mozes Pam en de ANDB, januari 1997, 590, *3-11*.
De socialistische geschiedenis van de familie Pam in het bijzonder Mozes Pam en De Algemene Nederlandse Diamantbewerkers Bond / Arbeiders Vereeniging voor Lijkverbranding en de dwalingen van Eva Pam als hoofd van een naaiatelier.

Twee beginnersfouten, april 1997, 593, *17-18*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over twee *gaffes* van Andreas Burnier: Wittgenstein als Nietzsches plagiator en het idee van vaderjoden.

De fles is leeg, juni-juli 1998, 607-608, *25-26*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over het werk van *NRC Handelsblad*-columnist J.L. Heldring.

De angst van de leegte, januari 1999, 614, *29-32*.
Rubriek: Aan de ene kant. Over freelance journalistiek.

Gisteren hield ik nog van je, juni-juli 2000, 631-632, *30-32*.
Thema: Liefde. Vragen en gedachten over wat liefde is.

Panne, Cornelis van de (1932)

De zegenaar van Biesheuvel, juni-juli 2015, 811-812, *32-34*.
Over het verhaal 'Over de moeilijkheid van het zegenen' van Maarten Biesheuvel.

Paul, J.W.

Pseudoniem van Rob Wentholt.

Peereboom, J.J. (1924-2010)

Het principiële verschil, voorjaar 1959, 0, *7-8*.
De verhouding van de Nederlander tot Nederland en de omringende landen. Het leven over de grens is niet aantrekkelijker.

Warmte, en nog geen verkiezingen, 20-05-1959, 1, *8-9*.
Brief uit Londen. De conservatieven schrijven geen verkiezingen uit en twee stories in Labour-kringen.

Het golfbad, 27-05-1959, 2, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Verontwaardiging over het spelen van het 'Italiaanse volkslied'.

Journaal, 27-05-1959, 2, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten, o.a. de boodschap van de auteur, machiavellistische lezerreactie.

De geest in nood, 03-06-1959, 3, *1-3*.
Geestelijke nood is niet iets in ons, maar nood van de geest zelf als we niet meer weten waar alles goed voor is.

Drs., 10-06-1959, 4, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. De titel Drs. is niets om mee te koop te lopen. Reactie J.H.W. Veenstra, 5, 7. Zie J.J. Peereboom, 6, 8-9.

Journaal, 10-06-1959, 4, *14-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Alain Robbe-Grillet; Arnold Wesker; Roy Fuller, *The Ruined Boys* (1959).

De troebele tijd, 17-06-1959, 5, *9-10*.
Brief uit Londen. Labour: uitspraak van Macmillan, avontuur op staatskosten en bedrijfsovernames. De terugkeer van popster Liberace en evangelist Billy Graham.

Stendhal v.g.g.v., 17-06-1959, 5, *15-16*.

Bespreking van Jean Dutourd, *L'Ame Sensible* (1959) over Stendhal en Mérimée.

Weer Drs., 24-06-1959, 6, *8-9*.

Rubriek: Korte commentaren. Titulatuur. J.H.W. Veenstra, 5, 7. Zie J.J. Peereboom, 4, 6-7.

Journaal, 24-06-1959, 6, *15-16*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. nationaliteit; Jacques Chardonne.

Een gevoel voor ernst, 01-07-1959, 7, *1-3*.

Gevoel voor ernst vergeleken met gevoel voor ernst.

Muziekleven, 01-07-1959, 7, *11-12*.

Rubriek: Korte commentaren. Arbeidsvitaminen/Planned Music.

De twee maskers, 08-07-1959, 8, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Aartsbisschop van Canterbury bericht aan vergaderde acteurs.

Journaal, 08-07-1959, 8, *15-16*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. afschaffing atoomwapens; Graham Green, *The complaisant lover*; slachtoffers.

Traditie, 15-07-1959, 9, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Motivering van gewoonten?

Koestler en het defaitisme, 15-07-1959, 9, *13-14*.

Boekbespreking van Arthur Koestler, *The Sleepwalkers* (1959).

Journaal, 22-07-1959, 10, *15-16*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. film *Look back in anger* van John Osborne; film *Paper run*; Engels; George Saintsbury; Georg Crabb, *English Synonyms*.

De twee moralen, 29-07-1959, 11, *1-3*.

De moraal heeft de plaats van de deugd ingenomen, waarover we ons eveneens geen illusies moeten maken.

Het Centraal-Afrikaanse probleem, 05-08-1959, 12, *6-7*.

Brief uit Londen. Rapport Devlin inzake Nyasaland.

Arrêt, 05-08-1959, 12, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Kaartspel waarvan men leert dat wie alles riskeert en schijnbaar alles verloren heeft, rijker is dan men denkt.

Hulp aan drinkers, 05-08-1959, 12, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Glaasje op na een opera-uitvoering, laat je rijden.

De buitenlandse taal, 12-08-1959, 13, *9-10*.

Rubriek: Korte commentaren. Engelstalige tabaksreclame.

Journaal, 12-08-1959, 13, *15-16*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Arnold Wesker, *Roots* (1959); begrip en ondervinding in het leven; studeren in Moskou.

Kwesties van begrip, 19-08-1959, 14, *2-3*.

Reactie op J. Gans in de *Telegraaf*, 7 augustus 1959. Reactie van A.V.N. Woerden, 16, 11.

Het leven der intellectuelen, 19-08-1959, 14, *13-14*.

Bespreking van Stuart Holroy, *Flight and Pursuit*.

Bloot, 16-08-1959, 15, *8-9*.

Rubriek: Korte commentaren. Geen ontbloting, bijvoorbeeld op het cricketveld.

Journaal, 16-08-1959, 15, *15-16*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. dagblad; Loraraine Hansberry, *A Raisin in the Sun* (1959); Ingmar Bergman; grootheid.

Een meisje uit Zürich, 02-09-1959, 16, *1-3*.
Waarom problemen over seksualiteit? Seksuele vrijheid.
Oorlog, 09-09-1959, 17, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. A.J.P Taylor in *The Guardian* over de derde wereldoorlog.
Journaal, 09-09-1959, 17, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. eentonig werk; boutade; cynisme.
Verkiezingen, 16-09-1959, 18, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Conservatieve verkiezingspropaganda in Engeland.
De goede dronkenschap, 16-09-1959, 18, *15-16*.
Over het drinken van alcohol.
Links en rechts, 23-09-1959, 19, *1-3*.
Het voortbestaan van links en rechts buiten de vergaderzalen.
Vreemdelingen, 30-09-1959, 20, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Heidense en christelijke vreemdelingen.
Journaal, 30-09-1959, 20, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. veroordelen; moraal; Sean O'Casey, *Cock-a-Doodle Dandy*.
De vierde keer Françoise Sagan, 07-10-1959, 21, *12-13*.
Bespreking van Françoise Sagan, *Aimez-vous Brahms...* (1959).
Het herenleven, 07-10-1959, 21, *15-16*.
het predikaat 'de heer' als uiting van formalistische aanleg en de menselijke gelijkwaardigheid.
De vrolijke kritiek, 14-10-1959, 22, *1-3*.
François Revel is niet zuur, maar alleen kritisch zijn is niet juist. Zie F.W.A. Visser, 17, 6-7 en H. van Galen Last, 24, 8-10.
Verkiezing, 14-10-1959, 22, *8-9*.
Brief uit Londen. De conservatieve verkiezingswinst.
Onder elkaar, 21-10-1959, 23, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. N.a.v. editie van de Franse krant *L'Express*.
Journaal, 21-10-1959, 23, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. kerkbezoek; Yeats; Monk Gibbon, *The Masterpiece and the Man* (1959); film *I'm all-right, Jack*.
Journaal, 04-11-1959, 25, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Engelse spoorwegen; Elise Jouhandeau, *L'Eternel Procès* (1959); huwelijk.
Mooie pakken, 18-11-1959, 27, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Herenmode van Brioni.
Dupliek, 18-11-1959, 27, *14*.
Rubriek: In het harnas. Antwoord aan J.F. Glastra van Loon, 27, 14, n.a.v. verhalend proza, J.J. Peereboom, 25, 15-16.
Het veranderende gezicht, 18-11-1959, 27, *15-16*.
Brief uit Londen. De eerste zesbaanssnelweg in Engeland en andere grote werken.
Journaal, 25-11-1959, 28, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. mysterie; opstaan; bourgeoisie.
Journaal, 09-12-1959, 30, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Jean Dutourd, *Les Dupes*; André Schwartz-Bart, *Le Dernier des Justes*; discussie in *Spectator* tussen Brian Inglis en Gallup Polls.

Kerstmis, 23-12-1959, 32, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. In Engeland.
Journaal, 23-12-1959, 32, *14-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Harold Pinter; Antoine Blondin, *Un Singe en Hiver*; Leiden.
De andere hartstocht, 30-12-1959, 33, *16*.
Bespreking van Bruno Gay-Lussac, *L'Examen de Minuit* (1959).
Journaal, 06-01-1960, 34, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Vlucht voor gezelligheid; Morris West, *The Devil's Advocate*; Albert Schweitzer.
Onder materialisten, 13-01-1960, 35, *1-2*.
Materialisme.
Journaal, 27-01-1960, 37, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. herinneringen; N.F. Simpson, *The One Way Pendulum*.
Met de complimenten, 03-02-1960, 38, *1-2*.
James Morris over Nederland in *The Guardian*.
Curieus volk, 10-02-1960, 39, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Nederlanders.
Journaal, 17-02-1960, 40, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Hardy; Du Perron; schrijven in Nederland; Jacques Bens, *La Plume et l'Ange*.
Anders dan vroeger, 02-03-1960, 42, *1-2*.
Over de onvolwaardigheid van onze tijd in vergelijking met de illusies waaruit het verleden bestaat.
In het voetspoor van tante, 02-03-1960, 42, *6-8*.
Serie: De Nederlandse journalistiek. K.L. Poll, 41, 1-2; J.L. Heldring, 41, 3-5; Th.H. Joekes, 42, 8-10; J.C.J. Lammers, 48, 3-5 en B.J. Fris, 48, 6-9.
Journaal, 09-03-1960, 43, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. antipathie; Geneviève Gennari, *Journal d'une Bourgeoise*; Engelse televisie.
Boeken lenen, 23-03-1960, 45, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De bibliotheek kan de auteur geld opleveren.
Journaal, 23-03-1960, 45, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. David Forrest, *The last Blue Sea*; Joyce Cary, *Spring Song*; schrijvers ijdelheid en adoratie.
De beste bedoelingen, 30-03-1960, 46, *1-2*.
Rond de ontwapeningsconferentie in Genève.
De oude man en de renbaan, 30-03-1960, 46, *16*.
Bespreking van René Hardy, *L'Aigle et le Cheval*.
Journaal, 06-04-1960, 47, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Geneviève Dormann, *La Fanfaronne*; reis door West-Engeland.
Vader zelf, 13-04-1960, 48, *5-6*.
Reactie op J.C.J. Lammers, 48, 3-5, n.a.v. J.J. Peereboom, 42, 6-8 beide in de serie: De Nederlandse journalistiek. Zie K.L. Poll, 41, 1-2; J.L. Heldring, 41, 3-5; Th.H. Joekes, 42, 8-10 en B.J. Fris, 48, 6-9.
Over de Engelse televisie, 21-04-1960, 49, *3-5*.
Protest tegen cricketers, 21-04-1960, 49, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Cricket en Zuid-Afrikaan.

Journaal, 27-04-1960, 50, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. organisatorische en persoonlijke inefficiëntie; K.L. Poll over Nederlandse Studentenraad, 49, 1-3.
Journaal, 11-05-1960, 52, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. innerlijk leven; film *The Savage Eye*.
Het onnozele fatsoen, 18-05-1960, 53, *1-3*.
N.a.v. N. Scheepmaker, 52, 8-9 over onbegrip waar een oordeel verlangd wordt. Reactie van N. Scheepmaker, 54, 10-11.
Journaal, 25-05-1960, 54, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Alan Harrington, *Life in the Crystal palace*; kaart van Londen.
Camus te vriend, 08-06-1960, 56, *3-4*.
Over Albert Camus en het herdenkingsnummer van *N.R.F.*, m.n. Guy Dumur, 'Une Génération Trahie'.
Journaal, 15-06-1960, 57, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Balletdansende jongen; Jean Rverzy, *Le Silence de Cambridge*; afscheid.
Hogere woorden, 22-06-1960, 58, *1-2*.
Hogere woorden over hogere, religieuze dingen als God, dood, goedheid en vergevingsgezindheid; de agnostisch intellectueel.
Studentenliteratuur, 22-06-1960, 58, *16*.
Bespreking van *Light Blue, Dark Blue* een bloemlezing uit het werk van studenten van Oxford en Cambridge vanaf 1954.
Journaal, 13-07-1960, 61, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. gezelligheid, hulpvaardigheid, bemoeizucht en leugenachtigheid.
De verjaarde antithese, 27-07-1960, 63, *1-3*.
Tussen wetenschap en kerk.
Journaal, 03-08-1960, 64, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Jean Duvignaud, *Pour Entrer dans le XXème Siècle*; Muria; retoriek (zie K.L. Poll, 62, 16); Alfred Grossman, *Acrobat Admits*.
Woordverloop, 10-08-1960, 65, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Het woord station.
Twee Amerikaanse romandebuten, 17-08-1960, 66, *15-16*.
Bespreking van Alfred Grosmann, *Acrobat Admits* en Garson Kanin, *Blow up a Storm*.
Journaal, 24-08-1960, 67, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Engelse hoofdredacteuren; Robert Bolt, *A Man for all Seasons*.
Het monster, 31-08-1960, 68, *1-3*.
Reacties op het totalitaire Russische optreden, A. Nuis, 64, 7/9 en J.H. Burgers, 64, 1-3.
Journaal, 07-09-1960, 69, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. talent; Donald Campbell.
Journaal, 21-09-1960, 71, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Hyde Park; Tsjechov, *De Meeuw*.
Het tweede atoomgevaar, 05-10-1960, 73, *1-3*.
Burgerlijke ongehoorzaamheid ten behoeve van de nucleaire ontwapening, n.a.v. Bertrand Russell.

Du Perron volgens methode, 05-10-1960, 73, *8-10*.
Bespreking van Ada Deprez, *E. du Perron, 1899-1940, Zijn leven en zijn Werk*. Licentaatsverhandeling Gent. Zie H. van Galen Last, 73, 10-12.
Duperronenterbraak, 12-10-1960, 74, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Rudolf de Jong in *Podium* over *Hollands Weekblad*.
Journaal, 19-10-1960, 75, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Gerald Frow, *Mr Burke M.P.*; retoriek (zie K.L. Poll, 70, 16).
Respekt voor de vakman, 26-10-1960, 76, *3-4*.
N.a.v. D. Hillenius, 74, 3-6. Reactie R. Rubinstein, 75, 7-9. Antwoord van D. Hillenius, 75, 7-9.
Journaal over Old Bailey, 09-11-1960, 78, *13-15*.
Discussie over *Lady Chatterley's Lover* voor de rechtbank.
Journaal, 23-11-1960, 80, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. doodstraf en lectuur.
De inhoud van het bewustzijn, 30-11-1960, 81, *14-15*.
Bespreking van Claude Simon, *Le route des Flandres*.
Een begrip van de liefde, 07-12-1960, 82, *1-3*.
Aanleiding tot D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.
Journaal, 14-12-1960, 83, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Franse romanprijzen; Vintila Horia, *Dieu est Né en Exil*; Alfred Kern, *Le Bonheur Fragile*; Louise Bellocq, *La Porte Retombée*; stoelen.
De verlopen leeftijd, 04-01-1961, 86, *1-3*.
De jaren verstrijken.
Journaal, 18-01-1961, 88, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. reizen; Graham Greene, *A Burnt-out Case*; de initialen in de journaals.
De ongebruikte mogelijkheden, 01-02-1961, 90, *1-3*.
In een sterk moraliserende beschaving is begrip moeilijk altijd verbonden met de moraal.
Journaal, 08-02-1961, 91, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Oscar Wilde, *The Importance of Being Oscar* door Micheàl Mac Liammóir.
Het ophouden der standen, 22-02-1961, 93, *1-3*.
Class consciousness (standsbesef, klassebewustzijn) in Nederland.
Journaal, 01-03-1961, 94, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. telefoonbeantwoording; architect Mindlin; Bertrand Russell in een kernontwapeningsdemonstratie;.
Journaal, 06-04-1961, 99, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. egalitaire gezindheid; huwelijk; verhalend proza, J.J. Peereboom, 97, 12-16.
De lof der agenda, 19-04-1961, 101, *1-3*.
Vergaderen omdat de agenda gelegenheid biedt over dezelfde onderwerpen te praten.
Journaal, 04-05-1961, 103, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. spotprent over de Verenigde Naties; morele kwetsuren; weerstand opwekkende uitdrukkingen.
De ruimte, 10-05-1961, 104, *1-2*.
Is ruimtevaart te verantwoorden?

Rekenen, 17-05-1961, 105, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Twaalf jaar onderzoek naar een groep van 1953 mannen, waarin maar 23 normalen voorkwamen.
Journaal, 25-05-1961, 106, *14-15*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. *En attendant Godot*; Beckett; literair agent.
Vertraging bij het lezen, 31-05-1961, 107, *15-16*.
Over literaire kritiek, n.a.v. Claude Roy, *L'Homme en Question*.
Journaal, 21-06-1961, 110, *14-15*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. verliefdheid.
De lege straten, 12-07-1961, 113, *1-3*.
Verschijnen van de *Blue Guide* van Holland door L. Russell Muirhead.
Journaal, 02-08-1961, 116, *14-15*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. onuitstaanbaar leven in Engeland; Kingsley Amis.
De zon in september, 16-08-1961, 118, *10-15*.
Journaal, 23-08-1961, 119, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. James Purdy, *63: Dream Palace* (1957); journaal schrijven.
Journaal, 13-09-1961, 122, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Brains Trust, BBC-programma; Poole; pedestrian style.
Brief aan een overlevende, 20-09-1961, 123, *[1]-3*.
Van een (atoomoorlog) o.a. over de Amerikanen, de zogenaamde Nederlandse neutraliteit.
Journaal, 18-10-1961, 127, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Ronald Firbank; Daniel Castelain, *Une Rencontre Improbable*.
Journaal, 08-11-1961, 130, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Martin Green, *Mirror for Anglo-Saxons*; kameren; geregeld leven; lummels.
Journaal, 06-12-1961, 134, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Journaal, 31-01-1962, 139, *15-16*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Alan Seymour, *The One Day of the Year*; beschouwelijkheid.
Journaal, maart 1963, 188, *42-44*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het mysterie vrouw; televisie; John Wain, *Sprightly Running* (1962).
Journaal, juli-augustus 1963, 192-193, *56-58*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Lord Hervey, *Memoirs* (1963); party; ; optimisme en pessimisme; Dennis Gabor, *Inventing the Future* (1963); Provence.
Journaal, november 1963, 196, *44-46*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. begrafenis; het woord 'men'.
Journaal, april 1964, 201, *38-40*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. verhuizing; schrijven; Gore Vidal, *Rocking the Boat* (1962).
Journaal, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *61-63*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. John Wain; Thackeray, *Vanity Fair* (1848); geweld; Leonard Woolf.

Journaal, juni 1965, 215, *42-44*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Engelse eenvormigheid en lacherigheid; zelfvoldoening.

Journaal, november 1965, 220, *31-34*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het nationale karakter, Engelse humor en Hollandse fatsoenlijkheid; Margaret Drabble, *The Millstone* (1965); Commonwealth Festival.

Een klein volk groot, maart 1966, 224, *7-8*.

Over de publiciteit die het huwelijk tussen prinses Beatrix en Claus von Amsberg Nederland opleverde; voor de monarchie.

Journaal, augustus-september 1966, 228, *57-59*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. huwelijk; Engelse liefdescultuur; Californië; schuwheid van het Engelse buurtleven.

Spelen voor de lange toekomst, december 1967, 241, *13-15*.

Over het beramen van de toekomst n.a.v. Arthur Koestler, *The Ghost in the machine* en Nigel Calder, *The Environment Game* (1969).

Journaal, augustus-september 1968, 249-250, *52-54*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. lachen; Anthony Storr, *Human Aggression*.

Journaal, juni-juli 1969, 259-260, *56-58*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Gore Vidal, *Reflections on a Sinking Ship*.

Het meisje van Van, oktober 1969, 263, *32-34*.

bespreking van Vladimir Nabokov, *Ada* (1969).

Journaal, mei 1970, 270, *40-42*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. autobiografie; architectuur; de functie van literatuur.

Journaal, maart 1971, 280, *35-36/38*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. economy label for the re-use of envelopes; Nevill Coghill over de jeugd; Smollett.

Journaal, augustus-september 1971, 285-286, *55-58*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. achtergrondmuziek; ; pornografie; afscheid van Engeland.

Journaal, april 1972, 293, *26-29*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. bezigheid; Nabokov, *Glory*; J.M. Barrie.

Journaal, januari 1973, 302, *36-38*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. vuurwerk; kleding; mode; Annie M.G. Schmidt, *En nu naar bed*.

Journaal, februari 1974, 315, *29-31*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. oliecrisis; Trevor Griffiths, *The Party* (1973) en Peter Shaffer, *Equus* in Londen.

Mannen zeggen nooit wat, juli-augustus 1974, 320-321, *3-6*.

Over de emancipatie van de vrouw.

Journaal, september 1974, 322, *39-41*.

Gedateerd: Ardèche, augustus. Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Ardèche; Frans; vakantie.

Journaal, maart 1975, 328, *31-34*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.

Journaal, oktober 1975, 335, *35-38*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.

Journaal, april 1976, 341, *43-46*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.m. over Amsterdam; gymnastische oefeningen; mechanisme van de ouderdom.

Over winst en verlies, augustus-september 1976, 345-346, *3-5*.

Over de nederlaag in onze levenservaring.

Journaal, januari 1977, 350, *43-46*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. een aantrekkelijke maatschappij; gesprek met Amin; frivole gedachten; het schrijven van journalen.

Een Londense weduwe, juni-juli 1977, 355-356, *51-58*.

Over de verschillende versies die een auteur zou kunnen maken voor de verschillende lezers. Met een vierdelig voorbeeld.

Begrijp me goed, augustus-september 1977, 357-358, *55-58*.

Beschouwingen over het oordeel dat uitgesproken wordt over mensen.

Journaal, mei 1978, 366, *44-46*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. dans; tweestrijd na reactie op de uitgegeven journalen; affiches tegen de neutronenbom; mogelijkheden om drie uur ellendig door te komen; applaus.

Journaal, juni-juli 1978, 367-[368], *60-62*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.

Striem op striem. Journaal over de rechtgeaardheid, mei 1979, 378, *62-66*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. klassificatie van de intelligenties; W.F. Hermans als polemist; de receptie van Multatuli.

Reisjournaal, augustus-september 1979, 381-382, *57-62*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. Vakantie in de Ardèche.

Journaal, maart 1980, 388, *38-42*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. mensen worden vaker als boos, woedend of razend beschreven; ergernissen onder het autorijden; feest; lichte nachten.

De oude meester. Journaal over Du Perron, augustus-september 1980, 393-394, *52-58*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten over Du Perron; literaire kritiek; functie van de literatuur.

Journaal, april 1981, 401, *30-32*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.

De vrolijke onmacht, oktober 1981, 407, *44-46*.

N.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zie K. van het Reve, 405-406, 11-13; B. Bommeljé, 407, 34-36; R. Hueting, 407, 36-40; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.A. Stalpers, 407, 41-44. Antwoord van I. van der Sluis, 408, 42/44-46.

Journaal, april 1982, 413, *39-42*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Naipaul, *In a Free State* (1971); Van Galen Last over de overschatting van de Nederlandse literatuur; Nederlands zoals het hoort.

Journaal. Frankrijk en terug, augustus-september 1982, 417-418, *59-62*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten over verblijf in de Ardèche; reacties op de journalen.

Journaal van eind 1982, januari 1983, 422, *42-46*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. kerstkaarten; Falkland-eilanden; optreden van de Mobiele Eenheid; schrijven als bedrog.

Journaal over een betere wereld, mei 1983, 426, *3-7*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. boycot en apartheid in Zuid-Afrika; vroomheid; Lord Hervey, *Memoirs*.
Journaal, mei-juni 1984, 438-439, *102-106*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het schrijven van journalen; straatnamen; verblijf in Parijs.
Journaal, november 1984, 444, *46-50*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Journaal, februari 1985, 447, *34-38*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het hart; Ionesco, *La Cantatrice Chauve*; Phil Young, *Kissing-God*; T.S. Elliot.
Journaal, juni-juli 1985, 450-451 [451-452], *58-60/62*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Journaal, januari 1987, 470, *39-42*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. terrorist Nezar Hindawi; apartheid; universiteit; Aids; necrologie van Oscar Wilde; het vrouwelijke vermogen om een huis te signeren.
Journaal uit Boedapest, mei-juni 1987, 474-475, *32-36*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten over Hongarije en Boedapest.
Journaal, november 1987, 480, *42-46*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het schrijven van een journaal; vriendschap; nieuwsvoorziening door NOS, BBC en *NRC*.
Journaal voor en tegen de natuur, april-mei 1988, 485-486, *58-62*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Antony Burgess; katten.
Journaal, maart 1989, 496, *11-15*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Laura Chester, *Deep Down, new sensual writing by women*; William Stephenson; Richard Holmes, biograaf van Shelly.
Daar bij die molen, juli-augustus 1989, 500-501, *3-6*.
Thema: Voor en tegen Nederland. Nu wij door de televisie onze buren beter kennen, kunnen de Nederlanders proberen in plaats van zich illusies te maken over vreemdelingen, hun eigen gebreken onderkennen en overwinnen.
Journaal tot in Frankrijk, september 1989, 502, *37-42*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Het vrije Frans, december 1989, 505, *8-12*.
Lezing op 26 november 1989 in Paradiso tijdens een bijeenkomst voor de Vereniging OKW over het Nederlands en de drie moderne talen. Zie R. Kousbroek, 505, 13-16 en H.J.L. Vonhoff, 505, 17-22.
Het eind van de twintigste eeuw, februari 1990, 507, *3-7*.
Over de omwentelingen in Oost-Europa.
Journaal over het verdeelde gemoed, september 1990, 514, *30-34*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Hollands Maandblad blijft!, december 1990, 517, *5*.
Aankondiging namens de voorlopige redactie, zie bibliografische gegevens.
Eindjournaal 1990, januari 1991, 518, *33-38*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. kerstmis; Saddam Hussein; haardvuur; de geslachtsdaad in romans; grote liefde; Ed van der Elsken.
De vuurlinie, februari 1991, 519, *27*.
Rubriek: Commentaar. Over de Golfoorlog.
Zienswijzen, maart 1991, 520, *22*.
Rubriek: Commentaar. De kranten van Saddam Hussein over de overwinning.

Aristocraten, april 1991, 521, *26*.
Rubriek: Commentaar. Aristocraten en verkeersovertredingen.
Kijkers en critici, mei 1991, 522, *16-19*.
Over critici en kritisch lezen, gevolgd door een fragment uit Leon Winter, *Hoffmans honger* (1990) en er tegenover een stukje met bedenkingen en reacties van een gewone lezer.
Het eind van de vooruitgang, oktober 1991, 527, *3-5*.
Er komen geen ingrepen meer waardoor wij het leven anders zullen gaan ondervinden.
Hoe en wat, december 1991, 529, *3*.
Redactioneel, getekend J.J.P. Antwoord aan lezers, die zich vragen stellen i.v.m. de toekomst van het blad na het overlijden van K.L. Poll.
Journaal, februari 1992, 531, *39-42*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. zelfdoding; John Aubrey; Alan Ayckbourne, *The Revengers' Comedies*.
Enkele beginselen, april 1992, 533, *3-5*.
Enkele beginselen die de keuze van bijdragen aan *Hollands Maandblad* helpen bepalen.
Het lokkende thema, juni-juli 1992, 535-536, *3-4*.
Thema: Gezond verstand. Over themanummers of gedeeltelijke themanummers; voorgevormde of reële en ongevormde thema's, waarbij de auteurs alles zelf moeten bedenken.
Waarom een garagepad?, augustus-september 1992, 537-538, *12*.
Het speciaal voor dit themanummer Verhaal & illustratie geschreven verhaal 'Het garagepad' (3-4/6/8) werd geïllustreerd door: M. Kempers, 5; P. van Hugten, 7; J. Hillenius, 9; K. Labey, 10; R. Tolman, 11. De illustraties zijn ter beoordeling voorgelegd aan enkele kritische geesten. Met citaten (p. 15, 16, 19) uit Kurt Löb, *Buchillustration-heute*, 1984. Vertaald door Carole Mykels
Voorbericht, december 1992, 541, *14-15*.
Thema: Geld. Redactioneel, getekend J.J.P.
Journaal van de halve zelfmoord, maart 1993, 544, *39-42*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. anoniem schrijven; Nederlandse literatuur; de mogelijke invloed van critici; de zelfmoordenaar; redactioneel werk voor *Hollands Maandblad*.
Afstand als thema, januari 1994, 554, *3-4*.
Redactioneel.
Twee mysteries, april 1994, 557, *3*.
Redactioneel. Het thema 'gezag' voorgelegd aan een aantal medewerkers: de dubbelzinnigheid van de volgelingen van het gezag.
Het Maandblad verjongt, september 1994, 562, *3*.
Redactioneel. Peereboom verantwoordt zijn redactie-opvatting na het overlijden van K.L. Poll (1990), dit n.a.v. het toetreden van drie nieuwe redacteuren.
Normen, januari 1995, 566, *2*.
Redactioneel, getekend JJP.
Deze maand, april 1995, 569, *2*.
Redactioneel, getekend JJP.
Deze maand, augustus-september 1995, 573-574, *2*.
Redactioneel, getekend JJP.
Journaal over mijn dood, januari 1996, 578, *20-24*.
Beschouwingen over de dood.
Deze maand, maart 1996, 580, *2*.
Redactioneel, getekend JJP.
Deze Maand, februari 1997, 591, *2*.

Thema: Blijf lezen! Redactioneel. Getekend JJP.
Ongewone lezers, februari 1997, 591, *22-26*.
Thema: Blijf lezen! Overwinning van het beeld dat Sven Birkerts in de *The Gutenberg Elegies* schetst over het verval van de leescultuur en de literatuur ten furfore van de computer: kritische lezers zijn altijd ongewoon en schaars geweest.
Deze maand, augustus-september 1997, 597-598, *2*.
Redactioneel. Getekend: JJP. The *Holland Monthly* als nachtmerrie van het voortschreidende gebruik van het Engels.
Deze maand, januari 1998, 602, *3*.
Redactioneel. Getekend JJP.
Deze maand, december 1998, 613, *3*.
Redactioneel. Getekend JJP.
Deze maand, december 1998, 613, *3*.
Redactioneel. Getekend JJP. N.a.v. de dood van Karel van het Reve.
Het waarnemerschap, april-mei 1999, 617-618, *34-35*.
Thema: Feest. Ervaringen van een redacteur.
De Engelse geestigheid, november 1999, 624, *33-34/36-37*.
Reactie op M. van Amerongen 624, *38-40* inzake Engelse humor, o.a. Shakespeare.
Deze maand, april 2000, 629, *2*.
Redactioneel. Getekend J.J. Peereboom.
Journaal, mei 2000, 630, *23-26*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Deze maand, augustus-september 2000, 633-634, *2*.
Redactioneel. Getekend J.J. Pereboom.
Deze maand, oktober 2000, 635, *2*.
Redactioneel. Getekend J.J. Peereboom.
Journaal, oktober 2000, 635, *27-33*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Journaal, februari 2001, 639, *36-38*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten.
Journaal, februari 2001, 639, *36-38*.
Journaal, juni-juli 2001, 643-[644], *59-64*.
Over La Rochefoucauld. Inzicht per regel, december 2001, 649, *3-8*.
Over de *Maximes* (1665) van de zeventiende-eeuwse auteur François la Rochefoucauld.
Ziekenhuisjournaal, juni-juli 2002, 655 [655-656], *42-46*.
Thema: Het lichaam.
Samuel Taylor Coleridge: Dichter van het innerlijk berglandschap, februari 2003, 663, *37-41*.
De valse maren, mei 2003, 666, *14-18*.
Over verkeerd gebruiken van de adversatieve 'maar'.
Pastilles Chamfort, oktober 2003, 671, *34-40*.
Over Nicolas-Sebastien Roch de Chamfort, Franse auteur (1740-1793), bekend van zijn korte dialogen *Maximes* en *Caractères et anecdotes*.
Journaal over de omgang, mei 2004, 678, *34-40.*
Journaal, augustus-september 2005, 693-694, *41-46*.
Thema: Eros & Thanatos
Journaal van de onzegbaarheden, augustus-september 2006, 705-706, *57-61*.
Over geluksbeperking, juni-juli 2007, 715-716, *47-52*.
Tachtig plus, december 2007, 721, 16-20.
Over het ouder worden.
Dromenland, augustus-september 2008, 729-730, *37-45.*

Journaal, maart 2009, 736, *33-35*,
Journaal, juni-juli 2009, 739-740, *11-14*.
Over mensen & boeken (1), maart 2012, 772, 45-49.
Correspondentie met Beatrijs Ritsema tussen december 2004-februari 2005.
Over mensen & boeken (II), april 2012, 773, 44-49.
Correspondentie met Beatrijs Ritsema tussen 17 februari en 12 mei 2005.
Over mensen & boeken (III), mei 2012, 774, *43-47*.
Correspondentie met Beatrijs Ritsema tussen 20 juni 2005 en 15 juli 2005.
Over mensen & boeken (IV), juni-juli 2012, 775-776, 60-*64*.
Correspondentie met Beatrijs Ritsema tussen 13 september 2005 en 24 maart 2006.
Over mensen & boeken (V), augustus-september 2012, 777-778, *53-57*.
Correspondentie met Beatrijs Ritsema tussen 4 juli 2006 en 31 augustus 2006.
Over mensen & boeken (VI), oktober 2012, 779, *46-49*.
Correspondentie met Beatrijs Ritsema tussen 22 september 2006 en 28 april 2007.

Pen, Jan (1921-2010)
Ons bedrijfsleven a-politiek?, 20-01-1960, 36, *8-9*.
Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4. Zie ook A. van Ameringen, 4-5; E. Damen, 5-6; W.J. Geertsema, 6-7; J. de Kadt, 7-8; A. Vondeling, 9-10 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4 inzake de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek.
Liberalen en liberalen, 17-02-1960, 40, *1-3*.
Het liberalisme is in Nederland overwoekerd door anti-liberalistische verschijnselen, waardoor een onduidelijke politieke situatie is ontstaan, waaraan wat gedaan kan worden.
Redelijke loonpolitiek, 16-03-1960, 44, *1-2*.
De redelijke loonpolitiek van minister De Pous, die looninflatie en asymmetrische verstarring voorkomt.
Big business de baas, 18-05-1960, 53, *4-6*.
Invloed van de grote ondernemingen op de Nederlandse overheidspolitiek betreffende economie.
Bezoek aan Berlijn, 15-06-1960, 57, *6-7*.
Tegenstellingen en paradoxen.
Het geval-Parkinson, 20-07-1960, 62, *1-3*.
N.a.v. de opvattingen van C. Northcote Parkinson in *Law and the Profits* (1960) over belastingen.
Intellectuelenspiegel, 12-10-1960, 74, *7-9*.
Over intellectuelen n.a.v. G.B. de Huszar, *The Intellectuals* (1960).
Kennedy: een politiek à la Galbraith?, 16-11-1960, 79, *3-4*.
Over de opvattingen van Kennedy's economisch adviseur Kenneth Galbraith.
Kabinetscrisis der slechte gegevens, 29-12-1960, 85, *3*.
Over de geschiedenis van de woningbouw, n.a.v. de kabinetscrisis.
Een emigratieparadox, 15-02-1961, 92, *4-[6]*.
Het emigratiebeleid is niet in strijd met het nationale belang vanwege grotere kapitaalintensiteit en stijgende arbeidsproduktiviteit. De omvang en de aard van het beleid moet niet overschat worden.
Economisch-Statistische Berichten, 22-02-1961, 93, *4-6*.
Serie: Portret van een blad (I).
Verzuurde Oostenrijkerij, 06-04-1961, 99, *6-8*.
De Oostenrijkse School; economen als Von Wieser, L. von Mises, F. von Hayek.
Die vreemde Veblen, 17-05-1961, 105, *7-9*.
Leven en werk van Thorstein Bunde Veblen.

Onder water, 09-08-1961, 117, *6-7*.
Nieuwe dimensies onder water.
Lekken, 13-09-1961, 122, *1-3*.
Lekken van de politiek naar de journalistiek.
Troonrede mist enkele primeurtjes, 04-10-1961, 125, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Nieuw beleid t.o.v. Nieuw Guinea en belastingverlichting.
Over de reuzenonderneming, 25-10-1961, 128, *1-4*.
Dialoog tussen Jan en Piet, waarvan de conclusie is dat er geen duidelijk en algemeen aanvaarde kijk op het verschijnsel grote onderneming is.
Vanuit de provincie, 29-11-1961, 133, *4-5*.
Holland en de plattelands provincies; diversen.
Het zou jammer zijn, 29-12-1961, 137, *2*.
Als *Hollands Weekblad* verdween.
Conflictologie: een nieuwe wetenschap?, 07-02-1962, 140, *1-3*.
De nieuwe wetenschap rond het conflict. *Journal of Conflict Resolution*; Center for Research in Conflict Resolution, etc.
Rangorde van wetenschappen, 11-04-1962, 149, *1-4*.
Over het hoe en waarom van de verdachte gedachte aan een wetenschappelijke hiërarchie, want een discussie over de hiërarchie van de problemen is noodzakelijk.
Antwoord, 26-04-1962, 151, *12*.
Aan H. Freudenthal, 151, 10-12 en J. Hilgevoord, 151, 12, n.a.v. J. Pen, 149, 1-4.
Zijn studenten conservatief, 09-05-1962, 153, *6-7*.
Serie: Het conservatisme van de Nederlandse student. Zie C.E. Vervoort, 152, 3-5; W. Mooyman, 154, 4-5 en L.C. Röling, 157, 4-5.
De nieuwe steden, 23-05-1962, 155, *5-8*.
Over een sociaal-economisch proces, nl. de inkomensoverheveling die er voor zorgt dat een voldoende deel van het nationale surplus terecht komt bij degenen die er steden van laten bouwen.
Het dilemma van de jazz, 13-06-1962, 158, *1-4*.
Ontwikkeling of verstarring van de jazz? Reactie van R. Hueting, 60, 12-13 en R. Kuyper, 60, 13-14. Naschrift van J. Pen, 160, 14.
Naschrift, 27-06-1962, 160, *14*.
Bij R. Hueting, 60, 12-13 en R. Kuyper, 60, 13-14, n.a.v. J. Pen, 59, 158, 1-4.
Suetonius Tranquillus en het Cesarisme, 22-08-1962, 168, *14-16*.
De theorie in acht stellingen over de historicus Suetonius Tranquillus van Roger Vailland, *Suétone* (1962).
De strijd is gewonnen, 17-10-1962, 176, *11-12*.
Reactie op A. Wadman, 176, 7-11 inzake de vraag waarom Friezen Friezen zijn.
Universitaire verspilling, 14-11-1962, 180, *1-4*.
Condensatie van de cijfers van het CBS inzake studenten/universiteit laat zien dat er sprake is van verspilling, maar relativeert de felste aanklachten: te veel afvallers, te lange studieduur. Vervolg door C.E. Vervoort, 182, 3-5.
Lering en vermaak, 17-01-1963, 186, *1-4*.
Wil de welvaart blijven stijgen dan zal de oude ideologie die lering en vermaak wil scheiden moeten worden overwonnen.
Machtsvergoelijking, mei 1963, 190, *3-5*.
N.a.v. het afscheidscollege 'Over macht in het maatschappelijk leven' van P. Kuin aan de Universiteit van Amsterdam, waarmee de auteur het oneens is.
Kenmerken van conservatisme, juli-augustus 1963, 192-193, *1-5*.
Een omschrijving van het begrip conservatisme in twaalf punten, n.a.v. de omschrijving

van links en rechts door Jan Emmens in zijn *Autobiografisch woordenboek* (1963). Reactie van J.A. Emmens, 194, 40. Zie J.A. Emmens, 18, 9-12; 136, 13-14; 276, 37-38 en 287, 16-17.

Foei, december 1963, 197, *1-3*.
Over sociologisch onderzoek naar gewoonten van de Nederlander (I. Gadourek).Dreiging en dreigement, maart 1964, 200, *8-10*.
Over het theoretisch onderscheid tussen beide begrippen.

Excuses voor de inflatie, juni 1964, 203, *3-6*.
(Vermeende) oorzaken voor inflatie.

Kunst en Commercie, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *7-10*.
Over de afkeer van de kunstenaar van commercie; de produktie, de vraag, het marktmechanisme.

Loonpolitieke onmacht?, december 1964, 209, *3-7*.
Over de slechte vooruitzichten inzake de loonpolitiek.

Linkse ideeën in Amerika, maart 1965, 212, *16-19*.
Over het beleid van de regering-Johnson dat rekening houdt met `linkse' ideeën inzake economie; Michael Harrington, Gabriel Kolko.

Brittan over Britain, juni 1965, 215, *6-9*.
Over S. Brittan, *The Treasury under the Tories 1951-1964* (1964), een boek over de machtsverhoudingen in het Engelse ambtelijke en politieke apparaat, m.n. The Treasury, het orgaan dat het financieel-economische beleid bepaalt.

De zoete geur van het riool, september 1965, 218, *3-5*.
Beweert dat onthullingen in de pers over de ambtenarij en de faculteiten misplaatst zijn. Reactie van J. van Tijn, 219, 15-16 en W. Wittkampf, 219, 17-18. Antwoorden J. Pen, 219, 16/18

Naschrift van J. Pen, oktober 1965, 219, *16*.
Bij J. van Tijn, 219, 15-16, n.a.v. J. Pen, 218, 3-5. Zie ook W. Wittkampf, 219, 17-18.

Naschrift van J. Pen, oktober 1965, 219, *18*.
Bij W. Wittkampf, 219, 17-18, n.a.v. J. Pen 218, 3-5. Zie ook J. van Tijn, 219, 15-16.

De inflatiemakers, januari 1966, 222, *3-7*.
Over de oorzaken van de inflatie.

Even naar de pharmacie, april 1966, 225, *5-6*.
Financiële beschouwing van de farmaceutische industrie, m.n. over het Amerikaanse bedrijf Schering en de prednison.

Goud en zilver, juni-juli 1966, 227, *12-15*.
Over het geloof in de heilzame gevolgen van meer communicatie.

Studenten en artsen, oktober 1966, 229, *9-12*.
N.a.v. de protestacties van de studenten en artsen over onderwijsfinanciering en inkomensdifferentiatie.

Zo'n aardig blaadje, december 1966, 231, *22-23*.
Over *Global Digest*, dat artikelen bevat uit talrijke communistische bronnen en propagandeert voor het Chinese communisme en kritiek uit op Rusland en V.S.

Anti-anti, januari 1967, 232, *14*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Brain-drain van economen?, mei 1967, 236, *3-4*.

De avant-garde in de economie, juni-juli 1967, 237, *23-27*.
Over veranderingen in de theoretische economie: de Keynesiaanse, de post-Keynesiaanse, de klassieke en met name de neo-klassieke theorie.
Het Arabisch ongelijk, augustus-september 1967, 238, *5-7*.
Reactie op J. Brugman, 237, 3-7. Zie ook W.A. Ettema, 238, 9-11 en A.J. Herzberg, 239, 24-26. Antwoorden van J. Brugman, 238, 7/9 en 239, 26-27.
Treurig avondje Russki, november 1967, 240, *21-24*.
Over een forum van de studievereniging Machiavelli op 3 november over de geschiedenis van de Sovjet-Unie; de Russische econoom Bochdanov.
Was 1967 voorspoedig?, januari 1968, 242, *7-9*.
Economische terugblik op 1967 en wensen voor 1968: verspreide groei.
De revolutie de studenten, maart 1968, 244, *5-9*.
Studenten gericht tegen rotte onderwijsinstellingen, maar ook tegen een rotte maatschappij.
De horizontale universiteit, mei 1968, 246, *3-7*.
Schets van de verticaal georganiseerde universiteit, bezwaren tegen de horizontale universiteit en de mogelijkheden van geleidelijke horizontalisatie. Reactie van L. de Galan, 249-250, 18-19 en antwoord van J. Pen, 249- 250, 19.
De wrange vruchten van de barricaden, juni-juli 1968, 247-248, *6-9*.
Het is moeilijk in te zien hoe de Franse studentenacties verschuiving teweeg zullen brengen in de verdeling van de inkomens en van de macht.
Naschrift, augustus-september 1968, 249-250, *19*.
Reactie op L. de Galan, 249-250, 18-19. Zie J. Pen, 246, 3-7]
Mooi links in vijftig punten, november 1968, 252, *3-10*.
telkens blijkt het nodig het begrip links te definiëren. De auteur biedt de oplossing door 50 punten op te stellen, welke iemand moet onderschrijven om links genoemd te kunnen worden. Reactie van G. van Benthem van den Bergh, 253, 14-15, met een naschrift van J. Pen, 253, 15-16. 254]
Naschrift, december 1968, 253, *15-16*.
Bij G. van Benthem van den Bergh, 253, 14-15, n.a.v. J. Pen, 252, 3-10. 254]
Vijftigduizend schilderijen: vele vraagtekens, februari 1969, 255, *13-16*.
Aansporing tot economisch onderzoek naar beeldende kunst.
Eerste zinnen en laatste, april 1969, 257, *18-22*.
De eerste en laatste zinnen van: Arthur van Schendel, *De wedergeboorte van bedelman*; *Augie march*; Adam Smith, *Wealth of Nations*; Alfred Marshall, *Principles of economics*; Keynes, *General Theory*; Galbraith, *The Great Crash of 1929* en *The Affluent Society*; C.Wright Mills, *White Collar* en *The Power Elite*; M. Harrington, *The Accidental Century*; R.L. Heilbronner, *The Worldky Philosophers*.
Glijdende bijstelling van de inkomstenbelasting: liever niet doen, juni-juli 1969, 259-260, *48-51*.
Argumenten voor, maar vooral argumenten tegen het wetsontwerp waarbij de loon- en inkomstenbelasting ieder jaar verlaagd wordt naarmate de prijzen stijgen.
Terug naar laissez-faire?, oktober 1969, 263, *3-4*.
Over de loonpolitiek. beheersing of niet?
Nauta en Marcuse: filosofen onder elkaar, december 1969, 265, *12-16*.
N.a.v. een openbare les over H. Marcuse door L.W. Nauta, omdat Nauta enkele opmerkingen over de inrichting van de huidige samenleving maakt.
Waaraan is de Nederlandse loonpolitiek bezweken?, augustus-september 1970, 273-274, *3-8*.
Over de zeven groepen oorzaken die de geleide loonpolitiek de grond ingeboord hebben.
Fragmenten in zijn, januari 1971, 278, *24-27*.
Over de toenemende neiging om fragmenten te schrijven; oratie socioloog H. Hoefnagels;

Renate Rubinstein.

Fragmenten over het imago, maart 1971, 280, *12-14*.
Diverse beschouwingen, o.a. Willy Brandt en politiek.

In en uit in de economie, mei 1971, 282, *15-17*.
Over mode in de economische wetenschap.

Dat stomme economenvolk met zijn heilige koeien, augustus-september 1971, 285-286, *9-13*.
Over economische groei en het vooroordeel dat economen er blinde en fervente voorstanders van zijn.

Forrester-Meadows: een dreun op het hoofd, februari 1972, 291, *10-15*.
Over de economische politiek in de toekomst; model van Forrester en Meadows.

Drie kleine commentaren bij gezaghebbende uitspraken, mei-juni 1972, 294-295, *26-30*.
Over de uitleg van *grenzen aan de groei* van een Nederlands lid van de Club van Rome; de toekomstige inkomenspolitiek van Den Uyl; het begrotingstekort.

Nul-lijnen bij de vleet, juli-augustus 1972, 296-297, *11-16*.
Over economie en inflatie in Nederland.

Vogelmishandeling, september 1972, 298, *17-18*.
Het door A. Ehrenfest gevraagde commentaar op haar artikel, 298, 13-16.

Bestaan er economische optima?, januari 1973, 302, *9-14*.
De optima waar de economie mee werkt zijn altijd vastgesteld door, of in naam van anderen.

De veldslag tussen de twee Cambridges, juli-augustus 1973, 308-309, *17-20*.
Over de veldslag tussen de economische scholen van Cambridge (Engeland) en Cambridge (Massachusetts, USA) met als inzet de kapitaaltheorie.

Een kritiek op de burgerlijke ekonomie, januari 1974, 314, *3-13*.
Onder pseudoniem J. Velmer. Kritiek op de misdadige burgerlijke economie die bestaat uit mythen, valse theorieën en een taal, welke het kapitalistische systeem in stand houdt.
Reactie J. Pen, 315, 15. Naschrift van J. Velmer, 15.

Velmer kent zijn markt niet, februari 1974, 315, *15*.
Reactie op J. Pen, (onder ps. J. Velmer), 314, 3-13. Naschrift van J. Pen (onder ps. J. Velmer), 15.

Naschrift, februari 1974, 315, *15*.
Onder pseudoniem J. Velmer. Bij J. Pen, 315, 15, n.a.v. J. Pen (onder ps. J. Velmer), 314, 3-13.

Tamar geprezen, maart 1974, 316, *25-29*.
Bespreking van Tamar [= Renate Rubinstein], *Tamarkolommen en andere berichten* (1973).

Foucault c.s. bestaan, oktober 1974, 323, *18-21*.
Over Foucaults filosofische theorieën en de ernst en de toewijding waarmee anderen deze ideeën herkauwen. N.a.v. R. Bakker, *Het anonieme denken* (1973).

Menselijk en onmenselijk kapitaal, mei 1975, 330, *12-15*.
O.a. over het financieren van menselijk kapitaal via onderwijs.

Heilige koe, augustus-september 1975, 333-334, *3-7*.
Een ruimere typering van het begrip economie, want voor een econoom zijn kosten, niet alleen geldkosten en zijn baten niet alleen de statisfacties ontstaan door de consumptie van goederen.

Verrassingsvrije projecties en zieke mussen, december 1975, 337, *3-5*.
Reactie op de verrassingsvrije projekties tot het jaar 2015 van bekwame Nederlandse economen, die voorspellen dat de produktie en de consumptie stug zullen doorgroeien.

Verlegde grenzen, mei 1976, 342, *3-6*.
Over uitspraken van staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen Ger Klein in een

interview (*Haagse Post*, 03-04-1976) over misstanden in het Hoger Onderwijs en in het bijzonder over het falen van de economen.

Economie: wat wij niet weten, augustus-september 1977, 357-358, *11-17*.

Toelichting bij zijn boekjes *Moderne economie* (1958) en *Macro economie* (1977). Economen beschikken niet over een echte theorie en er is veel dat economen niet weten. Correctie, 359, 31. Reactie J.J. Klant, 360, 12-13 en een antwoord van J. Pen, 360, 13-14.

Wat wij moeten, november 1977, 360, *13-14*.

Antwoord aan J.J. Klant, 360, 12-13. n.a.v. J. Pen, 357-358, 11-17.

Huizinga, de prikklok en wij, april 1978, 365, *3-10*.

Beschouwingen over het universitair leven te Groningen, wat het onderwijzend personeel betreft, vroeger en nu, met de toenemende bureaucratisering.

Politiek onder volkomen consensus, oktober 1978, 371, *13-15*.

Engelse toespraak op het 34ste congres van het Institut International de Finances publiques te Hamburg over Public Choice. Een diplomatiek commentaar op de inleiding van Russische professor Sichew.

Kom, maak eens een boek van de maand, mei 1979, 378, *15-16/18-24*.

Over (het tot standkomen) van zijn boek *Kijk, economie* (1982).

Waar is Keynes gebleven?, januari 1980, 386, *10-18*.

Over Neo-keynesiaanse en neo-klassieke theorie n.a.v. het nieuw econometrisch model VINTAF van het Centraal Planbureau.

Post-Keynesianen contra Neo-Keynesianen, mei 1980, 390, *7-11*.

Over de tegenstelling tussen post- en neo-keynesianen in de economische wetenschap.

Eens over Keynes, niet over Samuelson, juni-juli 1980, 391-392, *18-19*.

De crisis: drie lezingen, juni-juli 1981, 403-404, *11-14*.

De marxistische, de conservatieve en de relativistische visie op de crisis. Een keuze is moeilijk.

Argumenten voor een andere inkomenspolitiek, januari 1982, 410, *3-6*.

Een Keynesiaanse diagnose die een oplossing in consensus ziet.

Hoe sommige economen de depressie proberen te vergeten, oktober 1982, 419, *9-11*.

N.a.v. D. de Wied, *Stoffelijke beïnvloeding van het geheugen* (1982) en M.M.G. Fase, *Stagnerende groei: oorzaken en remedies* (1982).

Balans van Nederland, november 1982, 420, *12-15*.

Proeve van een balans voor de BV Nederland, met actief- en passiefposten, met enkele toelichtingen voor berekening, al zijn er activa die nauwelijks op geld te waarderen zijn.

Kleine algebra van de techniekgevoelige groei en de groeigevoelige techniek, april 1983, 425, *3-7*.

Over de mogelijkheid van technische achteruitgang en daarom de noodzaak van groeiende bestedingen, zodat het nieuwe elan niet doodloopt in de depressie.

Bestaat er een tegenstelling tussen de financiële soliditeit des lands en de welvaart van de gewone mensen? Een conversatie, augustus-september 1983, 429-430, *12-18*.

Fictief gesprek over de monetaire toestand, de staatsschuld e.d. in Nederland tussen Piebe van het financiële establishment en Jan die het bij de theorie van J.M. Keynes houdt.

Over het misleidende van de micro-economie, februari 1984, 435, *3-9*.

De micro-economie levert geen behoorlijke kijk op de samenleving, maar kan niet gemist worden. Reactie H.A.A. Verbon, 445, 17-20/22-26 en antwoord J. Pen, 445, 26. Zie ook J. Pen, 438-439, 23-28/30.

Homo economicus, mei-juni 1984, 438-439, *23-28/30*.

Een analyse van verschillende bepalingen leidt tot de conclusie dat de term homo economicus moet uit de taal geweerd worden. Opdracht: Voor P. Hennipman. Reactie

H.A.A. Verbon, 445, 17-20/22-26 en antwoord J. Pen, 445, 26. Zie ook J. Pen, 435, 3-9.
Naschrift, december 1984, 445, *26*.
Bij H.A.A. Verbon, 445, 17-20/22-26, n.a.v. J. Pen, 435, 3-9 en 438-439, 23-28/30.
Denken over de staatsschuld, februari 1985, 447, *8-10/12*.
Over de uitgebannen naïeve variant, de mainstream, the supply-riders en de public choise.
De vrije vogelen zijn kooien, maart 1986, 460, *15-19/21-25*.
Over de voluntaristische en de deterministische benadering van de economie en van de maatschappelijke processen.
Over de grenzen van het relativisme, september 1986, 466, *10-16*.
Over het relativisme in verschillende disciplines; het relativisme van A.M. Donner.
Slechte gedachten, november-december 1986, 468-469, *12-17*.
Thema: het karakter van de universiteit. Noch kostenbesparing noch kwaliteitsverbetering zijn de overheersende motieven van het centrale ingrijpen, er wordt gewoon een harde machtsstrijd gevoerd.
Over de schutting, maart 1987, 472, *17-21*.
Over de verhouding tussen economie en tal van belendende vakgebieden.
Een kromming in het hoofd, november 1987, 480, *9-13/15-16*.
Over de neo-klassieke micro-economie. Opdracht: Voor Jan Droogleever Fortuyn.
Ik heb weleens ongelijk, februari 1989, 495, *15-19*.
Over mogelijke fouten van economen.
Wetenschap als conversatie, oktober 1989, 503, *21-26*.
Met J. Goudtiaan, *Economie in zestien bladzijden* (1950) als voorbeeld van zogenaamde afkeer van praateconomie; over het retorische standpunt verdedigd door Donald McCloskey en het conversationele door Arjo Klamer, Richard Rorty en door H.G. Geertsema, *Horen en zien, bouwstenen voor een kentheorie* (1985); over het congres in Wellesley College in 1986 *The consequences of economic rhetoric* (1988).
De dilemma's van het postcommunisme, januari 1990, 506, *6-12*.
Hoofdzakelijk over het economisch probleem van het postcommunisme.
Kunnen economen het milieubederf begrijpen?, mei-juni 1990, 510-511, *16-20*.
Over de veranderende verhouding tussen economie/economen en milieu(vrienden).
Bang voor de Duitsers, juli-augustus 1990, 512-513, *14-21*.
Zolang er wisselkoersen bestaan is Duitsland niet bedreigend voor de welvaart van Europa.
In het Kurhaus en daar buiten, november 1990, 516, *13-17*.
Een discussie over de solvabiliteit van het Nederlandse bedrijfsleven tijdens een rustige vergadering in het Kurhaus, terwijl het buiten stormde.
Denk niet dat vandaag alleen staat, december 1990, 517, *14-17*.
Herinneringen aan K.L. Poll en het *Hollands Weekblad*/*Hollands Maandblad*.
Een oorlog voor Israël, april 1991, 521, *29-33*.
Verklaring van de Golfoorlog.
Gezaghebbende uitspraken, januari 1992, 530, *15-24*.
Gezaghebbend is niemand. De koningin niet, het opperwezen niet, de regering niet en de grote leermeesters P. Hennipman en Tinbergen ook niet, maar hoe staat het met de Grote meesters? Met Keynes bijvoorbeeld? Een inspirerende man, maar ook een gezaghebbende man? Nee.
Een verstandige wereld?, juni-juli 1992, 535-536, *9-11*.
Thema: Gezond verstand. Het economische gebeuren en de conflicten tussen verstandig gedrag en ongewenste uitkomsten.
Keynes en Madonna, november 1992, 540, *3-9*.
John Maynard Keynes (1883-1946) is net zo'n megaster als Madonna. Maar het boek

waarmee hij beroemd is geworden, *General theory* (1936), rammelt nogal.

Tempo!, april 1993, 545, *8-13*.

Thema-nummer: De toekomst van de universiteit. Herinneringen aan de universiteit als student, docent en hoogleraar. Over de huidige situatie: de grote getallen, de strenge selectie, een elitaire universiteit, een pluriforme universiteit.

Bazen en baasjes, april 1994, 557, *7-12*.

Gezagsverhoudingen zijn in het bedrijfsleven een plaag.

De staarten worden dikker, oktober 1994, 563, *8-13*.

De pluriformiteit gaat in Nederland alle kanten op, goed en kwaad. Om via statistieken inzicht te krijgen in het verschijnsel, moet rekening gehouden worden met de frequentieverdeling. Juist de uitschieters van de grafieken (de staarten) zeggen iets over de pluriformiteit. Worden de staarten dikker of langer?

Padafhankelijkheid, februari 1995, 567, *29-33*.

Een anekdote over een schrijfmachine uit zijn jeugd wordt verbonden met het neo-klassieke denken over de economische ontwikkeling, die als onafhankelijk van gebeurtenissen plaats zou vinden.

Mokken, bijsturen, afsplitsen, april 1995, 569, *21*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over de PvdA in beweging.

Het geheim van de blues, oktober 1995, 575, *21-26*.

Over de moeiteloosheid van het pianospelen in vergelijking met spreken; blues, de twaalf maten, het schema waarop geïmproviseerd wordt en zijn persoonlijke geschiedenis met de blues. Opdracht: Voor Tim. Met een partituur, 24.

Schrijfdrift, januari 1996, 578, *3-7*.

Over het schrijven (van brieven) n.a.v. Geert van Oorschot, *Brieven van een uitgever* (1995).

Teivei-Noard, juni-juli 1996, 583-584, *34-37*.

Thema: Televisie. De programmering van TV-Noord en de uitholling van het begrip thuis door techniek en ideologie.

Wiens plagiator had ik willen wezen?, december 1996, 589, *3-8*.

Opdracht: Aan M. van S.N. Een persoonlijk antwoord n.a.v. de zaak Diekstra.Ieder heeft zijn eigen puinstof.

Voor en na de oorlog in Nederland, april 1997, 593, *5-12*.

N.a.v. Henk Hofland & Tom Rooduijn, *Dwars door puinstof heen. Grondleggers van de naoorlogse literatuur* (1997).

Fluiten in het donker, november-december 1997, 600-601, *3-6/8-10/12-14*.

Thema: Risico. Economische, sociale en dagelijkse risico's: *Hollands Maandblad*, Frank Knight, J.M. Keynes, G.L.S. Shackle, kansrekening en verzekering.

Kun je vrienden zijn met journalisten?maart 1998, 604, *3-9*.

N.a.v. eigen herinneringen met journalisten en de affaire tussen *Volkskrant*-journalist van Wissen en NOC-bestuurder W. Huibregtsen aandacht voor de vraag hoe terughoudend of exhibitionistisch journalisten kunnen/mogen zijn.

Post-electorale wroeging. Of hoe ik bijna op GroenLinks had gestemd, augustus-september 1998, 609-610, *3-12*.

Wroeging over een stem op de PvdA door de Belastingpolitiek en het veraard aan linkse idealen.

Waarde en prijs van de literatuur, november 1998, 612, *21-28*.

Thema: waarde en prijs van literatuur. Wat is waarde? Objectieve gebruikswaarde, subjectieve waarde, literaire waarde.

Een eredoctoraat voor Karel van het Reve, april-mei 1999, 617-618, *7-8*.

Thema: Feest. Zijn contact met Karel van het Reve en werken voor *Hollands Maandblad*.

Wetenschap en kunst zijn elkaars tegendelen, augustus-september 1999, 621-622, *11-17*.
Over de grens tussen kunst en wetenschap. In zeven punten weergegeven waarom kunst en wetenschap bij elkaar horen, maar tegelijk elkaars tegenpolen zijn.
Vijftig Miljoenennota's. Van oude en nieuwe dingen in de politiek, oktober 1999, 623, *14-19*.
Commentaar op de miljardennota - waarvoor de aandacht, met het slinken van de belangstelling voor politiek, tanende lijkt terwijl het hier gaat om de kern van wat in onze economie en samenleving omgaat.
Het liefdesleven van de homo economicus, juni-juli 2000, 631-632, *33-41*.
Thema: Liefde.
Auteur, tekst, redacteur. Of: lusten en lasten van een freelancer, februari 2001, 639, *3-14*.
Portret van Jan Pen als freelance auteur, redacteur en commentator van o.a. *Vrij Nederland*, *Het Parool*, *De Economist*, *Openbare uitgaven*, *De Economische-statistische Berichten*, *Haagse Post* en *Hollands Maandblad*.
Een bluesje in C, augustus-september 2001, 645-646, *7-11*.
Thema: Mijn lied. Over zijn liefde voor de blues.
Twee gesubsidieerde schilders, augustus-september 2002, 656 [657-658], *5-11*.
De economische waarde van schilders en hun producten.
Goede en slechte bombardementen, april 2003, 665, *17-21*.
Over Geallieerde bombardementen op doelen in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog.
Beroerte, november 2003, 672, *3-8*.
Geschreven: Haren 27 september 2003.
In De Lemmer, oktober 2004, 683, *7-11*.
Met Jan Tinbergen – I, December 2005, 697, *3-8*.
Met Jan Tinbergen – II, januari 2006, 698, *18-25*.
Jan Tinbergens testament, maaart 2006, 700, *38-41*.
Over de na-oorlogse 'zuivering' van Jan Tinbergen.
Over mijn Friesheid, , augustus-september 2006, 705-706, *17-21*.

Peper, Bram

De grote coalitie in aantocht?, juli-augustus 1972, 296-297, *3-11*.
Velen achten de tijd gekomen voor een regering met de PvdA.
Ter Heide versus Groenevelt, november 1972, 300, *10-16*.
N.a.v. het aftreden van H. ter Heide als voorzitter van het Nederlands Verbond van Vakverenigingen.
Pleidooi voor een midden universiteit, januari-februari 1975, 326-327, *15-21*.
Reactie op Van Kemenade, 323, 11-17. Zie ook J. Brugman, 3-6; H. Drion, 7-10; A.D. de Groot, 11-14 en J.C. Traas, 22-23.
Braaf kan niet praten, Braaf werkt. Surinaamse notities (1), december 1980, 397, *3-6*.
Notities tijdens een reis naar Suriname na de staatsgreep van 25 februari; Nationale Militaire Raad (NMR) en Henk Arron.
Ik mag niet jokken. Surinaamse notities (2), januari 1981, 398, *14-18*.
Notities tijdens een reis naar Suriname na de staatsgreep van 25 februari. Over de huidige bewindvoering.
Socialisme en technocratie, augustus-september 1981, 405-406, *14-16/18-24*.
De rapporten *Het socialisatievraagtuk* (1920) en *Bedrijfsorganisatie en Medezeggenschap* (1923) van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (SDAP) worden vergeleken met *Weerwerk* (1981), het verkiezingsprogramma van de PvdA. Uitwerking van een inleiding, gehouden op een conferentie van de Wiarda Beckmanstichting (31-01-1981) over de geschiedenis van het democratisch-socialisme.

Een burgerlijke dissident: Gerard Reve - een politiek-literaire vertelling, januari 2002, 650, *3-4*.
Rede uitgesproken op 14 december 2001 bij de opening van de Grote Reve Dagen in het Letterkundig Museum te Den Haag.
Een dubbele crisis: Europa tussen de natiestaat en de wereld, maart 2004, 676, *4-11*.
Bewerking van een voordracht voor de conferentie 'Transforma 2004, waar voel je je thuis', Amsterdam, 29 januari 2004. De lidstaten van de Europese Unie komen steeds meer onder druk te staan van hun eigen bevolking en de Unie als geheel wordt van buitenaf in toenemende mate aangesproken als supernationale entiteit.

Peters, Arjan
Neeltje Maria Min formuleert zó (en niet anders, februari 1996, 579, *34-35*.
Rubriek: Toets der kritiek. Neeltje Maria Min, *Kindsbeen* (1995) beoordeeld door: Arie van den Berg in *NRC Handelsblad*; Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*; Jan de Vries in *De Volkskrant* en Rob Schouten in *Vrij Nederland*.

Peters, Peter
Lopen in Schuberts Winterreise. Geboorte van de reis en de romantische wandelaar, juni-juli 1998, 607-608, *5-13*.
Over Romantiek; wandelen; zwerven; literatuur; Frans Schubert; Wilhelm Müller.

Pieters, L.J.
Sjaak, 24-06-1959, 6, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Beeld op de Coolsingel van het mannetje Jacques door Wenckebach.
The Imp of the Perverse. Modern Engels beeldhouwwerk, 30-03-1960, 46, *13-15*.
Over het werk van de jonge Engelse beeldhouwers Reg Butler, Kenneth Armitage Lynn Chadwick en Eduardo Paolozzi.
Afrikaans reisdagboek. Fragmenten, 25-01-1961, 89, *5-7*.
Gedateerd 28 oktober t/m 9 november 1960.
Afrikaans reisdagboek II. Fragmenten, 01-02-1961, 90, *6-8*.
Gedateerd 10 november t/m 27 november 1960.
Roman om leegte, 20-06-1962, 159, *11-12*.
bespreking van A. Kossmann, *De misdaad* (1962).
De verte in ons midden, 19-12-1962, 185, *20-24*.
Bespreking van J.W. Oerlemans, *De verte tussen ons in* (1962); Clement Greenberg in *Encounter* (dec) over action painting; *Merlyn*.
Vakbeweging in onderneming, februari 1963, 187, *20-25*.
O.a. reactie op Hessel, 186, 5-6 en de rede van prof. Van Esveld over de toekomst van de vakbeweging.
38 wijze mannen, april 1965, 213, *29*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op K.L. Poll, 212, 3-9. De auteur is een van de bedoelde ondertekenaars.

Pijl, K. van der
Ideologie en academische praktijk. Over kwaliteitsverlies in de universitaire discussie, december 1974, 325, *3-11*.
N.a.v. *Wetenschap en Democratie*, nr. 1. Zie J.P. Guépin, 326-327, 35-40 en P. Bordewijk, 330, 3-7. Antwoorden K. van der Pijl, 326-327, 40-42 en 330, 8-12.
Misère van de retoriek, januari-februari 1975, 326-327, *40-42*.
Reactie op J. Guépin, 326-321, 35-40 n.a.v. K. van der Pijl, 325, 3-11. Zie ook P.

Bordewijk, 330, 3-7 en K. van der Pijl, 330, 8-12.
Positivisme en dialektiek in de sociale wetenschap, mei 1975, 330, *8-12*.
Reactie op P. Bordewijk, 330, 3-7, n.a.v. K. van der Pijl, 325, 3-11. Zie J.P. Guépin, 326-327, 35-40 en antwoord K. van der Pijl, 326-327, 40-42.

Pinxteren, Hans van (1943)
Jerome. Confrontaties met de dood in Arizona, februari 2021, 879, *35-38.*
Herinneringen aan een trektocht in Amerika
Een kakafonie van verhalen, augustus/september 2021, 885/886, *23-26.*
Bespiegelingen over de familienaam Van Pinxteren

Plukker, Megchelina Jantje Doewina (1950)
Arjan Peters, literair criticus, augustus-september 2002, 656 [657-658], *56-64*.
Onder pseudoniem Megchel J. Doewina. Een opsomming van taalkundige uitglijders van recensent Arjan Peters als reactie op zijn overdreven taalpurisme.
Meneer Beerta en de Vuile Handen, november 2002, 660, *20-24*.
Onder pseudoniem Megchel J. Doewina. Grammaticale missers in de romancyclus *Het bureau* van J.J. Voskuil.
Oude wijn, nieuwe zakken, januari 2004, 674, *35-40*.
Onder pseudoniem Megchel J. Doewina. Voorbeelden uit de ‘kwaliteitspers’ (1993-2002) waaruit blijkt dat de vrouwenemancipatie aan de goed opgeleide, intellectuele mannen voorbij is gegaan.
Kommaneuken, november 2006, 708, *17-20*.
Onder pseudoniem Megchel J. Doewina. Over inconsistentie en ongerijmdheid in het roman universum en schrijvende journalistiek.

Poll, Aldien
Ta-ta-ta-ta-ta-ta-la-ron, december 1990, 517, *20-22*.
Herinneringen aan K.L. Poll. Vijf momentopnamen uit haar leven met haar vader K.L. Poll.
In memoriam. Fransje Poll-de Muinck Keizer 1926-2001, april 2001, 641, *39-40*.
Mijn eerste verwondering, mei 2009, 738, *48*.
Jeugdherinneringen aan de merkwaardige gebeurtenissen rond *Hollands Maandblad*. Met foto van K.L. Poll.

Poll, K.L. (1927-1990)
Het weer en de oorlog, 20-05-1959, 1, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Mei 1940 het begin van de oorlog.
Verdedigen en vertalen, 20-05-1959, 1, *9-10*.
Rubriek: Artikelbespreking. Lovende bespreking van Manya Harari, 'On translating "Zhivago"', in: *Encounter* (mei, 1959), dat fungeerde als antwoord aan criticus Edmund Wilson. Zie N. Scheepmaker, 12, 14-16.
Het marmer van Heinsius. Tussen landen bestaan geen klasseverschillen, 03-06-1959, 3, *13-16*.
Nationalisme, m.n. M. Heinsius, 'Blijven wij een natie van de eerste klasse?'
'Eurydice' en de zuiverheid, 24-06-1959, 6, *11-13*.
Toneelbespreking van Jean Anouilh, *Eurydice* door Le Grenier de Toulouse tijdens het Holland Festival.
Planton Ereboek, 08-07-1959, 8, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Ceremonieel Korps Mariniers inzake gedenkboek.
De onwaarschijnlijke oorlog, 08-07-1959, 8, *10-11*.
Toneelbespreking van Shakespeare, *Troilus en Cressida* onder regie van Johan de Meester op het Holland Festival.
Pseudoniem, 15-07-1959, 9, *1-2*.
Anonimiteit en schuilnamen in de journalistiek.
De kleine verschillen, 22-07-1959, 10, *1-2*.
Het dualisme van de tegendelen.
Russisch-Amerikaans gesprek, 29-07-1959, 11, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Gesprek tussen Nixon en Chroesjtsjof.
De oude democratie, 05-08-1959, 12, *1-3*.
Meer Ter Braak dan Raymond Williams in het onderscheid tussen elite en massa, en de inrichting van de samenleving.
Groentijd, 12-08-1959, 13, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Ontgroening van studenten.
Vitalisme en scharrelen, 19-08-1959, 14, *1-2*.
Vitalisme en scharrelen om te ontsnappen aan de totaliteit (i.t.t. individualiteit).
Politiek als toverklank, 26-08-1959, 15, *1-3*.
Over de gang van zaken tijdens een seminar over 'De rol van de student in de politiek'.
Twee soorten wangedrag, 02-09-1959, 16, *3-4*.
Over wangedrag van jongeren, n.a.v. de ongeregeldheden in Amsterdam en de reacties van ouderen daarop.
Sprookjesdag, 16-09-1959, 18, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Prinsjesdag uit de tijd?
De rol van de buitenstaander, 07-10-1959, 21, *1-3*.
Bijvoorbeeld in de discussie rond C.P. Snow 'Two cultures'.
Fijn ongeluk, 07-10-1959, 21, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Kraft durch Schadenfreude.
De hulzen van het geloof, 21-10-1959, 23, *1-2*.
Oorzaken van het succes van de kerkbouwactie van de Hervormde Kerk. Reactie F.O. van Gennep, 24, 2-3.
De excentrieke generaal, 21-10-1959, 23, *13-14*.
Toneelbespreking Jean Anouilh, *L'Hurluberlu ou le réactionnaire* door de Haagsche Comedie.
Commissies, 28-10-1959, 24, *1-2*.
Commissies zijn onmisbaar en vervelend. Reactie H. van Galen Last, 25, 12-14 en naschrift K.L. Poll, 25, 14. Zie J.H.W. Veenstra, 26, 14-15.
Naschrift, 04-11-1959, 25, *14*.
Bij H. van Galen Last, 25, 12-14, n.a.v. K.L. Poll, 24, 1-2.
Mooie Principes, 18-11-1959, 27, *11-12*.
Toneelbespreking van Hermann Bahr, *Principes* (1912) door de Haagsche Comedie.
Misleidend pamflet, 09-12-1959, 30, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. 'Ideologie en coëxistentie' van Morele Herbewapening.
Meer mengelmoes dan sprookje, 06-01-1960, 34, *10-11*.
Toneelbespreking van Shakespeare, *The Winter's Tale* door de Haagsche Comedie.
De betrouwbare journalistiek, 24-02-1960, 41, *1-2*.
Serie: De Nederlandse journalistiek. Reactie H.U. Jessurun d'Oliveira, 42, 15 en antwoord K.L. Poll, 42, 16 betreffende het verschil tussen literatuur en journalistiek. Zie J.L. Heldring, 41, 3-5; J.J. Peereboom, 42, 6-8; Th.H. Joekes, 42, 8-10; J.C.J. Lammers, 48, 3-5 en B.J. Fris, 48, 6-9.

Antwoord, 02-03-1960, 42, *16*.

Aan H.U. Jessurun d'Oliveira, 42, 15, n.a.v. K.L. Poll, 41, 1-2 betreffende het verschil tussen literatuur en journalistiek. Zie J.L. Heldring, 41, 3-5; J.J. Peereboom, 42, 6-8; Th.H. Joekes, 42, 8-10; J.C.J. Lammers, 48, 3-5 en B.J. Fris, 48, 6-9.

Bouwvallig huis, 09-03-1960, 43, *1-2*.

Zie J. Barzun, 43, 3. N.a.v. Jacques Barzun, *The House of Intellect* (1959) over intellectuelen.

De orde van de jurist, 23-03-1960, 45, *1-3*.

Over juristen, wetten, rechtspraak in combinatie met orde en chaos.

Tegen beter weten in, 13-04-1960, 48, *1-2*.

Ageren tegen beter weten in, want conformisme en passiviteit heerst.

Hypocrisie als voorschrift, 21-04-1960, 49, *1-3*.

De Nederlandse Studenten Raad heeft besloten in het binnenland niet aan politiek te doen en in het buitenland wel.

Niets van dat alles, 21-04-1960, 49, *13*.

Reactie op J.F. Glastra van Loon, 49, 12-13, n.a.v. K.L. Poll, 45, 1-3.

Feestdag, 04-05-1960, 51, *1-2*.

Koninginnedag, 1 mei, 4 mei, 5 mei.

Alles of niets, 11-05-1960, 52, *1-3*.

Congres van de Federatie van organisaties van intellectuele beroepen met F.L. Polak en H.M.J. Oldewelt over intellectuelen.

Tweemaal Bonaparte, 18-05-1960, 53, *15-16*.

Toneelbespreking van G.B. Shaw, *The Man of Destiny* en Jean Anouilh, *La Foire d'Empoigne* door de Haagsche Comedie.

De perken van het begrip, 08-06-1960, 56, *1-2*.

De positie van de intellectueel in een tijd van consolidatie of vernietiging op grote schaal; Barzun, *The House of Intellect* (1959).

Zetelverplaatsing, 15-06-1960, 57, *1-3*.

Ruimtelijke ordening; verplaatsing van het regeringscentrum uit Den Haag.

De cirkel van het verraad, 06-07-1960, 60, *1-2*.

Alles heeft met alles te maken en alles gaat ten koste van alles.

Kleine manifesten (I), 20-07-1960, 62, *16*.

Diverse beschouwingen, retoriek, Kierkegaard en Brecht.

Dialoog over Slauerhoff, 27-07-1960, 63, *15-16*.

Serie: Van oude boeken. J. Slauerhoff, *Schuim en asch* (1930).

Critiek en tolerantie, 10-08-1960, 65, *1-3*.

Kritiek en drie soorten tolerantie.

Vacantie in de bermen, 24-08-1960, 67, *1-2*.

Vakantie, toerisme, vrijetijdsbesteding en werk.

Twee soorten trouw, 07-09-1960, 69, *14*.

Toneelbespreking van Saul Levitt, *Het Proces Andersonville* en W. Somerset Maugham, *Heeft Constance gelijk?* door de Haagsche Comedie.

Kleine manifesten, 14-09-1960, 70, *16*.

Diverse beschouwingen, informatiestroom, vriendschap en retoriek.

Nederlandse comedie, 21-09-1960, 71, *1-2*.

Minister-president De Quay. Reactie L.Th. Lehmann, 72, 8 en naschrift K.L. Poll, 72, 8.

[], 28-09-1960, 72, *8*.

Naschrift bij L.Th. Lehmann, 72, 8, n.a.v. K.L. Poll, 71, 1-2 inzake De Quay.

Elf rectoren, 28-09-1960, 72, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. van universiteiten in Nederland bij de opening van het

academisch jaar.
Onmisbare afzondering, 12-10-1960, 74, *1-3*.
De voor literatuur en andere bezigheden noodzakelijke afzondering.
Studentenactie, 19-10-1960, 75, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Misplaatste actie voor een nog bandelozer studiesysteem.
Mislukte metamorfose, 26-10-1960, 76, *14*.
Toneelbespreking van Jean Anouilh, *Becket of De Eer van God* door de Haagsche Comedie.
Kleine manifesten, 09-11-1960, 78, *16*.
Diverse beschouwingen, horizontaal en verticaal denken, maecenaat. Reactie A. Nuis, 79, 9. Antwoord K.L. Poll, 79, 9.
De nieuwe slaven, 16-11-1960, 79, *1-2*.
De inzet van chimpansees/apen in de industrie.
Antwoord, 16-11-1960, 79, *9*.
Aan A. Nuis, 79, 9, n.a.v. K.L. Poll, 78, 16 inzake horizontaal en verticaal denken.
Polemiek, 30-11-1960, 81, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Conferentie over literaire polemiek door de Jan Campertstichting.
De dichterlijke vrijheid, 14-12-1960, 83, *1-2*.
Onwetendheid, n.a.v. Karl Shapiro, *In defence of ignorance*.
Kleine manifesten, 11-01-1961, 87, *16*.
Diverse beschouwingen, moraliseren en schrijven.
Begrip zonder macht, 25-01-1961, 89, *1-4*.
N.a.v. H.J.A. Hofland in *Podium* over het begrip intellectueel en de rol van de intellectuelen, bijvoorbeeld t.o.v. de politiek.
Tijd voor tegenvoorstellen, 15-02-1961, 92, *1-3*.
Conclusies, speculaties en suggesties naar aanleiding van voorstellen van De Gaulle betreffende Europese samenwerking.
De gelijkwaardige burgers, 08-03-1961, 95, *1-3*.
Over de gelijkheid van mensen, n.a.v. oud-PvdA-minister Hofstra in *Vrij Nederland*.
De nieuwe missionarissen, 22-03-1961, 97, *1-3*.
Twijfels bij Kennedy's vredeskorps, bestaande uit academisch gevormde jongeren van twintig tot dertig jaar, die zich inzetten in de hulpverlening aan onderontwikkelde landen en een vergelijkbaar plan van de Nederlandse Jeugdgemeenschap.
Kennedy en de Nieuw Guinea, 06-04-1961, 99, *1-3*.
Wat in Nederland nog niemand gelukt is, lukt misschien de Amerikaanse president Kennedy: minister Luns overtuigen van het schadelijke karakter van de Nieuw-Guinea-politiek. Aanwijzingen voor verder succes betreffende die poging.
Een slechte kardinaal, 12-04-1961, 100, *16*.
Toneelbespreking van Henry de Montherlant, *De kardinaal van Spanje* door de Haagsche Comedie.
Kleine manifesten, 19-04-1961, 101, *16*.
Diverse beschouwingen. Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet; Lionel Trilling over de ontwikkelingsgang van het romangenre; cosmopoliet.
Europees politiek overleg, 26-04-1961, 102, *1-3*.
Van de zes Europese regeringsleiders in Bonn over het voorstel van De Gaulle voor een periodiek intergouvernementeel overleg met een permanent secretariaat in Parijs.
Verzet wekt verzet, 04-05-1961, 103, *13*.
Rubriek: Korte commentaren. Luns voelt zich in de steek gelaten wat betreft zijn Nieuw-Guineapolitiek.

Ten koste van de Papoea's, 10-05-1961, 104, *3-5*.
Onze Nieuw-Guineapolitiek is verraad aan de papoea's, de recente geschiedenis van de Nederlandse handelswijze.
De duizend fronten, 25-05-1961, 106, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Onwetendheid en machteloosheid ten opzichte van de gebeurtenissen in de wereld.
Medeplichtig parlement, 31-05-1961, 107, *1-2*.
Inzake de Nieuw-Guinea-politiek.
Dank zij Amerika, 07-06-1961, 108, *1-2*.
Gesprek tussen Kennedy en Chroestjow.
De functies van de koningin, 21-06-1961, 110, *1-3*.
De functie van het koningshuis in een democratie. Zie H. van den Bergh, 109, 7-8 en het tijdschrift *Taboe*.
Nieuw Guinea, 28-06-1961, 111, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Gesprek tussen Nasoetion en Duynstee.
Verkeerde methoden, 05-07-1961, 112, *1-2*.
Gehanteerd door Rijkens, Duynstee en Oltmans inzake Nieuw-Guinea.
Toch weer Duitsland, 19-07-1961, 114, *1-3*.
Crisis in Europa met de vrijheid van West-Berlijn en het lot van Oost-Duitsland in het geding.
Afwezigen hebben ongelijk, 26-07-1961, 115, *1-2*.
De ministers van onderwijs en buitenlandse zaken ontraden de Nederlandse Studenten Raad naar een internationaal forum in Moskou te gaan.
Toekomstmuziek, 02-08-1961, 116, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Uitbreiding van de EEG.
Fulbright's waarschuwing, 16-08-1961, 118, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Tegen de pogingen de bevolking van Amerika nog anti-communistischer te maken.
De geschiedenis van een huis, 23-08-1961, 119, *1-2*.
Gebouwd door de Nederlanders voor de Papoea's op Nieuw Guinea.
Berlijn en de wil van god, 06-09-1961, 121, *[1]-3*.
C.J. Dippel in *Wending* over de overgave aan de leidende hand van God. Reactie J.L. Heldring, 122, 10-11 en J.G. Bruggeman, 122, 11.
Kleine manifesten, 20-09-1961, 123, *15-16*.
Voor overleg met Indonesië, 18-10-1961, 127, *1-4*.
Algemene beschouwingen over Nieuw Guinea in de Tweede Kamer; Bruin Slot, Luns en de verslaggeving.
Na de grote explosie, 08-11-1961, 130, *1-4*.
De kwestie Berlijn en de macht van de Russische atoombom.
Leven zonder mirakels, 06-12-1961, 134, *1-4*.
Uit uitbreken van een derde wereldoorlog en de atoombom, BB-voorlichting, Röling, *de wetenschap van oorlog en vrede* en H. Brandt Corstius, 132, 4-6. Zie J.G. Bruggeman, 136, 7-8.
Poging tot uitlokking, 20-12-1961, 136, *1-2*.
Vergelijking tussen Nederland in Nieuw-Guinea en India in Goa.
De slechte verliezer, 24-01-1962, 138, *1-3*.
Nu Nederland Nieuw-Guinea moet over dragen aan Indonesië.
De OAS en de buren, 31-01-1962, 139, *1-2*.
Wat zal de reactie van de Europese landen en de Verenigde Staten zijn als de OAS de macht in Frankrijk en ALgerije in handen neemt?

Voor de open fronten, 14-02-1962, 141, *1-3*.

Verduidelijking van het accentverschil tussen R. Rubinstein en J. Roukens door te beschrijven wat de auteur onder 'rechts' verstaat en in te gaan op Rubinsteins beschuldiging van antisemitisme. R. Rubinstein in *Vrij Nederland*, 03-02-1962 (zie R. Rubinstein, 141, 4) tegen rechtse, quasi-liberale en quasi-intellectuele instelling van sommige *Hollands Weekblad*-medewerkers. N.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Verschillen, 28-02-1962, 143, *6-7*.

Reactie op R. Rubinstein, 143, 1-4 en J.A. Emmens, 143, 5-6, n.a.v. K.L. Poll, 141, 1-3 inzake J. Roukens, 136, 34. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identificatie. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Versterking van de EEG, 14-03-1962, 145, *1-3*.

Europese samenwerking in twee richtingen: de rush op de EEG na de toetreding van Engeland, en de intergouvermentele Europese Unie van De Gaulle (en Adenhauer).

Derde antwoord, 14-03-1962, 145, *13-14*.

Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8; J. Roukens, 137, 8-9; K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Luns kan niet meer terug, 21-03-1962, 146, *1-3*.

Deze week zal blijken hoe taai Luns en het kabinet/parlement zijn in hun verzet tegen de invloeden die gericht zijn op een vreedzame overdracht van het bestuur over Nieuw-Guinea.

Invullen: oranje boven, 28-03-1962, 147, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Inzameling voor de zilveren bruiloft van koningin Juliana en prins Bernhard

In het belang van het publiek, 11-07-1962, 162, *1-4*.

Over consumenten-en publieksvoorlichting.

De vlaggen uit, 22-08-1962, 168, *1-4*.

Van de Verenigde Staten, de Verenigde naties en Nederland vanwege de verrassend goede afloop van de Nieuw-Guineakwestie. De rol van Amerika.

Trots of schaamte in de politiek, 05-09-1962, 170, *1-3*.

Nationale schaamte en nationale trots, twee collectieve emoties waar men niet wantrouwend genoeg tegenover kan staan; Nieuw-Guinea.

Vijfmaal koning, 19-09-1962, 172, *13-14*.

Vijf antwoorden op een vraag van Constantin Brunner inzake wetenschap.

Ander hoger onderwijs, 03-10-1962, 174, *1-3*.

Voorstellen tot verbetering van het universitair onderwijs, n.a.v. uitvalpercentages van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Op voet van gelijkheid, 24-10-1962, 177, *1-3*.

Met een beroep op hun ervaring en kennis beschermen profiteurs van wangedrag zich tegen aanvallen van buitenaf; ontgroening van studenten.

Angst en aarzeling bij deblokkade van Cuba, 14-11-1962, 180, *5-7*.

Reactie op J. de kadt, 179, 3-5 inzake de Europese reacties op de Cuba-crisis.

De brieven van Ter Braak en Du Perron, 12-12-1962, 184, *1-5*.

N.a.v. Menno ter Braak/E. du Perron, *Briefwisseling 1930-1940*, verzorgd door H. van Galen Last.

Naschrift, 19-12-1962, 185, *10*.

Bij J. Goudsblom, 185, 10, n.a.v. K.L. Poll, 184, 1-5 inzake Ter Braak en Du Perron.

De besmettelijke conceptie, februari 1963, 187, *1-3*.

Over De Gaulle en zijn geplande politieke, militaire, economische en culturele alliantie met West-Duitsland, buiten de EEG om en tegen Engeland.

Een vijand van Amerikanen, april 1963, 189, *20-23/26-28*.

Over Fokke Sierksma, *Testbeeld, essays over mensen en televisie* (1963), met name het anti-amerikanisme dat er uit zou spreken. Zie reactie F. Sierksma, 191, 22.

Bij gebrek aan bewijs. Over kwaliteit en hoger onderwijs, juli-augustus 1963, 192-193, *13-17*.

Over de kwaliteit van onderwijs valt weinig met zekerheid te zeggen, maar dat gebrek aan zekerheden is geen vluchtheuvel.

Combinaties, september 1963, 194, *30-33*.

Allerlei beschouwingen, o.a. politiek, literatuur, media onderwijs, wetenschap, christendom.

Combinaties, oktober 1963, 195, *33-35*.

Allerlei beschouwingen.

Wrikken aan een traditie. Corpora en studentenvakbeweging, november 1963, 196, *21-23/26*.

Over de oprichting van de studentenvakbeweging, de voorgeschiedenis en het verzet van de Nederlandse Studenten Raad en de copora.

All national identities are created equal, januari 1964, 198, *19-21*.

Over nationale identiteit, het verwerven ervan, het verlies ervan

Vijf gulden per kolom, februari 1964, 199, *13-16*.

Over geld voor literatuurschrijvers, m.n. de additionele honoraria voor de medewerkers van *Hollands Maandblad*.

De poëzie van het ongebruikte, april 1964, 201, *3-8*.

Over poëzietheorie, welke de plaats is gaan innemen van de vormeisen.

Verkeerde kleren I, mei 1964, 202, *14-15*.

Rubriek: Korte commentaren. Anekdote.

Verkeerde kleren II, mei 1964, 202, *12*.

Rubriek: Korte commentaren. Anekdote.

Een snoevende denkman, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *44-49*.

Bespreking van Jacques Barzun, *Science: the glorious entertainment* (1964).

Afscheid van een kring, september 1964, 206, *39-40*.

Bespreking van L.Th. Lehmann, *Tussen Medemblik en Hippolytushoef* (1964).

Dicht bij huis, december 1964, 209, *32-37*.

Bespreking van Jan van Nijlen, *Verzamelde gedichten 1903-1964*. Met gedichten.

Een onzalige brief. Ex-prominenten gaven hun mening over Westelijke samenwerking, maart 1965, 212, *3-10*.

Over een waarschuwing van ex-prominenten aan minister Luns over het gevaar van het gaullisme en het belang van transatlantische samenwerking. Zie reactie van L. Pieters, 213, 29.

Dichten zonder vriend of vijand. De poëzie van Leo Vroman (I), mei 1965, 214, *30-36*.

Over de poëzie van L. Vroman, m.n. *126 gedichten* (1964) en *Amerika*, 93, 12-16. Met gedichten.

Symbolen voor de eigen vorm. De poëzie van Leo Vroman (II), juli-augustus 1965, 216-217, *48-54*.

Met gedichten en een afbeelding van de `leefcirkel' van Vroman, 53..

Heilig noch speels. De poëzie van Leo Vroman (III en slot), september 1965, 218, *30-34*.

Met gedichten.

Poëzie is meer, maart 1966, 224, *3-4*.

Over de aard van poëzie.
Provoceren zonder einddoel, juni-juli 1966, 227, *6-11*.
Dertien beschouwingen over provo en provoceren.
D'66: meer vijand dan vriend, februari 1967, 233, *3-8*.
Tegen D'66, voor het bestaande partijenstelsel; Gruyters, *Daarom D'66*; verkiezingsuitslag. Reactie H. Jongedijk, 234, 40-41. Antwoord van K.L. Poll, 233, 42.
Antwoord, maart 1967, 234, *42*.
Aan H. Jongedijk, 234, 40-41, n.a.v. K.L. Poll, 233, 3-8.
De agressieve redelijkheid, februari 1968, 243, *3-13*.
Reactie op de meningen over Vietnam, de verantwoordelijkheid van intellectuelen, democratie en elkaars geschriften van N. Chomsky, J. de Kadt, H. Drion en D. Hillenius in *Tirade*. Bijgevoegd citaten genoemden uit *Tirade* (juni-juli, oktober, december en januari).
De luister van het algemene, juni-juli 1968, 247-248, *3-5*.
De verlosser in gesprek met de in partijen wereld Nederland.
Rozenwater in de politiek, maart 1969, 256, *3*.
N.a.v. een PvdA-congres kritiek op Laurens ten Cate en André van der Louw. Met citaten van de genoemde personen uit *De meeste mensen willen meer*, 5/7.
Naschrift, december 1969, 265, *38*.
Bij J.P. Guépin, 265, 35-38, n.a.v. D. Hillenius, 264, 3-6. Zie ook D. Hillenius, 265, 38.
Rooskleurige notities, februari 1970, 267, *35-37*.
Diverse beschouwingen.
De ideeën van de nieuwe Drees, januari 1971, 278, *3-12/13-15*.
Verslag van een gesprek met Dr. W. Drees Jr, lijsttrekker van de Democratisch Socialisten '70.
Onderwijs als luxe. De valsheid van het profijtbeginsel, juni-juli 1971, 283-284, *6-10*.
Over de bezuinigingen van minister Witteveen op het onderwijs, waardoor het profijtbeginsel als een premie op rijkdom fungeert in plaats van iedereen gelijke kansen te geven..
De geldpest, november 1971, 288, *3-27*.
De regering proclameert het eigenbelang tot beginsel van staatspolitiek.
1. De wals van het eigenbelang, 3-13
Over de dominantie van het economisch denken.
2. Profijtbeginsel en universiteit, 13-23
Liberalisme, onderwijsbeleid, inkomenspolitiek en materieel eigenbelang.
3. Onwetenschappelijk onderwijs, 23-27
Kan het aantal studenten/docenten economisch gezien blijven stijgen?
Naschrift, februari 1972, 291, *38*.
Bij A. Teister [= J.M. Boersma], 291, 30.
De methode van Brands, juli-augustus 1973, 308-309, *57-62*.
Reactie op M.C. Brands, 306-307, 12-20 waarin K.L. Polls onbegrip voor het werk van Norhert Elias ter sprake kwam. Met een antwoord van M.C. Brands, 62.
De academocratie, mei-juni 1974, 318-319, *3-22*.
Over de democratisering van de universiteiten.
Een interview in de volkskrant, maart 1979, 376, *38*.
Over de verkeerde versie van het interview dat Jan Geurt Gaarlandt in de *Volkskrant* publiceerde (27-01-1979), de reactie van Jaap Goedegebuure in *Tirade* 242 (1979), 62-63 en de door K.L. Poll goedgekeurde versie.
Kleinspraak. Na de permanente revolutie kwam het permanente cabaret, mei 1979, 378, *3-6*.
Over het op een hoog literair peil kleineren en spotten in columns. Verwijzingen naar Rudy Kousbroek, *De waanzin aan de macht* en de Huizinga-lezing van Karel van het Reve (over

Maatje, Fokkema & Kunne-Ibsch)

De vier kenners van literatuur, augustus-september 1979, 381-382, *5-12*.

Voordracht voor de School voor Taal-en Letterkunde, 01-09-1979 in Diligentia Den Haag. Ondanks de kenners, de leraar, de criticus, de wetenschapper en de schrijver, blijft de vraag: waaraan herkennen we literatuur?

De regels van het huis, maart 1981, 400, *42-46*.

Uitspraken, aforismen, beschouwingen.

De regels van het huis, april 1981, 401, *43-46*.

Uitspraken, aforismen, beschouwingen.

Het eeuwige weerwoord. Het waarde-oordeel in de literaire kritiek, juni-juli 1981, 403-404, *18-22/24-26*.

Bijgewerkte tekst van een lezing voor het symposium 'Het literaire waardeoordeel' t.g.v. het vijfjarig bestaan van de vakgroep Algemene Literatuurwetenschap van de Universiteit van Groningen op 21 en 22 mei 1981. Over de criteria, het totstandkomen van het oordeel van een criticus en vijf soorten van inadequate kritiek. Met als voorbeeld zijn recensie van Jan Wolkers, *De perzik van onsterfelijkheid* (1980).

De regels van het huis, juni-juli 1981, 403-404, *54-58*.

Uitspraken, aforismen, beschouwingen.

De regels van het huis, augustus-september 1981, 405-406, *56-58*.

Uitspraken, aforismen, beschouwingen.

Het idee van lezen, december 1985, 457, *33-36*.

Beschouwingen bij de houding van H. van Galen Last en van H.A. Gomperts t.o.v. Du Perron en Ter Braak; Jan Willem Otten, *Denken is een lust* (1985); Kees Verheuls bespreking van K.L. Poll, *Anne. Een tragisch gedicht in drie bedrijven*.

Het idee van lezen, januari 1986, 458, *41-42*.

Het idee van lezen, februari 1986, 459, *43-46*.

Allerlei beschouwingen, o.a. bij de P.C. Hooftprijs voor Hugo Brandt Corstius en de weigering van minister Brinkman.

Het idee van lezen, april-mei 1986, 461-462, *50-56*.

Het idee van lezen, juli-augustus 1986, 464-465, *54-56*.

Allerlei beschouwingen, o.a. bij Martinus Nijhoffs voorwoord bij zijn *Gedachten op dinsdag* (1931) en de opvatting van H. A. Gomperts in *De geheime tuin* (1963).

Amfibisch, mei-juni 1987, 474-475, *21-22*.

Herinneringen aan D. Hillenius.

De afstand van binnen. Over nabootsing in romans, december 1988, 493, *19-24*.

Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Lezing van de Vereniging voor OKW in november.

Namens de vissen. Over tijdschriften, uitgevers en subsidies, mei-juni 1989, 498-499, *3-6/8-10*.

Bedenkingen bij het voorstel van WVC om de subsidies voor literaire tijdschriften te verdubbelen en over de keuzelijst opgesteld door de Raad van de Kunst. Over *Hollands Maandblad* in dit perspectief; over literaire tijdschriften die door de binding met een uitgeverij als huisorgaan kunnen beschouwd worden.

De liefde van Kousbroek, december 1989, 505, *45-46*.

Voor de vertaling van John Allan Paulos, *Innumeracy* (*Ongecijferdheid. De gevolgen van wiskundige ongeletterdheid*) schreef Kousbroek een nawoord, waarin hij K.L. Poll aanvalt, zonder hem te noemen, maar citeert uit 'Kennis is voor dommen' (*NRC Handelsblad*; opgenomen in *De gouden lamp* als: 'Over het nut van onderwijs en wetenschap').

Niet Engels, maar Nederlands, januari 1990, 506, *3-5*.

N.a.v. de beslissing aan de universiteiten onderwijs te laten geven en wetenschappelijk onderzoek te laten doen in het Engels.

Pleidooi voor het opstel, maart 1990, 508, *36-38*.
Verkorte tekst van een inleiding voor de 'Conferentie over schrijven in het nieuwe eindexamenprogramma Nederlands VWO/HAVO', op 16 december 1989 te Leiden.
Verboden woorden, maart 1990, 508, *39-42*.
Van 'aan de kaak stellen' tot 'zwijgen in alle talen'.

Pomerants, Grigori
De rol van intellectuelen, november 1975, 336, *11-15*.
Vertaald uit het Russisch en ingeleid door J.W. Bezemer. Reactie op M.A. Lifsjits' opvatting van de rol van intellectuelen, met verwijzing naar China en Rusland.

Portnoy, Ethel
Archeologie van een drijfveer, december 1967, 241, *3-7*.
Over de enige politieke daad van de auteur, de resultante van onverwante belevenissen met negers.

Posthuma, Ard
De Heredia, wurgseks, Paul Claes en ik, december 1994, 565, *18-21*.
José de Heredia (1842-1905) en zijn enige dichtbundel *Les Trophees* (1893). Bevat de vertaalde gedichten: 'Stymphalos', 'De vaas' en 'De sphinx'. Daar Paul Claes eerder klaar zal zijn met zijn vertaling, heeft Posthuma besloten te stoppen na vertaling van het 73ste sonnet (van de 118).

Prudhomme S.J., Pater Anastase
Pseudoniem van W.F. Hermans.

Putt, J. van der
De wereld van het vormingswerk, november 1970, 276, *3-10*.
Een nabeschouwing op twee jaar vormingswerk. De professionalisering, maar ook het jargon.
Over het werk van de vormers, februari 1973, 303, *8-16*.
Over het vormingswerk in Nederland de laatste twee jaar.

Putten, Bas van (1965)
De race, maart 2007, 712, *11-17*.
Ervaringen op het racecircuit opgedaan tijdens zijn werk als presentator van het tv-programma 'PK'.
Auto, symfonie, dood. Carlos Kleiber en de fatale hunkering naar perfectie, januari 2009, 734, *9-16*.
Over de Duits-Argentijnse dirigent Carlos Kleiber (1930-2004) en Alexander Werner, *Carlos Kleiber. Eine Biografie* (2007).
Ongrijpbaar leven. Wankelen tussen biografie en vie romancée, november 2010, 756, *3-9*.
Naar aanleiding van zijn biografie in wording over Peter Schat. Ook over Robert Schumann en Clara Wieck.

Quaedvlieg, Petra
De fysicus, de mysticus en de taalkundige, december 1987, 481, *45*.
Reactie op F.A. Muller, 478, 34-46 inzake de tao van Capra en de de kritiek op Frida Balk-Smit Duyzentkunst. Antwoord F.A. Muller, 482, *25-30*.

Raad, M. de
Uitweg uit de impasse. Voorstel voor gebiedsruil tussen Israël en Jordanië, augustus-september 1968, 249-250, *9-12*.

Raalte, E. van
Multatuli-herdenking, 22-06-1960, 58, *6*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op H.U. Jessurun d'Oliveira, 56, 5-6.

Redactioneel
Motieven voor de oprichting, voorjaar 1959, 0, *1-3*.
Begin, 20-05-1959, 1, *1-3*.
De onmogelijkheid van *Hollands Weekblad*.
Elseviers methoden, 13-01-1960, 35, *15-16*.
Bevat het artikel 'Klerken-Verraad' van H.A. Lunshof verschenen in *Elseviers Weekblad* en dat handelt over de prospectus van *Hollands Weekblad* en de daarin genoemde medewerkers, m.n. Beb Vuyk.
Een beroep op de lezers, 29-12-1961, 137, *1*.
Vraag aan de lezer: help *Hollands Weekblad* in stand te houden door abonnees te werven.
Tweede begin, 24-01-1962, 138, *2*.
Van het *Hollands Weekblad*.
Hollands Weekblad wordt Hollands Maandblad, 06-12-1962, 183, *7*.
Vanwege een gebrek aan vast abonnees wordt zal *Hollands Weekblad* maandelijks gaan verschijnen als *Hollands Maandblad*, waarbij de uiterlijke vorm en het karakter van de behouden zullen blijven.
Laatste nummer, 19-12-1962, 185, *3*.
Hollands Weekblad wordt *Hollands Maandblad*.
Verschil in conceptie tussen regering en progressieve combinatie, juni-juli 1971, 283-284, *3*.
Vragen voorgelegd aan J.M. den Uyl, voorzitter van de Tweede kamer-fractie van de PvdA. Zie kritisch proza, J.M. den Uyl, 283-284, 4-5.
Actie voor Chris van Geel en Elly de Waard, april 1972, 293, *27*.
Actie ter ondersteuning van de genoemden na het afbranden van hun huis met inboedel.
De beginselen, 1959-1984, mei-juni 1984, 438-439, *3-4*.
Tekst van de prospectus uit het voorjaar 1959 met introductie van het nieuwe tijdschrift gevolgd door een korte toelichting gedateerd Voorjaar 1984 t.g.v. het 25-jarig bestaan.
Het echte en het valse in kunst en wetenschap, oktober 1988, 491, *5*.
Inleiding bij de serie bijdragen met het thema 'het echte en het valse in kunst en wetenschap'.
De beginselen, 1959-1989, mei-juni 1989, 498-499, *60-62*.
Tekst van de prospectus uit het voorjaar 1959 met introductie van het nieuwe tijdschrift zoals ook opgenomen in nr. 438-439 t.g.v. het 25-jarig bestaan.
[], oktober 1993, 551, *3*.
Inleiding thema Geld II. Het eerste deel van dit thema in 541, 3-15. Zie J.J. Peereboom, 541, 14-15.
Oude beginselen, nieuwe wegen, oktober 1994, 563, *2-3*.
Beleidsverklaring van de nieuwe redactie: minder poëzie, meer actuele kwesties, forum voor de polemiek en regelmatig terugkerende rubrieken.
Dikke bipsen, juni-juli 1996, 583-584, *3-5*.
Reactie van de redactie op het besluit van het Nederlands Literair Produktie- en Vertalingsfonds om *Hollands Maandblad* niet langer te subsidieren.
Deze maand, oktober 1996, 587, *2*.

Twijfel als drijvende kracht.
Deze maand, januari 1997, 590, *2*.
Deze maand, maart 1997, 592, *2*.
Vrij & ongesubsidieerd, april 1997, 593, *2-3*.
Hollands Maandblad vrij, niet langer gesubsidieerd en zeker niet cultureel correct!
Deze maand, april 1997, 593, *4*.
Deze maand, november-december 1997, 600-601, *2*.
Thema: Risico.
Filosofenfurie II, mei 1998, 606, *17*.
Inleiding op de reacties n.a.v. M. 't Hart, 600-601, 15-21 inzake filosofie-onderwijs.
Deze maand, dit jaar, april-mei 1999, 617-618, *2*.
Feest! Veertig jaargangen *Hollands maandblad*. Hoe mengen zich belangen, moraal en ideeën?
Van Maecenaat tot crowdfunding. Wat doet u deze maand?, november 2012, 779 [780], *[49]*.
Aanbod van een cadeau-abonnement en de vraag om de Stichting Hollands Maandblad te steunen met donaties, giften, legaten en andersoortige financiële ondersteuning.

Rademaker, Henk (1949)
Poëzie voorbij het surrealisme. Leo Vroman en het 'in vivo experiment', augustus-september 2014, 801-802, *27-32*.
Over Leo Vromans 845 versregels tellende gedicht 'Over de dichtkunst' (1959).
Madonna's met puttertje, maart 2015, 808, *29-32*.
Over Distelvinken of puttertjes in de schilderkunst.

Redeker, J.A.
Russische suprematie?, 12-07-1961, 113, *7*.
Reactie op E. Damen, 110, 8 inzake Russische technologie en de over-, onderschatting daarvan.

Ree, Hans
Van debacle tot Nabokoviaans, oktober 1997, 599, *7-8*.
Rubriek: Toets der kritiek. Joost Zwagerman, *Chaos en rumoer* besproken door Arjan Peters in *de Volkskrant*, Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Hans Warren in *Dagblad Flevoland*, Johan Diepstraten in *De Stem* en Rob Schouten in *Trouw*.
Filosofenfurie, maart 1998, 604, *18-19*.
Rubriek: Aan de ene kant. Zie M. 't Hart, 600-601, 15-16/18-21, Beatrijs Ritsema en M. Doorman, 603, 11-12 inzake filosfie en mathematische logica.

Reinders, P.M.
Pseudoniem van R.P. Meyer.

Reinsma, R.
Melodrama oude en nieuwe stijl, januari 1970, 266, *32-34*.
Welke functie heeft de technische gerieflijkheid en veiligheid in de romantische melodrama's, griezelliteratuur en -films?
Berichten uit de toekomst als literair genre, januari 1974, 314, *25-30*.
Over utopie- en anticipatieliteratuur.

Rengracht, H.

Pseudoniem van J.L. Heldring.

Resink, G.J.

Van Schendels rood-wit obsessie, augustus-september 1977, 357-358, *54*.

Aanvulling op Maarten 't Hart, 352, 39-46 inzake diens motieven studie van Arthur van Schendel.

Reve, Gerard

[], oktober 1966, 229, *16*.

Onder de naam Gerard Kornelis van het Reve. Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op R.P. Anastase Prudhomme S.J. [= W.F. Hermans], 228, 3-7. Gedateerd: Greonterp, september 1966.

Dieven verdedigen tegen moordenaars, januari 1967, 232, *15*.

Onder de naam Gerard Kornelis van het Reve. Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Reve Sr., Gerard van het

Operatie 'Fallex II', 12-12-1962, 184, *11-12*.

Rubriek: Korte commentaren. NATO-oefening Fallex II volgens *Der Spiegel* en *De Volkskrant*.

Reve, Karel van het

Overheid, pers en Planta, 21-09-1960, 71, *6-8*.

De reactie van de overheid en de pers met betrekking tot de ziekteverwekkende Unilevermargarine Planta. Reactie H.J. van Ede, 72, 5-6.

Universitaire waardigheid, 11-01-1961, 87, *1-2*.

De benoeming van G.J. Kruijer tot hoogleraar is de sociografie aan de Gemeentelijke universiteit van Amsterdam, naar aanleiding waarvan verscheen T. Varekamp, *Universitaire waardigheid in het geding* (1960).

Nieuwe plaat van Tom Lehrer, 22-02-1961, 93, *11*.

Bespreking.

Het verweesde boekenbal, 19-12-1962, 185, *15-16*.

Boycot van het boekenbal uit protest tegen het subsidiebeleid; literaire prijzen. Reactie W.F. Hermans, 186, 28-29. Zie H. van Galen Last, 186, 22-23/26-27 en W.F. Hermans, 186, 28-29.

Het verweesde boekenbal (II), 17-01-1963, 186, *29-31*.

Inzake subsidie aan schrijvers. Zie K. van het Reve, 185, 15-16; H. van Galen Last, 186, 22-23/26-27 en W.F. Hermans, 186, 28-29.

Bang voor Huub, februari 1963, 187, *18-20*.

Diverse beschouwingen, o.a. Nagel versus Van Doorne, zijn Citroën 2cv en de ANWB, consumentenvoorlichting.

Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *28*.

Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Televisie, maart 1963, 188, *23*.

Rubriek: Korte commentaren. Het programma Oom Vanja en de voetbalwedstrijd Benfica-

Real Madrid.
Natuur en kunst, maart 1963, 188, *23*.
Rubriek: Korte commentaren. Rechtszaak.
Raadsel, maart 1963, 188, *23-24*.
Rubriek: Korte commentaren. Nagespeelde rechtszaak.
Kunst en natuur, maart 1963, 188, *24*.
Rubriek: Korte commentaren. Retoriek in de advocatuur.
Elsschot, maart 1963, 188, *24*.
Rubriek: Korte commentaren. Vertaling in de Oekraine van Elsschot.
De verhalen van Babel, maart 1963, 188, *29-30*.
Over de Russische schrijver Babel en zijn bundel *Verhalen* (1962). Uit het Russisch vertaald door Charles B. Timmer (1962), waarvoor hij de Nijhoff-prijs kreeg.
1963: Inzicht in Processen, mei 1963, 190, *8-10*.
Reactie op F.W.N. Hugenholtz, 190, 6-7. Antwoord van F.W.N. Hugenholtz, 190, 10-11. Zie ook W.H. Roobol, 191, 32-33 inzake veranderingen in het geschiedenisonderwijs.
De ellende der dialektiek, juni 1963, 191, *38-39/41-42/44-47*.
Over de marxistisch-leninistische dialectiek, de definitie, de theorie, de drie belangrijkste wetten, de tegenstellingen en de logica. Reactie van N. Kroese, 192-193, 12-13.
Het historisch materialisme, oktober 1963, 195, *26-33*.
Over historisch-materialisme en dialectisch materialisme in het marxisme-leninisme.
Mag ik mijn broeder krenken?, januari 1964, 198, *6-7*.
Over een voor christenen krenkende televisie-uitzending van zaterdag 4 januari.
Van oude mensen I, februari 1964, 199, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Auteur huist de moeder van Joery Ivask over van het ene naar het andere vliegtuig.
Van oude mensen II, februari 1964, 199, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. De vermeende dood van Bruno Becker.
Dingen die voorbijgaan, februari 1964, 199, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Ontmoeting met Garmt Stuiveling en de bekering van prinses Christina tot het humanisme in navolging van haar zus Irene.
Alle mandarijnen, maart 1964, 200, *39-41*.
Bespreking van W.F. Hermans, *Mandarijnen op zwavelzuur* (1964). Reacties van H. van Galen Last, 201, 34-35, waarop K. van het Reve, 201, 35, gevolgd door H. van Galen Last, 202, 37-39, met een nawoord van K. van het Reve, 202, 39-40.
Bok (II), april 1964, 201, *35*.
Antwoord op een reactie van H. van Galen Last, 201, 34-35 op K. van het Reve, 200, 39-41, gevolgd door H. van Galen Last, 202, 37-39, met een nawoord van K. van het Reve, 202, 39-40.
De brieven der apostelen, mei 1964, 202, *3-5*.
Persoonlijk gekleurde verhandeling over Ter Braak en Du Perron.
Naschrift, mei 1964, 202, *39-40*.
Bij H. van Galen Last, 202, 37-39, die daarmee reageerde op K. van het Reve 200, 39-41 en 201, 35. Zie ook H. van Galen Last 201, 34-35.
Tegen de bierkaai, oktober 1964, 207, *3-[7]*.
Over het als Nederland (buitenlander) bedrijven van wetenschap in de Sovjet-Unie.
Nabokovs `Onegin', januari 1965, 210, *30-33*.
Over de vertaling van Poesjkin, *Jevgeni Onegin* door Nabokov (1964).
Marius wil niet in Joegoslavië wonen, en andere fragmenten, maart 1965, 212, *36-40*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. marxisme-leninisme; Giles Fletcher, *Of the Russe Common Wealth* (1856); Russische cultuur-politiek; antisemitisme;

Chadwick, *The decipherment of Linear B.*; Brecht; Pjotr vorst Vjazemski; Luns.

In de zomer van 1945, en andere fragmenten, september 1965, 218, *25-29*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Dostojevski, *De gebroeders Karamazow* (1879-1880); Ethel Voynich, *The Gadfly*; Charles Coster; Georges Darien, *La belle France* (1978); Rome; Nederlandse bisschoppen de VARA; G.A. Goekovski; Revel; Ivanov-Razoemnik; Alfred Kantorowicz, *Deutsches Tagebuch* (1959).

Heine's Münchense vriend, en andere fragmenten, oktober 1965, 219, *21-24*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Tjoettsjev; mop van Luns; verslag van het proces tegen dichter Jozef Brodski.

Mijn relaties met het koningshuis, en andere fragmenten, november 1965, 220, *8-11*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. gebrek aan cultuur van het Engelse koningshuis; verzoekschrift aan de Staten-Generaal inzake het huwelijk van Beatrix met Claus von Amsberg; Federico Garcia Lorca; Dostojevski; Sofocles, Shakespeare en Malraux.

Stel dat Theun de Vries een roman schrijft, en andere fragmenten, december 1965, 221, *8-10*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. anti-amerikanisme; Pascal; Revel; verzoekschrift aan de Staten-Generaal inzake het huwelijk van Beatrix met Claus von Amsberg.

In de oudste Russische kroniek, en andere fragmenten, maart 1966, 224, *9-13*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Osip Mandelstam; Dostojevski; Aragon; Theun de Vries; lezers en luisteraars; bespreking van Jan Myrdal, *Report from a Chinese village* (1965) door G. van Benthem van den Bergh, 223, 7-10. Zie antwoord van G. van Benthem van den Bergh, 226, 11.

Een verhaal van John Collier, en andere fragmenten, april 1966, 225, *11-13*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Helphand/Parvus; uitdrukkingen.

Wie eens liegt, en andere fragmenten, augustus-september 1966, 228, *16-19*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. anekdotes over absolute vorsten; collectie politieke manifesten, petities, verklaringen en oproepen van het Internationale Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam; commentaar van burgemeester Van Hall op de rellen in Amsterdam; provo; Jacques Gans; anti-amerikanisme; Fermat; Jef Last.

Hoer! roept de boze dame, en andere fragmenten, oktober 1966, 229, *30-34*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. generalisatie; historici; objectiviteit; socialistische kritiek op het kapitalisme inzake de organisatie van de productie; biografische kroniek.

Waar gebeurd in Moskou, en andere fragmenten, december 1966, 231, *26-28*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. inscripties in openbare toiletten; aardgas; administratie van de Hervormde Kerk.

Analyse beter dan remedie, januari 1967, 232, *15*.
Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; G.K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Ik heb nooit iets gelezen, en andere fragmenten, februari 1967, 233, *13-15*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het genre voorwoord; Russische censuur; taal; spelling.

Eckermann vertelt, en andere fragmenten, oktober 1967, 239, *12-15*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Joeri Oljesja; Boenin; Warren-commissie; Arthur Koestler; het program van schrijvers.
God ziet Johnson, en andere fragmenten, mei 1968, 246, *19-23*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a.Tvardovski; Chagall; film *Fahrenheit*; Theodorakis; Pasternak; Belinkov; collectivisatie.
We zaten op de trein te wachten, en andere fragmenten, augustus-september 1968, 249-250, *20-23*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Sergej Lipkin; Beria; Avvakoemov; Perepelov; Soetsjkov; Ginzburg-proces.
De gravin zette haar hoed op, en andere fragmenten, januari 1969, 254, *26-30*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Ter Braak en Du Perron; Tolstoj; Lobatsjevski; Sjatoenovski; provo.
Het leerstuk van de repressieve tolerantie, mei 1969, 258, *3-7*.
Over het ontstaan, het begrip en de theorie van de repressieve tolerantie, m.n. in verband met het marxisme-leninisme.
Het Nederlandse volk, en andere fragmenten, december 1969, 265, *22-24*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Couperus, *De boeken der kleine zielen* (1901-1903); TROS-toto; censuur.
In memoriam Arkadi Belinkov, mei 1970, 270, *3-7*.
Over leven en werk van deze Russische auteur.
H.A.A.R. Knap leert ons, en andere fragmenten, augustus-september 1970, 273-274, *47-49*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Waarom duurt het zo lang voordat het noodzakelijke gedaan wordt?
Er zijn mensen, en ander fragmenten, december 1970, 277, *9-12*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. vrijheid; W.F. Hermans, *De psychologische test* (1962); Cromwell; Tsjechov-uitgave; K.L. Poll, 'Rozenwater in de politiek'.
Als je, en andere fragmenten, april 1971, 281, *23-26*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. wetenschap; kwaad; televisie.
Overdreven geformuleerd, juni-juli 1971, 283-284, *16-18*.
Over wetenschappelijk, m.n. geschiedkundige verklaringen.
Rectificatie, augustus-september 1971, 285-286, *26*.
Van K. van het Reve, 283-284, 16-18.
Annie get your gun, augustus-september 1971, 285-286, *46-54*.
Bespreking van Annie Romein Verschoor, *Omzien in verwondering* (1970-1971, twee delen).
Garmt Stuiveling en de tuinkabouter. Dialoog over de schoonheid, januari 1972, 290, *3-7*.
N.a.v. een definitie van schoonheid en hoe de definitie op verschillende kunsten kan worden toegepast.
Caesar, Verkade en Rietveld. Dialoog over de schoonheid, februari 1972, 291, *21-26*.
Renate Rubinstein en de jeneverkruik. Dialoog over de schoonheid, maart 1972, 292, *36-42*.
Geen gewone mededelingen. Dialoog over de schoonheid. Deel vier en slot, april 1972, 293, *12-18*.
Bestaat er een literatuurwetenschap?, november 1972, 300, *11-23*.
Dialoog. Er bestaat geen literatuurwetenschap, omdat wat tot nu toe op dit gebied beweerd is niet voldoet aan de eisen waaraan een geheel van beweringen moet voldoen.
Onder het vaandel van het marxisme, april 1973, 305, *19-26*.
Correspondentie van, P.I. Sabalkin met het Centrale Comité van de CPSU uit het

decembernummer van 1964 van het ondergrondse Russische tijdschrift *Politiek dagboek*.

Proberen bij gelegenheid en andere fragmenten, december 1973, 313, *3-6*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. over wat men in gegeven omstandigheden al dan niet probeert, gelooft en doet; Fonvizin; Lévitan; Popper in *Geloof der kameraden*.

Het Beierse Fernsehen en andere fragmenten, april 1974, 317, *10-14*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. interview met het Beierse Fernsehen; rancune; Popper en Newton; wetenschap; democratie en tirannie; Byron, *Letter on Bowles' strictures on Pope*.

Sinjavski klaagt en andere fragmenten, juli-augustus 1974, 320-321, *54-56*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Sinjavski, *Golos iz chora*; Byron; verdubbeling; taal; formules; ideologie.

In het encyclopedisch woordenboek en andere fragmenten, december 1974, 325, *35-38*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Lermontov; Dorothy Sayers, *Clouds of Witness* (1933); literatuur; Ter Braak; muziek.

Vroeger, en andere fragmenten, augustus-september 1975, 333-334, *36-38*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. etymologie; Alex Poesjkins *Het boerefreuletje* en de Russische literatuurkritiek; Nabokov.

De mensheid kan worden verdeeld, en andere fragmenten, januari 1976, 338, *17-20*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Popov Aleksej Ivanovitsj; John Steinbeck; Arkadi Belinkov; Harry Mulisch; *Het geloof der kameraden*; wat tot de literatuur kan worden gerekend; de juistheid van een beschrijving van een verhaal.

Brieven naar de gevangenis, april 1976, 341, *15-23*.
Bekendmaking van brieven gericht aan zijn vader Gerard van het Reve (alias Gerard Vanter en Oom Jaap) uit 1924-1925, toen deze een gevangenisstraf moest uitzitten, wegens het houden van een opruiende toespraak tot stakende Twentse textielarbeiders.

Zoals de mens, en andere fragmenten, januari 1978, 362, *18-21*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. het zogenaamd leren door herhaling en de opvatting van Karl Popper; Etekind en Puskin; Meerovic over mythen; oorzakelijkheid volgens G. Lukácz.

Enige tijd geleden, en andere fragmenten, juni-juli 1978, 367-[368], *22-25*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. theorie over de oorlog als gevolg van de vredesbeweging; feminisme; de onevenredige verdeling in de tijd van beroemdheden; het zwemrecord van Mao; Willinktentoonstelling.

Iedere Heinelezer, en andere fragmenten, november 1978, 372, *43-46*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Heine, *Vermischte Gedanken und Einfälle* (); Bergen Evans; Bonger; loci communi; Dostojevski; Gogol; Arthur Miller.

Toen de evolutionisten, en andere fragmenten, februari 1979, 375, *42-46*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Darwinistische selectietheorie. Reactie M. 't Hart, 378, 33-40. Antwoord van K. van het Reve, 378, 40-42. Zie ook H.J. Mac Gillavry, 383, 26-31.

Een dag uit het leven van de reuzenkoeskoes, mei 1979, 378, *40-42*.
Antwoord aan M. 't Hart, 378, 33-40, n.a.v. K. van het Reve, 375, 42-46 inzake evolutie en literatuur. Zie ook H.J. Mac Gillavry, 383, 26-31.

Niet zo handige schrijvers, en andere fragmenten, augustus-september 1979, 381-382, *44-48*.
Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. literatuur; romantechniek; geschiedschrijving; O.a. verwijzing naar Gogol, Dostojevski, Fielding, Amis, Bruno Becker, Evelyn Waugh, Multatuli, Tolstoj en Nabokov.

De vrouw van Tolstoj en andere fragmenten, maart 1980, 388, *13-16*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. dagboek van mevrouw Tolstoj; Zinovjevs, *Gapende hoogten*; Joseph de Maistre; Dashiell Hammett, *Red harvest* (1929); Motsjoelski over Dostojevski; Taras Sjevtsjenko; gelaatsbeschrijvingen door Trollope, Ian Flemming, Simenon en Conan Doyle.

Voor de oorlog en andere fragmenten, juni-juli 1980, 391-392, *53-55*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. artistiek effect; Jeroen Brouwers; De Bey van Tunis; Huizingalezing; Dostojevski.

Friedrich Engels en andere fragmenten, december 1980, 397, *11-15*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Friedrich Engels; interview (*Het Parool*, 17-10-1980) met een advocaat van de Amsterdamse krakers; Kees Fens; Warner Bros; Marja Markovitsj-Vilinskaja (ps. Marko Vovtsjok); Ivan Toergenjev.

De miereneter, en andere fragmenten, juni-juli 1981, 403-404, *26-30*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. evolutie van de miereneter; Ideengeschichte; Nabokov, *The art of literature and commonsense*; literatuur; bewering als bijzaak presenteren; historisch verhaal; kritiek op Lou de Jong; Tsjechov; geloofsafval na de communistische en katholieke starheid.

Reacties van een PvdA-stemmer, augustus-september 1981, 405-406, *11-13*.

N.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zie B. Bommeljé, 407, 34-36; R. Hueting, 407, 36-40; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.A. Stalpers, 407, 41-44; J.J. Peereboom, 44-46. Antwoord van I. van der Sluis, 408, 42/44-46.

Tijdens de honderd dagen, en andere fragmenten, februari 1982, 411, *41-46*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. Trifonov; Tito; A.S. Poesjkin; realia in literaire en andere kunstwerken; taalnuances.

De mens, en andere fragmenten, oktober 1982, 419, *34-38*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. de mens als kuddedier; Multatuli en zijn streven naar succes; Freud; Poll over columnisten; Levitan; *De Revisor*. Rectificatie, 420, 36.

De laatste strofe, en andere fragmenten, mei-juni 1984, 438-439, *43-45/47-50*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten over lezen en taal.

Literatuurwetenschap en parapsychologie, juli-augustus 1984, 440-441, *17-18/20-22/24-26/28-31*.

N.a.v. de negatieve houding van Rudy Kousbroek, 414, 30-32/34-42, ten aan zien van de parapsychologische verhalen. Voorbeelden van invloed van de literatuur op alwie een relaas doet-het verhaal krijgt een 'plot' en waarheidspretentie dankzij een echtheidsgarantie.

Ik weet niet, en andere fragmenten, oktober 1986, 467, *37-39/41-42*.

Diverse beschouwingen en autobiografische fragmenten. O.a. verhalen die spelen buiten het vaderland van de schrijver van het verhaal; schrijven; vertalen; Chinees schrift.

Over slechte invloed, februari 1987, 471, *3-9/11*.

Fictief gesprek over voor de kunst schadelijke en onschadelijke opvattingen, met verwijzingen naar o.a. Multatuli; John O'Hara. *The farmer's hotel*; conventies in theater en opera.

Geen spoor van kwaadheid, mei-juni 1987, 474-475, *14-15*.

Herinneringen aan D. Hillenius. Herinneringen aan de jaren '60 toen zij samen een soort adviesredactie van het *Hollands Maandblad* vormden.

De ondergang van het morgenland. Terugblik op het Sovjetrijk, mei-juni 1990, 510-511, *3-10*.

Over het optreden van de Sovjet-overheid van 1917 tot nu.

Een naam voor de keuken, december 1990, 517, *42-43*.

Herinneringen aan K.L. Poll.

Apologie, december 1991, 529, *19-27*.

Beschouwingen bij, ook wel correcties op, enkele bijdragen in het *Liber amicorum* t.g.v. zijn 70ste verjaardag, nl. die van Hans van den Bergh, Jan Willem Bezemer, Hugo Brandt Corstius, Maarten 't Hart, Sjifta Herschberg, Han Israëls, Rudy Kousbroek, Arthur Langeveld, Jan Pen, Jean Pierre Rawie, Peter Reddaway, Vic van de Reijt, Willem Sandberg, Annie M. G. Schmidt en de tekening van Peter van Straaten. In uitgebreidere vorm verschenen als *Apologie* (1996).

Geld en aardigheid, december 1992, 541, *8-9*.

Thema: Geld. De auteur heeft geen enkele aardigheid in geld uitgeven, een voorbeeld van zuinigheid met andermans geld; zijn bedevaart langs allerlei Elsschot-plaatsen in Antwerpen voor *NRC Handelsblad*.

Geen spoor van kwaadheid, april-mei 1999, 617-618, *20*.

Thema: Feest. Fragment uit K. van het Reve, mei-juni 1987, 474-475, *14-15* over zijn herinnering aan Dick Hillenius in de 'adviesraad' van *Hollands Maandblad*.

Riel, H. van (1907-1980)

Verdediging van de westerse structuur, januari 1967, 232, *16-17*.

Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; R. Rubinstein, 232, 18-19. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Rietbergen, Ton van (1957)

Een kansloze strijd, maart 1995, 568, *9-14*.

Thema: Openbaar vervoer. Over de moeilijke positie van het openbaar vervoer in het totale mobiliteitsplaatje, a.g.v. de opkomst van de auto/fiets, de geringe bevolkingsconcentratie en de individualisering.

Het risico van verzekeren, november-december 1997, 600-601, *25-26/28-31*.

Thema: Risico. In plaats van God is er de verzekering. De geschiedenis en de toekomst van het verzekeren. De vraag is op welke wijze de polis wordt aangeboden.

Nieuwe rijken, oude armen. Bestaat de Internet-economie?, april 2000, 629, *3-12*.

Essay over de rol die internet speelt bij de veranderende (nieuwe) economie.

Wie is er bang voor de globalisering?, mei 2006, 702, *42-48*.

'De reden voor de westerse somberheid is wellicht vooral te vinden in een combinatie van groeiende ideologische twijfel aan de eigen superioriteit en de even indrukwekkende als vertekenende beelden van de ondergang der traditionele industrieën'.

Onze grootste vijand. Hoe het kapitalisme vastloopt in ongelijkheid, januari 2014, 794, *9-14*.

Rietdijk, Natasja

De schilder en zijn model, december 2004, 685, *11-15*.

Over hoe zij poseerde voor Aat Veldhoen.

Righart, H.

Popmuziek als het grote verlangen, juni-juli 1995, 571-572, *15-19*.

Thema: Popmuziek. Verloochende de popmuziek omdat het geen kunst is, maar ziet het als een zegening van het kapitalisme.

Street fighting man? Popmuziek en politiek in de jaren zestig, juni-juli 1997, 595-596, *29-37*.

Rijfkogel, J.J.

De proeven van Petrucci en de argumenten van prof. De Froe, 22-03-1961, 97, *3-5*.
De reageerbuisbevruchting van Petrucci en het commentaar daarop van A. de Froe, hoogleraar in de menselijke erfelijkheidsleer en de antrobiologie, in een kranteninterview.

Rijk, J.J.D.
Onthouding uit hartstocht, 16-08-1959, 15, *3-4*.
Reactie op K.L. Poll, 12, 1-3 inzake een democratisch stelsel.
Termieten en soldaten, 02-09-1959, 16, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Onsamenhangende berichtgeving over het nozemprobleem.
De handen willen wassen, 14-10-1959, 22, *12-14*.
Bespreking van het rooms-katholieke maandblad *Te Elfder Ure* over de problemen van de moderne oorlogssvoering.
Behoefte aan bezieling, 02-12-1959, 29, *12-14*.
Bespreking van François Mauriac, *Bloc-notes* (1958, dl.1).
Regeling van het conflict, 16-12-1959, 31, *2-3*.
Wettelijke regeling van het stakingsrecht.
Apollo welterusten?, 13-01-1960, 35, *10-13*.
Bespreking van Marnix Gijsen [= Jan-Albert Goris], *Lucinda en de lotoseter* (1959).
Averechts apologie, 27-04-1960, 50, *5-6*.
Reactie op A. Nypels, 47, 3-5. Antwoord van A. Nypels, 50, 6-7 betreffende de verhouding volk en krijgsmacht.
De Waterman herlezen, 15-06-1960, 57, *13-15*.
Serie: Van oude boeken. Arthur van Schendel, *De Waterman* (1933).
Korte dictatuur, 22-06-1960, 58, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Toespraak van De Gaulle door de auteur gehoord in Frankrijk.
Bezigheden, 22-06-1960, 58, *10-11*.
Bespreking van Oscar Timmers, *Geblaf in het hondsdal* (1960), Marc Andries, *Een schaduw op de huid* (1960) en Bert Schierbeek, *Het dier heeft een mens getekend* (1960).
Werkelijkheid zonder winst, 30-11-1960, 81, *10-12*.
Bespreking van A. van der Veen, *Doen alsof* (1960).
Lofzang voor Driekje, 18-01-1961, 88, *10-12*.
Bespreking van Anna Blaman, *De Verliezers* (1960).
Aarzelen met 'Het mes', 15-03-1961, 96, *8-9*.
Bespreking van het verhaal *Het mes* van Hugo Claus en het scenario dat Claus i.s.m. Rademakers maakte t.b.v. van de gelijknamige film.
De vermaningen, 29-03-1961, 98, *10-12*.
Aan de intellectuelen.
Schrijven zonder ideeën: Mulisch. Never trust the author, trust the tale, 12-04-1961, 100, *12-16*.
Bespreking van Harry Mulisch, *Voer voor psychologen* (1961).
In de liberale dommel, 14-06-1961, 109, *1-3*.
Het liberale perspectief van de VVD met de verkiezingen in het vooruitzicht.
Eenmaal Ida Simons, 05-07-1961, 112, *11-12*.
Bespreking van Ida Simons, *Een dwaze Maagd* (1959) en *Als water in de woestijn* (1961).
Gijsen met en zonder verweer, 09-08-1961, 117, *13-16*.
Bespreking van Marnix Gijsen [= Jan-Albert Goris], *De diaspora* (1961).
Een pornograaf is een mens, 23-08-1961, 119, *14*.
Bespreking van Jos Panhuysen, *De pornograaf* (1961).
Op het fundament der vaderen, 27-09-1961, 124, *4-5*.
Bouwen in Amsterdam, het *NRC* daarover.

Zondagsrust, 27-09-1961, 124, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. In de vorm van klokgelui.
Een interessante draak, 01-11-1961, 129, *12-15*.
Bespreking van Nel Noordzij, *De schuldvraag* (1961).
Tegen het literaire specialisme, 06-12-1961, 134, *9-11*.
Reactie op P.H. van Huizen, 132, 13-15 tegen de academische benadering van literatuur.
Verlammend verstand, 20-12-1961, 136, *4*.
Reactie op A.F. Luyendijk, 135, 4-6. Antwoord A.F. Luyendijk, 136, 5 inzake de liberalen de Telegrafisten.
Tegenover Eichmann, 06-06-1962, 157, *11-13*.
Bespreking van Abel J. Herzberg, *Eichmann in Jeruzalem* (1962) en H. Mulisch, *De zaak 40-61, een reportage* (1962).
De derde positie, 25-07-1962, 164, *11-14*.
Boekbespreking van J.B. Charles [= W.F. Nagel], *Van het kleine koude front* (1962) en *De vrouw van Jupiter* (1961).
Zwelgen in ellende, 01-08-1962, 165, *13-14*.
Bespreking Ward Ruyslinck, *Het dal van Hinnom* (1961).
Bevind van zaken, 21-11-1962, 181, *12-13*.
Cursivisten, collumnisten en humoristen in de krant en de 'literatuur'; Ellen warmond, *Paspoort voor Niemandsland* (1961); Heere Heeresma, *Bevind van zaken* (1962).
De spanning van de haat, 28-11-1962, 182, *15-16*.
Bespreking van Jan Wolkers, *Serpetina's petticoat* (1961) en *Kort Amerikaans* (1962).

Rijnders, Gerardjan
Vier brieven over toneel, december 1983, 433, *3-15*.
I.s.m. Hans van den Bergh. Uitgangspunt is Rijnders' voorstelling van Tsjechow, *Drie zusters*. Rijnders verdedigt zijn opvatting dat de fantasten telkens met nieuwe tekens toneel moeten maken, terwijl Van den Bergh een meer traditionele opvatting huldigt. Beslaat de periode 30 mei 1983 tot 21 november 1983.

Rinnooy Kan, A.H.G. (1949)
Handboek voor een onderhandelaar, april 1978, 365, *11-16*.
Over Ed van Thijn, *Dagboek van een onderhandelaar* (1978), dat het onderhandelingsproces tussen PvdA en CDA beschrijft (vorming van het tweede kabinet Den Uyl).
Vals en echt in de wiskunde en wetenschap, december 1988, 493, *32-33*.
Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Redenen voor een juiste waardering van plaats en functie van valse wetenschap.
Het gemiddelste land, juli-augustus 1989, 500-501, *26*.
Thema: Voor en tegen Nederland. Nederland als het gemiddelste land ter wereld: opmerkelijk onopmerkelijk, ongewoon gewoon, fatsoenlijk op het onfatsoenlijke af.
Edelman, bedelman, doctor, pastor, november 1989, 504, *7-12*.
Over de rol van de universiteit, die verwantschap vertoont met de in de titel vermelde beroepen.
Het misverstand van de ondernemende overheid, oktober 1993, 551, *6-7*.
Thema: Geld. Pleit voor een ondernemende overheid die de markt maximaal overlaat aan de onderneming. Meer kwaliteit voor minder geld.
Pen en de vertroetelstaat, juni-juli 1995, 571-572, *54-55*.
Rubriek: Aan de ene kant. N.a.v. Jan Pen in *De Volkskrant* over economie.
Lof der botheid, juni-juli 1997, 595-596, *23-24*.

Rubriek: Aan de ene kant. Thema: Bureaucratie.
De polderkolder van Dirk Horringa. Drie reacties, december 1998, 613, *38-40*.
Reactie op D. Horringa, 609-610, 21-25 inzake het poldermodel. Zie ook S. Brakman, 613, 35-36; H.H.J. Labohm, 613, 36-38; Weerwoord van D. Horringa, 613, 40.
Ooit Geleerd – I: Staatsbezoeken, augustus-september 2020, 873/874, *41-42.*
Opmerkelijke gwoontes tijdens staatsbezoeken en –banketten.
Ooit geleerd – II: Innovatie, oktober 2020, 875, *48-49.*
Over de geschiedenis van het innovatieplatform.
Ooit geleerd – III: Encyclopedieën, november 2020, 876, *28-29.*
Over het medewerkerschap van de auteur aan de Spectrum-encyclopedie
Ooit geleerd – IV: Universiteit, december 2020, 877, *29-30.*
Over bestuurlijke hervormingen aan de universiteit
Ooit geleerd – V: Engeland, januari 2021, 878, *43-44.*
Over de relatie tussen Engeland en Europa
Ooit geleerd – VI: Amerika, februari 2021, 879, *29-30.*
Over de vraag of Amerika in verval is.
Ooit geleerd – VII: Invloed, maart 2021, 880, *38-39.*
Over de top-200 van Mertens en het verschil tussen macht en invloed.
Ooit geleerd – VIII: Lustrum, april 2021, 881, *35-36.*
Over het mislukte Leidse lustrum van 1970.
Ooit geleerd – IX: Polen, mei 2021, 882, *36-37.*
Over de nationale overlevingskracht van Polen tussen West- en Oost-Europa.
Ooit geleerd – X: China, juni/juli 2021, 883, *45-46.*
Over het zelfvertrouwen van China.
Ooit geleerd –XI: Wiskunde, augustus/september 2021, 885/886, *29-30.*
Over het wonder van de wiskunde.
Ooit geleerd – XII: Goede doelen, oktober 2021, 887, *45-46.*
Over het Nederlandse goededoelenlandschap
Ooit geleerd – XIII: België, november 2021, 888, *37-38.*
Over de verhouding Vlaanderen – Wallonië
Ooit geleerd – XIV: Diversiteit, december 2021, 889, *31-32.*
Over het rechtzetten van de racistische erfenis

Ritsema, Beatrijs (1954)
Een verkeerde kapstok, mei 1985, 450, *8-10*.
Het indelen van de bevolking in generaties is een verkeerd soort kapstok om een maatschappijvisie aan op te hangen. Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13; en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.
De macht van de lezer, februari 1997, 591, *34-35*.
Rubriek: Toets der kritiek. Anna Enquist, *Het geheim* (1997) besproken door Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Carel Peeters in *Vrij Nederland*, Alle Lansu in *Het Parool*, Karel Osstyn in *De Standaard*, Joris Gerits in *De Morgen*, Rob Schouten in *Trouw*, Frank van Dijl in *Algemeen Handelsblad*, Aleid Truijens in *De Volkskrant*, Hans Warren in *Provinciaal Zeeuwse Courant* en Johan Diepstraten in *De Limburger*.
Proefpersoon nummer 6, november-december 1997, 600-601, *37-38/40-41*.
Thema: Risico. Het risico van een onafhankelijk oordeel, het verschil tussen held en boef, aan de hand van een experiment van Solomon Asch.
Bezeten amateurs, april-mei 1999, 617-618, *65-66*.

Thema: Feest. Herinneringen aan en visie op *Hollands Maandblad* en *Propria Cures*.
Papegaai-motieven, maart 2000, 628, *31-32*.
Rubriek: Toets der kritiek. Doeschka Meijsing, *De tweede man* (2000) besproken door Hans Warren in *Provinciaal Zeeuwsche Courant*, Pieter Steinz in *NRC Handelsblad*, Koen Eykhout in *De Limburger*, Tom van Deel in *Trouw*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Alle Lansu in *Het Parool*, Jan Paul Bresser in *Elsevier* en Arleid Truijens in *de Volkskrant*.
De laffe liefde (the thrill of it all), juni-juli 2000, 631-632, *48-51*.
Thema: Liefde.
Een dolgedraaide auteur, februari 2001, 639, *19-20*.
Rubriek: Toets der kritiek. Harry Mulisch, *Siegfried: een zwarte idylle* (2001) besproken door Monica Soeting in *de Volkskrant*, Robert Anker in *Het Parool*, Menno Schenke in *Algemeen Dagblad*, Tom van Deel in *Trouw*, Max Pam in *HP/De Tijd*, Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*, Arnold Heumakers in *NRC Handelsblad* en Douwe de Vries in *Friesch Dagblad*.
Een leerzame affaire. De schriftelijke liefde van Adriaan Morriën, oktober 2004, 683, *14-18*.
Over Adriaan Morriën, *Lotus-brieven; het verslag van een betovering* (2001) en de ongepubliceerde brieven van Morriëns minnares Lotus.
Telefoneren met mam, april 2018, 845, *15-19.*
Herinneringen aan moeder
Deze maand (rubriek) november 2021, 888, *2.*
Over studeren vroeger en nu.

Ritsema, Jan
Een brief aan Emilie, december 1990, 517, *44-46*.
Herinneringen aan K.L. Poll. Mededeling van 'Brief aan Emilie' (d.d. Reitsum, 27 april 1985) geschreven bij wijze van introductie bij het toneelstuk *Anna* (1985); de brief werd wel gehoord bij elke opvoering, maar niet eerder gepubliceerd.

Rizzuto, Giovanni (1958)
De reis van Gilgamesj, februari 2009, 735, *11-18*.
Over de vijfde koning van Oeroek, Gilgamesj die als eerste een gat sloeg in het claustrofobisch Soemerisch universum met zijn zoektocht naar het eeuwige leven.

Rode-Van Dijk, Annette de
Vaders en minnaars. Over Het haar van de hond van Hugo Claus, oktober 1983, 431, *39-46*.
Analyse van het toneelstuk *Het haar van de hond* (1982), met gegevens over parallellen met de Bijbel en andere werken.

Roegholt, Richter
Wie was 'Rea'? Een mysterie uit het Dagboek van Anne Frank verklaard, juni-juli 2003, 667[-668], *7-9*.
De vader van Roegholt zou als arts Anne Frank in het Achterhuis bezocht hebben. Zoektocht in het dagboek.

Roelands, J.
Carné, le tricheur, 24-06-1959, 6, *13-14*.
Filmbespreking van Carné, Les Tricheurs.
Les 400 coups, 02-12-1959, 29, *15-16*.
Filmbespreking van Truffaut, *Les 400 coups*.

Röling, B.V.A
De betekenis van Neurenberg, 30-11-1960, 81, *3-5*.
Tekst van een radiovoordracht gehouden voor de VARA op 19 november 1960 over het proces van Neurenberg tegen de belangrijkste Nazi-misdadigers.
Ontmoeting in Bologna, 04-05-1961, 103, *10-13*.
Conferentie over de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten en de verantwoordelijkheid van Europa, gehouden te Bologna van 22 tot 24 april op initiatief van het tijdschrift *Il Mulino*. H.J. Morgenthau, Spinelli, Van Bilsen, H. Kahn, NAVO.
De impasse over Nieuw Guinea, 30-08-1961, 120, *1-6*.
Aspecten van de kwestie Nieuw Guinea opnieuw belicht. Moet het Nederlandse volk massaal in actie komen tegen de politiek? Zie P. Nijhoff, 126, 1-4.

Rölling, Marte
Genieten, mei-juni 1987, 474-475, *30*.
Herinneringen aan D. Hillenius.

Roling, L.C.
Zie Wiek Röling.

Roling, Wiek
Vijftig jaar geleden was Delft rood, 06-06-1962, 157, *5-7*.
Onder de naam L.C. Röling. Serie: Het conservatisme van de Nederlandse student. Zie C.E. Vervoort, 152, 3-5; J. Pen, 153, 6-7 en W. Mooyman, 154, 4-5.
De krotten van morgen, april 1966, 225, *9-10*.
Over een teach-in over de woningnood waarover J. Pen niet tevreden was en waarom liberalisering vies is.

Romijn, Clemens (1956)
2000 jaar verboden liefde. Romeo en Julia gaan nooit dood, juni-juli 2007, 715-716, *3-7*.
Thema: Op de grens.
De geboorte van een muzikale reuzenpreek, maart 2009, 736, *25-27*.
Over het tot stand komen van Bachs Mattheus Passion.

Romijn Meijer, Henk
Pseudoniem van Henk Meijer.

Roobol, W.H.
De economisering van de politiek, 03-10-1962, 174, *14*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H.G. Surie, 173, 1-5. Naschrift van H.G. Surie, 174, 14-15 inzake de theologiserende methode in de politiek.
Een volk dat leeft, vergeet zijn verleden, juni 1963, 191, *32-33*.
Reactie op F.W.N. Hugenholtz, 190, 6-7. Zie ook K. van het Reve, 190, 8-10 en F.W.N. Hugenholtz, 190, 10-11.
Van het Reve en de geschiedschrijving, mei-juni 1972, 294-295, *23-25*.
Reactie op K. van het Reve, 283-284, 16-18.

Roode, Alexis de (1970)
Poëzieversnipperaar, februari 2013, 782 [783], *29-30*.
Rubriek: Aan de ene kant. Kunstkritiek. Over de organisatie van de Turing Nationale

Gedichtenwedstrijd.

Roomer, Jaap
Willem Elsschots *Kedju*, mei 2000, 630,*27-28*.
Over de achtergrond van de in het Indonesisch vertaalde uitgave van Willem Elsschots *Kaas*.

Roos, Elisabeth de
Een kwestie van vertrouwen, 15-07-1959, 9, *10-12*.
Over de verstaanbaarheid van de wetenschap, n.a.v. C.P. Snow, *The Two Cultures and the Scientific Revolution* (1959).

Roos, W. de
Economie in het tijdperk na Keynes (antwoord aan J. Pen), juni-juli 1980, 391-392, *15-17*.
N.a.v. J. Pen, 390, 7-11. Antwoord van J. Pen, 391-392, 18-19.

Roosenschoon, Wies
De moderne Hooft. Hoe een sonnet behoedzaam werd genormaliseerd, mei 1982, 414, *20-26*.
Over de 'poster' met Hoofts gedicht 'Gezwinde grijsaard...' uitgegeven door GEU (Gemeenschappelijke Educatieve Uitgeverijen); Over de normalisering van de tekst door M.A. Schenkeveld-van der Dussen, L. Strengholt en P.E.L. Verkuyl in hun Hooft bloemlezing *Overvloed van vonken* waaraan de tekst ontleend is; J. Dekkers begeleidende lesbrief met een fragment uit Kees Fens' analyse (*De Volkskrant*, 8 maart 1981); J.A. van Dorstens openingsartikel 'Hooft als dichter'. Met het genoemde sonnet.

Rooy, Jan de
Weinreb na het rapport, oktober 1977, 359, *14-18*.
Over D. Gilthay Veth en A.J. van der Leeuw, *Het Weinrebrapport* (1976).

Ross, L.
Vestdijk en de doos van Pandora, 04-10-1961, 125, *1-4*.
N.a.v. *Gestalten tegenover mij* (1961). Reacties H. van Galen Last, 131, 8-9 en A. Brand, 132, 10-11. Antwoord L. Ross, 131, 9-10.
Antwoord, 15-11-1961, 131, *9-10*.
Aan H. van Galen Last, 131, 8-9, n.a.v. L. Ross, 125, 1-4. Zie A. Brand, 132, 10-11 inzake diens recensie van Vestdijk, *Gestalten tegenover mij* (1961) en Gomperts, *De schok der herkenning* (1959).
Kleine conferencie met Calis, 15-08-1962, 167, *12-14*.
Over de literatuurgeschiedenis van Piet Calis in *Maatstaf*, m.n. het mei-nummer 'Herman Gorter of de ideologische barrière'.

Rossem, Maarten van
De V.S. op weg naar politieke machteloosheid, februari 1995, 567, *19-23*.
Beschouwing n.a.v. de Republikeinse meerderheid in het Huis van Afgevaardigden en de Senaat en de hun nietszeggende programma 'Contract with America'.
De televisie is een zegen, juni-juli 1996, 583-584, *6-9*.
Thema: Televisie. Argumenten van cultuurpessimisten tegen de televisie ontkracht en persoonlijke negatieve en positieve ervaringen met het medium.

Rossum, J. van

Petrus en Paulus, 24-02-1960, 41, *6-7*.
Ophef in de Nederlands Hervormde Kerk over een artikel van P. Smits in *Kerk en Wereld* over de verzoeningsleer van apostel Paulus.
Kerk en staatskas, 16-03-1960, 44, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Persconferentie voor de kerkenbouwzondag op 6 maart 1960.
Da Costa en de apartheid, 13-04-1960, 48, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Herdenking sterfdag Isaäc da Costa.
Begripsverwarring, 01-06-1960, 55, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Rond geloviqheid en atheïsme.
Katholiek en (of) rooms, 22-06-1960, 58, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. G. Ruygers protesteert tegen de vermenging van godsdienst en politiek, en de enge begrenzing van het begrip katholiek.
Nederlandse Osborn, 13-07-1960, 61, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Evangelist Jan Maasbach.
'Amateur-theologie', 05-10-1960, 73, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Bisschoppelijke vermaning inzake katholieke leken-theologie en de weerslag daarvan in *De Tijd-de Maasbode*, 26 september 1960.
Nieuw mandement. De verhouding tussen leek en geestelijkheid in de R.K.kerk, 01-02-1961, 90, *4-5*.
Nieuwe bijbelvertaling, 29-03-1961, 98, *6-7*.
Van het Nieuwe Testament door het bijbelse werkgenootschap Sint Hiëronymus en uitgegeven door de Katholieke Bijbelstichting Sint Willebrord.
Evolutie in het geloof, 12-04-1961, 100, *4-5*.
Pater Pauwels in *de Volkskrant*, 25 maart 1961 over de confrontatie tussen progressieven en conservatieve katholieken.
Opheffing processieverbod?, 17-05-1961, 105, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Rechtsgang tot aan de Hoge Raad na een processie in 1957 in Geertruidenberg.
Wraakneming, 28-06-1961, 111, *12-13*.
Rubriek: Korte commentaren. Van de generale synode der Nederlands Hervormde Kerk op P. Smits, hoogleraar sociologie te Leiden. Zie J. van Rossum, 153, 14-15.
Mater et Magistra. De jongste encycliek van Paus Joannes XXIII, 13-09-1961, 122, *3-5*.
Bespreking.
Fluistercampagne, 04-10-1961, 125, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Tegen de universiteit van Nijmegen, aldus H.M.M. Fortmann in *De Volkskrant*, 16-09-1961.
Opus Dei, 18-10-1961, 127, *8-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Geheimzinnige internationale katholieke organisatie Opus Dei.
Gesprek, 22-11-1961, 132, *8-10*.
Rubriek: Korte commentaren. De RK-kerk reageert op een brief van de vereniging Protestants Nederland over herziening van dogma's.
New Delhi, 13-12-1961, 135, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Wereldraad van Kerken in New Delhi. Zie reactie C.J.H. Walravens, 138, 13. Naschrift van J. van Rossum, 138, 13.
Naschrift, 24-01-1962, 138, *13*.
Bij C.J.H. Walravens, 138, 13, n.a.v. J. van Rossum, 135, 7-8 inzake de Wereldraad van Kerken.
Subsidiëring kerkenbouw, 07-02-1962, 140, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Wetsvoorstel tot overheidssubsidiëring van de kerkenbouw.
Denksport, 14-03-1962, 145, *6-7*.
Mrg. J.F.M. de Sain, hoofdvlootaalmoezenier biedt excuus aan voor zijn onbeschofte optreden op Schiphol.
Concilie, 11-04-1962, 149, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Met het 21ste concilie in het vooruitzicht zakt de stemm in de rooms-katholieke wereld.
De zaak-prof. Smits, 09-05-1962, 153, *14-15*.
Zie J. van Rossum, 111, 12-13. De generale commissievoor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlands Hervormde Kerk verwerpt het beroep van P. Smits tegen het besluit van van de generale synode om hem wegens een artikel in *Kerk en Wereld* zijn emeritaatsbevoegdheden te ontnemen.
Teilhard de Chardin veroordeeld, 18-07-1962, 163, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Veroordeling van deze pater door het Heilige Officie.
Spanningen bij de nadering van het Vaticaans Concilie, 05-09-1962, 170, *4-5*.
De hervormingsgezinde stroming in de rooms katholieke kerk roert zich om het concilie te beïnvloeden.
Concilie, 28-11-1962, 182, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Tegenstellingen binnen de katholieke kerk, met name verzet van de bisschoppen tegen het bestuursapparaat; De Curie.
A.V.R.O. contra V.P.R.O., maart 1963, 188, *22*.
Rubriek: Korte commentaren. AVRO boos op VPRO vanwege de evangelieverkondiging.
Geboorteregeling, april 1963, 189, *15*.
Over mgr. W.M. Bekkers' TV-toespraak over geboortenbeperking, waarin hij een beroep doet op het geweten van de gelovigen in Nederland.
De kerk en de tijd, juli-augustus 1963, 192-193, *7-8*.
Over een polemiek rond anticonceptie na het overlijden van paus Johannes XXIII.
Het concilie, november 1963, 196, *9-10*.
Over het Rooms-Katholicisme en de op dat moment door het concilie genomen beslissingen.
Is er verandering in de rooms-katholieke kerk?, maart 1964, 200, *13-15*.
Beschouwing van de situatie (met name de verhouding tussen roomskatholieken en protestanten) rond de overgang van prinses Irene tot de roomskatholieke kerk.
De uitspraak van Rogier, juni 1964, 203, *25-26*.
Over de kritische reactie van de Nijmeegse kerkhistoricus Rogier op het nieuwe Rooms-katholieke mandement.

Roukens, J.
Rijksbehoud, 08-03-1961, 95, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Mededelingen van de Stichting Rijksbehoud.
Ernst in de politiek, 26-04-1961, 102, *5-7*.
Cuba, Fidel Castro en de invasie van geëmigreerden met Amerikaanse steun.
Notities van een ongelovige, 31-05-1961, 107, *13-15*.
De bekoring van het geloof.
Een druipfilm, 07-06-1961, 108, *8*.
Filmbespreking van *La Giornata Balorda*. Reactie J.E. Kool-Smit, 111, 13 en antwoord van J. Roukens, 111, 14.
Antwoord, 28-06-1961, 111, *14*.
Aan J.E. Kool-Smit, 111, 13, n.a.v. J. Roukens, 108, 8 inzake de film *La Giornata Balorda*.
Romeins tang, 19-07-1961, 114, *12-13*.

Katholicisme.
Pleidooi voor een moordenaar, 20-12-1961, 136, *3-4*.
Proces tegen Eichmann. Reactie A. Nuis, 137, 8 en antwoord J. Roukens, 137, 8-9. Zie K.L. Poll, 141, 1-3 en 143, 6-7; R. Rubinstein, 143, 1-4 en J.A. Emmens, 143, 5-6. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.
Links, rechts, links, recht..., 29-12-1961, 137, *8-9*.
Antwoord aan A. Nuis, 137, 8, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4 inzake Eichmann.
Namens mijzelf en anderen, 14-03-1962, 145, *10-12*.
Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie, n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8; J. Roukens, 137, 8-9; K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Reacties J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Royaards, Rense
Iedere stap die hij zet, is een aanbeveling voor de revolutie, september 1990, 514, *20-25*.
Het leven van de avonturier Francisco de Miranda (1750-1816), kolonel in het Spaans leger, vriend van Catharina van Rusland.
Hoor mij met je ogen. Op zoek naar Juana Inés de la Cruz, oktober 1998, 611, *24-29*.
Zoektocht naar het leven en werk van deze Mexicaanse zuster van Shakespeare.

Rozemond, Klaas
Socrates en Hirsch Ballin over het moderne leven, maart 1993, 544, *8-12*.
Fictief gesprek tussen Hirsch Ballin en Socrates over de toenemende normvervaging, de oorzaken daarvan en de remedies.

Rozemond Jr., S.
De Gaulle en onze pers, 28-10-1959, 24, *6-7*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op H. van Galen Last, 22, 3-7, inzake De Gaulle.

Rozendaal, W.J.
Voordracht voor Sandberg, 22-07-1959, 10, *13-15*.
Tekst van een 'documentaire' over het huidige kunstleven, vastgelegd op 09-05-1959 op verzoek van Jhr. Sandberg, directeur van het Stedelijk Museum Amsterdam.
Kuma, december 1966, 231, *11-15*.
De auteur beantwoord vragen van leerlinge van de kweekschool. Zij geven een beeld van de vraagster, maar geven ook een idee van de problemen waarvoor een kunstenaar komt te staan als hij zich wil verduidelijken op een manier die past bij het onderwijs in kunst en maatschappijleer (KUMA).

Rubinstein, Renate
Politics is fun, 16-08-1959, 15, *5-6*.
Tweede brief uit Jamaica. Verkiezingen op Jamaica. Zie A. Nuis, 12, 10-12.
Landgenoten, 09-09-1959, 17, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Landgenoten op Jamaica.
De expert en de mug. Of wie helpt wie in het onderontwikkelde, 03-02-1960, 38, *4-6*.
Ontwikkelingshulp en kolonialisme.
Wilson bij de Indianen, 28-09-1960, 72, *14-16*.
Bespreking van Edmund Wilson, *Apologies to the Iroquis*.

Brief aan Hillenius, 19-10-1960, 75, *7-9*.

Reactie op D. Hillenius, 74, 3-6. Antwoord van D. Hillenius, 75, 7-9 inzake onfeitelijkheden in politieke aangelegenheden. J.J. Peereboom, 76, 3-4.

Apekool. De beperkingen van de biologie, 21-12-1960, 84, *11-14*.

Biologie n.a.v. Waddinton, *The Ethical Animal* (1960) en D. Hillenius, 83, 10-12. Zie D. Hillenius, 85, 11-13.

Berlijn: Oost en West, 25-01-1961, 89, *8-10*.

Voorlichting door de Westduitse Europäische Bildungsgemeinschaft Eisener Vorhang over communisme en de DDR.

Niet doeltreffend, 01-03-1961, 94, *5*.

Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; A.L. Schneiders, 94, 9-10; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.

Vriendschap voor vreemden, 25-05-1961, 106, *11-13*.

Esthetische en vriendenmoraal.

Praten tegen de spiegel, 01-11-1961, 129, *1-2*.

De monoloog intérieur in de moderne Nederlandse romans.

Namens Tamar, 28-02-1962, 143, *1-4*.

Reactie op K.L. Poll, 141, 1-3 inzake antisemitisme en J. Roukens, 136, 3-4. Antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Zie J.A. Emmens, 143, 5-6. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Identificatie, 14-02-1962, 141, *4*.

Onder pseudoniem Tamar. Overgenomen uit *Vrij Nederland*, 03-02-1962. Polemiek over Eichmann, antisemitisme en identifcatie n.a.v. J. Roukens, 136, 3-4. Zie A. Nuis, 137, 8; J. Roukens, 137, 8-9; K.L. Poll, 141, 1-3; R. Rubinstein, 143, 1-4; J.A. Emmens, 143, 5-6 en antwoord K.L. Poll, 143, 6-7. Reacties J. Roukens, 145, 11-12; J.A. Emmens, 145, 12; D. Hillenius, 145, 12-13; K.L. Poll, 13-14; H.R. Eyl en poëzie, Chr. van Geel, 145, 12.

Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *33*.

Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Kijk naar de schilleboer. Aantekeningen bij een oud probleem, juli-augustus 1963, 192-193, *27-29*.

Een literatuur-overpeinzing waarin gepoogd wordt twee standpunten met elkaar te verbinden: wat een schrijver schrijft, moet waar zijn en een schrijver mag alles verzinnen.

Het boek van Hannah Arendt, april 1965, 213, *8-14*.

Bespreking van Hannah Arendt, *Eichmann in Jerusalem* (1963); de reacties en de rel rond de auteur.

Het kleine gelijk van Drion, januari 1966, 222, *7-10*.

Reactie op H. Drion, 221, 3-7 inzake Presser en de zaak Weinreb.

Kent u Hillenius?, februari 1966, 223, *25-26*.

Bespreking van D. Hillenius, *Oefeningen voor een derde oog* (1965).

Realpoliticus in de woestijn, januari 1967, 232, *18-19*.

Anti-amerikanisme. Commentaren op een artikel van J. de Kadt, 230, 6-11: G. van Benthem van den Bergh, 233, 3-4; F. van den Burg, 232, 4-5; Raoul Chapkis [= Hugo Brandt Corstius], 232, 5-6; W. Drees jr., 232, 6-7; H. van Galen Last, 232, 8-9; W.F. Hermans, 232, 10; S.R. de Groot, 232, 10; A. Lehning, 232, 11-12; A. Nuis, 232, 13-14; J. Pen, 232, 14; K. van het Reve, 232, 15; G. K. van het Reve, 232, 15; H. van Riel, 232, 16-17. Zie de reactie van J. de Kadt, 233, 9-12.

Is Oud Links Mooi Rechts?, januari 1969, 254, *40-42*.

Reactie op de polemiek tussen J. Pen, 252, 3-10; 253, 15-16 en G. van Benthem van den Bergh, 253, 14-15 en 254, 39-40.

Rechtspraak per statistiek, mei 1971, 282, *9-14*.

Over de zaak Weinreb, N.a.v. R. Kousbroek, *NRC Handelsblad*, 12-02-1971 en 26-02-1971.

Het vrouwelijk prerogatief, april 1977, 353, *11-14*.

Beschouwingen over feminisme n.a.v. S. de Voogd, 352, 15-19 en A. Burnier [= C.I. Dessaur], 351, 3-11. Zie antwoord S. de Voogd, 353, 14-15. Zie ook R. van Hezewijk, 361, 13-20. Zie antwoord van S. de Voogd, 353, 14-15 en poëzie, S. de Voogd, 354, 32.

Ruiter, Willem de

De pretenties van de sociobiologie. Een dialoog tussen Eidylon en Xenidrin, juli-augustus 1984, 440-441, *3-8/10/12-16*.

Vooruitgang of ondergang, november 1985, 456, *33-36*.

Uit een discussie tussen twee natuurkundigen over de invloed van wetenschap en technologie op de kwaliteit van het bestaan, de derde dialoog over de verhouding tussen wetenschap, politiek en kunst. Met modellen van de auteur, 36, 39, 44 en 45.

Ruting, Jos

Peekaagee, nieuw, nieuw, Peekaagee. (Afkorting van prijs-kernenergie-gedaald), maart 1965, 212, *44-45*.

De verkoop van dodelijke en goedkope kernenergie.

Cinemanifestatie en emancipatie, maart 1970, 268, *34-38*.

Over het Cinemanifestatie van 28 januari tot 5 februari 1970 te Utrecht, Eindhoven en Breda; Dolle Mina's.

Kind en kunst en ster en sterren, februari 1976, 339, *19-20*.

Over tekenmethoden voor kinderen in onze consumptiemaatschappij.**S.R.J.**

Humanistisch Verbond, 21-10-1959, 23, *11*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. het streef getal van de Humanistische Luisterkring.

Nieuwe dienstweigeringswet, 07-09-1960, 69, *7*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Bezwaren van de nieuwe dienstweigeringwet.

Dienstweigeringswet, 11-04-1962, 149, *8*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Het *NRC* (2 april 1962) over de onjuistheid van uitbreiding van de norm voor het erkennen van gewetensbezwaren, n.a.v. de openbare behandeling van het wetsontwerp inzake gewetensbezwaren tegen militaire dienst.

Beginsel en politiek, 06-06-1962, 157, *10*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Van VVD, PvdA en PSP, verwijzing naar A.F. Luyendijk, 155, 4-5.

Samama, Leo

Van noodzaak tot willekeur. Over het ontstaan van de moderne concertpraktijk, juli-augustus 1986, 464-465, *21-29*.

Schets van de ontwikkeling van het muziekleven in functie van de smaak van het concertpubliek; ook in Nederland houdt het publiek nog steeds bovenal van mooie, herkenbare muziek.

Santen, Ariane van

Taalgebruik: communicatieve handeling, gericht op een ander, december 1982, 421, *38-39*.
Antwoord op J. Koster, 415-416, 3-21 over diens beschouwingen over taal, communicatie en Leiden. Antwoord van J. Koster, 421, 38-39.

Sassen, A.
Moro, februari 1984, 435, *46*.
Reactie op een zinsnede uit P.H. Schrijvers, 432, 19-20/22. Antwoord van P.H. Schrijvers, 46.

Schaafsma, H.
Gebreken van Hilversum alleen?, 24-08-1960, 67, *5-6*.
Reactie op P. Gros, 65, 3-5. Antwoord van P. Gros, 67, 6-7 inzake het ondemocratische omroepbestel.
De onbeweeglijke omroep. Of het verlangen naar Pilkington, 02-11-1960, 77, *7-9*.
De wenselijkheid van een Nederlandse Commissie-Pilkington voor regeringsadvies inzake omroepbeleid.
'Derde programma' is ook in Nederland mogelijk, 04-01-1961, 86, *15-16*.
Een onafhankelijke, derde radiozender op de FM naast de bestaande omroeporganisaties die zich op een algemeen, breed publiek richten. Zie H.J.A. Hofland, 87, 5-6.
Bevredigingscommissie, 25-01-1961, 89, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Commissie van Advies inzake het omroepbestel geïnstalleerd door staatssecretaris Scholten.
Televisienota, 01-03-1961, 94, *12-13*.
Rubriek: Korte commentaren. Bespreking van de inhoud.
Draadloos drama nader beschouwd, 15-03-1961, 96, *9-11*.
Beschouwing van de wekelijkse toneelproductie op televisie. Zie H. van den Bergh, 94, [1]-3.
Commissie Scholten, 26-04-1961, 102, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Commissie Radio- en Televisiewetgeving.
Heibel in de Club, 05-07-1961, 112, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Heibel in de VPRO.
Haalbaarheid cultuurbeleid en omroep, 05-07-1961, 112, *8-10*.
Het dwangbegrip haalbaarheid in de politiek m.b.t. cultuurbeleid en omroepbeleid; Commissie Scholten.
Zendtijd-formule, 26-07-1961, 115, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Nieuwe produktie en samenstelling van programma's door de NTS.
Mensen in Zuidslavië, 09-08-1961, 117, *4-6*.
Reis door Joegoslavië: Slovenië, Kroatië, Montenegro, Bosnië-Hercegovina.
Kanttekeningen bij de balletsituatie, 30-08-1961, 120, *14-15*.
Een gunstige constellatie inzake ballet gezien de mededelingen van staatssecretaris Scholten.
Berlijnse impressies, 06-09-1961, 121, *5-7*.
Allergie, 13-09-1961, 122, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De verslaggeving van het congres in Belgrado door *De Volkskrant* en *Het Parool*.
Straatinterviews, 20-09-1961, 123, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Enquêtes in de vorm van straatinterviews door de televisiejournalsitiek.
Tien jaar televisie, 27-09-1961, 124, *6-9*.

Ontwikkelingen en gebeurtenissen in tien jaar zendmachtiging voor de NTS en de omroeporganisaties.

Gisting in de omroep, 25-10-1961, 128, *8-10*.
Politieke situatie in het omroepbestel.

Uitzending en staking, 06-12-1961, 134, *7-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Uitzending van de interpellatie-Baart en omroepstaking.

Reductie, 31-01-1962, 139, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Begrip uit de informatietheorie dat de auteur aanspreekt.

Politiek en communicatie, 14-02-1962, 141, *5-6*.
Rubriek: Korte commentaren. Politieke zendtijd door de KVP; de BBC over Nieuw-Guinea.

Tien stellingen over de televisieomroep, 07-03-1962, 144, *11-12*.
Geformuleerd als basis voor een voordracht in het Studium Generale van de Nederlandsche Economische Hoogeschool.

Duister festival in zonnig Montreux, 09-05-1962, 153, *7-10*.
Televisiefestival in Montreux; televisiekritiek.

Derde programma, 09-05-1962, 153, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. J.B. Broeksz van de Federatie van Omroepverenigingen,de Nederlandse radio Unie en de Nederlandse Televisie Stichting is voor een derde televisiezender.

Pilkington, de ruimte en het vaderland, 25-07-1962, 164, *4-7*.
De commissie-Pilkington over de toekomst van de omroep in Engeland.

Cijfers over radio en televisie, 29-08-1962, 169, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. C.B.S.-rapport over radio, televisie en vrije tijdsbesteding.

Omroepfolklore, 07-11-1962, 179, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Conflict nummer zoveel in de omroepwereld.

Het monopoloide karakter van het medium televisie, 21-11-1962, 181, *4-6*.
Memorie van antwoord inzake de Nota reclametelevisie; Hugh Carlton (BBC) in gesprek met Arie Kleywegt (NTS); commerciële televisie; derde televisiezender.

Gemiste kans in de Bondsrepubliek, 19-12-1962, 185, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Adenhauer had het vertrouwen in het kabinet kunnen herstellen door het kabinet te herzien na de affaire bij *Der Spiegel*.

Krant en televisie-reclame, maart 1963, 188, *19*.
Rubriek: Korte commentaren. NDP wil medezeggenschap in de reclamedragende televisie.

Kindergärtnerei, maart 1963, 188, *19 20/22*.
Rubriek: Korte commentaren. Behandeling van de nota reclametelevisie in de Tweede kamer.

Het tweede televisienet, juni 1963, 191, *23-28*.
Over het AVRO-plan voor een tweede televisiezender en een derde radiozender, n.a.v. het 40-jarig jubileum van deze omroep; over de politiek; de reclame en de situatie in Engeland.

Tweede tien stellingen over televisie, januari 1964, 198, *8-11*.
De eerste tien stellingen stonden in nr. 44, 11-12.

Zo zou het kunnen. Omroep, universiteit, volksontwikkeling, maart 1964, 200, *3-7*.
N.a.v. het bij de actualiteit (Teleac, REM) aansluitende plan van *Propria Cures* voor een universitaire radio-omroep. Met zend- en weekschema's.

Omroep en politiek, maart 1965, 212, *10-13*.
Over het geringe politieke belang van de omroep; VAT-REM affaire; Commissie-Scholten en Pacificatiecommissie.

Garanties in een monsterverbond, december 1967, 241, *8-10*.

De letterlijke tekst van de auteur in het televisie-programma 'Mies-en-Scène van 8 december inzake de technisch-commerciële samenwerking tussen de Nederlandse Dagblad Unie en de *Telegraaf*. Daarbij het commentaar van de auteur en de reacties na de uitzending.

De crisis in de publiciteitsindustrie, januari 1968, 242, *10-14*.

Over gedrukte media: producenten, consumenten, publiciteit, kwantiteit, kwaliteit, de rol van de overheid en vakorganisaties.

Schaap, K.

Leaviss versus Snow, 16-05-1962, 154, *5-7*.

Over de kritiek van F.R. Leavis in *The significanse of C.P. Snow* (1962) op C.P. Snow, *The two cultures and the scientific revolution* (1959).

Schalekamp, Jean

Henri Roorda van Eysinga en het vrolijke pessimisme, oktober 1995, 575, *29-32*.

Over het werk en leven van deze Zwitserse schrijver.

Schartz, Gary

Rembrandt bij de tandarts, november 1973, 312, *3-9*.

Opdracht: Voor Penny. Hoewel de kunsthistoricus er van uitgaat dat de onreduceerbare eenheid van zijn studie de individuele kunstenaar en zijn oeuvre is, heeft geen kunsthistoricus ooit kunnen aantonen dat een dergelijke eenheid bestaat.

Schat, Peter

Alle kiezers zweven, januari 1991, 518, *10-12*.

Lezing over 'Socialisme en cultuur' in de Beurs te Amsterdam op 18 november 1990. Het klerikalisme, het liberalisme en het socialisme hebben ieder op zichzelf geen gelijk, alleen gezamenlijk hebben ze dat. Dat betekent dat alle kiezers zweven en wie zijn kraam en het land goed verzorgt, krijgt de stem van de kiezer.

De blauwe haven, juni-juli 1991, 523-[524], *7-9*.

Vierde lezing te Vlaardingen op 28 april 1991 over het thema 'Dood, waar is uw prikkel?' voor het genootschap Villa Palagonia. De mens kan het sterven niet aan zonder muziek. Muziek is een symbolische taal die gebruik maakt van tonen. Tonen, die eenmaal aangeslagen, niets anders kunnen dan wegsterven-net als de mens.

Scheepmaker, Nico

Verdedigen en vertalen van Pasternak, 05-08-1959, 12, *14-16*.

Zie K.L. Poll, 1, 9-10. Welke rol speelde Max Hayward bij de vertaling van *Doctor Zhivago*?

Geslagen honden, 02-12-1959, 29, *8-9*.

Rubriek: Korte commentaren. Schenking van de Theo Mann-Bouwmeesterring.

Historisch bezoek, 02-12-1959, 29, *9*.

Rubriek: Korte commentaren. Van koning Boudewijn aan Amerika als gevolg van een quiz.

Twee minuten stilte, 27-01-1960, 37, *13-14*.

Bespreking van Karel van het Reve, *Twee minuten stilte* (1959).

Interessante omissie, 10-02-1960, 39, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. *De Telegraaf* bericht niet over de rede van Macmillan in het Zuidafrikaanse parlement.

Stepinac en de Volkskrant, 24-02-1960, 41, *5-6*.

De Volkskrant over de Kroatische fascist Pavelic.

Naakt, 02-03-1960, 42, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Bantzinger stelt naakttekeningen tentoon in Ouderkerk.
'Redt een dressoir', 09-03-1960, 43, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Actie 'Redt een kind'.
Naschrift, 09-03-1960, 43, *12*.
Bij E. van Altena, 43, 11, n.a.v. N. Scheepmaker, 42, 11.
Bewijs van Bomans, 16-03-1960, 44, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Godfried Bomans in *de Volkskrant* over de onwaarachtigheid van vier hongerende Russen.
Gêne om eem pop, 23-03-1960, 45, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Wim Kan in zijn conference over De Quay en Staf.
Aanslag op Chroestsjov, 30-03-1960, 46, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Angst voor een aanslag op Chroestsjov.
Naschrift, 30-03-1960, 46, *9*.
Bij H.L. Leffelaar, 46, 9, n.a.v. N. Scheepmaker, 43, 12. Zie E. van Altena, 43, 11.
Twee minuten stilte, 11-05-1960, 52, *3*.
Stilte tijdens de dodenherdenking op 4 mei.
'Scherp en hoekig', 11-05-1960, 52, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Ingezonden brieven van ouderen met betrekking tot de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika.
Spionage, 18-05-1960, 53, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Van Amerika in Rusland.
Aanranding, 18-05-1960, 53, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Hoe te handelen bij aanranding: geen paniek.
Talj, 18-05-1960, 53, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Michail Talj wereldkampioen schaken.
Onbegrip, 25-05-1960, 54, *10-11*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op J.J. Peereboom, 53, 1-3.
Pavlov, 01-06-1960, 55, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Sagart: Russische buitenlandse politiek gebaseerd op de theorieën van Pavlov.
Voorzienigheid?, 08-06-1960, 56, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Russische ruimtevaartpropaganda.
Pasternak, 08-06-1960, 56, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. N.a.v. de dood van Boris Pasternak over een bundeltje gedichten.
Zeven graden lof: een aantasting van ons moreel, 15-06-1960, 57, *7-9*.
Het beloningssysteem ontworpen door kolonel Haex ter bevordering van de moraal van de koninklijke landmacht.
Eichmann, 22-06-1960, 58, *7*.
Rubriek: Korte commentaren.
De occulte gaven van Prange, 22-06-1960, 58, *13-14*.
D. Loenen over redacteur beeldende kunst van *Het Parool*, Prange. Zie H. van Galen Last, 59, 12-14 en 60, 9; Ch. Wentinck, 60, 8-9.
Ontelbaar, 29-06-1960, 59, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Volkstelling.
Vals spel van Fellini, 29-06-1960, 59, *11-12*.
Prijs en kritiek voor de film *La Dolce Vita* van Fellini. Reactie J.A. Emmens, 62, 9 en antwoord N. Scheepmaker, 62, 9.
Bomans, 13-07-1960, 61, *7*.

Rubriek: Korte commentaren. Bomans waarschuwt *Propria Cures*.
Fair play van Prange?, 13-07-1960, 61, *7-8*.
Rubriek: Reacties van lezers. Onsportieve Prange. Zie N. Scheepmaker, 58, 13-14; H. van Galen Last, 59, 12-14 en 60, 9; Ch. Wentinck, 60, 8-9.
Naschrift, 20-07-1960, 62, *9*.
Bij J.A. Emmens, 62, 9, n.a.v. N. Scheepmaker, 59, 11-12 betreffende Fellini, *La Dolce Vita*.
Nouvelle vague of Novaja Volna, 27-07-1960, 63, *12-14*.
Filmbespreking over de Russische 'Nieuwe Golf', m.n. *Ballade van een soldaat*.
Rubens, 31-08-1960, 68, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Schilderijenroof.
Privacy, 31-08-1960, 68, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Het begrip privacy.
Olympische Spelen: Schijnamateurs zetten hun beste beentje voor, 31-08-1960, 68, *9-11*.
Djilas de Montenegrijn, 07-09-1960, 69, *4-5*.
Milovan Djilas, de Montenegrijn (Montenegro, Joegoslavië) die van Tito zeven jaar cel kreeg na het verschijnen van het anti-communistische *De Nieuwe Klasse* (1957).
Armin Hary, 07-09-1960, 69, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Buitenlanders op het Holland Festival en de elfde Zomerspelen in Dubrovnik.
De 'gusle', 14-09-1960, 70, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Montenegrijns muziekinstrument in Joegoslavië.
Stellingenoorlog, 14-09-1960, 70, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Kuilen gravende Duitsers op het strand.
Waarom faalden de Nederlanders in Rome?, 14-09-1960, 70, *12-13*.
Over de resultaten op de Olympische Spelen 1960.
Zeg, 21-09-1960, 71, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Rubriek 'Zeg' van Becky de Vries in *Vrij Nederland*.
Wie de schoen past..., 19-10-1960, 75, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Chroesjtsjov interruptie van MacMillans rede in de Verenigde Naties.
...trekke hem aan, 19-10-1960, 75, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Chroesjtsjov interruptie van MacMillans rede in de Verenigde Naties.
Feilbaar, 26-10-1960, 76, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. *The Times*.
Bescheidenheid, 02-11-1960, 77, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Reactie in Tilburg en Capelle aan de IJsel, nadat Fons van Rie in Amerika is vrijgesproken van moord.
Wat de kritici vergaten. Willy van Hemert regisseerde Brecht, niet Pabst, 09-11-1960, 78, *12-13*.
Kritiek op de televisie-opvoering van de Driestuiveropera van Brecht. De critici en een vergelijking met de film van Pabst.
Reclame I, 16-11-1960, 79, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Foto van nobelprijswinnaar Saint-John Perse in *Paris Match*.
Reclame II, 16-11-1960, 79, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Propaganda voor de film van de Nederlandse bioscoopbond o.d.t. 'samen naar de film... ja, gezellig'.
De Maagdenbron, 30-11-1960, 81, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De film *De Maagdenbron* van Ingmar Bergman.
Leek, 14-12-1960, 83, *[9]*.

Rubriek: Korte commentaren. Kruispunt Hobbemastraat-Jan Luykenstraat.
China, 29-12-1960, 85, *7*.
Jaaroverzicht, waarin grote boeman China opdoemt.
Instinct, 01-02-1961, 90, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Schaatsen.
Politieke prent, 01-02-1961, 90, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Van Samson (*Telegraaf*) en Behrendt (*Algemeen Handelsblad*).
De kranten en de beeldende kunst, 15-02-1961, 92, *8-9*.
De kranten wordt onzorgvuldigheid verweten.
Ongenuanceerd, 22-02-1961, 93, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Het ongenuanceerde westers onderscheidingsvermogen als het de communistische manier van leven.
Loemoemba, 22-02-1961, 93, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Moord op Loemoemba.
Prange, 01-03-1961, 94, *14*.
Rubriek: Korte commentaren. Freek van den Berg als medewerker aan kunstcriticus Prange (*Het Parool*) toegevoegd.
Stom, 29-03-1961, 98, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Nederlandse film, *Het Mes* in het bijzonder.
A., 29-03-1961, 98, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Televisie-rubriek van *Elsevier's Weekblad*.
Gagarin I, 19-04-1961, 101, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Publiciteit rond de eerste ruimtereis van Gagarin.
De vliegenvanger, 10-05-1961, 104, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Televisie-kritiek van *De Telegraaf*, *Trouw* en *Algemeen Handelsblad*: enthousiasme voor 'De Vliegenvanger', een bewerking van Steinbeck, *The Moon is down*.
TeleVizier, 31-05-1961, 107, *3-5*.
Serie: Portret van een blad VI.
Keuring, 14-06-1961, 109, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Keuring van de film *La tête contre les murs*.
De vrouwenrol in 'Het Gezicht' van Ingmar Bergman, 14-06-1961, 109, *11-12*.
Over de rol van de vrouw in de film *Het Gezicht* van regisseur Ingmar Bergman.
Queuen, 05-07-1961, 112, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Queuen voor een huwelijksdatum op het Amsterdamse stadhuis.
Arnhem, 12-07-1961, 113, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Bekroning in Berlijn van de film *La Notte* (Antonioni), die door de Arnhemse Filmweek nog werd geweigerd.
Halbstark, 19-07-1961, 114, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren.
Stark, 19-07-1961, 114, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Minister Beerman en de Toto.
Sport en Sportwereld, 26-07-1961, 115, *6-10*.
Serie: Portret van een blad (IX).
Televisie en de AVRO, 09-08-1961, 117, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Kwaliteit van televisie.
Omhelzing, 23-08-1961, 119, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Westerse berichtgeving over Rusland.

Simon Gerard Kornelis Karel van het Reve, wie zijt gij?, 30-08-1961, 120, *11-13*.
Bestaat Karel van het Reve of is hij een mystificatie van Gerard Kornelis van het Reve, of omgekeerd? A.h.v. Karel van het Reve, *Twee minuten stilte* (1959) en Gerard Reve, *Tien vrolijke verhalen* (1961).
Zelfrechtvaardiging?, 06-09-1961, 121, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Alles in West-Duitsland wordt op het anti-communisme betrokken.
Irma la Douce, 06-09-1961, 121, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Kritiek op deze musical van het Rotterdams Toneel.
Benelux-televisie, 13-09-1961, 122, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Belgisch-Nederlandse televisieweek.
Mentaliteit, 20-09-1961, 123, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Verschil in mentaliteit staat de uitwisseling van televisieprogramma's tussen Nederland en België in de weg.
Heilig doel, 20-09-1961, 123, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Amerika heeft geen heilig doel en kan zich in de psychologische oorlogsvoering niets veroorloven, i.t.t. Rusland.
Rademakers, 27-09-1961, 124, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Het succes van zijn films in het buitenland en de reserve in eigen land.
Democratisch?, 04-10-1961, 125, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. De koninklijke familie afwezig op de begrafenis van Gerbrandy.
Oost-Duitsland, 04-10-1961, 125, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Russische blunders in de kwestie-Berlijn.
Proces in Kiev, 11-10-1961, 126, *7-8*.
Proces in Kiev tegen de spionnen Reydon en De Jager.
Slecht moment, 18-10-1961, 127, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De zaak-Goloeb slecht voor de spionnen Reydon en De Jager.
Propaganda, 18-10-1961, 127, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. KRO-filmpje over Oostpriesterhulp.
Antonioni, 25-10-1961, 128, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. De films *De Nacht* en *De Kreet* van regisseur Antonioni.
Graf in, 01-11-1961, 129, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Protest tegen Russische kernproeven bij de handelsdelegatie.
Warhoofd, 01-11-1961, 129, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Protest tegen Russische kernproeven bij de handelsdelegatie.
Uitreiking Nipkowschijven, 01-11-1961, 129, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Aan Leen Timp en Pierre Janssen.
Stilte I, 08-11-1961, 130, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Als protest tegen de Russische kernproeven.
Stilte II, 08-11-1961, 130, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Als protest tegen de Russische kernproeven.
Vestdijk-Stroman, 15-11-1961, 131, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Aanval van Vestdijk op Ben Stroman o.d.t. 'Gestalte onder mij' in *Maatstaf* (september).
Wolgograd, 15-11-1961, 131, *7-8*.

Rubriek: Korte commentaren. Paul de Groot en de anti-partijgroep.
Staphorst, 22-11-1961, 132, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Schandpaalmethode.
Finland, 22-11-1961, 132, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Finland te weinig weerbaar t.o.v. Rusland.
Aflaat, 29-11-1961, 133, *6-8*.
Ervaringen met het katholicisme.
Anneke Beekman, 06-12-1961, 134, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. De kwestie Anneke Beekman over katholiek of Joods worden.
Interview, 13-12-1961, 135, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Twee versies van een interview met Kennedy in *Izvestija*.
Realisme, 13-12-1961, 135, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Mishandeling van soldaten tijdens legeroefening.
NCRV zwijgt, 20-12-1961, 136, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Reclame voor het programmablad.
Scheidsrechter, 29-12-1961, 137, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Artikel 'De vreemde scheidsrechter' door ds. D. van der Werf in het orgaan van de organisatie van voetbalscheidsrechters, *De Scheidsrechter*.
Verwoerd zuigt op zijn toverbal, 24-01-1962, 138, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. De uittreding van Zuid-Afrika uit het Gemenebest leverde economische schade op, die gecompenseerd werd door de Japanners bij wet tot blanken te promoveren.
Televisie, 31-01-1962, 139, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Eisen aan de programma's van de voorafgaande week.
O.B., 31-01-1962, 139, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Onderbetaling van vertalers in Nederland, o.a. door het betalen van omzetbelasting.
Roald Dahl: Kiss Kiss, 31-01-1962, 139, *8*.
N.a.v. de vertaalde verzamelde verhalen van Roald Dahl, *Op weg naar de hemel* (1961).
Colour, 07-02-1962, 140, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. De colour section van *The Sunday Times*.
Bunuel en de dieren, 07-02-1962, 140, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De film *The young one* van Luis Bynuel.
Ontwerp voor een sportroman, 07-02-1962, 140, *15-16*.
Waarom geen roman over een sportheld?
Wadja, 14-02-1962, 141, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Filmmaker Andrzej Wajda, *Kanal*.
Kritiek, 14-02-1962, 141, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Klachten over kunstkritiek.
Nieuws, 21-02-1962, 142, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Met de nieuwsvoorziening blijft het sukkelen. Voorbeelden.
Sport en politiek, 21-02-1962, 142, *9*.
Rubriek: Korte commentaren.
Lou, 28-02-1962, 143, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Lou Palingboer.
Films, 07-03-1962, 144, *6*.
West Side Story; Vittorio de Sica, *La Ciociara*; Ingmar Bergman, *Vrouwendroom*; *Breakfast at Tiffany's*; *Moord*.
Brieven over kleinigheden, 07-03-1962, 144, *14-16*.

I.s.m. H. Heeresma. Van beiden een brief, gedateerd februari 1962. M.n. over boekverkopers en lectuur.

Touchant, 14-03-1962, 145, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Een touchant verhaal in *Het parool* van `Eendje'.

Verlof, 14-03-1962, 145, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Door de vijfdaagse werkweek bij de NS schieten militairen er verlof bij in.

O.K.(unstrijden) & W., 21-03-1962, 146, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. TV-critucus van *De Telegraaf*, Leo Riemens over muziek en kunstrijden/schaatsen.

Daglicht, 21-03-1962, 146, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. In tegenstelling tot andere periodieken neemt *De Telegraaf* geen deel aan het televisieleven. Reactie H. Knap, 147, 10 en antwoord N. Scheepmaker, 147, 10.

Antwoord, 28-03-1962, 147, *10*.
Aan H. Knap, 147, 10, n.a.v. N. Scheepmaker, 146, 9 inzake televisiekritiek.

Films, 28-03-1962, 147, *15-16*.
Kees Brusse, *Kermis in de regen*; Resnais, *Marienbad* (1961); *Geisha*; filmkritiek.

Goloeb, 04-04-1962, 148, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Terugkeer naar Rusland van Goloeb, wat bewijst dat in Nederland niet alles beter is, zoals J.L. Heldring, 147, 8-9 beweerde.

Boekenweek, 04-04-1962, 148, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Opening van de Boekenweek met een luidruchtig boekenbal.

Liz, 11-04-1962, 149, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Een Oscar voor Liz Taylor.

Volbloeds, 11-04-1962, 149, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Negen paarden verbrand in Perth.

The Penguin Russian Course, 18-04-1962, 150, *8-9*.
Bespreking van Nina Potapova, *The Penguin Russian Course, a complete course for beginners*.

Te bloot?, 26-04-1962, 151, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Geen televisiebeelden uit Nieuw-Guinea, omdat ze daar nog bloot lopen.

Jules et Jim, 26-04-1962, 151, *16*.
Filmbespreking Truffaut, *Jules et Jim*.

Couzy, 03-05-1962, 152, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Tweede-Kamerlid J.H. Couzy volgens *NRC* en *Algemeen Handelsblad* op zijn wenken bediend door het opzeggen van het abonnement op *Vrij Nederland* door defensie.

Pasternak, 03-05-1962, 152, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. *De Telegraaf* over Rusland, maar *Dokter Zjivago* van Pasternak is niet uitgegeven in Rusland zoals wordt gesuggereerd.

Films van Bunuel en Sucksdorff, 03-05-1962, 152, *15*.
Filmbespreking van Bunuel, *Viridiana* en Suckdorff, *De jongen in de boom*.

Over eigen land, 09-05-1962, 153, *3-5*.
Serie over de relatie van de auteur tot Nederland en de Nederlanders.

Buikhoogte, 09-05-1962, 153, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Jacques Gans vergelijkt zich met Milovan Djilas.

Persvrijheid, 16-05-1962, 154, *8*.

Rubriek: Korte commentaren. Voorbeelden van personvrijheid.
De negende cirkel, 16-05-1962, 154, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Filmbespreking van de Stiglic, *De negende cirkel*.
Sneuvelen, 23-05-1962, 155, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. In Nieuw-Guinea.
Moore, 23-05-1962, 155, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Wie is de echtgenoot van dr. Barbara Moore?
Ongeschonden eer, 30-05-1962, 156, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Over de Parijse correspondent van *De Telegraaf* inzake de veroordeling van generaal Salan.
De Beer, De Boer en Bibic, 30-05-1962, 156, *11-13*.
Over Nikola Bibic en de World Press Photo-tentoonstelling.
Politieke commentators, 06-06-1962, 157, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Te weten: G.B.J. Hiltermann (AVRO), L. de Jong (VARA) en H. Neuman (KRO).
Onvoorzichtigheid, 13-06-1962, 158, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Nederlandse soldaten sneuvelen in Nieuw-Guinea.
Veiliger verkeer, 13-06-1962, 158, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Partij Voor Veiliger Verkeer.
Over mijzelf en anderen, 13-06-1962, 158, *10-13*.
Over de columns van Jaques Gans en zijn belangstelling voor de Joegoslavische politicus Milovan Djilas.
Wat is een regime-Joegoslaaf of De onderminister in het vooronder, 27-06-1962, 160, *5-7*.
Over gevluchte Joegoslaven en *De Telegraaf*.
Transistors I, 04-07-1962, 161, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Actie van *De Telegraaf* om radiootjes naar de Nederlandse soldaten in Nieuw-Guinea te sturen.
Transistors II, 04-07-1962, 161, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Actie van *De Telegraaf* om radiootjes naar de Nederlandse soldaten in Nieuw-Guinea te sturen.
Films, 04-07-1962, 161, *14*.
De smaak van honing; *The Connection*; Comencini, *De grote dwaasheid*; Melville, *Leon Morin, Prêtre*.
De NSSF collecteert: Zes Papoea's naar Indonesië, 11-07-1962, 162, *4-6*.
Over het plan van de Nationale Staatkundige Studenten Federatie om zes in Nederland studerende Papoea's naar Indonesië te laten reizen.
Karel Appel als kampioen tafeltennisser, 11-07-1962, 162, *7/10*.
Rubriek: Korte commentaren. N.a.v. de documentaire van Jan Vrijman over Karel Appel.
Sick joke, 18-07-1962, 163, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. In Nieuw-Guinea gesneuvelde militairen worden niet op rijkskosten gerepatrieerd.
Uitwisseling, 22-08-1962, 168, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Journalisten willen snoepreisjes naar Indonesië.
Joegoslavische notities, 29-08-1962, 169, *2-4*.
Diverse actuele beschouwingen.
Telstar I, 29-08-1962, 169, *4*.
Rubriek: Korte commentaren. Russische ruimtevaart en nieuwsvoorziening.
Telstar II, 29-08-1962, 169, *5*.
Rubriek: Korte commentaren. Berichtgeving in Rusland. Niets over het Amerikaanse succes met de satelliet Telstar.

Telstar III, 29-08-1962, 169, *5*.
Rubriek: Korte commentaren. Over de Amerikaanse satelliet Telstar.
Politiek en sport, 05-09-1962, 170, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. KNVB-voorzitter Schröder legt relatie tussen zwemsucces en de kwestie Nieuw-Guinea.
Hockeykeeper, 12-09-1962, 171, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. Marcus Bakker van de CPN.
Sterke man, 12-09-1962, 171, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Duitsers juichen voor De Gaulle en Eisenhouwer.
The stedelijk, 19-09-1962, 172, *8-9*.
Over het Stedelijk Museum Amsterdam, de Van Gogh-collectie en directeur Sandberg.
Zweefmolen, 26-09-1962, 173, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Aftredend rector magnificus van de Technische Hogeschool Delft Prof. Kronig over ruimtevaart.
Hele vinger, 26-09-1962, 173, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De interimperiode in Nieuw-Guinea werkt chaos in de hand, omdat twee keer de admistratieve en machtsoverdracht plaats moet vinden.
Coïncidentie, 03-10-1962, 174, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Directeur openbare werken benadeelde Deventer en een gemeenteambtenaar bevoordeelde Nijmegen.
Commisies, 03-10-1962, 174, *11-12*.
Rubriek: Korte commentaren. Literatuur op televisie; CPNB.
Films, 03-10-1962, 174, *13*.
Stanley Kubrick, *Lolita* en Eramanno Olmi, *Il posto*.
Moore, 10-10-1962, 175, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Reclamefilmpje over Rotterdam en een beeld van Henry Moore in de Bijenkorf.
Toontje lager, 10-10-1962, 175, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Otto Kuijk in *De Telegraaf* over Nieuw-Guinea.
Rififififi, 10-10-1962, 175, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Teleurstellende film, waaronder de laatste flop van John Korporaal, *Rififi in Amsterdam*.
Ontgroening, 17-10-1962, 176, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Van studenten in Amsterdam.
Dachautje, 24-10-1962, 177, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Reacties op de ontgroening van studenten.
Treinreis, 24-10-1962, 177, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Biografie van Prins Bernhard.
Arbeidersjongens, 24-10-1962, 177, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Meijer Sluijzer van de VARA over ontgroening van studenten.
Dolle honden, 24-10-1962, 177, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Maatregelen in Amsterdam tegen honsdolheid.
Films, 24-10-1962, 177, *12*.
Echtscheiding op z'n Italiaans; Leonard Keigel, *Leviathan*; *A raisin in the sun*.
Opdat recht geschiede..., 31-10-1962, 178, *8-9*.
Over de mens die naar recht zoekt, bijvoorbeeld Van der Putten en Doyer.
Verkiezingen, 31-10-1962, 178, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Blokkade van Cuba met het oog op de Amerikaanse verkiezingen.

Tranen, 31-10-1962, 178, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Beatrix in Perzië (Iran).
Wereldvrede, 31-10-1962, 178, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Discussie met een PSP-er over de verklaring van de PSP tegen de Amerikaanse blokkade van Cuba.
Telegram, 31-10-1962, 178, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Naar de Ambasade van Amerika vanwege de blokkade van Cuba.
Antwoord, 31-10-1962, 178, *12*.
Aan H. Meyers, 178, 12, n.a.v. N. Scheepmaker, 177, 7-8 inzake reacties op de ontgroening van studenten.
Veiling, 07-11-1962, 179, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Van Paul Brandt in Amsterdam.
Jevtoesjenko, 07-11-1962, 179, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Gedicht van Jevtoesjenko over de Cuba-crissis in de *Pravda*.
Der Spiegel, 14-11-1962, 180, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Opsomming van de opvattingen van binnen-en buitenlandse kranten in *Der Spiegel* over de *Spiegel*-affaire.
Lachen, lachen, lachen, 14-11-1962, 180, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Humor in de Spaanse film *El Cochecito* en de reacties in de internationale pers.
Europa incl. Rusland, 21-11-1962, 181, *6-7*.
Rubriek: Korte commentaren. China als de toekomstige gemeenschappelijke vijand van Europa, Amerika en Rusland. N.a.v. een cartoon van Fritz Behrendt in *Algemeen Handelsblad*.
Schoeisel, 21-11-1962, 181, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. berichten van achter het IJzeren Gordijn.
Barmhartig, 21-11-1962, 181, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Medelijden van de Amsterdammers met de studenten.
Koelemans, 28-11-1962, 182, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Jan van Hillo interviewde voor de NCRV A.J. Koeijeman, voorheen van *De Waarheid*.
Telethon I, 06-12-1962, 183, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Televisieactie bij de AVRO van Mies Bouwman ten bate van Het Dorp.
Telethon II, 06-12-1962, 183, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Televisieactie bij de AVRO van Mies Bouwman ten bate van Het Dorp.
Telethon III, 06-12-1962, 183, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Televisieactie bij de AVRO van Mies Bouwman ten bate van Het Dorp.
Telethon IV, 06-12-1962, 183, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Televisieactie bij de AVRO van Mies Bouwman ten bate van Het Dorp.
Protocol, 12-12-1962, 184, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Engeland stuurt volgens protocol Alice, gravin van Athlone naar de begravenis van koningin Wilhelmina, i.p.v. koningin Elisabeth.
Sandberg, 19-12-1962, 185, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Afscheid van de directeur van het Stedelijk Museum

Amsterdam, Sandberg.

Eclipse en Cléo van 5 tot 7: de ware films, 19-12-1962, 185, *11/14*.
Filmbespreking van Antonioni, *Eclipse* en Agnes Varda, *Clio van 5 tot 7*.

Hollands kwartier, 17-01-1963, 186, *14-16*.
Diverse beschouwingen. O.a. Bram van Velde; Michel Warren; de film *De overval*; NTB en NTS; schansspringen in Garmisch-Partenkirchen; Jan Six; Simon Vinkenoog en de VPRO; actie Open het dorp.

Sjepilov, 17-01-1963, 186, *19*.
Rubriek: Korte commentaren. Aanval van deze oud-minister van buitenlandse zaken van Rusland op de westerse kunst.

Weduwe, 17-01-1963, 186, *20*.
Rubriek: Korte commentaren. Russische weduwe weet met dode man visum voor Nederland te krijgen.

Films, 17-01-1963, 186, *48*.
De tien bezienswaardigste films van 1962: *De overval*; *Cleo van 5 tot 7*; *Eclips*; *Il Posto*; *Le Coeur Battant*; *De langste dag*; *West Side Story*; *El Cid*; *Muiterij op de Bounty*; *Jules en Jim*; *Als in een donkere spiegel*.

Hollands kwartier, februari 1963, 187, *14-17*.
Diverse beschouwingen. O.a. *Nieuw weekblad voor de cinematografie*; royalties voor opname in bloemlezing; zendtijd voor de CPN; Frans Hals Museum; Nijhoffprijs voor Charles B. Timmer; plagiaat in het *Algemeen Handelsblad*; weerrecords. Reactie J. van der Keuken, 189, 19.

Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *27-28*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Hollands kwartier, maart 1963, 188, *13-16*.
Diverse beschouwingen. O.a. betaling van acteurs en auteurs; uitreiking van de Nijhoffprijzen aan Charles B. Timmer en Piron; litho's van Corneille bij Galerie Espace; Titus Brandsma; kunstrijden van Kilius en Bäumler; kranten over *My fair lady*.

Films, maart 1963, 188, *18*.
Bermans, *Avondmaalgasten*; Godard, *Vivre sa Vie*; Rademakers, *Als twee druppels water*; *Het brood van de vroege jaren*; *Stroom over Washington*; *De uitslover*.

Hollands kwartier, april 1963, 189, *16-18*.
Diverse beschouwingen. O.a. freule Wttewaal van Stoetwegen; boekenbal; rechtbanktekenaars; W.F. Hermans en Johan Fabricius; Beatrix naar Japan.

Hollands kwartier, mei 1963, 190, *16-20*.
Diverse beschouwingen. O.a. het tijdschrift *Merlyn*; ontgroening; Hans van Straten in *Het Vrije Volk* over *Algemeen Handelsblad* en Jan Wolkers *Kunstfruit* (1960); Mulisch, *De ontdekking van Moskou*; de Matthäus Passion in Naarden.

Hollands kwartier, juni 1963, 191, *20-22*.
Diverse beschouwingen. O.a. *Tirade*; film *How the west was won*; Carel Willink en de VPRO; dichter Jevgeni Jevtoesjenko; de dood van Paus Joannes XXIII.

Films, juni 1963, 191, *43*.
John Ford, Henry Hathaway en George Marshall, *How the West was won*; Bergman, *Avondmaalgasten*; *Wajda, As en Diamant*.

Hollands kwartier, juli-augustus 1963, 192-193, *9-12*.
Diverse beschouwingen. O.a. *Het Parool* over het NAVO-lidmaatschap van Portugal; subsidie aan literaire tijdschriften; omroep; advertentie in *De Volkskrant* met dank aan God.

Films, juli-augustus 1963, 192-193, *63*.

55 dagen in Peking; *Les Dimanches de Cybele*; Pierre Etaix, *D'r moet nu maar eens getrouwd worden*.

Hollands kwartier, september 1963, 194, *16-18*.

Diverse beschouwingen. O.a. een opvoering van *Der Stellvertreter* in Berlijn; Protest tegen Amerikaanse rassendiscriminatie; opvoering van Hugo von Hofmannsthal, *Jedermann* in Salzburg.

Films, september 1963, 194, *38-39*.

Gogo; *De fantast*; *Mannequins voor Scotland Yard*; John Cassavetes, *Too late Blues*; Jacopetti, *Alle vrouwen van de wereld*.

Hollands kwartier, oktober 1963, 195, *13-14/16-17*.

Diverse beschouwingen. O.a. paus Paulus VI; brand in Amsterdam; krant en televisie (media); *Zondagsnieuws* over Juliana en Bernhard. Galerie Espace en Galerie D'Eendt uit Amsterdam; film *mannequins voor Scotland Yard*.

Hollands kwartier, november 1963, 196, *13-16*.

Diverse beschouwingen. O.a. het afluisteren van telefoons door de BVD; de *Telegraaf*; Oostduitsland.

Films, november 1963, 196, *42*.

Cleopatra; Barabas, *De vergeten medeminnaar*; Claude Autant-Lara, *Gij zult niet doden*; Robert Enrico, *Au Coeur de la Vie*; Edouard Molinaro, *Arsene Lupin contra Arsene Lupin*.

Reactie van H. van Galen Last, 197, 14 en antwoord van N. Scheepmaker, 197, 14.

Antwoord, december 1963, 197, *14*.

Aan H. van Galen Last, 197, 14, n.a.v. diens reactie op N. Scheepmaker, 196, 42.

Hollands kwartier, december 1963, 197, *17-19*.

Diverse beschouwingen. O.a. televisieprogramma: 'Zo is het toevallig ook nog eens ene keer'; De Brug, Vereniging van Nederlandse Beeldende Kunstenaars; subsidie; kunstkritiek.

Onhollands kwartier, januari 1964, 198, *14-18*.

Beschouwingen over Oost- en West-Berlijn.

Films, januari 1964, 198, *39*.

Fellini, *82*; *Alleman*; *Lawrence of Arabië*; Tati, *Jour de fête*.

Hollands kwartier, februari 1964, 199, *7-9*.

Diverse beschouwingen. O.a. de affaire-Irene; *Algemeen Handelsblad* over Zuid-Afrika; close reading van de regel: 'Het Huis van Oranje'; *De Telegraaf* versus *Haagse Post*;verkeer; stadsverfraaiing in de grote steden.

Gij zult niet jokken, februari 1964, 199, *10*.

Rubriek: Korte commentaren. Het huwelijk van prinses Irene.

Films, februari 1964, 199, *48*.

Bergman, *De grote stilte*; Dreyer, *Jeanne D'Arc*; *Some people*.

Hollands kwartier, maart 1964, 200, *15-17*.

Diverse beschouwingen. O.a. *Maatstaf* over Achterberg; de Sovjetfilm *het huis met de zolderkamer*; de Russische bibliotheek van Van Oorschot; de film *Jeanne d'Arc* vaan Dreyer; filmkritiek.

Hollands kwartier, april 1964, 201, *11-14*.

Diverse beschouwingen. O.a. *De Telegraaf* tijdens de marihuana-rechtszaak tegen Vinkenoog; Televisiekritiek in de *Nieuwe Limburger*; nachtconcert van Sammy Davis Jr.; Chroesjtsjow in Hongarije.

Irene II, april 1964, 201, *14-15*.

Rubriek: Korte commentaren. Huwelijk van prinses Irene.

Films, april 1964, 201, *36*.

Dr Strangelove en Stanley Kubrick, *De Rose Panters*; Pasolini, *Mamma Roma*; *Under the*

yum-yum-tree.

Hollands kwartier, mei 1964, 202, *6-9*.

Diverse beschouwingen. O.a. de kwestie-Irene in de buitenlandse media; Duitse vertaling van Sybren Polet; kranten citeren onderling naar hartelust; in American op Koninginnedag; de broers Van het Reve en Toergenjev.

Hollands kwartier, juni 1964, 203, *12-16*.

Diverse beschouwingen. O.a. over *Vrij Nederland*; De *Leeuwarder Courant*; de Beatles; de overeenkomst tussen Van Riel en prof. Rogier. Reactie W.A. Froger, 203-204 [204-205], 10.

Hollands kwartier, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *11-15*.

Diverse beschouwingen. O.a. de Amerikaanse presidentsverkiezingen: Goldwater versus Scranton; Briefwisseling tussen Ter Braak en Du Perron; *Chansons van nu*, vertaald door Ernst van Altena; presentatie van *De bovenste plank* door IDIL; Russische literatuur.

Skandinavisch kwartier, september 1964, 206, *7-10*.

Beschouwingen over Skandinavië; Noorwegen; Finland; Samen/Lappen; Steinkjer; Oslo; Noors.

Films, september 1964, 206, *38*.

Alain Resnais, *Muriel*; Tony Richardson, *Tom Jones*; *The beatles*.

Hollands kwartier, oktober 1964, 207, *16-17*.

Diverse beschouwingen. O.a. over het geschenk voor de Duitse minister van buitenlandse zaken Schröder; G.K. van het Reve geïnterviewd door *Vrij Nederland*; Loosdrechtse plassen; televisieprogramma 'Oorlog en vrede' van de VPRO.

Hollands kwartier, november 1964, 208, *13-16*.

Diverse beschouwingen. O.a. Jan Cremer; weekblad *Kwik*; Noorwegen; Vietnamoorlog; klokken.

Films, november 1964, 208, *44*.

Dagboek van een Kamermeisje; *The Caretaker*; *Allez France!*; *Alta Infedelta*; *Kastee in Zweden*; *De Tijgerkat*; *Limonade Joe*; De Sica, *Gisteren, vandaag en morgen*; *De man van Rio*; *Veel liefs uit Moskou*; *mensen van Morgen*.

Hollands kwartier, december 1964, 209, *9-12*.

Diverse beschouwingen. O.a. over REM; vergelende kranten; Joegoslavische restaurants; televisieprogramma 'Zo is het toevallig ook nog eens een keer'.

Hollands kwartier, januari 1965, 210, *10-12*.

Diverse beschouwingen. O.a. Ulco Jnssen; Sam Middleton; Louis van Gasteren; honoraria voor literatuur van *Hollands Maandblad*; televisiekritiek in de GPD-bladen; Harry Mulisch in American.

Hollands kwartier, februari 1965, 211, *25-28*.

Diverse beschouwingen. O.a. Jan Cremer, G.K. van het Reve en dispuut Baart; Godert van Colmjon; Churchill; kruisbeelden in de RAI.

Hollands kwartier, maart 1965, 212, *13-16*.

Diverse beschouwingen. O.a. de film *Cléo* van Agnès Varda; *Rialto* een Russische film; Patijn in *Wending* over het koningshuis; humor; 'Zo is het ook nog eens een keer'; Reactie in *Het Parool* (19-01-1965) van H.P. van den Aardweg op Max Nords kritiek op de vertaling C. Asquith, *Married to Tolstoy* (1960).

Hollands kwartier, april 1965, 213, *15-17*.

Diverse beschouwingen. O.a. over parkeren in Parijs; Hoofdredacteur van *Het Vrije Volk* Voskuil; Sieto Hoving; Ramses Shaffy.

Hollands kwartier, mei 1965, 214, *7-10*.

Diverse beschouwingen. O.a.G.H. 's-Gravesande, *Onze letterkunde in bezettingstijd* (1945); boekenweek; Benfica, Feijenoord, Verolme en Portugese gastarbeiders; Georges

Simenon.

Hollands kwartier, juni 1965, 215, *11-15*.

Diverse beschouwingen. O.a. *Elseviers Weekblad*; Georges Simenon; witte anjer van prins Bernhard; fout in *Boeken in Huis* t.a.v. Ab Visser en Eduard Visser; Achterberg-expositie; Boris Polevoj.

Hollands kwartier, juli-augustus 1965, 216-217, *11-15*.

Diverse beschouwingen. O.a. Jules de Corte; Hyde Park-Speaker's corner; Gerard den Brabander [J. Joffriet]; Engelse democratie en kolonialisme.

Fascistisch kwartier, oktober 1965, 219, *10-13*.

Diverse beschouwingen over fascisme. O.a. verwijzingen naar Socialistische Jeugdbeweging; *De Krokodil*; Sharpeville; *De Telegraaf*; Frits Behrendt; *Algemeen Handelsblad*.

Hollands kwartier, december 1965, 221, *14-16*.

Diverse beschouwingen. O.a. Jacques Gans in *De Telegraaf*; Heinjan Donner; formuleringsprobleem.

Hollands kwartier, januari 1966, 222, *12-14*.

Diverse beschouwingen. O.a. K. Schippers [= G. Stigter] en Johnny van Doorn (de Selfkicker) op de nieuwjaarsreceptie van De Bezige Bij; kritiek op het gebruik van het gedicht 'Kloppen SVP' van Buddingh'.

Atheens kwartier, februari 1966, 223, *11-12*.

Diverse beschouwingen en autobiografische notities m.b.t. Athene.

Amsterdams kwartier, maart 1966, 224, *15-18*.

Persoonlijk verslag van de protesten tijdens het huwelijk van Beatrix en Claus.

Hollands kwartier, april 1966, 225, *7-8*.

Diverse beschouwingen. O.a. studiereizen voor schilders; Mien Duymaer van Twist in de film *De dans van de reiger*.

Hollands kwartiertje, mei 1966, 226, *10-11*.

Diverse beschouwingen. O.a. Provo Hans Tuynman; Nipkowschijf voor Erik de Vries.

Hollands labyrint, juni-juli 1966, 227, *16-19*.

Over het opera-film-ballet-idee *Labyrinth* (tekst van Lodewijk de Boer, muziek Peter Schat, film, Albèrt Seelen en ballet van Koert Stuyff & Ellen Edinoff) en de kritiek erop.

Hollands kwartier, november 1966, 230, *15-16*.

Diverse beschouwingen. O.a. film van Dino de Laurentiis en John Hudson, *De Bijbel*.

Hollands kwartier, januari 1967, 232, *24-26*.

Diverse beschouwingen. O.a. Huwelijk van prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven; Joegoslavië; J. van Doorne in *Trouw* over *Ik, Jan Cremer* (1964); vertalen.

Hollands kwartier, maart 1967, 234, *11-12*.

Diverse beschouwingen. O.a. Joegoslavië.

Atheens kwartier, november 1967, 240, *25-28*.

Diverse beschouwingen en autobiografische notities m.b.t. Athene.

Hollands kwartier, december 1967, 241, *10-12*.

Diverse beschouwingen. O.a. Jan Rubinstein in *Algemeen Handelsblad* (09-12-1967) over Herman van Veen bij de VARA en de VPRO; Schaafsma over *De Telegraaf* en de reactie van de krant daarop.

Hollands kwartier, april 1968, 245, *11-13*.

Diverse beschouwingen. O.a. interview van Rud de Grood in *Algemeen Handelsblad* (13 april 1968) met Melina Mercouri; boeken waar de auteur aan begonnen is; televisie-programma 'Wie van de drie?'; de goudvissen van Willem Duys; film *The Incident*.

Scheers, Rob van (1959)

Dilemma, november 2001, 648, *6*.

Het ongemakkelijke gevoel voorafgaande aan en tijdens een vlucht van Washington naar Amsterdam een maand na de aanslagen op 11 september 2001 in New York en Washington.

God noch engelen. Hoe Joeri voor ons de ruimte veroverde, juni-juli 2005, 691-692, *51-64*.

Herinneringen aan de eerste bemande Russische ruimtevlucht van Joeri Gagarin in 1961 bij de lancering van een Russische Sojoezraket op 28 april 2001.

Schuldig aan rock-'n-roll. Elvis Presley als heraut van een nieuw Nederland, april 2007, 713, *42-49*.

De journalist Max Tak (1891-1967) berichtte als correspondent in New York in 1956 over het succes van Elvis Presley en rock-'n-roll. Skip Voogd (1933) doopte zijn pen daarentegen in vitriool.

Naastenliefde. Jan Wolkers 1925-2007 , november 2007, 720, *[49]*.

Uit: *De grote parade. Een verborgen geschiedenis van de twintigste eeuw* (2005).

Dirkje kende iedereen, april 2008, 725, *49*.

In memoriam (HM-medewerkerster) Dirkje Kuik 1929-2008.

Een huis in New Orleans, april 2009, 737, *40-45*.

Over het leven van Fats Domino en zijn huis, Caffin Avenue 1208 in de Lower Ninth Ward van New Orleans.

I. J.J. Peereboom, januari 2010, 746, *46-49*.

Rubriek: Bladgenoten. 50 jaar Hollands maandblad - een geschiedenis in fragmenten.

II – J.M.A. Biesheuvel, februari 2010, 747, *46-49*.

Rubriek: Bladgenoten. 50 jaar Hollands maandblad - een geschiedenis in fragmenten.

III. Jan Pen, maart 2010, 748, *44-48*.

Rubriek: Bladgenoten. 50 jaar Hollands maandblad - een geschiedenis in fragmenten.

IV. Aldien Poll, mei 2010, 750, *62-65*.

Rubriek: Bladgenoten. 50 jaar Hollands maandblad - een geschiedenis in fragmenten.

Schepel, Selma

Implicaties van seks in het oude Babylon, november 1993, 552, *36-39*.

Van de grootste collectie 'omina' (lijsten met voorvallen uit het dagelijks leven), de *Sjumma alu* werden alle 107 bewaarde tabletten (van de vermoedelijk 10.000) in 1930 in het Duits vertaald door pater F. Nötcher, met uitzondering van tablet 104 over seksueel gedrag. Hier een zo letterlijk mogelijke vertaling van een selectie. Met een illustratie van spijkerschrift door de auteur, 37

Schermerhorn, Jaap

De drie Hoofdwetten, december 2000, 637, *32-34*.

Over de drie hoofdwetten van het bestaan; energie; entropie; absoluut nulpunt.

Schipper, Kristofer

De Westelijke Belvedère, maart 2005, 688, *37-40*.

Rubriek: De Westelijke Belvedère. Over het tot op heden ontbreken van westerse literatuur in China.

De Confucius code, mei 2005, 690, *28-32*.

Rubriek: De Westelijke Belvedère. De met moeite te ontcijferen veranderingen die Confucius aan heeft gebracht in de Chinese 'Annalen' (geschiedschrijving 721-463 v.Chr.).

Liederlijke liederen, augustus-september 2005, 693-694, *13-17*.

Thema: Eros & Thanatos. Rubriek: De Westelijke Belvedère. Over de liederenbundel

Shijing (het 'Boek der Liederen' of 'De Oden'), geschreven tussen de elfde en zesde eeuw v.Chr. ten tijde van de Chinese Zhou-dynastie.

Schilperoord, Inge (1973)
Gered door de vreemdeling, januari 2018, 842, *43-47.*
Lezing over de relatie van de auteur met Camus' roman 'De vreemdeling', gehouden op een Italiaans literatuurfestival met als thema 'Lezer en schrijver'.

Schipper, Mineke (1938)
Een steen in de vijver: Desiderius Erasmus en de spreekwoordelijke traditie, maart 2006, 700, *57-63*.
Bewerking van een redevoering gehouden ter gelegenheid van de presentatie van het laatste deel van de nieuwe editie van de 'Adagia' van Grasmus (Constantijn Huygens Instituut).

Schippers, K.
Pseudoniem van G. Stigter.

Schneiders, A.L.
Dan liever de lucht in, 27-05-1959, 2, *2-3*.
Ruimtevaarders.
Bij het einde van Dulles, 10-06-1959, 4, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Republikein Dulles zou een politiek testament nagelaten hebben.
Boter, 01-07-1959, 7, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Advertentie Nederlands Zuivelbureau voor Roomboter.
Drie minuten T.T., 01-07-1959, 7, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Verslaggeving van de TT-races in Assen.
Leve de K.P.M., 15-07-1959, 9, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. De aandeelhoudersvergadering van de Koninklijke Pakketvaartmaatschappij.
Moet het nu werkelijk?, 22-07-1959, 10, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Over het rapport 'De woonwagenbevolking van ons land sociologisch bezien'.
Silent Glow, 29-07-1959, 11, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Crematorium voor proefdieren.
Om een naam, 29-07-1959, 11, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Rozenplein wordt Prinses Beatrixpark omwille van de goede naam van het plein.
In naam van Jacob Maris, 05-08-1959, 12, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Rel om de Jacob Maris-stichting.
'Laat je niets wijsmaken', 19-08-1959, 14, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Gelijknamig cabaretprogramma van Wim Kan.
De zonde van uitzonderingsgeval, 16-08-1959, 15, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. N.a.v. Th. Joekes, 7, 14. Autokeuring.
In Spanje, 23-09-1959, 19, *3-6*.
Diverse aspecten van Spanje; Ondàrroa, Guernica, socialisme.
A.J.G. Strengholt's 'werkelijk leven', 14-10-1959, 22, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Prijsvraag van de genoemde uitgever voor een Nederlandse roman met een positieve strekking.

Te normaal, 11-11-1959, 26, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Wanneer is iemand normaal dan wel abnormaal?
De oudste sociëteit der Nederlanden, 09-12-1959, 30, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Afbranden van Sociëteit Minerva. Zie De student M., 31, 7 en poëzie J. Eijkelboom, 31, 16.
Laagvliegers en mars-kramers, 16-12-1959, 31, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Koop en verkoop van straaljagers.
Oude vrienden, 06-01-1960, 34, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Foto van Eisenhouwer, Churchill en Montgomery in *NRC*, 31 december 1959.
Mensen en mensen, 13-01-1960, 35, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Ultra-rechts artikel in *Nieuwsbrief*.
Een goed advies, 20-01-1960, 36, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Advies van de Nationale Raad welzijn militairen betreffende voorlichting.
Wat doen wij ermee?, 27-01-1960, 37, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De gruwelijkheden van de concentratiekampen, zoals proces tegen Bugdalle uit kamp Sachsenhausen.
Goede trouw, 17-02-1960, 40, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Het geloof van klanten in bonafide firma's.
Privacy en gezag, 09-03-1960, 43, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Respect voor de pers/journalistiek.
Uniek vlagvertoon, 06-04-1960, 47, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Vliegkampschip Karel Doorman naar Nieuw-Guinea.
Felix Kersten, 27-04-1960, 50, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Het overlijden van Felix Kersten, de masseur van Himmler.
De vormeloze tijd, 04-05-1960, 51, *2-3*.
Bespreking van Friso Endt (sam.), *Weet je nog wel de jaren dertig* (1960).
Een beetje glorie, 18-05-1960, 53, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Frieteters over het vliegkampschip Karel Doorman voor de Wassenaarse Slag.
Droogstoppel, 18-05-1960, 53, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Wertheim geïnterviewd t.g.v. de Multatuli-herdenking.
Critiek op termijn, 08-06-1960, 56, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Over kunstkritiek, n.a.v. Braat, *Kroniek van Kunst en Kultuur* (1977).
Herkenning, 08-06-1960, 56, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De dood van Boris Pasternak.
Literatuur buiten het boek, 29-06-1960, 59, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Querido en De Bezige Bij auteurs als Mulisch, Claus, Schierbeek, Campert, Moriën en Carmiggelt op grammofoonplaat.
Het reactionaire patroon, 13-07-1960, 61, *6*.
Rubriek: Korte commentaren. Ontwerpwet op de dierenbescherming.
In de eigen kudde, 20-07-1960, 62, *11-13*.
Persoonlijke ervaringen in het kamp van gevangen T.N.I.-militairen (Indonesië).
De wegkwijnende politiek, 27-07-1960, 63, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. 'Dezer dagen' in *NRC* over de verveling van de welvaart.
Cumulatie en tantièmes, 03-08-1960, 64, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. Directie-en commisarisseninkomens in *Het Parool*.
Het Boek van Mormon, 31-08-1960, 68, *11-12*.

Bezoek van de Mormonenzending.
Geluk bij het Kongolees ongeluk, 21-09-1960, 71, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. De positieve zijde van het Congo-probleem.
Een beetje hoop, 02-11-1960, 77, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. In de kwestie Frankrijk-Algerije.
Nog niet genoeg, 09-11-1960, 78, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. De Gaulle op televisie.
Reclame III, 16-11-1960, 79, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Personeelsadvertentie van Honeywell.
Gelderse worst, 16-11-1960, 79, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Quarles van Uffordprijs niet toegekend.
In behoudende haven, 29-12-1960, 85, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Vliegdekschip Karel Doorman terug in Nederland.
Een gevoelige burgemeester, 18-01-1961, 88, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Van Hall (Amsterdam) voelt zich bedreigd door Rotterdam.
Kennedy's vredeskorps, 18-01-1961, 88, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Bestaande uit academisch gevormde jongeren van twintig tot dertig jaar, t.b.v. hulpverlening aan onderontwikkelde landen.
Een ongelukkige uitspraak, 01-02-1961, 90, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Admiraal H.H.L. Pröpper inzake Nieuw-Guinea.
Totale advertentie, 08-02-1961, 91, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Morele Herbewapening.
In liefde vervlogen, 01-03-1961, 94, *9-10*.
Thema: Vier vragen over liefde n.a.v. J.J. Peereboom, 82, 1-3. Zie D. Hillenius, 94, 4-5; R. Rubinstein, 94, 5; M. Menalda, 94, 6-7; H. Brandt Corstius, 94, 7; H.S. Hella, 94, 7-8; J.F. Glastra van Loon, 94, 10-11 en L.Th. Lehmann, 94, 11.
Geen tijd voor utopieën, 06-04-1961, 99, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Afscheid van president van Philips P.F.S Otten.
Geloof in ongeloof, 12-04-1961, 100, *6-7*.
Persoonlijk verslag van de Mattheus-passion op Goede Vrijdag in de Grote kerk van Naarden.
Gagarin II, 19-04-1961, 101, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. Publiciteit rond de eerste ruimtereis van Gagarin en het proces van Eichmann.
Posthume herinlijving, 19-04-1961, 101, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Van gesneuvelde Joodse soldaten in het Duitse leger.
Een buitengewoon goed boek, 26-04-1961, 102, *10*.
Bespreking van Willem Brakman, *Een winterreis* (1961).
Een ongemakkelijk verbond, 04-05-1961, 103, *13-14*.
Rubriek: Korte commentaren. Russische Orthodoxe Kerk vraagt toegang tot de Wereldraad van Kerken.
Professor Kissinger, 17-05-1961, 105, *9-10*.
Lezing van Kissinger voor het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken over de Amerikaanse buitenlandse politiek.
Het onuitroeibare verlangen, 21-06-1961, 110, *6*.
Naar tradities, gebruiken en festiviteiten in communistische landen.
New look in de Russische strijdkrachten, 05-07-1961, 112, *3-5*.
Inkrimping en hervorming van het Russische defensieapparaat.
Lof van de vrije zaterdag, 19-07-1961, 114, *6-7*.
Arbeidstijdverkorting door een vijfdaagse werkweek. Zie 106, 1-2; E. Damen, 87, 7 en 114,

4-5.
Albanees theater, 19-07-1961, 114, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Rechtspraak in Albanië.
De Sovjet-unie en de boeren, 02-08-1961, 116, *7-8*.
Het communistische landbouwbeleid; collectieve boerderijen.
De revolutie van boven, 09-08-1961, 117, *1-3*.
Het nieuwe partijprogramma van de communistische partij van de Sovjet Unie.
Gevaarlijke vrienden, 16-08-1961, 118, *8-9*.
Rubriek: Korte commentaren. De *Observer* over het toetreden van Engeland tot de EEG.
Van de wieg in de mand, 30-08-1961, 120, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. De mensenmand van de Bijenkorf.
Verloren kans, 25-10-1961, 128, *11*.
Rubriek: Korte commentaren. De aftocht van De Gaulle in Algerije en Frankrijk.
Socialisme buiten eigen land, 29-11-1961, 133, *1-2*.
Een nieuwe grondwet in Joegoslavië en socialisme in Afrika en Azië.
Over het eigen land, 11-07-1962, 162, *14-16*.
Over Holland en de Hollanders t.o.v. het buitenland en de buitenlanders.
Langsliertig en helder, december 1990, 517, *28*.
Herinneringen aan K.L. Poll. Gedateerd: El Bonson, 3 december 1990.
God zij met ons, december 1992, 541, *9-11*.
Thema: Geld. Geld is een hoofdbestanddeel van ons bestaan.
Als stikstof in de lucht, april 1994, 557, *22-26*.
Thema: Gezag.
Schneiders, A.L., Tweed jasje, april-mei 1999, 617-618, *51-52*.
Thema: Feest. Herinneringen aan K.L. Poll en *Hollands Maandblad*.
Leven op de farm, oktober 2000, 635, *23-26*.
Meningen over de leiders in Zimbabwe.
Theorie en praktijk van de ontwikkelingshulp, [april] 2002, 653, *24-30*.
Een terugblik uit eigen ervaring op de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking.
Vrienden zonder grenzen, oktober 2005, 695, *43-48*.
Schneider als medewerker van 'Vrijwilligers zonder grenzen', een dependance van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Scholten, J.N.
Een eenzijdig betoog, januari 1969, 254, *22-23*.
Reactie op J. Brugman, 253, 3-8 inzake ontwikkelingshulp. Zie A. Nuis, 254, 3-8; P. van 't Veer, 254, 9-11; C.J. Stichter, 254, 12-16 en R.A.H. Vos, 254, 17-20. Met antwoorden van J.Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.

Schoof, Kim(1992)
Over Gerard Reve en lezend samenleven. Februari 2019, 855, *35-38.*
Over het niet te verdedigen racisme van Gerard Reve
'I'm down on my uppers.' Over Connie Converse. Juni/juli 2019, 859/860, *21-30.*
Muze-uit-een-doosje. Of wat er omging in Gwen John, maart 2021, 880, *15-25.*
Over het leven en schilderwerk van 19de-eeuws beeldhouwers- en schildersmodel Gwen John

Schoots, Hans (1950)
Intensieve veehouderij, 'New Babylon' van Constant nader bekeken, juni-juli 2016, 823-824, *37-40.*

Schouten, M.
Een chaos zo vredig (I), januari 1968, 242, *15-21*.
Over jazz, de verschillen tussen nieuwe en meer traditionele jazz, a.h.v. Ornette Coleman, John Coltrane en Sun Ra (Sonny Blondt).
Een chaos zo vredig (II), februari 1968, 243, *24-32*.
Over jazz, de verschillen tussen nieuwe en meer traditionele jazz, a.h.v. Cecil Taylor, Albert Ayler.
De zelfkant van de advertenties, juni-juli 1970, 271-272, *3-6*.
Over problemen in de journalistiek; gedrukte pers. De als commerciële onderneming geëxploiteerde krant gaat niet samen met de vrijheid van drukpers en het recht op vrije informatie.

Schouten, Martin
'Verwundet, mir und kamerad verwundet', mei 2002, 654, *29-40*.
Een familiegeschiedenis tijdens de Tweede Wereldoorlog.
Een kachel in de wildernis, november 2002, 660, *27-40*.
Een bezoek aan de stad Holland in Michigan (VS), in de negentiende eeuw gesticht door Nederlandse immigranten.
Een Engelse pelgrimage, oktober 2005, 695, *11-17*.
Een reis door Zuidoost-Engeland in juli 2005, op het moment van de bomaanslagen in Londen.

Schreuder, Arjen
De Charlie Parkerrode, februari 1991, 519, *27*.
Rubriek: Commentaar. Straatnamen, deze in Zoetermeer.
In de trein, maart 1991, 520, *22*.
Zelfbeheersing is het devies.
Straf, april 1991, 521, *27*.
Rubriek: Commentaar. In de huidige rechtsstaat.
Blind, mei 1991, 522, *30*.
Rubriek: Commentaar. Commentaar bij Max Frisch, *Mein Name sei Gantenbein* (1964) en *Stiller* (1954).

Schrijvers, Piet H.
Guépin anti Guépin, november 1983, 432, *19-20/22*.
Over de revival van de retorica, waarvan J.P. Guépin, *De beschaving* (1983) een symptoom is. Behandeling van hoofdstuk 1 'Dialectiek'.
Antwoord, februari 1984, 435, *46*.
Aan A. Sassen, 435, 46, n.a.v. P.H. Schrijvers, 432, 19-20/22 inzake retorica.

Schwartz, Gary (1940)
Het land van Nixon, of You can't cheat an honest land, maart 1975, 328, *3-15*.
Vertaald uit het Engels door Loekie Schwartz. Hoe zijn visie op de corruptie en op de binnenlandse politieke toestand in de V.S., i.v.m. John Kennedy, Lyndon Johnson, Richard Nixon en Gerald Ford, geleid hebben tot het opgeven van zijn Amerikaans burgerschap.
Eigen zelfportretten. Notities bij ‘A corpus of Rembrandt paintings IV’, oktober 2006, 707, *3-10*.
Over de ommogelijkheid het vierde deel van *A corpus of Rembrandt paintings* door het Rembrandt Research Project te gebruiken om de relatie tussen Rembrandt en zijn zelfportretten te begrijpen.

Selm, B. van
Siegenbeeks inaugurele rede, maart 1983, 424, *42*.
Reactie op J. Brugman, 422, 23-29. Antwoord van J. Brugman, 424, 42. Zie ook T. Anbeek [= A.G.H. Anbeek van der Meijden], 423, 31-33 en J. Brugman, 423, 34.

Siebelink, Jan
Voile en vacuüm. Over 63: Dreampalace, een novelle van James Purdy, juni-juli 1981, 403-404, *32-38*.
Over het werk van James Otis Purdy (1923), in het bijzonder *63: Dreampalace* (1957).

Sierksma, Fokke
Een vijand van Europeanen, juni 1963, 191, *22*.
Rubriek: Brieven van lezers. Reactie op K.L. Poll, 189, 20-23/26-28.

Sikkens, Jaap
Herinneringen aan A. Roland Holst, april-mei 1988, 485-486, *3-11*.

Sint, Marianne
De terugkeer van burgers in de politiek, januari 1991, 518, *14-24*.
Lezing over 'Socialisme en cultuur' in de beurs te Amsterdam op 18 november 1990. Balans van de verworvenheden en mislukkingen, o.a. de Stopera als een symbool van de vervreemding tussen kiezer en de sociaal-democratisch verkozenen. De noodzaak van de geloofwaardigheid van de politiek en het openbaar bestuur en de wisselwerking van het openbaar bestuur en initiatieven van de burgers.

Sleeswijk, A.W.
De 40 uren van Brugman, mei-juni 1973, 306-307, *8-11*.
Reactie op J. Brugman, 304, 9-14. Antwoord van J. Brugman 304, 11.
Studie als arbeid, september 1973, 310, *3-8*.
Over het studeren aan een Nederlandse universiteit, een trieste afvalrace.
De universiteit: enthousiasten en ambtenaren, januari 1974, 314, *14-20*.
Voorstel met voorbeelden uit het buitenland om te komen tot een scheiding van de verantwoordelijkheden van wetenschappelijke onderzoek en universitair onderwijs.

Slooten, René van
Vreemdeling in het land van de alledaagse werkelijkheid. De sociaal culturele wortels van François Haverschmidt, november 1991, 528, *3-6*.
Over Haverschmidts marginaliteit en dubbele persoonlijkheid, ter inleiding van de oudste tekst die van de jonge predikant bewaard is gebleven: *Vreemdeling in het land van de alledaagse werkelijkheid*. Een lezing op 24 januari 1861 op de vergadering van 'het Nut' te Holwerd, maar ook een metaforisch reisverhaal, een psychologisch zelfportret en een blauwdruk voor zijn verdere leven.

Sluis, I. van der
Over de totalitaire pest, augustus-september 1981, 405-406, *3-10*.
Over de totalitaire pest, gekrompen koppen, gezwollen koppen, zachte koppen en vooral over domheid. Het artikel kwam via Karel van het Reve tot de redactie. Zie reacties van K. van het Reve, 405-406, 11-13; B. Bommeljé, 407, 34-36; R. Hueting, 407, 36-40; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.A. Stalpers, 407, 41-44 en J.J. Peereboom, 44-46. Zie

antwoord van I. van der Sluis, 408, 42/44-46.
Vijf intellectuelen en de totalitaire pest, november 1981, 408, *42/44-46*.
Antwoord op K. van het Reve, 405-406, 11-13; B. Bommeljé, 407, 34-36; R. Hueting, 407, 36-40; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.A. Stalpers, 407, 41-44; J.J. Peereboom, 44-46, n.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zijn belangrijkste bezwaar is dat de reacties nihilistisch zijn en dat de schrijvers ervan terugschrikken anders te schrijven en te denken dan hun omgeving denkt of voorgeeft te denken.

Sluis, Johannes van der (1981)
Geesteswereld buiten de tijd, oktober 2019, 863, *31- 34.*
Over Erasmus' erfenis in tijden van intolerantie.
'Luister, ik vertel je merkwaardige verhalen', februari 2020, 867, *36-41.*
Embedded in Praag met Arnon Grunberg.
Overgeleverd aan zichzelf, december 2021, 889, *19-24.*
Over het meesterschap van Anton Valens

Smalbraak, Marijke
King is dood-lang leve King, april 1968, 245, *7-9*.
Over de moord op Dr. Martin Luther King, de dag van nationale rouw en de begrafenis.
Een omtrek van Eden. De levenstaak van Emily Dickinson, juni-juli 2005, 693-694, *49-53*.
Thema: Eros & Thanatos.

Smeets, Hubert
De nederlaag van Ruud Gullit, oktober 1994, 563, *14-15*.
Waarom deze voetbalster tijdens het EK van 1988 bejubeld werd en op 14 september 1994 werd uitgefloten.

Smeets, J.H.
Het vertrek van koningin Wilhelmina naar Londen, 22-07-1959, 10, *2-4*.
De parlementaire enquête-commissie over de aard van het vertrek van koningin Wilhelmina naar Engeland tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Smit, J.W.
Nihilisme en cultuur, 16-11-1960, 79, *14-16*.
Bespreking van J. Goudsblom, *Nihilisme en cultuur* (1960).
Meinecke en het Duitse nationalisme, 14-11-1962, 180, *14-16*.
Duitse nationalisme n.a.v. Friedrich Meinecke, *Ausgewählter Briefwechsel* (1962); polemiek rond Geyl in *Vrij Nederland* inzake de collectieve schuld van de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog.
Naschrift, 12-12-1962, 184, *16*.
Bij P. Geyl, 184, 14-16, n.a.v. J.W. Smit, 180, 14-16 inzake de houding van Geyl tegenover het vraagstuk van de Duitse nationale schuld.
Meer subsidie voor schrijvers, februari 1963, 187, *34*.
Antwoord op drie vragen van de redactie inzake de verhoging van de subsidie voor schrijvers.

Smits, Ivo
Een penseel van wind. De gedichten van prins _tsu (663-686), april 1992, 533, *6-10*.
Over leven en werk van deze Chinese (Japanse) dichter. In vertaling zijn een aantal gedichten opgenomen.

Smits, Rik (1953)

Gouden Bergen, januari 1998, 602, *18-19*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over de electronische herpublicatie (Internet/CD-ROM) van bijdragen aan kranten en tijdschriften, m.n. *de Volkskrant*, Jan Mulder, Huib Stam en Hans Heg.

Heilzame kwetsuren. Of: de prijs van democratie, februari 1999, 615, *25-32*.

Over de beperking van vrijheid van meningsuiting en drukpers.

Klokkenluiders & verschonersrecht, november 2000, 636, *23-26*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over persvrijheid.

Een kathedraal voor Kees, december 2002, 661, *22-23*.

Rubriek: Aan de ene kant. Over Kees Holierhoek die invloed heeft op alles wat in Nederland met auteursrechten en geld van auteurs te maken heeft.

Het gevaar dat J.P.H. Donner heet, augustus-september 2003, 669-670, *12-21*.

Over (de gevolgen van) het rapport *Naar een veiliger samenleving* (2002) van Minister van Justitie J.P.H. Donner.

In het pak genaaid. De ondergang van de Freelancers Associatie, augustus/september 2012, 885/886, *49-54.*

Sommer, Jan Hendrik

De reizende broeder, oktober 1991, 525 [527], *31-36*.

Over spiritistische praktijken, zoals 'glaasje-draaien' en 'kruis-en-bord' (met een afbeelding, 36) en een verslag van twee zittingen.

Soudijn, Karel

Geloof in de wetenschap, april 1972, 293, *3-7*.

Over verschillende methoden van wetenschapsbeoefening n.a.v. recente lectuur, o.a. K. van het Reve, *Het geloof der kameraden* (1969).

Het aandeel van de psycholoog, juli-augustus 1974, 320-321, *23-27*.

Over de methodenstrijd in de psychologie n.a.v. Klaus Holzkamp, *Kritische Psychologie* (1972).

De gevoeligheidsindustrie, april 1978, 365, *25-30*.

Over sensitivity training en de bloei van andere therapeutische interventies.

Spaink, Karin

Omgevallen platenkasten. Popmuziek in de moderne literatuur, juni-juli 1995, 571-572, *34-46*.

Thema: Popmuziek. Descriptie en functioneren van popmuziek in literair proza. Magere oogst.

Sparnaay, M.J.

Over gebruik en misbruik van de natuur. Een thermodynamische beschouwing, oktober 1989, 503, *3-11*.

De discussies van de 19de eeuw: de warmtedood, de atoomhypothese, het geïsoleerde experiment of laboratorium experiment en de opvatting van Goethe; De 20ste eeuw wordt beheerst door de quantumtheorie en de mogelijke ordeningen op moleculair en atomair niveau; de dreiging van de warmtedood in zijn 20ste eeuwse gedaante is de milieuverontreiniging.

Over het begin en het einde van de wereld. Een beschouwing over de tijd, november 1990, 516, *33-42*.

1. De notie tijd en Amerika: de theorie van Francis Fukuyama, 33-34

2. Newton en de Openbaring, 34-36
3. De geologische tijd van Burnet en Lyell, 36
4. Buffon en Herder. Twee toekomstverwachtingen, 36-39
5. De tweede hoofdwet en de tijd: Carnots en Clausius tweede hoofdwet van de thermodynamica, 39-42

Spill, J.H. ter
Politieke ministers, december 1963, 197, *14*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op A.F. Luyendijk, 196, 4-6.

Spoor, A.S.
Democratie in West-Duitsland heeft kansen, 06-09-1961, 121, *4-5*.
Brief uit Bonn.
Na de verkiezingen, 04-10-1961, 125, *5-7*.
Brief uit Bonn. Adenhauer heeft de absolute meerderheid verloren, wat een stap vooruit is in de Westduitse parlementaire democratie.
Herhaling van Weimar?, 15-11-1961, 131, *3-5*.
Is de Bondsrepubliek een tweede Weimarrepubliek gezien de coalitiecrisis?
De dagboeken van Harry Graf Kessler, 28-03-1962, 147, *10-12*.
Bespreking van Graf Harry Kesselers, *Journal* (1962). Over het leven en werk van deze 'rode' Zwitserse aristocraat.
Duits tijdschrift in nood, 09-05-1962, 153, *15-16*.
Beeld van het Duitse tijdschrift *Merkur, Deutsche Zeitschrift fur Europáisches Denken* in 1946 opgericht door Hans Paeschke.
Toch weer de Duitsers, 08-08-1962, 166, *9-10*.
Brief uit Bonn. De rancuneuze herenigingsleer van West-Duitsland.
Spiegel van de Bondsrepubliek, 07-11-1962, 179, *1-3*.
Over het Duitse blad *Der Spiegel*, n.a.v. een politieonderzoek.
West-Duitsland en Europa, februari 1963, 187, *7-10*.
Brief uit Bonn. De Duitse reactie op de actie van De Gaulle om Engeland buiten de Europese gemeenschappen te houden en over de Frans-Duitse relatie.
Erhart als kanselier, juni 1963, 191, *17-19*.
N.a.v. de benoeming van de democraat Ludwig Erhard door de C.D.U. als opvolger van Adenauer.
De fascistische revolutie, oktober 1963, 195, *4-7*.
In Duitsland, n.a.v. Ernts Nolte, *Der Fascismus in seiner Epoche* (1963).
Goldwater's conservatisme, oktober 1964, 207, *13-16*.
Over de Amerikaanse conservatief Barry Goldwater en zijn denkbeelden

Spoor, Ronald (1941)
Een onbekend gedicht van Leo Vroman, augustus-september 2017, 837-838, *39-42.*
Over de vondst van een vroeg gedicht van Leo Vroman in het Leidse studentenblad 'Instituutsbladen'.

Spronsen, Willem van (1945)
Marten is dood, maart 2011, 760, *35-40*.
Over de dood van Marten Toonder. Spronsen was directeur van het Rosa Spier Huis te Laren. Hij was de laatste leerling van Toonder.
Bent u de nieuwe bewoner? Marten Toonder in het Rosa Spier Huis, november 2012, 779 [780], *43-48*.

Staal, Eva Maria
Pseudoniem van Saskia van der Jagt

Stalpers, J.A.
Over onbeminde machten, oktober 1981, 407, *41-44*.
N.a.v. I. van der Sluis, 405-406, 3-10. Zie K. van het Reve, 405-406, 11-13; B. Bommeljé, 407, 34-36; R. Hueting, 407, 36-40; H. Brandt Corstius, 407, 40-41; J.J. Peereboom, 44-46. Antwoord I. van der Sluis, 408, 42/44-46

Stam, Arthur
Omgangsvormen, augustus-september 1976, 345-346, *54*.
Reactie op W. Noordewier, 343-344, 12-21. Met name 20-21.

Stam, Jori (1987)
Deze maand (rubriek), oktober 2021, 887, *2.*
Over angst als drijfveer om te schrijven

Starik, F.
Pseudoniem van Frank von der Möhlen

Staring, Jeroen
Een vorm van therapie. De romanfiguur in Aldous Huxley's Eyeless in Gaza, juni 1988, 487, *35-40*.
De ware man achter de romanfiguur Miller uit Aldous Huxley's *Eyeless in Gaza* (1936), is Frederick Mathias Alexander (1869-1955), over diens leven en levensfilosofie. Met portret, 39.

Steketee, Hans (1959)
Deze maand, januari 2020, 866, *2.*
Over de ideale samenstelling van een bijlage

Sterkenburg, Wim (1952)
Geen gezeik, iedereen rijk. De dreigende tweede brutering in de volkshuisvesting, januari 2011, 758, *32-38*.
I.s.m. Arno van der Valk. Stand van zaken en voorspelling hoe het Kabinet Rutte de meer dan 100 jaar volkshuisvesting verkwanselt.

Sterren, Leo van der (1959)
De dichter als eenmansgilde: Edgar Allan Poe's filosofie van de creatie, oktober 2001, 647, *15-19*.
Edgar Allan Poe's essay 'How I wrote the Raven', in april 1846 gepubliceerd in *Graham's Magazine* en later herdrukt als *The philosophy of compostion*.
Een oriëntalistisch probeersel. Edgar Allan Poe's 'Tamerlane', augustus-september 2003, 669-670, *36-39*.
Een fatale tulpenwang. 'Lalla Roohk' als literaire hype, augustus-september 2004, 681-682, *35-39*.
Over *Lalla Roohk. An Oriental Romance* (1817) van Thomas Moore.
Poe als bijbelexegeet, februari 2005, 687, *26-29*.
Edgar Allan Poe's recensie in de *New York Review* (2 oktober 1837) van John Lloyd

Stephens *Incidents of travel in Egypt, Arabia Petraea, and the Holy Land* (1837).
‘Damned nonsense!' De tragische zoektocht van Samuel Taylor Coleridge, oktober 2005, 695, *31-34*.
Verklaringen voor Coleridge's afzwering van de poëzie.
Het tragische paradijs. Samuel Taylor Coleridge en zijn ‘Xanadu’, mei 2006, 702, *31-34*.
Experiment in extase. een jeugdgedicht van Edgar Allan Poe, juni-juli 2008, 727-728, *31-35*.
Over het gedicht 'Al Aaraaf'.

Stichter, C.J.
Niet praten als Brugman, januari 1969, 254, *12-16*.
Reactie op J. Brugman, 253, 3-8. Zie A. Nuis, 254, 3-8; P. van 't Veer, 254, 9-11; R.A.H. Vos, 254, 17-20 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Met antwoorden van J.Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.

Stigter, G.
Boven het warme land, mei-juni 1987, 474-475, *25-26*.
Onder pseudoniem K. Schippers. Herinneringen aan D. Hillenius. Rede bij de begrafenis van D. Hillenius. Gedateerd: Amsterdam, 7/8 mei 1987.

Stipriaan, René van
Het bruidsbed van Karinthy en Corinth, december 1987, 481, *37-44*.
Over de verschillen in stijl en overeenkomsten tussen Stephen Spender, *Engaged in writing* (1958) en Harry Mulisch, *Het stenen bruidsbed* (1959).

Stokkom, Bas van
Nietzsche, de goede Europeaan, maart 1990, 508, *7-12*.
Nietzsche en Europa: hij is het prototype van de constructieve Europeaan, wars van nationalistische dromen.

Stolk, P.J.
De ander in de spiegel, februari 1983, 423, *13-20*.
Over de spiegel die de werkelijkheid toont maar tegelijk een andere schept; het schrikbeeld van de lege spiegel; de dubbelganger (ook in de literatuur). Met een gedicht in het Duits van Heinrich Heine, 18.
Noem mij uw huisdier, augustus-september 1983, 429-430, *38-40*.
Beschouwingen bij waardering voor honden en katten.

Stout, Hugo
Bij de dood van Dirk Hillenius, mei-juni 1987, 474-475, *3-6*.
Herinneringen aan D. Hillenius. Gedateerd: mei 1987.

Straten, Erik van
Niets is echt wit. De 'geschriften over kunst' van Ingres, november 1995, 576, *35-41*.
Over leven en werk van de Franse neoclassisistische kunstschilder Jean Auguste Dominique Ingres (1780-1867).

Straten, Hans van
Oedipus in Oegstgeest, maart 1967, 234, *15-18*.
Freud in twee verhalen van Jan Wolkers: 'Het Tillenbeest' in *Serpentina's Petticoat* (1961) en 'De Ontmaskering' in *Gesponnen suiker* (1963).

Twee rode rails van bloed, augustus-september 2000, 633-634, *6-7*.
Over wat W.F. Hermans afkeurde in zijn eigen poëzie.

Sulek, Atoni
Psammeticus, de eerste experimentele onderzoeker. Een commentaar op Herodotus, februari 1985, 447, *13-18/20*.
Commentaar op *Historien*, II, vs. 2. Ter nagedachtenis aan Stanislaw Ossowski.

Sumter, Archie R.A.
De weg naar een onafhankelijk Suriname, maart 1972, 292, *17-21*.
Over de herziening van de staatkundige verhouding tussen Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen.

Surie, H.G.
Intellectuelen telen, 18-04-1962, 150, *1-4*.
Universitair onderwijs levert geen intellectuelen.
Vrij Nederland, 26-04-1962, 151, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Defensie zegt 220 abonnementen op.
Lunshof, 03-05-1962, 152, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. H.A. Lunshof van *Elseviers Weekblad*.
Over de doodstraf, 30-05-1962, 156, *5-6*.
Over de Engelse situatie, n.a.v. Charles Fuff, *A handbook of hanging*, etc. (1961).
Franco-philie, 04-07-1962, 161, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. De KRO, de KVP en Franco's Spanje.
Kurt is dood, 04-07-1962, 161, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. HIAG-leider en SS-er Kurt Meyer.
Koninklijk, 18-07-1962, 163, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Irene en Margriet in Suriname.
Portugal en Angola, 08-08-1962, 166, *4-8*.
De geschiedenis en de huidige situatie in beide landen.
Censuur II, 08-08-1962, 166, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Jacques den Haan, *De lagere hartstochten* (1962).
Kerels, 22-08-1962, 168, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Open Brief aan de heer Kaisiepo van Lunshof in *Elseviers Weekblad*.
Namen noemen, 12-09-1962, 171, *15-16*.
Bespreking van A. Alberts, *Namen noemen* (1962).
De theologiserende methode, 26-09-1962, 173, *1-5*.
De voorzienigheid van God en de theologiserende methode die uit die gedachte voortkomt, is funest voor de politiek.
Naschrift, 03-10-1962, 174, *14-15*.
Bij W.H. Roobol, 174, 14, n.a.v. H.G. Surie, 173, 1-5 inzake de theologiserende methode in de politiek.
Naschrift, 10-10-1962, 175, *10*.
Bij A. Daan, 175, 9, n.a.v. H.G. Surie, 173, 1-5 inzake moraliseren.
Driemaal Beb Vuyk, 14-11-1962, 180, *10-11*.
Over leven en werk van Beb Vuyk, m.n. *De wilde groene geur* (1962).
Leerzaam interview, 21-11-1962, 181, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Interview in *Pharetra* (VU, 7 november 1962) met H.A. Lunshof van *Elseviers Weekblad*.

Sinterklaas, 28-11-1962, 182, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. A.D. Groot, *Sint Nicolaase, patroon van liefde* (1949).
Corpora, 28-11-1962, 182, *8-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Studentencorpora; ontgroening.
Mis Kerst, 06-12-1962, 183, *14-15*.
Beschouwing van het kerstfeest.
Roze vreugd, 19-12-1962, 185, *9*.
Rubriek: Korte commentaren. Decembernummer van *Algemeen Handelsblad* de materiële geneugten van de feestmaand.
De ridder ruste in vrede, juli-augustus 1963, 192-193, *55*.
n.a.v. Cees Nooteboom, *De ridder is gestorven* (1963).
Poppen in Djakarta, oktober 1963, 195, *17-19/22*.
Bespreking van Mochtar Lubis, *Twilight in Djakarta* (1962) en de activiteiten van deze Indonesische auteur.

Swaan, A. de
Kranten en andere leesstructuren, juni 1964, 203, *9-11*.
Over kranten, tijdschriften en andere ordeningen van gegevens.
Avant-garde à vous, juli-augustus 1964, 203-204 [204-205], *52-56*.
Over nieuw realisme (hedendaags), n.a.v. tentoonstellingen in Amsterdam en Den Haag, en de prijs voor de pop-arties Rauschenberg in Venetië.

Swaanswijk, L.J.
Geachte aanwezigen, augustus-september 2009, 741-742, *32-33*.
Openingsrede van Lucebert op de dichtersavond 5 november 1949 van de CoBrA-expositie 'Exposition internationale d'art expérimental' van 3-28 november 1949 in het Stedelijk Museum Amsterdam. Bezorgd door Peter Hofman.
Mijne dames en heren, november 2009, 744, *29-30*.
Niet eerder gepubliceerde openingswoord van de tweede Cobra-dichtersavond op 19 november 1949 in et Stedelijk Museum te Amsterdam. Bezorgd door Peter Hofman.

Sybesma, S.
Friesland contra Holland. Aan de Hollandse wallekant, 29-07-1959, 11, *4-5*.
N.a.v. A.L. Schneiders, 8, 9-10. Bevat een stukje over *Hollands Weekblad* verschenen in het weekblad *Frysk en Frij* (29 mei 1959).
Een agrarisch standpunt, 02-11-1960, 77, *11*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op E. Damen, 75, 1-4 betreffende landbouw.
Hollands, 19-12-1962, 185, *11*.
Rubriek: Reacties van lezers. Friese reactie op het feit dat *Hollands Weekblad Hollands Maandblad* wordt.

Tamar
Pseudoniem van Renate Rubinstein.

Tanzen, Gerlof
'Geen hond die mij begrijpt'. Een inleiding tot het leven en werk van William Beckford, april 1992, 533, *33-40*.

T.J.
Slip of the tongue, 22-07-1959, 10, *8*.

Volledige naam onbekend. Rubriek: Korte commentaren. Verspreking van premier De Quay.

Tedja, Michael (1971)
Afkomst – ras – talent. Over kunst, identiteitspolitiek en schisma's, mei 2011, 762, *3-9*.

Teeuw, A.
Multatuli en de Maleise poëzie, juli-augustus 1972, 296-297, *29-33*.
Over de twee handschriften in de Multatuli-collectie waarin een Maleis gedicht voorkomt.

Teister, Alain
Pseudoniem van J.M. Boersma.

Tepper, Nanne
Meneer de Cocq proeft kut en spruitjes, maart 1996, 580, *19-20*.
Rubriek: Toets der kritiek. Hermine Landvreugd, *Margarethe bleef het langst liggen* (1996) beoordeeld door: Xandra Schutte in *De Groene Amsterdammer*; Doeschka Meijsing in *Elsevier*; Alle Lansu in *Het Parool*; Jeroen Vullings in *Vrij Nederland*; Onno Blom in *Trouw*; Arnold Heumakers in *De Volkskrant*; Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd* en Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*.

Tettiks, H. D.
Johannes Hendrik Metselaar, een vergeten held, september 1964, 206, *30-34*.
Geschiedenis van de dood van Johannes Hendrik Metselaar (1890-1923) in Trinsqar.

Theil, H.
Studievrijheid en studiekeuze, 31-10-1962, 178, *12-13*.
Beschouwing van de mogelijke beperking en uitbreiding van de academische vrijheid, als het de studiekeuze en studie-inrichting betreft.

Thijn, Ed van
Nijhoffs machteloze drift, 08-11-1961, 130, *9-10*.
Reactie op P. Nijhoff, 126, 1-4. Antwoord P. Nijhoff, 130, 10-12. Zie H.J.A. Hofland, 127, 10-11 inzake partijloze politiek en besluitvorming.
De macht van de staat, november 1982, 420, *3-10*.
Openingstoespraak op de discussiedag georganiseerd door de Wiardi Beckman Stichting (wetenschappelijk bureau van de PvdA) op 30 oktober 1982 te Amsterdam, n.a.v. Paul Kalma, *De illusie van de 'democratische staat'*. Bevestigt Kalma's gelijk dat de 'democratische staat' niet bestaat, maar het is geen illusie, het is een bereikbaar ideaal als aan een drastische reorganisatie gewerkt wordt. Reacties van W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23; R. Mulder, 421, 24-25 en H.J.L. Vonhoff, 421, 25-26.

Thijs, Ger
Het glas van Lady Di, juni-juli 2001, 643-[644], *33-36*.
Tijdens een sabattical bezocht de directeur van het Nationale Toneel voorstellingen in Londen, waaronder 'The Weir'.
Het vege lijf: De mythe van de actualiteit, juni-juli 2002, 655 [655-656], *47-50*.
Het toneelstuk *Hetze* van Pieter Hilhorst, over een aanslag op een politieke lijsttrekker,

werd actueel door de moord op Pim Fortuyn.

Tielman, R.A.P.
Humanisten en homoseksuelen, mei-juni 1989, 498-499, *51-52*.
Reactie op P. Bordewijk, 496, 17-19.

Tijn, J. van
De weeë geur van de hypocrisie, oktober 1965, 219, *15-16*.
Reactie op J. Pen, 218, 3-5. Met naschrift van J. Pen, 16. Zie W. Wittkampf, 219, 17-18 en J. pen, 219, 18.

Tillema, Mieke
De hoogten van Conan Doyle, de trog van Bordewijk, oktober 1988, 491, *12-19*.
Het verhaal 'De trog van Luzon' (in *De Vrijheid*, oktober/november 1923) is een creatieve imitatie van 'The horror of the heights' (in *The Strand Magazine*, november 1913). Aanvulling door S. Bakker, 493, 12. Met de voorpagina van de bewuste aflevering van *The Strand Magazine*, 15.

Tinbergen, J.
In harmonie met Pen, 06-06-1962, 157, *8-10*.
Bespreking van J. Pen, *Harmonie en Conflict* (1962).
De culturele crisis, november 1980, 396, *12-14*.
Reactie op J.J.A. Mooij, 395, 3-11. Zie ook G.M. van Asperen, 396, 3-6; H. Drion, 6-8; J.F. Glastra van Loon, 8-10 en E.H. Kossmann, 11-12. Betuigt instemming met Mooij en geeft toelichtingen over welzijn en economische determinanten daarvan.

Tollebeek, Jo (1960)
De kermis van de geest. Over nut en nadeel van geesteswetenschappen, decmber 2012, 780 [781], *10-16*.
Bewerkte tekst van een voordracht in de lezingenserie 'De toekomst van de geesteswetenschappen', georganiseerd door het Academisch-cultureel centrum Spui 25 en de Universiteit van Amsterdam, 17 oktober 2012.

Tolman, Ronald (1948)
Op weg naar het Ander Museum, maart 1984, 436, *26-30*.
Onder pseudoniem B. Lemmering. Met afbeeldingen: 'Hercules en Diomedes' en Henry Holliday 'Incontro di Dante con Beatrice', 29.
Eerst zien, dan geloven, januari 1995, 566, *37-41*.
Onder pseudoniem B. Lemmering. Reactie op D. Kraaijpoel, 566, 32-36 inzake vakmanschap van kunstenaars.
Van eiland tot eiland, april-mei 1999, 617-618, *35-36*.
Thema: Feest. Herinnering aan K.L. Poll.
Denkend aan Constant, januari 2018, 842, *27-32.*
Herinneringen aan de kunstenaar Constant

Tortel-Hamidi, Nadia E.
De andere Islam, oktober 1989, 503, *12-15*.
I.s.m. Badou Jabir. Voorbeelden van intern kritisch denken over de Islam: Naguib Mahfoez, *Children of Gebelawi*; Sâdicq Jalâl al-'Azam, *Naqd al-Fikr Al Dînî* (= Kritiek van het religieuze denken, 1969).

Traas, J.C.
Het ideaal verbleekt, januari-februari 1975, 326-327, *22-23*.
Reactie op J.A. van Kemenade, 323, 11-17 inzake universitair onderwijs. Zie ook J. Brugman, 3-6; H. Drion, 7-10; A.D. de Groot, 11-14; Bram Peper, 15-21.
Leerplicht en mondigheid, november 1976, 348, *3-6*.
Over vooronderstellingen (zoals leerplicht leidt tot mondigheid en bevordert nieuwe maatschappelijke verhoudingen) en omissies in de Contourennota van Minister Van Kemenade.
Crisis in het voortgezet onderwijs, maart 1983, 424, *22-23*.
Over de huidige ministeriële maatregelen.
De kwaliteit van het onderwijs, januari 1985, 446, *26-27*.
Over de kwaliteit en de bezuinigingen.

Trappenburg, M.
Naar een juridisch utopia. Kanttekeningen bij de rechtsfilosofie van Robert Nozick, september 1989, 502, *9-18*.
I.s.m. J. Oversloot. N.a.v. Robert Nozick, *Anarchy, state and utopia* (1974).

Tromp, Bart
Pen's Marcuse: moedwil of misverstand, februari 1970, 267, *38-42*.
Reactie op J. Pen, 265, 12-16.

Tsjechof, A.P.
De goochelaars, april 1969, 257, *23-30*.
N.a.v. K.A. Timirazjef, 'Een parodie van de wetenschap'. Vertaald uit het Russisch en voorzien van opmerkingen door A.D. Ameling. Oorspronkelijk in het dagblad *Nowoje Wremja*, 09-10-1891.

Uyl, J.M. den (1919-1987)
Sociaal masochisme of politieke sociologie?, 21-02-1962, 142, *1-3*.
Socioloog Hoefnagels in *De Sociologische Gids* over sociologisch onderzoek.
Drees jr. zegt wat liberalen en confessionelen allang dachten, juni-juli 1971, 283-284, *4-5*.
Antwoord op de vragen zoals gesteld door de redactie, 283-284, 3.

Vaandrager, Cornelis Bastiaan
Antwoord aan Kossmann, maart 1964, 200, *20*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op poëzie, A. Kossman, 199, 19-20.

Vaessens, Thomas
Hart voor poëzie? Repliek inzake ‘Op het slagveld’ van Anton Gerits, november 2004, 684, *39-40*.
Reactie op A. Gerits, 681, 11-15. Zie ook A. Gerits, 684, 40. I.s.m. J. Joosten.

Valk, Arno van der (1970)
Reve in Zuid-Afrika, juni-juli 2010, 751-752, *3-9.*
Over de reis van Gerard Reve naar Zuid-Afrika in 1984.
Geen gezeik, iedereen rijk. De dreigende tweede brutering in de volkshuisvesting, januari 2011, 758, *32-38*.
I.s.m. Wim Sterkenburg. Stand van zaken en voorspelling hoe het Kabinet Rutte de meer

dan 100 jaar volkshuisvesting verkwanselt.

Valkenberg, Sebastien
Oppervlakkigheid als deugd. Een pleidooi voor koetjes en kalfjes, juni-juli 2005, 691-692, *28-31*.
Over de conversatiekunst.

Vancreven, Laurens D.
Pseudoniem van D.W. van Krevelen.

Veen, J.E. van
Het versmade forum, april 1984, 437, *37-38*.
Reactie op C.D. Andriesse, 435, 17-23 inzake de Brede Maatschappelijke Discussie over kernenergie, met name m.b.t. het verzoek van de Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk. Antwoord C.D. Andriesse, 437, 38.

Veen, A. van der
Sado-masochist leest recensies, 04-07-1962, 161, *12-13*.
Reactie op A. Kossmann, 160, 14-16 inzake de recensies op S. Vinkenoog, *Hoogseizoen* (1962).

Veen, Eeke van der (1946)
Bevrijding of verwurging, Hoe de burger vermalen werd in het nieuwe zorgstelsel (samen met Hans Wansink), februari 2017, 831, *37-47.*
Tekst gebaseerd op 'De burger de baas'.

Veenbaas, Jabik (1959)
Odysseus in de Ilias. Het moreel leiderschap van de listige stedenplunderaar, oktober 2018, 851, *25-31.*
'Wij horen deugd en kennis na te streven'. Odysseus in La Divina Commedia van Dante, oktober 2019, 863, *9-15.*
Tabak van Ithaca, juni-juli 2020, 871-872, *60-65.*
Over de romantische Odysseus in de poëzie van Alfred Tennyson
De spits en het elftal. Over de vrijheid van meningsuiting als humanistisch principe, augustus/september 2021, 885/886, *34-36.*

Veenstra, J.H.W.
Van Coen tot Luns, 10-06-1959, 4, *10-11*.
In tegenstelling tot de auteur vindt een medewerker van het *Algemeen handelsblad* (3 juni) dat militaire leveranties aan Indonesië moeten leiden tot een betere Nederlandse verdediging van Nieuw-Guinea.
Titularie, 17-06-1959, 5, *7*.
Rubriek: Korte commentaren. Reactie op J.J. Peereboom, 4, 6-7 inzake titulatuur. Zie J.J. Peereboom, 6, 8-9.
Te gast bij Mongénéral, 29-07-1959, 11, *3-4*.
Frankrijk en De Gaulle
Neo-antipapisme, 19-08-1959, 14, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Reactie op R. Nieuwenhuys, 13, 11-13 inzake de biografie van Willem Anthony Paap. Antwoord R. Nieuwenhuys, 16, 14-15.

Waar een wil is, is een weg, 02-09-1959, 16, *5-7*.
De kwantitatieve basis van de overwegingen met betrekking tot het uitvoeren van openbare werken met sociaal nut is te smal en wordt te zeer bepaald door boekhoudkundige en economische begrippen.
Paap en joden, 09-09-1959, 17, *10-11*.
In polemiek met R. Nieuwenhuys inzake Willem Paap. Zie R. Nieuwenhuys 13, 11-13 en J.H.W. Veenstra 14, 10-11 en 16, 14-15.
Naamloos achter de schermen, 07-10-1959, 21, *5-10*.
Bespreking van *De hervorming van de onderneming* van de Wiarda Beckman Stichting.
Dorus voor Elsevier, 14-10-1959, 22, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. *Elseviers Weekblad* over televisie-uitzending van Hugo Claus, *Een bruid in de morgen*: liever Dorus.
Divina Commedia, 21-10-1959, 23, *1-11*.
Rubriek: Korte commentaren. Cabaret; Wim Kan in de Haagse Zorgvlietkerk.
De carrière als barrière, 28-10-1959, 24, *4-6*.
De geslotenheid van de diplomatieke dienst.
Prijzen en lonen, 04-11-1959, 25, *1-3*.
Liever een loon dan een prijs. Over literaire prijzen en schrijvershonoraria, n.a.v. de uitreiking van de Prijs der Nederlandse Letteren aan A. Roland Holst. Reactie J.F. Glastra van Loon, 26, 14 en D. Verspoor, 28, 13-14.
Com-en omissie, 11-11-1959, 26, *14-15*.
Rubriek: In het harnas. Reactie op K.L. Poll, 24, 1-2; 25, 14 en H. van Galen Last, 25, 12-14.
J.F. Glastra van Loon-Fonds, 18-11-1959, 27, *14*.
Reactie op J.F. Glastra van Loon, 26, 14, n.a.v. J.H.W. Veenstra, 25, 1-3.
Van mijter en mythe, 02-12-1959, 29, *3-6*.
De mythe van Sint Nicolaas.
Betaald antwoord, 16-12-1959, 31, *9-10*.
Aan D. Verspoor, 28, 13-14, n.a.v. J.H.W. Veenstra, 25, 1-3. Zie J.F. Glastra van Loon, 26, 14.
Buurvrouws roddel, 10-02-1960, 39, *3-4*.
De publieke controle van bijvoorbeeld de Binnenlandse Veiligheidsdienst.
Informatie en expressie I, 04-05-1960, 51, *14-16*.
Beschouwing n.a.v. H.A. Gomperts en zijn informatietheorie in *De schok der herkenning* (1959).
Informatie en expressie II, 11-05-1960, 52, *14-16*.
Ladingpiraten, 08-06-1960, 56, *9-10*.
Rubriek: Korte commentaren. Vrachtvervoer per vrachtauto.
Boekenvoorkeur, 08-06-1960, 56, *16*.
L. Vroman, *De ontvachting* (1960); H. Andreus, *gedichten 2*; R. Campert, *Bij hoog en bij laag* (1959); W. Smit, *Een harp op wielen* (1959); J. van der Hoeven, *Te woord staan* (1959); H. Pernath, *De adem ik* (1959); A. Morriën, *Concurreren met de sterren* (1959); S. Dresden, *De literaire getuige* (1959); W.G. van Maanen, *Taal noch teken* (1960); M. Minco, *De andere kant* (1959).
Operatief, 15-06-1960, 57, *12*.
Rubriek: Korte commentaren. Schandaal en rumoer in de Nederlandse Opera.
'n Smörgåsbord vol impressies, 05-10-1960, 73, *3-5*.
Bezoek aan Zweden.
Loterij Indonesië, juni 1963, 191, *11-14*.
Aarzelende voorspelling met betrekking tot de hernieuwde relatie met Indonesië.

Ere zij God, Mars en de Beatles, augustus-september 1968, 249-250, *39-42*.
Medische, fysiologische terugkijk op de gil-, tril- en vernielfeesten vanaf de optredens van de Beatles tot de Rolling Stones.
Pas op voor de mensenmakers, augustus-september 1968, 249-250, *42-44*.
De medisch specialisten en technici als toekomstige mensenmakers door een nieuw soort biologische techniek: de eufenetische methode.

Veer, Paul van 't
Koninkrijk herdenkt Havelaar, november 1963, 196, *17-20*.
Over de bijdrage van R. Nieuwenhuys in zake de verschijning van Douwes Dekker, *Max Havelaar* (1860) in het gedenkboek *150 jaar Koninkrijk der Nederlanden*. Zie reactie van R. Nieuwenhuys, 197, 15-16.
Notities op de achterkant van een Tax Free Price List, december 1966, 231, *24-25*.
Over vliegen, vliegvelden en Tax Free Shops.
Victor de Stuers en majoor Thomson in de politiek, augustus-september 1967, 238, *12-15*.
Over Victor de Steurs (1843-1916, schepper van het Rijksmuseum, lid R.K. Staatspartij) en overste L.W.J.K. Thomson (1869-1913, unie-Liberaal, sneuvelde in Albanië), die beide in de Tweede kamer zaten ten tijde van de Atjeh-oorlog.
Vietnam en China, een veranderde zienswijze, januari 1968, 242, *3-6*.
Veranderde zienswijze van de auteur inzake de Vietnam-oorlog, de rol van Amerika; Azië, Vietnam en China.
Een modern levensgevoel. Over de kabbalistiek van Anton Heyboer, augustus-september 1968, 249-250, *35-38*.
N.a.v. een tentoonstelling van oktober 1967 tot april 1968 in de stedelijke musea van achtereenvolgens Den Haag, Eindhoven en Amsterdam. Met een Kabbala-schema ontleend aan Witlau, *Moderne Encyclopedie der Wereldliteratuur* op pagina 37.
De koude tropen: Nieuwe aantekeningen van een luchtreiziger, december 1968, 253, *29-31*.
Over vliegen en reizen.
Ontwikkelingshulp of het Heilige Urinoir, januari 1969, 254, *9-11*.
Reactie op J. Brugman, 253, 3-8. Zie A. Nuis, 254, 3-8; C.J. Stichter, 254, 12-16; R.A.H. Vos, 254, 17-20 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Met antwoorden van J.Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.
Politiek uit de loop van een geweer, mei 1969, 258, *8-11*.
Over het negende congres van de Chinese Communistische Partij in Peking (eind maart-eind april); Lin Piao, de defensie-minister.
Nieuwe notities van een luchtreiziger, oktober 1969, 263, *5-7*.
Over een reis naar Zuid-Amerika; Suriname.
Gevaren van Officiële geschiedschrijving. Winkelman als glanzend voorbeeld en als Philipsgeneraal, april 1970, 269, *6-10*.
Over enkele nadelen van Lou de Jong, *het Koninkrijk der Nederlanden in De Tweede Wereldoorlog*. Over Winkelman.
Roel van Duyn, een idealist op zoek naar een ideaal, augustus-september 1970, 273-274, *9-17*.
Over deze theoreticus van de Provo- en Kabouterbeweging.
Aantekeningen van een vakantiereiziger, oktober 1970, 275, *22-24*.
Over reizen en lectuur.
Geen last van de waarheid, december 1970, 277, *3-8*.
Bespreking van het door Dr. C. Smit uitgegeven dagboek van Schermerhorn; de presentatie van het boek.
Het andere nieuws in Nederland, maart 1971, 280, *3-8/10-11*.
Over bulletins, mappen en alternatieve nieuwsrubrieken als informatiebron; de

Amerikaanse I.F. Stone, *Stone's Bi-Weekly*.

Bi- en andere bijzaken, april 1971, 281, *29*.

Antwoord op G. van Benthem van den Bergh, 281, 27-28 en E. Francken, 281, 28-29, n.a.v. P. van 't Veer, 280, 3-8/10-11.

Het vlooien van een heel klein aapje, december 1971, 289, *12-16*.

Bespreking van Michel van Nieuwstadt, *Van Aardgetrouw tot Aziatisch*. Materiaal voor een taal- en ideologiekritiek van het fascisme in het kader van de Projectgroep voor fascistisch taalgebruik; SUN.

Op zoek naar de kritiese theorie, mei-juni 1972, 294-295, *33-37*.

N.a.v. Jacques Firmin Vogelaar, *Kunst als kritiek* (1972).

Kind tussen Freud en Proust, oktober 1972, 299, *14-18*.

N.a.v. Simon Vestdijk, *Kind tussen vier vrouwen* (1972) en andere werk van deze auteur.

Vietnam: vijf jaar later, januari 1973, 302, *3-8*.

Over de slotfase van de oorlog in Vietnam.

Strawinsky en het expressionisme, september 1973, 310, *9-15*.

Aangetoond wordt waarom Strawinsky bij het expressionisme ingelijfd zou moeten worden.

De biografie van J. Kegge (1796-1854), november 1973, 312, *39-42*.

Een stukje koloniale Westindische geschiedenis.

Multatuli als romantisch genie, februari 1974, 315, *17-21*.

Over de romantiek, genieën, het begrip romantisch genie, Multatuli en Multatulianen.

De bezetting, een kwart eeuw later, mei-juni 1974, 318-319, *23-29*.

N.a.v. L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*, dl. 5; geschiedschrijving.

De revolutie van Juffrouw Laps, september 1974, 322, *10-14*.

Over Edward Douwes Dekker en de Doopsgezinde omgeving waarin hij was geboren en getogen.

Allemaal wind en een Engelse notting, november 1974, 324, *15-21*.

Over de jeugd van Edward Douwes Dekker.

De schrijftafel van Shelley, de leunstoel van Keats, augustus-september 1975, 333-334, *39-42*.

Over schrijversmusea in Engeland

De nieuwe assistent-resident, november 1975, 336, *33-39*.

Over `Een oproer in Probolinggo' en `Een dorp en een berg' uit W.R. Hoëvell, *Uit het Indische leven* (1860) en Multatuli, *Max Havelaar*

Nieuw bericht uit hyenaland, februari 1976, 339, *13-18*.

N.a.v. het verschijnen in de serie Rijks Geschiedkundige Publicatiën van *Officiële bescheiden betreffende de Nederlands-Indonesische betrekkingen 1945-1950* wordt ingegaan op de kwalijke rol die Schermerhorn in die jaren speelde. Zie P. van het Veer, 277, 3-8.

De hertogin van Sumatra, april 1976, 341, *27-38*.

Over Multatuli en zijn relatie tot de kinderen van zijn zuster, nl. Sietske en Theo Abrahamsz. Mede op basis van de dagboeken van hun vader, die in handschrift berusten in het Nederlands Historisch Scheepvaart Museum te Amsterdam.

Sjahrir en Schermerhorn, oktober 1976, 347, *10-17*.

Aangepaste en een uit het Engels vertaalde lezing gehouden voor de afdeling Jakarta van het Indonesisch Historisch Genootschap (Masyarakat Sejawaran Indonesia). Over de twee voornaamste onderhandelaars van Indonesië en Nederland in de jaren 1946-1947.

Multatuli in Menado: de weg naar Lebak, december 1976, 349, *11-24*.

Uiteenzetting over Multatuli's verblijf in Menado. Met illustraties. Van de auteur: Reconstructie van Menado 1850-1870, 17. Onbekend: 'Huis van Dekker', 18.

E. Douwes Dekker over het Indisch strafrecht, december 1976, 349, *25-30*.

Inleiding door Van 't Veer, gevolgd door fragmenten uit het door Douwes Dekker gegeven advies aan de Commissie belast met de vervaardiging van 'Strafregt voor Nederlandsch Indië' over de in te voeren nieuwe wetgeving van strafrecht.

Liefde en geld in Natal, maart 1977, 352, *20-28*.

Over de ongelukkige liefde voor Caroline Versteegh van Multatuli, als aanleiding voor zijn vertrek naar Natal, en over het vermeende kastekort.

De idylle van Parakan Salak, november 1977, 360, *19-29*.

Over Multatuli in Batavia vanaf oktober 1844 en diens verloving met Everdine van Wijnbergen op 26 september 1845 te Palakan Salak. Met een P.S. over Natal, n.a.v. Hans L. Zwitser, 354, 41-46.

Een Haagse cocotte in de Indische literatuur, of: de tante van de gouverneur-generaal, juni-juli 1978, 367-[368], *45-48*.

Identificatie van personages in twee romans van A. Daum: Elise Coombergh de Resfeldt (*Uit de suiker in de tabak*, 1884) staat voor Elise van der Meyde, die trouwde met O.C. Holmberg de Beckfelt, en die als Elise voorkomt in Multatuli's *Bulletin van 't tooneel des oorlogs* 1, 2, 3 (Volledig werk, dl. IX); de gouverneur-generaal (*Hoe hij raad van Indië werd*, 1888) staat voor O. van Rees, neef van Holmberg de Beckfelt.

Beterschap, Trollope, juni-juli 1979, 379-380, *47-51*.

Laatste bijdrage voor zijn dood. Over het werk van Anthony Trollope (1815-1882).

Veer, Peter van der

Frits Staal in de provincie, juli-augustus 1988, 488-489, *16-24*.

Over de zinloosheid van het ritueel in *Over zin en onzin in de filosofie, religie en wetenschap* (1986) van filosoof en Sanskritist F. Staal, in Nederland beroemd, maar elders geconfronteerd met afwijzende kritiek van antropologen en andere onderzoekers.

De hurkende mens. Een essay over de etnografische verbeelding, oktober 1988, 491, *21-25*.

Thema: Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Antropologen kunnen naast hun wetenschappelijke etnografe nog een literair reisverslag of en roman schrijven, zoals o.a. Laura Bohannan (onder ps. Smith Brown).

Veld, Roel J. in 't (1942)

Veelbelovend en hachelijk. Over de toekomst van de universiteiten, november-december 1986, 468-469, *25/27-30*.

Thema: het karakter van de universiteit. Het standpunt van de directeur-generaal van het wetenschappelijk onderzoek bij het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

Mooi en lelijk in Nederland, juli-augustus 1989, 500-501, *7-9*.

Thema: Voor en tegen Nederland.

Velde, R. van de

Rimram over Rimbaud en Marsman, december 1964, 209, *41-42*.

Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op poëzie en kritisch proza, J.P. Guépin, 208, 25-31 inzake Rimbaud. Antwoord van J.P. Guépin, 209, 43-33. Polemiek rond het vertalen van m.n. Rimbaud: J. Diels, 210, 28-30; L.W.J. Hol, 211, 38; J.P. Guépin, 211, 39-40; L.L. Albertsen, 214, 37; L.D. Vancrevel, 215, 32-36 en J.P. Guépin, 218, 12.

Velden, B. van der

Hollands landschap wordt onooglijk, februari 1993, 543, *24-28*.

Over de teloorgang van het rivierenlandschap. Verwijzingen naar Jac.P. Thijsse, Carel van Mander, Paulien Caspers, De Heidemij, Wereld Natuur Fonds en Milieudefensie.

Veldkamp, B.S. (1958)
Maakte Karel van het Reve taalfouten?, februari 2014, 795, *21-24*.
Op zoek naar taal- en stijlfouten in het Verzameld Werk van Karel van het Reve.
Karel en de computer, juni-juli 2016, 823-824, *3-6.*
Hoe Van het Reve droomde van harde schijf en internet.

Velmer, J.
Pseudoniem van Jan Pen.

Vendler, Helen
Robert Lowell: het generieke leven, februari 1982, 411, *3-10*.
Over leven en de evolutie in de poëzie van de Amerikaanse dichter Robert Lowell. Met gedichten in het Engels.
De poëzie van A.R. Ammons, februari 1983, 423, *22-30*.
Over de poëzie van deze levende, Amerikaanse dichter. Met gedichten in het Engels. Vertaald uit het Engels door Ochrid Hogen Esch.

Verbogt, Thomas
Mijn moeder zong zo, augustus-september 2001, 645-646, *15-17*.
Thema: Mijn lied. Het liedje dat Verbogts moeder zong als zij zelf of een ander opgevrolijkt moest worden.

Verbon, H.A.A.
Over het wetenschappelijke van de economie, januari 1983, 422, *15-22*.
Betoog over de onterechtheid van W.F. Hermans' cynisme t.a.v. de methoden in de economie en de overspannen verwachtingen die men heeft van t.a.v. de natuurwetenschappelijke methoden van Popper. Grotendeels geschreven terwijl de auteur werkzaam was bij De Nederlandsche Bank. Met dank aan zijn ex-collega F.A.G. den Butter.
Pen over micro-economie : moedwil of misverstand, december 1984, 445, *17-20/22-26*.
Reactie op J. Pen, 435, 3-9 en 438-439, 23-28/30. Naschrift J. Pen, 445, 26.

Verduin, Lodewijk (1994)
Absolute aandacht: over Chr. J. Van Geel, maart 2019, 856, *32-38.*
Over de natuurpoëzie van Chr. Van Geel.
Levenswerk, december 2019, 864, *9-16.*
Over Thérèse Cornips en *Op zoek naar de verloren tijd*
Gespleten vitalisme, maart 2020, 868, *9-13.*
Over Cliënt E. Busken en het oeuvre van Jeroen Brouwers.
'Een diep verlangen naar vreemde gronden', januari 2021, 878, *35-41.*
Over het werk van Miek Zwamborn.
Deze maand (rubriek), mei 2021, 882, *2.*

Verhagen, Frans (1954)
Chinese paradoxen: De fragiliteit van een nieuwe wereldmacht, maart 2012, 772, *15-22.*
Indrukken opgedaan tijdens een eerste bezoek aan China met zijn Chinees-Amerikaanse schoonouders.
Reizen zonder bagage. Geert Mak op zoek naar Amerika, oktober 2012, 779, *16-21*.
Over de road trip door Amerika van Geert Mak.

Verheul, Kees (1940)
De futuristische wereld van Velimir Chlebnikov, maart 1973, 304, *3-8*.
Over de Russische dichter Velimir Chlebnikov die op grond van een door hem bedachte sterrentaal en de tabellen van het lot, een oersysteem der gebeurtenissen ontwierp. Met gedichten.
Nieuws van de zwarte man. Het Verzameld werk van Pierre Kemp (1886-1967), juni-juli 1977, 355-356, *41-47*.
Bespreking van Pierre Kemp, *Verzameld Werk* (1977), onder eindredactie van Pim de Vroomen en Harry G.M. Prick. Met gedichten.

's Nachts dromend op de tast. Juni/juli 2019, 859,860, *41-49.*
Over Sint Petersburg en Anna Achmatova.
Poesjkin en de epidemie. Juni-juli 2020, 871-872, *26-32*. Over hoe Poesjkin tijdens de cholera zijn quarantaine in Boldino doorbracht en wat hij in die periode schreef.

Verloren van Themaat, W.A.
Abortus en de rechten van de menselijke persoon, november 1975, 336, *18-20*.
Reactie op P. Cremers, 330, 16-17. Met een Naschrift van P. Cremers, 20

Vermeer, Willem R.
Over de taalkunde in Nederland, mei 1979, 378, *7-14*.
Over de strijd tussen de transformalisten (Chomsky) en de rest. Over de rol van de Stichting Taalwetenschap, als TG-bolwerk. Reactie A. Cohen, 379-380, 26-28 en antwoord W.R. Vermeer, 379-380, 28-33.
Antwoord aan professor Cohen, juni-juli 1979, 379-380, *28-33*.
Antwoord aan A. Cohen, 379-380, 26-28, n.a.v. W.R. Vermeer, 378, 7-14.
Allemaal voor niets. Vier jaar bezuinigen op het wetenschappelijk onderwijs, oktober 1987, 479, *7-12*.
De spectaculaire bezuinigingen zijn in de praktijk slechts neergekomen op een overheveling: het wetenschappelijk personeel heeft ingeleverd ten gunste van de hogere beamten. Met een aanvulling van J.M. Bordewijk-Knotter, 481, 46.
Professioneel management, april-mei 1988, 485-486, *24-27*.
Reactie op G. Mulder, 485-486, 22-24, n.a.v. W. Vermeer, 479, 7-12 inzake taalkunde.

Verspoor, Dolf
Dichte kerken, 18-11-1959, 27, *10*.
Rubriek: Korte commentaren. Katholieke en protestantse kerkenbouw.
Veenstra en de prijsbeheersing, 25-11-1959, 28, *13-14*.
Brief aan J.H.W. Veenstra. Reactie op J.H.W. Veenstra, 25, 1-3 over literaire prijzen. Zie J.F. Glastra van Loon, 26, 14.
Wye, Wye, Waxwing?, februari 1973, 303, *24*.
Opdracht: Voor Dick Hillenis. N.a.v. de vertaling van Vladimir Nabokov, *Pale fire* (1962) door Peter Verstegen. Zie P. Verstegen, 298, 28-30.

Versteegen, Jos(1956)
Wat Frank fluisterde. Januari 2019, 854, *19-23.*
Mijn eenzame uitvaarten met en zonder F. Starik. Herinneringen.

Verstegen, Peter (1938)

Hiding place-Huiszoeking, september 1972, 298, *28-30*.

Over het nog onopgehelderde raadsel in V. Nabokov, *Pale Fire* (1962), betreffende de schuilplaats van de kroonjuwelen. Zie D. Verspoor, 303, 24.

Vertaalcriteria en vertaalkritiek, augustus-september 1978, 369-370, *45-52*.

Met bespreking van voorbeelden ontleend aan: Katharina Reiss, *Möglichkeiten und Grenze der Uebersetzungskritik* (1971); Werner Winter, 'Impossibilities of translation' (1961); Raymond van den Broeck, *Inleiding tot de vertaalwetenschap* (1972) en Eugene A. Nida, *Towards a science of translation* (1964).

Vestdijk en Emily Dickinson, oktober 1987, 479, *32-34/36-37*.

Lezing gehouden voor de Vestdijkkring op 3 oktober 1987. Over Vestdijks ambivalente waardering voor de dichteres en over zijn vertalingen qua inhoud en vorm.

Dat ene woord. Op zoek naar Baudelaires 'Ennui', maart 2017, 832, *3-9.*

Bewerkte lezing gehouden op 24 februari 2017 op de Baudelaire-dag te Antwerpen ter gelegenheid van de 150ste sterfdag van de dichter.

Vijftig tinten Duits. Over Goethes erotische poëzie, augustus-september 2017, 837-838, *48-56.*

Over Goethes Römische Elegien, met een aantal vertalingen.

'Damned in a fair wife'. Een onoplosbaar vertaalprobleem in Othello, januari 2019, 854, *11-14.*

Hoe verschillende vertalers een onbegrijpelijke zinsnede in Shakespeare's Othello vertaalden.

Verstegen, Ton

Petersburg en Moskou als tweekoppig symbool, augustus-september 1993, 549-550, *16-19*.

Over de controverse tussen het westen en het oosten, de westerlingen en de slavofielen. Over de geschiedenis van beide steden, hun uiterlijk en hun relatie met kunst.

Vervoort, C.E.

Let's make a university, 03-05-1962, 152, *3-5*.

Serie: Het conservatisme van de Nederlandse student. Zie J. Pen, 153, 6-7; W. Mooyman, 154, 4-5 en L.C. Röling, 157, 4-5.

Universitaire verspilling-anders bezien, 28-11-1962, 182, *3-5*.

Aanvulling op J. Pen, 180, 1-4 inzake de relativering van de universitaire wantoestanden.

Vervoort, Hans

Notities naar aanleiding van een dagboek, november 1983, 432, *29-31*.

Bedenkingen over het houden van een dagboek; over Hans Warren, *Geheim dagboek*. Dl. 3. Bewerking van een radiocolumn.

Viersen, H.J.

Het politieke protestantisme, 11-11-1959, 26, *3-6*.

Geschiedenis en de positie in Nederland en Europa van de protestantse politiek.

Visser, Arie

Wassen met zand, oktober 1991, 525 [527], 20-24.

Voor de problemen van de Marokkaanse emigranten in Nederland dient de oorsprong in Marokko gezocht te worden: analfabetisme, dubbele moraal, ander normenstelsel, familiale toestanden, de islam.

Visser, F.W.A.

De generaal en de retoriek, 09-09-1959, 17, *6-7*.
Brief uit Parijs. Over Jean-François Revel, *Le style du Général* (1959), d.w.z. de retoriek van De Gaulle. Zie J.J. Peereboom, 22, 1-3 en H. van Galen Last, 24, 8-10.
Boeddhisme voor beginners, oktober 1984, 443, *32-33*.
Over de Sutra van de Zesde Patriarch, Hui-Neng (638-713).

Visser, Tj.S.
Hallel-u-jah om pi, maart 1963, 188, *45-46*.
Wiskunde. Over het getal pi, de geschiedenis tot 100.000 decimalen.
Na zoveel droevig ongeval zocht hij zijn troost bij 't priemgetal, april 1963, 189, *44-48*.
Wiskunde. Over de geschiedenis en wezen van het priemgetal.
Wonderpunt, september 1963, 194, *40*.
Meetkunde.

Vloet, Corine
Lekkere vette woorden, januari 2000, 626, *22-24*.
Rubriek: Toets der kritiek. Simon Schama, *De ogen van Rembrandt* (2000) besproken door Roelof van Gelder in *NRC Handelsblad*, Ernst van de Wetering in *Vrij Nederland*, Jonathan Israel *Times Literary Supplement*, E.H. Gombrich in *New York Review of Books*, Lucette ter Borg in *de Volkskrant*, Jan Kuijk in *Trouw*, Michael Kimmelman in *New York Times Book Review*, Deanna Petheridge in *The Guardian* en Peter Conrad in *The Observer*.

Voetelink, Herry
Een onzorgvuldige herdenking, januari 2004, 674, *22-24*.
Over de Februaristaking op 25 februari 1941 in Amsterdam.

Vondeling, A. (1916-1979)
Ons a-politieke bedrijfsleven, 20-01-1960, 36, *9-10*.
Reactie op J.L. Heldring, 34, 1-4. Zie ook A. van Ameringen, 4-5; E. Damen, 5-6; W.J. Geertsema, 6-7; J. de Kadt, 7-8; J. Pen, 8-9 en W.H. Fockema Andreae, 40, 3-4 inzake de angst van het Nederlandse bedrijfsleven voor politiek.

Vonder, Maarten
Een teken van rang. Betekenis en functie van het begrip 'afstand' bij Ter Braak, mei 1983, 426, *19-27*.
Bewerking van de doctoraalscriptie 'Afstand als teken van rang' Afstand als literair-kritisch beginsel bij Ter Braak (juni 1982).

Vonhoff, H.J.L. (1931)
Pleidooi voor enkelvoud, december 1982, 421, *25-26*.
Reactie op E. van Thijn, 420, 3-10. Zie ook W. Albeda, 421, 3-5; H.A. Becker, 421, 6-9; H. Daalder, 421, 10-12; M. van der Goes van Naters, 421, 13-16; W.F. Hermans, 421, 16; P. Kalma, 421, 17-21; G. Krol, 421, 22-23 en R. Mulder, 421, 24-25. Het uniek karakter van de individuele mens waar het de auteur om gaat, vindt in de organisatorische beschouwingen geen of een te bescheiden plaats.
Ondanks het wantrouwen, december 1989, 505, *17-22*.
Kanttekeningen van cultuurpolitieke, culturele en economische aard ter verklaring van de bemiddelingspositie van Nederland, waarbij taal een onmisbaar instrument is. Lezing op 26 november 1989 in Paradiso op een bijeenkomst voor de Vereniging OKW over het

Nederlands en de drie moderne talen. Zie R. Kousbroek, 505, 13-16 en J.J. Peereboom, 505, 8-12.

Voogd, Stephanie de

De apenrots en het feminisme, juli-augustus 1973, 308-309, *53-54*.

Polemiek: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Oom Jan leert de meisjes lezen, september 1973, 310, *31-34*.

Polemiek: J.J.M. van Dijk, 303, 17-21; 308-309, 3-11; 308-309, 53-56; 310, 28-30 en 310, 35-37. S. de Voogd, 308-309, 53-54 en 310, 31-34. H. van Buuren, 310, 16-23. Andreas Burnier [= C.I. Dessaur], 310, 24-27.

Het masratioccultinisme en de volksgezondheid, maart 1977, 352, *15-19*.

Over feminisme. Zie reacties van R. Rubinstein, 353, 11-14 en R. van Hezewijk, 361, 13-20. Zie antwoord van S. de Voogd, 353, 14-15 en poëzie, S. de Voogd, 354, 32.

Qui non intelligit..., april 1977, 353, *14-15*.

Reactie op R. Rubinstein, 353, 11-14, n.a.v. S. de Voogd, 352, 15-19. Zie ook R. van Hezewijk, 361, 13-20. Zie antwoord van S. de Voogd, 353, 14-15 en poëzie, S. de Voogd, 354, 32.

Interview met een dode, mei 1977, 354, *3-11*.

Fictief interview met psychiater Carl Gustav Jung. Zie voor vervolg S. de Voogd, 363, 36-39. Zie ook poëzie, S. de Voogd, 354, 32 en reactie R. van hezewijk, 361, 13-20.

Freudiaans bewustzijn, december 1977, 361, *39-42*.

Over de beperktheid van het Freudiaans-concretistisch denken tegenover de mogelijkheden van het symbolisch denken, kijken en luisteren.

Interview met een dode (II), februari 1978, 363, *36-39*.

Het eerste interview met Carl Gustav Jung verscheen in nr. 354, 3-11. Zie ook poëzie, S. de Voogd, 354, 32 en R. van Hezewijk, 361, 13-20. Over rationalisme.

Mooi is waar, maart 1978, 364, *21-25*.

Fictief gesprek tussen Phaedrus en Socrates over objectieve waarheid en de waarheid van de schoonheid.

Dunglish, april 1978, 365, *46*.

Voorbeeld van een korte Engelse tekst, die door schrappen en wijzigen vanwege de uitgever onherkenbaar veranderd is.

Thema zonder wijs, mei 1978, 366, *16-22*.

Notulen van een fictieve vergadering over het al of niet invoeren van thema-onderwijs aan de universiteit, die op verzoek van de studentenvakbond ten behoeve van middelmatige studenten belegd is. Waarbij de situatie van de vrouwelijke student ter sprake komt.

Weg met afgoderij, januari 1979, 374, *23-26*.

N.a.v. Adrianna Stassinopoulos, *The other revolution* (1978). Over de spirituele crisis als gevolg van de Verlichting.

Achter Chinese muren, mei 1979, 378, *25-28/30-32*.

Beschouwing over literatuur, de bioloog Paul Kammerer, de erfelijkheidstheorie, Kant en Goethe.

Oorzakelijkheid: idee en mythe, februari 1980, 387, *15-26*.

Over causaliteit en waarschijnlijkheidstheorie.

Metaforen. Over ware leugens en onware feiten, mei 1981, 402, *3-16*.

Tekst (pp. 3-12) van een lezing, op 08-04-1981 gehouden voor de Centrale Interfaculteit te Groningen onder auspiciën van de Vakgroep Analytische Filosofie en Filosofie-Geschiedenis, gevolgd door een discussie, waarvan een samenvatting wordt gegeven (pp.

13-16). Over de tegenstelling fictief-werkelijkheid en metaforisch-werkelijkheid in de literatuur. Over het filosofische begrip privatio met betrekking tot tegengesteldheid bij Aristoteles. Over de masculinistische opvatting, dat mannen goed kunnen denken en vrouwen gevoelig en intuïtief zijn, met speciale aandacht voor het beginsel voor het woord en het begrip 'irrationeel'.

Vos, R.A.H.
Een illusionist ontmaskerd, januari 1969, 254, *17-20*.
Reactie op J. Brugman, 253, 3-8 inzake ontwikkelingshulp. Zie A. Nuis, 254, 3-8; P. van 't Veer, 254, 9-11; C.J. Stichter, 254, 12-16 en J.N. Scholten, 254, 22-23. Met antwoorden van J.Brugman, 254, 8-9/11-12/16/20-21/23. Zie ook J. Brugman, 255, 7-12.

Vos, Mieke de (1961)
Laat de herders op het Forum, juni-juli 2020, 871-872, *46-50.*
Over Piranesi's 'net echte' vedute en het nadeel van conserveren.

Vredenbregt, Jacob
De Purwodadi-moorden en de katholieke missie in Indonesië, december 1969, 265, *8-11*.
Analyse van de achtergronden die tot de geweldadigheden in Purwodadi tussen het Indonesische leger en de aanhangers van de Indonesische communistische partij (PKI).

Vree, Freddy de
De roman van de leugen, maart 1983, 424, *36-41*.
Bespreking van Hugo Claus, *Het verdriet van België* (1983).

Vriend, Jan
Valse stochastique? Iannis Xenakis en de 20ste eeuwse muziek, maart 1981, 400, *10 -14/16-18*.
Over de nieuwe conceptie van het verschijnsel muziek van Xenakis. Met biografische gegevens. Zie rectificatie 401, pp.28. Gedateerd: Amsterdam, 1 januari 1981. Geschreven in opdracht van Editions Stock in Parijs voor een jubileumboek over Xenakis (1981).
Het muziekleven in Nederland, augustus-september 1982, 417-418, *3-4/6-24*.
Treurzang over de status van het Nederlandse muziekleven en de status van het Nederlandse componeren, met voorbeelden uit eigen ervaring.

Vries, Gerard H. de
Wittgensteins filosofie en die van de gewone taal, juni-juli 1976, 343-344, *22-34*.
Over diens belangstelling voor de wiskunde en diens taaltheorie.
De armoede van de sociologie, januari 1979, 374, *3-14*.
Die bestaat uit de oriëntatie op feiten i.p.v. op de theorievorming. Reactie van A.J.F. Köbben, 376, 34-36. Antwoord van G. de Vries 376, 36-37.
Antwoord, maart 1979, 376, *36-37*.
Aan A.J.F. Köbben, 376, 34-36, n.a.v. G. de Vries, 374, 3-14.

Vries, G.J. de
Een gedicht van Ida Gerhardt, mei 1983, 426, *37*.
Hoe men 'De oproep' uit de bundel *De zonnen van het licht* (1957) dient te lezen om het anapestische gedicht maximaal tot zijn recht te laten komen. N.a.v. de voordracht van H. van Ulsen voor de radio 27 april 1983.

Vries, Gert J.J. de

Opium en de medische banvloek. De theologie der drugbestrijders, april 1974, 317, *3-9*.
Over de principiële aspecten van het drugsbeleid. De strafrechtspleging inzake drugs is onverenigbaar met de beginselen van de wetgeving.

Vries, Lyckle de

Ter Borch-een uitgestelde tentoonstelling; een verlate boekbespreking, maart 1974, 316, *13-17*.
Over de Terborch-tentoonstelling in het Mauritshuis in Den Haag en over S.J. Gudlaugsson, *Geraert ter Borch* (1949).

Weerwoord, april 1974, 317, *41-42*.
Antwoord op J. B. Bedaux en P. Hecht, 317, 38-41, n.a.v. L. de Vries, 316, 13-17 inzake Ter Borch.

Willem Buytewech verbannen naar Rotterdam, december 1974, 325, *15-19*.
N.a.v. de tentoonstelling Willem Buytewech (1591-1624) in het Museum Boymans-Van Beuningen te Rotterdam.

Vroman, Leo

Brief uit New York, 30-11-1960, 81, *16*.
Over de inzet van dieren en weefselcultures ten dienste van de mens. Gedateerd: New York, 19 november 1960. Zie K.L. Poll, 79, 1-2 en D. Hillenius, 79, 10/12-13 en

Zeven dagen met een boekvorming iemand in de bus, 12-07-1961, 113, *15*.
Bespreking met D. Hillenius, *Tegen het vegetarisme* (1960).

Twee brieven, januari 1977, 350, *22-26*.
I.s.m. judy van Emmerik. Brief van Judy van Emmerik aan Leo Vroman, Amsterdam, 4 november 1976. Beschouwingen over hersenen, de geest en de bestudering ervan, n.a.v. een bericht over het eerste kunstmatige gen. Verwijzingen Descartes, Schopenhauer, Klages en Freud. Antwoord van Leo Vroman, Brooklyn, 18 november 1976. Beschouwing over leven, filosofie en wetenschap.

'Shenandoah'. Gezongen door Paul Robeson, augustus-september 2001, 645-646, *18*.
Thema: Mijn lied. Over Vromans favoriete lied 'Shenandoah' van Paul Robeson.

Vuyk, Bep

Rice roots met wortelrot, 11-11-1959, 26, *7-8*.
Bespreking van Arthur Goodfriend, *Rice Roots*. Reactie J.H. Burgers, 28, 12.

Een Amerikaan over Indonesië, 27-01-1960, 37, *3-3*.
Bespreking van Louis Fischer, *The Story of Indonesia* (1959).

Terug naar de bron, 17-02-1960, 40, *12-15*.
Bespreking van R. Nieuwenhuys, *Tussen twee Vaderlanden* (1959).

Roman uit Donker Afrika, 06-04-1960, 47, *10-11*.
Bespreking van Piet van Aken, *De Nikkers* (1959).

Meer 'Indisch' dan 'Haags', 13-07-1960, 61, *12-14*.
Serie: Van oude boeken. Louis Couperus, *Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan* (1906).

Literatuur in vijftien talen, 05-10-1960, 73, *13-15*.
Bespreking van *Contemporary Indian Short Stories* uit vijftien verschillende taalgebieden, Indiase literatuur en Aziatische literatuur.

Bij het scheiden van de markt, 30-11-1960, 81, *13-14*.
Bespreking van de bloemlezing van Indisch proza en poëzie tot 1935 *Bij het scheiden van de markt* (1960), door Rob Nieuwenhuys.

Verhalen van Vincent Mahieu, 19-04-1961, 101, *9-11*.
Bespreking van Vincent Mahieu, *Tjoek* (1960).
Opstand in het paradijs, 14-03-1962, 145, *8-9*.
Bespreking van de vertaling van James Mossman, *Revolt in Paradise* (1960).
Naar het oude patroon, 10-10-1962, 175, *11-13*.
Bespreking van F. Springer, *Bericht uit Hollandia* (1962).

Wadman, Anne
Waarom sommige Friezen Friezen zijn, 17-10-1962, 176, *7-11*.
Over de Frieze beweging en de houding van de auteur tot de Friese taal en samenleving. Reactie van J. Pen, 176, 11-12.

Walda, Dick
Onze mariniers, onze marechaussee: jongens van stavast, augustus-september 1969, 261-262, *35*.
Over deze keurkorpsen en hun recente inzet in Amsterdam en Curaçao. Verwijzingen naar een interview met de commandant, grootmajoor H. Martens in *Algemeen Handelsblad*.
Rechtervleugellam. En andere notities over de krijgsmacht, oktober 1970, 275, *18-21*.
Persoonlijke beschouwing van de krijgsmacht.

Walraven, Boudewijn C.A.
Tien sasol sijo, januari 1984, 434, *36-41*.
Over de sijo, het korte Koreaanse gedicht, en de sasol sijo, het breedsprakerige; met 10 voorbeelden.

Walravens, C.J.H.
Reaktie op 'New Delhi', 24-01-1962, 138, *13*.
Reactie op J. van Rossum, 135, 7-8. Naschrift van J. van Rossum, 138, 13 inzake de Wereldraad van Kerken.

Walter, Hein
'Het spijt ons', april 2001, 641, *28-29*.
Over de moeite die gedaan moet worden om zijn gedichten gepubliceerd te krijgen.

Wansink, Willem (1953)
Volkspark am Weinberg, Mitte, december 1998, 613, *12-13*.
Rubriek: Hier Berlijn.
De adelaar is geland, januari 1999, 614, *24-25*.
Rubriek: Hier Berlijn. Over de Rijksdag in Berlijn.
1.713.139 Parkeerbonnen, februari 1999, 615, *9-11*.
Rubriek: Hier Berlijn. Berlijn in feiten.
Onderaardse getuigen, maart 1999, 616, *15-16*.
Rubriek: Hier Berlijn. Berlijn in feiten.
Schluss mit lustig, april-mei 1999, 617-618, *73-74*.
Rubriek: Hier Berlijn. Duitse politiek inzake de Balkan. Joschka Fischer, ; Die Grünen; Bündnis 90; Schröder.
Heimatlos, juni-juli 1999, 619-620, *56-59*.
Rubriek: Hier Berlijn. 1. *Reizen als metamafoor*, over de gevolgen van de *Wende*; Peter Brasch. 2. *Piespotten-communisme*, over Oost- Duitsers. 3. *Het beloofde land*, journalist Alexander Osang over de veranderingen na de val van de Muur in '89.

Hijskranen en vleeshaken, augustus-september 1999, 621-622, *42-43*.
Rubriek: Hier Berlijn. Over de verandering van Berlijn.
Zondagsrebellen, oktober 1999, 623, *36-37*. Over de dienstverlening in Duitsland.
Rubriek: Hier Berlijn.
Vergeten puin, november 1999, 624, *31-32*.
Rubriek: Hier Berlijn. De laatste reguliere aflevering precies tien jaar na het slechten van De Muur.
Fin de spectacle, december 1999, 625, *34-37*.
De unheimlich goede afloop in deze epiloog, na een jaar lang vanuit de nieuwe Duitse hoofdstad over de werkelijke muur die nog altijd bestond, bericht te hebben. Tien jaar na de val van een muur die enkele decennia *de* Muur was geweest.
Wassergate; Duitsland op weg naar catharsis, februari 2000, 627, *27-30*.
Over de gevolgen van politiek schandaal.
'Berlijn houdt de adem in!', augustus-september 2000, 633-634, *40-46*.
Speurtocht naar de 'nieuwe' generatie Duitse schrijvers. Kritiek op selectie en beoordeling van nieuwe titels die M. Zeeman presenteerde. Reactie M. Zeeman, 635, *34-40*.
Afscheid van Duitsland: Bericht van een verhuizing, augustus-september 2001, 645-646, *47-54*.
Duitslands afrekening met het oorlogsverleden, zoals gepropageerd door de auteur Martin Walser in zijn dankwoord 'Erfahrungen beim Verfassen einer Sonntagsrede' op 11 oktober 1998 voor de Vredesprijs van de Duitse boekhandel.
Schröders stagnatie. De Duitse crisis bedreigt Europa, maart 2003, 664, *18-21*.
De huidige economische crisis in Duitsland vormt ook een bedreiging voor de Nederlandse economie; Gerhard Schröder.
Schröders zonsondergang: De kanselier is zijn zenit gepasseerd, april 2005, 689, *28-31*.
De nieuwe koers van de Duitse krant *Die Zeit*: niet meer klakkeloos aan de leiband van de regering van Gerhard Schröder lopen.
Beter ziek zijn. Feit en fictie in het Nederlandse zorgstelsel, december 2008, 733, *5-11*.
Een intellectueel als staatsman. Helmut Schmidt (191802015), januari 2016, 818, *29-34.*
Over leven, persoonlijkheid en de pragmatiek van Helmut Schmidt.
Een Metternich voor onze tijd, op zoek naar een nieuwe Koetsier van Europa, juni-juli 2016, 823-824, *56-64.*
Over de vraag of er een Metternich van de 21ste eeuw nodig is en wie die rol zou kunnen vervullen.
Bevrijding of verwurging, Hoe de burger vermalen werd in het nieuwe zorgstelsel (samen met Eeke van der Veen), februari 2017, 831, *37-47.*
Tekst gebaseerd op 'De burger de baas'.
Vrijheid versus gelijkheid. Over de intellectuele erfenis van Ralf Dahrendorf, juni-juli 2018, 847-848, *22-30.*
Beschaafd nationalisme als bondgenoot, april 2019, 857, *33-39.*
Over het taboe op nationalisme, hoe beschaafd ook.

Wassenberg, A.
Le complexe d'alpha of het Kousbroekeffekt, mei 1970, 270, *8-14*.
I.s.m. L. Brunt. Kanttekeningen bij 'de misère van de oppositie' vertegenwoordigd door van L. de Buch [= Rudy Kousbroek]. Reactie van L. de Buch [= Rudy Kousbroek], 270, 14-17 en H. Drion, 271-272, 25-26.

Weiden, Marianne van der (1954)
Liefde en lijden in de oer-roman, maart 2016, 820, *41-48.*

Over de ‘Aethiopica’ van Heliodorus. De langste overgeleverde roman uit de Oudheid.

Welagen, Robbert (1981)
Een pleidooi voor de novelle, augustus-september 2018, 849-850, *3-6.*

Wentholt, Ilse
Minnaarsperikelen in Makassar, december 1998, 613, *16-31*.
Met nawoord van B. Bommeljé, 613, 31. Brieven geschreven in 1946-'47 aan haar ouders in Australië, in 1998 geselecteerd en verzorgd door haar broer Rob Wentholt. Andere kijk op de politionele acties en de vermeende oorlogsmisdaden van R. Westerling aldaar.

Wentholt, Rob (1924)
Niet macht, of status, of prestige, april 1994, 557, *26-28*.
Onder pseudoniem J.W. Paul. Thema: Gezag.
Gesteldheden, september 1994, 562, *33-39*.
Onder pseudoniem J.W. Paul. Beschouwingen over o.a. Kees van Kooten, *Zwemmen met droog haar* (1991), Boris Pasternak, *Dr. Zjivago* (1957), L. Tolstoj, *Oorlog en vrede* (1864-1869), George Bizet, *Carmen*.
Mam, augustus-september 2005, 693-694, *55-64*.
Thema: Eros & Thanatos. Herinneringen aan zijn moeder, met name gedurende zijn jeugd in Indië.
Pap, december 2005, 697, *39-48*.
Herinneringen aan zijn vader, o.a. gedurende zijn jeugd in Indië.
Meneer De Kadt, april 2006, 701, *38-48*.
Herinneringen aan Jacques de Kadt (1897-1988) o.a. tijdens Japanse internering.
Rectificatie in mei 2006, 702, 49.
Een leerproces op Seacliff, november 2007, 720, *40-48*.
Triosonate. De cineast Max de Haas, zijn vrouw Gretl en ik, maart 2008, 724, *39-49*.
Over John P., geluk, bewustzijn, dood en wat dies meer zij, juni-juli 2010, 751-752, *61-65*.
Over John Peereboom.

Wentinck, Ch.
Nogmaals Prange, 06-07-1960, 60, *8-9*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op H. van Galen Last, 59, 12-14. Antwoord van H. van Galen Last, 60, 9. Zie N. Scheepmaker, 58, 13-14 betreffende Prange.

Wesley, Peter
Rotsen en sonates, augustus-september 1991, 525-526, *47-50*.
Over twee soorten interpretatie van kunstwerken: betekenis achterhalend en eigen preoccupaties projecterend. Er zijn oninterpreteerbare werken, zoals het pianostuk Herma (ca. 1960) van Iannis Xenakis.
Een dilemma, december 1991, 529, *16-17*.
Wanhoopsvraag: hoe schrijft men over muziek?
Sonosofische bespiegelingen, mei 1992, 534, *3-8*.
Over geluid en lawaai, de reacties van mensen, ook in het verleden i.c. Alphons Diepenbrock in 1888 in een brief uit 's-Hertogenbosch; over muziek die stoort en muziek die gestoord wordt, over achtergrondmuziek.
Misère van het gezond verstand, juni-juli 1992, 535-536, *4-6*.
Thema: Gezond verstand. Gezond verstand is een dekmantel voor geborneerdheid, een excuus voor slaafs en angstig regel-geleid gedrag.

Grandeur van het gezond verstand, juni-juli 1992, 535-536, *13-14*.
Thema: Gezond verstand. Het gezond verstand is het beste afweermiddel tegen slaafse gehoorzaamheid aan regels.
Denken en rekenen, december 1992, 541, *6-8*.
Thema: Geld. Economen rekenen wel eens dom, i.c. Tinbergen en de geleidelijke produktiviteitsverbetering; de berekening klopt en de conclusie is onontkoombaar als de praemissen waar zijn.
Een kus op des, februari 1993, 543, *3-7*.
Gebaseerd op een lezing met het thema 'Muziek en erotiek' in de Beurs van Berlage op 28-10-1992 voor de Stichting voor OKW. Over opvattingen en interpretaties van Arnold Schering (1936) en Deryck Cooke (1959). Met voorbeelden van Beethoven, Chopin, Richard Strauss en Wagner. Eigen hypothese: nabootsing en associatie spelen een rol bij het beluisteren en duiden van muziek.
Mijn hemel, januari 1994, 554, *5-7*.
Thema: afstand. In de liefde.
Ze zijn tegenwoordig zo knap, september 1994, 562, *10-14*.
De houding van de mens tegenover de technische middelen. Dienstbare techniek leidt tot blind vooruitgangsgeloof en onverschilligheid tegenover de omgeving, wat weer in de hand gewerkt wordt door de gedachte dat alle dingen volledig vervangbaar zijn.
Beschaafd vervoer, maart 1995, 568, *18-1*.
Thema: Openbaar vervoer. Over de digitale toekomst.
Van rock 'n' roll tot lapfuck. Een verkenning, juni-juli 1995, 571-572, *20-21*.
Thema: Popmuziek. Schets van het onderzoeksterrein.
Wie weet er nog een mop?, oktober 1996, 587, *36-40*.
Kunstbeschouwing; Vernieuwing in de kunst onder invloed van het prestige van de wetenschap; kunstgeschiedenis.
Wesly, 'Wie zo schrijft deugt niet', april-mei 1999, 617-618, *67-68*.
Thema: Feest. Herinneringen aan K.L. Poll en een stuk van hem over Norbert Elias.

Wesseling, H.L. (1937 - 2018)
Stanley Hoffmann's idee over Frankrijk, maart 1976, 340, *13-16*.
Over Stanley Hoffmann, *Decline or renewal? France since the 1930s* (1974).
Nederland zonder Indië, juni-juli 1979, 379-380, *3-14*.
Over de invloed van het verlies van Indië op de Nederlandse samenleving. Het gevoel van morele superioriteit en het commercieel realisme zijn het meest bestendige element in de politieke cultuur.
Een intellectueel en de politiek : Raymond Aron, 1905-1983, april 1984, 437, *3-4/6-12*.
Over de Franse intellectueel Raymond Aron, zijn wetenschappelijke werk, zijn journalistieke werk, zijn professoraat (sociologie), zijn opvattingen in zake politiek en onderwijs en zijn *Mémoires* (1983).
De oude universiteit-en de nieuwe, november-december 1986, 468-469, *19-24*.
Thema: het karakter van de universiteit. Het selectieprobleem.
Het tekort van Bommeljé, februari 1988, 483, *40-46*.
Over B. Bommeljé, *De sfinks op de rots. Over geschiedenis en menselijk tekort* (1987).
Reactie B. Bommeljé, 484, 45-46.
Het echte en niet valse in de koloniale geschiedenis, november 1988, 492, *21-23/26-30*.
Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Er bestaan valse en juiste ideeën over de koloniale geschiedenis. Lezing voor de vereniging voor OKW in oktober.
Niet bij vrijheid alleen, februari 1991, 519, *12-20*.
Tekst van de lezing over 'Liberalisme en cultuur' in de Beurs te Amsterdam op 9 december

1990. De verwerving van cultuur (het onderwijs) gaat dus ten koste van de vrijheid en ze is dus die prijs waard. Wetenschap en kunst hebben baat bij een grote mate van vrijheid.

Geschiedenis tussen wetenschap en kunst. Nieuwe bijdragen aan een oude discussie, augustus-september 1991, 525-526, *8-14*.

Beschouwing n.a.v. F.R. Ankersmit, *De navel van de geschiedenis. Over interpretatie, representatie en historische realiteit* (1990); J. Tollebeek, *De toga van Fruin. Denken over geschiedenis in Nederland sinds 1860* (1990); E.E.G. Vermeulen, *Theorie van historische kennis. Historia vitae magistra* (1990) en P.H.H. Vries, *Vertellers op drift. Een verhandeling over de nieuwe verhalende geschiedenis* (1990).

Tweemaal op weg naar het einde?, januari 1992, 530, *6-14*.

Tekst van een lezing op 25 oktober 1991 gehouden voor de Vereniging O.K. & W. Fin de siècle: overeenkomsten en verschillen tussen het einde van de 19de en de 20ste eeuw.

Huizinga intiem, december 1993, 553, *3-11*.

Onder meer n.a.v. J. Huizinga, *Briefwisseling* (1989-1991); over de betekenis van deze uitgave voor een beter beeld van de mens en diens werk, met aandacht voor de Franse vertaling van *Herfsttij der middeleeuwen* (1919).

Enfant terrible: A.J.P. Taylor, juli-augustus 1994, 560-561, *3-10*.

Over het leven en werk van de Engelse historicus A.J.P. Taylor (1906-1990).

Geschiedenis & gerechtigheid. Of: de historicus en de wet, oktober 2010, 755, *4-11*.

Nooit meer Paars: Van de politieke dood in de pot naar Wilders, april 2012, 773, *3-7*.

Door de interconfessionele Paarse coalitie zijn politieke partijen als SP, PVV en LPF opgekomen.

Wetenschapsfraude! Drie bekentenissen, mei 2012, 774, *7-12*.

Een niet bestaand probleem?: Godsdienst, geloof en moraal, augustus-september 2012, 777-778, *3-7*.

Het verschil in standpunten tussen Van Deursen en Wesseling rond geloof, uiteengezet in hun Huizingalezingen (resp. 1994 en 1996).

Van oude en nieuwe universiteiten, november 2012, 779 [780], *3-10*.

Over veranderingen in het Nederlandse universitaire stelsel.

Nederland & Zuid-Afrika. Of de ironie der koloniale geschiedenis, maart 2012, 783 [784], *5-11*.

De Boerenoorlog (1899-1902) naar aanleiding van Martin Bossenbroeks *De Boerenoorlog* 2012).

Herdenkingsgetob. Over de dodenakkers niets dan goeds, april 2013, 785, *9-13*.

Lach niet. Historische musea als nationaal en Europees probleem, mei 2013, 786, *7-12*.

Wat? Waarom? Hoe. Een historische discussie, augustus-september 2013, 789-790, *3-7.*

Een historische discussie over het nut en de noodzaak van geschiedenisonderwijs.

Europa, best belangrijk. Maar eigen volk eerst, oktober 2013, 791, *17-23.*

Het nationalisme in Nederland en Frankrijk.

Schuld en boete. Kan men excuses aanbieden voor het verleden?, februari 2015, 807, *3-7*.

De worsteling met het koloniale verleden van Nederland en Frankrijk.

Wat bezielt de Fransen?, april 2015, 809, *15-19.*

De Franse worsteling met het ondergangsgevoel en hun rol in de economische wereldorde.

Europa's koloniale erfenis, augustus-september 2015, 813-814, *3-7*.

Zeg, ken jij de muzelman..., november 2015, 816, *3-7*.

Over de islam.

Vele, vele, vele Franse intellectuelen, april 2016, 821, *3-8.*

In Frankrijk zijn intellectuelen belangrijk, wat niet betekent dat ze invloed hebben.

Het gelijk van de generaal, augustus-september 2016, 825-826, *3-8.*

Wat Charles de Gaulle dacht over de deelname van Groot-Brittannië aan een verenigd

Europa.
Wiijn, gastronomie, café. Drie sleutels tot de Franse identiteit, november 2016, 828, *18-22.*
Wijn hoort bij de Franse identiteit, maar Fransen worden zelden dronken.
Cultuur en beschaving. Over oude en nieuwe begrippen, januari 2017, 830, *3-8.*
Over de verschillen tussen Europese en westerse cultuur.
Structureel geweld? Nederland onderzoekt zijn oorlogsmisdaden, maart 2017, 832, *23-27.*
Analyse van het militaire optreden van Nederland in Indonesië 1945-1950.
De scrabble-universiteit. Of: het mysterie van de verdwenen vrouwelijke professoren, mei 2017, 834, *22-27.*
Waarom het aantal vrouwelijke hoogleraren achterblijft bij de sreefcijfers.
Stalins gewillige beulen. Over unieke en minder unieke massamoorden, augustus-september 2017, 837-838, *18-23.*
Over de vraag of het communisme even slecht is als het nationaalsocialisem.
Een paar opmerkingen over Karel van het Reve, oktober 2017, 839, *13-18.*
Soms zat Karel van het Reve er ook wel eens naast.
Een Franse Revolutie? december 2017, 841, *9-14.*
Over de vekiezing van Macron.

Wiel, Guido van de
Het e-loze universum. De lipogrammatica van Georges Perec, maart 2009, 736, *3-8*.
Bewerkte nawoord bij 't Manco' de Nederlandse vertaling van van de Wiel van Georges Perecs 'La disparition'.

Wiener, L.H. (1945)
Antwoord aan Jeroen Vullings: De recensent en onvervulde haat, april 2003, 665, *29-34*.
Reactie van zijn voormalige leraar Engels op Jeroen Vullings bijdrage ‘L.H. Wiener (1973-2003)’ aan *Het Beschreven Blad* februari 2003.
Romans verkopen tenminste. J.M. Meulenhoff (1967-1971), juni-juli 2005, 691-692, *17-25*.
De rechtszaak tegen zijn debuut *Seizoenarbeid* (1967) en de rol van Meulenhoff-directeur Willem Bloemena in de afwikkeling.
Malcolm Lowry, maart 2019, 856, *13-20.*
Over een bezoek aan het graf van Malcolm Lowry, begeleid door een fles whisky, gevolgd door een experiment met tequila
Brief aan Paul Léautaud. Juni/juli 2019, 859/860, *33-37.*

Wiersma, Jurjen
Het engagement van Saul Bellow, oktober 1982, 419, *25-28*.
Over het leven en werk van deze Amerikaanse auteur.

Wiersma, W.F.
De complementariteit van wetenschap en kunst, februari 1990, 507, *34-35*.
Vier visies op de verhouding tussen wetenschap en kunst. Op creatief niveau bestaat tussen beide een eenheid.

Wigbold, H.A.
Progressieven van de koude grond, 07-12-1960, 82, *3-5*.
Bijvoorbeeld F. Hermans, *Algerije* (1960). Reactie F. Hermans, 85, 5-6. Antwoord H.A. Wigbold, 85, 6. Zie S.M. Korteweg, 86, 6.
Naschrift, 29-12-1960, 85, *6*.
Bij F. Hermans, 85, 5-6, n.a.v. H.A. Wigbold, 82, 3-5. Zie S.M. Korteweg, 86, 6.

Wijne, J.S.
Honorarium, april 1963, 189, *19*.
Rubriek: Reacties van lezers. Reactie op N. Scheepmaker, 188, 13-16 inzake een vergoeding aan Gerrit Kouwenaar

Wijnen, Marie-Anne van
Girlpower?, april-mei 1999, 617-618, *18-19*.
Thema: Feest. Girls voor *Hollands Maandblad*!

Wijsenbeek, Florus (1944)
Vier redenen: Waarom ik mijn MAROR-aanvraag heb ingestuurd, maart 2001, 640, *18-19*.
Rubriek: Aan de ene kant. Verantwoording voor het insturen van het MAROR-formulier (Morele Aansprakelijkheid Roof en Rechtsherstel), waarmee joden in Nederland schadevergoeding kunnen claimen voor het aangedane onrecht in de Tweede Wereldoorlog.
P'tit Louis: Een Europse herinnering, november 2001, 648, *25-28*.
Herinneringen aan de dit jaar op 88-jarige leeftijd overleden Louis Maury, voormalig secretaris-generaal van de liberale fractie in het Europees Parlement.
Een vriend van Europa, maart 2002, 652, *26-28*.
Over het eigenzinnig optreden van Valéry Giscard d'Estaing als voorzitter van de liberale fractie in het Europees Parlement.
Boeren Keessie. Herinneringen aan een volksvertegenwoordiger, oktober 2002, 659, *26-31*.
Over de loopbaan bij het Europees Parlement van de liberaal Cornelis ('Kees') Berkhouwer (1919-1992).
De maffia kijkt mee in Europa, februari 2003, 663, *16-20*.
De macht van de Siciliaanse maffia in het Europees Parlement.
Honni soit qui Malpensa, oktober 2003, 671, *29-33*.
Pogingen van de auteur om in het Europees Parlement de steun aan het Milanese vliegveld Malpensa te blokkeren.
Een onaardig boek, december 2003, 673, *22-24*.
Over J.J. Voskuil, *Requiem voor een vriend* (2000) en de hoofdpersoon Breugelman alias het VVD-lid Jan Bruggeman.
Mollen in Europa, april 2004, 677, *14-18*.
Voorbeelden van Oostblokspionage in de kantoren van de Europese Gemeenschap (Europese Unie).
Districten en overige campagnevreugden, augustus-september 2004, 681-682, *47-51*.
Over de ervaringen van de auteur tijdens liberale verkiezingscampagnes in Europa.
Het kleinste kamertje van Plein 23, december 2004, 685, *22-24*.
Persoonlijke en politieke herinneringen aan Plein 23 te Den Haag.
Een bonte stoet leden. Leven, liefde en dood in Europa, maart 2005, 688, *28-33*.
De auteur laat enkele (voormalige) leden van het Europees Parlement met een kleurrijk verleden de revue passeren.
Avonturen in de liberale wijnhandel, juni-juli 2005, 691-692, *36-38*.
Over een mislukte poging te handelen in Italiaanse wijn door deze liberal zonder handelsinstinct.
Staat in staat in staat. Hoe Nederland werkt, oktober 2005, 695, *3-7*.
Pogingen om een energievriendelijke waterkrachtcentrale te bouwen in de Maas stuiten op het ambtelijke apparaat.
De kandidaat en zijn moeder, februari 2006, 699, *33-34*.

Herinneringen aan een spreekbeurt in Wassenaar.
Een Europese bruiloft, oktober 2006, 707, *30-31*.
Over de bruiloft van 'PLC' in Stresa.
Boulevard of Broken Dreams, januari 2007, 710, *12-15*.
Betrekkingen tussen ambassadeurs en leden van het Europees Parlement.
Met de fiets in een Europees bad, mei 2007, 714, *33-36*.
Wijsenbeek maakte als Europees parlementarier veel gebruik van zijn fiets.
Openbaar kunstbezit, oktober 2007, 719, *35-37*.
Ervaringen met door de Rijksdienst Beeldende Kunst (het huidige Instituut Collectie Nederland) uitgeleende kunst.
Het arrest Wijsenbeek, december 2007, 721, *16-20*.
Over Wijsenbeek als verliezende partij in het naar hem vernoemde arrest inzake de in 1992 door de Commissie Delors en de Europese Raad van Staatshoofden beloofde vrije doorgang van personen in Europa.
De grote vertaalslag, maart 2008, 724, *28-31*.
Over omgaan met vertalen en vertolken.
Onfeilbaar, mei 2008, 726, *20-22*.
Gebeurtenissen met de Pauzen Paulus VI en Benedictus XVI.
Venetië, filmstad, juni-juli 2008, 727-728, *43-47*.
Brandende vragen, november 2008, 732, *28-31*.
De vraag als democratisch instrument in het Europese Parlement.
Een Haagse Spiderman, februari 2009, 735, *43-44*.
Over een inbreker met acrobatische vaardigheden.
De teloorgang van Hans W., maart 2009, 736, *19-22*.
VVD-coryfee Hans Wiegel.
Groter dan klein. Hoe Nederland de saaiheid uit Europa verdreef, april 2009, 737, *35-39*.
Zie Mok, juni-juli 2009, 739-740, *17-18*. Over secretaressen-generaal Frits de Nerée tot Babberich en Hans Nord.
Where you from?, juni-juli 2009, 739-740, *38-41*.
Ervaringen als PhD te Chapel Hill in de staat North Caroline.
Drieënhalve ontmoeting met Edzo Toxopeus, oktober 2009, 743, *43-45*.
Over zijn ontmoetingen met VVD-voorman en Minister van Staat.
Een lezing in het donkere zuiden, februari 2010, 747, *43-45*.
Mannen die te kaapre varen, maart 2010, 748, *39-42*.
Over zijn relatie met Zuid-Afrika als nazaat van de stichter van de Kaapkolonie Jan van Riebeeck.
Verzuiling, en de dingen die voorbijgaan, juni-juli 2010, 751-752, *50-52*.
Neder-Belgische grandeur, oktober 2010, 755, *33-39*.
Over zijn Vlaamse tante Annie en oom Guy.
Mijn strafblad, december 2010, 757, *33-36*.
In navolging van de Tweede Kamerleden gaat Wijsenbeek in justitiële zin met de billen bloot; zijn ervaringen met de politie.
Dienstverkeer volgens de wet, april 2011, 761, *43-46*.
Over wetshandhaving in het Luxemburgse verkeer.
Leie forever, augustus-september 2011, 765-766, *52-55*.
Over zijn herinneringen aan Leids Studenten Corps Virtus Concordia Fides.
Toezicht vanaf het balkon. Greed is good, control is better, oktober 2011, 767, *46-49*.
Over aandeelhoudersvergaderingen, Vereniging van Effectenbezitters, toezichthouders; toezicht zonder vrijheid is tirannie, maar vrijheid zonder toezicht leidt tot despotisme.
De ziekte die zorg heet. Observaties van een ervaringsdeskundige, december 2011, *27-33*.

Een Nobelprijs voor Europa, februari 2013, 782 [783], *45-49*.
Is de Nobelprijs voor de Vrede terecht aan de Europese Unie toegekend?
Ook zonder 'haantjeswerk'. Twee generaties vrouwenemancipatie in Nederlanders, mei 2013, 786, *27-31*.
Het oudste beroep ter wereld, januari 2014, 794, *19-23*.
Over zijn ervaringen als jager.
Straatsburg moet blijven, april 2014, 797, *22-25*.
Waarom het Europese Parlement in Straatsburg gevestigd moet blijven.
Het graf van de wonderrebbe, februari 2016, 819, *33-36.*
Over het instandhouden van de Joodse begraafplaats in 's-Gravenhage met behulp van rabbijn Pinchas Meyers.
Europese vergezichten in de mist, augustus-september 2016, 825-826, *43-45.*
Waarom Europese landen weinig kunnen beginnen tegen globalisering.
Op bezoek bij de Oranjes, november 2016, 828, *38-41.*
Over des schrijvers bezoekjes aan (werk)paleizen van de koning(in)
Er komt helemaal geen Brexit, februari 2017, 831, *15-17.*
Waarom een Brexit onmogelijk is.
Het leven voor de dood. Een vrijwillig einde aan de voltooide informatie? Juni-juli 2017, 835-836, *38-40.*
Over de euthanasiewetgeving.
Hoe ik de Mondriaans redde, augustus-september 2017, 837-938, *3-5.*
Over de veiligstelling van de Mondriaan-collectie van Sal Slijper voor het Haags Gemeentemuseum.
Botsen met en over Turkije. Hoe Bolkestein en ik het bekvechtend eens werden. Januari 2018, 842, *9-14.*
Waarom Turkije voorlopig beter niet bij de EU kan komen.
A bit fishy outside Europe. Ver voor de Brexit had je al de Groenxit, maart 2018, 844, *26-30.*
Over de relatie van Groenland met de EU.
Op bezoek in Iran, mei 2018, 846, *28-32.*
Over de situatie in Iran vroeger en nu
Ik-ben-mijn-schatje-kwijt.nl, november 2018, 852, *26-28.*
Over het kwijtraken van zijn hond en het verwerven van een nieuwe.
Een migrantentelg die ezel heet, mei 2019, 858, *25-28.*
Waarom de immigratie alleen op Europees niveau kan worden geregeld.
Hoe het Europees Parlement toch (g)een feestje bouwde, augustus-september 2019, 861-862, *47-50.*
Wopke poetst knaken en mist kansen, juni-juli 2020, 871-872, *36-38.* Over wat de minister van Financiën verkeerd heeft gedaan tijdens de coronacrisis.
De vloek van het nationale denken, juni-juli 2020, 871-872, *39-41*. Over de slechte gevolgen van nationalisme.
Er komt helemaal wel een Brexit, januari 2020, 866, *5-7.*
Over de onvermijdelijkheid van een Brexit.
The Troubles en John Hume, november 2020, 876, *13-16.*
Over de Noord-Ierse politicus John Hume en zijn rol als vredestichter.
Spijt, februari 2021, 879, *23-25.*
Over wel of geen spijtbetuigingen van de Nederlandse staat voor het verleden.
Julius Vischjager (1937 - 2020). Hofnar van de hofstad, mei 2021, 882, *17-20.*

Herinneringen bij de dood van Julius Vischjager.
Wat is literatuur? Over het hakketakken van Tommy Wieringa, juni/juli 2021, 883, *56-57.*
Over een mislukte polemiek.
De laatste tevreden roker. Een oratio pro domo, november 2021, 888, *21-23.*
Over de genoegens van het pijproken.

Wilde, Inge de
Aletta Jacobs als grand old lady, mei-juni 1989, 498-499, *53-59*.
Over haar laatste levensjaren (1854-1929) en *Herinneringen* (1924).
Excentrieke Parijse dames; de correspondentie tussen Mina Kruseman en Céline Renooz, mei 2000, 630, *14-20*.
Over het contact tussen Kruseman en Renooz die beide te socialistisch waren om grote invloed te kunnen hebben op de vrouwenbeweging, maar een aantal zeer sterke thema's aansneden.

Willemsen, A.
Verslag van een interview, december 1963, 197, *11-13*.
Verslag van een interview met José de Moura Marques door een redacteur van de *Haagse Post*, en het bewerkte artikel van de auteur.

Willink, Bastiaan
Een inleiding tot de Tweede Gouden Eeuw. De wetten van 1863 en 1876 en de wedergeboorte van de Nederlandse natuurwetenschap, juni-juli 1980, 391-392, *3-9*.
Vergelijking van de Gouden Eeuw met de huidige situatie in natuurwetenschap. De sociaal-economische geschiedenis van de Nederlandse wetenschap a.h.v. de Wet op het Middelbaar Onderwijs (1863) en de Hoger Onderwijswet (1876).

Winter, Reiner de
Hollanditis: de opkomst van een geuzennaam, maart 1982, 412, *15-18*.
Hoe de gevoelswaarde van het woord Hollanditis van negatief tot positief evolueerde.

Winter, Theun de (1944)
Twee en een halve tekenaar. Yrrah, Peter van Straaten & de idolate fan, oktober 2018, 851, *32-36.*

Wit, Barbara de
Bufotiel, of varkens en de moraal, 18-05-1960, 53, *12*.
Kinderboeken met een verkeerde moraal.

Wit, Dorien de (1980)
Deze maand, rubriek, januari 2021, 878, *2*.
Over het passeren van een grens

Witteveen, W.J.
Hoe echt is recht?, december 1988, 493, *25-29*.
Het echte en het valse in kunst en wetenschap. Wat is echt en onrecht in de praktijk van de juristen? Hoe moet de verhouding tussen de retoriek en gewone taal zijn in het

gerecht?

Wittkampf, W.
De nobele kunst van het geïnterviewd worden, oktober 1965, 219, *17-18*.
Reactie op J. Pen, 218, 3-5. Met naschrift van J. Pen, 18. Zie J. van Tijn, 219, 15-16 en J. Pen, 219, 16.

Woerden, A.V.N. van
Is Gans een all round Telegrafist?, 02-09-1959, 16, *11*.
Rubriek: Meningen van lezers. Reactie op J.J. Peereboom, 14, 2-3 inzake J. Gans en de *Telegraaf*.

Wolff-Albers, A.D.
Een culturele uitvinding, mei 1985, 450, *5-6*.
De wisselwerking die mensen van verschillende generaties op elkaar uitoefenen en de invloed van de generaties zelf op de gebeurtenissen komen te weinig naar voren. Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; A.C. Zijderveld, 7-8; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13; en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.
Wetenschappelijke vooruitgang, november-december 1986, 468-469, *31-32*.
Thema: het karakter van de universiteit. De aanwezigheid binnen één universiteit van zowel natuurwetenschappen als geestes- en gedragswetenschappen is aantrekkelijk en van belang voor de wetenschappelijke vooruitgang, maar de wisselwerking moet niet overschat worden.

Wolters, W.G.
Inwijding, 29-12-1960, 85, *10-11*.
Rubriek: Korte commentaren. C.H. Schonk, 'Huwelijksinzegening in humanistische kring', in *Kader*. Reactie Humanistische Voorlichtingsdienst, 92, 9. Antwoord W.G. Wolters, 92, 9.
[], 15-02-1961, 92, *9*.
Naschrift bij Humanistische Voorlichtingsdienst, 92, 9, n.a.v. W.G. Wolters, 85, 10-11.
Literair-historici, 16-05-1962, 154, *8*.
Rubriek: Korte commentaren. Commentaar op A. Borsboom, *Menno ter Braak, onpersoonlijk nihilisme en nihilistische persoonlijkheid* (proefschrift UvA, 1962) en zijn objectieve kritiek op Ter Braak o.i.v. promotor Oldewelt.

Woltz, W.
Ziektemisbruik, februari 1991, 519, *26-27*.
Rubriek: Commentaar. Bij gemeenteambtenaren van Amsterdam.
Vermoeidheid, maart 1991, 520, *22-23*.
Rubriek: Commentaar. Journalisten en de Nederlandse politiek.
Herinneringen, april 1991, 521, *26-27*.
Rubriek: Commentaar. Aan de diplomaat Herman van Royen.
Renate en Simon, mei 1991, 522, *30-31*.
Rubriek: Commentaar. Bedoeld worden Simon Carmiggelt en Renate Rubinstein. N.a.v. haar boek *Mijn beter ik* (1991).
In de spotprent mag alles, februari 1996, 579, *17-20*.
Thema: De krant. Over de invloed en de neergang van de spotprent en de karikatuur; verleden en heden. Met prenten van Raemakers, 18, Braakensiek, 19; Hahn, 20 en Jordaan, 20.

Woudsma, Co (1960)
Een brief aan het Fonds der Letteren, oktober 2006, 707, *13-16*.
Met een inleiding van Bastiaan Bommeljé (blz. 13). Brief waarin de auteur een werkbeurs van 30.000 euro weigert gezien het negatieve oordeel van het Fonds over zijn bundel *Geluksinstructies*.

Wuster, H.W.S.
Tegels lichten (1), januari 1970, 266, *12-20*.
Wordingsgeschiedenis van een verbazing, schets van de vorige generatie. De eerste wereldoorlog; interbellum; tweede wereldoorlog; na-oorlogse restauratie; politiek.
Tegels lichten (2), februari 1970, 267, *10-21*.
Indonesië voor en na de tweede wereldoorlog in de ogen van de Nederlanders; akkoord van Linggadjati; politionele acties.; Sassen en Stikker.
Tegels lichten (3), maart 1970, 268, *14-19*.
Souvereiniteitsoverdracht aan Indonesië, Kwestie Nieuw-Guinea.
Tegels lichten (4), mei 1970, 270, *18-22*.
Internationale bemoeienis Nieuw-Guinea; Groep Rijkens en Oltmans.
Tegels lichten (5), juni-juli 1970, 271-272, *13-22*.
Assistentie van Verrips aan de groep Rijkens; Amerikaanse bemoeienis.
Tegels lichten (6). De consolidatie van het Bestel, oktober 1970, 275, *10-17*.
Tijdens de oorlog dacht men na over heden en toekomst van het Nederlandse volk, het werd tijd dat er schoon schip gemaakt werd; de geest in de Nederlandse Unie en het Militair Gezag; in relatie met de tegenwoordige tijd.
Tegels lichten (7), november 1970, 276, *11-15*.
Naoorlogse verzuiling; geschiedschrijving A. Lijphart.

Yehoshua, Abraham B. (1936)
Literatuur als moreel laboratorium, april 2018, 845, *3-12.*
Bewerkte versie van de rede 'Literature as a Moral Laboratory' bij de acceptatie van de Premio Internazionale "Antonio Feltrinelli" per la Narrativa. Vertaling: Lev Mordegaai.

Zaal, Wim
De kwaal der eeuw: sentimentaliteit, 17-06-1959, 5, *15*.
De tranen van Michael Strogoff, 15-07-1959, 9, *15*.
De consequenties van consequent zijn.
Roomsen zijn wij-of niet?, 24-08-1960, 67, *7-8*.
Rubriek: Korte commentaren. Rooms i.p.v. katholiek o.i.v. de verwijdering tussen het rooms katholicisme en het Utrechts of Nijmeegs katholicisme.

Zalsman, G.
Gratuite bewering, 07-06-1961, 108, *15*.
Reactie op H. Brandt Corstius, 101, 5-7 over *Nieuwe Rotterdamse Courant*.

Zeeland, V. van
Drie intelligenties. Diagnose van loonpolitieke constipaties, 30-09-1959, 20, *2-3*.
Balans na de strijd om een vrije loonpolitiek.

Zeeman, Michaël
Bericht van een onverhoedse aanval. Brief aan een verre vriend, maart 1987, 472, *24-34*.

Over zijn aanhouding op 20 oktober 1986, het 4 dagen inbeslagnemend verhoor, wegens aanklacht van o.a. het bezit van een rijke bibliotheek; over zijn ervaringen als onschuldig verdachte na zijn vrijlating.

'Hup Klein Zwitserland, april-mei 1999, 617-618, *69*.

Thema: Feest. Herinneringen aan K.L. Poll.

Pulicat, Pulicat. Of de dorre plantage der Westerse filosofie, oktober 1999, 623, *22-28*.

Stuk waarin Zeeman uiteenzet hoe zijn omzwervingen in India hem verrasten met een niet eerder vermoede liefde voor volk en vaderland.

Met twee maten; de kunstkritiek en de culturele diversiteit, februari 2000, 627, *3-13*.

N.a.v. discussie met met Arabische schrijvers over multiculturalisme beschouwing over kunst- en cultuurkritiek.

Waan en wansmaak, oktober 2000, 635, *34-40*.

Reactie op de verwijten van Willem Wansink in *HM* 633-634,40-46.

Zijderveld, A.C.

Kribbige notitie over een luidruchtige generatie, mei 1985, 450, *7-8*.

Namelijk de derde generatie. Reactie op H.A. Beckers, 449, 14-25. Zie ook R. Mulder, 3-4; A.D. Wolf-Albers, 5-6; P. Grijs [= Hugo Brandt Corstius], 6-7; B. Ritsema, 8-10; A. van Iterson, 10-11; H. Daalder, 11-13; en H.P. Jongsma, 457, 14-15. Antwoord op de commentaren H.A. Becker, 450-451, 31-33.

Zimmerman, P.

Wie weet hoe iets er in het bijzonder uitziet?, januari 1978, 362, *3-10*.

Over fotografie-als-schilderkunst, schilderkunst-als-fotografie en het 'zien' van kunst.

Mondriaan of het dubbelzinnig gelijk van een mislukt impressionist, maart 1978, 364, *37-40*.

Over de plaats van Mondriaan (1872-1944) in de schilderkunst.

De fotograaf en zijn model, november 1978, 372, *19-24*.

Over de relatie fotografie en schilderkunst.

Het kubisme als rebellerende realisme, februari 1979, 375, *35-39*.

Met illustraties van Picasso, 36 en 37. Vnl. over de eerste kubist Cézanne en naamgever Picasso.

Het schilderen in de open lucht, juni-juli 1979, 379-380, *56-62*.

Onderzoek naar deze werkwijze, omdat deze in de negentiende eeuw een grote stimulans is geweest voor het ontwikkelen van de subjectieve en absurde opvattingen in de beeldende kunst. Verwijzing naar vele schilders.

Het dilettantisme van Monticelli en Van Gogh, november 1979, 384, *45-46*.

Taxatie van beider kunstenaarschap, waarbij dilettantisme positief opgevat moet worden.

Met z'n tweeën eenzaam, april 1980, 389, *38*.

Over de schilders Pierre Bonnard en Edouard Vuillard.

Matisse en het verlangen naar vereenvoudiging, oktober 1980, 395, *33-34*.

Over het kunstenaarschap van Matisse. Verwijzingen naar Picasso, Bonnard, Cézanne, Van Gogh en Seurat.

Zelfvertrouwen is des duivels maar we kunnen er niet meer buiten, maart 1982, 412, *37-39*.

Over stijl en ambacht in de beeldende kunst; over Pierre Bonnard en de verschillende beoordeling door Willem Sandberg en door Christian Zervos.

Over het begrip 'illustratief', oktober 1982, 419, *32-33*.

Originaliteit uit de breedte, maart 1984, 436, *22-23*.

Door het geforceerd namaken van middelmatige schilders in onze eeuw is de kwaliteitsbepaling niet gemakkelijker geworden.

Het Caravaggismе als remedie tegen het maniërisme, december 1984, 445, *40-42*.

Over Caravaggio, de meester, en zijn vele nakomelingen in het realisme. Met een stilleven van Caravaggio, 41.

Zijn expresionisten op den duur nog te volgen?, januari 1985, 446, *39-42*.

Over de ontwikkeling van het expressionistisch schilderen en de teloorgang van picturaal realisme en clair-obscure sinds de 17de eeuw.

Met een illustratie van Emil Nolde: Familie Bonnichsen, 41.

Een dubieus compromis, augustus-september 1985, 452-453 [453-454], *55-58*.

Kunnen figuratie en non-figuratie met elkaar verzoend worden?

De laatsten en de eersten, februari 1986, 459, *39-42*.

Over de kunstrichtingen Nabis en Fauves, n.a.v. de tentoonstelling te Zürich en Bremen.

Met een illustratie van Edouard Vuillard: Le peignoir rouge (Misia en Cipa) (1897), 41

Een poging tot ordening in de stijl, september 1986, 466, *31-32/34-37*.

Over het conflict tussen de romantici en de classicisten in de 19de eeuw; de figuratief-nonfiguratief problematiek en de surrealisten.

Waarom teksten over beeldende kunst onleesbaar mogen zijn, november 1989, 504, *35-36*.

Gezegden over zichtbaarheden [1], maart 1990, 508, *32-35*.

Zestien gezegden.

Gezegden over zichtbaarheden (2), april 1990, 509, *14-18*.

Twintig gezegden.

Gezegden over zichtbaarheden (3), juli-augustus 1990, 512-513, *46-48*.

Twaalf gezegden.

Zinni, Anthony

Waarom wij faalden: Onze tien vergissingen in Irak, juni-juli 2004, 679-680, *3-12*.

Verkorte versie van de rede van de Amerikaanse generaal b.d. Anthony Zinne, voormalig commandant van U.S. Central Command, gehouden op 12 mei 2004 in Washington, D.C. Vertaald en bewerkt door Bastiaan Bommeljé.

Zuiderwijk, Annie

Vóór het donker de tent opzetten, mei-juni 1987, 474-475, *19-21*.

Herinneringen aan D. Hillenius.

Zwagerman, Joost

Alles positief, mei 1997, 594, *19-20*.

Rubriek: Toets der kritiek. Arnon Grunberg, *Figuranten* besproken door Piet Grijs in *Vrij Nederland*, Hans Goedkoop in *NRC Handelsblad*, Alle Lansu in *Het Parool*, Tom van Deel in *Trouw*, Arjen Peters in *de Volkskrant*, Wim Vogel in *Haarlems Dagblad*, Annemiek Neefjes in *Vrij Nederland* en Jaap Goedegebuure in *HP/De Tijd*.

Robert Anker in een streekduel, januari 1999, 614, *15-16*.

Robert Anker, *Vrouwenzand* besproken door T. van Deel in *Trouw*, A. Truijens in *de Volkskrant*, J. Diepstraten in *De Stem*, C. Peeters in *Vrij Nederland*, H. Goedkoop in *NRC Handelsblad* en A. Lansu in *Het Parool*.

Plagiaat als stijlfiguur. Overtreffen, ondermijnen, overdoen, juni-juli 2003, 667[-668], *54-64*.

Opvattingen over plagiaat en plagiaat door Nederlandse schrijvers als gerrit Komrij, Ilja Leonard Pfeijffer en Adriaan van Dis.

Zwart, P.J.S.

Roman van een ontvanger. Of: Hoe Bordewijk aan Bint kwam, maart 1988, 484, *34-40*.

Een vergelijking van *Bint* (1934) met Evelyn Waugh, *Decline and fall* (1928).

Zwitser, Hans L.

Nogmaals Dekkers kastekort in Natal, mei 1977, 354, *41-46*.

Reconstructie van Multatuli's kasboek ter verklaring van het kastekort, n.a.v. Paul van 't Veer, 352, 20-28. Met correcties op Garmt Stuiveling, *Verzameld werk van Multatuli*, Dl. 8. Zie korte reactie P. van 't Veer, 360, 29.

Anoniem[1]

Circusbeesten, 27-05-1959, 2, *1-3*.

De individualistische moralist maakt het zich moeilijk in een welvaartsstaat, of niet.

Los en vast, 10-06-1959, 4, *1*.

De verscheidenheid en springerigheid van dag-, week-, en maandbladen en hun lezers.

Tijd van leven, 17-06-1959, 5, *1-2*.

Enquêtes onder Nederlandse en Poolse jongeren die wijzen op lauwheid en tevredenheid over het bestaan.

Een oplossing, 24-06-1959, 6, *1-2*.

Reactie op H. Brandt Corstius, 5, 4-6. Zie H. Brandt Corstius, 7, 10. Solidariteit en eigenbelang in hulp aan onderontwikkelde gebieden.

Staalfabriek, 11-11-1959, 26, *1-3*.

Samenwerking met Krupp betreffende een nieuw te bouwen staalfabriek veroordeeld door *Vrij Nederland*. Zie E. Damen, 31, 6.

Spreiding hoger onderwijs, 18-11-1959, 27, *1-3*.

Rapport over de spreiding van het hoger onderwijs tot 1970.

Schommelen, 25-11-1959, 28, *1*.

Tussen twee kanten, zoals *Hollands Weekblad* doet.

Het nut van schrijven, 02-12-1959, 29, *1-3*.

Domweg nee zeggen, 09-12-1959, 30, *1-2*.

Tegen de ontwikkeling van de Europese Zes; Europese ingratie.

Windstilte, 16-12-1959, 31, *1-2*.

In het literaire leven.

Feest voor gelovigen, 23-12-1959, 32, *1-2*.

Kerstfeest.Tentoonstellingen, 23-12-1959, 32, *15*.

Gemeentemuseum Den Haag, W.J. Rozendaal; kunsthandel M.L. de Boer Roger Chailloux en Metten Koornstra; Gemeentemuseum Amsterdam, De vitaliteit in de kunst; Gemeentemuseum Arnhem, H.H. Kamerlingh Onnes; Boymans-Van beuningen, collectie Thyssen.

Deze dagen, 30-12-1959, 33, *1-2*.

Tussen Kerstmis en Oud-en-nieuw.

Tentoonstellingen, 13-01-1960, 35, *15*.

Stedelijk Museum Amsterdam, De vitaliteit in de kunst, Gerrit Benner en Erich Wichman; Magdalene Sothmann, Dirk van Gullik; Gemeentemuseum Arnhem, H.H. Kamerlingh Onnes; 't Venster Rotterdam, Atol; Huis van Looy Haarlem, Hollandse Aqurellistenkring;

---

[1] Over de anonieme hoofdartikelen schrijft de redactie in nummer 31 (16 december 1959): 'De lezer zal gemerkt hebben de hoofdartikelen sinds enige tijd niet meer gesigneerd zijn. Dit bekent niet dat de redacteur ze steeds schrijft. Het bezwaar van de anonimiteit wordt naar onze mening opgeheven door het voordeel dat op deze manier, temidden van a ondertekende bijdragen waarin uiteenlopende standpunten verdedigd kunnen worden, ook het blad zelf met zoiets als stem wordt uitgerust. het spreekt vanzelf dat niet alle medewerkers, maar wel de redacteur, voor deze stem verantwordelijk gesteld mogen worden.' Voorts betreft het hier de film- en tentoonstellingsrubriek, waarvan de samensteller niet meer te achterhalen is.

Lakenhal Leiden, Amerikaanse grafiek; Museum Dordrecht, Bekoring van het kleine.

In de greep van het verleden, 20-01-1960, 36, *1-3*.

Geruststellende en bedenkelijke unanieme veroordeling van rechts extremisme.

Tastbare vijanden, 27-01-1960, 37, *1-2*.

Nieuw extremisme in de vorm van moralistische intellectuelen, zoals MacDonald, *Memoirs of a revolutionist* (1957) en een open brief van Nederlandse kunstenaars.

Tentoonstellingen, 03-02-1960, 38, *14*.

Gemeentemuseum Den Haag, 1000 jaar Chinese schilderkunst; Pulchri Studio Den Haag, Fugare; Boymans van Beuningen, aanwinsten Stichting Lucas van Leyden; Stedelijk Museum Schiedam, Schiedammers tonen kunstbezit; Stedelijk museum, Lasar Segall, De kamer van Ik, collectie Theo van Gogh, collectie Jacoba van Heemskerck, Peter Alma en Koptische weefsels.

Studievrijheid, 10-02-1960, 39, *1-2*.

Artikel uit het wetsontwerp wetenschappelijk onderwijs van minister Cals dat bepaalt dat falende student het recht op onderwijs ontzegd kunnen worden.

Tentoonstellingen, 02-03-1960, 42, *4*.

Gemeentemuseum Arnhem, Willem Reyers; Singermuseum Laren, Sierk Schröder; Gemeentemuseum Den Haag, 1000 jaar Chinese schilderkunst; Rijkmuseum Amsterdam, De bekoring van het kleine; kunsthandel P. de Boer Amsterdam, Breughel de jonge, Ruysdael, Van Goyen, Van der Neer.

Tentoonstellingen, 23-03-1960, 45, *14*.

Stedelijk Museum Amsterdam, Joop Sanders, Tajiri, collectie Eric Estorick; Prinsenhof Delft, Contour van de beeldende kunst in Nederland; Kröller Müller, Collectie Theo van Gogh; Gemeentemuseum Arnhem, Willem Reyers; Gemeentemuseum Den Haag, 1000 jaar Chinese schilderkunst; Rijksmuseum Amsterdam, Bekoring van het kleine.

Tentoonstellingen, 13-04-1960, 48, *5*.

Groninger Museum, aanwinsten 1955-1960; Centraal Museum Utrecht, moderne Braziliaanse kunst; Singer Museum Laren, Eppo Doeve; Prinsenhof Delft, Contourtentoonstelling; Stedelijk Museum Amsterdam, ijzerconstructies; kunsthandel M.L. de Boer, Het landschap in de 19de en 20ste eeuw.

Tentoonstellingen, 11-05-1960, 52, *14*.

Prentenkabinet Rijksmuseum, vijfentwintig jaar aankopen van het Wallerfonds; Stedelijk Museum Amsterdam, De keerkring; Boymans Van Beuningen, Kees Verwey; Gemeentemuseum Den Haag, collectie Paul Rijkens; Dordrechts museum, zestig Dordtse tekeningen.

Tentoonstellingen, 01-06-1960, 55, *12*.

Lakenhal Leiden, Jan van Goyen, schilderijen en tekeningen; Rijksmuseum Amsterdam, prenten en tekeningen Wallerfonds; Centraal Museum Utrecht, Verzameling-Heldring; Huize Marja Oosterbeek, Jan Teerink en Jaap Dommisse; Stedelijk Museum Amsterdam, Arp, Carel Visser en Matisse; Dordrechts Museum, Zestig Dordtse tekeningen; Boymans-Van Beuningen, Kees Verwey.

Tentoonstellingen, 22-06-1960, 58, *12*.

Rijksmuseum Amsterdam, Gedrukt in Nederland, vijf eeuwen letter, beeld en band; Museum Willet Holthuysen, aankopen uit de collectie-Dreesmann; kunsthandel Sothmann, Engelse grafiek; kunsthandel Van Wisselingh, Jonkind; Het Catharina-gasthuis Gouda, Jan Sluyters; Leidse Lakenhal, Jan van Goyen; Groninger Museum voor Stad en Ommelanden, tekeningen Rembrandt; Gemeentemuseum Arnhem, Romantiek en Biedermeier, en Schilders van 1815 tot 1850.

Tentoonstellingen, 13-07-1960, 61, *13*.

Stedelijk Museum Amsterdam, De drie leeftijden; Rijksmuseum Amsterdam, Gedrukt in

Nederland, vijf eeuwen letter, beeld en band; De Beyerd Breda, Jan Brusselmans; Leiden, Jan van Goyen; Kröller Müller, Vorm en kleur in de beeldhouwkunst van Afrika tot Oceanië; Ethnegrafisch Museum Delft, Van Niger tot Limpopo; Singer Museum Laren, Vlaamse schilderkunst van 1850-1950; Brugge, De Eeuw der Vlaamse Primitieven; Gent, Bloem en tuin in de Vlaamse kunst; Rubenshuis Antwerpen, Anthonie van Dyck.

Brieven uit Kongo, 17-08-1960, 66, *5-9*.

Van twee artsen in Nioka (Noord-Oost Congo). Gedateerd 17, 18, 20, 23, 24 en 27 juli 1960. Met kaartje, 6.

Tentoonstellingen, 31-08-1960, 68, *10*.

Prinsenhof Delft, Oude kunst- en antiekbeurs; Kröller Müller, Vorm en kleur in beeldhouwwerken uit Afrika en Oceanië; Boymans-Van Beuningen, Tuinen, parken en bloemen in de grafiek; Singermuseum Laren, Vlaamse schilderkunst van 1850-1950; Gemeentemuseum Arnhem, Van Goyen; Gemeentemuseum Den Haag, Duitse expressionisten; Rijksmuseum Amsterdam, Gedrukt in Nederland; Stedelijk Museum Amsterdam, De drie leeftijden; Museum Fodor Amsterdam, Naalden wekten wonderen.

Mensen in Congo, 14-09-1960, 70, *7-10*.

Vervolg op brieffragmenten in 66, 5-9. Gedateerd: Nioka, 6, 7, 10, 11, 16 en 22 augustus 1960.

Tentoonstellingen, 12-10-1960, 74, *16*.

Boymans-Van Beuningen, Anthonie van Dyck; Rijksmuseum Amsterdam, Het Hollandse landschap in de 17de eeuw, en Vijfduizend jaar kunst uit Egypte; Gemeentemuseum Arnhem, De bange jaren '30, en Jacques Lipschitz.

Tentoonstellingen, 09-11-1960, 78, *11*.

Rijksmuseum Amsterdam, Vijfduizend jaar kunst uit Egypte; Stedelijk Museum Amsterdam, Ger Lataster en Wessel Couzijn; Utrechtse Kring, Peter Vos en Jacq Boersma; Centraal Noordbrabants Museum in Den Bosch, naalden wekten wonderen; Museum Catharinagasthuis Gouda, Otto Dicke; Groninger Museum voor Stad en Lande, Kunstenaarsgroep Nu; Gemeentemuseum Arnhem, De bange jaren '30

Tentoonstellingen, 14-12-1960, 83, *12*.

Rijksmuseum Amsterdam, Vijfduizend jaar kunst uit Egypte; Stedelijk Museum Amsterdam, Gyula Derkovits, Ardon, Otto van Rees en Jan Wiegers; kunsthandel M.L. de Boer; Gemeentemuseum Den Haag, Carel Visser; Boymans Van Beuningen, Engelse pottenbakkers van na 1920; Van Abbemuseum Eindhoven, Couzijn en Lataster.

Tentoonstellingen, 11-01-1961, 87, *13*.

Rijksmuseum Amsterdam, Vijfduizend jaar kunst uit Egypte; De Beyerd Breda, Het landschap in de Nederlanden 1550-1630; Singermuseum Laren, Jan en Johan Weissenbruch; Gemeentemuseum Den Haag, Nieuwe Kunst.

Tentoonstellingen, 22-02-1961, 93, *3*.

Stedelijk Museum Amsterdam, de honderd meest markante werken uit de collectie; Jeroen Voskuil; Voor dagelijks gebruik (Wilhelm wagenfeld); Joods Historisch Museum Amsterdam, handschriften; Boymans-Van Beuningen, schetsboeken van Jozef en Isaac Israëls en Breitner; Zopnnehof Amersfoort, Charlotte van Pallandt en Kees Verwey; Beyerd Breda, jan en Johan Weissenbruch; Van Abbe Museum Eindhoven, Henri ten Holt.

Tentoonstellingen, 22-03-1961, 97, *10*.

Stedelijk Museum Amsterdam, Bewogen beweging; Centraal Museum Utrecht, tien jaar aanwinsten; Gemeentemuseum Den Haag, verzameling Thompson; Boymans-Van Beuningen, Kant; Gemeentemuseum Arnhem, topografische atlas van Gelderland; Ethnografisch museum Delft, Pre-Incakunst uit Peru.

Tentoonstellingen, 12-04-1961, 100, *13*.

Rijksmuseum Amsterdam, De Bruijn-Van der Leeuw; Stedelijk Museum, etsen van Ensor;

Amsterdam (Willemsparkweg 207), Niets; Haarlemse kunstzaal In 't Goede Uur, Peter Vos; Utrechtse Kring, Cor Dik.

Tentoonstellingen, 10-05-1961, 104, *12*.

Rijksmuseum Amsterdam, Belle van Zuylen; Stedelijk Museum, Vaclav Spala en Lohse; Kunsthandel Monet, Bart van der Leck; Boymans-Van Beuningen, Italiaanse Rennaissance; Stedelijk Museum Schiedam, Op het spoor van de mens; Gemeentemuseum Den Haag, kunst van Bali, Charlotte van Pallandt en Kees Verwey.

Werktijdverkorting, 25-05-1961, 106, *1-2*.

De keuze voor een vrije zaterdag; produktiviteit en loon. Zie E. Damen, 87, 7 en 114, 4-5; A.L. Schneiders, 114, 6-7.

Tentoonstellingen, 14-06-1961, 109, *14*.

Rijksmuseum Amsterdam, Zwedens Gouden Eeuw en tekeningen uit de collectie van Dongen; Stedelijk Museum Amsterdam, Salon de Mai, Willem Reyers, Pasmore/Paolozzi en Alechinsky/Reinboud d' Haese; Kröller Muller, beeldentuin; Boymans -Van Beuningen, Victor de Stuers; Gemeentemuseum Den Haag, Karel Appel; Leidse lakenhal, Floris Verster.

Tentoonstellingen, 12-07-1961, 113, *15*.

Rijksmuseum Amsterdam, Zwedens Gouden Eeuw en Hollandse tekeningen uit de Gouden Eeuw; Singermuseum laren, Nederlandse primitieven; Groninger Museum, Floris Verster; Boymans-Van Beuningen, Victor de Stuers; Kröller Müller, Ensor-tentoonstelling.

Tentoonstellingen, 09-08-1961, 117, *11*.

Stedelijk Museum Amsterdam, Polariteit; Boymans- Van Beuningen, James Ensor; Gemeentemuseum Den Haag, Koreaanse kunst; Leidse lakenhal, Kees Verwey; Zonnehof Amersfoort, Rik Wouters; Singer Museum laren, Nederlandse primitieven; Groninger Museum, Floris Verster.

Tentoonstellingen, 11-10-1961, 126, *15*.

Centraal Museum Utrecht, Pieter Saenredam; Stedelijk Museum Amsterdam, Carel Willink; Rijksmuseum Amsterdam, Rembrandt-etsen; Groninger Museum, Jozef Israëls; Van Abbemuseum Eindhoven, Corneille.

Tentoonstellingen, 08-11-1961, 130, *14*.

Rijksmuseum Amsterdam, Italiaanse bronzen; Stdelijk Museum Amsterdam, twee kunstenaarsverenigingen, H. Polak, M. Visser en Kho Liang, Pougny; De Beyerd Breda, Herman Kruyder; Gemeentemuseum Arnhem, Jozef Israëls; Boymans-Van Beuningen, Barlach; Centraal Museum Utrecht, Pieter Saenredam.

Tentoonstellingen, 31-01-1962, 139, *13*.

Rijksmuseum Amsterdam, collectie Bruce Ingram; Centraal Museum Utrecht, kunst der Hettieten; Groninger Museum, Michael Podulke; Van Abbe Museum, Kompas (Parijs 1946-1961).

Nieuwe films, 31-01-1962, 139, *14*.

Dhéry, *La belle Americaine*; Albert Lamorisse, *Avontuur per ballon*; *El Cid*; *De kanonnen van Navarone*; Kawalerowicz, *Johanna van de Engelen*; *de dame met het hondje*; *The entertainer*; Robert Rossen, *The Hustler*; Bunuels, *The young one*; *Een vrouw is een vrouw*; *Houdt u van Brahms?*, *Tout l'or du monde*; *Wir kellerkinder*; *De kapitein van Köpenick*.

Tentoonstellingen, 18-04-1962, 150, *15*.

Boymans-Van Beuningen, Italiaanse tekeningen in Nederlands bezit; Rijksmuseum Amsterdam, Italiaanse prenten uit de 17de eeuw; Stedelijk Museum Amsterdam, Marlow Moss, J. Stekelenburg en Robert Capa; Prinsenhof Delft, Contour onzer beeldende kunsten; Lakenhal Leiden, Johan Buning; Stedelijk Museum Schiedam, Michael Podulke.

Films om af te raden, 30-05-1962, 156, *7*.

Louis Malle, *Vie Privée*; *Een stukje hemel te koop*; *Compagnons in het kwaad*; *Madame sans gêne*.

Men meldt ons uit Amsterdam, maart 1963, 188, *23*.

Rubriek: Korte commentaren. Ingezonden mededeling inzake de telefoonbeantwoorders van de Adventkerk en Hans van den Bergh.

Oude Cypriotische koe, februari 1964, 199, *12*.

Rubriek: Korte commentaren. Morele herbewapening. Zie H. Brandt Corstius, 5, 6.

[z.t.], augustus-september 2006, 705-706, *65*.

Tien gouden redactionele regels voor schrijvers in spé.